

Ewangelium ehk Hea sannum Ma-ilma Lunnastajast Jesussest Kristussest ülleskirjotud Pühvast Matteussest.

1. Peatük.

Kristusse sugguwössast, nimmest ja sündimisest.

1. Se on Jesusse Kristusse sündimisse ramat, kes on Abraami poia Taweti poeg.
2. Abraam süñitas Isaaki, ja Isak sünnitas Jakobi α, ja Jakob süñitas Juda αα ja temma wennad.
3. Ja Judas sünnitas Peretsi ja Sara Tamariga, ja Perets sünnitas Esromi α, ja Esrom sünnitas αα Arami.
4. Ja Ram sünnitas Aminadabi, ja Aminadab sünnitas Naassoni, ja Nahson sünnitas Salmoni.
5. Ja Salma sünnitas Poast Raabiga, ja Poas sünnitas Obedi α Ruttiga, ja Obed sünnitas αα Jesse.
6. Ja Jesse (Isai) süñitas kuñinga Taweti, ja se kuningas Tawet sünnitas Salomoni α Utria naesega.
7. Ja Salomon sünnitas Roboami, ja Reabeam sünnitas Abia α, ja Abia sünnitas Asa.
8. Ja Asa sünnitas Josawati, ja Josawat sünnitas Jorami α, ja Joram sünnitas αα Usia.
9. Ja Usia sünnitas Jotami, ja Jotam sünnitas Ahast α, ja Ahas sünnitas αα Hiskiat.
10. Ja Hiskia sünnitas Manasse, ja Manasse süñitas Amonit α, ja Amon süñitas αα Josia.
11. Ja Josia sünnitas Jojakimi ja temma weñad Pabiloni wangiwmisse aial.
12. Agga pärrast Pabiloni wangiwmist sünnitas Jekonja Sealtieli, ja Sealtiel sünnitas Serubabeli.
13. Ja Serubabel sünnitas Abiudi, ja Abiud sünnitas Eliakimi, ja Eliakim sünnitas Asori.
14. Ja Asor sünnitas Sadoki, ja Sadok sünnitas Ahhimi, ja Ahhim sünnitas Eliudi.
15. Ja Eliud sünnitas Eleatsari, ja Eleatsar sünnitas Mattani, ja Mattan sünnitas Jakobi.
16. Ja Jakob sünnitas Josepi Maria mehhe, kellest Mariast on sündinud JESUS, kedda nimmetakse Kristusseks.
17. Keik põlwed nüüd Abraamist Tawetist sadik on nelliteistkümmend põlwe: ja Tawetist Pabiloni wangiwmissest sadik on nelliteistkümmend põlwe; ja Pabiloni wangiwmissest Kristussest sadik on nelliteistkümmend põlwe.

18. Agga Jesusse Kristusse sündiminne olli nenda: sest kui temã emã Maria Josepile kihlatud olli, eñego nemãd kokko said, leiti tedda käima peäl ollemast pühvast Waimust.
19. Agga et temma mees Josep öige olli, ja ei tahtnud tedda häbbi sisse sata, tahtis temma sallaja temmast ärralahkuda.
20. Agga kui temmal se mõtte olli, wata, siis näitis eñast temãle Issanda ingel uñes, ja ütles: Josep Taweti poeg, ärra karda mitte Maria omã naese ennese jure wottes, sest mis temã sees on sündinud, se on pühvast Waimust.
21. Agga temã peab ühhe poia ilmale toma ja sinna pead temãle nimẽ pannema JESUS, sest temma peästab omma rahwast æ nende pattudest.
22. Agga se keik on sündinud, et pididi töeks sama, mis Issandast on ööldud prohwetil läbbi, kes ütleb:
23. Ennã se neitsit saab käima peäle, ja peab poia ilmale toma, ja nemãd peawad temãle nimme pannema IMMANUEL, se on ärraselletud: Jummal meiega.
24. Agga kui Josep unnest üllesärkas, teggi temã nenda kui Issanda ingel tedda olli käsknud, ja wottis omma naese ennese jure;
25. Ja temma ei puutnud temmasse mitte, kunni temma omma essimesse poia sai ilmale tonud, ja ta panni temmale nimme JESUS.

2. Peatük.

Mis Jesussele sündinud lapse põlwes.(Ewangelium kolme Kunninga päwal.Ewangelium ilmasüta laste tapmisse Päwal.

1. Agga kui Jesus olli sündinud Petlemmas Juda-maal kunninga Herodesse aial, wata siis tullid targad homõiko æ poolt Jerusalemma, ja ütlesid:
2. Kus on se sündinud Juda-rahwa Kunningas? sest meie olleme temã tähhe näinud homõiko-maal, ja olleme tulnud tedda æ kumãrdama.
3. Agga kui kuningas Herodes sedda kulis, ehmatas temma wägga ärra, ja keik Jerusalemma lin temmaga.
4. Ja temma koggus kokko keik üllemad preestrid ja kirjatundiad rahwa seast, ja kulas neilt, kus se Kristus pididi sündima.
5. Agga nemmad ütlesid temmale: Petlemmas Juda-maal, sest nenda on se prohwetil läbbi kirjutud:
6. Ja sinna Petlem Juda-maal, sinna ep olle milgikombel se wähhem Juda würstide seas, sest sinnust peab wäljatullema se Wallitseja, kes minno Israeli rahwast peab kui karjane hoidma.
7. Siis kutsus Herodes need targad sallaja, ja kulas neilt öiete sedda aega, mil se täht olli paistnud.

8. Ja temma läkkitas neid Petlema, ja ütles: Minge ja kulage öiete hästi se lapsokesse järrele, ja kui teie tedda leiate, siis kulutage mulle, et ka minna tullen tedda kummardama.
9. Agga kui nemmad said kunningast kuulnud, läksid nemmad ärra, ja wata, se täht, mis nemmad homiko-maal ollid näinud, käis nende eel, kunni temma tulli, ja seisis kohhe seäl üllewel, kus se lapsokenne olli.
10. Agga kui nemad sedda tähte näggid, said nemmad üpris wägga röömsaks.
11. Ja kui nemmad tullid senna kotta, leidsid nemmad se lapsokesse Maria temma emaga, ja heitsid endid mahha ja kummardasid tedda, ja wotsid oma warrandust lahti, ja wisid temale andid, kulda ja wiroki ja mirri.
12. Ning et Jummal neid käsknud unnes, et nemmad mitte ei piddand Herodesse jure taggasi minnema, läksid nemmad teist teed taggasi omma male.
13. Agga kui nemmad said taggasi läinud, wata, siis näitis enast Issanda ingel uñes Josepile, ja ütles: Touse ülles, ja wotta se lapsokesse ning temma emä ennesega, ja pöggene Egiptusse-male, ja olle seäl, kunni minna sulle saan üttelnud; sest Herodes püab sedda last ärrahukkata.
14. Agga temma tousis ülles ja wottis sedda lapsokest ennesega ja temma emma ösel, ja pöggenes Egiptusse-male,
15. Ja olli seäl, kunni Herodes sai ärrasurnud, et pididi töeks sama, mis Issandast on räkitud prohwetil läbbi, kes ütleb: Egiptusse-maalt ollen minna omma Poega kutsnud.
16. Kui nüüd Herodes näggi, et temma olli pettetud neist targadest, sai temma wägga wihhaseks, ja läkkitas wälja, ja laskis ärratappa keik poeglapsed, mis Petlemmas, ja keige temma raiade peäl, kes ollid kahheaastased ja nende järgmised, sedda aega möda, mis temma hästi neilt targailt olli kulanud.
17. Siis on töeks sanud, mis prohwetist Jeremiast on räkinud, kes ütleb:
18. Ramas on heält kuuldud, palju kaebmist ja nutmist ja ullumist. Rael nuttis ommad lapsed, ja ei tahtnud ennast mitte lasta römustada, sest nemmad ei olnud teps ellus.
19. Agga kui Herodes sai ärrasurnud, wata, siis näitis ennast unnes Issanda ingel Josepile Egiptusse-maal,
20. Ja ütles: Touse ülles, ja wotta se lapsoke ja temma emma ennesega, ja minne Israeli male, sest need on surnud, kes lapsokesse hinge püüdsid.
21. Siis tousis tema ülles, ja wottis se lapsokesse ja tema emä ennesega, ja tulli Israeli male.
22. Agga kui temma kulis, et Arkelaus Juda-maal kunningas olli omma issa Herodesse assemel, kartis temma senna minnes. Agga kui temma Jummalast käsko sai unnes, pöggenes temma Kalilea-ma pole.
23. Ja tulli, ja ellas ühhes liñnas, mis hütakse Naatsarettiks, et pididi töeks sama, mis räkitud on prohwetide läbbi, et tedda peab Naatsareusseks hütama.

3. Peatük.

Kristust ristitakse Joannessest.(Ewangelium pärrast Neäri Pühha.)

1. Agga neil päiwil tulli Joannes se ristia ja teggi jutlust Juda-ma körbes.
2. Ja ütles: Parrandage meelt; sest taewa-riik on liggi tulnud.
3. Sest temä on se, kellest prohwet Jesaias on räkinud ja üttelnud: ühhe hüdä heäl on körbes: walmistage Issanda teed, tehke temä tee raad tassaseks.
4. Agga selsammal Joannessel olli ta omma kuub kameli karwust, ja nahk-wö temä wööl; agga temä roog olli rohhotirtsud ja mets-messi.
5. Siis läks temma jure wälja Jerusalemma lin, ja keik se Juda-ma, ja keik se Ma Jordani ümberkaudo;
6. Ja nemäd said temäst ristitud Jordanis, kui nemäd üllestunnistasid enneste pattud.
7. Agga kui temma palju neid Wariserid ja Sadduserid näggi omä ristmisse jure tullewad, ütles temma nende wasto: teie wihhasematte maddude suggu, kes on teile näitnud, et sate ärrapöggeneda tulleva wihha eest?
8. Sepärrast kandke õiget mele-parrandamisse wilja.
9. Ja ärge möttelge isseenneses üttelda: meil on Abraam Issaks ; sest minna ütlen teile, et Jummal woib neistsinnatsist kiwwast Abraamile lapsi sata.
10. Agga kirwes seisab ka jo pude jure külges; sepärrast igga pu, mis head wilja ei kañna, raiutakse mahha, ja wissatakse tullesse.
11. Minna ristin teid kül weega mele-parrandamiseks; agga kes minno järrele tulleb, se on wäggewam mind, kelle kingi kanda miñna wäärt ep olle; sesamma peab teid ristima pühha Waimoga ja tullega.
12. Temma wisklabbidas on temma käes, ja temä wottab omä reiallusse pühkida, ja omä nissud aita kokkopanna; agga hagganaid wottab temma kustutamata tullega ärrapölletada.
13. Siis tulli Jesus Kalilea-maalt Jordani jöele Joannesse jure, et tedda pididi temmast ristitama.
14. Agga Joannes kelas tedda wägga, ja ütles: Mul on tarwis, et mind sinnust peaks ristitama, ja sinna tulled minno jure.
15. Agga Jesus wastas ja ütles temä wasto: Olgo nüüd nenda, sest nenda on meie kohhus keik õigust täieste tehha; siis jättis temä tedda.
16. Ning kui Jesus sai ristitud, tulli temma seddamaid weest wälja, ja wata! taewad tehti temmale lahti; ja Joannes näggi Jummal Waimo kui tuikesse ennast mahhalaskwad, ja temma peäle tullewad.
17. Ja wata, heäl ütles taewast: Sesinnane on minno armas Poeg, kellest mul hea meel on.

4. Peatük.

Jesust kiusatakse kurratist: temma hakkab omma ammetit, ja rahwale jutlust ütlema.(Ewangelium essimessel Pühhapäwal paastus.(Ewangelium pühha Andrea Päwal)

1. Siis widi Jesust pühvast Waimust kõrbe, et tedda pididi kurratist kiusatama.
2. Ja kui temma nellikümmend päwa ja nellikümmend ööd sai paastnud, siis tuli temmale pärrast nälg kätte.
3. Ja se kiusaja tuli temma jure, ja ütles: Kui sa Jummal Poeg olled, siis ütle, et needsinnatsed kiwwid leibuks sawad.
4. Agga temma wastas ja ütles: Kirjutud on: Innimenne ei ella mitte ükspäinis leiwest waid iggaühhest sannast, mis Jummal suust läbbi käib.
5. Siis wottis tedda se kurrat ennesega pühha liña, ja panni tedda pühha koia harja peäle,
6. Ja ütles temmale: Kui sa Jummal Poeg olled, siis kukkuta ennast mahha, sest kirjutud on: Temma tahhab omma inglid sinno pärrast käskida, ja nemmad peawad sind kätte peäle wotma, et sinna omma jalga kiwwi wasto ei ial pea toukama.
7. Jesus ütles temmale: ta on kirjutud: Sinna ei pea Issandat omma Jummalat mitte kiusama.
8. Ta wottis tedda se kurrat ennesega ühhe wägga kõrge mäe peäle, ja näitis temmale keik ma-ilma kuñingrigid ja nende au,
9. Ja ütles temmale: sedda keik tahhan minna sulle anda, kui sa mahhaheidad ja mind kummardad.
10. Siis ütles Jesus temmale: Taggane Sadan, sest kirjutud on: Sinna pead Issandat omma Jummalat kummardama, ja tedda ükspäinis tenima.
11. Siis jättis tedda kurrat mahha, ja wata, inglid tullid temä jure, ja tenisid tedda.
12. Agga kui Jesus kulis, et Joannes olli wangi ärraantud, läks temma taggasi Kalilea-male,
13. Ja jättis Naatsaretti liña mahha, tuli ja ellas Kapernaumi liñnas, mis merre äres on, Sabuloni ja Newtalemi raiade peäl.
14. Et pididi töeks sama, mis ööldud on prohwetil Jesaia läbbi, kes ütleb:
15. Sabuloni Ma, ja Nawtali Ma, mis merre äres on teile pool Jordani jõe, ja pagganatte Kalilea-ma.
16. Se rahwas, mis pimmedusses istus, on suurt walgust näinud, ja neile, kes istusid surma maal ja warjus, neile on walgus tousnud.
17. Sest aiast hakkas Jesus jutlust teggema ja ütlema: Parrandage meelt, sest taewa-riik on liggi tulnud.

18. Agga kui Jesus Kalilea merre äres kõndis, näggi temã kaks wenda, Simonat, kedda nimetakse Peetrusseks, ja Andrea temã wenda wörko meresse heitwad: (sest nemãd ollid kallamehhed.)
19. Ja temã ütles neile: Tulge minno järrele, ja minna tahhan teid innimeste püüdjaiks teha.
20. Ja ni kohhe jätsid nemmad need wörgud mahha, ja käisid temma järrel.
21. Ja kui temma seält emale läks, näggi temma teist kaks wenda, Jakobust Sebedeusse poega ja Joannest temma wenda laewas omma issa Sebedeussega ommad wörgud parrandawad; ja temma kutsus neid.
22. Ja ni kohhe jätsid nemmad laewa ja omma issa mahha, ja käisid temma järrel.
23. Ja Jesus käis keik sedda Kalilea-maad läbbi, ja õppetas nende koggodusse koddade sees, ja kulutas sedda kunningrigi armo-õppetust, ja parrandas keik többe ja keik wigga rahwa seas.
24. Ja temmast läks kõnne wälja keik se Siria-ma läbbi, ja nemmad töid temma jure keik wiggased, monnesugguse többe ja walloga waewatud, ja kurjast waimust ahvastud, ja ku-többised, ja kes ollid alwatud, ja temma teggi neid terweks.
25. Ja palju rahwast käis temã järrel Kalilea-maalt ja kümne liina maalt, ja Jerusalemast, ja Juda-maalt, ja teile poolt Jordani jõe.

5. Peatük.

Kristusse mäe-jutlus nende risti-innimeste õnnistussest, ja mis käsk öiete õppetab. (Ewangelium kuendamal Pühhapäwal pärrast kolm--aino Jummalat Pühha.

1. Agga kui temma sedda rahwast näggi, läks temã ülles ühhe mäe peäle, ja kui ta sai mahha-istunud, tullid temma Jüngrid temma jure.
2. Ja temma teggi omma su lahti, õppetas neid ja ütles:
3. Önsad on need, kes waimus waesed on ; sest nende päralt on taewariik.
4. Önsad on need, kes kurwad on; sest nemmad peawad sama römusted.
5. Önsad on need tassased; sest nemmad peawad maad pärrima.
6. Önsad on need, kennel nälg ja janno on öigusse järrele; sest nemãd peawad täis sama.
7. Önsad on need armolissed; sest nemmad peawad armo sama.
8. Önsad on need, kes puhtad süddames on ; sest nemmad peawad Jummalat näggema.
9. Önsad on need rahho noudjad; sest neid peab Jummalat lapsiks hütama.
10. Önsad on need, kedda takkakiusatatakse öigusse pärrast; sest nende pärralt on taewariik.

11. Önsad ollete teie, kui inimessed teid minno pärrast laimawad, ja takkakiusawad, ja rägiwad keik suggu kurja teie wasto, kui nemmad walletawad.
12. Römustage eñast, ja olge wägga röömsad; sest teie palk on suur taewas, sest nendasamõti on nemmad takkakiusanud need prohwetid, kes enne teid olnud.
13. Teie ollete selle Ma sool; kui se sool tuimaks saab, misga peab sedda solaseks tehtama? se ei kölba eñam kuhhogi, kui wäljawissata ja inimestele ärrasötkuda jalgega.
14. Teie ollete ma-ilma walgus; se lin, mis mäe peäl on, ei woi mitte warjul olla.
15. Ei süta ka ükski künalt, ja ei panne sedda wakka alla, waid küünlajalla peäle, siis paistab temma keikile, kes koias on.
16. Nenda paistko teie walgus inimeste ees, et nemmad teie head teud näwad, ja auustawad teie issa, kes taewas on.
17. Äрге möttelge, et minna ollen tulnud käsko ellik prohwetid kautama; minna ei olle tulnud neid kautama, waid töeks teggema.
18. Sest minna ütlen teile tõeste: Kunni taewas ja Ma hukka lähhäb, ei lähhä mitte hukka kässust, mis üks keigewähhem kirri, ehk tähhekeñe on, senniks kui keik sünnib.
19. Kes nüüd ial ühhe neistsinnatsist wähhemist kässosannust peästab, ja õppetab nenda iñimessed, tedda peab keigewähhemaks hütama taewarikis; agga kes ial sedda teeb, ja õppetab, tedda peab sureks hütama taewarikis.
20. Sest miña ütlen teile: Kui teie õigus ep olle paljo üllem kui kirjatundjatte ja Wariseride õigus, siis ei saa teie mitte taewariki.
21. Teie ollete kuulnud, et wannemille on räkitud: Sinna ei pea mitte tapma; agga kes ial tappab, on kohto wäärt.
22. Agga minna ütlen teile, et iggaüks, kes omma wenna peäle ilma-asjata wihha kannab, on kohto wäärt; agga kes ial omma wenna wasto ütleb: Raka, se on sure kohto wäärt; agga kes ial ütleb: Sa jölle, se on pörgo tulle wäärt.
23. Sepärrast kui sinna omma ande altari peäle tood, ja seäl so mele tulleb, et sinno wennal middagi on sinno wasto;
24. Siis jätta senna oma ande altari ette, ja minne, ja leppi enne omma weñaga ärra, ja siis tulle ja to omma ande.
25. Olle pea heamelelinne omma wihha-mehhe wasto, kunni sinna temmaga tee peäl olled, et se wihha-mees sind ei anna ärra kohtomoistja kätte, ja kohtomoistja sind ei anna ärra sullase kätte, ja sind ei wissata wangitorni.
26. Töest, minna ütlen sulle: sinna ei peäse seält wälja, ennego sinna ka wiimse tinga saad ärramaksnud.
27. Teie ollete kuulnud, et wanna rahwale on ööldud: Siña ei pea mitte abbiello ärrarikkuma.

28. Agga minna ütlen teile, et iggaüks, kes naese peäle watab tedda himustades, on jo abbiello temmaga ärrarikkunud omās süddames.
29. Agga kui sinno parram silm sind pahhandab, siis kissu sedda wälja, ja wiska ennesest ärra; sest sulle on se parram, et üks sinno liikmist hukka lähhäb ja keik so ihho ei heideta pörgusse.
30. Ja kui siño parram kässi sind pahhandab, siis raiu sedda mahha, ja wiska eñesest ärra; sest sulle on se parram, et üks siño liikmist hukka lähhäb, ja mitte keik so ihho ei heideta pörgusse.
31. Se on ka ööldud, et kes ial eñast ommast naesest lahhutab, se peab temmale lahhutamisse ramato andma.
32. Agga minna ütlen teile, et kes ial ennast ommast naesest lahhutab, (muido kui hora-tö pärrast) se teeb, et temma abbi-ello ärrarikkub; ja kes ial sedda ärralahhutud naeseks wottab, se rikkub abbiello ärra.
33. Ta ollete teie kuulnud, et wanna rahwale on ööldud: Sinna ei pea mitte üllekohto wanduma, waid sinna pead Issandale ommad wanded piddama.
34. Agga minna ütlen teile, et teie ei pea koggoniste mitte wanduma, ei taewa jures, sest se on Jummalä au-järg,
35. Egga Ma jures; sest se on temma jalge-allune järg; egga Jerusalemma peäle, sest se on sure kunninga lin.
36. Ei pea sinna ka mitte omma Pea jures wanduma, sest et sinna ei woi ühte ainust juukse karwa ei walgeks egga mustaks tehha.
37. Agga teie könne olgo jah, jah; ei mitte, ei mitte; agga mis ülle sedda on, se on sest tiggedast.
38. Teie ollete kuulnud, et ööldud on: Silm silma wasto, ja hamas hamba wasto.
39. Agga minna ütlen teile, et teie ei pea mitte tiggeda wasto pannema; waid kui kegi sind lööb parrama körwa äre, siis pöra ka teine temä pole.
40. Ja sellele, kes sinnoga tahhab kohtus käia, ja sinno kue wotta, sellele jätta ka wammust.
41. Ja kui kegi sind sunnib ühhe pennikoorma käima, siis minne temmaga kaks.
42. Anna sellele, kes sult pallub; ja ärra pöra ennast sellest ärra, kes sinnult tahhab laenata.
43. Teie ollete kuulnud, et ööldud on: Sinna pead omma liggimest armastama, ja omma wihhameest wihkama.
44. Agga minna ütlen teile: Armastage ommad wihhamehhed, önnistage neid, kes teid ärrawannuwad, tehke head neile, kes teid wihkawad, ja palluge nende eest, kes teile liga tewad, ja teid takkakiusawad,
45. Et teie woiksite sada omma issa lapsiks, kes taewas on ; sest temma lasseb omma päikest kurjade ja heade ülle tousta, ja lasseb wihma saddada öigede ja üllekohtuste peäle.

46. Sest kui teie neid armastate, kes teid armastawad, mis palka sate teie sest ? eks tõlnerid ka seddasamma ei te?
47. Ja kui teie üksipäinis oma wendade wasto löbbusad ollete, mis head tete teie enam kui teised ? Eks tõlnerid ka nendasammoti ei te?
48. Sepärrast peate teie täieste waggad ollema, nenda kui teie Issa, kes taewas on, täieste wagga on.

6. Peatük.

Kuida monned head teud peawad Jummalale mele pärrast ollema. (Ewangelium wieteistkümmenal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummalale pühha.

1. Katske, et teie omma waeste andid inimeste nähhes ei anna, et teid neist peab nähtama, muido ei olle teil palka teie Issa jures, kes taewas on.
2. Sepärrast kui sinna waestele andid annad, ei pea sinna ennese ees laskma passunat aiada, nenda kui sallalikkud tewad koggodusse koddade sees ja ulitsatte peäl, et neid inimestest peab auustadama. Töest minna ütlen teile: neil on omma palk käes.
3. Agga kui sinna waestele andid annad, siis ei pea sinno pahhem kässi mitte teädma, mis sinno parram kässi teeb,
4. Et sinno waeste anded woiksid sallaja olla, ja sinno issa, kes sallajasse nääb, kül se sulle maksab awwalikult.
5. Ja kui sinna Jumalat pallud, ei pea sinna mitte ollema kui sallalikkud; sest nemmad palluwad Jummalat heal melil seistes koggodusse koddade sees, ja ulitsatte nurkade peäl, et neid inimestest peab nähtama. Töest minna ütlen teile, et neil omma palk käes on.
6. Agga siina kui sa Jumalat pallud, siis minne oma kambri, ja panne omma ukse kinni, ja pallu oma Issa, kes sallajas on, ja sinno Issa, kes sallajas nääb, maksab sulle awwalikult.
7. Agga kui teie Jummalat pallute, ei pea teie mitte palju lobbisema, nenda kui pagganad, sest nemmad arwawad, et neid kuultakse omma palju lobbisemisse pärrast.
8. Sepärrast ärge sage mitte nende sarnatseks, sest teie Issa teab, mis teil tarwis on, ennego teie tedda pallute.
9. Sepärrast luggege nenda: Meie Issa, kes sa olled taewas, pühhitsetud sago sinno õ nimmi.
10. Sinno riik tulgo, sinno tahtminne õ sündko kui taewas nenda ka Ma peäl.
11. Meie iggapäwase leiwa anna meile tänapäaw.
12. Ja aia andeks meile meie wõllad, kui ka meie andeks õ anname omma wõlglastele.

13. Ja ärra sata meid mitte kiusatusse sisse, waid peästa meid ärra sest kurjast æ; sest sinno pärralt on se riik, ja se wäggi, ja se au iggawest, Amen.
14. Sest kui teie innimestele nende eksitussed andeks annate, siis annab ka teie taewane Issa teile andeks.
15. Agga kui teie innimestele nende eksitussi mitte andeks ei anna, siis ei anna ka teie Issa teie eksitussi mitte andeks.
16. Agga kui teie paastute, siis ärge sage mitte kurwanäolisseks, nenda kui sallalikkud; sest nemmad tewad omma pallet näotumaks, et rahwas peab näggema neid paastwad. Töest miña ütlen teile, et neil omãa palk käes on.
17. Agga kui sinna paastud, siis woia omma Pea, ja pesse ommad silmad.
18. Et innimessed ei nä sind paastwad, waid sinno Issa, kes sallajas on; ja sinno Issa, kes sallajas nääb, tassub sulle awwalikkult.
19. Ärge kogguge ennestele warrandust Ma peäl, kus koi ja rooste sedda ärrarikkub, ja kussa wargad läbbikaewawad ja warrastawad.
20. Agga kogguge eñestele warrandust taewas, kussa egga koi egga rooste ei rikku, ja kussa wargad läbbi ei kaewa egga warrasta.
21. Sest kussa teie warrandus on, seäl on ka teie südda.
22. Silm on ihho künal, kui nüüd sinno silm selge on, siis on keik sinno ihho selge.
23. Agga kui sinno silm pahha on, siis on keik sinno ihho pimme. Kui nüüd se walgus, mis sinno sees on, pimmedus on, kui suur on siis se pimmedus?
24. Ükski ei woi kahte issandat tenida, sest ehk temma wihkab ühhe ja armastab teise; ehk hoiab ühhe pole, ja põlgab teist ärra. Teie ei woi mitte Jummalat tenida ja Mammonat.
25. Sepärrast ütlen miña teile: ärge murretsege mitte omãa ello eest, mis teie peate söma, ja mis teie peate joma, egga omma ihho eest, mis teie peate selga pannema. Eks ello eñam olle kui toidus, ja ihho eñam kui rided?
26. Pange tähhele need liñud, mis taewa al: sest nemãad ei külwa egga leika, egga panne kokko aitade sisse, ja teie taewane Issa toidab neid. Eks teie olle paljo üllemad kui need?
27. Agga kes on teie seast, kes omma murrega ennese pitkusse jure woib ühhe küünra jätkata?
28. Ja mis murretsete teie riette pärrast? pange tähhele need lillikessed mis wälja peäl, kuidas nemmad kaswawad, nemmad ei te tööd egga kehra.
29. Agga minna ütlen teile, et Salomonki keige omma au sees ep olle mitte nenda olnud ehhitud kui üks neistsinnatsist.
30. Kui nüüd Jumãal sedda rohto wälja peäl, mis täña on, ja home ahjo wissatakse, nenda ehhitab, eks siis paljo enam teid, teie nõdra-usklikkud?
31. Sepärrast ei pea teie mitte murretsema ja ütlema: Mis peame meie söma? ehk mis peame meie joma? ehk misga peame meie eñast katma?

32. Sest keik sedda noudwad pagganad takka; sest teie taewane Issa teab, et teile sedda keik tarwis lähhäb.

33. Agga noudke essite Jummalä riki ja temma öigust, siis sedda keik peab teile peälegi antama.

34. Sepärrast ärge murretsege mitte hoomse ette, sest kül hoomne pääw omma eest murret peab. Iggal päwal saab kül ommast waewast.)

7. Peatük.

Monningaist asjust, mis kelawad önsaks samast.(Ewangelium kahheksamal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummalä Pühha.

1. Ärge moistke kohhut, et teie peäle kohhut ei moisteta.

2. Sest mis kohtoga teie kohhut moistate, sega peab teie peäle ka kohhut moistetama; ja mis möödogä teie möödate, sega peab teile jälle möödetama.

3. Agga mis sä seddä pinda nääd, mis so wenna silmas on, agga sedä palki ommas silmas ei panne sä mitte tähhele?

4. Ehk kuis tahhad sä üttelda omma wenna wasto: lasse, mä kissun seddä pinda sinno silmast wälja! ja wata, sinno silmas on palk.

5. Oh sinna sallalik! kissu essite seddä palki ommast silmast wälja, ja siis selletad sinna wäljakiskuda seddä pinda omma wenna silmast.

6. Ärge andke seddä pühha koertele, ja ärge heitke ommad perlid siggade ette, et nemäd neid ärrä ei sötku omma jalgega, ja ennast ümber ei pöra, ja teid ei kissu.

7. Palluge, siis peab teile antama, otsige, siis peate teie leidmä; kopputage, siis peab teile lahti tehtama.

8. Sest iggaüks, kes pallub, se saab, ja kes otsib, se leiab, ja kes kopputab, sellele tehakse lahti.

9. Ellik missuggune innimenne on teie seast, kui temma poeg temmalt leiba pallub, kas tä peaks temmale kiwwi andma?

10. Ja kui temma kalla pallub, kas tä peaks temmale maddo andma?

11. Kui nüüd teie, kes teie kurjad ollete, moistate häid andid anda oma lastele, kui palju ennam annab teie Issa, kes taewas on, häid andid neile, kes tedda palluwad?

12. Keik nüüd mis teie ial tahhate, et innimessed teile peawad teggema, nendasammoti tehke ka teie neile; sest se on se käsk, ja need prohwetid.

13. Minge sisse kitsast wärrawast; sest se wärraw on lai, ja se te on suur, mis hukatusse sisse wiib, ja palju on neid, kes seält sisse lähhäwad.

14. Sest se wärraw on kitsas, ja se te on waewalinne, mis ello sisse wiib, ja pissut on neid, kes seddä leidwad.

15. Agga hoidke ennast walle prohwetide eest, kes teie jure tullewad lammaste ridis, agga seestpiddi on nemmad kiskiad hundid.
16. Nende wiljast peate teie neid tundma. Kas wina-marjo noppitakse kibbowitsust, ehk wigi-marjo ohhakist?
17. Nenda igga hea pu kannab head wilja, agga pahha pu kannab pahha wilja.
18. Hea pu ei woi pahha wilja kanda, egga pahha pu woi head wilja kanda.
19. Igga pu, mis head wilja ei kañna, raiutakse mahha, ja wissatakse tullesse.
20. Sepärrast nende wiljast peate teie neid tundma.
21. Ei sa keik, kes minno wasto ütleb: Issand, Issand, taewariki, waid kes teeb minno Issa tahtmist, kes taewas on.
22. Paljo ütlewad minno wasto selsamäl päwal: Issand, Issand, eks meie olle sinno nimmel prohwetil wisil räkinud, ja sinno nimmel kurjad waimud wälja-aianud, ja sinno nimmel paljo wäggewaid teggusid teinud?
23. Ja siis tunnistan minna neile: Minna ei olle teid ellades tunnud, tagganegge minnust ärra, kes teie üllekohto tete.)
24. Sepärrast iggaüks, kes need minno sannad kuleb, ja teeb nende järrele α, tedda pean minna ühhe moistlikko mehhe sarnatseks, kes omma kodda kaljo peäle on ehhitanud.
25. Ja raske saddo tulli mahha, ja wolas wessi tulli, ja tuled puhhusid, ja käisid selle koia peäle, ja temma ei langend mitte mahha; sest temma allus olli kaljo peäle tehtud.
26. Ja iggaüks, kes needsinnatsed minno sannad kuleb, ja neid ei te, tedda peab jölleda mehhe sarnatseks petama, kes omma kodda liwa peäle ehhitanud;
27. Ja raske saddo tulli mahha, ja wolas wessi tulli, ja tuled puhhusid, ja löid wasto sedda kodda, ja temma langes mahha, ja temma langminne olli suur.
28. Ja se sündis, kui Jesus needsinnatsed kõnned sai lõppetanud, ehmatas se rahwas temma õppetusse pärrast.
29. Sest temma õppetis neid, kui se, kennel melewald olli, ja ei mitte nenda kui kirjatundjad.

8. Peatük.

Kristusse immeteud, keige-ennamiste siin pool järwe.(Ewangelium kolmandamal Pühhapäwal pärrast kolme kunninga Päwa.(Ewangelium neljandamal Pühhapäwal pärrast kolme Kunninga pühha.

1. Agga kui temma mäelt mahhaläks, käis paljo rahwast temma järrel.
2. Ja wata, üks piddalitöbbine tulli ja kummardas tedda, ja ütles: Issand, kui sa tahhad, woid sa mind puhtaks tehha.
3. Ja kui Jesus kät olli sirrotanud, putus temma temmasse ja ütles: Minna tahhan, sa puhtaks; ja seddamaid sai temma piddalitöwwest puhtaks.

4. Ja Jesus ütles temma wasto: Katsu, et sa sedda ühhelegi ei ütle, waid minne, näita iseennast preestrile, ja wi sedda andi, mis Moses on käsknud, neile tuñistusseks.
5. Agga kui Jesus Kapernaumma sisse läks, tuli üks söddapealik temma jure, pallus tedda,
6. Ja ütles: Issand, minno sullane on alwatud koddo maas sures wallus.
7. Ja Jesus ütles temma wasto: Minna tahhan tulla ja tedda terweks tehha.
8. Ja se söddapealik kostis ja ütles: Issand, minna ep olle mitte wäärt, et sinna minno kattukse alla tulled, waid ütle agga üks sanna õ, siis saab minno sullane terweks.
9. Sest minna ollen ka innimenne wallitsusse al, ja minno al on söamehhi, ja minna ütlen ühhe wasto: minne, siis lähhäb temma, ja teise wasto: tulle, siis tulleb temma, ja omma sullase wasto: te sedda, siis teeb temma.
10. Agga kui Jesus sedda kulis, immetelles temma ja ütles nende wasto, kes järrel käisid: Töest minna ütlen teile, ei Israelistke polle minna ni suurt usko leidnud.
11. Agga minna ütlen teile: mitto tullewad homõiko ja õhto poolt, ja istuwad laudas Abraami ja Isaki ja Jakobiga taewarikis.
12. Agga kunningrigi lapsed lükkatakse wälja keigesüggawama pimmedusse sisse, seäl peab ollema ulluminne ja hammaste kirristaminne.
13. Jesus ütles söapealikko wasto: Minne, ja sulle sündko, nenda kui sinna olled usknud. Ja temma sullane sai terweks selsammal tunnil.)
14. Ja Jesus tuli Peetrusse kotta, ja näggi, et temma äm maas olli ja sojas többes.
15. Siis hakkas temma temma kätte kinni, ja se soe többi lahkus temmast; ja temma tousis ülles, ja tenis neid.
16. Agga kui õhto sai, töid nemmad temma jure palju, kes kurjest waimudest waewatud ollid; ja temä aias need kurjad waimud wälja sañaga, ja teggi keik haiged terweks.
17. Et pididi töeks sama, mis ööldud on prohwetil Jesaia läbbi, kes ütleb: Temma on meie nödrussed ennese peäle wötnud, ja meie töwwed on temma kannud.
18. Ja kui Jesus palju rahwast ennese ümber näggi, käskis temma teile pole järwe ärraminna.
19. Ja temma jure tuli üks kirjatundia, se ütles temma wasto: Öppetaja, ma tahhan sinno järrel käia, kuhho sa ial lähhäd.
20. Ja Jesus ütles temma wasto: Rebbastel on augud, ja linnudel, mis taewa al, pessad; agga innimesse Poial ei olle mitte, kuhho temma Pead woiks panna.
21. Ja üks teine temma Jüngrittest ütles temma wasto: Issand, anna mulle lubba enne ärramiña, ja omä issa mahhamatta.

22. Agga Jesus ütles temma wasto: Käi sinna mo järrel, ja lasse surnud ommad surnud mahhamatta.
23. Ja kui temma laewa läks, siis käisid temä Jüngrid temma järrel.
24. Ja wata, siis tousis suur laenetamine merre peäl, nenda et se laew laenedega katteti, agga temma maggas.
25. Ja temma jüngrid tullid temma jure, ja ärratasid tedda ülles, ja ütlesid: Issand, aita meid, meie lähhäme hukka.
26. Ja temma ütles nende wasto: Mikspärrast ollete teie arrad, teie nödra-ussulissed? Siis tousis temma ülles, ja ähwardas tuled ja merd, siis sai se koggone waikseks.
27. Agga innimessed immetellesid, ja ütlesid: Missuggune on se, et ka tuled ja se merri temma sanna wotwad kuulda?)
28. Ja kui temma sai teile pole merre Kergesea rahwa male, tullid temma wasto kaks kurjast waimust waewatud, need tullid surno haudade seest wälja, ja ollid wägga hirmsad, nenda et ükski ei woinud sedda teed käia.
29. Ja wata, nemmad kissendasid ja ütlesid: Jesus sinna Jummal Poeg, mis on meil sinnoga teggemist ? olled sa seie tulnud meid enne aega waewama?
30. Agga kaugel neist ärra olli suur sea karri sömas.
31. Ja need kurjad waimud pallusid tedda ja ütlesid: Kui sa meid wälja-aiad, siis anna meile lubba sea karja sisse miñna.
32. Ja temma ütles neile: Minge. Siis läksid nemmad wälja, ja läksid sea karja sisse. Ja wata, keik se sea karri kukkutas ennast ülle kaela kalda peält merresse, ja nemmad surrid ärra wee sisse.
33. Agga need sea karjatsed pöggenesid, ja läksid ärra liñna, ja rääksid keik ülles ja mis nendega sündinud, kes ollid kurjast waimust waewatud.
34. Ja wata, siis läks keik se lin wälja Jesusse wasto, kui nemmad tedda näggid, pallusid nemmad, et temma nende raiade peält pididi ärraminnema.

9. Peatük.

Kristusse immeteud pärrast sedda, kui temä koio sai.(Ewangelium ühheksateistkümmenal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.(Ewangelium Matteusse Päwal.(Ewangelium neljandamal Pühhapäwal kolmatkümmend pärrast kolm-aino Jummal pühha.

1. Ja temma läks laewa ja tulli ülle järwe, ja sai omma liñna.
2. Ja wata, nemmad kandsid temma jure ühhe alwatud, kes wodis maas olli. Ja kui Jesus nende usko näggi, ütles temma selle alwatud wasto: Olle julge minno poeg, sinno pattud on sulle andeks antud.
3. Ja wata, monningad kirjatundiatte seast rääksid isse-enneses: Sesinnane teotab Jummalat.

4. Agga kui Jesus nende mõtted näggi, ütles temma: Mikspärrast mõtlete teie kurja ommas süddames?
5. Sest mis on kergem üttelda: pattud on sulle andeks antud, ehk üttelda: touse ülles ja kõnni.
6. Agga et teie peate teadma, et innimesse Poial melewald on pattud Ma peäl andeks anda,(siis ütleb temma selle alwatud wasto, Touse ülles, tõsta omma wodi ülles õ, ja minne omma kotta.
7. Ja temma tousis ülles, ja läks omma kotta.
8. Agga kui se rahwas sedda näggi, pañid nemmad sedda immeks, ja auustasid Jummalat, kes nisuggust melewalda neile innimestele annab.)
9. Ja kui Jesus seält ärraläks, näggi temma ühhe iñimesse tolli jures istwad, Matteus niñi, ja ütles temma wasto: Käi minno järrel. Ja temã tousis ülles ja läks temã järrele.
10. Ja se sündis, kui temma Matteusse koias laudas istus, wata, siis tullid palju tõlnerid ja pattusid, ja istsid senna lauda Jesusse ja temma jüngrittega.
11. Ja kui Wariserid sedda näggid, ütlesid nemmad temma jüngrittele: Mikspärrast sööb teie õppetaja tõlneride ja pattustega?
12. Agga kui Jesus sedda kulis, ütles temma nende wasto: Neil, kes terwed on, ep olle arsti tarwis, waid haigedel.
13. Agga minge ja õppige, mis se on: minna tahhan hallastust, ja mitte ohwri, sest minna ep olle tulnud õigid, waid pattusid mele-parrandamisse pole kutsma.)
14. Siis tullid Joannesse jüngrid temã jure, ja ütlesid: Mikspärrast paastume meie ja Wariserid ni palju, ja sinno jüngrid ei paastu mitte?
15. Agga Jesus ütles nende wasto: Kas woiwad pulma-rahwas kurwad olla, kunni peigmees nende jures on? agga need päwad tullewad, kui peigmees neist saab ärrawoetud, et nemmad siis ka paastuwad.
16. Agga ükski ei panne wañumatta ride tükki ühhe waña kue peäle; sest se paik kissub middagi ärra sest kuest, ja se auk saab pahhemaks.
17. Ei panda ka mitte wärsket wina wanna nahkastjade sisse; muido lõhkuwad need nahk--astjad lõhki, ja se wiin saab pillatud, ja need nahkastjad lähkawad hukka; waid wärsket wina peab ute nahkastjade sisse pannema, siis seisawad mollemad terwed.
18. Kui temma sedda neile räkis, wata, siis tuli üks üllem, ja kummardas tedda ja ütles: Minno tüttar on praego ärrasurnud, agga tulle ja panne omma kät temma peäle, siis saab temma ellawaks.
19. Ja Jesus tousis ülles, ja käis temma järrel, ja temma jüngrid.
20. (Ja wata, üks naene, kennel kaksteistkümmend aastat weritõbbi olnud, tuli temma selja tahha, ja putus temma kue pallistusse.
21. Sest temma ütles isseenneses: Saaksin minna agga temma kuesse putuda, siis saan minna terweks.

22. Agga Jesus pöris ennast ümber, ja näggi tedda, ja ütles: Olle julge, tüttar, sinno usk on sind aitnud. Ja se naene sai terweks selsammal tunnil.)
23. Ja kui Jesus selle üllema kotta sai, ja näggi need willepuhhujad ja rahwast mässawad,
24. Siis ütles temma nende wasto: Tagganege, sest se neitsikenne polle mitte surnud, waid temä maggab. Ja nemä naersid tedda.
25. Agga kui rahwast wälja-aeti, läks temma sisse ja hakkas temma kätte kinni, ja se neitsikenne tousis ülles.
26. Ja sesinnane könne läks laiale keik sedda maad läbbi.)
27. Ja kui Jesus seält emale läks, käisid temma järrel kaks pimmedat, need kissendasid, ja ütlesid: Taweti Poeg, heida armo meie peäle.
28. Agga kui temma koio tulli, astsid need pimmedad temma jure, ja Jesus ütles nende wasto: Kas teie ussute, et minna sedda woin tehha? Nemmad ütlesid temmale: Kül Issand.
29. Siis putus temma nende silmade külge, ja ütles: Teile sündko teie ussu järrele.
30. Ja nende silmad said lahti; ja Jesus kelas neid kowwaste, ja ütles: Katske, et ükski sedda ei sa teäda.
31. Agga nemmad läksid wälja, ja teggid tedda kuulsaks keik sesamma Ma sees.
32. Kui nüüd needsammad ollid wäljaläinud, wata, siis töid nemmad temma jure ühhe innimesse, se olli keleto, ja kurjast waimust waewatud.
33. Ja kui se kurri waim olli wäljaaetud, räkis se keleto; ja rahwas immetellesid ja ütlesid: Sedda ep olle weel ial Israeli rahwa seas nähtud.
34. Agga Wariserid ütlesid: Kurja waimude üllema läbbi aiab temma kurjad waimud wälja.
35. Jesus käis keik liñnad ja allewid läbbi, õppetäs nende koggoduste koddade sees, ja kulutas sedda armo-õppetust Jumäla rigist, ja parrandas keik többe ja keik wigga rahwa seas.
36. Agga kui temma sedda rahwast näggi, olli temmal halle südda nende pärrast, sest nemmad ollid rammotumad, ja ärrapillatud otsego lambad, kennel ep olle karjast.
37. Siis ütles temma omma jüngrittele: sedda leikust on kül palju, agga pissut töteggiaid.
38. Sepärrast palluge leikusse Issandat, et temma töteggiaid omma leikusse kallale wottaks wäljaaiada.

10. Peatük.

Kristusse kahheteistkümnest jüngrist.

1. Ja temma kutsus ommad kaksteistkümnend jüngrit ennese jure, ja andis neile mele--walda rojaste waimude ülle, neidsammo wälja--aiada, ja keik többe ja keik wigga parrandada.
2. Agga nende kahheteistkümnne Apostli nimmed on needsinnatsed: Se essimenne Simon nimmetud Peetrusseks, ja Andreas temä wend; Jakobus Sebedeusse poeg, ja Joannes temma wend.
3. Wilippus ja Partolomeus, Tomas ja Matteus kes tõlner, Jakobus Alweusse poeg, ja Lebbeus, kelle liignimmi Taddeus.
4. Simon Kanast ja Judas Iskariotist, kes tedda ka ärraandis.
5. Neid kaksteistkümnend läkkitas Jesus, käskis neid ja ütles: Äрге minge mitte pagganatte tee peäle ja ärge minge mitte Samaria rahwa liñna.
6. Agga minge enneminne Israeli suggu ärrakaddunud lammaste jure.
7. Agga minge, ja kulutage, ja üttelge: Taewa--riik on liggi tulnud.
8. Tehke haigid terweks, puhhastage piddali--többisid, ärratage surnud ülles, aiage kurje waimusid wälja, ilma ollete teie sanud, ilma andke.
9. Teie ei pea mitte kulda egga hõbbedat, egga wask-rahha ommal wööl piddama.
10. Egga pauna tee peäl, egga kahte kube egga kingi egga sauwa; sest tõteggia on omma toidusse wäärt.
11. Agga kui teie ial ühhe liñna ehk allewi sisse lähhäte, siis kulage, kes selle sees sedda wäärt on? ja seña jäge, senni kui teie seält ärralähhäte.
12. Agga kui teie ühhe koia sisse lähhäte, siis terretage sedda.
13. Ja kui se kodda sedda wäärt on, siis tulgo teie rahho selle peäle; agga kui se ep olle mitte wäärt, siis pöörgo teie rahho teie pole taggasi.
14. Ja kes ial teid wasto ei wotta, egga teie sanno mitte ei kule, sest koiast, ehk sest liñnast minge wälja, ja puistage se tolmo enneste jalgade peält ärra.
15. Töest minna ütlen teile: Sodoma ja Komorra maal peab kohto päwal hõlpsam pölle ollema kui sel liñnal.
16. Wata, minna läkkitan teid kui lambaid kesket huntide sekka; sepärrast olge moistlikkud kui ussid, ja waggurad kui tuikessed.
17. Agga hoidke ennast innimeste eest; sest nemmad andwad teid ärra suurte kohhutte kätte, ja pekswad teid piitsaga nende koggoduste koddade sees.
18. Ja teid wiakse ka ma-wallitsejatte ja kunningatte ette minno pärrast, neile ja pagganattele tunnistusseks.
19. Kui nemmad teid nüüd ärraandwad, siis ärge murretsege mitte, kuidas ehk mis teie peate rägima; sest sedda peab teile sel tunnil antama, mis teie peate rägima.

20. Sest teie ep olle mitte need, kes rägiwad, waid teie Issa Waim on, kes teie sees rägib.
21. Agga wend annab wenda ärra surma, ja issa omma poega; ja lapsed pannewad om̃a wannematte wasto, ja tappawad neid.
22. Ja teid wihkatakse keikist minno nimme pärrast; agga kes otsani jääb kannatama, sesinnane peab önsaks sama.
23. Agga kui nemmad teid siin liñnas kiusawad, siis pöggenege teise. Sest töest miña ütlen teile: teie ei sa Israeli liñnad mitte keik õppetades läbbikäinud, eñego innimesse Poeg saab tulnud.
24. Jünger ep olle ülem omma õppetajat, egga sullane ülem omma issandat.
25. Küllab jüngrile sestke saab, et temma on kui temma õppetaja, ja sullane kui temma issand; kui nemmad koia-issandat Peeltsebuliks on hüüdnu, kui palju ennam temma perret.
26. Sepärrast ärge kartke neid mitte; sest ühtegi ep olle kinnikaetud, mis ei peaks ilmuma, ja ühtegi ep olle sallaja, mis ei peaks teäda sama.
27. Mis minna teile rāgin pimmedusses, sedda rāgige walges; ja mis teie kulete kõrwasse rāgitawa, sedda kulutage kattuste peäl.
28. Ja ärge kartke neid mitte, kes ihho ärratapwad, ja ei woi mitte hinge tappa; agga kartke ennam tedda, kes hinge ja ihho woib rikkuda pörgus.
29. Eks kaks warblast müda weringe eest? ja ei lange ühte ainust neist mahha ilma teie issata.
30. Agga ka teie juukse karwad keik on ärraloetud.
31. Sepärrast ärge kartke mitte; teie ollete parremad, kui palju warblasi.
32. Sepärrast iggaüks, kes mind tunnistab innimeste ees, tedda tahhan ka minna tunnistada omma Issa ees, kes taewas on.
33. Agga kes ial mind ärrasalgab innimeste ees, sedda tahhan ka minna ärrasallata omma Issa ees, kes taewas on.
34. Ärge möttelge mitte, et minna ollen tulnud rahho läkkitama Ma peäle; minna ep olle tulnud rahho läkkitama, waid moōka.
35. Sest minna ollen tulnud innimessele rido saatma temma issa wasto, ja tütrele temma emma wasto, ja minniale temma ämma wasto.
36. Ja innimesse waenlased on temma ommad koddakontsed.
37. Kes issa ellik emma ennam armastab kui mind, se ep olle mitte miño wäärt; ja kes poega ehk tüttart ennam armastab kui mind, se ep olle mitte minno wäärt.
38. Ja kes ei wotta omma risti ennese peäle, ja ei käi minno järrel, se ep olle mitte minno wäärt.
39. Kes omma ello leiab, se kautab sedda ärra; ja kes omma ello ärrakautab minno pärrast, se leiab sedda.
40. Kes teid wastowottab, se wottab mind wasto; ja kes mind wastowottab, se wottab tedda wasto, kes mind on läkkitanud.

41. Kes ühhe prohveti wastowottab prohveti nimme peäle, se saab prohveti palka; ja kes ühhe öige wastowottab ühhe öige innimesse nimme peäle, se saab ühhe öige innimesse palka.

42. Ja kes ial ühhe neistsinnatsist wähhemist agga jodab ühhe külma wee karrikaga jüngri nimme peäle, töest minna ütlen teile, se ei pea ommast palgast mitte ilma jäma.

11. Peatük.

Joannesse Kulutaminne. Kristusse ähwardaminne, ja helde utsminne(Ewangelium kolmandamal Kristusse Tullemisse Pühhapäwal.(Ewangelium Maddise päwal.)

1. Ja se sündis, kui Jesus sai lõppetanud omma kaksteistkümmend jüngrit sedda käskmast, läks temma seält emale õppetama, ja jutlust teggema liñnade sees.

2. Agga Joannes kui temma wangitornis kulis Kristusse teud, siis läkkitas temma kaks ommast jüngrittest,

3. Ja ütles temmale: Kas olled sinna se, kes peab tulles, woi peame meie teist ootma?

4. Ja Jesus wastas ja ütles neile: Minge ja kulutage Joannessele, mis teie kulete ja näte.

5. Pimmedad näwad jälle, ja jallotumad käiwad, piddalitöbbised tehakse puhtaks, ja kurdid kuulwad, surnud ärratakse ülles, ja waestele kulutakse armo-õppetud,

6. Ja önnis on, kes ial ennast minnust ei pahhanda.

7. Agga kui need ärraläksid, hakkas Jesus rahwale rägima Joannessest: Mis teie ollete wäljaläinud kõrbe waatma? pillirogo, mis tulest köikutakse?

8. Ehk mis teie ollete wäljaläinud waatma? ühhe innimesse pehme riettega ehhitud? wata, kes pehmed rided kandwad, need on kuningatte koddade sees.

9. Ehk mis teie ollete wäljaläinud waatma? üht prohveti? töest minna ütlen teile, kes weel üllem on kui prohwet;

10. Sest se on sesamma, kennest kirjutud on: Wata, minna läkkitan omma ingli sinno palle eel, kes sinno teed sinno ees peab walmistama.

11. Töest minna ütlen teile: nende seast, kes naestest on sündinud, ep olle mitte suremat üllestousnud, kui ristia Joannes, agga se, kes wähhem on taewarikis, on surem tedda.

12. Ristia Joannesse päiwist siit sadik käiakse wäggise taewarigi peäle, ja kes wäggise peäle käiwad, kiskwad sedda ennese pole.

13. Ja keik need prohwetid ja käsk on ennekulutanud Joannessest sadik.

14. Ja (kui teie tahhate wastowotta,) temma on Elias, kes pididi tulles.

15. Kel körwad on kuulda, kuulgo.

16. Agga kenne sarnatseks pean minna sedda--sinnast suggu arwama? temma on nende poisikeste sarnane, kes turrude peäl istuwad ja hüüdwad omma seltsi wasto,
17. Ja ütlewad: Meie olleme teile willet aianud, ja teie ep olle tantsinud; meie olleme teile nuttoluggu laulnud, ja teie ep olle mitte nutnud.
18. Sest Joannes on tulnud, ei sönud egga jonud, ja nemãad ütlewad: temãal on kurri waim.
19. Innimesse Poeg on tulnud, sööb ja joob; ja nemmad ütlewad: Wata, se innimenne on södik ja wina jodik, tõlneritte ja pattuste söbber; ommeti moistetakse tarkust õigeks ommast lapsist.
20. Siis hakkas temma need liñnad sõitlema, kus sees keigeennamiste temma wäggewad teud ollid sündinud, sest et nemmad mitte es olle meelt parrandanud.
21. Hädda sulle Koraatsin, hädda sulle Petsaida; sest kui need wäggewad teud olleksid Tirusses ja Sidonis sündinud, mis teie jures on sündinud, kül nemmad olleksid ennemuiste kottis ja tuhkas meelt parrandanud.
22. Siiski ütlen minna teile: Tirussel ja Sidonil peab hõlpsam põlli ollema kohto päwal, kui teil.
23. Ja sinna Kapernaum, kes sinna taewani olled üllendatud, sind peab pörgoni mahhalükkatama; sest kui Sodomas olleksid need wäggewad teud sündinud, mis sinno sees on sündinud, temma seisaks weel terve tännapäaw.
24. Ommeti ütlen minna teile: Sodoma-rahwa maal peab hõlpsam põlli ollema kohto päwal, kui sul.
25. Sel aial wastas Jesus ja ütles: Minna kidan sind, Issa, taewa ja ma Issand, et sinna sedda targade ja moistlikkude eest olled ärra--petnud, ja olled sedda wäetimille teäda annud.
26. Töest, Issa, sest se on nenda sinno mele pärrast olnud.
27. Keik on minno kätte antud minno Issast, ja ükski mu ei tunne Poega, kui agga Issa, ja ükski ei tunne Issa, kui agga Poeg, ja kennele se Poeg sedda tahhab ilmutada.
28. Tulge minno jure keik, kes waewatud ja koormatud ollete, ja minna tahhan teile hingamist sata.
29. Wotke ennest peäle minno ikke, ja öppige minnust, et minna ollen tassane, ja süddamest allandik, siis leiate teie hingamist ennest hingedele.
30. Sest miño ikke on hea, ja minno koorm on kebja.

12. Peatük.

Kristus kostab ennese eest Wariseride wasto.

1. Sel aial käis Jesus wiljast läbbi hingamisse päiwil; agga temma jüngrittele olli isso, ja hakkasid päid katkuma ja söma.
2. Kui nüüd Wariserid sedda näggid, ütlesid nemmad temma wasto: Wata sinno jüngrid tewad, mis ei sünni hingamisse-päwal teha.
3. Agga temma ütles nende wasto: Eks teie olle luggenud, mis Tawet teggi, kui temmal nälg olli, ja neil kes temmaga ollid ?
4. Kuida temma Jummal kotta läks, ja söi need ettepannemisse leiwad, mis temmal ep olnud lubba süa, egga neil, kes temmaga ollid, kui agga ükspäinis preestridel.
5. Ehk, eks teie olle käskus luggenud, et preestrid hingamisse-päiwil pühhas koias hingamisse-päwa teotawad, ja siiski ilma süta on?
6. Agga minna ütlen teile, et siin on se, kes surem on, kui pühha kodda.
7. Agga kui teie teaksite, mis se on: Minna tahhan hallastust, ja ei mitte ohwrit, siis ep olleks teie kül mitte neid, kes ilma süta, hukka moistnud.
8. Sest ka selle hingamisse-päwa Issand on se innimesse Poeg.
9. Ja kui temma seält emale läks, tulli temma nende koggodusse kotta.
10. Ja wata, seäl olli üks innimenne, selle kässi olli ärrakuinud; ja nemmad küssisid temmalt, ja ütlesid: Kas sünnib hingamisse-päiwil terweks teha? et nemmad woiksid temma peäle kaebada.
11. Agga temma ütles nende wasto: Missuggune innimenne on teie seast, kennel on üks lammas, ja kui se hingamisse-päwal auko langeb, eks ta sest kinni ei hakka ja wälja ei tomma?
12. Kui palju ülem on nüüd innimenne, kui lammas? sepärrast sünnib kül head teha hingamisse-päiwil.
13. Siis ütles temma selle innimesse wasto: Sirruta omma kät, ja temma sirrutas sedda ; ja se sai jälle terweks otsego se teine.
14. Siis läksid need Wariserid wälja, ja piddasid nou temma wasto, kuida nemmad tedda piddid hukka saatma.
15. Agga kui Jesus sedda teäda sai, läks temma seält ärra; ja palju rahwast käis temma järrel, ja temma teggi neid keik terweks.
16. Ja kelas neid kowwaste, et nemmad tedda ei piddand wäljakulutama.
17. Et piddi töeks sama, mis ööldud on prohwetil Jesaja läbbi, kes ütleb:
18. Wata, se on minno sullane, kedda minna ollen ärrawallitsenud, minno armas, kennest minno hingel hea meel on. Minna tahhan omma Waimo temma peäle panna, ja temma peab pagganattele kohhut kulutama.
19. Ei temma pea riidlema egga kissendama, ja temä heält ei pea ükski kuulma ulitsatte peäl.

20. Sedda röhhutud pillirogo ei murra temma mitte katki, ja sedda tahti, mis weel suitseb, ei kustuta temma mitte ärra; kunni temma kohtule woimust sadab.
21. Ja pagganad peawad temma nimme peäle lootma.
22. Siis todi üks kurjast waimust waewatud temma jure, se olli pimme ja keleto; ja temma teggi tedda terweks, nenda et se pimme ja keleto nihästi räkis kui näggi.
23. Ja keik rahwas ehmatas, ja ütles: Eks sesinnane olle Taweti poeg?
24. Agga kui need Wariserid sedda kuulsid, ütlesid nemmad: Sesinnane ei aia kurje waimusid muido wälja, kui Peeltsebuli kurja waimude üllema läbbi.
25. Agga kui Jesus nende mõtted moistis, ütles temma nende wasto: Igga kunningriik, kui se issekeskis ridus on, lähhäb hukka; ja igga lin ehk kodda, kui temma issekeskes ridus on, ei woi seista.
26. Kui nüüd Sadan Sadanat wäljaaiab, siis on temma isseennesega ridus; kuidas woib siis temma riik seista?
27. Kui nüüd minna Peeltsebuli läbbi kurjad waimud wäljaaian, kelle läbbi aiawad teie lapsed neid wälja? sepärrast peawad nemmad teie kohtomoistiad ollema.
28. Agga kui minna Jummal Waimo läbbi kurjad waimud wäljaaian, siis on jo Jummal riik teie jure tulnud.
29. Ehk kuidas woib kegi ühhe wäggewa kotta miñna, ja tema riistad ärrarisuda, kui temma sedda wäggewat enne ei sa kinnisiddunud, ja siis woib ta temma kodda ärrarisuda.
30. Kes minnoga ep olle, se on minno wasto; ja kes miñoga ei koggu, se pillab ärra.
31. Sepärrast ütlen minna teile: igga pat ja teotaminne antakse innimestele andeks; agga teotaminne pühha Waimo wasto ei anta innimestele mitte andeks.
32. Ja kes ial ühhe sanna rägib innimesse Poia wasto, sellele peab sedda andeks antama; agga kes ial middagi rägib pühha Waimo wasto, sellele ei pea sedda mitte andeks antama ei selsinnatsel egga tulles aial.
33. Ehk istutage head puud, siis on ka temma willi hea; ehk istutage pahha puud, siis on ka temma willi pahha; sest pu tunnukse ommast wiljast.
34. Teie wihhasematte maddude suggu, kuidas woite teie head rägida, kes kurjad ollete? sest, mis südda täis on, sest rägib su.
35. Hea innimenne sadab head ette sest hea süddame warrandussest; ja kurri innimenne aiab kurja wälja sest kurjast warrandussest.
36. Agga minna ütlen teile, et innimesed peawad arro teggema kohto päwal iggaühhest tühjast sañast, mis nemmad on rägitud.
37. Sest sinno sannust peab sind öigeks arwatama, ja sinno sannust peab sind hukkamoistetama.

38. Siis wastasid monningad kirjatundiatte ja Wariseride seast, ja ütlesid: Öppetaja, meie tahhame imme-tähte sinnust nähha.
39. Agga temma kostis ja ütles nende wasto: Se kurri ja abbiellorikkuja suggu otsib tähte, ja ei pea temmale muud tähte antama, kui agga prohweti Jona täht.
40. Sest otsego Jonas olli kolm päwa ja kolm ööd wallaskalla köhho sees; nenda peab innimesse Poeg kolm päwa ja kolm ööd Ma poues ollema.
41. Ninewe liña mehhed tousewad ülles kohtus sellesinnatse sugguga, ja moistwad sedda hukka; sest nemmad parrandasid meelt Jona jutlusse peäle; ja wata, siin on eñam kui Jonas.
42. Se kunninga emmand louna poolt touseb ülles kohtus sellesinnatse sugguga, ja moistab sedda hukka; sest temma tulli ma-ilma otsast Salomoni tarkust kuulma; ja wata, siin on ennam kui Salomon.
43. Agga kui rojane waim sest innimessest on wäljaläinud, siis käib temma kuiwad paigad läbbi, ja otsib hingamist, ja ei leia mitte.
44. Siis ütleb temma: Minna tahhan ümberpöörda omma kotta, kust ma ollen wäljatulnud; ja kui temma tulleb, siis leiab temma sedda tühja ollemast luaga pühhitud ja ehhitud.
45. Siis lähhäb teña ja wottab ennesega teist seitse waimo, kes kurjemad on tedda ennast, ja kui nemmad senna sisse tullewad, ellawad nemmad seäl; siis lähhäb selle innimesse wiimne luggu palju pahhemaks kui essimenne; nenda peab ka sellesinnatsele kurja suggule sündima.
46. Agga kui temma weel neile rahwale räkis, wata, siis seisid temma emma ja temma wennad oues, ja püüdsid temmaga rägida.
47. Siis ütles üks temma wasto: Wata, sinno emma ja sinno wennad seiswad oues, ja püüdwad sinnoga rägida.
48. Agga temma wastas, ja ütles sellele, kes sedda temmale olli üttelnud: Kes on minno emma, ja kes on minno wennad?
49. Ja ta sirrutas omma kät omma Jüngritte ülle ja ütles: wata minno emma ja minno wennad.
50. Sest kes ial minno Issa tahtmisse järrele teeb, kes taewas on, sesamma on minno wend, ja ödde ja emma.

13. Peatük.

Monned tähhendamisse sannad pühha risti koggodussest, ja Kristusse sanna wäest.(Ewangelium wiendamal Pühhapäwal pärrast kolme Kunninga päwa.

1. Sel päwal läks Jesus seält koiast ärra, ja istus mahha merre äre.
2. Ja palju rahwast koggus temma jure, nenda et teña pididi laewa peäle minnema ja mahha-istuma; ja keik rahwas seisis merre äres.

3. Ja temma rakis nende wasto palju tähhendamisse sannade läbbi, ja ütles: Wata, üks külwaja läks wälja külwama.
4. Ja kui temma külwas, kukkus muist tee äre; siis tullid linnud, ja söid sedda ärra.
5. Agga muist kukkus kaljopeälse Ma peäle, kussa temmal ep olnud palju mulda; ja tousis pea ülles, sepärrast et temmal ep olnud süggawat mulda.
6. Agga kui päike tousis, wottis poud sedda kinni, ja et temmal juurt ep olnud, kuiwis temma ärra.
7. Agga muist kukkus ohhakatte sekka, ja need ohhakad kaswid ülles, ja lämätasid sedda ärra.
8. Agga muist kukkus hea Ma peäle, ja monni kandis saa wörra, monni kuekümne wörra, agga monni kolmekümne wörra wilja.
9. Kel körwad on kuulda, se kuulgo.
10. Ja jüngrid astsid temma jure, ja ütlesid temma wasto: Mispärrast rägid sinna neile tähhendamisse sannade läbbi?
11. Agga temma kostis ja ütles nende wasto: Teile on antud taewarigi sallajad asjad moista, agga neile ep olle mitte antud.
12. Sest kennel ial on, sellele peab antama, ja temmal peab kül ollema; agga kennel ep olle, selle käest peab ka ärrawoetama mis temal on.
13. Sepärrast rägin minna nende wasto tähhendamisse sannade läbbi, sest et nemmad nähhes ei nä, ja kuuldes ei kule egga moista.
14. Ja neist saab töeks Jesaia prohwetikulutamine, mis ütleb: Kuuldes peate teie kuulma, ja ei mitte moistma, ja nähhes peate teie näggema, ja ei mitte tundma.
15. Sest sesinnatse rahwa südda on tuimaks läinud, ja nemmad kuulwad raskete körwadega, ja pannewad ommad silmad kinni, et nemmad wahhest silmaga ei nä ja körwadega ei kule, ja süddamega ei moista, ja ümber ei pöra, ja minna neid ei parranda.
16. Agga önsad on teie silmad, et nemmad näwad; ja teie körwad, et nemmad kuulwad.
17. Sest töest minna ütlen teile: palju prohwetid ja öigid on tahtnud nähha, mis teie näte, ja ep olle sedda mitte näinud, ja kuulda, mis teie kulete, ep olle sedda mitte kuulnud.
18. Siis kuulge nüüd teie se tähhendamisse sanna sest külwaiast.
19. Kui kegi sedda kuningrigi sanna kuleb, ja ei moista sedda mitte, siis tulleb se tigge ja kissub sedda ärra, mis temma süddame sisse olli külwatud. Se on se, mis tee äre on külwatud.
20. Agga mis kaljopeälse Ma peäle külwatud, se on se, kes sedda sanna kuleb, ja sedda warsi römoga wastowottab.
21. Agga temmal ep olle juurt enneses, waid seisab agga ürrikesseks; kui willetsus ja kiusatus tulleb se sanna pärrast, siis pahhandakse tedda warsi.

22. Agga mis ohhakatte sekka külwatud, se on se, kes sedda sanna kuleb; ja sesinnatse ma-ilma murre ja se pettis rikkus lämmatab sedda sanna ärra, ja jääb ilma wiljata.
23. Agga mis hea Ma peäle külwatud, se on se, kes sedda saña kuleb ja moistab, kes ka wilja kannab; ja monni kannab saa wörra, agga monni kuekümne, agga moñi kolmekümne wörra wilja.
24. Ühhe teise tähhendamisse sanna panni temma nende ette, ja ütles: Taewariik on ühhe innimesse sarnane, kes head semet omma põllo peäle külwas.
25. Agga kui innimesed maggasid, tulli temma waenlane ja külwas umrohto kesk nisso sekka, ja läks ärra.
26. Kui nüüd orras kaswis ja wilja kandis, siis nähti ka se umrohhi.
27. Agga maia issanda sullased tullid temma jure ja ütlesid temmale: Issand, eks sa olle head semet omma põllo peäle külwanud, kust temmale nüüd se umrohhi tulleb?
28. Agga temma ütles neile: Sedda on teinud üks innimenne, kes waenlane, siis ütlesid sullased temma wasto: Kas sa siis tahhad, et meie peame minnema, ja sedda kokkokogguma?
29. Agga temma ütles: Ei mitte, et teie ühtlase sega sedda nisso wälja ei kissu, kui teie sedda umrohto kokkokoggute.
30. Laske mollemad ühtlase kaswada leikusseks, ja leikusse aial tahhan minna leikiattele öölda: kogguge enne sedda umrohto, ja sidduge sedda wihko sedda ärrapölletada, agga sedda nisso pange kokko minno aita.)
31. Ühhe teise tähhendamisse sanna panni temma nende ette, ja ütles: Taewariik on ühhe sinnapi iwwakesse sarnane, mis üks innimenne wöttis ja külwas omma põllo peäle,
32. Mis kül se keige wähhem on keikist seemnist; agga kui temã saab ülleskaswanud, siis on temma keigesurem aia-rohtude seast, ja saab puuks, nenda et need liñud, mis taewa al on, tullewad ja tewad pessasid temã oksade peäle.
33. Ühhe teise tähhendamisse sanna räkis temã neile: Taewariik on happotaigna sarnane, mis üks naene wottis ja seggas kolme wakka jahho sekka, kunni keik läks hapnema.
34. Sedda keik räkis Jesus tähhendamisse sañade läbbi rahwa wasto, ja ilma tähhendamisse sañata ei rägind temã mitte nende wasto.
35. Et pididi töeks sama, mis ööldud on selle prohwetil läbbi, kes ütleb: Minna tahhan omma su lahti tehha tähhendamisse sannade läbbi ja tahhan rohkeste kulutada sallaja-asjo ma-ilma algmisest.
36. Siis laskis Jesus rahwast ennesest ärraminna ja tulli koio, ja temma jüngrid astsid temma jure ja ütlesid: Selleta meile se tähhendamisse sanna sest umrohhust põllo peäl.

37. Agga temma kostis ja ütles nende wasto: Kes head semet külwab, on se innimesse Poeg.
38. Agga se pöld on se ma-ilm, agga se hea seme on need kunningrigi lapsed ; agga se umrohhi on selle tiggeda x lapsed.
39. Agga se waenlane, kes sedda külwab, on kurrat; agga se leikus on se ma- ilma lõppetus; agga need leikajad on inglid.
40. Otsego nüüd umrohhi koggutakse, ja tullega ärrapölletakse, nenda peab se ka sesinnatse ma-ilma aia lõppetussel ollema.
41. Innimesse Poeg lähhätab ommad inglid, ja nemmad peawad kogguma keik need pahhandussed temma kunningrigi seest, ja neid, kes tewad kasso wasto.
42. Ja peawad neid tullise ahjo heitma; seäl peab ollema ullumiñe ja hamñaste kirristaminne.
43. Siis peawad, kes öiged, paistma kui päike omã Issa kuñingrikis. Kel körwad on kuulda, se kuulgo.
44. Ta on taewariik ühhe warrandusse sarnane, mis pöllo peäle auko mahha pandud, mis üks innimenne leidis ja sallaja piddas, ja läks seält ärra römüs selle pärrast, ja müüs ärra keik, mis temmal olli, ja ostis se pöllo.
45. Ta on taewariik ühhe kaupmehhe sarnane, kes häid perlid otsis.
46. Kui temã ühhe kalli perli leidis, läks temã ja müüs keik, mis temmal olli, ja ostis sesamã.
47. Ta on taewariik ühhe noda sarnane, mis merresse wissatakse, ja keige suggu kallo kokko--weab.
48. Mis nemmad, kui se täis on, weddawad ülles äre, ja istuwad mahha, ja kogguwad häid astjade sisse, agga need pahhaid wiskawad nemmad ärra.
49. Nenda peab se sündima ma-ilma aia lõppetussel; inglid peawad wäljainnema, ja kurje öigede seast ärralahhutama.
50. Ja peawad neid tullisse ahjo heitma; seäl peab ollema ulluminne ja hammaste kirristaminne.
51. Jesus ütles nende wasto: Kas teie ollete sedda keik moistnud? Nemmad ütlesid temmale: kül Issand.
52. Siis ütles temma nende wasto: Sepärrast on igga kirjatundia, kes taewarigi pole õppetud, ühhe perremehhe sarnane, kes ommast warrandussest uut ja wanna ettetoob.
53. Ja se sündis, kui Jesus needsinnatsed tähhendamisse sannad sai lõppetanud, läks temma seält ärra.
54. Ja tulli omma pärris-male, ja õppetas neid nende koggodusse koias, nenda et nemmad ehmatasid ärra ja ütlesid: Kussast on sellel se tarkus, ja need wäggewad teud?
55. Eks sesinnane ei olle ühhe puseppa poeg? Eks temma emma ei hüta Mariaks, ja temma wennad Jakobusseks ja Josesseks, ja Simonaks ja Judaks?

56. Ja eks temma öed keik olle meie jures? kussast temma siis sedda keik sanud ?

57. Ja nemmad pahhandasid ennast temmast. Agga Jesus ütles nende wasto: Prohwet ei olle ni auto kussagi, kui omma pärris-maal, ja ommas koias.

58. Ja temä ei teinud seälsamäs mitte paljo wäggewaid teggusid nende uskmata süddame pärrast.

14. Peatük.

Joannesse Pea raiutakse ärra. Kristusse immeteggo sest söötmissesest. Temma immelik köndiminne merre peäl ja temma abbi.

1. Sel aial kulis Herodes kes Nelliwürst, se könne Jesussest.

2. Ja temma ütles omma sullaste wasto: Sesinnane on ristia Joannes; sesamma on surnust üllestousnud, ja sepärrast teeb se wäggi temma sees need immetähhed.

3. Sest Herodes olli Joannest kinniwootnud, tedda siddunud ja wangi-torni heitnud Herodia oma weña Wilippusse naese pärrast.

4. Sest Joannes olli temma wasto üttelnud: Sul ep olle lubba tedda ennesele piddada.

5. Ja kui temma tedda tahtis tappa, kartis temma rahwast, sest nemmad piddasid tedda prohwetiks.

6. Agga kui Herodes omma sündimisse päwa piddas, siis tantsis Herodia tüttar nende seas; ja se olli Herodesse mele pärrast.

7. Sepärrast tootas temä ühhe wandega temmale anda, mis temä ial piddi palluma.

8. Agga temma, kui ta enne ommast emmast olli öppetud, ütles: Anna mulle waagna peäl ristia Joannesse Pea.

9. Ja kunningas sai kurwaks; agga nende wañnette, ja nende pärrast, kes temmaga laudas istsid, käskis temma temmale sedda anda.

10. Ja läkkitas, ja laskis Joannesse Pea otsast ärraraiuda wangitornis.

11. Ja temma Pea todi waagna peäl, ja anti selle neitsikessele; ja temma wiis sedda omma emmale.

12. Ja temma jüngrid tullid, ja wotsid temma kehha, ja matsid sedda mahha, ja tullid ja kulutasid sedda Jesussele.

13. Kui Jesus sedda kulis, läks temma seält ärra laewaga ühte tühja paika körwale. Ja kui need rahwas sedda kuulsid, käisid nemmad jalla liñnadest temma järrel.

14. Ja Jesus läks wälja, ja näggi paljo rahwast; ja temmal olli nende pärrast halle meel, ja teggi nende többised terweks.

15. Agga kui öhto sai, tullid temma jüngrid temma jure, ja ütlesid: Se on üks tühi paik, ja aeg on möda läinud; lasse se rahwas ärra, et nemmad woiwad allewitte sisse miña, ja ennestele roga osta.
16. Agga Jesus ütles nende wasto: Neil ep olle mitte tarwis ärraminna; andke teie neile süa.
17. Agga nemad ütlesid temma wasto: Meil ep olle siin ennam, kui wiis leiba, ja kaks kalla.
18. Agga temma ütles: Toge neid mulle teña.
19. Ja temma käskis rahwast mahha-istuda rohho peäle, ja wottis need wiis leiba, ja need kaks kalla, watas ülles taewa pole ja önnistas, ja murdis, ja andis need leiwad jüngritte, agga need jüngrid rahwale.
20. Ja nemmad söid keik, ja nende köhhud said täis, ja korjasid kokko sedda, mis neist pallokessist üllejänud, kaksteistkümmend korwi täit.
21. Agga neid, kes ollid sönud, olli liggi wiis tuhat meest, issi naesed ja lapsed.
22. Ja seddamaid sundis Jesus ommad jüngrid laewa peäle minnema, ja temma eel teine pole minnema, senni kui temma rahwast piddi ärralaskma.
23. Ja kui temma rahwast sai ärralasknud, läks ta ülles ühhe mäe peäle issepäines luggema; ja kui öhto sai, olli temä üksi seälsañas.
24. Agga se laew olli jo keskpaikas järwes, ja olli öiete häddas nende laenette pärrast, sest tuul olli wasto.
25. Agga neljandamal ö wahhi korral läks Jesus nende jure, ja köndis järwe peäl.
26. Ja kui need jüngrid tedda näggid järwe peäl köndiwad, ehmatasid nemmad ja ütlesid: Se on tont, ja kissendasid hirmo pärrast.
27. Agga seddamaid räkis Jesus nendega, ja ütles: Olge julged, Minna ollen se, ärge kartke mitte.
28. Agga Peetrus kostis temmale ja ütles: Issand, kui sinna se olled, siis kässi mind ennese jure tulla wee peäle.
29. Agga temma ütles: Tulle. Ja Peetrus tuli laewa peält ärra, ja köndis wee peäl, et temma Jesusse jure piddi tulleva.
30. Agga kui temma sedda kanget tuult näggi, siis kartis temma ja hakkas wauma, kissendas ja ütles: Issand! aita mind.
31. Agga Jesus sirrutas warsi omma kät wälja, hakkas temmast kinni, ja ütles temma wasto: Oh sinna nödra-ussulinne! mispärrast olled sinna kahhewahhel?
32. Ja nemmad läksid laewa peäle, ja tuul heitis ärra.
33. Aga kes laewas ollid, tullid ja kummardasid tedda, ja ütlesid: Töest sinna olled Jummal Poeg.
34. Ja kui nemmad ülle järwe said, tullid nemmad Kenesareti male.

35. Ja kui need mehed seälsammas paikas tedda tundsid, läkkitasid nemmad wälja keik sedda maad läbbi senna ümberkaudo, ja töid keiksuggused haiged temma jure.

36. Ja pallusid tedda, et nemmad agga temma kue pallistusse saaksid putuda, ja ni mitto kui puutsid, need said terweks.

15. Peatük.

Innimeste seädmistest. Kananea naesest, ja muist Kristusse immeteggudest. (Ewangelium teisel Pühhapäwal Paastus.)

1. Siis tullid Jesusse jure kirjatundiad ja Wariserid Jerusalemmast, ja ütlesid:

2. Mispärrast tewad sinno jüngrid wannematte seädmisse wasto? Sest nemmad ei pesse ennest kassi mitte, kui nemmad leiba wotwad.

3. Agga temma kostis ja ütles nende wasto: Mispärrast tete teiege siis Jumala kasso-sanna wasto omä seädmisse pärrast?

4. Sest Jummal on käsknud ja üttelnud: Auusta omma issa ja emma, ja kes issa ehk emma neab, se peab surma surrema.

5. Agga teie ütlete: Kes ial issa ehk emma wasto ütleb: se on üks ohwri ande, mis sulle minno käest woiks kassuks tulla, se teeb hästi, ehk temä kül mitte omä issa ehk omä emä auusta.

6. Ja ollete nenda Jumala kasso-sanna tühjaks teinud omma seädmiste pärrast.

7. Teie sallalikkud, Jesaia on teist hästi prohwet wiisil räkinud, ja üttelnud:

8. Sesinnane rahwas tulleb minno liggi omma suga, ja auustab mind omma mokaadega, agga nende südda on kaugel minnust ärra.

9. Agga ilma aego teniwad nemmad mind, et nemmad õppetawad õppetussed, mis innimeste käskmissed on.

10. Ja temma kutsus rahwast ennese jure, ja ütles neile: Kuulge ja moistke.

11. Ei se, mis suust sisse lähhäb, ei te mitte innimest rojaseks; waid se, mis suust wäljatulleb, se teeb innimest rojaseks.

12. Siis astsid temä jüngrid temä jure, ja ütlesid temäle: Kas sinna tead, et Wariserid endid pahhandasid, kui nemmad sedda sanna kuulsid?

13. Agga temma kostis ja ütles: Igga taim, mis minno taewane issa ep olle istutanud, sedda kitkutakse ärra.

14. Jätke neid; nemmad on söggedatte söggedad tee-juhhatajad. Agga kui sögge söggedale teed juhatab, siis langewad nemmad mollemad kaewandusse.

15. Siis kostis Peetrus ja ütles temma wasto: Selleta meile sedda tähhendamisse-sanna.

16. Ja Jesus ütles: Welaks teiege ollete moistmatumad?

17. Eks teie weel ei moista, et keik, mis suust sisse lähhäb, se lähhäb köhto, ja heidetakse wälja omma paika.
18. Agga mis suust wälja tulleb, se tulleb süddame seest wälja, ja se teeb innimest rojaseks.
19. Sest süddame seest tullewad wälja kurjad mötlemised, tapmised, abbiellorikmised, horajahhid, wargussed, walletunnistussed, teotamised.
20. Need asjad on, mis innimest rohaseks tewad; agga pessematta kättega söma, se ei te mitte innimest rojaseks.
21. Ja Jesus tuli seält ärra, ja läks Tirusse ja Sidoni rikide pole.
22. Ja wata, üks Kananea-ma naene tuli neist raiadest wälja, ja kissendas, ja ütles temmale: Issand, Taweti Poeg, hallasta minno peäle, minno tüttar waewatakse kurjast waimust kurjaste.
23. Agga temma ei wastand temmale sannagi. Siis astsid temma jüngrid temma jure, ja pallusid tedda, ja ütlesid: Sata tedda ärra, sest temma kissendab meid takka.
24. Agga temma kostis ja ütles: Minna ep olle mitte läkkitud kui agga Israeli suggu ärrakaddunud lammaste jure.
25. Agga se naene tuli ja kummardas tedda, ja ütles: Issand aita mind!
26. Agga temma kostis ja ütles: Se ep olle mitte hea, et laste leib woetakse ja koerte ette heidetakse.
27. Agga temma ütles: Jah, Issand, kumãatagi söwad need koerokessed need rasokessed, mis nende issandatte laua peält mahhalangewad.
28. Siis kostis Jesus, ja ütles temma wasto: Oh naene! sinno usk on suur, sulle sündko, nenda kui sa tahhad. Ja temma tüttar sai terweks septsammast tunnist.)
29. Ja Jesus läks seält emale, ja tuli Kalilea järwe äre, ja temma läks ühhe mäe peäle, ja istus senna mahha.
30. Ja palju rahwast tuli temãa jure, neil olli ennestega jallotumaid, pimmedaid, keletumaid, wiggasid ja palju teisi ja heitsid neid Jesusse jalge ette, ja temma teggi neid terweks.
31. Nenda et se rahwas immeks panni, kui nemmad näggid, et need keletumad räkisid, wiggased terweks said, jallotumad käisid, ja pimmedad näggid; ja nemmad kiitsid sedda Israeli Jummalat.
32. Ja Jesus kutsus ommad jüngrid ennese jure ja ütles: Mul on wägga halle meel se rahwa peäle, sest nemmad on jo kolm päwa minno jures olnud, ja neil ep olle middagi süa, ja minna ei tahha neid mitte lasta miñna sömata, et nemmad tee peäl ärra ei nõrgu.
33. Siis ütlesid temãa jüngrid temma wasto: Kust meil ni palju leiba on siin körbes, et meie ni palju rahwast täidame?
34. Ja Jesus ütles nende wasto: Mitto leiba teil on? ja nemmad ütlesid: Seitse, ja pissut kallokessi.

35. Ja temma käskis rahwast mahha-istuda Ma peäle.
36. Ja kui temã need seitse leiba, ja need kallad sai wotnud, tännas temma, murdis, ja andis omma jüngrittele, agga jüngrid andsid rahwale.
37. Ja nemmad söid keik, ja nende köhhud said täis, ja korjasid kokko sedda, mis üllejäänud neist pallokestist, seitse korwi täit.
38. Agga neid, kes ollid sõnud, olli nelli tuhhad meest, issi naesed ja lapsed.
39. Ja kui temma sedda rahwast sai lasknud ärraminna, läks temma laewa ja tuli Mahdala raiade peäle.

16. Peatük.

Wariserid küssiwad tähte Jesusse. Jesus mainitseb ommad jüngrid ennast hoida Wariseride happotaigna eest. Peetrusse tunnistussest, Kristusse kannatamisest, ja risti-rahwa ristist. (Ewangelium Peetrusse ja Paulusse Päwal.

1. Siis tullid Wariserid ja Sadduserid temma jure, need kiusasid tedda ja küssisid temmalt, et temma neile imme-tähte taewast piddi näitma.
2. Agga temma kostis ja ütles neile: Kui öhto saab, ütlete teie: Meile tulleb hea ilm, sest taewas punnab.
3. Ja homõiko ütlete teie: Tänna tulleb meile kurri ilm, sest taewas punnab ja on pilwes. Teie sallalikkud, kül teie taewa näggo moistate arwata; eks siis teie ei woi ka nende aegade tähtä arwata ?
4. Se kurri ja abbiello ärrarikkuja suggu otsib imme-tähte, ja temãle ei pea tähte antama, kui agga prohweti Jona x täht; ja temma jättis neid mahha, ja läks ärra.
5. Ja kui temma jüngrid said teile pole äre sanud, ollid nemmad unnustanud leiba ennestega wotmatta.
6. Agga Jesus ütles nende wasto: Katske ja hoidke ennast Wariseride ja Sadduseride happotaigna eest.
7. Siis mõtlesid nemãd isseenneses, ja ütlesid: Seeb se on, et meie ep olle leiba ennestega wotnud?
8. Agga kui Jesus sedda moistis, ütles temma nende wasto: Teie nõdra-ussulissed, mis teie mõtlete isseenneses, et teie ep olle leiba ennestega wotnud?
9. Eks teie weel ei tunne? eks teie ei mälleta neid wiis leiba nende wie tuhhande seas, ja mitto korwi täit teie seäl saite?
10. Egga neid seitse leiba nelja tuhhande seas, ja mitto korwi täit teie siis saite?
11. Kuida ei moista teie siis mitte, et minna leiwast teile ei räginud, kui ma käksin teid ennast hoida Wariseride ja Sadduseride happotaigna eest.

12. Siis moistsid nemmad, et temma es olle üttelnud, et nemmad ennast piddid hoidma leiwa happotaigna eest, waid Wariseride ja Sadduseride õppetusse eest.

13. Agga kui Jesus tuli Keisarea Wilippusse liña raiale, küssis temma omma jüngrittelt, ja ütles: Kedda mind, innimesse Poega, need innimesed ütlewad ollewad?

14. Agga nemmad ütlesid: Monned ütlewad, et sa olled Joaões se ristia; agga teised, Elias, agga teised, Jeremias, ehk üks neist prohwetidest.

15. Temma ütles nende wasto: Agga kedda teie mind ütlete ollewad?

16. Siis wastas Simon Peetrus, ja ütles: Sinna olled se Kristus se ellawa Jummal Poeg.

17. Ja Jesus wastas ja ütles temmale: Önnis olled sinna, Simon Jona poeg, sest lihha ja werri ep olle sulle sedda mitte teäda annud, waid minno Issa, kes taewas on.

18. Ja minna ütlen sulle ka: Sinna olled Peetrus, ja sesinnatse kaljo peäle tahhan miña ehhitada omã koggodust, ja pörgo wärrawad ei pea sedda mitte ärra woitma,

19. Ja minna tahhan sulle taewarigi wotmed anda, ja, mis siña Ma peäl kinniseud, se peab taewas kinniseutud ollema, ja mis ial siña Ma peäl peästad, peab ka taewas peäsetud ollema.

20. Siis kelis temma ommad jüngrid, et nemmad ühhelegi ei piddand ütlema, et temma on Jesus se Kristus.)

21. Sest aiast hakkas Jesus täetama omma jüngrittele, et temma piddi Jerusalemma miñema, ja paljo kannatama wannemist, ja üllemist-preestridest ja kirjatundiast, ja et tedda piddi tappetama, ja kolmandamal päwal üllesärratadama.

22. Ja Peetrus wottis tedda ennese jure, ja hakkas tedda nomima, ja ütles: Issand, heida ennese peäle armo: ärgo sündko sulle sedda.

23. Agga temma pöris ennast ümber, ja ütles Peetrusse wasto: Minne mo tahha, sadan! sinna olled mulle pahhandusseks, sest sinna ei mötle se peäle, mis Jummal, waid mis innimeste mele pärrast on.

24. Siis ütles Jesus omma jüngrittele: Kui kegi minno järrele tahhab tulla, se salgago isseennast ärra, ja wotko omma risti ennese peäle ja käigo miño järrel.

25. Sest kes ial omma ello tahhab hoida, se kautab sedda ärra; agga kes ial omma ello ärra kautab minno pärrast, se leiab sedda.

26. Sest mis kasso on innimessel sest, kui temma keik se ma-ilma kassuks saaks, agga omma hingele kahjo teeks; ehk mis lunnastamisse hinda woib innimenne anda omma hinge eest?

27. Sest se peab sündima, et innimesse Poeg tulleb omma Issa au sees omã inglidega, ja siis tassub temma iggaühhe kätte temma tö järrele.

28. Töest minna ütlen teile: neist kes siin seiswad, on monned, kes ei pea surma maitsma, ennego nemmad innimesse Poia näwad tullewad ommas kunningrikis.

17. Peatük.

Kristust mudetakse, se ku-többine parrandatakse, kohto rahha makstakse ärra.(Ewangelium seitsmel Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Ja kue päwa pärrast wottis Jesus ennesega Peetrust ja Jakobust ja Joannest temma wenda, ja wiis neid ülles ühhe kõrge mäe peäle issepäinis,
2. Ja tedda mudeti nende ees, ja temma palle paistis otsego päike, ja temma rided said walgeks otsego walgus.
3. Ja wata, Moses ja Elias näitsid ennast neile, ja kõnnelesid temmaga.
4. Agga Peetrus wastas, ja ütles Jesussele: Issand, se on hea, et meie siin olleme, kui sa tahhad, siis tahhame meie seie kolm maia tehha, ühhe sinnule, ja ühhe Mosessele, ja ühhe Eliale.
5. Kui temma alles räkis, wata, siis warjas nende ülle üks selge pilw, ja wata, üks heäl pilwest ütles: Sesinnane on mo armas Poeg, kes minno mele pärrast on, tedda kuulge.
6. Ja kui jüngrid sedda kuulsid, heitsid nemmad omma silmili mahha ja kartsid wägga.
7. Ja Jesus tulli nende jure, putus neisse ja ütles: Touske ülles, ja ärge kartke mitte.
8. Agga kui nemmad ommad silmad üllöstötsid, ei näinud nemmad keddagi, kuid Jesust ükspäinis.
9. Ja kui nemmad mäelt alla läksid, käskis neid Jesus ja ütles: Teie ei pea sedda näitmist ühhelegi ütlema, kunni innimesse Poeg surnust saab üllöstousnud.)
10. Ja temma jüngrid küssisid temmalt ja ütlesid: Mis siis kirjatundiad ütlewad, et Elias peab enne tullema?
11. Agga Jesus kostis ja ütles nende wasto: Elias peab kül enne tullema, ja keik jälle korda saatma.
12. Agga minna ütlen teile, et Elias on jo tulnud ja nemmad ep olle tedda mitte tunnud; waid on temmale teinud, mis nemmad ial tahtnud: nenda peab ka innimesse Poeg neist kannatama.
13. Siis moistsid jüngrid, et temma ristiast Joannest nende wasto olli räkinud.
14. Ja kui nemmad rahwa jure tullid, astus temma jure üks innimenne, ja heitis põlweli mahha temma ette.

15. Ja ütles: Issand, hallasta minno poia peäle, sest et temma kutöbbine on, ja kurjaste waewatakse, sest temma langeb saggedaste tullesse, ja saggedaste wette.

16. Ja miña ollen tedda sinno jüngritte jure tonud, ja nemmad ei woinud tedda mitte terweks tehha.

17. Agga Jesus kostis ja ütles: Oh sinna uskmatta ja pörane suggu! kui kaua pean minna teiega ollema? kui kaua pean minna teiega kannatama? Toge temma minnule seie.

18. Ja Jesus sõitles tedda, ja kurri waim läks temmast wälja, ja se pois sai terweks sestssammast tunnist.

19. Siis läksid jüngrid Jesusse jure isseärranis, ja ütlesid: Miks meie ei woinud tedda wäljaaiada?

20. Agga Jesus ütles nende wasto: Teie uskmatta süddame pärrast. Sest töest minna ütlen teile: kui teil usk kui sinnapi iwwike, siis teie woite öölda sesinnatse mäe wasto: Minne siit seña, siis lähhäb temã senna, ja ühtegi ep olle teil woimatta.

21. Agga sesinnane suggu ei lähhä muido mitte wälja, kui agga palwe ja paastmisse läbbi.

22. Agga kui nemmad ommad asjad aiasid Kalilea-maal, ütles Jesus nende wasto: Innimesse Poega peab ärraantama innimeste kätte.

23. Ja nemmad tappawad tedda ärra, ja kolmandamal päwal ärratakse tedda ülles. Ja nemãad said wägga kurwaks.

24. Agga kui nemmad Kapernauma said, tullid Peetrusse jure need, kes kohtorahha wastowotsid, ja ütlesid: Eks teie õppetaja kohtorahha ärra ei maksa?

25. Temma ütles: Jah, maksab. Ja kui temma sai koio sanud, joudis Jesus temma ette, ja ütles: Mis arwad siña, Simon? Keñelt wotwad kunningad Ma peäl tolli ehk pea-rahha? omma laste, woi woöraste käest?

26. Siis ütles Peetrus temma wasto: Woöraste käest. Jesus ütles temma wasto: Siis on lapsed lahti sest.

27. Agga et meie neid mitte ei pahhanda, siis minne järwe äre, ja heida önge sisse, ja wotta esimenne kalla, mis üllestulleb, ja kui siña temã su lahti teed, siis leiad sa ühhe rahha, sedda wotta, ja anna neile minno ja sinno eest.

18. Peatük.

Öppetus pahhandussest. Sest melewallast pattud andeks-anda ja kinnitada. Sest kawwalast sullasest.(Ewangelium Mihkli Päwal.(Ewangelium teisel Pühhapäwal kolmatkümmend pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Selsammal tunnil tullid jüngrid Jesusse jure, ja ütlesid: Kes on kül se surem taewarikis?
2. Ja Jesus kutsus ühhe lapsokesse ennese jure, ja panni sedda seisma nende keskele,
3. Ja ütles: Töest minna ütlen teile: kui teie ei pöra ümber, ja ei sa kui lapsokessed, siis ei sa teie mitte taewariki.
4. Kes nüüd isseennast allandab kui sesinnane lapsoke, se on se surem taewarikis.
5. Ja, kui kegi ühhe nisugguse lapsokesse miño nimmel wastowottab, se wottab mind wasto.
6. Agga kes pahhandab ühhe neistsinnatsist pissikessist, kes minno sisse uskwad, sel on parrem, et weski-kiwwi temä kaela peaks podama, ja tedda ärraupputadama süggawama merre kohta.
7. Hädda ma-ilmale pahhanduste pärrast; sest pahhandussed peawad tulleva, agga hädda selle iñimessele, kelle läbbi pahhandus tulleb.
8. Agga kui sinno kässi ehk sinno jalg sind pahhandab, siis raiu neid ärra, ja heida ennesest ärra; parrem on sul, et sinna jallota ehk wiggane ello sisse lähhäd, kui et sul kaks kät ehk kaks jalga on, ja sind iggawesse tullesse heidetakse.
9. Ja kui sinno silm sind pahhandab, kissu tedda wälja, ja wiska ennesest ärra; parrem on sul, et sinna ühhe silmaga ello sisse lähhäd, kui et sul kaks silma on, ja sind pörgo tullesse heidetakse.
10. Katske, et teie mitte üht neistsinnatsist pissokessist ärra ei põlga: sest minna ütlen teile, et nende inglid taewas allati näwad minno Issa palge, kes taewas on.
11. Sest innimesse Poeg on tulnud önsaks teggema, mis on ärrakaddunud.)
12. Mis teie arwate? Kui ühhel innimessel sadda lammast olleks, ja üks neist peaks ärra--eksima, eks temma jättaks neid ühheksakümend peäle ühheksa, ja lähhäks mäggede peäle, ja otsiks sedda, mis ärraeksinud.
13. Ja kui se juhtub, et temma sedda leiab, töest minna ütlen teile, et temma selle pärrast röömsam on, kui nende ühheksakümne peäle ühheksa pärrast, mis mitte ep olle ärraeksinud.
14. Nenda ep olle ka mitte teie issa tahtminne, kes taewas on, et üks neist pissokessist peaks hukka sama.

15. Agga kui sinno wend sinno wasto eksib, siis minne ja nomi tedda ennese ja temma keskis ükspäinis; kui temma sind kuleb, siis olled sinna omma weña kassuks sanud.
16. Agga kui temma sind ei kule, siis wotta weel üks ehk kaks ennesega, et keik assi kahhe ellik kolme tunnistaja suus seisaks.
17. Agga kui temã neid ei kule, siis añã koggodussele teãda. Agga kui temã koggodustki ei kule, siis olgo ta sinno melest kui üks paggan ja tõlner.
18. Töest minna ütlen teile: mis teie ial Ma peäl seute, peab ka taewas seutud ollema, ja mis teie ial Ma peäl peästate, peab ka taewas peästatud ollema.
19. Ta ütlen minna teile: Kui kaks teie seast ühhes nous on Ma peäl iggaühhe asja pärrast, mis nemmad ial palluwad, se peab neile sama minno Issa käest, kes taewas on.
20. Sest kussa kaks ehk kolm minno nimmel on ühhes kous, seäl ollen minna kesk paikas nende seas.
21. Siis astus Peetrus temma jure ja ütles: Issand, mitto korda pean minna siis, kui mo wend minno wasto eksib, temmale andeks andma? ons kül seitse kord?
22. Jesus ütles temma wasto: Ei minna ütle sulle mitte: seitse kord, waid ka seitsekümmend kord seitse kord.
23. Sepärrast on taewariik ühhe kunninga sarnane, kes omma sullastega tahtis arro piddada.
24. Agga kui temma hakkas arwama, todi üks temma ette, sel olli temmaga kümme tuhhat talenti wölgo.
25. Agga kui temmal ep olnud maksta, käskis temma Issand müa tedda ja temma naest ja lapsed, ja keik, mis temmal olli, ja maksta.
26. Siis heitis se sullane mahha, kummardas tedda, ja ütles: Issand kannata minnoga, ja minna tahhan sulle keik maksta.
27. Siis olli Issandal halle meel sesamma sullase peäl, laskis tedda lahti, ja se wõlla jättis temma temmale mahha.
28. Agga sesamma sullane läks wälja, ja leidis ühhe omast kasullasist, sel olli temmaga sadda tenari-rahha wölgo; ja temã wottis tedda kinni, käggistas tedda ja ütles: Maksa mulle, mis sul wölgo on minnoga.
29. Siis heitis se kasullane temma jalge ette mahha, pallus tedda, ja ütles: Kannata minnoga, ja minna tahhan sulle keik maksta.
30. Agga temma ei tahtnud mitte, waid läks ärra, ja heitis tedda wangitorni, kunni temma omma wölga ärramaksis.
31. Agga kui temã kasullased näggid, mis sündis, said nemmad wägga kurwaks, ja tullid ja öördasid omã Issandale keik, mis olli sündinud.
32. Siis kutsus temma Issand tedda ennese ette, ja ütles temma wasto: Sinna tigge sullane, keik sedda wölga ollen minna sulle mahhajätnud, sest et sinna mind pallusid,

33. Eks siis sinna ka piddand armo heitma omma kasullase peäle, nenda kui minna ka sinno peäle ollen armo heitnud?
34. Ja temma Issand sai wihhaseks, ja andis tedda ärra waewajatte kätte, kunni temma piddi maksma keik, mis temmal temmaga wölgo olli.
35. Nenda teeb ka minno taewane Issa teile, kui teie iggaüks ommast süddamest andeks ei anna omma wennale temma eksitussed.)

19. Peatük.

Abbiello lahhutamissest, lastest, ja rikkussest.(Ewangelium Paulusse ümberpöörmisses Päwal.

1. Ja se sündis kui Jesus needsinnatsed kõnned sai lõppetanud, läks temma Kalilea-maalt ärra, ja tuli Juda-ma raia peäle teile pole Jordani.
2. Ja palju rahwast käis temma järrel, ja temma teggi neid seäl terweks.
3. Siis tullid temma jure Wariserid, kiusasid tedda, ja ütlesid temmale: Ons innimestel lubba, olgo mis sü pärrast se tahhab, ennast ommast naesest lahhutada?
4. Agga temma kostis ja ütles nende wasto: Eks teie olle luggenud, et se kes algmissest innimest teinud, on need mehheks, ja naeseks teinud,
5. Ja üttelnud: Sepärrast jättab innimenne issa ja emma mahha, ja jääb kindlaste omma naese jure, ja need kaks peawad üks lihha ollema.
6. Sepärrast ep olle nemmad eñam kaks, waid üks lihha. Mis nüüd Jummal on ühte pannud, sedda ärgo lahhutago innimenne mitte.
7. Nemmad ütlesid temma wasto: Mispärrast on siis Moses käsknud lahhutamisse ramato anda, ja ennast temmast lahhutada?
8. Temma ütles nende wasto: Moses on teile lubba annud teie süddame kangusse pärrast ommast naestest ennast lahhutada; agga algmissest ep olle se mitte nenda olnud.
9. Agga minna ütlen teile: kes ial ennast omast naesest lahhutab, muido kui hora-ello pärrast, ja wottab teise, se rikkub abbiello ärra, ja kes sedda lahhutud naest wottab, se rikkub abbiello ärra.
10. Siis ütlesid temma jüngrid temmale: Kui innimesse luggu naesega nenda on, siis ep olle hea abbiellusse miñna.
11. Agga temma ütles nende wasto: Ei moista keik sedda sanna, waid need kellele se antud on.
12. Sest kohhetsetud on, kes emma ihhust nenda on sündinud, ja kohhetsetud on, kes innimestest on kohhetsetud, ja kohhetsetud on, kes isseeñast kohhetsenud taewarigi pärrast; kes jouab moista, se moistko.
13. Siis todi lapsokessi temma jure, et temma käed nende peäle piddi pannema, ja palwet teggema; agga jüngrid sõitlesid neid.

14. Agga Jesus ütles: Jätke need lapsokessed, ja ärge keelge neid mitte minno jure tullemast, sest nisugguste pärralt on taewariik.
15. Ja pañi käed nende peäle, ja läks seält ärra.
16. Ja wata, üks astus temma jure ja ütles temmale: Hea öppetaja, mis head pean minna teggema, et ma iggawest ello woiksin sada.
17. Agga temma ütles temma wasto: Miks sa mind heaks hüäd? ükski ep olle hea, kui agga üks, se on Jummal. Agga tahhad sinna ello sisse miñna, siis pea kässo sannad.
18. Temã ütles temma wasto: Missuggused? agga Jesus ütles: sedda: Siña ei pea mitte tapma: sinna ei pea mitte abbiello ärrarikkuma: sinna ei pea mitte warrastama: sinna ei pea mitte üllekohto tunnistama:
19. Auusta omma issa ja emma: ja sinna pead omma liggimest armastama kui isseennast.
20. Se noormees ütles temma wasto: Sedda keik ollen minna piddanud ommast norest põlwest, mis mul weel waiak on?
21. Jesus ütles temã wasto: Tahhad sa täieste wagga olla, siis minne, mü omma warrandust ärra, ja anna waestele, siis on sul üks warrandus taewas, ja tulle, käi minno järrel.
22. Agga kui se noormees sedda sanna kulis, läks temã kurb ärra; sest temãl olli palju warra.
23. Agga Jesus ütles omma jüngrittele: Töest minna ütlen teile, et üks rikkas waewalt taewariki saab.
24. Ja ta ütlen minna teile: se on hõlpsam, et üks kammeel nöela silmast läbbi lähhäb, kui et rikkas Jummal rigi sisse lähhäb.
25. Agga kui temma jüngrid sedda kuulsid, ehmatasid nemmad wägga ärra, ja ütlesid: Kes woib siis önsaks sada?
26. Agga Jesus watas nende peäle, ja ütles neile: Innimeste jures on se woimatta; agga Jummal woib keik tehha.
27. Siis wastas Peetrus ja ütles temma wasto: Wata, meie olleme keik mahhajätnud, ja sinno järrel käinud, mis meil nüüd sest on?
28. Agga Jesus ütles nende wasto: Töest minna ütlen teile, et teie, kes teie minno järrel ollete käinud, jällesündimisses, kui innimesse Poeg istub omma au järje peäl, siis peate teie ka istma kahheteistkümne järje peäl, ja kahheteistkümne Israeli suggu-arro peäle kohhut moistma.
29. Ja iggaüks, kes on mahhajätnud koiad ehk weñad, ehk öed, ehk issa, ehk emma, ehk naest, ehk lapsed, ehk põllud minno nimme pärrast, peab sedda saaworra sama, ja iggawest ello pärrima.
30. Agga palju, kes on essimessed, peawad wiimsed ollema, ja need wiimsed essimessed.)

20. Peatük.

Neist tõteggiaist wina mäel, Kristusse kannatamisest, Jüngritte kaddedussest. Kahhe pimmeda abbist, mis nemmad Jesussest sanud.(Ewangelium ühheksamal Pühhapäwal enne Kristusse üllestousmisse Pühha.(Ewangelium Jakobusse Päwal.

1. Sest taewa-riik on ühhe innimesse sarnane, kes maia-issand, kes warra homõiko wäljaläks tõteggiaid palkama omma wina mäele.
2. Agga kui temma nende tõteggiattega olli leppinud ühhe tenari-rahhaga päwa palgaks, siis läkkitas temma neid omma wina mäele.
3. Ja temma läks wälja kolmandamal tunnil ja näggi teisi turro peäl tōta seiswad,
4. Ja ütles nende wasto: Minge ka teie winamäele, ja mis ial õige on, tahhan minna teile anda.
5. Ja nemmad läksid ärra. Ta läks temma wälja kuendamal ja ühheksamal tunnil, ja teggi nendasammoti.
6. Agga ühheteistkümnemal tunnil läks temma wälja, ja leidis teisi tōta seismast, ja ütles nende wasto: Mis teie siin keige päwa tōta seisate?
7. Nemmad ütlesid temale: meid ep olle ükski palganud. Temma ütles neile: Minge teiegi wina-mäele, ja mis ial õige on, peate teie sama.
8. Agga kui õhto sai, ütles se wina-mäe issand omma üllewaatja wasto: Kutsu need tõteggiaid, ja anna neile palka, ja hakka wiimsist essimessist sadik.
9. Ja kui need tullid, kes ühhelteistkümnemal tunnil ollid palgatud, said nemmad iggaüks ühhe tenari-rahha.
10. Agga kui need essimessed tullid, mõtlesid nemmad, et nemmad piddid eñam sama, ja needsammad said ka iggaüks ühhe tenari-rahha.
11. Agga kui nemmad sedda sanud, nurrisesid nemmad se maia-issanda wasto.
12. Ja ütlesid: Needsinnatsed wiimsed on agga ühhe tunni tööd teinud, ja sinna olled neid meie arrolisseks teinud, kes meie päwa koorma ja pallawat olleme kannud.
13. Agga temma kostis, ja ütles ühhele nende seast: Söbber, minna ei te sulle mitte liga, eks sa olle minnoga ühhe tenari-rahhaga leppinud?
14. Wotta so omma, ja minne omma teed; agga minna tahhan sellesinnatse wiimsele anda nenda kui sullegi;
15. Ehk eks mul olle lubba minno ommaga tehha, mis minna tahhan? ehk ons sinno meel pahha, et minna hea ollen?
16. Nenda sawad need wiimsed essimesseks, ja need essimessed wiimseks; sest palju on kutsutud, agga pissut ärrawallitsetud.)
17. Ja Jesus läks ülles Jerusalemma, ja wottis need kaksteistkümmend jüngrit ennese jure issepäinis tee peäl, ja ütles neile:

18. Wata meie lähhäme ülles Jerusalemma, ja innimesse Poeg antakse ärra üllemapreestride ja kirjatundiatte kätte, ja nemmad moistwad tedda surma,
19. Ja andwad tedda pagganatte kätte naerda, ja piitsaga peksta ja risti peäle pua; ja kolmandamal päwal peab temä jälle üllestousma.
20. Siis astus Sebedeusse poegade emma temma jure omma poegega, kummardas ja pallus temmalt middagi.
21. Agga temma ütles temma wasto: Mis sa tahhad? temma ütles temmale: Kässi needsinnatsed minno kaks poega istuda, teist sinno parremal, ja teist pahhemal käel omäs kuñingrikis.
22. Agga Jesus wastas ja ütles: Teie ei tea mitte, mis teie pallute, kas teie woite sest karrikast jua, mis minna pean joma, ja se ristmissega ennast lasta ristida, misga mind ristitakse? nemmad ütlesid temma wasto: Jah woime.
23. Ja temma ütles neile: Minno karrikast peate teie kül joma, ja se ristmissega, misga mind ristitakse, peab teid ristitama: agga minno parremal ja minno pahhemal käel istuda, ep olle minno käes teile anda, waid kennele se on walmistud minno Issast.)
24. Ja kui need kümme sedda kuulsid, sai nende meel pahhaks nende kahhe wenna peäle.
25. Agga Jesus kutsus neid ennese jure ja ütles: Teie teate, et pagganatte üllemad wallitsewad nende ülle, ja sured wotwad woimust nende peäle.
26. Agga teie seas ei pea se nenda mitte ollema; waid kes ial tahhab teie seast sureks sada, se olgo teie tener.
27. Ja kes ial teie seast keige üllem tahhab olla, se olgo teie sullane.
28. Nenda kui innimesse Poeg ep olle tulnud, et tedda tenitakse, waid et temma tenib ja annab omma hinge lunnastamise hinnaks mitme eest.
29. Ja kui nemmad Jeriko liñnast wäljaläksid, käis palju rahwast temma järrel.
30. Ja wata, kaks pimmedat istsid tee äres, ja kui nemmad kuulsid, et Jesus möda läks, kissendasid nemmad, ja ütlesid: Issand Taweti Poeg, heida armo meie peäle!
31. Agga rahwas sötles neid, et nemmad piddid wait ollema; agga nemmad kissendasid weel ennam, ja ütlesid: Issand Taweti Poeg heida armo meie peäle.
32. Ja Jesus jäi seisma ja hüdis neid, ja ütles: Mis te tahhate, et minna teile pean teggema?
33. Nemmad ütlesid temma wasto: Issand, et meie silmad saaksid lahti.
34. Agga Jessusel olli halle meel ja putus nende silmade külge, ja seddamaid näggid nende silmad jälle, ja nemmad käisid temma järrel.

21. Peatük.

Kristus lähhäb Jerusalemma; aiab neid wälja, kes kauplewad Jummalä koiast; pöggeneb ärra; waidleb kirjatundiattega, ja söitleb neid.(Ewangelium essimessel Kristusse Tullemisse Pühhal.

1. Ja kui nemmad Jerusalemma liggi said, ja Petwage pole ölli mäe jure tullid, siis läkkitas Jesus kaks jüngrit, ja ütles nende wasto:

2. Minge senna allewisse, mis teie kohhal on, ja seddamaid leiate teie ühhe kinniseutud emma--eesli ja ühhe sällo temma jures, peästke neid lahti ja toge minno jure.

3. Ja kui teile kegi middagi ütleb, siis üttelge: Issandal on neid tarwis, siis läkkitas temma neid seddamaid.

4. Agga se on keik sündinud, et pididi töeks sama, mis ööldud on prohwetil läbbi, kes ütleb:

5. Üttelge Sioni tütrele: wata, sinno Kunningas tulleb sulle tassane, ja istub emma-eesli selgas, ja sällo selgas, mis koorma-kandja emma-eesli poeg.

6. Siis läksid need jüngrid ärra, ja teggid, nenda kui Jesus olli käsknud,

7. Ja töid se emma-eesli ja se sällo, ja pannid ommad rided nende peäle, ja pannid tedda nende selga istma.

8. Agga surem hulk lautasid ommad rided tee peäle, agga teised raiusid okse puist, ja heitsid tee peäle.

9. Agga se rahwas, mis eel ja tagga käis, kissendas ja ütles: Hosianna Taweti Poiale! kidetud olgo, kes tulleb Issanda nimmel, Hosianna kõrges!)

10. Ja kui ta Jerusalemma sisse läks, olli keik liñna rahwas likumas, ja ütles: Kes sesiñane on?

11. Agga rahwas ütles: Se on Jesus se prohwet, kes Naatsarettist Kalilea-maalt on.

12. Ja Jesus läks Jumala pühha kotta, ja aias wälja keik, kes müsidi ja ostsidi pühhas koiast, ja wiskas nende rahha wahhetajatte lauad ümber, ja nende pingid, kes müsidi tuikessi.

13. Ja ütles neile: Kirjotud on: Minno kodda peab palwe koiaks hütama, agga teie ollete sedda röowli auguks teinud.

14. Ja temma jure tullid pimmedad ja jallotumad pühhas koiast, ja temma teggi neid terweks.

15. Agga kui üllemadpreestrid ja kirjatundiad näggidi need immeteud, mis temma teggi, ja need poisid, kes pühhas koiast kissendasid ja ütlesid: Hosianna Taweti Poiale! siis sai nende meel pahhaks.

16. Ja ütlesid temmale: Kas sa kuled, mis need ütlewad? Agga Jesus ütles nende wasto: Kül; eks teie ial olle luggenud: wäetimatte ja immewatte laste suust olled sinna ennesele kitust walmistanud.

17. Ja temma jättis neid mahha, ja läks liñnast wälja Petania, ja jäi senna öseks.
18. Agga kui temma warra homõiko jälle liñna läks, olli temmal nälg.
19. Ja temma näggi ühhe wigipu tee äres, ja läks senna jure, ja ei leidnud ühteki seält peält, kui agga lehte üksi; ja temma ütles selle pu wasto: Ärgo kaswago eñam ilmaski siño peäle wilja, ja se wigipu kuiwis warsi ärra.
20. Ja kui jüngrid sedda näggid, pannid nemmad sedda immeks, ja ütlesid: Kuida on se wigipu ni kohhe ärrakuinud?
21. Agga Jesus kostis ja ütles nende wasto: Töest miña ütlen teile, kui teil usk olleks, ja teie ei mõtleks kaksipiddi, siis ei teeks teie mitte üks--päinis sedda, mis selle wigipule on sündinud, waid kui teie ka ütleksite sellesinõatse mäe wasto: Sago sa üllestõstetud ja merresse heidetud! siis peab se sündima.
22. Ja keik, mis teie ial palwes pallute, kui teie ussute, peate teie sama.
23. Ja kui temma pühha kotta tuli, astusid temma jure, kui temma õppetas, üllemadpreestrid ja rahwa wannemad ütlesid: Missugguse melewallaga teed sa sedda? ja kes on sulle se melewalla annud?
24. Agga Jesus kostis, ja ütles nende wasto: Minna tahhan ka teilt ühhe asja küssida, kui teie mulle sedda ütlete, siis tahhan minna teile ka öölda, missugguse melewallaga minna need asjad teen.
25. Kust olli Joannesse ristminne, taewast woi innimestest? Agga nemmad mõtlesid isseennesses ja ütlesid: Kui meie ütleme: taewast, siis ütleb temma meile: Mikspärrast ep olle teie siis tedda mitte usknud?
26. Agga kui meie ütleme: innimestest, siis tulleb meil rahwast karta, sest nemmad piddawad keik Joannest prohwetiks.
27. Ja nemmad kostsid Jesussele ja ütlesid: Meie ei tea mitte. Siis ütles temma ka neile: Egga minnagi teile ütle, missugguse melewallaga minna need asjad teen.
28. Agga mis teie arwate? ühhel innimessel olli kaks poega, ja temma läks essimesse jure, ja ütles: Mo poeg, minne tänna tõle minno winamäele.
29. Agga temma kostis ja ütles: Ei ma tahha, agga pärrast kahhetses temma sedda, ja läks.
30. Ja temma läks teise jure ka, ja ütles nendasammoti. Agga se kostis ja ütles: Minna lähhän, Issand, ja ei läinud polegi mitte.
31. Kumb neist on issa tahtmist teinud? Nemmad ütlesid temma wasto: essimenne. Jesus ütles nende wasto: Töest minna ütlen teile: tõlnerid ja horad sawad kül enneminne Jummal riki, kui teie.
32. Sest Joannes tuli teie jure õigusse tee peäl, ja teie ei usknud tedda mitte; agga tõlnerid ja horad uskusid tedda: teie agga, ehk teie sedda kül näggite, ep olle teie pärrastki kahhetsenud, et teie olleksite tedda usknud.
33. Kuulge teist tähhendamisse sanna: Üks innimenne olli maia-issand, kes istutas wina-mäe, ja teggi aeda selle ümber, ja kaewas selle sisse asset wina-

marja surrotörrele, ja ehhtas ühhe torni, ja andis sedda numa peäle wälja mameeste kätte, ja läks woöra male.

34. Agga kui se winamarja noppimisse aeg liggi sai, läkkitas temma ommad sullased nende ma-meeste jure, omma wilja sama.

35. Siis wötsid need mamehhed temma sullased kinni, teist peksid nemmad, teist tapsid nemmad, teist wiskasid nemmad kiwwidega.

36. Ta läkkitas temma teisi sullasid ennam kui neid essimessi, ja nemmad teggid neile ni--sammote.

37. Agga wimaks läkkitas temma omma poia nende jure, ja ütles: Küllab nemmad ehk wotwad mo poia häbbeneda.

38. Agga kui need mamehhed se poia näggid, ütlesid nemmad issekeskis: sesinnane on se pärria, tapkem tedda ärra, ja siis same temma pärrandusse ennestele.

39. Ja nemmad wotsid, ja lükkasid tedda winamäest wälja, ja tapsid tedda ärra.

40. Kui nüüd se wina-mäe issand tulleb, mis wottab temma neile mameestele tehha?

41. Nemmad ütlesid temma wasto: Need kurjad hukkab temma kurjaste ärra, ja annab se wina-mäe teiste mameeste kätte, kes temmale ommal aial wilja kätte saatwad.

42. Jesus ütles nende wasto: Eks teie polle ellades kirjas luggenud: Se kiwwi, mis need hone ehhitajad kui kolbmatta ärraheitnud, se on nurga--kiwwiks sanud: Issandast on se sündinud, ja on üks imme-assi meie silma ees.

43. Sepärrast ütlen minna teile: Jummal riik peab teilt ärrawoetama, ja selle rahwale antama, kes temma wilja annab.

44. Ja kes sesinnatse kiwwi peäle langeb, lähhäb russuks, agga kelle peäle temma langeb, sedda teeb temma pihhuks.

45. Ja kui üllemad preestrid ja Wariserid temma tähhendamisse sannad kuulsid, tundsid nemmad, et ta neist räkis.

46. Ja nemmad püüdsid tedda kinniwotta, agga nemmad kartsid rahwast, sest et nemmad tedda Prohwetiks piddasid.

22. Peatük.

Sest kunninglikkust pulmast, pea rahhast, üllestousmisest surnust, keigeüllemast kässust, ja missuggune Kristus on.(Ewangelium kahhekümmemal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.(Ewangelium kolmandamal Pühhapäwal kolmatkümmend pärrast kolm-aino Jummal Pühha.(Ewangelium kahheksateistkümmemal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Ja Jesus wastas ja räkis neile ta tähhendamisse sannade läbbi, ja ütles:

2. Taewariik on ühhe innimesse sarnane kes kuningas, kes omma poiale pulmat teggi.
3. Ja temma läkkitas ommad sullased wälja need kutsutud pulma kutsma, ja nemmad ei tahtnud mitte tulla.
4. Ta läkkitas temma teisi sullasid wälja, ja ütles: Üttelge neile, kes on kutsutud: Wata omma söömaia ollen ma walmistanud, mo härjad ja nuumweiksed on tappetud, ja keik on walmis, tulge pulma!
5. Agga nemmad ei holind sest, ja läksid ärra, teine omma põllule, teine agga omã kauba jure.
6. Agga teised wotsid temma sullased kinni, teotasid ja tapsid neid ärra.
7. Agga kui kuningas sedda kulis, sai temma wihhaseks, ja läkkitas omma söawäed wälja, ja hukkas needsammad tapjad ärra, ja sütas nende liña põllema.
8. Siis ütles temma omma sullaste wasto: Pulmad on kül walmis, agga need, kes kutsutud, ep olnud mitte sedda wäärt.
9. Sepärrast minge teelahkmide peäle, ja kutsuge pulma ni mitto, kui teie ial leiate.
10. Ja needsammad sullased läksid wälja tede peäle, ja koggusid keik kokko, ni mitto kui nemmad leidsid, kurje ja häid, ja pulma-kodda sai täis neid, kes laudas istsid.
11. Siis läks kuningas sisse neid waatma, kes laudas istsid, ja näggi seäl ühhe innimesse, kennel pulma-riet ep olnud selgas.
12. Ja ta ütles temma wasto: Söbber, kuidas sinna seie olled sisse tulnud, ja sinnul ep olle pulma-riet? agga temma ei sanud sannagi suust.
13. Siis ütles kuñingas teenride wasto: Sidduge temã käed ja jallad kinni, ja wotke tedda, ja heitke tedda keigesüggawama pimmedusse sisse, seäl on ulluminne ja hammaste kirristamiñe.
14. Sest palju on neid kutsutud, agga pissut on neid ärrawallitsetud.)
15. Siis läksid Wariserid ärra, ja piddasid noud ühheskous, kuidas nemmad tedda temma kõnnest piddid mörkutama,
16. Ja läkkitasid temma jure ommad jüngrid Herodesse seltsiga, ja ütlesid: Öppetaja, meie teame, et sa tössine olled, ja öppetad Jummal teed töe sees, ja ei holi ühhestki, sest sinna ei pea innimeste surussest luggu.
17. Sepärrast ütle meile, mis sinna arwad, kas süñib kohtorahha Keisrile anda, woi mitte?
18. Agga kui Jesus nende tiggedust moistis, ütles temã: Teie sallalikkud, mis teie mind kiusate?
19. Näitke mulle üks kohtorahha tük, ja nemmad töid temma kätte ühhe tenari-rahha.
20. Ja temma ütles nende wasto: Kelle kuio ja peälekirri on se?

21. Nemmad ütlesid temma wasto: Keisri. Siis ütles temma nende wasto: Andke siis Keisrile, mis Keisri kohhus, ja Jummalale, mis Jummalale kohhus on.
22. Ja kui nemmad sedda kuulsid, pannid nemmad immeks, ja jätsid tedda mahha, ja läksid ärra.)
23. Selsammal päwal tullid temma jure Sadduserid, kes ei ütle üllestousmisse ollewad, ja küssisid temmalt:
24. Ja ütlesid: Öppetaja, Moses on üttelnud: Kui kegi ärrasureb, kel ep olle lapsi, siis peab temma wend selle naese jälle wõtma, ja omma wennale suggu saatma.
25. Agga meie jures ollid seitse wenda, ja essimenne wöttis naese, ja surri ärra, ja et temmal suggu ep olnud, jättis temma omma naese omma wennale.
26. Nendasammoti ka teine, ja kolmas, seitsmest sadik.
27. Agga keigewimaks surri ka se naene ärra.
28. Agga üllestousmisses; kelle naene peab temma ollema nende seitsme seast? sest temma on neil keikil olnud.
29. Agga Jesus kostis ja ütles nende wasto: Teie eksite, sest et teie ei moista pühha kirja, egga Jummalale wägge.
30. Sest üllestousmisses ei wötta nemmad naest, egga lähhä mehhele, waid nemmad on kui Jummalale inglid taewas.
31. Agga eks teie olle surnude üllestousmissest luggenud, mis teile Jummalast on ööldud, kes ütleb:
32. Minna ollen Abraami Jummal, ja Isaki Jummal ja Jakobi Jummal; Jummal ep olle surnutte, waid ellawatte Jummal.
33. Ja kui rahwas sedda kulis, ehmatasid nemmad ärra temma õppetusse pärrast.
34. Agga kui Wariserid said kuulda, te temä Sadduseride suud olli kinnisulgnud, siis tullid nemmad ühhel mehel kokko.
35. Ja üks nende seast kes kässotundia, küssis ja kiusas tedda, ja ütles:
36. Öppetaja, missugune on se se suur kässosanna käskus?
37. Agga Jesus ütles temma wasto: Sinna pead Issandat omma Jumalat armastama keigest ommast süddamest, ja keigest ommast hingest, ja keigest ommast melest.
38. Sesamä on se essimenne ja suur kässos saña.
39. Agga teine on selle sarnane: Sinna pead omma liggimest armastama kui issiennast.
40. Neis kahhes kässosannas on keik se käsk ja prohwetid kous.
41. Agga kui Warriserid ühhes kous ollid, küssis neilt Jesus,
42. Ja ütles: Mis teie arwate Kristussest, kelle poeg on temma? nemmad ütlesid temmale: Taweti poeg.
43. Ta ütles nende wasto: Kuida siis Tawet tedda waimus Issandaks hüab, kui temä ütleb:

44. Issand on üttelnud mo Issandale: istu minno parrema pole, kunni ma sinno waenlased saan pañud siño jalge alluseks järjeks.
45. Kui nüüd Tawet tedda Issandaks hüab, kuidas ta siis temma poeg on?
46. Ja ükski sanna ei woinud temmale sanna wastada, ja ükski ei julgnud sest päwast temmalt middagi ennam küssida.)

23. Peatük.

Jesus õppetab, missuggused need kirjatundiad ja Wariserid on.(Ewangelium Tehwanusse päwal ehk teisel joulo Pühhal.

1. Siis rakis Jesus rahwa ja omma jüngritte wasto,
2. Ja ütles: Mosesse järje peäl istwad kirjatundiad ja Wariserid;
3. Sepärrast keik, mis nemmad ial wottawad teile öölda, et teie peate piddama, sedda piddage ja tehke; agga nende teggude järrele ärge tehke mitte; sest nemad ütlewad kül, agga nemad ei te mitte.
4. Sest nemmad sidduwad rasked ja rängad koormad, ja pannewad neid innimeste Ollade peäle, agga isse ei tahha nemmad neid omma sõrmega mitte likutada.
5. Agga keik ommad teud tewad nemmad, et neid innimestest peab nähtama: sest nemmad tewad laiaks ommad mällestusse märgid, ja tewad omma riette pallistussed sureks.
6. Nemmad armastawad üllemat otsa laudas woöraspiddudel, ja essimessed pingid koggoduste koddade sees.
7. Ja terretamissed turrude peäl, ja et neid innimestest hütakse: Rabbi, Rabbi.
8. Agga teie ei pea ennast mitte laskma Rabbiks hüda, sest üks on teie loetaja, Kristus õ; agga teie keik ollete weñaksed.
9. Ja teie ei pea keddagi Ma peäl ommaks issaks hüüdma; sest üks on teie issa, kes taewas on.
10. Ja teie ei pea eñast mitte laskma loetajaks hüda; sest üks on teie loetaja, Kristus.
11. Agga kes üllem teie seast, se peab teie tener ollema.
12. Agga kes issieñast üllendab, sedda peab allandatama, ja kes ennast isse allandab, sedda peab üllendatama.
13. Agga hädda teile, teie kirjatundiad ja Wariserid! teie sallalikkud, kes teie taewariki kinni--pannete innimeste eest; sest teie ei lähhä isse sisse, egga lasse neid sisse miñna, kes tahhawad sisse miñna.
14. Hädda teile! teie kirjatundiad ja Wariserid! teie sallalikkud, et teie leskede honed ärra--söte, ja loete silma kirjaks pitke palwesid, sepärrast peate teie sedda raskemat hukkatust sama.

15. Hädda teile! teie kirjatundiad ja Wariserid! teie sallalikkud, et teie merd ja maad läbbi--käite, ja sadate, et üks teie usko heidab, ja kui ta sedda usko on sanud, siis tete teie tedda pörgo lapseks kahhe wörra ennam, kui teie issi ollete.
16. Hädda teile! teie söggedad juhatajad, kes teie ütlete: Kes ial templi jures saab wandunud, sest ep olle middagi, agga kes ial templi kulla jures saab wandunud, sel on süüd.
17. Teie jölledad ja söggedad! sest kumb on üllem, se kuld, woi se tempel, mis sedda kulda pühhitseb?
18. Ja: Kes ial altari jures saab wandunud, sest ep olle middagi; agga kes ohwri-anni jures saab wandunud, mis seäl peäl on, sel on süüd.
19. Teie jölledad ja söggedad! sest kumb on üllem, se ohwer, woi se altar, mis sedda ohwrit pühhitseb?
20. Sepärrast kes altari jures wañub, se wannub selle jures, ja keik se jures, mis temä peäl on.
21. Ja kes templi jures wannub, se wannub selle jures, ja temma jures, kes seäl sees ellab.
22. Ja kes taewa jures wannub, se wannub Jummalä au-järje jures, ja selle jures, kes se peäl istub.
23. Hädda teile! teie kirjatundiad ja Wariserid! teie sallalikkud, et teie kümnest maksate müntist ja tillist ja köömnist, ja mis raskem on kässo--öppetusses, kohto ja hallastust ja usko jättate teie mahha; sedda peab teggema, ja teist mitte mahhajätma. 24. Teie söggedad juhatajad, kes teie seäska kurnate, agga kammelid sisse nelate.
25. Hädda teile! teie kirjatundiad ja Wariserid! teie sallalikkud, sest et teie karrikast ja waagna wäljaspiddi puhtaks tete, agga seestpiddi on nemmad täis risumist ja prassimist.
26. Oh sinna sögge Wariseer! te esmalt puhtaks seestpiddi karrika ja waagna, et ka nende wäljaspiddine poolpuhtaks saaks.
27. Hädda teile! teie kirjatundiad ja Wariserid! teie sallalikkud, sest teie ollete nende lubjatud haudade sarnatsed, mis kül wäljaspiddi näggusad on, agga seestpiddi on nemmad täis surnude luid ja keik roja.
28. Nenda ollete ka teie kül wäljaspiddi peält nähha öiged innimeste ees; agga seestpiddi ollete teie täis sallalikko meelt ja üllekohhut.
29. Hädda teile! teie kirjatundiad ja Wariserid! teie sallalikkud, sest et teie prohwetide hauad üllesehhitate, ja öiged hauad illusaks tete,
30. Ja ütlete: Olleksime meie omma wannematte aial olnud, ei meie kül olleks mitte nende seltsi ennast heitnud prohwetide werd ärrawallades.
31. Sepärrast annate teie ennaste wasto tunnistust, et teie nende lapsed ollete, kes prohwetid on ärratapnud.
32. Täitke teie ka omma wannematte moöto.

33. Teie maud ja wihhasematte maddude sugu, kuidas woite teie pörgo hukatusse eest ärrapöggeneda.

34. Wata, sepärrast läkkitan minna teie jure prohwetid, ja targaid, ja kirjatundiaid, ja muist neist tappate teie ärra, ja löte risti, ja muist neist peksate teie piitsaga omma koggoduste koddade sees, ja kiusate neid takka ühhest liñnast teise.

35. Et teie peäle tulleb keik se wagga werri, mis ärrawallatud on Ma peäl, wagga Abeli werrest Sakaria x Parakia poia werrest sadik, kedda teie ollete tapnud templi ja altari wahhel.

36. Töest minna ütlen teile: Se keik tulleb sesinnatse suggu peäle.

37. Jerusalem, Jerusalem, kes sa tappad prohwetid, ja wiskad kiwwidega neid surnuks, kes sinno jure on läkkitud, kui mittokorda ollen minna sinno lapsed tahtnud kogguda, otsego kannal kokkokoggub ommad poisid tibade alla, ja teie ei olle mitte tahtnud.

38. Wata, teie kodda peab teile tühjaks jäetama.

39. Sest minna ütlen teile: Teie ei sa mind sest aiaist mitte nähha, ennego teie ütlete: Kidetud olgo se, kes tulleb Issanda nimmele.

24. Peatük.

Jerusalemä liñna ärrarikmisest, ja ma-ilma lõppetusest. (Ewangelium wiendamal Pühhapäwal kolmatkümmend pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Ja Jesus tuli ärra ja läks pühvast koiast wälja, ja temma jüngrid astsid temma jure, temmale pühha koia honed näitma.

2. Agga Jesus ütles neile: Eks teie ei nä sedda keik? töest minna ütlen teile: Seie ei jäeta mitte kiwwi kiwwi peäle, mis ei pea mahha--kistama.

3. Ja kui temma öllimäe peäl istus, astsid jüngrid issepäinis temma jure, ja ütlesid: Ütle meile, mil aial peab se keik sündima, ja mis peab sinno tullemisse ja ma-ilma aia lõppetusse täht olema ?

4. Agga Jesus kostis ja ütles neile: Katske, et teid ükski ärra ei eksita.

5. Sest palju tullewad minno nimme peäl ja ütlewad: Minna ollen Kristus, ja wotwad palju ärraeksitada.

6. Agga teie sate kuulda söddadest, ja juttud söast: katske, ärge ehmatage, sest se peab keik enne sündima, agga sedda otsa ei olle weel mitte kä.

7. Sest rahwas touseb rahwa wasto, ja kuningriik kuningrigi wasto, ja nälgi ja katk ja ma-wärrisemissed on siis monnes paigas.

8. Agga keik se on sure waewa hakkatus.

9. Siis andwad nemmad teid ärra willetsusse sisse ja tapwad teid, ja teid wihkatakse siis keigest rahvast minno nimme pärrast.

10. Ja siis sawad palju pahhandud, ja andwad teine teist ärra ja wihkawad teine teist.
11. Ja palju walleprohwetid touswad ülles ja eksitawad palju ärra.
12. Ja, et üllekohhus wägga woimust wottab, lähhab mitmede armastus külmaks.
13. Agga kes otsani jääb kannatama, sesinnane peäseb.
14. Ja sedda kunningrigi armoöppetust peab kulutadama keikes ma-ilmas, tunnistusseks keige rahwale; ja siis wast tulleb ots.
15. Ja kui teie nüüd näte sedda hirmsat ärrakautamisse tööd, mis ööldud on prohweti Tanieli läbbi, mis seal pühhas paikas seisab (kes sedda loeb, se pango tähhele,)
16. Siis pöggenego need, kes Juda-maal on, mäggede peäle.
17. Kes kattukse peäl on, ärgo tulgo se mitte mahha middagi ärrawõtma ommast koiast;
18. Ja kes wäljal on, ärgo mingo se mitte taggasi ommad rided ärrawõtma.
19. Agga hädda neile, kes käima peäl on, ja neile, kes immetawad neil päiwil.
20. Agga palluge, et teie pöggeneminne ei juhtu talwel, egga hingamisse-päwal.
21. Sest siis tulleb suur willetsus, mähhardust ep olle olnud ma-ilma algmisest siit sadik, egga peage mitte tulles.
22. Ja kui need päwad ei saaks lühhentud, siis ei peäseks ei ükski lihha; agga nende pärrast, kes ärrawallitsetud, lühhendatakse need päwad.
23. Kui siis kegi teie wasto ütleb: Wata, siin on Kristus ehk seal, ärge uskuge mitte.
24. Sest wallekristussed, ja walleprohwetid sawad üllestousma, ja suri tähta ja imme-teggusid teggema, et nemmad wottaksid eksitada ka neid, kes ärrawallitsetud (kui se woiks sündida.)
25. Wata, miña ollen teile sedda eñe-üttelnud.
26. Sepärrast kui nemmad teile ütlewad: Wata, temma on körbes, ärge minge wälja: Wata, temä on kambride sees, ärge uskuge mitte.
27. Sest otsego walk touseb homõiko poolt, ja paistab öhto pole, nenda peab ka innimesse Poia tullesinne ollema.
28. Sest kus ial raibe on, senna kogguwad kotkad.)
29. Agga warsi pärrast sedda willetsusse aega lähhab päike pimmedaks, ja ku ei anna omma walget, ja tähhed langewad taewast mahha, ja taewa wäed peawad köikutadama.
30. Ja siis peab innimesse Poia täht taewas nähtama, ja siis peab ulluma keik rahwa suggu Ma peäl, ja peawad näggema innimesse Poia tulleswad taewa pilwde peäl sure wäe auga.
31. Ja temma läkkitab ommad inglid sure passuna heälega, ja nemmad peawad kokkokogguma temma ärrawallitsetud neljast tulest, ühhest taewa otsast teise.

32. Agga wigipuust öppige se tähhendamisse sanna: kui temma oksad jo pungas on ja lehte aiawad, siis tunnete teie, et sui liggi on.
33. Nenda ka teie, kui teie sedda keik näte, siis tundke, et se liggi on ukse ees.
34. Töest minna ütlen teile: Sesinnatse põlwe rahwas ei lõppe mitte ärra, kunni se keik saab sündinud.
35. Se taewas ja se Ma lähhäwad hukka, agga minno sannad ei lähhä mitte hukka.
36. Agga sest päwast ja tunnist ei tea ükski, ei inglidke taewas, kui agga minno Issa üksi.
37. Agga nenda kui Noa päwad ollid, nenda peab ka innimesse Poia tulleminne ollema.
38. Sest nenda kui nemmad ollid neil päiwil enne weeupputust: nemmad söid ja jöid, wotsid naest ja läksid mehhele sest päwast sadik, kui Noa laewa läks.
39. Ja nemmad ei pannud sedda tähhele, kunni se weupputus tulli, ja wottis neid keik ärra; nenda peab ka innimesse Poia tulleminne ollema.
40. Siis on kaks wäljal: teist woetakse wasto, ja teist jäetakse mahha.
41. Kaks naesterahwast on jahwatamas weskil: teist woetakse wasto, ja teist jäetakse mahha.
42. Sepärrast walwage, sest teie ei tea, mil tunnil teie Issand tulleb.
43. Agga se olgo teile teäda, kui üks perremees teaks, mil öwahhi aial warras peaks tulles, kül temma siis walwaks, ja ei lasseks omma koiasse mitte auko kiskuda.
44. Sepärrast olge ka teie walmis, sest innimesse Poeg tulleb sel tunnil, mil teie ei mötle.
45. Kes on nüüd üks ustaw ja moistlik sullane, kedda temma Issand on pannud omma perre ülle, neile ommal aial roga andma?
46. Önnis on se sullane, kedda temma Issand tulles nenda leiab teggemast.
47. Töest minna ütlen teile, et temma tedda keige omma warra ülle panneb.
48. Agga kui se kurri sullane ommas süddames mötleb: Minno issand wibib tullematta,
49. Ja hakkab kasullased peksma, ja söma ja joma lakkujattega:
50. Siis selle sullase Issand tulleb sel päwal, mil temma tedda ei ota, ja sel tunnil, mil temma ei tea.
51. Ja löhhub tedda ja annab temmale ossa sallalikkudega: seäl on ulluminne ja hammaste kirristaminne.

25. Peatük.

Kümnest neitsist, neist talentist, mis iggaühhele on antud, ja sest wiimsest kohto päwast.(Ewangelium kuendamal Pühhapäwal pärrast kolme kunninga

Päwa.(Ewangelium kuendamal Pühhapäwal kolmatkümme pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Siis on taewariik kümne neitsi sarnane, kes ommad lampid wotsid, ja läksid wälja peig--mehhe wasto.
2. Agga wiis nende seast ollid moistlikkud, ja wiis rummalad.
3. Kes rummalad ollid, need wotsid ommad lampid, agga nemmad ei wotnud mitte ölli ennestega.
4. Agga need moistlikkud wotsid ölli omma astjade sisse ühtlase omma lampidega.
5. Agga kui peigmees wibis, said nemmad keik unniseks, ja uinusid maggama.
6. Agga kesk öse kuuldi üks heäl: Wata, peigmees tulleb, minge wälja temma wasto;
7. Siis tousid keik needsammad neitsid ülles, ja walmistasid ommad lampid.
8. Agga need rummalad ütlesid moistlikkude wasto: Andke meile teie öllist, sest meie lampid kustuwad ärra.
9. Agga need moistlikkud kostsid ja ütlesid: Ei mitte, et teil ja meil mitte ei pudu; waid minge enneminne kaupmeeste jure, ja ostke ennestele.
10. Agga kui nemmad ärraläksid ostma, tuli se peigmees, ja kes walmid ollid, läksid temmaga pulma, ja uks pandi lukko.
11. Agga wimaks tullid ka need teised neitsid ja ütlesid: Issand, Issand, te meile lahti.
12. Agga temma kostis ja ütles: Töest minna ütlen teile, ma ei tunne teid mitte.
13. Sepärrast walwage, sest teie ei tea sedda päwa egga tundi, millal innimesse Poeg tulleb.)
14. Sest nenda kui üks innimenne, kes woöra male läks, ommad sullased kutsus ja andis omma warrandust nende kätte.
15. Ja teisele andis ta wiis talenti, teisele kaks, ja teisele ühhe, igga mehhele temma joudo möda, ja läks warsi ärra woöra male.
16. Siis läks se, kes wiis talenti olli sanud, ja kauples nendega, ja satis teist wiis talenti.
17. Nendasammoti, kes need kaks olli sanud, segi sai teist kaks kassuks.
18. Agga se, kes ühhe olli sanud, läks ärra ja mattis sedda mahha, ja pettis omma Issanda rahha eest ärra.
19. Agga pitka aia pärrast tuli nende sullaste Issand, ja piddas arro nendega.
20. Siis tuli temma jure se, kes wiis talenti olli sanud, ja pani weel teist wiis talenti körwa, ja ütles: Issand, sinna olled mulle wiis talenti kätte annud; wata, minna ollen nendega teist wiis kassuks sanud.

21. Siis ütles temma Issand temma wasto: Se on hea, sinna hea ja ustaw sullane, sinna olled ülle pisko ustaw olnud, minna tahhan sind ülle palju panna; minne omma issanda römo sisse.
22. Siis tuli ka temma jure se, kes kaks talenti olli sanud, ja ütles: Issand, sinna olled mulle kaks talenti kätte annud; wata, ma ollen nendega teist kaks talenti kassuks sanud.
23. Temma Issand ütles temma wasto: Se on hea, sinna hea ja ustaw sullane; sinna olled ülle pisko ustaw olnud, minna tahhan sind ülle palju panna; minne omma Issanda römo sisse.
24. Siis tuli ka temma jure se, kes ühhe talenti olli sanud, ja ütles: Issand, ma tundsin sind, et sa üks kowwa innimenne olled, sinna leikad, kus sa ep olle külwanud, ja koggud kokko seält, kus sa ep olle wäljawiskanud:
25. Ja minna kartsin, ja läksin ärra ja matsin sinno talenti mahha; wata, siin on sul so omma.
26. Agga temma Issand kostis ja ütles temma wasto: Sinna tigge ja laisk sullane, sa teädsid, et minna leikan, kus ma ep olle külwanud, ja koggun kokko seält, kus minna ep olle wälja--wiskanud.
27. Siis olleksid sa piddand mo rahha andma rahha-wahhetajatte kätte, ja kui ma olleksin tulnud, olleksin ma kül mo omma kassoga jälle kätte sanud.
28. Sepärrast wotke temma käest ärra se talent, ja andke sellele, kel kümme talenti on.
29. (Sest iggaühhele, kel on, sellele peab antama, ja temmal peab kül rohkeste ollema, agga kel ep olle, selle käest peab ka ärra--woetama, mis temmal on.)
30. Ja sedda kolbmatta sullast heitke wälja keigesüggawama pimmedusse sisse; seäl peab ollema ulluminne ja hammaste kirristamine.
31. Agga kui innimesse Poeg tulleb omma au sees, ja keik pühhad inglid temmaga, siis istub temma omma aujärje peäl.
32. Ja siis peab keik rahwast temma ette koggutama, ja temma lahhutab neid ühhest ärra, nenda kui karjane lambad ärralahhutab sikkudest,
33. Ja temma panneb lambad omma parrema käele, agga sikkud pahhama käele seisma.
34. Siis wottab öölda kuningas neile, kes temma parremal käel on: Tulge tenna, minno Issa önnistud, pärrige sedda kuningriiki, mis teile on walmistud ma-ilma assutamissest.
35. Sest mul on nälgi olnud, ja teie ollete mulle süa annud: mul on janno olnud, ja teie ollete mind jootnud: minna ollen woöras olnud, ja teie ollete mind korristanud:
36. Minna ollen allasti olnud, ja teie ollete mind katnud: minna ollen haige olnud, ja teie ollete tulnud mind katsma: minna ollen wangis olnud, ja teie ollete mo jure tulnud.

37. Siis wotwad need, kes öiged, temmale wastada: Issand, millal olleme meie näinud sul nälja ollewad, ja olleme sind söötnud, ehk sul janno ollewad, ja olleme sind jootnud?
38. Millal olleme meie sind näinud woöra ollewad, ja olleme sind korristanud? ehk allasti, ja olleme sind katnud?
39. Millal olleme meie sind näinud haige ollewad, ehk wangis, ja olleme so jure tulnud?
40. Siis wastab Kunningas, ja ütleb neile: Töest minna ütlen teile, mis teie ial ollete teinud ühhele nendesinnaste mo wähhematte wendade seast, sedda ollete teie mulle teinud.
41. Siis wottab temma ka öölda neile, kes pahhamal käel on: Minge ärra minnust, teie ärranetud, iggawesse tullesse, mis walmistud on kurratile ja temma inglidele;
42. Sest mul on nälg olnud, ja teie ep olle mulle süa annud: mul on janno olnud, ja teie ep olle mind jootnud:
43. Minna ollen wooras olnud, ja teie ep olle mind mitte korristanud: minna ollen allasti olnud, ja teie ep olle mind katnud: minna ollen haige ja wang olnud, ja teie polle tulnud mind katsma.
44. Siis wotwad ka needsammad temmale öölda: Issand millal olleme meie näinud nälja ehk janno sul ollewad, ehk woöra, ehk allasti, ehk haige, ehk sind wangis ollewad, ja ep olle sind mitte teninud?
45. Siis wottab temä neile wastada ja öölda: Töest minna ütlen teile: mis teie ep olle ial teinud ühhele nendesinnaste wähhematte seast, sedda ep olle teie mullegi teinud.
46. Ja needsiñatsed lähhäwad iggawesse wallusse, agga need kes öiged iggawesse ellusse.)

26. Peatük.

Kristust woitakse. Pärrast öhtosöma-aega woitleb temä rohho-aedas. Tedda antakse ärra, ja wiakse sure kohto ette.

1. Ja se sündis, kui Jesus keik need kõnned sai lõppetanud, siis ütles temma omma jüngritte wasto:
2. Teie teate, et kahhe päwa pärrast Pasa-pühha on, ja innimesse Poeg antakse ärra, et tedda peab risti podama.
3. Siis tullid kokko üllemad preestrid, ja kirjatundiad ja rahwa wannemad selle üllema preestri kotta, kedda hüti Kaiwaks.
4. Ja piddasid issekeskis nou, et nemä Jesust kawwalussega piddid kiñiwõtma ja ärratapma.

5. Agga nemmad ütlesid: Ei mitte Pühhade aial, et mässaminne rahwa seas ei touse.
6. Agga kui Jesus Petanias olli piddalitöbbise Simona koias,
7. Siis tulli temma jure üks naene, sel olli üks Alabastri riist wägga kalli salwiga, ja wallas sedda temma pähhä, kui temma laudas istus.
8. Agga kui temma jüngrid sedda näggid, sai nende meel pahhaks, ja ütlesid: Mis tarwis on sesinnane hukkaminne?
9. Sest seddasinnast salwi olleks woinud ärramüa paljo rahha eest, ja waestele anda.
10. Agga kui Jesus sedda moistis, ütles ta nende wasto: Miks teie selle naesele waewa tete, sest temma on head tööd mulle teinud?
11. Sest waesed on ikka teie jures, agga mind ei olle teil mitte ikka.
12. Et temma sedda salwi on minno ihho peäle wallanud, sedda on temma teinud, et ta mind piddi matmisseks walmistama.
13. Töest minna ütlen teile: Kus ial sesinnane armoöppetuse kulutakse keikes ma-ilmas, seäl peab ka räkutama temä mällestusseks, mis se--sinnane on teinud.
14. Siis läks üks neist kahhestteistkümnest, kedda hüti Judaks Iskariotiks, üllematte preestride jure,
15. Ja ütles: Mis teie tahhate mulle anda, siis tahhan ma tedda teie kätte ärraanda? siis pakkusid nemmad temmale kolmkümmend höbbetükki.
16. Ja sest aiast otsis temma parrast aega, et ta tedda woiks ärraanda.
17. Agga essimessel hapnematta leibade päwal tullid jüngrid Jesusse jure, ja ütlesid temmale: Kus sa tahhad, et meie sulle peame walmistama Pasa-talle süa?
18. Temma ütles: Minge liñna ühhe jure ja üttelge temmale: Öppetaja ütleb: mo aeg on liggi, ma tahhan sinno jures Pasa-talle walmistada, ja süa oma jüngrittega.
19. Ja jüngrid teggid nenda, kui Jesus neid olli käsknud, ja nemmad walmistasid Pasa-talle.
20. Agga kui öhto sai, istus temma mahha laua jure nende kahheteistkümnega.
21. Ja kui nemmad söid, ütles temma: Töest minna ütlen teile: Üks teie seas añab mind ärra.
22. Ja nemmad said wägga kurwaks, ja iggaüks nende seast hakkas ütlema temma wasto: Issand, minnaks se ollen?
23. Agga temma kostis ja ütles: Kes minnoga kät waagnasse pistab, sesinnane annab mind ärra.
24. Kül innimesse Poeg lähhäb ärra, nenda kui temmast on kirjutud; agga hädda selle innimessele, kelle läbbi innimesse Poeg ärraantakse; hea olleks temmale, kui se innimenne ei olleks sündinud.

25. Siis kostis Judas, kes tedda ärraandis, ja ütles: Minnaks se ollen, Rabbi? temma ütles temma wasto: Olled, jah!
26. Agga kui nemmad söid, wottis JESUS leiba, ja önnistas, ja murdis, ja andis oma jüngrittele ja ütles: Wotke, söge, se on minno ihho.
27. Ja temma wottis karrikast, ja tännas ja andis neile, ja ütles: Joge keik seält seest.
28. Sest se on minno werri, se ue seädusse werri, mis mitme eest ärrawallatakse pattude andeks-andmisseks.
29. Agga minna ütlen teile, et minna ei wotta mitte sest aiast septsinnatsest winapu wiljast jua sest päwast sadik, kui minna sedda uut teiega joon omma Issa rikis.
30. Ja kui nemmad kitusse laulo said laulnud, läksid nemmad wälja öllimäele.
31. Siis ütles Jesus neile: Selsinnatsel ösel wottate teie keik ennast minnust pahhandada; sest kirjutud on: Ma tahhan sedda karjast lüa, ja karja lambaid peab laiale pillutama.
32. Agga pärrast, kui ma saan üllestousnud, tahhan ma teie ele miñna Kalilea-male.
33. Agga Peetrus kostis ja ütles temmale: Ehk ka keik peaksid ennast sinnust pahhandama, ei tahha minna ennast polegi pahhandada.
34. Jesus ütles temma wasto: Töest minna ütlen sulle: selsinnatsel ösel, enne kui kuk saab laulnud, salgad sinna mind kolmkord ärra.
35. Peetrus ütles temma wasto: Ehk ma ka sinnoga peaksin surrema, ei tahha ma sind mitte ärrasallata; nendasamoti ütlesid ka keik jüngrid.
36. Siis tulli Jesus nendega ühte moisa, mis hütakse Ketsemaneks, ja ütles omma jüngritte wasto: Istke seie mahha, kunni ma saan senna läinud, ja luggenud.
37. Ja temma wottis ennese jure Peetrust ja kaks Sebedeusse poega ja hakkas kurwaks sama ja hirmust ahvastust tundma.
38. Siis ütles ta neile: Minno hing on wägga kurb surmani, jäge seie ja walwage miñoga.
39. Ja temma läks pissut emale, heitis omma silmili mahha, lugges ja ütles: miño ISSA! kui see woib olla, siis mingo sesinnane karrikas minnust möda, ommeti mitte nenda, kui minna tahhan, waid kui sinna tahhad.
40. Ja temma tulli jüngritte jure, ja leidis neid maggamast, ja ütles Peetrussele: Nendaks teie ei suda ühte tundi miñoga walwada?
41. Walwage ja luggege, et teie kiusatusse sisse ei sa; waim on kül walmis, agga lihha on nödder.
42. Ta läks temma teist korda ärra, lugges ja ütles: Minno Issa, kui sesinnane karrikas ei woi minnust möda miñna muido kui et ma sedda joon, siis sündko sinno tahtminne.

43. Ja temma tuli, ja leidis neid ta maggamast, sest nende silmad ollid rasked unnest.
44. Ja temma jättis neid, ja läks ta ärra ja lugges kolmat korda, ja ütles needsamãd sañad.
45. Siis tuli ta omma jüngritte jure ja ütles nende wasto: Maggage pärrast ja hingage; wata, se tund on joudnud, ja innimesse Poega antakse ärra pattuste kätte.
46. Touske ülles, läkki ärra: Wata, se on liggi tulnud, kes mind ärraannab.
47. Ja kui temma alles räkis, wata, siis tuli Judas üks neist kahhestteistkümnest, ja temmaga palju rahwast moökade ja nuiadega üllemist preestrist ja rahwa wannemist läkkitud.
48. Agga se, kes tedda ärraandis, olli neile tähhe annud, ja üttelnud: Kellele ma suud annan, se on sesamma, tedda wotke kinni.
49. Ja warsi tuli temã Jesusse jure, ja ütles: Terre Rabbi! ja andis temãle suud.
50. Agga Jesus ütles temmale: Söbber, mikspärrast olled sinna siin? siis tullid nemmad temma jure, pistsid käed temma külge, ja wotsid tedda kinni.
51. Ja wata, üks neist, kes Jesussega ollid, sirrutas kät, ja tombas omma moöga wälja, ja löi üllemapreestri sullast, ja raius temma körwa ärra.
52. Siis ütles Jesus temmale: Pista omma moök temã tuppe, sest keik, kes moöka wotwad, need sawad moöga läbbi hukka.
53. Woi mötled sinna, et minna praego ei woiks omma Issa palluda, et ta mulle seie sadaks ennam kui kaksteistkümmend Legioni inglid.
54. Agga kuidas peaksid Kirjad töeks sama? sest se peab nenda sündima.
55. Sel tunnil ütles Jesus rahwale: Teie ollete wäljaläinud otsego rööwli peäle moökade ja nuiadega, mind kinniwõtma. Minna ollen iggapääw teie jures istnud ja õppetanud pühhas koias, ja teie ep olle mind mitte kinniwõtnud.
56. Agga se on keik sündinud, et prohwetide kirjad piddid töeks sama. Siis jätsid tedda keik jüngrid mahha ja pöggenesid ärra.
57. Agga need, kes Jesust ollid kinniwõtnud, wisid tedda ärra üllemapreestri Kaiwa jure, kuhho kirjatundiad ja wañemad ollid kokkotulnud.
58. Agga Peetrus käis kaugelt temma (Jesusse) järrel üllemapreestri koiast sadik, ja temma läks sisse, ja istus sullaste jure mahha, et temma sedda otsa piddi nähha sama.
59. Agga üllemad preestrid ja wannemad ja keik se suur kohhus otsisid walle-tunnistust Jesusse wasto, kuidas nemmad tedda piddid surmama,
60. Ja ei leidnud ühtegi, ja et kül palju walle-tunnistusse-mehhi ettetullid, ei leidnud nemmad middagi ; agga wimaks tullid kaks walle-tunnistus-meest ette,
61. Ja ütlesid: Sesinnane on üttelnud: Miña woin Jummalas templi mahhakiskuda, ja kolme päwaga sedda üleseehhitada.

62. Ja üllempreester tousis ülles, ja ütles temma wasto: Eks sa middagi ei wasta? mis tunnistawad needsinnatsed sinno wasto?
63. Agga Jesus jäi wait. Ja üllempreester kostis ja ütles temma wasto: Minna wañnutan sind ellawa Jummalajures, et sinna meile ütled, kas sa olled Kristus Jummalapoeg?
64. Jesus ütles temma wasto: Jah, minna ollen; ommeti ütlen minna teile: sest aiast peate teie naggema innimesse Poia istwad Jummalawäe parremal polel, ja tullewad taewa pilwede peäl.
65. Siis kärristas üllempreester ommad rided löhki, ja ütles: Temma on Jummalat teotanud, mis meil ennam tunnistasse-mehhi tarwis on? wata, nüüd ollete teie temma Jummalateotamist kuulnud.
66. Mis teie arwate? agga nemmad wastasid ja ütlesid: Temma on surma wäärt.
67. Siis süllitasid nemmad temma silmi, ja löid temma kõrwa äre, agga monningad löid tedda keppidega,
68. Ja ütlesid: moista meile kui prohwet, Kristus, kes se on, kes sind löi?
69. Agga Peetrus istus wäljas oue peäl, ja üks tüdruk tulli temma jure, ja ütles: Ja sinnagi ollid se Kalileamehhe Jesussega.
70. Agga temma salgas keikide ees ja ütles: Ei ma moista, mis sa rägid.
71. Agga kui temma wärrawa pole ärra läks, naggi tedda üks teine, ja ütles neile, kes seäl ollid: Sesinnanegi olli se Naatsaretti Jesussega.
72. Ja temma salgas ta ühhe wandega: Minna ei tunne sedda innimest.
73. Agga ürrikesse aia pärrast tullid temma jure need, kes seäl seisid, ja ütlesid Peetrussele: Töest sinnagi olled nende seltsist, sest sinno keelgi tunnistab sind ülles.
74. Siis hakkas temma ennast wägga ärra--needma ja wandma: Ei ma tunne sedda innimest; ja seddamaid laulis kuk.
75. Siis tulli Peetrusse mele Jesusse sanna, kes temmale olli üttelnud: Enne kui kuk saab laulnud, salgad sinna mind kolmkord ärra, ja temä läks wälja ja nuttis kibbedaste.

27. Peatük.

Kristusse kannataminne ilmalikko kohto ees. Temma risti pomine, surm ja mattus.

1. Agga kui walge sai, piddasid keik üllemad preestrid ja rahwa wannemad nou Jesusse wasto, et nemmad tedda piddid surma saatma.
2. Ja nemmad siddusid tedda kinni, wisid tedda ärra, ja andsid tedda Pontiusse Pilatusse Ma-wallitseja kätte.

3. Kui Judas näggi, kes tedda olli ärraannud, et ta olli hukka moistetud, siis kahhetses temã sedda, ja tõi need kolmkümmend höbbetükki jälle üllemapreestride ja wannematte kätte,
4. Ja ütles: Minna ollen patto teinud, et ma ollen wagga werd ärraannud; agga nemmad ütlesid: Mis meil sega teggemist, katsu sinna issi.
5. Ja temma heitis need höbbetükkid mahha siñna templisse, ja läks körwale, ja ärraminnes poos ta ennast ülles.
6. Agga üllemadpreestrid wotsid need höbbe--tükkid, ja ütlesid: Neid ei sünni mitte ohwri kirsto panna, sest se on werre hind.
7. Agga nemmad piddasid nou, ja ostsid nende eest ühhe pottiseppa põllo matmisse paigaks woörastele.
8. Sepärrast hütakse se pöld werre põlluks tännapāwani.
9. (Siis on töeks sanud, mis ööldud on prohwetil Jeremia läbbi, kes ütleb: Ja nemmad on wotnud Israeli laste käest kolmkümmend höbbetükki, selle hinda, kedda ni kalliks arwati, kedda monned Israeli lastest nii kalliks arwasid.
10. Ja on neid annud ühhe pottiseppa põllo eest, nenda kui Issand mind on käsknud.)
11. Agga Jesus seisis Mawallitseja ees: ja Ma--wallitseja küssis temmalt, ja ütles: Olled sa Juda-rahwa Kunningas? agga Jesus ütles temmale: Jah, ollen.
12. Ja kui temma peäle kaebati neist üllemist preestridest, ja wannemist, siis ei kostnud temma ühtegi.
13. Siis ütles Pilatus temma wasto: Eks sa kule, kui palju nemãad sinno wasto tuñistawad?
14. Ja temma ei wastand temmale ei ühhe ainsa sanna peäle, nenda et Mawallitseja sedda wägga immeks panni.
15. Agga Pühhiiks olli Mawallitsejal se wiis, rahwale ühhe wangi lahti lasta, kedda nemmad tahtsid.
16. Agga siis olli neil üks kulus wang, kedda hüti Parrabaks.
17. Kui nemmad nüüd ühhes kous ollid, ütles Pilatus nende wasto: Kumba teie tahhate, et ma teile pean lahti laskma, Parrabast woi Jesust, kedda hütakse Kristusseks?
18. Sest temma teadis, et nemmad tedda kaddedusse pärrast ollid ärraannud.
19. Agga kui temma kohto järje peäl istus, läkkitas temma naene temma jure, ja laskis öölda: Ärgo olgo sulle ühtegi teggemist sesinnatse õigega, sest minna ollen tänna unnes palju kannatanud temma pärrast.
20. Agga üllemad preestrid ja wannemad melitasid rahwast, et nemmad Parrabast piddid lahti palluma, ja Jesust hukka saatma.
21. Siis kostis Mawallitseja, ja ütles nende wasto: Kumba teie tahhate neist, et ma teile pean lahti laskma? agga nemmad ütlesid: Parrabast.
22. Pilatus ütles nende wasto: Mis miña siis pean teggema Jesussega, kedda hütakse Kristusseks? nemmad ütlesid: Sago temma risti lödud.

23. Agga Mawallitseja ütles: Mis temma siis kurja teinud? agga nemãad kissendasid weel ennam ja ütlesid: Sago temma risti lödud.
24. Agga kui Pilatus näggi, et temãa ei woind ühtegi parrata, waid et weel ennam kãrra sündis, wottis temma wet, ja pessis kãssi rahwa nãhhes, ja ütles: Ma ollen ilmasüta sellesinnatse õige werrest; kül teie sate nãhha.
25. Siis wastas keik rahwas ja ütles: Temma werri olgo meie peãle, ja meie laste peãle.
26. Siis laskis temãa neile Parrabast lahti, agga Jesust laskis temma piitsaga peksta, ja andis tedda ärra, et tedda piddi risti lödama.
27. Siis wotsid Mawallitseja söamehhed Jesust ennesega kohto kotta, ja koggusid temma jure keik omma seltsi kokko.
28. Ja wotsid temma rided seljast ärra, ja pannid temma ümber purpuri mantli,
29. Ja punnusid kroni kibbowitsust, ja pannid sedda temma pãhha, ja andsid pilliroo temma parrema kãtte, ja heitsid temma ette põlweli mahha, naersid tedda ja ütlesid: Terre Juda-rahwa kuningas!
30. Ja nemãad süllitasid temma peãle ja wotsid sedda pillirogo, ja löid sega temãa pãhhã.
31. Ja kui nemãad tedda said naernud, wotsid nemmad se mantli temma seljast ärra, ja pañid temma omãd rided temãa selga, ja wisid tedda ärra, et nemãad tedda piddid risti löma.
32. Agga kui nemãad wãlja läksid, leidsid nemmad ühhe innimesse, kes Kireni-liñna mees, Simon nimmi, sedda sundsid nemmad, et ta temma risti piddi kandma.
33. Ja kui nemmad senna paika said, mis hütakse Kolgotaks, se on ärrasselletud: Pea-lae asse,
34. Siis andsid nemmad temmale ädikast jua sappiga seggatud, ja kui ta sai maitnud, ei tahtnud ta mitte jua.
35. Agga kui nemmad tedda said risti lõnud, jaggasid nemmad temma rided, ja heitsid liisko nende pãrrast, et piddi tõeks sama, mis on ööldud prohwetil läbbi: Nemmad on mo rided issekeskis jagganud, ja mo kue pãrrast liisko heitnud.
36. Ja nemmad istsid, ja hoidsid tedda seãl.
37. Ja ülle temma Pea pannid nemãad temma surma süüd, kirjutud; Sesiñane on JESUS se Juda-rahwa Kuningas.
38. Siis podi temmaga kaks rööwli risti, teine parrema, ja teine pahhema pole.
39. Agga need, kes möda läksid, teotasid tedda, wangutasid ommad Pead,
40. Ja ütlesid: Siña, kes sa sedda templi mahhakissud, ja kolme pãwaga üllesehhitad, aita issiennast, olled sinna Jummal Poeg, siis astu risti peãlt mahha.
41. Agga nendasammoti naersid tedda ka ülleamad preestrid kirjatundiatte ja wannemattega ja ütlesid:

42. Muid on temma aitnud, issiennast ei woi temã mitte aidata; kui temma Israeli Kunningas on, siis astko temma nüüd risti peält mahha, siis tahhame meie tedda uskuda.
43. Temma on Jummal peäle lootnud, se peästko tedda nüüd, kui ta temma mele pärrast on; sest temma on üttelnud: Minna ollen Jummal Poeg.
44. Nendasammoti teotasid tedda ka need rööwliid, kes temmaga ollid risti podud.
45. Agga kuendamal tunnil sai pimmedus keik ülle se Ma ühheksamast tunnist sadik.
46. Ja ühheksamal tunnil kissendas Jesus sure heälega, ja ütles: Eli! Eli! lama sabahtani, se on: Mo Jummal! mo Jummal! miks sa mind olled mahhajätnud?
47. Agga kui monningad neist, kes seäl seisid, sedda kuulsid, ütlesid nemmad: Sesinnane kutsub Eliast.
48. Ja warsi jooksis üks nende seast, wottis käsna, täitis sedda ädikaga, ja pistis pilliroo otsa, ja jotis tedda.
49. Agga teised ütlesid: Ota, saab nähha, kas Elias tulleb, aitma tedda.
50. Agga Jesus kissendas jälle sure heälega, ja heitis hinge.
51. Ja wata, se ettepodud tek, mis templis keigepühhama ees, kärrises löhki kahheks üllemast otsast allamast sadik. Ja Ma wärrises, ja kaljud lõhksid lõhki.
52. Ja hauad läksid lahti, ja tousid ülles palju nende pühhade ihhusid, kes ollid magganud.
53. Ja pärrast temma üllestousmist tullid nemmad haudadest wälja, ja läksid pühha liñna, ja näitsid ennast mitmele.
54. Agga se pealik, ja need, kes temmaga ollid, ja Jesust hoidsid, kui nemmad näggid sedda ma-wärrisemist, ja mis sündis, kartsid nemmad wägga, ja ütlesid: Töest sesinnane olli Jummal Poeg.
55. Agga seäl olli palju naesi kaugelt waatmas, kes Jesusse järrel ollid käinud Kalilea-maalt, ja tedda teninud;
56. Nende seas olli Maria Mahdalena, ja Maria Jakobusse ja Joesse emma, ja Sebedeusse poegade emma.
57. Agga kui öhto kätte sai, tulli üks rikkas mees Arimatiast, Josep nimï, kes ka isse Jesusse jünger olli.
58. Se läks Pilatusse jure ja pallus ennesele Jesusse ihho; siis käskis Pilatus sedda ihho temmale anda.
59. Ja Josep wottis ihho ja mähkis sedda puhta kalli linnase ride sisse.
60. Ja panni sedda eñese ude hauda, mis temã olli lasknud raiuda kaljo sisse, ja weretas ühhe sure kiwwi haua ukse ette ja läks ärra.
61. Agga Maria Mahdalena, ja se teine Maria ollid seäl istumas haua kohhal.
62. Agga teisel päwal, mis tulleb walmistamisse päwa järrele, tullid üllemad preestrid ja Wariserid kokko Pilatusse jure,

63. Ja ütlesid: Issand, meie mele on tulnud, et temma, se pettis, ütles, kui ta alles ellus olli: Minna tousen kolme päwa pärrast ülles.
64. Sepärrast kässi sedda hauda hoida kolmandama päwani, et temma jüngrid ösel ei tulle, ja tedda ärra ei warrasta, ja ei ütle rahwa wasto: Temma on surnust üllestousnud, siis on wiimne pettus pahhem kui essimenne.
65. Agga Pilatus ütles nende wasto: Hoidjad on teil, minge ja hoidke hästi, nenda kui teie tuñete.
66. Ja nemmad läksid ärra, ja hoidsid hästi sedda hauda hoidjattega, ja pannid se kiwwi pitseriga kinni.

28. Peatük.

Kristusse üllestousminne, ja mis ta pärrast käsknud jüngrid tehha.

1. Agga hingamisse päwa öhtul, kui essimeñe näddala pääw hakkas, tuli Maria Mahdalena, ja teine Maria sedda hauda waatma.
2. Ja wata, suur mawärriseminne sündis, sest Issanda ingel tuli taewast mahha, läks senna jure, ja weretas se kiwwi ukse eest ärra, ja istus senna peäle.
3. Ja temma näggo olli otsego walk, ja temma rided walged kui lummi.
4. Agga hirmo pärrast temma eest wärrisesid need hoidiad, ja said otsego surnuks.
5. Agga se ingel kostis ja ütles nende naestele: Ärge kartke teie mitte, sest ma tean, et teie otsite Jesust, kes risti olli lödud.
6. Tedda ep olle siin; sest ta on üllestousnud, nenda kui temma on üttelnud; tulge tenna, wadage se asse, kus Issand on magganud.
7. Ja minge ussinaste ärra, ja üttelge temma jüngritele, et temma on surnust üllestousnud, ja wata, temma lähhäb teie ele Kalilea-male, seäl sate teie tedda nähha. Wata, minna ollen teile sedda üttelnud.
8. Ja nemmad läksid ruttuste haua jurest ärra, kartussega ja sure römoga, ja jooksid sedda temma jüngritele kulutama.
9. Agga kui nemmad ärraläksid temma jüngritele sedda kulutama, wata, siis tuli Jesus nende wasto, ja ütles: Terre! agga nemmad tullid temma jure, ja hakkasid temma jalge ümber, ja kummardasid tedda.
10. Siis ütles Jesus neile: Ärge kartke mitte, minge, kulutage minno wendadele, et nemmad Kalilea-male lähhäwad, ja seäl sawad nemmad mind nähha.
11. Agga kui nemmad ärraläksid, wata, siis tullid monned sest wahhist liñna, ja kulutasid üllemapreestridele keik, mis olli sündinud.
12. Ja nemmad tullid wannemattega kokko, ja piddasid issikeskis nou, ja andsid neile söa--meestele rahha kül.

13. Ja ütlesid: Üttelge, et temma jüngrid öse tulnud, ja tedda ärrawarrastanud, kui meie maggasime.
14. Ja kui Mawallitseja sedda saab kuulda, tahhame meie tedda melitada, ja sata, et teie peate ilma murreta ollema.
15. Agga nemmad wotsid sedda rahha, ja teggid nenda, kui neid õpeteti, ja se könne sai kuulsaks Juda-rahwa jures tännapäwani.
16. Agga need üksteistkümmend jüngrit läksid ärra Kalilea-male senna mäe peäle, kuhho Jesus neid olli käsknud.
17. Ja kui nemmad tedda näggid, kummardasid nemmad tedda. Agga monningad ollid kahhe wahhel.
18. Ja Jesus tulli nende jure, ja räkis neile ja ütles: Minnule on antud keik melewald taewas ja Ma peäl.
19. Sepärrast minge ja õppetage keik rahwast, ja ristige neid Issa, ja Poia, ja pühha Waimo nimmel.
20. Ja õppetage neid piddama keik, mis minna teid ollen käsknud. Ja wata, minna ollen iggapäwa teie jures x ma-ilma otsani.

A M E N.

Ewangelium Pühhas Markussest ülleskirjutud.

1. Peatük.

Kristust ristitakse Joaõnessest, kiusatakse kurratist: Temma ütleb jutlust, kutsub jüngrid ja teeb haigid terweks.

1. Jesusse Kristusse Jumala Poia Ewangeliummi hakkatus.
2. Nenda kui kirjutud on prohwetide kirjas: Wata, minna läkkitan omma ingli sinno palle ele, kes sinno teed sinno ees peab walmistama.
3. Ühhe hüdä heäl on körbes: Walmistage Issanda teed, tehke temma tee raad tassaseks:
4. Joannes olli körbes ristimas ja kulutamas mele-parrandamisse ristmist pattude andeks-andmisseks.
5. Ja temma jure läks wälja keik se Juda-ma, ja Jerusalemma liõna rahwas, ja keik said temmast ristitud Jordani jões, kui nemmad omad pattud üllestunnistasid.
6. Agga Joannes selgas olli kuub kameli karwust, ja nahk-wö temma wööl, ja temma söi rohhotirtsa, ja metsa-met.
7. Ja temma kulutas ja ütles: Se tulleb minno järrele, kes on wäggewam mind, kelle kingapaelo kummardades lahti peästa minna wäärt ep olle.

8. Minna kül ollen teid ristitud weega; agga temma peab teid pühha Waimoga ristima.
9. Ja neil päiwil sündis, et Jesus tuli Naatsarettist Kalilea-maalt, ja ristiti Joannesest Jordanis.
10. Ja seddamaid, kui temma weest wälja tuli, näggi Joannes taewad lahti minnewad, ja Waimo kui tuikesse temma peäle mahhatullewad.
11. Ja heäl tuli taewast: Sinna olled minno armas Poeg, kellest mul hea meel on.
12. Ja seddamaid aias pühha Waim tedda körbe.
13. Ja temma olli seäl körbes nellikümend päwa, ja tedda kiusati sadanast, ja olli metsaliste jures, ja inglid tenisid tedda.
14. Agga pärrast kui Joannes olli ärraantud wangi, tuli Jesus Kalilea-male, ja kulutas Jummalagi rigi Ewangeliummi,
15. Ja ütles: Aeg on kätte joudnud, ja Jummalagi riik on liggi tulnud: parrandage meelt, ja uskuge armoõppetust.
16. Agga kui temma Kalilea merre äres kõndis, näggi temma Simonat ja Andreast temma wenda wörko merresse laskwad. (Sest nemmad ollid kalla-mehhed.)
17. Ja Jesus ütles neile: Tulge minno järrele, ja minna tahhan tehha, et teie innimeste püüdjaks sate.
18. Ja ni kohhe jätsid nemmad ommad wörgud mahha, ja käisid temma järrel.
19. Ja kui ta seält pissut emale läks, näggi temma Jakobust Sebedeusse poega, ja Joannest temma wenda, ja needsammad laewas wörkusid parrandawad.
20. Ja temma kutsus neid warsi, ja nemmad jätsid omma issa Sebedeust laewasse palgalistega, ja läksid ärra temma järrele.
21. Ja nemmad läksid Kapernaumma liina, ja temma läks warsi hingamisse-päwal koggodusse kotta, ja õppetas,
22. Ja nemmad ehmatasid temma õppetusse pärrast; sest temma õppetas neid kui se, kel melewald olli, ja ei mitte nenda kui kirjatundiad.
23. Ja nende koggodusse koias olli innimeñe, sel olli rojane waim, ja se kissendas,
24. Ja ütles: Et seisa, mis meil on sinnoga teggemist, Jesus Naatsarettist? olled sa tulnud meid ärrarikkuma? ma tunnen sind, kes sa olled, se Jummalagi pühha Poeg.
25. Ja Jesus sõitles tedda, ja ütles: Olle wait, ja minne temmast wälja.
26. Ja se rojane waim rapputas tedda waljuste, ja läks sure heälega kissendades temast wälja.
27. Ja nemmad keik ehmatasid wägga, nenda et nemmad issikeskis küssisid ja ütlesid: Mis se on? mis uus õppetus on se? et temma kässib ka rojased waimud melewallaga, ja nemmad kuulwad temma sanna.

28. Ja se kõnne läks temmast seddamaid laiale siina ümberkaudo keik Kalilea-ma läbbi.
29. Ja seddamaid läksid nemmad koggodusse koiast wälja, ja tullid Simona ja Andrea kotta Jakobusse ja Joannesega.
30. Agga Simona äm olli sojas töwwes maas, ja nemmad rääksid temmale warsi temmast.
31. Ja temä läks temma jure ja hakkas temä kätte kinni, ja aitis tedda ülles: ja seddamaid jättis soe többi tedda mahha, ja temä tenis neid.
32. Agga kui öhto sai, kui pääw loja läks, töid nemmad temma jure keik haiged, ja neid, kedda kurjast waimudest waewati.
33. Ja keik se lin olli ukse ette kokko tulnud.
34. Ja temma teggi palju terweks, kes ollid haiged mitmesugguses többes, ja aias mitto kurja waimo wälja, ja ei lasknud neid kurje waimusid mitte räkida, et nemmad tedda tundsid.
35. Ja warra homiko, kui weel öige ö olli, tousis temma ülles ja läks wälja, ja läks ärra ühhe tühja paika, ja lugges seäl.
36. Ja Simon ja need, kes temma jures ollid, tötsid temma järrele.
37. Ja kui nemmad tedda leidsid, ütlesid nemmad temmale: Keik otsiwad sind.
38. Ja temma ütles neile: Läkki lähhämatte lihnade sisse, et miina ka seäl woin Jumala sanna kulutada, sest seks ollen miina wäljaläinud.
39. Ja temma piddas jutlust koggodusse koddade sees keik Kalilea-maad läbbi, ja aias kurjad waimud wälja.
40. Ja temma jure tuli üks piddalitöbbine, se pallus tedda, ja heitis temma ette põlweli mahha ja ütles temmale: Kui sa tahhad, woid sa mind puhtaks tehha.
41. Ja Jesussel olli halle südda temma peäle, sirrutas kät, ja putus temmasse, ja ütles temmale: Minna tahhan, sa puhtaks.
42. Ja kui temma sedda sai üttelnud, läks se piddalitöbbi seddamaid temmast ärra, ja temma sai puhtaks.
43. Ja temma kelis tedda kowwaste, ja satis tedda warsi ärra,
44. Ja ütles temmale: Katsu, et sa ühhelegi middagi ei rägi, waid minne, näita eñast preestri-le, ja ohwerda omma puhhastamise eest, mis Moses on käsknud, neile tunnistusseks.
45. Agga kui temma sai wäljaläinud, hakkas temma palju kulutama, ja sedda asja laiale lautama, nenda et temma ennam ei woinud awwalikkult liina miina, waid temma olli wäljas tühjes paikus, ja nemmad tullid temma jure keigelt polelt.

2. Peatük.

Sest alwatud innimessest. Matteusse kutsmisest ja Kristusse kostmisest jüngritte eest Wariseride wasto.

1. Ja monne päwa pärrast läks temma ta Kapernaummi liina, ja se sai kuulda, et temma koddo olli.
2. Ja seddamaid koggus palju rahvast siina, nenda et neil enam ei olnud maad väljaski ukse ees, ja temma rakis neile se sanna.
3. Ja temma jure tullid, kes töid ühhe alwatud, kedda neljast kanti.
4. Ja kui nemmad ei woinud temma liggi sada rahwa pärrast, kisksid nemmad kattust lahti, kus temma olli, ja kui nemmad sedda said läbbi--kaewanud, lasksid nemmad se wodi mahha, kus sees se alwatud maas olli.
5. Agga kui Jesus nende usko näggi, ütles temma selle alwatud wasto: Poeg, sinno pattud on sulle andeks antud.
6. Agga seäl istsid monned kirjatundiad, ja mötlesid ommas süddames:
7. Mis sesinnane nenda Jummal teotussi rägib? kes woib pattud andeks anda muud, kui agga ainus Jummal?
8. Ja warsi tundis Jesus ommas waimus, et nemmad issienneses nenda mötlesid, ja ütles nende wasto: Mis teie sedda mötlete ommas süddames?
9. Kumb on kergem selle wasto öölda, kes alwatud on: Pattud on sulle andeks antud, ehk öölda: Touse ülles, ja tõsta omma wodi ülles, ja kõnni?
10. Agga et teie peate teada sama, et innimesse Poial melewald on pattud Ma peäl andeks anda:(ütles temma selle alwatud wasto:)
11. Ma ütlen sulle: touse ülles, ja wotta omma wodi, ja minne omma kotta.
12. Ja seddamaid tousis temma ülles, ja wottis se wodi, ja läks välja keikide nähhes, nenda et keik ärraehmatasid, ja Jummalat kiitsid, ja ütlesid: Sähhärdust ei olnud meie ial näinud.
13. Ja temma läks jälle välja järwe äre, ja keik rahwas tuli temma jure, ja temma õpetas neid.
14. Ja kui ta möda läks, näggi temma Lewi Alweusse poega tolli hone jures istwad, ja ütles temmale: Käi minno järrel, ja temma tousis ülles, ja käis temma järrel.
15. Ja se sündis, kui temma laudas istus temma koias, istsid ka palju tõlnerid ja pattusid laudas Jesusse ja temma jüngrittega; sest neid olli palju, kes temma järrel käisid.
16. Ja kui kirjatundiad ja Wariserid näggid, et temma tõlneritte ja pattustega söi, ütlesid nemmad temma jüngrittele: Mis se on, et ta tõlneritte ja pattustega sööb ja joob?

17. Ja kui Jesus sedda kulis, ütles temma nende wasto: Neile, kes terwed on, ep olle arsti tarwis, waid haigedele: minna ep olle tulnud öigid kutsma, waid pattusid mele-parrandamisse pole.

18. Ja Joannesse ja Wariseride jüngrid paastsid, ja tullid ja ütlesid temmale: Miks Joaňesse ja Wariseride jüngrid paastwad, agga sinno jüngrid ei paastu mitte?

19. Ja Jesus ütles nende wasto: Kas pulma-rahwas woiwad paastuda, kunni peigmees nende jures on? ni kaua kui peigmees nende jures on, ei woi nemmad mitte paastuda.

20. Agga need päwad tullewad, kui peigmees neist saab ärrawoetud, ja siis paastwad nemad neil päiwil.

21. Ja ükski ei panne wañutamatta ride tükki paigaks ühhe wanna kue peäle; muido rewwistab temma uus paik middagi ärra sest wannast, ja se auk saab pahhemaks.

22. Ja ükski ei panne wärsket wina wanna nahk-astjade sisse; muido aiab se wärske wiin need nahk-astjad lõhki, ja se wiin jookseb mahha, ja need nahk-astjad lähhäwad hukka; waid wärske wina peab ute nahk-astjade sisse pandama.

23. Ja se sündis, et temma ühhel hingamisse-päwal läbbi wilja käis, ja temä jüngrid hakkasid käies wilja päid katkuma.

24. Ja Wariserid ütlesid temmale: Wata, mis tewad nemmad hingamisse-päwal, mis ei sünni?

25. Ja temma ütles nende wasto: Eks teie ial olle luggenud, mis Tawet teggi, kui temmale tarwis olli, ja temmal nälg olli, ja neil, kes temmaga ollid ?

26. Kuida temma Jummal kotta läks üllema preestri Abjatari aial, ja söi need ettepannemisse leiwad, mis ühhelgi ep olnud lubba süa, kui agga preestridel, ja andis ka neile, kes temmaga ollid.

27. Ja temä ütles neile: Hingamisse-pääw on innimesse pärrast tehtud, ei mitte se innimenne hingamisse-päwa pärrast.

28. Sepärrast on innimesse Poeg ka selle hingamisse-päwa Issand.

3. Peatük.

Ärrakuinud kässi: Kristusse pöggeneminne: Apostlide kutsminne: Kirjatundiatte teotaminne: Kristusse öiged suggulassed.

1. Ja temma läks jälle koggodusse kotta, ja seäl olli üks innimenne, sel olli ärrakuinud kässi.

2. Ja nemmad wahtsid tedda, kas ta tedda hingamisse-päwal pididi terweks teggema, et nemmad woiksid temma peäle kaebada.

3. Ja temma ütles selle inimesse wasto, kellel ärrakuinud kässi olli: Touse ülles ja astu seie kesk paika.
4. Ja teistele ütles temma: Kas hingamisse päwal sünnib head tehha woi kurja tehha, ello hoida, woi hukkata? agga nemmad jäid wait.
5. Ja temma watas ümber nende peäle wihhaga, ja olli ka kurb nende süddame kangusse pärrast, ja ütles selle inimesse wasto: Sirruta omma kät, ja temma sirrutas, ja temma kässi sai jälle terweks otsego teinegi.
6. Ja Wariserid läksid wälja, ja piddasid seddamaid nou Herodesse seltsiga temma wasto, et nemãad tedda piddid hukka saatma.
7. Agga Jesus läks körwale omma jüngrittega järwe pole, ja suur rahwa-hulk käis temma järrel Kalilea- ja Juda-maalt.
8. Ja Jerusalemmast, ja Idumea maalt, ja teiselt poolt Jordani, ja kes Tirusse ja Sidoni ümber ellawad, suur rahwa hulk tullid temma jure, kui nemmad kuulsid, mis sured asjad temma teggi.
9. Ja temma ütles omma jüngritele, et üht laewokest temmale piddi walmis petama rahwa pärrast, et nemmad ei piddand temma peäle tungima.
10. Sest ta olli palju terweks teinud, nenda et ni mitto, kes waewatud ollid, temma peäle tungisid, et nemmad piddid sama temãasse putuda.
11. Ja kui rojased waimud tedda näggid, heitsid nemmad temma ette mahha, ja kissendasid ja ütlesid: Sinna olled Jummal Poeg.
12. Ja temma kelis neid kangeste, et nemmad tedda ei piddand ülleskulutama.
13. Ja temãa läks ülles ühhe mäe peäle, ja kutsus ennese jure, kedda temma tahtis, ja nemmad tullid temma jure.
14. Ja temma seadis kaksteistkümmend, et nemmad piddid temma jures ollema, ja et temãa neid woiks wäljaläkkitada jutlust piddama.
15. Ja et neil piddi melewald ollema többesid parrata, ja kurjad waimud wäljaaiada.
16. Ja panni Simonale nimme: Peetrus.
17. Ja Jakobust Sebedeusse poega, ja Joannest Jakobusse wenda (ja panni neile nimmed: Poanerges, se on, pitkse lapsed.)
18. Ja Andreast, ja Wilippust, ja Partolomeust, ja Matteust, ja Tomast, ja Jakobust Alweusse poega ja Taddeust, ja Simonat Kanast.
19. Ja Judast Iskarioti, kes ka tedda ärra--andis.
20. Ja nemãad tullid koio. Ja rahwas tulli jälle kokko, nenda et nemãad ei woinud leibagi wotta.
21. Ja kui need, kes temma jures ollid, sedda kuulsid, läksid nemmad wälja tedda kinnipiddama, sest nemmad ütlesid: Temãa on melest ärra.
22. Ja kirjatundiad, kes Jerusalemmast ollid alla tulnud, need ütlesid: Temmal on Peeltsebul, ja kurja waimude üllema läbbi aiab temma kurjad waimud wälja.
23. Ja temma kutsus neid ennese jure, ja ütles neile tähhendamisse sannade läbbi: Kuida woib sadan sadanat wäljaaiada?

24. Ja kui üks kuningriik issekeskis ridus on, ei woi se kuningriik mitte seista.
25. Ja kui üks kodda issekeskis ridus on, ei woi se kodda mitte seista.
26. Ja kui sadan issiennese wasto panneb, ja ridus on, ei woi temma mitte seista, waid temmal on ots kä.
27. Ükski ei woi ühhe wäggewa kotta miñnes temma riistad ärrarisuda, kui ta sedda wäggewat enne ei sa kinnisiddunud. Ja siis woib ta temma kodda ärrarisuda.
28. Töest ütlen minna teile, et keik pattud innimeste lastele andeks antakse, ka Jummal teotussed, ni palju kui nemmad ial sawad teotanud.
29. Agga kes ial pühha Waimo wasto on teotand, sel ep olle andeks-andmist ei iggawesteki, waid temã on iggawesse kohto wäärt.
30. Sest nemmad ütlesid: Temmal on rojane waim.
31. Siis tullid temã emma ja wennad, ja seisid oues ja läkkitasid temã jure, ja kutsusid tedda.
32. Ja rahwas istus temma ümber, ja ütlesid temmale. Wata so emma ja so wennad on oues ja otsiwad sind.
33. Ja temma wastas neile ja ütles: Kes on mo emma ehk mo wennad?
34. Ja temma watas ümberringi nende peäle, kes temma ümber istsid, ja ütles: Wata, mo emma ja mo wennad on siin.
35. Sest kes ial Jummal tahtmist teeb, se on minno wend, ja minno ödde, ja emma.

4. Peatük.

Tähhendamisse sannad Jummal sanna seemnest, seemne kossumisest ja sinnäpi seemnest. Merri ja tuled sawad waikseks.

1. Ja temma hakkas ta õppetama järwe äres, ja palju rahwast kogkus temã jure, nenda et ta pididi laewa minnema, ja järwe peäl istma: ja keik rahwas olli mäel järwe äres.
2. Ja temma õppetas neid palju tähhendamisse sannade läbbi, ja ommas õppetusses ütles temma neile:
3. Kuulge: wata, üks külwaja läks wälja külwama
4. Ja se sündis, kui temma külwas, kukkus muist tee äre, ja need linnud, mis taewa all, tullid, ja söid sedda ärra.
5. Agga muist kukkus kaljopeälse Ma peäle, kussa temãl ep olnud palju mulda, ja tousis pea ülles, sepärrast et temãl ep olnud süggawat mulda.
6. Agga kui päike tousis, wottis poud sedda kinni, ja et temmal juurt ep olnud, kuiwis temma ärra.
7. Ja muist kukkus ohhakatte sekka, ja need ohhakad kaswid ülles ja lämmatasid sedda ärra, ja temma ei annud mitte wilja.

8. Ja muist kukkus hea Ma peäle, ja kui temãa tousis ja kaswis, andis temma wilja, ja monni kandis kolmekümne wõrra, ja monni kuekümne wõrra, ja monni saa wõrra.
9. Ja temma ütles neile: Kel kõrwad on kuulda, se kuulgo.
10. Agga kui temãa üksi olli, siis küssisid need, kes nende kahheteistkümnega temãa ümber ollid, temãalt sedda tähhendamisse sanna.
11. Ja temma ütles neile: Teile on Jummal rigi sallaja-asja teada antud; agga neile, kes wäljas on, sünnib se keik tähhendamisse sannade läbbi,
12. Et nemmad nähhes näwad, ja siiski ei tunne: ja kuuldes kuulwad, ja siiski ei moista, et nemãad wahhest ümber ei pöra, ja neile pattud andeks ei anta.
13. Ja temma ütles neile: Eks teie ei moista sedda tähhendamisse sanna, ja kuidas tahhate teie keik teised tähhendamisse sannad moista?
14. Se külwaja on, kes se sanna külwab.
15. Agga tee-äärtsed on, kui se sanna külwetakse; ja kui nemmad sedda sawad kuulnud, tulleb Sadan seddamaid, ja wottab se sanna ärra, mis nende süddamesse olli külwatud.
16. Ja nendasammoti on need, kes kaljopeälse Ma peäle on külwatud, kes warsi römoga se saña wastowotwad, kui nemmad sedda kuulwad.
17. Ja neil ep olle juurt enneses, waid seiswad agga ürrikesseks, pärrast kui willetsus ehk kiusamine se sanna pärrast touseb, siis pahhandakse neid warsi.
18. Ja need, kes ohhakatte sekka on külwatud, on needsinnatsed, kes se sanna kuulwad.
19. Ja selle ma-ilma murred, ja se pettis rikkus ja himmud muunde asjade järrele lähhawad süddame sisse, ja lämmatawad se sanna ärra, ja se jääb ilma wiljata.
20. Ja need, kes hea Ma peäle on külwatud, on needsinnatsed, kes se sanna kuulwad, ja wastowotwad, ja wilja kandwad, monni kolmekümne wõrra, ja monni kuekümne wõrra, ja monni saa wõrra.
21. Ja temãa ütles neile: Kas künal tulleb, et sedda peab wakka alla pandama ehk wodi alla? eks sepärrast, et tedda peab küünlajalla peäle pandama?
22. Sest ühtegi ei olle sallaja, mis ei peaks awwalikuks sama, ja ühtegi ep olle ärrapetud, waid et se peab ilmuma.
23. Kui kegil kõrwad on kuulda, se kuulgo.
24. Ja temãa ütles neile: Katske, mis teie kulete: mis moõdoga teie moõdate, sega peab teile moõdetama, ja teile, kes teie kulete, peab jure pandama.
25. Sest kel ial on, sellele peab antama: ja kel ei olle, selle käest peab ka ärrawoetama, mis temmal on.
26. Ja temma ütles: Nenda on se Jummal riik, otsekui üks innimenne peaks semet wiskama Ma peäle.
27. Ja peaks maggama ja üllestousma ö ja päwa aial, ja se seme touseks, ja kaswaks pitkaks, et ta isse ei tea, kuidas.

28. Sest Ma kannab isseennesest wilja, esmalt orrast, pärrast päid, pärrast täit nisso Pea sees.
29. Agga kui willi näitab walmis ollewad, siis läkkitab temma seddamaid sirpi senna, et leikusse aeg kä on.
30. Ja temma ütles: Kelle sarnatseks peame meie Jummal riki arwama? ehk missugguse tähhendamisse sannaga peame meie sedda tähhendama?
31. Otsego sinnäpi iwwike: kui sedda mahha--külwetakse, siis on se wähhem, kui keik muud seemned, mis Ma peäl on.
32. Ja kui se külwatud on, kaswab temä ülles, ja saab suremaks, kui keik aia-rohhud, ja aiab suri okse, nenda et need linnud, mis taewa al, woiwad temma warjo alla pessad teha.
33. Ja mitme nisugguse tähhendamisse sannaga räkis temma neile sedda sanna, nenda kui nemmad suutsid kuulda.
34. Agga ilma tähhendamisse sannata ei räkind temma neile mitte; agga issepäineis selletas temma omma jüngrittele keik ärra.
35. Ja sel päwal, kui öhto olli sanud, ütles temma neile: Läkki teile pole järwe.
36. Ja kui nemmad rahwast lasknud ärra--minna, siis wotsid nemmad tedda, nenda kui ta laewas olli, ennese jure; agga temmaga ollid ka teised laewokessed.
37. Ja suur kange tuulispask tousis, ja aias laenid laewa, nenda et se jo täis sai.
38. Ja temma olli laewa pärras maggamas peapadja peäl, ja nemmad ärratasid tedda ülles, ja ütlesid temmale: Öppetaja, eks sinna sest ei holi, et meie hukka lähhäme?
39. Ja temma tousis ülles, ja ähwardas tuult, ja ütles selle järwele: Olle wait, ja wagga, ja se tuul heitis, siis sai se koggone waikseks.
40. Ja temma ütles neile: Mikspärrast ollete teie ni arrad, kuis ep olle teil usko?
41. Ja nemmad kartsid üpres wägga, ja ütlesid teine teise wasto: Kes siis sesinnane on, et ka tuul ja järw temä saña wotwad kuulda?

5. Peatük.

Sest, kes kurjast waimust olli waewatud. Sest naesest, kel werretöbbi olli. Jairi tütrekessest.

1. Ja nemmad said teile pole järwe Kadara-rahwa Male.
2. Ja kui ta laewast wälja läks, tulli seddamaid temma wasto surnohaudade seest üks rojase waimoga innimenne:
3. Se ellas surnohaudade sees, ja ükski ei woinud tedda ei ahhelattegiga kinnipanna.

4. Sest et temma olli mittokorda jalgraudus ja ahhelattega kinni olnud, ja olli need ahhelad katki kisknud, ja need jalgrauad katki hörunud; ja ükski ei suutnud tedda tallitada.
5. Ja temma kissendas allatsi ööd ja päwad mäggede peäl ja surnohaudade sees, ja peksis isseennast kiwwidega.
6. Agga kui temma Jesust kaugelt näggi, jooksis temma, ja kummardas tedda,
7. Ja kissendas sure heälega, ja ütles: Mis on mul sinnoga teggemist, Jesus, keigekörgema Jummal Poeg? ma wannutan sind Jummal jures, et sa mind ei waewa.
8. (Sest ta ütles temmale: Minne wälja, sinna rojane waim, sest innimessest.)
9. Ja temma küssis temmalt: Mis so nimmi on ? ja temma kostis ja ütles: Legeon on mo nimmi, sest meid on palju,
10. Ja temma pallus tedda wägga, et ta neid ei piddand seält maalt ärrasaatma.
11. Agga seäl olli möda mäggisid suur sea karri sömas.
12. Ja keik kurjad waimud pallusid tedda ja ütlesid: Aia meid siggade sisse, et meie nende sisse lähhäme.
13. Ja Jesus andis neile warsi lubba. Ja kui need rojased waimud said wälja läinud, läksid nemmad siggade sisse: ja se sea- karri kukkutas ennast ülle kaela kalda peält järwesse, (agga neid olli liggi kaks tuhat) ja uppusid ärra järwesse.
14. Agga need sea-karjatsed pöggenesid, ja kulutasid sedda liñnas ja maal, ja nemmad tullid wälja waatma, mis se piddi ollema, mis olli sündinud.
15. Ja tullid Jesusse jure, ja näggid sedda kurjast waimust waewatud istwad ja ridis ja öige melega ollewad, kelle sees se Legeon olli olnud, ja nemmad kartsid.
16. Ja need, kes sedda ollid näinud, rääksid neile ülles, kuidas se olli sündinud sellele, kes kurjast waimust olli waewatud, ja neist siggadest.
17. Ja nemmad hakkasid tedda palluma, et ta nende raialt piddi ärraminnema.
18. Ja kui temma laewa peäle läks, pallus temmalt se, kes kurjast waimust olli waewatud, et temma piddi sama temma jure jäma.
19. Agga Jesus ei lasnud tedda mitte, waid ütles temmale: Minne omma koio sinno omade jure, ja kuluta neile, mis sured asjad Issand sulle on teinud, ja sinno peäle hallastanud.
20. Ja temã läks ärra, ja hakkas kümne liñna maal ülleskulutama, mis sured asjad Jesus temmale olli teinud. Ja keik pannid sedda imẽks.
21. Ja kui Jesus jälle laewaga seie pole ülle järwe tulnud, koggus palju rahwast temã jure, ja temma olli järwe äres.
22. Ja wata, üks neist koggoduste koddade üllemist, Jairus nimmi, tulleb, ja kui temma tedda näggi, heitis temma temã jalge ette mahha,

23. Ja pallus tedda wägga ja ütles: Minno tütreke wagub hinge, ma pallun, et sa tulled ja panned käed temma peäle, et ta terweks saab ja ellusse jääks.
24. Ja temã läks temãga ärra, ja palju rahwast käis temma järrel ja tungis temma peäle.
25. (Ja üks naene, kes olli kaksteistkümmend aastat werretöbbes olnud,
26. Ja palju kannatanud mitmest arstist, ja olli keik omma warra ärrakullutanud, ja ühtegi abbi sanud, waid weel pahhemaks läinud.
27. Kui temã Jesussest kulis, siis tuli temma rahwas sealt selja takka, ja putus temã kuesse.
28. Sest temma mötles: Kui miña agga temã ridisse saaksin putuda, siis saan ma terweks.
29. Ja warsi kuiwis temma werre-hallik ärra, ja temma tundis ommast ihhust, et temma sest waewast olli terweks sanud.
30. Ja ni pea kui Jesus isseenneses tundis sedda wägge, mis temmast olli wäljaläinud, siis pöris ta ennast ümber rahwa seas, ja ütles: Kes on minno ridisse puutnud?
31. Ja temma jüngrid ütlesid temma wasto: Sinna nääd sedda rahwast sinno peäle tungiwad, ja ütled: Kes on minnusse puutnud?
32. Ja temma watis ümber, et ta tedda pididi nähha sama, kes sedda olli teinud.
33. Agga se naene kartis ja wärrises, sest et temma teadis, mis temmale olli sündinud, tuli ja heitis temma ette mahha, ja rakis temmale keik sedda töt.
34. Agga ta ütles temmale: Tüttar, sinno usk on sind aitnud: minne ärra rahhoga, ja olle ommast waewast terwe.)
35. Kui temã alles rakis, tullid monned koggodusse koia üllema perrest, ja ütlesid: So tüttar on surnud, mis sa ennam õppetajale waewa teed?
36. Agga ni pea kui Jesus sedda könnet sai kuulnud, mis ööldi, ütles temma koggodusse koia üllemale: Ärra karda, ussu agga!
37. Ja temma ei lasknud keddagi ennesega tulla, kui agga Peetrust ja Jakobust ja Joañest Jakobusse wenda.
38. Ja temma tuli selle koggodusse koia üllema kotta, ja näggi sedda tülli, ja neid, kes wägga nutsid ja ullusid.
39. Ja kui ta olli senna sisse läinud, ütles temã nende wasto: Mis tülli tete teie ja nuttate? se laps ep olle mitte surnud, waid temma maggab.
40. Ja nemmad naersid tedda. Agga kui ta keik sai wäljaaianud, siis wottis temma ennesega se lapse issa ja emma, ja neid, kes temma jures ollid, ja läks senna sisse, kus se laps maas olli.
41. Ja temma hakkas lapse kätte kinni, ja ütles temmale: Talita kumi, se on ärraselletud: Neitsike, (ma ütlen sulle) touse ülles.
42. Ja seddamaid tousis se neitsike ülles, ja köndis, sest temma olli kahheteistkümmne aastane, ja nemmad ehmatasid üpres wägga ärra.

43. Ja temma käskis neid kangeste, et ükski ei piddand sedda teäda sama, ja ütles, et temmale piddi süa antama.

6. Peatük.

Kristust põlgtakse. Apostlid läkkitakse wälja. Joannesse Pea raiutakse otsast ärra. Immelik rahwa söötminne.

1. Ja temä läks seält wälja, ja tulli omä päris-male, ja temä jüngrid käisid temä järrel.

2. Ja kui hingamisse-pääw sai, hakkas temma koggodusse koias õppetama. Ja palju, kes tedda kuulsid, ehmatasid wägga ärra, ja ütlesid: Kust sellesinnatsele keik se tulnud ? ja mis tarkus se on, mis temmale on antud, et ka nisuggused wäggewad teud temma kätte läbbi sündiwad?

3. Eks sesinnane olle se pusep Maria poeg, agga Jakobusse ja Josesse ja Juda ja Simona wend? Ja eks temma öed ka olle siin meie jures? ja nemäd pahhandasid ennast temäst.

4. Agga Jesus ütles nende wasto: Prohwet ei olle ni auto kussagi, kui ommal pärris-maal, ja suggulaste jures, ja ommas koias.

5. Ja temä ei woinud seäl ühtegi wäggewaid teggusid tehha, kui agga et temma pissut haigede peäle käed panni, ja neid terweks teggi.

6. Ja ta panni immeks nende uskmatta süddant. Ja temma käis ümberkaudo need allewid läbbi ja õppetas.

7. Ja temä kutsus need kaksteistkümmend ennese jure, ja hakkas neid wäljaläkkitama kaks ikka hawalt, ja andis neile melewalda rojaste waimude ülle.

8. Ja käskis neid, et nemmad ei piddand ühtegi eñestega tee peäle wotma, kui agga keppe ükspäinis, ei mitte pauna, eiga leiba, eiga rahha wöle.

9. Waid kingad piddid jalgas ollema, ja nemmad ei piddand kahte kube selga pannema.

10. Ja temä ütles neile: Kus kotta teie ial sisse lähhäte, seña jäge, seña kui teie seält ärralähhäte.

11. Ja kes ial teid ei wotta wasto, egga teid ei kula, seält minge wälja, ja puistage sedda pörmo mahha, mis teie jalge al on, neile tunnistusseks. Töest minna ütlen teile: Sodoma ja Komorra rahwal peab kohto päwal hõlpsam põlli ollema kui sel liñnal.

12. Ja nemmad läksid wälja, ja ütlesid jutlust, et nemäd piddid meelt parrandama,

13. Ja aiasid palju kurje waimusid wälja, ja woidsid palju többisid ölliga, ja teggid neid terweks.

14. Ja kuningas Herodes kulis (sest temma nimä olli jo kulus) ja ütles: Ristia

Joannes on surnust ülestousnud, ja sepärrast teeb se suur wäggi, mis temã sees on, sedda.

15. Teised ütlesid: Temma on Elias; agga teised ütlesid: Temma on prohwet, ehk kui üks neist prohwetidest.

16. Agga kui Herodes sedda kulis, ütles temã: Sesiñane on Joañes, kelle Pea ma ollen otsast ärraraiunud, sesamma on surnust ülestousnud.

17. Sest Herodes isse olli wäljaläkkitanud, ja Joannest kinniwootnud, ja tedda wangitornis kinni pannud Herodia omma wenna Wilippusse naese pärrast, et ta tedda olli ennesele naeseks wotnud.

18. Sest Joannes ütles Herodessele: Sul ep olle lubba omma wenna naest ennesele piddada.

19. Agga Herodes wahtis tedda, ja tahtis tedda ärratappa, ja ei woinud mitte.

20. Sest Herodes kartis Joannest, et ta teadis temma öige ja pühha mehhe ollewad, ja piddas tedda auus, ja kui temma tedda kulis, teggi temma monda, ja kulis tedda hea melega.

21. Ja kui üks pääw tulli, mis temmale parras aeg olli, kui Herodes omã sündimisse päwal öhtosömaaia teggi omma sure issandattele ja pealikkuile ja Kalilea-ma üllemattele.

22. Ja kui sellesamma Herodia tüttar sisse tulli ja tantsis, ja se Herodesse ja nende mele pärrast olli, kes laudas istsid, siis ütles kuningas selle neitsikessele: Pallu mult, mis sa ial tahhad, ja minna tahhan sulle anda.

23. Ja temma wandus temmale: Ma tahhan sulle anda, mis sa ial minnult pallud, ehk olleks mo pool kuningriki.

24. Agga temma läks wälja, ja ütles omma emmale: Mis pean ma palluma? agga temma ütles: Ristia Joannesse Pea.

25. Ja temma läks warsi ruttoga kunninga jure, pallus ja ütles: Minna tahhan, et sa mulle seddamaid waagna peäl annad ristia Joannesse Pea.

26. Ja kuningas sai wägga kurwaks, siiski ei tahtnud temã nende wannette ja nende pärrast, kes temmaga laudas istsid, temmale mitte keelda.

27. Ja kuningas läkkitas warsi ühhe wahhimehhe ja käskis temma Pead tuua.

28. Ja ta läks ärra, ja raius temma Pea otsast ärra wangitornis, ja tõi temma Pea waagna peäl, ja andis sedda neitsikessele, ja se neitsike andis sedda omma emmale.

29. Ja temma jüngrid, kui nemmad sedda kuulsid, tullid, ja wotsid temma kehha, ja pannid sedda hauda.

30. Ja Apostlid tullid Jesusse jure kokko, ja kulutasid temmale keik, ja mis nemmad ollid teinud, ja mis nemmad ollid õppetanud.

31. Ja temma ütles neile: Tulge teie körwale ühte tühja paika, ja hingage pissut, sest tulliaid ja minniaid olli palju, ja nemmad ei sanud õiget aega süa.

32. Ja nemmad läksid laewaga ühte tühja paika körwale.

33. Ja rahwas näggi neid minnewad, ja paljo tundsid tedda, ja jooksid senna kokko jalla keikist liñnadest, ja joudsid nende ette, ja tullid temma jure kokko.
34. Ja kui Jesus laewast wälja astus, näggi temä paljo rahwast, ja temmal olli nende peäle halle meel, et nemäd ollid otsego lambad, kel ep olle karjast. Ja temä hakkas neid paljo õppetama.
35. Ja kui jo mitto tundi ollid möda läinud, tullid temma jüngrid temma jure, ja ütlesid: Se on üks tühhi paik, ja aeg jääb hiljaks.
36. Lasse neid ärra, et nemmad woiwad siñna ümberkaudo küllade ja allewitte sisse miñna, ja ennesele leibo osta, sest neil ep olle, mis nemmad peawad söma.
37. Agga temma wastas ja ütles neile: Andke teie neile süa. Ja nemmad ütlesid temäle: Kas meie peame minnema kahhe saa tenari-rahha eest leibo ostma, ja neile süa andma?
38. Agga temma ütles neile: Mitto leiba teil on? minge ja katske. Ja kui nemäd said katsnud, ütlesid nemmad: Wiis leiba, ja kaks kalla.
39. Ja temma käskis neid, et nemmad piddid saatma keik mahhaistuma, hulk hulga körwa, halja rohho peäle.
40. Ja nemmad istusid riddamissi mahha, monnes reas sadda, monnes reas wiiskümend.
41. Ja temma wottis neid wiis leiba, ja neid kaks kalla, watis ülles taewa pole ja önnistas ja murdis need leiwad, ja andis omma jüngrittele, et nemmad piddid nende ette pannema. Ja neid kaks kalla jaggas temma keikile.
42. Ja nemäd söid keik, ja nende köhhud said täis.
43. Ja nemmad korjasid kokko kaksteistkümend korwi täit pallokeksi, ja neist kallust.
44. Ja neid, kes need leiwad ollid sönud, olli wiis tuhhat meest.
45. Ja seddamaid sundis ta ommad jüngrid laewa peäle miñema, ja temä ele teile pole Petsaida miñema, senni kui temä sedda rahwast piddi ärralaskma.
46. Ja kui ta neid sai ärralasknud, läks temma mäe peäle luggema.
47. Ja kui öhto kätte sai, olli se laew kesk paikas järwes ja temä ükspäinis mäel.
48. Ja temma näggi neil püsti hädda käes ollewad soudes (sest tuul olli nende wasto) ja neljandamal ö-wahhi korral tulli temma nende jure järwe peäl köndides, ja tahtis neist mödaminna.
49. Agga kui nemäd tedda näggid järwe peäl köndiwad, mötlesid nemmad tonti ollewad, ja karjusid.
50. (Sest keik näggid tedda, ja ehmatasid ärra.) Ja seddamaid räkis temma nendega, ja ütles neile: Olge julged, minna ollen se, ärge kartke mitte.
51. Ja temä läks nende jure laewa peäle, ja tuul heitis ärra, ja nemmad ehmatasid üpris wägga ärra isseenneses, ja pannid sedda immeks.

52. Sest nemmad es olle targaks sanud nende leibade pärrast; sest nende südda olli kowwaks läinud.

53. Ja kui nemmad ülle järwe said, tullid nemmad Kenesareti male, ja said mäele.

54. Ja kui nemmad laewast ärratullid, tundsid nemmad tedda seddamaid.

55. Ja jooksid seäl ümberkaudo keik se Ma läbbi, ja hakkasid haigid wodidega ümberkandma, kus nemmad kuulsid, et temma seäl olli.

56. Ja kuhho temma ial allewisse, ehk liñnadesse, ellik külladesse läks, senna pannid nemmad neid, kes pöddesid, turrude peäle, ja pallusid tedda, et nemmad agga temãa kue pallistusse saaksid putuda, ja ni mitto kui temmasse puutsid, need said terweks.

7. Peatük.

Wariseride kawwalussest. Kreka-naese tütrekessessest. Ühhest kurdist ja keletumast. (Ewangelium kahheteistkümmenal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Ja Wariserid, ja monned neist kirjatundiattest, kes Jerusalemmast ollid tulnud, need tullid temma jure kokko.

2. Ja kui nemmad monningad temma jüngrittest rojaste (se on, pessematta) kättega näggid leiba wotwad, laitsid nemmad sedda.

3. (Sest Wariserid ja keik Juda-rahwas ei sö mitte, kui nemmad kässi mitto korda ei pesnud, sest et nemãad wannematte seädmist piddawad.

4. Ja turrult tulles ei sö nemmad, kui nemmad ep olle eñast pesnud, ja mitto muud asja on, mis nemmad on wotnud piddada, karrikatte ja pu-astjade ja waskriistade ja wodide pessemised.)

5. Pärrast küssisid temmalt need Wariserid, ja kirjatundiad: Miks ei ella sinno jüngrid wannematte seädmisse järrele, waid söwad leiba pessematta kättega?

6. Agga temma kostis, ja ütles nende wasto: Jesaja on hästi teist sallalikkuiust eñekulutanud, nenda kui kirjutud on: Sesiñane rahwas auustab mind mokaadega, agga nende südda on kaugel minnust ärra.

7. Agga nemmad teniwad mind ilma-aego, et nemmad öppetawad need öppetussed, mis innimeste käskmissed on.

8. Sest teie jättate Jumãala kãssõ sanna mahha, ja peate innimeste seädmist, pu-astjade ja karrikatte pessemised, ja muid seddasuggu tete teie paljo.

9. Ja temma ütles nende wasto: Hästi kül põlgate teie Jummal kãssõsanna, et teie omma seädmist woite piddada.

10. Sest Moses on üttelnud: Auusta omma issa ja omma emãa, ja kes issa ehk emma neab, se peab surma surrema.

11. Agga teie ütlete: Kui innimenne ütleb issa ehk emma wasto: Korban, (se on ohwri- and) mis sulle minno käest woiks kassuks tulla.
12. Ja sel wisil ei lasse teie sedda ennam ühtegi head tehha omma issale egga omma emmale.
13. Ja tete Jummal sanna tühjaks omma seädmisse läbbi, mis teie ollete seädnud, ja muid seddasuggu tete teie palju.
14. Ja temma kutsus keik sedda rahwast ennese jure, ja ütles neile: Kuulge mind keik, ja moistke.
15. Ühtegi ei olle, mis lähhäb wäljaspiddi innimesse sisse, mis tedda woib rojaseks tehha; agga mis temmast wälja tulleb, se on, mis innimest rojaseks teeb.
16. Kui kennelgi körwad on kuulda, se kuulgo.
17. Ja kui temma rahwa jurest ühte kotta läks, küssisid temma jüngrid tedda se tähhendamisse sanna pärrast.
18. Ja temma ütles nende wasto: Nenda teiegi moistmatta ollete? eks teie moista, et keik, mis wäljaspiddi innimesse sisse lähhäb, ei woi tedda rojaseks tehha?
19. Sest se ei lähhä temma süddamesse, waid köhto, ja lähhäb wälja pärrakast solest, ja puhhastab keik road.
20. Agga temä ütles: Se, mis iñimessest wälja lähhäb, sesamma teeb innimest rojaseks.
21. Sest seestpiddi innimeste süddamest lähhäwad wälja kurjad mötlemised, abbiellorikmised, horajahhid, tapmised.
22. Wargussed, ahnussed, kurjused, kawwalus, kimalus, kadde silm, teotaminne, körkus, rummalus.
23. Keik needsinnatsed kurjad asjad lähhäwad seestpiddi wälja, ja tewad innimest rojaseks.
24. Ja temä tousis ülles, ja läks seält ärra Tirusse ja Sidoni raiale, ja läks ühte kotta, ja ei tahtnud, et ükski ei piddand sedda teädma, agga temä ei woinud mitte warjul olla.
25. Sest üks naene, kelle tütrekessel olli rojane waim, kui ta olli temäst kuulda sanud, tuli ja heitis temma jalge ette mahha.
26. (Agga se olli üks Kreka-naene Sirowöniitsia maal sündind) ja pallus tedda, et temma se kurja waimo temma tütrest piddi wäljaaiama.
27. Agga Jesus ütles temma wasto: Lasse esmalt laste köhhud täide sada; sest se ep olle mitte hea, et laste leib woetakse ja koerte ette heidetakse.
28. Agga se naene kostis ja ütles temma wasto: Jah Issand, sest ka koerokessed söwad laua al lapsokeste rasokessist.
29. Ja temä ütles temma wasto: Selle sanna pärrast minne, se kurri waim on sinno tütrest wäljaläinud.

30. Ja temã läks omã koio, ja leidis kurja waimo wäljaläinud, ja tüttart wodist maggamast.
31. Ja kui temma jälle Tirusse ja Sidoni raiadest wäljaläks, tuli temma Kalilea järwe äre sest kümne linna raiasse.
32. Ja nemmad töid temma jure ühhe kurdi, kel kidda keel olli, ja pallusid tedda, et ta pididi kät temma peäle pannema.
33. Ja temma wottis tedda rahwa seast ärra körwale, ja pistis ommad sörmed temma körwo, ja süllitas, ja putus temma kelesse,
34. Ja watis ülles taewa; ohkas ja ütles tummale: Ewata! se on: sa lahti!
35. Ja seddamaid said temma körwad lahti, ja temma kele-köidik peäsis lahti, ja temma räkis selgeste.
36. Ja temma kelis neid sedda ühhelegi rägimast; agga sedda ennam temma neid kelis, sedda ennam kulutasid nemmad sedda.
37. Ja nemmad ehmatasid üpris wägga ärra, ja ütlesid: Temma on keik hästi teinud, kurdidke teeb temma kuulma ja keletumad rägima.)

8. Peatük.

Seitsmest leiwast. Wariserid püüdwad tähte nähha sada. Nende happotaignast. Tunnistus Kristussest. Tema kannatamisest. (Ewangelium seitsmel Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Neil päiwil, kui wägga paljo rahwast kous olli, ja neil ep olnud ühtegi süa, kutsus Jesus ommad jüngrid ennese jure, ja ütles neile:
2. Mul on wägga halle meel se rahwa peäle, sest nemmad on jo kolm päwa minno jures olnud, ja neil ep olle middagi süa.
3. Ja kui minna neid lassen koio miñna sömatta, siis nõrguwad nemãd ärra tee peäl, sest monned neist ollid kaugelt tulnud.
4. Ja temma jüngrid wastasid temmale: Kust woib kegi siin körbes neid leiwaga täita?
5. Ja temma küssis neilt: Mitto leiba teile on? ja nemmad ütlesid: Seitse.
6. Ja temma käskis rahwast mahha-istuda Ma peäle, ja wottis neid seitse leiba, tännas, murdis ja andis omma jüngrittele, et nemmad piddid ettepañema. Ja nemãd pañid rahwa ette.
7. Ja neil olli pissut kallokessi, ja temma önnistas ja käskis ka neid ettepanna.
8. Agga nemãd söid ja nende köhhud said täis, ja korjasid kokko üllejäänud pallokessi seitse korwi. täit.
9. Agga neid, kes ollid sönud, olli liggi nelli tuhhat, ja temã laskis neid miñna.)
10. Ja seddamaid läks ta omma jüngrittega laewa, ja sai Talmanuta-ma kohta.
11. Ja Wariserid tullid wälja ja hakkasid temãga waidlema, ja püüdsid temmalt imme-tähte taewast ja kiusasid tedda.

12. Ja temã ohkas wägga ommas waimus, ja ütles: Miks sesiñane suggu tähte otsib? tõest minna ütlen teile: selle suggule ei pea tähte antama.
13. Ja temma jättis neid mahha, ja astus jälle laewa, ja läks ärra teile pole.
14. Ja nemmad ollid ärraunnustanud leiba ennestega wotmatta, ja neil ei olnud ennem kui üks leib ennest jures laewas.
15. Ja temma käskis neid ja ütles: Katske, hoidke ennast Wariseride happotaigna eest, ja Herodesse happotaigna eest.
16. Ja nemmad mõtlesid issekeskes, ja ütlesid: Seeb se on, et meil ei olle leiba.
17. Ja kui Jesus sedda moistis, ütles ta nende wasto: Mis teie mõtlete, et teil ei olle leiba? eks teie weel ei tunne, egga moista? welaks teil se kowwa südda alles on?
18. Silmad teil on, ja teie ei nä, körwad teil on, ja teie ei kule, ja ei mälletä.
19. Kui minna wiis leiba murdsin wietuhhandele, mitto korwi täit pallokeksi teie siis korjasite? nemmad ütlesid: Kaksteistkümmend.
20. Agga kui ma seitse leiba murdsin neljatuhhandele, mittus korwi täit pallokeksi teie siis korjasite? agga nemad ütlesid: Seitse.
21. Ja temma ütles nende wasto: Kuis teie siis ei moista?
22. Ja temma sai Petsaida, ja nemmad töid temma jure ühhe pimmeda, ja pallusid tedda, et ta pididi temmasse puutma.
23. Ja kui temma selle pimmeda kätte sai kinnihakkanud, satis temma tedda allewist wälja. Ja kui temma sai temma silmi süllitanud, ja käed temma peäle pannud, küssis ta temmalt, kas ta middagi pididi näggema.
24. Ja kui ta ülleswatis, ütles temma: Minna nään innimessi kõndiwad otsego puud.
25. Pärrast panni ta jälle käed temã silmade peäle, ja panni tedda ta ülleswatama, ja temma sai jälle terweks, ja näggi neid keik selgeste ärra.
26. Ja temma käskis tedda temma koio miñna, ja ütles: Ärra minne allewisse, ärra ütle ühhelegi sedda allewis.
27. Ja Jesus ja temma jüngrid läksid wälja Keisarea Wilippusse allewitte sisse, ja temma küssis omma jüngridelt tee peäl, ja ütles neile: Kedda mind innimessed ütlewad ollewad?
28. Agga nemmad wastasid: Ristia Joannes; ja teised, Elias; agga teised, üks neist prohwetidest.
29. Ja temã ütles nende wasto: Agga teie, kedda teie mind ütlete ollewad? siis wastas Peetrus ja ütles temma wasto: Sinna olled Kristus.
30. Ja temma kelis neid kowwaste, et nemmad ei piddand ühhelegi temmast ütlema.
31. Ja temma hakkas neid õppetama: Innimesse Poeg peab paljo kannatama, ja kui kolbmatta ärraheidetama wannemist ja üllemist preestridest ja kirjatundiaist, ja ärratappetama, ja kolme päwa pärrast üllestousma.

32. Ja temma räkis sedda sanna julgeste, ja Peetrus wottis tedda ennese jure, ja hakkas tedda kowwaste keelma.

33. Agga temma pöris ennast ümber, ja watis omma jüngritte peäle, ja sõitles Peetrust ja ütles: Minne mo tahha, sadan, sest sinna ei mötle se peäle, mis Jumala, waid mis iinimeste mele pärrast on.

34. Ja temä kutsus sedda rahwast ennese jure omä jüngrittega, ja ütles neile: Kes miño järrele tahhab tulla, se salgago isseennast ärra ja wotko omä risti ennese peäle ja käigo miño järrel.

35. Sest kes ial omma ello tahhab hoida, se kautab sedda ärra; agga kes ial omma ello ärrakautab minno ja armoöppetusse pärrast, se hoiab sedda.

36. Sest mis kasso on innimessel sest, kui temma keik ma-ilma kassuks saaks, ja omma hingele kahjo sadaks.

37. Ehk mis lunnastamisse hinda woib innimenne anda omma hinge eest?

38. Sest kes ial minno ja mo sannade pärrast on häbbenenud sesinnatse abbiellorikja ja pattuse suggu sees, selle pärrast tahhab ka innimesse Poeg häbbeneda, kui temma saab tulnud omma Issa au sees pühha inglidega.

9. Peatük.

Kuida Kristus on mudetud. Kutöbbisest poiast. Öppetus allandussest ja pahhandussest.

1. Ja temä ütles neile: Töest minna ütlen teile: Neist, kes siin seiswad, on moñed, kes ei pea surma maitsma, kunni nemäd näwad, et Jumala riik wäega on tulnud.

2. Ja kue päwa pärrast wottis Jesus ennesega Peetrust ja Jakobust, ja Joannest, ja wiis neid ülles ühhe kõrge mäe peäle körwale issepäinis, ja tedda mudeti nende ees.

3. Ja temä rided läksid hiilgawaks, wägga walgeks otsego lumä, mähhärdussed üks ride-wañutaja Ma peäl ei woi ni walgeks tehha.

4. Ja Elias Mosessega näitsid ennast neile, ja könnelesid Jesussega.

5. Ja Peetrus wastas ja ütles Jesussele: Rabbi, hea on, et meie siin olleme: Tehkem nüüd kolm maia, sinnule ühhe, ja Mosessele ühhe, ja Eliale ühhe.

6. Sest temma ei teädnud, mis ta piddi räkima, sest nemmad ollid kartust täis.

7. Ja üks pilw tulli, se warjas nende üle, ja heäl tulli pilwest, ja ütles: Sesiñane on mo armas Poeg, tedda kuulge.

8. Ja kui nemmad äkkitselt ümberwaatsid, ei näinud nemmad keddagit enam, kui agga Jesust üksi enneste jures.

9. Agga kui nemäd mäelt allaläksid, kelas temma neid, et nemmad ei piddand ühhelegi ülles--kulutama, mis nemäd ollid näinud, mitte enne, kui innimesse Poeg surnust saaks üllestousnud.

10. Ja nemad piddasid sedda saña meles, ja küssisid issikeskes: mis se on, surnust üllestousma?
11. Ja nemad küssisid temalt, ja ütlesid: Miks kirjatundiad ütlewad, et Elias peab eñe tullesma?
12. Agga temma kostis ja ütles nende wasto: Elias tulleb kül enne ja sadab keik jälle korda, ja segi saab töeks, mis innimesse Poiast on kirjutud, et ta paljo peab kannatama, ja et tedda ei pea mikski petama.
13. Agga minna ütlen teile, et ka Elias on tulnud, ja et nemmad temmaga teinud, mis nemmad tahtnud, nenda kui temmast on kirjutud.
14. Ja kui temma jüngritte jure sai, näggi temma paljo rahwast nende ümber ollewad, ja kirjatundiad nendega waidlewad.
15. Ja seddamaid, kui keik rahwas tedda näggid, ehmatasid nemmad wägga ärra ja jooksid temma wasto, ja terretasid tedda.
16. Ja temma küssis kirjatundiatte käest: Mis teie issekeskes waidlete?
17. Ja üks rahwa seast wastas ja ütles: Öppetaja, ma ollen omma poia so jure tonud, sel on keleto waim.
18. Ja kus ta ial temasse kinni hakkab, kissub temma tedda, ja temma aiab wahto ja kirristab ommad hambad, ja kuiwab ärra, ja minna ollen räkinud sinno jüngrittega, et nemmad tedda piddid wäljaaiama, ja nemmad ei woinud mitte.
19. Agga temma wastas temale, ja ütles: Oh uskmatta suggu! kui kaua pean ma teie jures ollema? kui kaua pean ma teid kañatama? toge tedda minno jure.
20. Ja nemmad töid tedda temma jure, ja kui temma tedda näggi, seddamaid rapputas se waim tedda, ja temma langes mahha, ja aeles möda maad ja aias wahto.
21. Ja temma küssis temma issalt: Ammuks se on, kui se temmale on sanud? agga temma ütles: lapsest sadik.
22. Ja temä on tedda mitto puhko ni hästi tullesse kui wette heitnud, et ta tedda piddi hukka saatma, agga kui siña middagi woid, siis hallasta süddamest meie peäle, ja aita meid.
23. Agga Jesus ütles temmale: Kül woin, kui sinna woid uskuda, keik woib sündida sellele, kes ussub.
24. Ja selle poisi issa kissendas warsi ja ütles nuttes: Issand, minna ussun, aita minno uskmatta süddant.
25. Agga kui Jesus näggi, et rahwas kokko--jooksis, söitles ta sedda rojast waimo, ja ütles temmale: Sinna keleto ja kurt waim, ma kässin sind: minne temast wälja, ja ärra tulle teps temma sisse.
26. Siis kissendas se waim, ja rapputas tedda wägga, ja läks wälja; ja se pois jäi otsego surnuks, nenda et mitto ütlesid, et ta olli surnud.
27. Agga Jesus hakkas temma kätte kinni, ja aitis tedda ülles, ja temma tousis ülles.

28. Ja kui temma koio tuli, küssisid temma jüngrid temmalt isseärranis: Miks meie ei woinud tedda wäljaaiada?
29. Ja temma ütles nende wasto: Sesinnane suggu ei woi milgi wisil wäljaminna, kui agga palwe ja paastmisse läbbi.
30. Ja kui nemad seält said wäljaläinud, käisid nemmad Kalilea-maad läbbi, ja temma ei tahtnud, et kegi sedda pididi teada sama.
31. Sest temma õppetas ommad jüngrid ja ütles neile: Innimesse Poeg antakse ärra innimeste kätte, ja nemmad tappawad tedda ärra, ja kui temma on ärratappetud, siis touseb ta kolmandamal päwal ülles.
32. Agga nemmad ei moistnud mitte sedda sanna, ja kartsid temmalt küssides.
33. Ja temma tuli Kapernaumma, ja kui temma ühte kotta sai, küssis temma neilt: Mis teie tee peäl issekeskes waidlesite?
34. Agga nemad jäid wait; sest nemad ollid tee peäl issekeskis waidlenud, kes surem pididi ollema.
35. Ja temma istus mahha, ja hüdis need kaksteistkümmend, ja ütles neile: Kui kegi tahhab essimenne olla, se olgo keikide seast wiimne ja keikide tener.
36. Ja temma wottis lapsokesse ja panni sedda nende keskpaika seisma, ja wottis sedda süllesse, ja ütles neile:
37. Kes ial ühhe nisuggusist lapsokessist mo nimmel wastowottab, se wottab mind wasto, ja kes ial mind wastowottab, se ei wotta mind, waid tedda wasto, kes mind on läkkitanud.
38. Agga Joannes wastas temmale ja ütles: Õppetaja, meie näggime ühhe sinno nimmel kurjad waimud wäljaaiawad, kes meie järrel ei käi, ja meie olleme tedda keelnud, sest et ta meie järrel ei käi.
39. Agga Jesus ütles: Äрге keelge tedda, sest ükski ei olle, kes üht wäggewa teggo minno nimmel teeb, ja woib seddamaid kurja minnust räkida.
40. Sest kes meie wasto ei olle, se on meie poolt.
41. Sest kes ial teid jodab ühhe wee karrikaga minno nimel, sest et teie Kristusse pärralt ollete, töest minna ütlen teile: Se ei pea omast palgast mitte ilma jäma.
42. Ja kes ial pahhandab ühhe neist pissokessist, kes minno sisse uskwad, sellele olleks parram, kui wesikiwwi temma kaela ümber pannakse ja tedda merresse wissatakse.
43. Ja kui sinno kässi sind pahhandab, raiu tedda ärra; parram on sulle, et sa wiggane ellusse lähhäd, kui et sul kaks kät on, ja pead pörgo minnema kustutamatta tullesse,
44. Kus nende us ärra ei surre, ja se tuli ärra ei kustu.
45. Ja kui so jalg sind pahhandab, raiu tedda ärra; parram on sulle, et sa jalloto ellusse lähhäd, kui et sul kaks jalga on, ja sind peab pörgo heidetama kustutamatta tullesse,
46. Kus nende us ärra ei surre, ja se tuli ärra ei kustu.

47. Ja kui sinno silm sind pahhandab, kissu tedda wälja; parram on sulle, et sa ühhe silmaga Jummal riki lähhäb, kui et sul kaks silma on, ja sind peab pörgo tullesse heidetama,
48. Kus nende us ärra ei surre, ja se tulli ärra ei kustu.
49. Sest iggaüht peab tullega solatama, ja igga ohwer peab solaga solatama.
50. Sool on hea; agga kui sool tuimaks lähhäb, misga tahhate teie sedda solaseks tehha? hoidke isseenneste sees sola, ja piddage issekeskes rahho.

10. Peatük.

Abbiello lahhutamissest. Pissokessist lapsokessist. Mailma rikkast rahwast. Kristusse kannatamisest. Jüngritte au-ahnussest, ja sest pimmedast Partimeussest.

1. Ja temma tousis seält ülles, ja tulli Juda-ma raia peäle, mis teile pool Jordani on, ja rahwas tulli jälle temma jure kokko, ja temma õppetas neid ta, nenda kui temma wiis olli.
2. Ja Wariserid tullid temma jure, ja küssisid temmalt: Ons mehhel lubba ennast ommast naesest lahhutada? ja kiusasid tedda.
3. Agga ta kostis ja ütles nende wasto: Mis on Moses teid käsknud?
4. Ja nemäd ütlesid: Moses on lubba annud lahhutamisse ramato kirjutada, ja ennast lahhutada.
5. Ja Jesus kostis ja ütles nende wasto: Teie süddame kangusse pärrast on temma teile sedda käsko kirjotanud.
6. Agga lomisse algmisest on Jumäl neid ühheks mehheks ja ühheks naeseks lonud.
7. Sepärrast jättab innimenne omma issa ja omma emma mahha, ja jääb kindlaste omä naese jure.
8. Ja need kaks peawad üks lihha ollema; se--pärrast ep olle nemäd eñam kaks, waid üks lihha.
9. Mis nüüd Jummal on ühte pannud, sedda ärgo lahhutago innimenne mitte.
10. Ja koddo küssisid temma jüngrid jälle temmalt sesamma asja pärrast.
11. Ja temma ütles neile: Kes ial ennast ommast naesest lahhutab, ja wottab teise, se rikkub abbiello ärra temma wasto.
12. Ja kui üks naene ennast ommast mehhest lahhutab, ja saab teisele, se rikkub abbiello ärra.
13. Ja nemäd töid lapsokessi temä jure, et ta neisse piddi puutma; agga jüngrid sõitlesid neid, kes neid temma jure töid.
14. Agga kui Jesus sedda näggi, sai temä meel wägga haigeks ja ütles neile: Laske need lapsokessed minno jure tulla, ja ärge keelge neid mitte, sest nisugguste pärralt on Jumäla riik.

15. Töest minna ütlen teile: Kes ial Jummal riki wasto ei wotta kui lapsoke, se ei sa mitte senna sisse.
16. Ja temma wottis neid süllesse, ja panni käed nende peäle, ja önnistas neid.
17. Ja kui temma ärraläks tee peäle, jooksis üks temma jure, ja heitis põlveli temä ette mahha, ja küssis temmalt: Hea öppetaja, mis pean ma teggema, et ma iggawesse ello woiksin pärrida?
18. Agga Jesus ütles temma wasto: Miks sa mind heaks hüäd? ep olle hea, kui agga üks, se on Jummal.
19. Need kässosannad tead sinna: Sinna ei pea mitte abbiello ärrarikkuma: sinna ei pea mitte tapma: siña ei pea mitte warrastama: siña ei pea mitte wallet tuñistama: siña ei pea mitte petma: auusta omä issa ja emä.
20. Agga ta kostis ja ütles temma wasto: Öppetaja, sedda keik ollen minna piddanud ommast norest põlwest.
21. Ja Jesus watis temä peäle, ja armastas tedda, ja ütles temma wasto: Üht asja on sul waiak, minne ja mü ärra keik, mis sul on, ja anna waestele, siis peab sul üks warrandus taewas ollema, ja tulle, käi mo järrel ja wotta ennese peäle risti.
22. Agga temä sai murrese se sanna pärrast, ja läks kurb ärra, sest temmal olli palju warra.
23. Ja kui Jesus sai ümberwaatnud, ütles ta omma jüngrittele: Kui waewalt sawad need, kel palju warrandust on, Jummal riki.
24. Agga jüngrid ehmatasid temma sannade pärrast; agga Jesus kostis jälle ja ütles neile: Lapsed, kui waewalinne assi on se, et need, kes palju warrandusse peäle lootwad, Jummal riki sawad.
25. Se on hõlpsam, et üks kameel nöäla silmast läbbi lähhäb, kui et rikkas Jummal riki sisse lähhäb.
26. Agga nemmad ehmatasid weel ennam ärra, ja ütlesid issekeskes: Kes siis woib önsaks sada?
27. Agga Jesus watas nende peäle ja ütles: Innimeste jures on se woimatta, agga mitte Jumäla jures, sest Jummal woib keik tehha.
28. Ja Peetrus hakkas temmale ütlema: Wata, meie olleme keik mahhajätnud, ja olleme sinno järrel käinud.
29. Agga Jesus wastas ja ütles: Töest minna ütlen teile, ükski ep olle, kes kodda, ehk wennad, ehk öed, ehk issa, ehk emma, ehk naese, ehk lapsid, ehk põllud minno ja armoöppetusse pärrast on mahhajätnud.
30. Kes ei peaks ka sama saaworra nüüd selsinnatsel aial koddasid, ja wende, ja öddesid, ja emmasid, ja lapsi, ja põllusid takkakiusamistega, ja tulles ilmas iggawest ello.
31. Agga palju, kes on essimessed, peawad wiimsed ollema ja need wiimsed, essimessed.

32. Agga nemãad ollid tee peäl üllesminnemas Jerusalemma, ja Jesus läks nende ees, ja nemmad ehmatasid ärra, ja käisid temma järrel, ja kartsid. Ja temãa wottis jälle need kaksteistkümmend ennese jure, ja hakkas neile räkima, mis temmale pididi sündima:
33. Wata, meie lähhãme ülles Jerusalema, ja innimesse Poeg antakse ärra üllema preestride ja kirjatundiatte kätte, ja nemmad moistwad tedda surma ja andwad tedda ärra pagganatte kätte.
34. Ja nemmad wotwad tedda naerda, ja piitsaga tedda peksta, ja temma peäle süllitada, ja tedda ärratappa; ja kolmandamal päwal peab temma jälle üllestousma.
35. Siis läksid temma jure Sebedeusse poiad Jakobus ja Joannes ja ütlesid: Öppetaja, meie tahhame, et sa meile teed, mis meie pallume.
36. Agga temma ütles nende wasto: Mis teie tahhate, et ma teile pean teggema?
37. Agga nemmad ütlesid temãa wasto: Anna meile, et meie same istuda teine sinno parrama, ja teine sinno pahhema pole sinno au sees.
38. Agga Jesus ütles nende wasto: Teie ei tea mitte, mis teie pallute: kas teie woite sedda karrikast jua, mis minna joon, ja se ristmissega ennast lasta ristida, misga mind ristitakse?
39. Agga nemmad ütlesid temma wasto: Jah woime; agga Jesus ütles neile: Sedda karrikast, mis minna joon, peate teie kül joma, ja se ristmissega, misga mind ristitakse, peab teid ristitama;
40. Agga minno parrama ja pahhama pole istuma, ep olle minno kä teile anda, waid neile, kellele se on walmistud.
41. Ja kui need kümme sedda kuulsid, hakkas nende meel pahhaks sama Jakobusse ja Joannesse peäle.
42. Agga Jesus kutsus neid ennese jure, ja ütles neile: Teie teate, et need, kedda arwatakse pagganatte üllemad ollewad, wallitsewad nende üle, ja need sured nende seast wotwad woimust nende peäle.
43. Agga teie seas ei pea se nenda mitte ollema; waid kes ial tahhab teie seast sureks sada, se peab teie tener ollema.
44. Ja kes ial teie seast keige üllem tahhab olla, se peab keikide sullane ollema.
45. Sest innimesse Poeg ei ollege tulnud, et tedda tenitakse, waid et temma tenib ja annab omma hinge lunnastamisse hinnaks mitme eest.
46. Ja nemmad tullid Jeriko liña, ja kui ta Jerikust wäljaläks, ja temma jüngrid, ja paljo rahwast, siis istus Timeusse poeg Partimeus se pimme te äres ja kerjas.
47. Ja kui temma kulis, et Jesus Naatsarettist seäl olli, hakkas temma kissendama ja ütlema: Jesus Taweti poeg, heida armo minno peäle.

48. Ja mitto sõitlesid tedda, et ta pididi wait ollema; agga temma kissendas palju ennam: Taweti poeg, heida armo minno peäle.

49. Ja Jesus jäi seisma, ja käskis tedda ennese jure kutsuda, ja nemmad kutsusid sedda pimmedat, ja ütlesid temmale: Olle julge, touse ülles, temma kutsub sind.

50. Agga temma heitis omma kue ennesest ärra, tousis ülles ja tulli Jesusse jure.

51. Ja Jesus wastas, ja ütles temmale: Mis sa tahhad, et ma sulle pean teggema? agga se pimme ütles temma wasto: Rabboni, et minna woiksin jälle nähha.

52. Ja Jesus ütles temmale: Minne, so usk on sind aitnud, ja seddamaid näggi temma jälle, ja käis Jesusse järrel tee peäl.

11. Peatük.

Kristus lähhäb Jerusalemma. Neab sedda wigipuud ärra: Puhhastab Jummal kodda.

1. Ja kui nemmad Jerusalema liggi said Petwage ja Petania pole, ölli-mäe jure, läkkitas temma kaks omma jüngridest,

2. Ja ütles neile: Minge senna allewisse, mis teie kohhal on, ja seddamaid, kui teie senna sisse sate, siis leiate teie ühhe sällo kinniseutud, kelle selgas ükski innimenne ep olle istnud: peästke temma lahti, ja toge tenna.

3. Ja kui kegi teile ütleb: mis teie tete sedda? siis üttelge, et Issandal sedda tarwis on, siis läkkitab temma sedda seddamaid seie.

4. Agga nemad läksid ärra, ja leidsid se sällo ukse jurest wäljas tee-arro peält, ja peästsid sedda lahti.

5. Ja monningad neist, kes seäl seisid, ütlesid neile: Mis teie tete, et teie sällo lahtipeästate?

6. Agga nemmad ütlesid nende wasto, nenda kui Jesus olli käsknud, ja nemmad lasksid neid miña.

7. Ja nemmad wisid se sällo Jesusse jure, ja pannid ommad rided selle peäle, ja temma astus temma selga.

8. Agga palju lautasid omad rided tee peäle, ja monningad raiusid okse puist, ja heitsid tee peäle.

9. Ja need, kes ees ja tagga käisid, kissendasid ja ütlesid: Hosanna! kidetud olgo se, kes tulleb Issanda nimmel.

10. Kidetud olgo meie Issa Taweti kuñingriik, mis tulleb Issanda nimmel, Hosanna kõrges!

11. Ja Jesus läks Jerusalemma ja pühha kotta, ja kui temma keik sai

läbbiwaatnud, ja öhto aeg jo kä olli, läks temma wälja Petania nende kahheteistkümne.

12. Ja kui nemad teisel päwal Petaniast wäljaläksid, olli temmal nälg.

13. Ja kui temä kaugelt ühhe wigipu lehtes näggi, läks temma katsma, kas ta middagi selle peält piddi leidma: ja kui ta senna jure sai, ei leidnud temma muud middagi, kui agga lehte; sest siis ep olnud weel wigimarja-aeg.

14. Ja Jesus hakkas räkima, ja ütles temmale: Ärgo sinnust ükski iggaweste ennam wilja sago. Ja temma jüngrid kuulsid sedda.

15. Ja nemmad said Jerusalemma. Ja Jesus läks pühha kotta, ja hakkas wäljaaiama neid, kes müsid ja ostsid pühhas koias, ja rahha-wahhetajatte lauad, ja tuimüjatte pingid wiskas temma ümber.

16. Ja ei sallinud mitte, et kegi ühte astjat pühha koia läbbi piddi kandma.

17. Ja temma õppetas ja ütles neile: Eks kirjutud olle, minno kodda peab palwe koiaks hütama keigest rahwast? agga teie ollete sedda rööwli auguks teinud.

18. Ja need kirjatundiad ja üllemad preestrid kuulsid sedda, ja otsisid, kuidas nemmad tedda piddid hukka saatma, sest nemmad kartsid tedda, et keik rahwas wägga ehmatas temma õppetausse pärrast.

19. Ja kui öhto sai, läks temma liñnast wälja.

20. Ja warra homiko näggid nemmad möda miñnes sedda wigipuud jureni ärrakuinud ollewad.

21. Ja kui se Peetrusse mele tulli, ütles ta temmale: Rabbi, wata, se wigipu, mis sinna ärraneedsid, on ärrakuinud.

22. Ja Jesus wastas ja ütles neile: Uskuge Jummalat.

23. Sest töest minna ütlen teile: Kes ial sesinnatse mäe wasto ütleks: Sago sa üllestötetud, ja merresse heidetud, ja ei mötleks kaksipiddi ommas süddames, waid ussuks, et se, mis temma ütleb, peab sündima, siis peab temmale sama, mis ta ial ütleb.

24. Sepärrast ütlen minna teile: Keik, mis teie ial luggedes pallute, uskuge, et teie sedda sate, siis saab se teile.

25. Ja kui teie seisate, ja loete, siis andke andeks, kui teil middagi kellegi wasto on, et ka teie Issa, kes taewas on, teile andeks annaks teie eksitussed.

26. Agga kui teie ei anna andeks, siis ei anna ka teie Issa, kes taewas on, teie eksitussi mitte andeks.

27. Ja nemmad said jälle Jerusalemma, ja kui temma pühhas koias kõndis, tullid temma jure üllemad preestrid ja kirjatundiad, ja wañemad,

28. Ja ütlesid temma wasto: Missugguse melewallaga teed sa need asjad, ja kes on sulle se melewalla annud, et sa need asjad teed?

29. Agga Jesus kostis ja ütles neile: Minna tahhan ka teilt ühhe asja küssida, et wastage mulle, siis tahhan ma teile ka öölda, missuguse melewallaga minna sedda teen:

30. Kas Joannesse ristminne olli taewast, woi innimestest? et kostke mulle.
31. Ja nemmad mötlesid issekeskes ja ütlesid: Kui meie ütleme: Taewast, siis ütleb temma: Mikspärrast ep olle teie siis tedda mitte usknud?
32. Agga kui meie ütleme: Innimestest, siis kartsid nemmad sedda rahwast, sest keik arwasid, et Joannes tõeste üks prohwet olli olnud.
33. Ja nemmad kostsid ja ütlesid Jesussele: Meie ei tea mitte. Ja Jesus wastas ja ütles neile: Egga minnage teile ütle, missugguse melewallaga ma need asjad teen.

12. Peatük.

Winamäest: Pea-rahvast: üllestousmisest: üllemast kässust. Kristussest: Kirjatundiattest: Waesest lessest:

1. Ja temma hakkas neile tähhendamisse sannade läbbi ütlema: Üks innimenne istutas wina-mägge, ja teggi aeda ümber, ja kaewas asset wina-marja surrotörrele, ja ehhtas ühhe torni, ja andis sedda numa peäle wälja ma-meeste kätte, ja läks woöra male.
2. Ja kui aeg olli, läkkitas temma ühhe sullase nende ma-meeste jure, et temma ma-meeste käest pididi winamäe wiljast sama.
3. Agga nemmad wotsid ja peksid tedda, ja saatsid tedda tühjalt ärra.
4. Ja temma läkkitas jälle teist sullast nende jure, seddagi wiskasid nemmad kiwwidega, ja löid temma Pea löhki, ja saatsid tedda teotud ärra minnema.
5. Ja temma läkkitas ta ühhe teise: seddagi tapsid nemmad ärra, ja palju teisi, muist peksid, agga muist tapsid nemmad.
6. Kui temmal nüüd üks ainus poeg alles olli, kes temma melest armas, siis läkkitas temma ka sedda wiimseks nende jure, ja ütles: küllab nemmad wotwad minno poega häbbeneda.
7. Agga need ma-mehhed ütlesid teine teise wasto: Sesinnane on se pärria, tulge, tapkem tedda ärra, siis jääb se pärrandus meie pärralt.
8. Ja nemmad wotsid ja tapsid tedda ärra, ja wiskasid tedda winamäest wälja.
9. Mis wottab nüüd se winamäe Issand tehha? kül temma tulleb, ja hukkab need mamehhed ärra, ja annab se winamäe teiste kätte.
10. Eks teie sedda kirja ei olle luggenud? Se kiwwi, mis hone-ehhitajad kui kolbmatta ärraheitnud, se on nurgakiwwiks sanud.
11. Issandast on se sündinud, ja on üks imme-assi meie silma ees.
12. Ja nemmad püüdsid tedda kinni wotta, agga nemmad kartsid rahwast: sest nemad tundsid, et temä nende kohta se tähhendamisse sanna olli üttelnud, ja nemmad jätsid tedda mahha, ja läksid ärra.
13. Ja nemmad läkkitasid temma jure monningad Wariseridest, ja Herodesse seltsist, et nemmad tedda pidid sannast kinnisama.

14. Ja nemmad tullid ja ütlesid temmale: Õppetaja, meie teame, et sa tössine olled, ja ei holi ühhestki; sest sinna ei pea mitte luggu inimeste surussest, waid sinna õppetad Jum̃ala teed töe sees; kas sünnib Keisrile pearahha anda, woi mitte? kas peame andma, ehk ei pea mitte andma?
15. Agga et tem̃a nende sallalikkut meelt teadis, ütles ta nende wasto: Mis teie mind kiusatte? toge mulle tenari-rahha nähha.
16. Ja nemmad töid. Ja temma ütles neile: Kelle kuio ja peälekirri se on ? agga nemmad ütlesid temma wasto: Keisri.
17. Ja Jesus wastas ja ütles neile: Andke Keisrile, mis Keisri kohhus, ja Jummalale, mis Jummalale kohhus on. Ja nemmad pannid tedda immeks.
18. Ja Sadduserid tullid temma jure, kes ei ütle üllestousmist ollewad, ja küssisid temmalt, ja ütlesid:
19. Õppetaja, Moses on meile kirjotanud, et, kui kellegi wend ärrasureb, ja naest järrele jättab, ja lapsi ei jätta, temma wend siis peab tem̃a naese wotma ja omma wennale suggu saatma.
20. Nüüd ollid seitse wenda, ja essimenne wottis naese, ja kui ta ärrasurri, ei jätnud temma suggu jälle.
21. Ja teine wottis tedda, ja surri ärra, ja tem̃agi ei jätnud suggu, ja nendasamoti kolmas.
22. Ja need seitse wotsid tedda, ja ei jätnud suggu jälle: keigewimaks surri ka se naene.
23. Agga üllestousmisses, kui nemmad ülles--touswad, kelle naene peab temma ollema nende seast? sest ta on neil seitsmel naeseks olnud.
24. Ja Jesus kostis ja ütles neile: Eks teie sepärrast ei eksi, et teie ei moista kirja egga Jummalale wägge?
25. Sest kui nemmad surnust sawad üllestousnud, siis ei wotta nemmad naest, egga lähhä mehhele, waid nemmad on kui inglid, kes taewas on.
26. Agga neist surnust, et neid üllesärratakse, eks teie olle luggenud Mosesse ramatust, kuidas Jummal tem̃aga on räkinud kibbowitsa poosas, ja üttelnud: Minna ollen Abraami Jummal, ja Isaki Jummal, ja Jakobi Jummal.
27. Tem̃a ep olle surnutte Jummal, waid ellawatte Jummal, sepärrast eksite teie wägga.
28. Ja üks neist kirjatundiaist tulli temma jure, kes neid olli kuulnud teine teist küssitellewad, ja teadis, et temma neile hästi olli kostnud, ja küssis temmalt: Missuggune on keigeüllem kässosanna keikide seast?
29. Agga Jesus wastas temmale: Se keige üllem keige kässosannade seast on: Kule Israel, Issand meie Jummal on üksainus Issand.
30. Ja sinna pead Issandat omma Jummalat armastama keigest ommast süddamest, ja keigest ommast hingest, ja keigest ommast melest, ja keigest ommast wäest, se on keige üllem kässosanna.

31. Ja teine temma sarnane on se: Sinna pead omma liggimest armastama kui isseennast. Ei teist suremat kässosanna ep olle.
32. Ja se kirjatundia ütles temma wasto: Öppetaja, sinna olled töest hästi üttelnud: sest üks--ainus Jummal on, ja ei olle muud, kui temma.
33. Ja tedda armastama keigest süddamest, ja keigest melest, ja keigest hingest, ja keigest wäest, ja liggimest armastama, kui isseennast, on ennam kui keik põlletamise ohwrid, ja muud ohwrid.
34. Ja kui Jesus näggi, et temma targaste olli kostnud, ütles ta temma wasto: Sinna ei olle mitte kaugel Jummal rigist ärra. Ja ükski ei julgend temmalt ennam küssida.
35. Ja Jesus kostis ja ütles, pühhas koias öppetades: Kuida kirjatundiad ütlewad, et Kristus on Taweti poeg?
36. Sest Tawet ütleb isse pühha Waimo läbbi: Issand on minno Issandale üttelnud: istu minno parrama pole, kunni minna sinno waenlased saan pannud sinno jalge alluseks järjeks.
37. Nüüd hüab Tawet isse tedda Issandaks, kuida ta siis on temma Poeg? ja paljo rahwast kulis tedda heal meel.
38. Ja temma ütles neile ommas öppetusses: Hoidke ennast kirjatundiatte eest, kes pitkis ridis tahtwad käia, ja armastawad terretamissed turrude peäl,
39. Ja essimessed pingid koggodusse koddade sees, ja üllemat otsa laudade öhto-sömaaegus.
40. Nemmad söwad leskede honed ärra, ja loewad silmakirjaks pitkad palwed. Needsinnatsed sawad sedda raskemat hukkatust.
41. Ja kui Jesus ohwri-rahha kirsto kohhal istus, watis temma, kuida rahwas ohwri-rahha kirsto panni, ja paljo rikkaid pannid paljo sisse.
42. Ja üks waene lesknaene tulli, ja panni kaks weringit sisse, se on üks runstik.
43. Ja temä kutsus ommad jüngrid ennese jure, ja ütles neile: Töest ma ütlen teile, et sesinnane waene lesknaene ennam on ohwri-rahha kirsto pannud, kui keik muud, kes on sisse pannud.
44. Sest keik teised on ommast liast warrandussest sisse pannud; agga sesinnane on omast waesussest keik, mis temmal olli, keik omma toidust, sisse pannud.

13. Peatük.

Jerusalemma liñna ärrarikmisses, ja ma-ilma otsast.

1. Ja kui temma pühhas koiast wäljaläks, ütles üks temma jüngrittest temmale: Öppetaja, ennä! missuggused kiwwid, ja missuggused honed need on.

2. Agga Jesus wastas ja ütles temmale: Kas sinna nääd needsinnatsed sured honed? ei jäeta mitte kiwwi kiwwi peäle, mis ei pea ärrakistama.
3. Ja kui temma öllimäe peäl istus pühha koia kohhal, küssisid temmalt issipäinis Peetrus, ja Jakobus ja Joannes ja Andreas:
4. Ütle meile, millal peab se sündima, ja mis peab se täht ollema, millal se keik peab töeks sama.
5. Agga Jesus wastas neile, ja hakkas ütlema: Katske, et teid ükski ärra ei eksita.
6. Sest palju tulleswad minno nimme peäl, ja ütlewad, et minna se ollen, ja wotwad palju ärraeksitada.
7. Agga kui teie söddadest kulete, ja söa juttud, siis ärge ehmatage; sest se peab enne sündima, agga sedda otsa ei olle weel kä.
8. Sest rahwas touseb rahwa wasto ülles, ja kunningriik kunningrigi wasto, ja ma-wärrisemissed peawad ollema monnes paikas, ja nälgi ja seggased asjad peawad ollema.
9. Need on sure waewa hakkatussed; agga katske teie ennaste ette; sest nemmad andwad teid ärra suurte kohhutte alla ja koggodusse koddadesse: ja teid peksetakse, ja wiakse Ma-wallitsejatte ja kunningatte ette minno pärrast neile tunnistusseks.
10. Ja keige rahwale peab enne armoöppetust kulutadama.
11. Agga kui nemmad teid wiwad ja ärra--andwad, ärge murretsege enne mitte, mis teie peate räkima, ja ärge möttelge mitte se peäle; waid mis teile sel tunnil antakse, sedda räkige: sest teie ei olle mitte need, kes rägiwad, waid pühha Waim.
12. Agga siis annab wend wenda ärra surma, ja issa omma last, ja lapsed pannewad wannematte wasto, ja saatwad neid surma.
13. Ja teid peab sama wihkatud keikist mo nimme pärrast; agga kes otsani jääb kannatama, sesinnane peäseb.
14. Agga kui teie näte kautamisse hirmo, mis ööldud on prohwetil Tanielist, et ta seisab, kus temma ei pea seisma (kes sedda loeb, se pango tähhele) siis pöggenego need, kes Juda-maal on, mäggede peäle.
15. Ja kes kattukse peäl on, ärgo tulgo se mitte mahha kotta, ja ärgo mingo mitte senna sisse, middagi ärrawötma ommast koiast.
16. Ja kes wäljal on, ärgo mingo se mitte taggasi ommad rided ärrawötma.
17. Agga hädda neile, kes käima peäl on, ja neile, kes immetawad neil päiwil.
18. Agga palluge, et teie pöggeneminne ei juhtu talwel.
19. Sest neil päiwil peab selge willetsus ollema, mähhärdust ei olle olnud loma algmisses, mis Jumal on lonud siit sadik, ja ei peage mitte tullesma.
20. Ja kui Issand ei olleks neid päiwi lühhendanud, siis ei pääseks ükski lihha; agga ärrawallitsetude pärrast, mis temma on ärrawallitsenud, on ta need päwad lühhendanud.

21. Ja kui siis kegi teile ütleb: Wata, siin on Kristus, ehk wata, seal on temma, ärge uskuge mitte.
22. Sest wallekristussed, ja walleprohwetid sawad üllestousma ja imme-tähtä, ja teggusid teggema, et nemmad saaksid ärraeksitada ka need ärrawallitsetud, kui se woiks sündida.
23. Agga teie hoidke ennast: wata, ma ollen teile keik enne üttelnud.
24. Agga neil päiwil pärrast sedda willetsust lähhäb päike pimmedaks, ja ku ei anna omma walget.
25. Ja taewa tähhed langewad mahha, ja need wäed, mis taewas on, peawad köikutadama.
26. Ja siis peawad nemmad näggema innimesse Poia tullewad pilwede sees sure wäe ja auga.
27. Ja siis läkkitab ta ommad inglid, ja koggub kokko ommad ärrawallitsetud nelja tule nurgast, Ma otsast taewa otsani.
28. Agga wigipuust öppige se tähhendamisse sanna: kui temma oksad jo pungas on, ja lehtä aiawad, siis tunnete teie, et sui liggi on.
29. Nenda ka teie, kui teie näte sedda sündiwad, siis tundke, et se liggi on ukse ees.
30. Töest minna ütlen teile: Sesinnatse põlwe rahwas ei lõppe mitte ärra, kunni se keik saab sündinud.
31. Se taewas ja se Ma lähhäwad hukka; agga minno sannad ei lähhä mitte hukka.
32. Agga sest päwast ja tunnist ei tea ükski, ei inglidke, kes taewas on, egga Poeg, kui agga Issa üksi.
33. Katske, walwage, ja palluge Jummalat, sest teie ei tea mitte, millal se aeg on.
34. Otsego üks innimenne, kes woöra male läks, ja jättis omma koia mahha, ja andis omma sullastele melewalda, ja iggaühhele omma tööd, käskis uksehoidjat, et ta pididi walwama.
35. Sepärrast walwage, (sest teie ei tea, millal koia-issand tulleb, öhto, ehk kesk ö aeges, ehk kukkes, woi warra homïko.)
36. Et temma ei tulle äkkitselt, ja teid ei leia maggamast.
37. Agga mis ma teile ütlen, sedda ma ütlen keikile: Walwage!

14. Peatük.

Kristust woitakse. Temma sööb öhto-sömaaia. Woitleb Ketsemani aedas. Wiakse wangi. Temma tunnistus Kaiwa ees. Peetrusse ärrasalgaminne.

1. Agga kahhe päwa pärrast olli Pasa ja hapnematta leibade päwad, ja üllemad

preestrid ja kirjatundiad otsisid, kuidas nemmad tedda kawwalussega piddid kiñiwõtma ja ärratapma.

2. Agga nemmad ütlesid: Ei mitte Pühhade aial, et mässaminne rahwa seas ei touse.

3. Ja kui temma Petanias olli piddalitöbbise Simona koias, kui ta laudas istus, tuli üks naene, sel olli Alabastri-riist selge ja kalli nardi salwiga, ja ta murdis se Alabastri-riista katki, ja wallas sedda temma pähhä.

4. Agga monningatte meel sai pahhaks issienneses, ja nemmad ütlesid: Mis tarwis on se--sinnane salw hukkatud?

5. Sest sedda olleks woinud ärramüa enam kui kolme saa tenari-rahha eest, ja waestele anda; ja nemmad said kurjaks temma peäle.

6. Agga Jesus ütles: Jätke tedda rahhule mis teie temmale waewa tete? temma on head tööd minnule teinud.

7. Sest waesed on ikka teie jures, ja kui teie tahhate, woitte teie neile head tehha; agga mind ei olle teile mitte ikka.

8. Temma on teinud, mis ta woinud. Temma on enne joudnud mo ihho woida matmisseks.

9. Töest minna ütlen teile: Kus ial sesinnane armoöppetus kulutakse keikes ma-ilmas, seäl peab ka räkitama temma mällestusseks, mis sesinnane on teinud.

10. Ja Judas Iskariot üks neist kahheteist--kümnest läks üllematte preestride jure, et ta tedda nende kätte piddi ärraandma.

11. Agga kui nemmad sedda kuulsid, said nemmad röömsaks, ja tootasid temmale rahha anda, ja temma katsus, kuidas ta tedda woiks parrajaste nende kätte ärraanda.

12. Ja essimessel hapnematta leibade päwal, kui nemad Pasatalle tapsid, ütlesid temä jüngrid temmale: Kus sa tahhad, et meie peame minnema ja walmistama, et sa Pasatalle woid süa?

13. Ja temma läkkitas kaks omma jüngritest, ja ütles neile: Minge liñna, ja üks innimenne tulleb teie wasto, se kannab ühhe krusi wet: käige temma järrel.

14. Ja seäl kuhho temma sisse lähhäb, üttelge selle koia-issandale, öppetaja ütleb: Kus on se woöraste tubba, kus ma se Pasatalle omma jüngrittega woin süa?

15. Ja sesamma näitab teile ühhe sure ehhitud toa üllewel, mis walmis on: seäl walmistage meile.

16. Ja temma jüngrid läksid ärra, ja said liñna, ja leidsid nenda, kui temma neile olli üttelnud: ja nemmad walmistasid Pasatalle.

17. Agga kui öhto sai, tuli temma nende kahheteistkümnega.

18. Ja kui nemmad laudas istsid, ja söid, ütles Jesus: Töest minna ütlen teile, üks teie seast, kes minnoga sööb, annab mind ärra.

19. Agga nemmad hakkasid kurwaks sama, ja järrestikko temãa wasto ütlema: Miñaks se ollen ? ja teine jälle: Minnaks se ollen ?
20. Agga temãa wastas ja ütles neile: Üks neist kahhestteistkümnest, kes minnoga kät waagnasse pistab, annab mind ärra.
21. Kül innimesse Poeg lähhäb ärra, nenda kui temmast on kirjutud; agga hädda selle innimessele, kelle läbbi innimesse Poeg ärraantakse: hea olleks temmale, kui se innimenne ei olleks sündinud.
22. Ja kui nemmad söid, wottis JESUS leiba, ja önnistas, murdis ja andis neile ja ütles: Wotke, söge, se on minno ihho.
23. Ja temma wöttis se karrika, tännas ja andis neile: ja nemmad jõid keik seält seest.
24. Ja temma ütles neile: Se on minno werri, se ue seädusse werri, mis mitme eest ärrawallatakse.
25. Töest minna ütlen teile, et ma ei wotta ennam winapu wiljast jua sest päwast sadik, kui minna sedda uut joon Jummal rikis.
26. Ja kui nemad kitusse laulo said laulnud, läksid nemad wälja öllimäele.
27. Ja Jesus ütles neile: Selsinnatsel ösel wottate teie keik ennast minnust pahhandada, sest kirjutud on: Ma tahhan karjast lüa, ja lambo peab laiale pillotama.
28. Agga pärrast, kui ma saan üllestousnud, tahhan ma teie ele miñna Kalileamale.
29. Agga Peetrus ütles temmale: Ehk ka keik peaksid ennast sinnust pahhandama, siiski ei minna mitte.
30. Ja Jesus ütles temmale: Töest minna ütlen sulle, tänna selsinnatsel ösel, enne kui kuk saab kakskord laulnud, salgad sa mind kolm--kord ärra.
31. Agga temma ütles weel ennam peälegi: Ehk ma sinnoga peaksin surrema, ei tahha ma sind mitte ärrasalgada. Ja nendasammoti ütlesid ka keik.
32. Ja nemmad tullid ühte moisa, Ketsemane nimmi, ja temma ütles omma jüngrittele: Istke seie mahha, kunni minna saan luggenud.
33. Ja temma wottis ennesega Peetrust, ja Jakobust, ja Joannest, ja hakkas wägga wärrisema ja ahvastust tundma.
34. Ja ütles neile: Miño hing on wägga kurb surmani: jäge seie ja walwage.
35. Ja temma läks pissut emale, ja heitis Ma peäle mahha, ja lugges, et, kui se woiks olla, se tund temmast pididi möda minnema,
36. Ja ütles: Abba Issa! sinna woid keik tehha, wotta se karrikas miñust ärra; agga ei mitte, mis minna tahhan, waid mis sinna tahhad.
37. Ja temma tuli ja leidis neid maggamast, ja ütles Peetrussele: Simon, maggad sa? eks sa ei suda ühte tundi walwada?
38. Walwage ja luggege, et teie kiusatusse sisse ei sa: waim on kül walmis, agga lihha on nödder.
39. Ja temma läks jälle ärra, ja lugges ja ütles seddasamma asja.

40. Ja temma tuli taggasi ja leidis neid ta maggamast, sest nende silmad ollid rasked unnest ja nemmad ei teädnud mitte, mis nemmad temmale piddid wastama.
41. Ja temma tuli kolmat puhko ja ütles neile: Maggage pärrast ja hingage: aeg on möda, se tund on tulnud: wata, innimesse Poeg antakse ärra pattuste kätte.
42. Touske ülles, läkki ärra: wata, se, kes mind ärraannab, on liggi tulnud.
43. Ja seddamaid, kui ta alles räkis, tuli Judas, kes üks neist kahhestteistkümnest olli, ja temmaga paljo rahwast moökadega ja nuiadega, üllematte preestride, ja kirjatundiatte ja wannematte jurest läkkitud.
44. Agga se, kes tedda ärraandis, olli neile tähte annud, ja üttelnud: Kellele ma suud annan, se on sesamma, tedda wotke kinni ja wige julgeste ärra.
45. Ja kui ta senna sai, tuli ta warsi temma jure, ja ütles: Rabbi, Rabbi, ja andis temmale suud.
46. Ja nemmad pistid ommad käed temma külge, ja wotsid tedda kinni.
47. Agga üks neist, kes seäl jures seisid, tombas moöga wälja, ja löi üllema-preestri sullast, ja raius temma körwa ärra.
48. Ja Jesus wastas ja ütles neile: Teie ollete wäljaläinud otsego rööwli peäle, moökadega ja nuiadega mind kinni wõtma.
49. Ma ollen iggapääw teie jures olnud pühhas koias õppetamas, ja teie ei olle mind mitte kinni wõtnud; agga se sünnib, et kirjad piddid töeks sama.
50. Ja keik jätsid tedda mahha, ja pöggenesid ärra.
51. Ja üks poismees käis temma järrel, sel olli kallis linnane rie selgas palja ihho peäl, ja poismehhed wotsid tedda kinni.
52. Agga temma jättis sedda kallist linnast riet mahha, ja pöggenes allasti nende käest ärra.
53. Ja nemmad wisid Jesust ärra üllema-preestri jure; ja temma jure tullid keik üllemad preestrid ja wannemad, ja kirjatundiad kokko.
54. Ja Peetrus käis kaugelt temma järrel, senni kui ta üllema-preestri koia sisse sai, ja temma istus sullaste jures, ja sojendas ennast tulle äres.
55. Agga üllemad preestrid, ja keik suur kohhus otsisid tunnistust Jesusse wasto, et nemad tedda piddid surma saatma, ja ei leidnud ühtegi.
56. Sest paljo tunnistasid wallet temä peäle ja nende tunnistused ei olnud ühhesuggused.
57. Ja monningad wotsid kätte ja tunnistasid wallet temma peäle, ja ütlesid:
58. Meie olleme kuulnud tedda ütlewad: Ma tahhan se templi, mis kättega on tehtud, mahhakiskuda ja kolme päwaga teist ülesehhitada, mis ep olle mitte kättega tehtud.
59. Ja nendagi ei olnud nende tunnistus ühhesuggune.
60. Ja üllem-preester tousis ja astus keskele, ja küssis Jesusse, ja ütles: Eks sa middagi ei wasta? mis tunnistawad needsinnatsed so wasto?

61. Agga temma jäi wait ja ei wastand middagi. Ta küssis temmalt se üllem-preester, ja ütles temmale: Sinnaks olled se Kristus, selle kidetud Jummal Poeg?
62. Jesus ütles: Ma ollen se, ja teie peate näggema innimesse Poia istwad Jummal wäe parramal polel, ja tullewad taewa pilwedega.
63. Agga üllem-preester kärristas ommad kued lõhki, ja ütles: Mis meil ennam tunnistus mehhi tarwis on?
64. Teie ollete sedda Jummal teotamist kuulnud, mis teie arwate? agga nemmad keik moistsid kohhut, et ta pididi surma wäärt ollema.
65. Ja monningad hakkasid temma peäle süllitama, ja temma silmad kinnikatma, ja temma kõrwa äre löma, ja temmale ütlema: Moista kui prohwet: ja sullased löid tedda keppidega.
66. Ja kui Peetrus seäl al oue peäl olli, tuli üks üllema-preestri tüdrukuist.
67. Ja kui ta näggi Peetrust ennast sojendawad, watis ta temma peäle, ja ütles: Ja sinnagi ollid Naatsaretti Jesussega?
68. Agga temma salgas, ja ütles: Ei ma moista egga tea, mis sa rägid. Ja temma läks wälja ette-oue, ja kuk laulis.
69. Ja se tüdruk näggi tedda jälle, ja hakkas ütlema neile, kes seäl jures seisid: Sesinnane on üks nende seast.
70. Agga temma salgas ta. Ja ürrikesse aia pärrast ütlesid need jälle, kes seäl jures seisid, Peetrussele: Töest sinna olled nende seast; sest sinna olled Kalilea-ma mees, ja sinno kele-murre on sedda wisi.
71. Agga temma hakkas needma ja wandma: Ei ma tunne sedda innimest, kellest teie rägite.
72. Ja kuk laulis teistkorda, siis tuli Peetrusse mele se sanna, mis Jesus temmale olli üttelnud: Ennego kuk kaksikord saab laulnud, salgad sinna mind kolmkord ärra. Ja temma kattis ommad silmad kinni ja nuttis.

15. Peatük.

Kristusse kannatamisest Pilatusse ees. Temma risti pominne surm ja mattus.

1. Ja warsi warra homõiko piddasid üllemad preestrid wañemattega ja kirjatundiattega, ja keik se suur kohhus, nou, ja siddusid Jesust kinni, ja wisid tedda ärra ja andsid tedda Pilatusse kätte.
2. Ja Pilatus küssis temalt: Olled sa se Juda-rahwa kuningas? agga temma wastas, ja ütles temale: Jah ollen.
3. Ja üllemad preestrid kaebasid palju temma peäle.
4. Agga Pilatus küssis temmalt jälle, ja ütles: Eks sa middagi ei wasta? wata, kui palju nemmad sinno wasto tunnistawad.
5. Agga Jesus ei wastand ennam ühtegi, nenda et Pilatus sedda immeks panni.

6. Agga Pühhad wasto laskis ta neile ühhe wangi lahti, kedda nemmad ial lahti pallusid.
7. Agga üks mees, kedda hüti Parrabaks, olli kinnipandud mässajattega, kes mässamisse sees ollid ühhe ärratapnud.
8. Ja rahwas kissendas, ja hakkas palluma, et ta pididi teggema, nenda kui ta ikka neile olli teinud.
9. Agga Pilatus wastas neile ja ütles: Tahhate teie, et ma teile se Juda-rahwa Kunninga pean lahti laskma?
10. (Sest temma teadis, et üllemad preestrid tedda kaddedusse pärrast ollid ärraannud.)
11. Agga üllemad preestrid kihhutasid rahwast, et temma enneminne Parrabast neile pididi lahti laskma.
12. Siis wastas Pilatus, ja ütles neile jälle: Mis teie siis tahhate, et ma pean teggema sellega, kedda teie ütlete Juda-rahwa Kuñinga ollewad?
13. Agga nemmad kissendasid ta: Lö tedda risti.
14. Agga Pilatus ütles nende wasto: Mis ta siis kurja teinud? agga nemmad kissendasid weel ennam: Lö tedda risti.
15. Agga Pilatus tahtis rahwa mele pärrast tehha, ja andis neile Parrabast lahti, ja Jesust laskis ta piitsaga peksta ja andis tedda ärra, et tedda pididi risti lödama.
16. Agga söamehhed wisid tedda ärra siñna kotta, mis on kohto-paik, ja kutsusid keik sedda wäe hulka kokko,
17. Ja pañid temä ümber ühhe purpuri mantli, ja punnusid ühhe kibbowitsa kroni, ja pannid sedda temma ümber Pea,
18. Ja hakkasid tedda terretama: Terre, Juda-rahwa Kunningas!
19. Ja löid temma pähhä pilliroga, ja süllitasid temma peäle, ja heitsid põlweli mahha, ja kummardasid tedda.
20. Ja kui nemmad tedda said naernud, wotsid nemmad se purpuri mantli temma seljast ärra, ja pannid temma ommad rided temma selga, ja wisid tedda wälja, et nemmad tedda pididid risti löma.
21. Ja nemad sundsid wäggise ühhe, kes möda läks, Simona, Kireni liñna mehhe (kes wäljalt tulli, Aleksandri ja Ruhwi issa) et ta temma risti pididi kandma.
22. Ja nemad wisid tedda Kolgata paika, se on ärraselletud, pealae-asse.
23. Ja nemad andsid temale jua mirriga seggatud wina; agga temä ei wotnud mitte.
24. Ja kui nemmad tedda said risti lõnud, jaggasid nemmad temma rided, ja heitsid liisko nende pärrast, mis iggaüks pididi sama.
25. Agga se olli kolmas tund, kui nemmad tedda risti löid.
26. Ja se peälekirri temä surma süüst olli üle temma Pea kirjutud: Juda-rahwa Kunningas.

27. Ja nemmad posid temmaga kaks rööwlit risti, teist parrema, ja teist temä pahhema pole.
28. Siis sai se kirri töeks, mis ütleb: Ja temma on üllekohtuste sekka arwatud.
29. Ja need, kes möda läksid, teotasid tedda, wangutasid ommad Pead, ja ütlesid: Woil! kes sa templi mahhakissud, ja kolmel päwal ülles--ehhitad.
30. Aita isseennast, ja astu risti peält mahha.
31. Agga nendasammoti naersid tedda ka üllemad preestrid issekeskes kirjatundiattega, ja ütlesid: Muid on temma aitnud, isseennast ei woi ta mitte aidata.
32. Se Kristus se Israeli Kunningas astko nüüd risti peält mahha, et meie näme, ja ussume. Ja need, kes temmaga ollid risti podud, teotasid tedda.
33. Agga kui kues tund olli, sai pimmedus keige ülle se Ma ühheksamast tunnist sadik.
34. Ja ühheksamal tunnil kissendas Jesus sure heälega, ja ütles: Eli! Eli! lamma sabahtani, se on ärraselletud: Minno Jumal! minno Jumal! miks sa mind olled mahhajätnud?
35. Ja monningad neist, kes seäl jures seisid, kui nemmad sedda kuulsid, ütlesid: Wata, temma kutsub Eliast.
36. Siis jooksis üks, ja täitis ühhe käsna ädikaga, ja pistis sedda pilliroo otsa, ja jotis tedda, ja ütles: Ootke, same nähha, kas Elias tulleb tedda mahhawotma.
37. Agga Jesus kissendas sure heälega, ja heitis hinge.
38. Ja templi wahhe-tek keigepühhama ees kärrises löhki kahheks tükkiks üllemast otsast allamast sadik.
39. Agga kui se pealik, kes temma kohhal seisis, näggi, et ta nenda kissendades hinge heitis, ütles temma: Töest sesinnane innimenne olli Jummal Poeg.
40. Agga seäl olli ka naesi kaugelt waatmas, kelle seas ka olli Maria Mahdalena, ja Maria weike Jakobusse ja Josesse emma ja Salome.
41. Kes ka ollid temma järrel käinud, ja tedda teninud, kui ta Kalilea-maal olli, ja palju muid naesi, kes temmaga ühtlase ollid üllesläinud Jerusalemma.
42. Agga kui jo öhto kätte tulnud (et se walmistamisse pääw olli, se on se Pühhade laupääw.)
43. Siis tulli Josep Arimatiast, üks aus raeissand, kes issegi otis Jummal riki, se julges ja läks Pilatusse jure, ja pallus eñesele Jesusse ihho.
44. Agga Pilatus panni immeks, et ta jo olli ärrasurnud, ja kutsus se pealikko ennese jure, ja küssis temmalt, kas ta jo ammo ärrasurnud.
45. Ja kui temma sedda pealikkult teäda sai, andis temma se ihho Josepile.
46. Ja temma ostis kallist linnast riet, ja wottis tedda mahha, ja mähkis tedda kalli linnase ride sisse, ja pañi tedda seña hauda, mis kaljo sisse olli raiutud, ja weretas kiwwi haua ukse ette.

47. Agga Maria Mahdalena, ja Maria Joesse emma waatsid, kuhho tedda pandi.

16. Peatük.

Kristusse üllestousminne ja Taewaminne.(Ewangelium Kristusse üllestousmisse Pühha essimessel päwal.(Ewangelium Kristusse Taewaminnemisse päwal.

1. Ja kui se hingamisse-pääw sai mödaläinud, ostis Maria Mahdalena, ja Maria Jakobusse emma, ja Salome kallid rohhud, et nemmad piddid tulles ja tedda woidma.
2. Ja essimessel näddala päwal tullid nemmad wägga warra päwa toustes haua jure,
3. Ja ütlesid issekeskes: Kes weratab meile se kiwwi haua ukse peält ärra?
4. Ja kui nemmad senna waatsid, näggid nemmad, et se kiwwi olli ärraweretud; sest temma olli wägga suur.
5. Ja nemmad läksid haua sisse ja näggid ühhe noremehhe parramal polel istwad, sel olli pitk walge rie selgas, ja nemmad ehmatasid wägga.
6. Agga temä ütles nende wasto: Äрге ehmatage, teie otsite Jesust Naatsarettist, kes olli risti podud: temma on üllestousnud, temma ep olle siin, wata sedda asset, kuhho nemmad tedda ollid pannud.
7. Agga minge, üttelge temma jüngrittele, ka Peetrussele, et temma teie ele lähhäb Kalilea-male, seäl sate teie tedda nähha, nenda kui temma teile on üttelnud.
8. Ja nemmad läksid ruttuste wälja, ja jooksid haua jurest ärra; sest nende peäle olli wärristus ja ehmatatus tulnud, ja ei üttelnud ühhelegi ühtegi, sest nemmad kartsid.)
9. Agga kui temma warra olli üllestousnud essimessel näddala päwal, näitis ta ennast essite Maria Mahdalenale, kellest temma seitse kurja waimo x olli wäljaaianud.
10. Se läks ja kulutas neile, kes temäga ollid olnud, kes leinasid ja nutsid.
11. Ja need, kui nemmad kuulsid, et ta ellas, ja temmast olli nähtud, ei usknud nemmad mitte.
12. Agga pärrast, kui kaks neist kõndisid, näitis ta ennast teisel näül, kui nemad male läksid.
13. Ja needsammad läksid, ja kulutasid sedda teistele; ei neidki nemmad usknud.
14. Wimaks, kui need üksteistkümmend laudas istsid, näitis ta ennast, ja sötles nende uskmatta ja kowwa süddant, et nemmad neid es olle usknud, kes tedda ollid näinud üllestousnud ollewad.

15. Ja temã ütles neile: Minge keige ma-ilma, ja kulutage armoõppetust keige lomale.
16. Kes ussub, ja kedda ristitakse, se peab önsaks sama; agga kes ei ussu, tedda peab hukka moistetama.
17. Agga neile, kes uskwad, peawad nisuggused tähhed jures ollema: Minno nimmel peawad nemmad kurje waimusid wäljaaiama, usi kelesid räkima,
18. Ussa ülleswotma, ja kui nemmad ühhe surmajomist peaksid joma, ei pea neile sest ühtegi wigga sama: haigede peäle peawad nemmad kässi pannema, siis sawad nemmad parremaks.
19. Ja Issand, kui ta nendega sai räkinud, woeti ülles taewa, ja istub Jummal parramal polel.
20. Agga nemmad läksid wälja, ja ütlesid jutlust keikis paikus, ja Issand aitis neid, ja kinnitas se sanna nende imẽ-tähtede läbbi, mis seäl jures sündsid.

A M E N.

Markusse Ewangeliummi Ots.

Ewangelium Pühvast Lukast ülleskirjutud.

1. Peatük.

Joannesse sündiminne ja lapse põlli.(Ewangelium Maria Kulutamisse ehk Paast-Maria Päwal.)(Ewangelium Maria Katsma-minnemisse ehk heina Maria päwal.)(Ewangelium Ristia Joannesse ehk Jani päwal.

1. Et mitto on kätte wõtnud ühte järke üllespanna nende asjade juttustamist, mis peäle meie isseenneses julged olleme,
2. Nenda kui meie kätte on annud need, kes issi algmisest näggiad ja selle sanna sullased olnud;
3. Sepärrast, et ma algmisest keik ollen öiete hästi ärrakulanud, ollen minnaga heaks arwanud ühte järke sulle kirjutada, kallis Teowilus:
4. Et sa piddid ärratundma sedda kindlat töt neist asjust, mis sees sa olled su-sannaga õppetud.
5. Herodesse Juda-ma kunninga aial olli üks preester Sakarias nimmi, Abia korrast, ja temma naene olli Aaroni tütredest, Elisabet nimmi.
6. Agga nemmad ollid mollemad öiged Jummal ees, ja ellasid keige käskude ja Issanda öigusse seädmiste sees laitmatta.

7. Ja neil ei olnud last; sepärrast et Elisabet olli siggimatta, ja nemmad mollemad ollid wägga ellatand.
8. Agga se sündis, kui ta preestri ammetis olli omma korra aial Jummal ees.
9. Ja temma kord tulli selle preestri ammeti kombe pärrast suitsetada, siis läks ta Issanda templisse.
10. Ja keik se hulk rahwast olli oues Jummalat pallumas suitsetamisse tunnil.
11. Agga Issanda ingel näitis ennast temmale, ja seisis suitsetamisse-altari parramal polel.
12. Ja kui Sakarias tedda näggi, ehmatas temma ärra, ja hirm tulli temma peäle.
13. Agga se ingel ütles temma wasto: Ärra karda Sakarias, sest sinno palwe on kuulnud; ja sinno naene Elisabet peab sulle ühhe poia ilmale toma, ja sinna pead temmale nimmi pannema Joannes.
14. Ja sul peab rööm ja wägga hea meel ollema, ja paljo peawad temma sündimisse pärrast röömsad ollema.
15. Sest temma peab Issanda ees suur ollema, ja wina ja wäggewat jomaaega ei pea temma mitte joma, ja tedda peab jo omma emma ihhus pühha Waimoga täidetama.
16. Ja temma peab paljo Israeli lapsi Issanda nende Jummal pole pööрма.
17. Ja temma peab temma eel käima Elia waimus ja wäes, et ta pörab issade süddamed lastega, ja neid, kes sannakuulmatta öigede tarkusse pole, et ta walmistab Issandale üht walmistud rahwast.
18. Ja Sakarias ütles ingli wasto: Kust ma sedda pean tundma, sest ma ollen wanna ja mo naene on wägga ellatand?
19. Ja se ingel wastas ja ütles temmale: Ma ollen Kaabriel, kes Jumala ees seisab, ja mind on läkkitud sulle räkima, ja sulle need head sannumed kulutama.
20. Ja wata, sa pead keletumaks jäma, ja ei pea woima räkida selle päwani, kui se sünnib: sepärrast et sa ei olle mo sanno usknud, mis ommal aial peawad toeks sama.
21. Ja rahwas ootsid Sakariast, ja pannid immeks, et ta ni kaua templisse wibis.
22. Agga kui ta wälja tulli, ei woinud temma mitte nendega räkida, ja nemmad moistsid, et ta näggemist olli templis näinud. Ja temma isse näitis nende pole käega, ja jäi keletumaks.
23. Ja se sündis, kui temma tenistusse korra päwad täis said, läks ta omma koio.
24. Ja pärrast neid päiwi sai temma naene Elisabet käima peäle, ja hoidis ennast warjul wiis kuud, ja ütles:
25. Nenda on Issand mulle teinud neil päiwil, millal temä minno peäle on waatnud, et ta pididi mo teotust iñimeste seast ärrawotma.

26. Agga kuendamal kuul läkkitati ingel Kaabriel Jummalast Kalilea-male ühte liña, Naatsaret nimmi,
27. Ühhe neitsi jure, kes olli kihlatud ühhe mehhele, Josep nimmi, kes Taweti suggu, ja selle neitsi nimmi olli Maria.
28. Ja se ingel tulli temma jure, ja ütles: Terre, kes sa olled armo sanud, Issand olgo sinnoga, sinna önnistud naeste seas.
29. Agga kui ta tedda nähha sai, ehmatas ta temma sanna pärrast wägga ärra, ja mötles, mähhärdune terretaminne se pididi ollema?
30. Ja se ingel ütles temma wasto: Ärra karda Maria, sest sinna olled armo leidnud Jummal jurest.
31. Ja wata, sa pead käima peäle sama ja Poia ilmale toma, ja sinna pead temmale nimme pannema JESUS.
32. Sesinnane peab suur ollema, ja Keigekörgema Poiaks hütama; ja ISSAND Jummal tahhab temmale anda temma issa Taweti aujärge.
33. Ja temä peab kui kuñingas wallitsema Jakobi suggu ülle iggaweste, ja temä kunningrigil ei pea otsa ollema.
34. Agga Maria ütles ingli wasto: Kuida se peab sündima? sest et ma mehhest ei tea.
35. Ja se ingel wastas ja ütles temmale: Pühha Waim peab so peäle tulles, ja keigekörgema wäggi so ülle warjama, sepärrast peab ka se pühha, mis sinnust sünnib, Jummal Poiaks hütama.
36. Ja wata, Elisabet sinno suggulane, sesamma on ka ühhe poiaga käima peäl omma wanna ea sees, ja se on temmale kues ku, kedda ööldi siggimatta ollewad,
37. Sest Jumala jures ei olle ühtegi asja woimatta.
38. Agga Maria ütles: Wata, siin on Issanda ümmardaja; mulle sündko so sanna järrele. Ja se ingel läks temmalt ärra.)
39. Agga neil päiwil wottis Maria kätte, ja läks ruttoga senna mäggise male Juda liña.
40. Ja temma tulli Sakaria kotta, ja terretas Elisabeti.
41. Ja se sündis, kui Elisabet Maria terretamist kulis, et laps temma ihhus hüppas. Ja Elisabet sai täis pühha Waimo,
42. Ja kissendas sure heälega, ja ütles: Önnistud olled sinna naeste seas, ja önnistud on sinno ihho suggu,
43. Ja kust se mulle sünnib, et minno Issanda emma minno jure tulleb?
44. Sest wata, kui siño terretamise heäl minno körwo sai, siis hüppas lapsoke sure römo pärrast minno ihhus.
45. Ja önnis on se, kes on usknud, sest se peab töeks sama, mis temmale Issanda käest on ööldud.
46. Ja Maria ütles: Minno hing auustab wägga Issandat,
47. Ja mo waim on wägga römus Jummal minno Önnisteggia pärrast:

48. Sest temma on waatnud omma ümmardaja allandusse peäle; sest wata, sest aiast kiitwad mind önsaks keige pölwe rahwas.
49. Sest mulle on suri asjo teinud se wäggew, ja kelle nimmi pühha on.
50. Ja temma hallastus kestab pölwest pölweni nende ülle, kes tedda kartwad.
51. Temma on omma käewarrega suurt wägge üllesnäitnud, temma on laiale pillanud neid, kes surelissed on omma süddame melest.
52. Temma on mahhatoukanud wäggewaid aujärgede peält, ja allandikkud üllendanud.
53. Kennel nälg on, neid on temma täitnud hea andidega, ja rikkaid tühjalt ärrasaatnud.
54. Temma on wastowotnud omma sullase Israeli, et ta pididi omma hallastust mele tulletama iggaweste,
55. Nenda kui temma on räkinud meie wannematte wasto, Abraamile ja temma suggule.
56. Agga Maria jäi temma jure liggi kolm kuud, ja läks pärrast taggasi omma kotta.)
57. Agga Elisabeti aeg sai täis, et ta pididi mahhasama, ja temma tõi poia ilmale.
58. Ja temma naabred ja suggulased kuulsid, et Issand omma hallastust olli sureks teinud temma wasto, ja ollid röömsad temmaga.
59. Ja se sündis, et nemmad tullid kahheksamal päwal sedda lapsokest ümberleikama: ja nemmad nimmetasid tedda temma issa nimme peäle Sakariaks.
60. Agga temma emma wastas ja ütles: Ei mitte, waid temma nimmi peab Joannes ollema.
61. Ja nemmad ütlesid temma wasto: So sugguwössä sees polle ükski, kel sesinnane nimmi on.
62. Agga nemmad näitsid käega temä issa pole, kuidä temä tahtis, et tedda pididi nimetama?
63. Ja ta küssis ühhe lauakesse, ja kirjotas, ja ütles: Joannes on temma nimmi; ja nemmad keik pannid sedda immeks.
64. Agga seddamaid peäsis temma su ja temä keel lahti, ja temma räkis ja kitis Jummalat.
65. Ja kartus tulli keikide peäle, kes nende ümberkaudo ellasid, ja keik need asjad räkiti ärra keige Juda mäggise Ma sees.
66. Ja keik, kes sedda kuulsid, pannid sedda omma süddamesse, ja ütlesid: Mis peab sest lapsest sama? ja Issanda kässi olli temmaga.
67. Ja Sakarias temma issa sai täis pühha Waimo, räkis prohwetil wisil, ja ütles:
68. Kidetud olgo Issand Israeli Jummal, et ta on tulnud katsma, ja ärralunnastamist saatnud omma rahwale;
69. Ja on meile ärratanud önnistusse sarwe, omma sullase Taweti suggust,

70. (Nenda kui temma on räkinud omma pühha prohwetide su läbbi, kes maailma algmisest on olnud.)
71. Et ta meid piddi ärrapeästma meie waenlaste käest, ja keikide käest, kes meid wihkawad.
72. Ja meie wannematte peäle hallastama, ja omma pühha seädust mele tulletama.
73. Se wande järrele, mis ta on wandunud meie issa Abraamile; meile anda,
74. Et meie, kes omma waenlaste käest ärrapeästetud, ilmakartmatta x tedda piddime tenima
75. Pühhitsusses ja öigusses temma ees keige omma ello aia.
76. Ja, sinna lapsoke, sind peab Keigekörgema prohwetiks hütama; sest sa pead ISSanda palle eel käima temma teed walmistama,
77. Önnistusse tundmist andma temma rahwale nende pattude andeks-andmisse sees;
78. Meie Jummal süddamelikko hallastusse läbbi, misga meid on tulnud katsma Se, kes touseb kõrgest;
79. Ja paistma neile, kes istwad pimedusses ja surma warjus, ja meie jallad öiete rahho tee peäle saatma.
80. Agga se lapsoke kaswis, ja sai kangeks Waimus, ja olli körbes selle päwani, kui temma ennast Israeli rahwale piddi näitma.)

2. Peatük.

Kristusse sündiminne ja ümberleikaminne. Maria puhhastaminne. Simeon ja Hanna. Kristusse targad küssimised, ja kostmised Jummal koias.(Ewangelium essimessel Joulo Pühhal.(Ewangelium teisel Joulo Pühhal.(Ewangelium Neäri Päwal.)(Ewangelium Maria Puhhastamise ehk Kүүnla Päwal.)(Ewangelium Pühhapäwal pärrast Joulo Pühha.)(Ewangelium essimessel Pühhapäwal pärrast kolme Kunninga Pühha.)

1. Agga se sündis neil päiwil, et sanna Keisrist Augustussest wäljaläks, et keik ma-ilm piddi ülleskirjotud sama.
2. (Sesinnane ülleskirjotaminne sündis enne, kui Kirenius Siria-ma ülle wallitseja olli.)
3. Ja keik läksid ennast laskma ülleskirjotada, iggaüks omma liñna.
4. Siis läks ka Josep Kalilea-maalt Naatsaretti liñnast ülles Juda-male Taweti liñna, mis hütakse Petlemmaks, sepärrast et ta olli Taweti suggust ja pärris-maalt.
5. Et ta eñast piddi laskma ülleskirjotada Maria, omä kihlatud naesega, kes olli käima peäl.

6. Agga se sündis, kui nemmad seal ollid, sai se aeg täide, et ta piddi mahhasama.
7. Ja temma tõi omma essimesse Poia ilmale, ja mähkis tedda, ja panni tedda mahha söime, sest neil ep olnud muud asset maias.
8. Ja seälsammus wäljal ollid karjatsed öidses, ja hoidsid öse omma karja.
9. Ja wata, Issanda ingel seisis nende jures, ja Issanda au paistis nende ümber, ja nemmad kartsid üpris wägga.
10. Ja se ingel ütles neile: Ärge kartke, sest wata, ma kulutan teile suurt römo, mis keige rahwale peab sama,
11. Sest teile on tänna Taweti liinas sündinud se Önnisteggia, kes on KRISTUS se ISSAND.
12. Ja se olgo teile tähheks: teie leiate se lapse mähhitud ja söimes maggamast.
13. Ja äkkitselt olli se inglisa taewa söawäe hulk, need kiitsid Jummalat ja ütlesid:
14. Au olgo Jummalale kõrges, ja Ma peäl rahho, innimestest hea meel.)
15. Ja se sündis, kui need inglid neist said ärraläinud taewa, siis ütlesid need innimessed kes karjatsed teine teise wasto: Et läkki nüüd Petlemma, ja wadagem sedda asja, mis on sündinud, mis Issand meile on teäda annud.
16. Ja nemmad tullid ruttuste ja leidsid Maria ja Josepi, ja sedda lapsokest söimes maggamast.
17. Agga kui nemmad sedda said näinud, lautasid nemmad sedda asja laiale, mis neile sest lapsokessest olli räkitud,
18. Ja keik, kes sedda kuulsid, pannid sedda immeks, mis neist karjastest neile olli räkitud.
19. Agga Maria piddas keik need sannad meles, ja mötles nende peäle ommas süddames.
20. Ja need karjatsed läksid taggasi, auustasid ja kiitsid Jummalat keige se eest, mis nemmad ollid kuulnud ja näinud, nenda kui neile olli ööldud.)
21. Ja kui kahheksa päwa täis said, et sedda last piddi ümberleikatama, siis pandi temmale nimmi JESUS, mis sest inglisi olli pandud, ennego temma emma ihhusse sai.)
22. Ja kui nende puhhastamise päwad Mosesse kasso-öppetusse järrele täis said, siis wisid nemmad tedda Jerusalemma, et nemmad tedda piddid Issanda ette seädma.
23. (Nenda kui Issanda kassoöppetussesse on kirjutud: Igga poeglaps, kes emma essimenne laps on, peab Issandale pühhaks hütama.)
24. Ja et nemmad piddid ohwri andma sedda möda, kui Issanda kassoöppetusses on ööldud: Üks paar turteltuikessi, ehk kaks tuide poega.
25. Ja wata, üks innimenne olli Jerusalemmas, Simeon nimmi, ja se innimenne olli öige ja jummalakartlik, ja otis Israeli römo, ja pühha Waim olli temma peäl.

26. Ja temma olli sanna sanud pühvast Waimust, et temma ei piddand mitte surma näggema, enne kui ta piddi Issanda Kristust nähha sama.
27. Ja temma tulli Waimo läbbi pühha kotta. Ja kui need wannemad sedda lapsokest Jesust senna töid, et nemmad temma pärrast piddid käsoöppetusse kombe järrele teggema:
28. Siis wottis temma isse tedda omma süllesse, ja kitis Jummalat, ja ütles:
29. Issand, nüüd lassed sinna omma sullast rahhus ärraminna omma sanna järrel.
30. Sest mo silmad on sinno õñistust näinud,
31. Mis sinna olled walmistanud keige rahwa nähhes
32. Walgusseks, pagganad walgustama, ja omma Israeli rahwa auuks.)
33. Ja Josep ja temma (Kristusse) emma pannid immeks, mis temmast räkiti.
34. Ja Simeon önnistas neid, ja ütles Maria temma emma wasto: Wata, sesinnane seisab seäl langmisseks ja üllestousmisseks mitmele Israelis, ja märgiks, kelle wasto räkitakse;
35. (Agga sinnoge omma hinge läbbi peab moök tungima) et mötlemised mitmest süddamest peawad awwalikkuks sama.
36. Ja seäl olli Anna üks naesterahwas, kes prohwet, Wanueli tüttar, Asseri sugguarrust, se olli wägga ellatand, ja olli omma mehhega seitse aastat ellanud pärrast omma neitsi-pölwe,
37. Ja temma olli liggi nelli aastat peäle kahheksakümmend lesk; se ei tulnud ial ärra pühvast koiast, tenis Jumalat paastmisse ja palwettega ööd ja päwad.
38. Ja sesinnane tulli senna selsammal tunnil ja tunnistas Issanda au ülles ja räkis temast keikile, kes ärralunnastamist Jerusalemmas ootsid.
39. Ja kui nemmad keik said lõppetanud, mis Issanda käsoöppetusse järrele piddi sündima, läksid nemmad taggasi Kalilea-male omma Naatsaretti liña.
40. Agga se lapsoke kaswis, ja sai kangeks waimus; täis tarkust, ja Jummal arm olli temma peäl.)
41. Ja temma wannemad käisid igga aasta Jerusalemmas Pasapühhiks.
42. Ja kui temma kahheteistkümmne aastaseks sai, ja nemmad üllesläksid Jerusalemma, selle Pasa pühha kombe pärrast,
43. Ja need päwad täis said, et nemmad jälle koio pole läksid, siis jäi se poeg laps Jesus Jerusalemma, ja Josep, ja temma (Kristusse) emma ei teädnud sedda mitte.
44. Agga kui nemmad mötlesid tedda te-käiate seltsis ollewad, tullid nemmad ühhe päwa teed, ja otsisid tedda suggulaste ja tutwade jures,
45. Ja kui nemmad tedda ei leidnud, läksid nemmad taggasi Jerusalemma ja otsisid tedda.
46. Ja se sündis kolme päwa pärrast, et nemmad tedda leidsid pühvast koiast istmast kesk öppetajatte seast, ja neid kuulmast ja neilt küssimast.

47. Agga keik, kes tedda kuulsid, ehmatasid ärra temma moistusse ja kostmisse pärrast.
48. Ja kui nemmad tedda näggid, ehmatasid nemmad wägga ärra, ja temma emma ütles temma wasto: Poeg, miks sa meile nenda olled teinud? wata, sinno issa ja minna olleme sind öiete waewaga otsinud.
49. Ja temma ütles nende wasto: Mis se on, et teie mind ollete otsinud? eks teie ei teädnud, et ma ses pean ollema, mis mo Issa pärralt on?
50. Ja nemmad ei moistnud sedda sanna, mis ta neile räkis.
51. Ja temã läks nendega alla, ja tulli Naatsaretti, ja kulis nende sanna. Ja temma emma piddas keik needsinnatsed sannad ommas süddames.
52. Ja Jesus kaswis tarkusses ja pitkusses, ja armus Jummal ja innimeste jures.

3. Peatük.

Joannesse pattustpöörmissse jutlus ja tunnistus Kristussest. Kristusse ristminne, ja sugguwössa.

1. Agga wieteistkümnemal Keisri Tiberiusse wallitsusse aastal, kui Pontius Pilatus Juda-ma wallitseja, ja Herodes Kalilea-ma Nelliwürst, agga Wilippus temma wend Iturea- ja Trakoniti-ma Nelli-würst, ja Lisantias Abilene-ma Nelli-würst olli.
2. Kui Annas ja Kaiwas üllemad-preestrid ollid, sai Jummal sanna Sakaria poia Joannesse kätte körbes.
3. Ja temã tulli keige siñna male, mis Jordani ümberkaudo on, ja kulutas mele-parrandamisse ristmist pattude andeks-andmisseks.
4. Kui Jesaia prohweti sannade ramatusse on kirjutud, kes ütleb: Ühhe hüdia heäl on körbes: walmistage Issanda teed; tehke temma tee-raad tassaseks.
5. Keik orrud peawad täis sama, ja keik mäed ja mäekingud peawad allamaks sama, ja mis köwwer on, peab öigeks, ja mis mätlik on, peab tassaseks teeks sama;
6. Ja keik lihha peab Jummal õnnistust näggema.
7. Siis ütles temma rahwa wasto, mis wälja tulli, et neid temmast pididi ristitama: Teie wihhasematte maddude suggu! kes on teile näitnud, et sate ärrapöggenema tulles wihha eest?
8. Sepärrast kandke õiget mele-parrandamisse wilja, ja ärge wotke isseeñestes öölda: Meil on Abraam issaks: sest minna ütlen teile, et Jummal woib neistsiñatsist kiwwast Abraamile lapsi sata.
9. Agga kirwes on ka jo pude jure külge pandud; sepärrast igga pu, mis head wilja ei kañna, raiutakse mahha, ja wissatakse tullesse.
10. Ja rahwas küssis temmalt ja ütles: Mis peame meie siis teggema?

11. Agga temma wastas ja ütles neile: Kel kaks kube on, se andko sellele, kel ei olle, ja kel roga on, se tehko nendasammoti.
12. Agga tõlnerid tullid ka ennast laskma ristida, ja ütlesid temma wasto: Öppetaja, mis peame meie teggema?
13. Agga temma ütles nende wasto: Ärge püüdke enam, kui teile on seätud.
14. Siis küssisid temmalt ka söamehhed ja ütlesid: Ja meie, mis siis meie peame teggema? ja temä ütles nende wasto: Ärge tehke ühhelegi liga egga pettust, ja olge omma palgaga rahhul.
15. Agga kui rahwas otis, ja keik ommas süddames mötlesid Joannessest, ehk temma wahhest peaks Kristus ollema:
16. Siis wastas Joannes ja ütles keikile: Minna ristin teid kül weega; agga se tulleb, kes wäggewam on mind, ja minna ei olle wäärt, et ma temma kinga paela lahti päästan: se peab teid ristima pühha Waimo ja tullega.
17. Temma wisklabbidas on temä kä, ja temma wottab omma rehheallust pühkida, ja nissud omma aita kokkopanna; agga agganad wottab temma kustutamatta tullega ärrapölletada.
18. Kui temma nüüd ka mitto muud asja mainitses, kulutas temma rahwale armoöppetust.
19. Agga Herodes se Nelli-würst, kui tedda temmast nomiti, Herodia temma wenna Wilippusse naese pärrast, ja keige kurja pärrast, mis Herodes olli teinud;
20. Siis teggi temma peäle se keik ka sedda, et ta panni Joannest wangitorni kinni.
21. Agga se sündis, kui keik rahwas ristiti, ja Jesus ka olli ristitud, ja Jumalat pallus, et taewas lahti tehti,
22. Ja pühha Waim mahha tulli ihholikko näoga kui tui temma peäle, ja heäl tulli taewast, se ütles: Sa olled mo armas Poeg, sinnust on minnul hea meel.
23. Ja Jesus isse hakkas liggi kolmekümne aastaseks sama, ja olli (nenda kui arwati) Josepi poeg, kes olli Eli poeg.
24. Se olli Mattati, se olli Lewi, se olli Melki, se olli Janna, se olli Josepi poeg.
25. Se olli Mattatia, se olli Amosi, se olli Naumi, se olli Esli, se olli Nangi poeg.
26. Se olli Maati, se olli Mattatia, se olli Simei, se olli Josepi, se olli Juda poeg.
27. Se olli Joanna, se olli Räsa, se olli Sorobabeli, se olli Sealtieli, se olli Näri poeg.
28. Se olli Melki, se olli Addi, se olli Kosami, se olli Elmodami, se olli Ari poeg.
29. Se olli Josesse, se olli Elietseri, se olli Joreimi, se olli Mattati, se olli Lewi poeg.
30. Se olli Simeoni, se olli Juda, se olli Josepi, se olli Jonani, se olli Eliakimi poeg.

31. Se olli Melea, se olli Mainani, se olli Mattata, se olli Natani, se olli Taweti poeg,
32. Se olli Jesse, se olli Obedi, se olli Poa, se olli Salma, se olli Nahsoni poeg.
33. Se olli Aminadawi, se olli Arami, se olli Esromi, se olli Peretsi, se olli Juda poeg,
34. Se olli Jakobi, se olli Isaki, se olli Abraami, se olli Tara, se olli Naori poeg,
35. Se olli Saruki, se olli Ragawi, se olli Waleki, se olli Eberi, se olli Sala poeg,
36. Se olli Kainani, se olli Arwaksadi, se olli Semi, se olli Noa, se olli Lemeki poeg,
37. Se olli Metusala, se olli Enoki, se olli Jeredi, se olli Maalaleli, se olli Kenani poeg,
38. Se olli Enosi, se olli Seti, se olli Adama, se olli Jummula poeg.

4. Peatük.

Kristust kiusatakse, ütleb jutlust: temma peäle kipputakse: Teeb immeteggusid.

1. Agga Jesus täis pühha Waimo tulli taggasi Jordanist, ja tedda aeti Waimo läbbi körbe.
2. Ja kiusati nellikümmend päwa kurratist, ja temma ei sönud middagi neil päiwil, ja kui need möda said, siis tulli temmale pärrast nälg kätte.
3. Ja kurrat ütles temmale: Kui sa Jummula Poeg olled, siis ütle selle kiwwile, et ta leiwaks saab.
4. Ja Jesus wastas temmale ja ütles: Kirjutud on, et innimenne ükspäinis ei ella leiwast, waid iggaühhest Jummula sannast.
5. Ja kurrat wiis tedda ühhe kõrge mäe peäle, ja näitis temmale keik ma-ilma kunningrigid silmapilkmissse aial.
6. Ja kurrat ütles temmale: Keik sedda mele--walda nende ülle tahhan ma sulle anda, ja nende au; sest se on mulle antud, ja minna annan sedda, kellele ma tahhan.
7. Kui sa nüüd minno ette tahhad kummardada, siis peab keik sinno pärralt ollema.
8. Ja Jesus wastas temmale ja ütles: Minne mo tahha, sadan, sest kirjutud on: Sinna pead Issandat omma Jummalat kummardama, ja tedda ükspäinis tenima.
9. Ja temma wiis tedda Jerusalemma, ja panni tedda pühha koia harja peäle, ja ütles temmale: Kui sa Jummula Poeg olled, siis kukkuta ennast siit mahha.
10. Sest kirjutud on: Temma tahhab ommad inglid sinno pärrast käskida, et nemmad sind peawad hoidma.
11. Ja et nemmad sind kätte peäle peawad wotma, et sinna omma jalga wasto kiwwi ei pea toukama.

12. Ja Jesus wastas ja ütles temmale: Ööldud on: Sinna ei pea Issandat omã Jummalat mitte kiusama.
13. Ja kui kurrat keik kiusatussed sai lõppetanud, tagganes ta temmast tükkiks aiaks.
14. Ja Jesus läks taggasi Waimo wäes Kalilea-male; ja temmast widi üks kõnne keik sedda maad läbbi seäl ümberkaudo.
15. Ja temma õppetas nende koggodusse koddades, ja sai keikist auustud.
16. Ja temma tulli Naatsaretti, kus ta olli ülleskasnud, ja läks omma wisi järrele hingamise-päwal koggodusse kotta, ja tousis ülles kirja luggema.
17. Ja temma kätte anti prohwet Jesaia ramat; ja kui ta se ramato lahti teggi, leidis temma sedda kohta, kussa kirjutud olli:
18. Issanda Waim on minno peäl; sepärrast on ta mind woidnud; ta on mind läkkitanud waestele armoõppetust kulutama, neid, kes süddame polest rõhhtud, parrandama, wangidele lahtilaskmist kulutama, ja pimmedattele näggemist, ja neid, kes waewatud on, andeks-andmisse läbbi lahti laskma,
19. Ja kulutama Issanda melepärralisse aasta.
20. Ja kui temma ramato kinnipanni, andis ta sedda sullase kätte, ja istus mahha, ja keikide silmad koggodusse koias waatsid üksi silmi temma peäle.
21. Ja temma hakkas ütlema nende wasto: Tänna on sesinnane kirri töeks sanud, teie kuuldes.
22. Ja nemmad tunnistasid keik temmast, ja pannid immeks temma armsad sannad, mis temma suust wälja tullid, ja ütlesid: Eks sesinnane olle Josepi poeg?
23. Ja temma ütles nende wasto: Kül teie öiete mulle sedda wanna sanna ütlete: Arst aita issiennast! mis meie olleme kuulnud Kapernaumas sündinud ollewad, sedda te ka siin omma pärris-maal.
24. Agga temma ütles: Töest minna ütlen teile: ükski prohwet ei olle mitte armas omma pärris-maal.
25. Agga töe polest ütlen minna teile: Mitto leske-naest olli Elia aial Israelis, kui taewas olli kolm aastat ja kuus kuud kinnipandud, kui suur nälg olli keik ülle se Ma.
26. Ja ei ühhegi jure nende seast ei läkkitud Eliast, kui agga Sarepta liñna Sidonia-male ühhe lesse-naese jure.
27. Ja palju piddalitöbbisid olli Israelis prohwet Elisa aial, ja ükski neist ei sanud puhtaks, kui agga Naaman Siria-mees.
28. Ja keik said täis wihha, kes koggodusse koias ollid, kui nemmad sedda kuulsid,
29. Ja tousid ülles ja toukasid tedda liñnast wälja, ja wisid tedda ülles se mäe otsa peäle, mis peäle nende lin olli ehhitud, et nemad tedda piddid ülle kaela mahhakukkutama.
30. Agga temma läks keskelt nende wähhelt ärra, ja läks omma teed.

31. Ja tuli alla Kapernaumma Kalilea-ma liina, ja õppetask neid hingamisse-päivil.
32. Ja nemmad ehmatasid temma õppetuskse pärrast, sest temma sannal olli melewald.
33. Ja seäl koggoduskse koiask olli üks innimenne, sel olli rojase kurrati waim, ja se kissendas sure heäleaga,
34. Ja ütles: Et seisa! mis meil on sinnoga teggemist, Jesus Naatsarettist? ollid sa tulnud meid ärrarikkuma? ma tunnen sind, kes sa ollid, se Jummalapühha Poeg.
35. Ja Jesus sõitles tedda, ja ütles: Olle wait, ja minne temmast wälja. Ja kurri waim wiskas tedda kesk paika nende sekka, ja läks temmast wälja, ja ei teinud temmale ühtege kahjo.
36. Ja suur ehmatusk tuli keikide peäle, ja rääksid teine teisega ja ütlesid: Mis luggu se on, et ta rojasid waimusid kässib melewalla ja wäega, ja nemmad lähhawad wälja?
37. Ja könne läks temmast wälja keik se Ma läbbi seäl ümberkaudo.
38. Agga temma tousis ülles koggoduskse koiast, ja läks Simona kotta; agga Simona äm olli haige kanges sojas töwwes, ja nemmad pallusid tedda temma pärrast.
39. Ja ta seisis temma jures püsti, ja ähwardas sedda soja többe, ja se lahkus temmast; agga seddamaid tousis ta ülles, ja tenis neid.
40. Agga kui päike loja läks, siis wisid keik need, kel haiged ollid, mitmesugguses töwwes, neid temma jure: ja temma panni iggaühhe peäle käed, ja teggi neid terweks.
41. Agga kurjad waimud läksid ka mitmest wälja kissendades, ja ütlesid: Sinna ollid se Kristus, se Jummalapöeg. Ja temä sõitles neid, ja ei lasknud neid mitte räkida, sest nemmad tundsid tedda Kristuskse ollewad.
42. Agga kui walge sai, läks temä wälja, ja läks ühte tühja paika, ja rahwas otsisid tedda, ja tullid temä jure, ja piddasid tedda, et ta neist ei piddand ärraminnema.
43. Agga temma ütles nende wasto: Minna pean ka muile liinadele armoõppetusk kulutama Jummalarigist; sest seks ollen ma läkkitud.
44. Ja temma ütles jutlust Kalilea-ma koggoduskse koddade sees.

5. Peatük.

Peetrusse rohke loom: piddalitöbbine, ja alwatud sawad terweks: Matteust kutsutakse jüngriks. Kristus kostab omma jüngritte eest paastmisse pärrast. (Ewangelium wiendamal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Agga se sündis, kui rahwas temma jure tungis Jummal sanna kuulma, ja temma isse seisis Kenetsareti järwe äres,
2. Ja näggi kaks laewa järwe äres seiswad, agga kallamehhed ollid neist wäljaläinud, ja lopputasid note ärra:
3. Siis läks temä ühhe laewa peäle, mis Simona pärralt olli, ja pallus tedda, et ta mäelt nattukest pididi ärrasoudma: ja temma istus mahha, ja õppetas rahwast laewa seest.
4. Agga kui ta lõppes räkimast, ütles temma Simona wasto: Soua senna süggawa kohta, ja laske ommad nodad sisse ühhe loma katseks.
5. Ja Simon wastas ja ütles temmale: Õppetaja, meie olleme keige se ö tööd teinud, ja ep olle ühtegi sanud agga, sinno sanna peäle tahhan ma nota sisse lasta.
6. Ja kui nemmad sedda teggid, said nemad sure hulga kallo; agga nende noot kärrises lõhki.
7. Ja nemmad tombasid käega ommad seltsi--meeste wasto, kes teises laewas ollid, et nemmad pididid tulles, ja neid aitma. Ja nemmad tullid ja täitsid mollemad laewad täide, nenda et nemmad wausid;
8. Agga kui Simon Peetrus sedda näggi, heitis temma Jesusse põlwede ette mahha, ja ütles: Issand, minne minnust ärra, sest ma ollen üks pattune innimenne:
9. Sest suur ehmatuse olli temma peäle tulnud ja keikide peäle, kes temmaga ollid, se kallasagi pärrast, mis nemmad ühhes ollid sanud.
10. Nendasammoti ka tulli suur ehmatuse Jakobusse ja Joannesse Sebedeusse poegade peäle, kes Simona seltsimehhed ollid. Ja Jesus ütles Simona wasto: Ärra karda, sest aiast pead sa innimessi püüdma.
11. Ja nemmad aiasid laewadega mäele, ja jätsid keik mahha, ja käisid temma järrel.)
12. Ja se sündis, kui ta ühhes liinas olli, ja wata, seäl olli üks mees täis piddalitöbbe: ja kui ta Jesust näggi, heitis temma silmili mahha, pallus tedda ja ütles: Issand, kui sa tahhad, woid sa mind puhtaks teha.
13. Ja temä sirrutas kät, ja putus temmase, ja ütles: Ma tahhan, sa puhtaks; ja seddamaid läks se piddalitöbbi temmast ärra.
14. Ja temma kelis tedda sedda ei kellelegi ütlema, waid temma ütles: Minne ärra ja näita ennast preestrile, ja ohwerda omma puhastamisse eest, nenda kui Moses on käsknud, neile tunnistasseks.

15. Agga se könne temmast laggus laiemale, ja palju rahwast tuli kokko tedda kuulma, ja temmalt terwist sama omma többedest.
16. Agga temma läks körwale senna, kus tühjad paigad ollid, ja pallus Jummalat.
17. Ja se sündis ühhel päwal, et ta õppetas, ja seäl ollid Wariserid ja kässotundiad istmas, kes ollid tulnud keikist Kalilea- ja Juda-ma allewist ja Jerusalemmast: ja Issanda wäggi olli seäl neid terweks teggemas.
18. Ja wata, ühhed mehhed töid wodi peäl ühhe innimesse, kes olli alwatud: ja nemmad püüdsid tedda sisse wia, ja temä ette panna.
19. Ja kui nemmad rahwa pärrast, kust nemmad piddid tedda sisse wima, maad ei leidnud, läksid nemmad ülles kattukse peäle, ja lasksid tedda kiwwi laest läbbi mahha wodiga hopis kesk paika Jesusse ette.
20. Ja kui ta nende usko näggi, ütles ta temma wasto: Innimenne, sinno pattud on sulle andeks antud.
21. Ja kirjatundiad ja Wariserid hakkasid mötlema, ja ütlesid: Kes on se, kes Jummal teotussi rägib? kes woib pattud andeks anda, kui agga Jummal üksi?
22. Agga kui Jesus nende mötlemissid tundis, kostis temma ja ütles nende wasto: Mis teie mötlete ommas süddames?
23. Kumb on kergem öölda: Sinno pattud on sulle andeks antud, ehk öölda: Touse ülles ja könni?
24. Agga teie peate teäda sama, et innimesse Poial melewald on Ma peäl pattud andeks anda, (ütles ta selle wasto, kes olli alwatud:) Ma ütlen sulle, touse ülles, ja tösta omma wodi ülles, ja minne ärra omma kotta.
25. Ja seddamaid tousis ta ülles nende nähhes, töstis omma wodi ülles, mis peäl temma olli magganud, ja läks omma koio Jummalat kites.
26. Ja suur ehmatust tuli keikide peäle, ja auustasid Jummalat, ja said täis kartust ja ütlesid: Meie olleme tänna immelikkud asjad näinud.
27. Ja pärrast sedda läks temma wälja, ja näggi ühhe tõlneri, Lewi nimmi, tolli-hones istuwad, ja ütles temmale: Käi minno järrel.
28. Ja temma jättis keik mahha, tousis ülles ja käis temma järrel.
29. Ja Lewi teggi temmale suurt woöraspiddo ommas koias, ja suur hulk tõlnerid ja teisi ollid temmaga laudas istmas.
30. Ja kirjatundiad ja Wariserid nurrisesid temma jüngritte wasto ja ütlesid: Mikspärrast sõte ja jote teie tõlneritte ja pattustega?
31. Ja Jesus wastas ja ütles nende wasto: Neil, kes terwed on, ei olle arsti tarwis, waid haigedel.
32. Minna ei olle tulnud öigid kutsma, waid pattusid mele-parrandamisse pole.
33. Agga nemad ütlesid temma wasto: Miks Joannesse jüngrid paastwad ni saggedaste ja tewad palwesid, nendasammoti ka Wariseride jüngrid ; agga sinno jüngrid söwad ja jowad?

34. Agga temma ütles nende wasto: Kas teie woite pulma rahwast paastma panna, kunni peigmees nende jures on?
35. Agga päwad tullewad, kui se peigmees neist saab ärrawoetud, et nemmad siis paastwad neil päiwil.
36. Agga temma ütles ka neile ühhe tähhendamisse sanna: Ükski ei panne ue kue paika ühhe wanna kue peäle, muido se uus kärristab sedda wanna, ja se ue ride paik ei sünni mitte se wanna peäle.
37. Ja ükski ei panne wärsket wina wanna nahk-astjade sisse, muido aiab se wärske wiin need nahk-astjad lõhki, ja temma joseb mahha, ja need nahk-astjad lähhäwad hukka.
38. Waid wärsket wina peab ute nahk-astjade sisse pandama, siis seiswad mollemad terwed.
39. Ja ükski, kes wanna jonud, ei tahha warsi wärsket, sest ta ütleb: Wanna on parrem.

6. Peatük.

Jüngrid katkuwad päid pühhapäwal. Kristus teeb ärrakuinud kät terweks; wallitseb kaksteistkümmend Apostlit ommast jüngrittest; teeb jutlust wäljal. Ewangelium neljandamal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummala Pühha.

1. Ja se sündis Pasa pühha teisel päwal, et temma läbbi wilja käis; ja temma jüngrid katsusid päid, ja söid ja örusid kättega.
2. Agga monningad Wariseridest ütlesid neile: Mispärrast tete teie sedda, mis ei sünni hingamisse-päiwil teha?
3. Ja Jesus wastas, ja ütles nende wasto: Eks teie sedda olle luggenud, mis Tawet teggi, kui temmal nälgi olli, ja neil, kes temmaga ollid?
4. Kuida temma Jummala kotta läks, ja wottis ettepannemisse leiwad, ja söi, ja andis ka neile, kes temmaga ollid, mis ühhelgi ep olnud lubba süa, kui agga preestridel.
5. Ja temma ütles neile: Innimesse Poeg on ka hingamisse päwa Issand.
6. Agga se sündis ühhel teisel hingamisse-päwal, et ta koggodusse kotta läks, ja õppetas: ja seäl olli üks innimenne, ja selle parram kässi olli ärrakuinud.
7. Agga kirjatundiad ja Wariserid wahtsid tedda, kas ta hingamisse-päwal pididi terweks teggema, et nemmad pididid kaebdust temmast leidma.
8. Agga temma teadis nende mõtlemissed ärra, ja ütles selle innimesse wasto, kel se kuinud kässi olli: Touse ülles, ja astu kesk seie paika, ja temma tousis ülles ja seisis seäl.
9. Siis ütles Jesus nende wasto: Minna tahhan teilt middagi küssida: kas hingamisse-päiwil sünnib head teha, woi kurja teha? ello hoida, woi hukka sata?

10. Ja temma watas ümber nende keikide peäle, ja ütles selle innimesse wasto: Sirruta omma kät, ja temma teggi nenda: ja temma kässi sai jälle terweks otsego teine.
11. Agga nemmad jäid koggone hulluks, ja räkisid teine teisega, mis nemmad kül Jesussele piddid teggema.
12. Agga neil päiwil sündis, et ta wäljaläks ühhe mäe peäle Jummalat palluma, ja temma jäi palwesse Jummalat pole keige se ö.
13. Ja kui walge sai, kutsus temma ommad jüngrid ennese jure, ja wallitses nende seast kaks--teistkümmend, neid nimmetas temma ka Apostlideks.
14. Need ollid: Simon, kedda temma ka Peetrusseks nimmetas, ja temä wend Andreas, Jakobus ja Joannes, Wilippus ja Partolomeus.
15. Matteus ja Tomas, Jakobus Alweusse poeg, ja Simon, kedda Seloteks hütakse.
16. Judas Jakobusse poeg, ja Judas Iskariotes, kes ka sai ärraandiaks.
17. Ja kui ta sai alla läinud nendega, seisis temma laggeda peäl, ja temma jüngritte hulk, ja suur hulk rahwast keige Juda-maalt ja Jerusalemast ja merre äärtsest Tirussest ja Sidonist,
18. Kes ollid tulnud tedda kuulma, ja et nemmad woiksid terweks sada omma haigussist, ja kedda rojasist waimudest waewati; ja nemmad said terweks.
19. Ja keik se rahwas püdis temmasse putuda, sest wäggi läks temmast wälja, ja teggi keik terweks.
20. Ja temma töstis ommad silmad omma jüngritte peäle, ja ütles: Önsad ollete teie waesed; sest teie pärralt on Jummalat riik.
21. Önsad ollete teie, kel nüüd nälgi on; sest teie peate täis sama. Önsad ollete teie, kes teie nüüd nuttate: sest teie peate naerma.
22. Önsad ollete teie, kui innimesed teid wihkawad, ja kui nemmad teid ärralahhutawad, ja laimawad, ja põlgwad teie nimme kui ühhe pahha nimme innimesse Poia pärrast.
23. Römustage ennast sel päwal, ja hüppage, sest wata, teie palk on suur taewas; sest nende wannemad teggid nendasamoti prohwetidele.
24. Agga hädda teile, kes teie rikkad ollete: sest teie trööstiminne on jo teie kä.
25. Hädda teile, kes teie täis ollete: sest teie peate nälgi ollema. Hädda teile, kes teie nüüd naerate: sest teie peate leinama ja nutma.
26. Hädda teile, kui keik innimesed head teist räkiwad: sest nende wannemad teggid nendasammoti walleprohwetidele.
27. Agga teile, kes teie kulete, ütlen minna: Armastage ommad wihhamehhed, tehke head neile, kes teid wihkawad.
28. Önnistage neid, kes teid ärraneedwad, palluge nende eest, kes teile liga teggewad.

29. Kes sind ühhe kõrwa äre lööb, sellele pakku ka teist: ja sellele, kes so kue ärrawottab, ärra kela ka mitte wammust.
30. Agga anna iggaühhele, kes sind pallub: ja kes sinnult sinno omma wottab, selt ärra küssi taggasi.
31. Ja nenda kui teie tahhate, et innimessed teile peawad teggema, nendasammoti tehke teie ka neile.
32. Ja kui teie neid armastate, kes teid armastawad, mis tänno teil sest on? sest pattused armastawad ka neid, kes neid armastawad.
33. Ja kui teie omma heateggiattele head tete, mis tänno teil sest on? sest pattused tewad seddasamma ka.
34. Ja kui teie neile laenate, kellelt teie lodate jälle kätte sada, mis tänno teil sest on? sest pattused laenawad ka pattustele, et nemmad sedda wõrra jälle saaksid.
35. Agga armastage ommad wihamehhed, ja tehke head ja laenage, ei ühtegi selle wasto lotes: siis peab teie palk suur ollema, ja teie peate selle Keigekörgema lapsed ollema: sest temä on helde nende tännamatta ja kurjade wasto.
36. Sepärrast olge armolissed, nenda kui teie Issagi armolinne on.
37. Ja ärge moistke kohhut, siis ei moisteta ka mitte teie peäle kohhut; ärge moistke hukka, siis ei moisteta ka teid mitte hukka.
38. Andke andeks, siis antakse teile andeks: andke, siis peab teile antama; üks hea kinniwaitud ja kuhja peaga puistatud moöt peab teie rüppe antama; sest sellesamma moödogä, misga teie moödate, peab teile jälle moödetama.
39. Agga temä ütles neile tähhendamisse saña: Kas pimme woib pimmedale teed juhhatada: eks nemäad mollemad auko ei lange?
40. Ei jünger olle mitte ülle kui temma öppetaja; agga iggaüks täieste öppetud peab ollema kui temma öppetaja.
41. Agga mis sa sedda pinda nääd, mis so wenna silmas on ; agga sedda palki, mis so ommas silmas on, ei panne sa mitte tähhele.
42. Ehk kuidä woid sa omma wennale öölda: Wend, lasse ma kissun sedda pinda wälja, mis so silmas on, ja isse ei nä sa sedda palki, mis so silmas on ? oh siña sallalik! kissu essite sedda palki omäst silmast wälja, ja siis selletad siña wäljakiskuda sedda pinda, mis so wenna silmas on.)
43. Sest se ei olle hea pu, mis pahha wilja kannab, egga pahha pu, mis hea wilja kannab.
44. Sest igga pu tunnukse omäst wiljast: sest kibbowitsust ei noppita wigimarjo, egga ohhakist kogguta winamarja kobbaraid.
45. Hea innimenne toob head wälja omä süddame heast warrandussest; ja kurri innimenne toob kurja wälja omma süddame kurjast warrandussest: sest mis südda täis on, sedda rägib temma su.

46. Agga miks teie mind hüate: Issand, Issand! ja teie ei te mitte, mis ma ütlen?

47. Iggaüks, kes minno jure tulleb ja kuleb mo sannad ja teeb nende järrele, sedda tahhan ma teile näidata, kelle sarnane ta on.

48. Temma on ühhe innimesse sarnane, kes koia ehhtas, ja kaewas ja süggawaste kaewas, ja panni temma allust kaljo peäle; agga kui suur wessi tuli, käis wolas wessi selle koia peäle, ja ei woinud sedda mitte likutada, sest temma allus olli ühhe kaljo peäle raiatud.

49. Agga kes kuleb, ja ei te mitte, se on ühhe innimesse sarnane, kes honet ehhtas Ma peäle ilma allusseta, ja wolas wessi käis temma peäle, ja seddamaid langes ta mahha, ja se koia lagguminne olli suur.

7. Peatük.

Ühhe pealikko sullasest. Sest poismehhest Naini liñnast. Joannessest ja temma jüngrittest. Sest pattusest naesest. Ewangelium kueteistkümmemal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Agga pärrast, kui ta keik ommad kõnned rahwa kuuldes sai lõppetanud, läks temma Kapernaumma.

2. Ja ühhe pealikko sullane, kes temma melest kallis olli, se olli haige ja surremisse peäl.

3. Agga kui ta Jesussest kulis, läkkitas temma Juda-rahwa wannemad temma jure, ja pallus tedda, et ta pididi tulles ja temma sullast terweks teggema.

4. Agga kui nemmad Jesusse jure said, pallusid nemad tedda üpris wägga ja ütlesid: Temma on sedda wäärt, et sa temmale sedda teed.

5. Sest ta armastab meie rahwast, ja se koggodusse koia on ta isse meile üllesehhitanud.

6. Ja Jesus läks nendega; agga kui temma ei olnud ennem kaugel koiast ärra, läkkitas se pealik ommad sõbrad temma jure, ja käskis temale öölda: Issand, ärra wotta sedda waewa nähha: sest minna ei olle mitte wäärt, et sa mo kattukse alla tulled.

7. Sepärrast ei olle minnage ennast wäärt arwanud sinno jure tulla; waid ütle agga ühhe sannaga, siis saab mo sullane terweks.

8. Sest minnage ollen ka innimenne teise wallitsusse alla seätud, ja minno al on söamehhi, ja ma ütlen sellele: Minne, ja temma lähhäb; ja teisele: Tulle, ja temma tulleb; ja omma sullasele: Te sedda, siis ta teeb.

9. Agga kui Jesus sedda kulis, panni temma tedda immeks, ja pöris ümber ja ütles se rahwa wasto, mis järrel käis: Ma ütlen teile, sähhärdust usko ei olle ma Israelistke leidnud.

10. Ja kui need, kes wäljaläkkitud, jälle koio said, leidsid nemãad se haige sullase terwe ollemast.
11. Ja se sündis teisel päwal, et temma ühte liõna läks, mis hütakse Nainiks, ja temmaga läksid palju temma jüngrid ja palju rahwast;
12. Agga kui ta liggi liõna wärrawat sai, wata, siis kanti surnud wälja, se olli omma emma ainus poeg, ja se olli lesk, ja palju liõna rahwast olli temmaga.
13. Ja kui Issand tedda näggi, siis hallastas temma wägga temma peäle ja ütles temmale: Ärra nutta mitte.
14. Ja kui ta liggi sai, hakkas temma pusarkist kinni, (agga need kandjad seisid) ja temma ütles: Noormees, ma ütlen sulle, touse ülles!
15. Ja se surnud tousis istma ja hakkas räkima, ja ta andis tedda temma emmale;
16. Agga nende keikide peäle tuli hirm, ja auustasid Jummalat ja ütlesid: Suur prohwet on meie seas tousnud, ja Jummal on omma rahwast tulnud katsma.
17. Ja sesiõnane kõnne widi temãast laiale keige Juda-ma läbbi, ja keiki paiko seäl ümberkaudo.)
18. Ja sedda keik kulutasid Joannessele temma jüngrid: ja Joannes kutsus ennese jure kaks omma jüngritest,
19. Ja läkkitas neid Jesusse jure, ja käskis temmale öölda: Kas sinna se olled, kes peab tulles, woi peame meie teist ootma?
20. Agga kui need mehed temma jure said, ütlesid nemãad: Ristia Joannes on meid so jure läkkitanud, ja kässib öölda: Kas sinna se olled, kes peab tulles, woi peame meie teist ootma?
21. Agga selsammal tunnil teggi ta mitto terweks tõbbedest ja mitmest waewast ja kurjest waimudest, ja mitme pimmedale kinkis temma näggemist.
22. Ja Jesus wastas, ja ütles neile: Minge ja kulutage Joannessele, mis teie ollete näinud ja kuulnud, et pimmedad näwad, jallotumad käiwad, piddalitõbbised sawad puhtaks, kurdid kuulwad, surnud touswad ülles, waestele kulutakse Ewangeliummit.
23. Ja õnnis on se, kes minnust ial ennast ei pahhanda.
24. Agga kui Joannesse Kässud said ärraläinud, hakkas temãa Joaõnesest rahwa wasto räkima: Mis teie ollete wäljaläinud körbe waatma? ühhe pilliroo, mis tulest kõikutakse?
25. Ehk mis teie ollete wäljaläinud waatma? ühhe innimesse pehmede rietega ehitud? wata, kes kalli ridega ja röömsa ello sees ellawad, need on kunninglikko koddade sees.
26. Ehk mis teie ollete wäljaläinud waatma? ühhe prohwet? tõest minna ütlen teile: Kes weel ennam on, kui prohwet.
27. Sesinnane on se, kennest on kirjutud: Wata, ma läkkitan omma ingli sinno palle ele, kes so teed sinno eel peab walmistama.

28. Sest minna ütlen teile: Nende seast, kes naesest on sündinud, ei olle mitte suremat prohwetit, kui ristia Joannes; agga se, kes wähhem on Jummalale rikis, on surem tedda.
29. Ja keik rahwas, mis tedda kulis, ja need tõlnerid, kes Joannesse ristmissega ollid ristitud, andsid Jummalale õigust.
30. Agga Wariserid ja kässotundiad põlgsid ärra Jummalale nou issienneste wasto, ja ei lasnud ennast mitte temmast ristida.
31. Agga Issand ütles: Keñe sarnatseks pean minna sesinnatse innimeste suggu pannema, ja kenne sarnatsed on nemmad?
32. Nemad on nende laste sarnatsed, kes turro peäl istwad, ja hüüdwad teine teise wasto ja ütlewad: Meie olleme teile willet aianud, ja teie ei olle tansinud: meie olleme teile nuttolaulo laulunud, ja teie ei olle mitte nutnud.
33. Sest Joannes se ristia on tulnud, ei ta sõnud leiba, egga jonud wina; ja teie ütlete: Temmal on kurri waim.
34. Innimesse Poeg on tulnud, sööb ja joob, ja teie ütlete: Wata, se innimenne on södik ja wina-jodik, tõlneride ja pattuste söbber.
35. Ommeti moistetakse tarkust õigekeisriks keikist temma lapsist.
36. Agga üks neist Wariseridest pallus tedda, et ta temmaga pididi leiba wotma; ja temma läks se Wariseri kotta, ja istus lauale mahha.
37. Ja wata, üks naene olli liñnas, se olli pattune; kui ta teäda sai, et temma Wariseri koias laudas istus, tõi temma ühhe Alabastri-riista salwiga.
38. Ja temma seisis tagga temma jalje jures, nuttis ja hakkas temma jallad kastma silma--weega, ja kuiwatas neid omma juustega, ja andis temma jalgele suud, ja woidis neid se salwiga.
39. Agga kui se Wariseer, kes tedda olli kutsnud, sedda näggi, mõtles ta isseenneses ja ütles: Kui sesinnane olleks üks prohwet, kül ta siis moistaks, mis ja missuggune naene se on, kes temmasse putub; sest ta on üks pattune.
40. Ja Jesus wastas ja ütles temma wasto: Simon, mul on middagi sulle räkimist; agga temma ütles: Õppetaja, rägi.
41. Ühhel kassowotjal olli kaks wõlglast, teine olli wõlgo wiis sadda tenari-rahha, agga teine wiiskümmend.
42. Agga kui nemmad ei joudnud maksta, kinkis temma mollemille sedda: ütle nüüd, kumb neist wottab tedda enam armastada?
43. Agga Simon wastas ja ütles: Ma arwan se, kellele ta enam kinkinud: agga temma ütles temmale: Sa olled õiete moistnud.
44. Ja temma pöris ennast naese pole ja ütles Simonale: Kas sa sedda naest nääd? minna ollen sinno maiasse tulnud, sinna ei olle minno jalgade tarwis wett annud; agga sesinnane on silma-weega minno jallad kastnud, ja on ennese juustega kuiwatanud.
45. Sinna ei olle minnule suud annud; agga sesinnane, ni pea kui ta sisse tulli, ei jätnud järrele, minno jalgele mitto korda suud andmast.

46. Sinna ei olle mo Pead ölliga woidnud, ja sesinnane on mo jallad salwiga woidnud.
47. Sepärrast, ütlen minna sulle, temma palju patto on andeks antud, sest ta on palju armastanud; agga kellele pissut andeks antakse, se armastab pissut.
48. Ja ta ütles temmale: Sinno pattud on sulle andeks antud.
49. Ja need, kes temmaga laudas istsid, hakkasid isseennestes mötlema: Kes sesiñnane on, kes ka pattud andeks annab?
50. Agga temma ütles selle naese wasto: Sinno usk on sind aitnud; minne rahhoga.

8. Peatük.

Jummala sanna seemnest: Kangest tulest merre peäl: Kurjast waimust waewatud innimessest. Ühhest haigest naesest. Jairusse tütrest. Ewangelium kahheksamal Pühhapäwal enne Kristusse üllestousmisse Pühha.

1. Ja pärrast sündis, et temä läks ühhest liñnast ja allewist teise, ja ütles jutlust ja kulutas Ewangeliummit Jummala rigist, ja need kaksteistkümmend temmaga,
2. Ja monned naesed, kedda temma olli terweks teinud kurjest waimudest ja tööbedest, Maria, kedda hütakse Mahdalenaks, kellest seitse kurja waimo olli wäljaläinud,
3. Ja Joanna, Kusa Herodesse warra-hoidia naene, ja Susanna, ja palju muid, kes tedda aitsid omma warraga.
4. Agga kui palju rahwast ühhes kous olli, ja keikist liñnadest temma jure tötsid, rakis ta tähhendamisse sanna läbbi:
5. Üks külwaja läks wälja omma semet külwama, ja kui ta külwas, kukkus muist tee äre ja sötkuti ärra, ja need linnud, mis taewa all, söid sedda ärra;
6. Ja muist kukkus kaljo peäle, ja kui temma tousis, kuiwis temma ärra, sepärrast et temmal ep olnud märga:
7. Ja muist kukkus kesk ohhakatte sekka, ja need ohhakad tousid ühtlase ülles ja lämmatasid sedda ärra.
8. Ja muist kukkus hea Ma peäle, ja kui temma tousis, kandis temma saakortse wilja. Kui ta sedda ütles, hüdis temma: Kel körwad on kuulda, se kuulgo.
9. Agga temma jüngrid küssisid temmalt ja ütlesid, mis tähhendamisse sanna se olneb.
10. Agga temma ütles: Teile on Jummala rigi sallaja-asjad teada antud; agga teistele tähhendamisse sannade läbbi, et nemmad nähhes ei nä, ja kuuldes ei moista.
11. Agga se on se tähhendamisse sanna: Se seme on Jummala sanna.

12. Agga tee-äärtse on need, kes sedda kuulwad: pärrast tulleb kurrat ja wottab se sanna nende süddamest ärra, et nemmad ei pea uskma egga önsaks sama.
13. Agga kaljopeälsed on need, kes, kui nemmad kuulwad, sedda sanna römoga wastowotwad; agga neil ei olle mitte juurt, ürrikesseks aiaks uskwad nemmad, ja kiusatusse aial tagganewad nemmad ärra.
14. Agga mis ohhakatte sisse kukkus, needsinnatsed on need, kes kuulwad ja lähhäwad omma töle, ja neid lämmatakse ärra ma-ilma murrest ja rikkussest ja sesinnatse ello himmudest, ja ei kañna walmist wilja.
15. Agga mis hea Ma sees on, need on needsinnatsed, kes sedda sanna kuulwad, ja kauni ja hea süddame sees piddawad, ja kandwad wilja kannatades.)
16. Agga ükski ei süta künalt, ja ei katta sedda astjaga kinni, egga panne laua alla; waid panneb küünla-jalla peäle, et need, kes sisse tullewad, walget näwad.
17. Sest ühtegi ei olle sallaja, mis ei peaks ilmuma: ei olle ka ühtegi warjul, mis ei peaks teäda sama, ja ilmuma.
18. Sepärrast katske, kuidas teie kulete; sest kel ial on, sellele peab antama, ja kel ei olle, selle käest peab ka ärrawoetama, mis ta mötleb ennesel ollewad.
19. Agga temma jure tullid temma emma ja wennad, ja ei woinud mitte temma jure sada rahwa pärrast.
20. Ja temmale kulutadi monnest, kes ütlesid: Sinno emma ja so wennad seiswad oues, ja tahtwad sind nähha;
21. Agga temma wastas ja ütles neile: Minno emma, ja mo wennad on need, kes Jumala sanna kuulwad ja se järrele teggewad.
22. Ja ühhel päwal sündis, et ta laewa läks ja temma jüngrid, ja ütles nende wasto: Läksi teile pole järwe: ja nemmad läksid ärra.
23. Ja kui nemmad laewaga läksid, uinus temma maggama: ja tulispask tousis järwe peäl; ja nemmad said ülleültse märjaks, ja neil olli hädda kä;
24. Agga nemmad tullid temma jure, ja ärratasid tedda ülles ja ütlesid: Öppetaja, öppetaja, meie lähhäme hukka; agga temma tousis ülles ja ähwardas tuult ja laened, ja nemmad jäid wait, siis sai se waikseks.
25. Agga temma ütles nende wasto: Kus on teie usk? agga nemmad kartsid ja immetellesid, ja ütlesid teine teise wasto: Kes siis sesinnane on, et temma ka tuled ja wet kässib, ja need wotwad temma sanna kuulda?
26. Ja nemmad läksid laewaga Kadara-rahwa male, se on Kalilea kohhal.
27. Agga kui temma mäele läks, tuli temma wasto üks mees liñnast, sel ollid kurjad waimud ammust aia, ja temmal ei olnud kube selgas, ja ei seisnud koddo, waid surnohaudade sees.
28. Agga kui ta Jesust näggi, siis karjus temma wägga, ja heitis temma ette mahha, ja ütles sure heälega: Mis on mul sinnoga teggemist, Jesus, keigekörgema Jumala Poeg! ma pallun sind, et sa mind ei waewa.

29. Sest temã käskis sedda rojast waimo sest innimessest wäljamiõna: sest ta olli tedda kaua aega waewanud, ja temã olli ahhelattega kinni ja hoiti jalgraudus, ja temma kiskus need rauad katki, ja aeti kurjast waimust kõrbedesse.
30. Ja Jesus küssis temmalt, ja ütles: Mis so nimmi on? agga temma ütles: Legeon; sest palju kurje waimusid ollid temma sisse läinud.
31. Ja temma pallus tedda, et ta neid ei piddand käskma süggawasse miõna.
32. Agga seäl olli suur sea-karri mäe peäl sömas: ja nemãd pallusid tedda, et ta neile piddi lubba andma nende sisse miõna, ja temma andis neile lubba.
33. Agga kui need kurjad waimud sest innimessest said wäljatulnud, läksid nemmad siggade sisse, ja se sea- karri kukkutas ennast ülle kaela kalda peält järwe, ja lämmatas ärra.
34. Agga kui sea- karjatsed sedda näggid, mis sündis, pöggenesid nemmad ärra, ja läksid ja kulutasid sedda liõnas ja maal.
35. Siis läksid nemmad wälja sedda waatma, mis olli sündinud, ja tullid Jesusse jure ja leidsid sedda innimest, kellest need kurjad waimud ollid wäljaläinud, Jesusse jalgade jures istmast ridis ja õige melega; ja nemãd kartsid.
36. Ja need, kes sedda ka ollid näinud, kulutasid neile, kuidas se, kes kurjast waimust waewatud, olli terweks sanud.
37. Ja keik se rahwa-hulk, mis seäl Kadara-rahwa maal ümberkaudo ollid, pallus tedda, et ta piddi nende jurest ärraminnema: sest et suur hirm olli nende peäle tulnud. Ja temma läks laewa, ja läks taggasi.
38. Agga se mees, kellest kurjad waimud ollid wäljaläinud, pallus tedda, et ta piddi sama temma jure jäda; agga Jesus laskis tedda ennesest ärra, ja ütles:
39. Minne omma kotta taggasi, ja rägi ülles, mis sured asjad Jummal sulle on teinud: ja temã läks ärra, ja kulutas keige se liõna läbbi, mis Jesus temmale olli teinud.
40. Agga se sündis, kui Jesus taggasi tulli, wottis rahwas tedda wasto; sest nemmad ootsid tedda keik.
41. Ja wata, üks mees, Jairus nimmi, tulli, ja temma olli koggodusse-koia üllem, ja temma heitis Jesusse jalge ette mahha, ja pallus tedda ennese kotta tulla:
42. Sest temmal olli üks ainus tüttar liggi kahheteistkümne aastane, ja se olli surnud. (Agga, kui temma senna läks, lämmatas rahwas tedda pea ärra.
43. Ja üks naene, kes kaksteistkümmed aastat werre-töwwes olnud, kes keik omma peatoidust arstide kätte olli ärrakullutanud, ja ei woinud ühhegi käest terwist sada,
44. Se tulli temma selja tahha, ja putus temma kue pallistussesse, ja seddamaid lõppes temã werre többi ärra.

45. Ja Jesus ütles: Kes on minnusse putunud? agga kui keik salgasid, ütles Peetrus ja need, kes temma jures ollid: Öppetaja, rahwas tungib sinno peäle ja röhhuwad sind, ja sinna ütled: Kes se on, kes minnusse putunud?
46. Agga Jesus ütles: Üks on minnusse putunud: sest ma ollen tunnud, et wäggi minnust on wäljaläinud.
47. Agga kui se naene näggi, et ta ei woinud warjule jäda, siis tuli ta wärristes ja heitis temma ette mahha, tunnistas temmale keige rahwa ees ülles, mis asja pärrast temma temmasse olli putunud, ja kuidas temma ni kohhe olli terweks sanud.
48. Agga ta ütles temmale: Olle julge, tüttar, sinno usk on sind aitnud; minne rahhoga.)
49. Kui temma alles räkis, tuli üks selle koggodusse koia-üllema perrest, ja ütles temmale: Sinno tüttar on surnud, ärra te öppetajale waewa.
50. Agga kui Jesus sedda kulis, wastas ta temmale ja ütles: Ärra karda, ussu agga, siis peab temma abbi sama;
51. Agga kui ta kotta sai, ei lasknud temma keddagi sisse miñna, kui agga Peetrust ja Jakobust ja Joannest, ja se lapse issa ja emma.
52. Agga keik nutsid ja kaebasid tedda; agga temma ütles: Äрге nutke mitte, ta ep olle mitte surnud, waid ta maggab.
53. Ja nemmad naersid tedda, sest nemmad teädsid, et ta olli surnud.
54. Agga temma aias keik wälja, ja hakkas ta kätte kinni, ja hüdis ja ütles: Tüttarlaps, touse ülles.
55. Ja temma hing tuli jälle, ja temma tousis seddamaid ülles, ja ta käskis temmale süa anda.
56. Ja temma wannemad ehmatasid ärra; agga temma kelis neid ei ühhelegi sedda räkimast, mis olli sündinud.

9. Peatük.

Kahheteistkümnest Apostlist: Wiest leiwast. Kristust mudetakse: Temma kannatamisest. Jüngritte au-ahnus, ja wihha. Kuida öiete peab Kristusse järrel käima.

1. Agga temã kutsus ommad kaksteistküñend jüngrit kokko, ja andis neile wägge ja melewalda keikide kurja waimude üle, ja többesid parrata,
2. Ja läkkitas neid wälja kulutama Jumala riki, ja haigid terweks teggema,
3. Ja ütles nende wasto: Äрге wotke ühtegi tee peäle, ei keppisid, egga pauna, ei leiba, egga hõbbe-rahha; ei pea ühhelegi kaks kube ollema.
4. Ja kus kotta teie ial lähhäte, senna jäge, ja seält minge wälja.
5. Ja kes ial teid wasto ei wotta, sest liñnast minge wälja, puistage ka tolmo teie jalgade peält ärra neile tuñistusseks.

6. Ja kui nemmad wäljaläksid, käisid nemmad möda allewid, ja kulutasid armoöppetust, ja teggid terweks keikis paikus.
7. Agga Nelli-würst Herodes kulis keik, mis temmast tehti, ja olli kahhe wahhel, sepärrast et monningad ütlesid: Joannes on surnust ülles--tousnud;
8. Agga monningad, et Elias on ennast näitnud; agga monned, et üks neist wannust prohwetidest on üllestousnud.
9. Ja Herodes ütles: Joannesse Pea ollen minna käsknud otsast ärraraiuda; agga kes se on, kellest ma sähhärdust kulen? ja temma püdis tedda nähha sada.
10. Ja kui need Apostlid taggasi tullid, rääksid nemmad temale, mis nemmad ollid teinud. Ja temma wottis neid ennese jure, ja läks ärra ühte tühja paika körwale, senna liña pole, mis hütakse Petsaidaks.
11. Agga kui rahwas sedda teäda sai, käisid nemmad temma järrel: ja temma wottis neid wasto, ja rakis neile Jummalä rigist: ja kellel parrandamist tarwis olli, neid teggi ta terweks.
12. Agga pääw hakkas werima, ja need kaks--teistkümmend tullid ta jure ja ütlesid temmale: Lasse se rahwas ärra, et nemmad allewitte ja küllade sisse seäl ümberkaudo woiwad miña ömaiale ja roga leida: sest meie olleme siin tühjas paikas.
13. Agga temä ütles nende wasto: Andke teie neile süa; agga nemmad ütlesid: Meil polle ennam kui wiis leiba ja kaks kalla; olgo siis, et meie lähhäme, ja roga ostame keige selle rahwale:
14. Sest neid olli liggi wiis tuhhat meest; agga temma ütles oma jüngritte wasto: Saatke neid mahhaistuma riddamissi, wiiskümmend iggas riddas.
15. Ja nemmad teggid nenda, ja saatsid keik mahhaistuma.
16. Agga temma wottis need wiis leiba ja need kaks kalla, watas ülles taewa pole, ja önnistas neid ja murdis, ja andis jüngritle selle rahwa ette panna.
17. Ja nemmad söid, ja keikide köhhud said täis, ja neid pallokessi, mis neile olli üllejänud, korjati kokko kaksteistkümmend korwi täit.
18. Ja se sündis, kui ta üksi olli Jummalat pallumas, siis ollid temma jüngrid temmaga: ja temma küssis neilt ja ütles: Kedda mind rahwas ütleb ollewad?
19. Agga nemmad wastasid ja ütlesid: Ristia Joaães; agga moñingad: Elias; agga teised, et üks neist wannust prohwetidest on üllestousnud.
20. Agga temä ütles nende wasto: Agga teie, kedda teie mind ütlete ollewad? siis wastas Peetrus ja ütles: Jummalä Kristus.
21. Ja temä kelis neid kowwaste, ja kelis ühhelegi sedda räkimast,
22. Ja ütles: Iñimesse Poeg peab paljo kannatama, ja kui kolbmatta ärraheidetama wannemist ja üllemist preestridest ja kirjatundiaist, ja ärratappetama, ja kolmandamal päwal jälle üllesärratadama.
23. Ja temä ütles keikile: Kui kegi minno järrele tahhab tulla, se salgago isseeñast ärra, ja wotke oma risti iggapääw eñese peäle, ja käigo minno järrel:

24. Sest kes ial omma ello tahhab hoida, se kautab sedda ärra; agga, kes ial omma ello ärrakautab minno pärrast, se hoiab sedda.
25. Sest mis kasso on innimessel sest, kui ta olleks keik ma-ilma kassuks sanud, ja kautaks isseennast, ehk teeks ennesele kahjo.
26. Sest kes ial minno ja minno sannade pärrast on häbbenenud, selle pärrast tahhab innimesse Poeg häbbeneda, kui ta saab tulnud oma ja Issa ja pühha inglide au sees.
27. Agga minna ütlen teile töeste: Monned neist on, kes siin seiswad, kes ei pea surma maitsma, kunni nemmad sawad Jummalä riki nähha.
28. Agga pärrast neid kõnnesid sündis se liggi kahheksa päwa, et ta ennese jure wottis Peetrust ja Joannest ja Jakobust, ja läks mäe peäle luggema.
29. Ja kui temma lugges, läks temma teggo--mood teise näule, ja temma rided läksid walgeks ja hiilgasid.
30. Ja wata, kaks meest rääksid temmaga, need ollid Moses ja Elias:
31. Neid nähti au sees ollewad, ja rääksid temma kannatamisse otsussest, mis temma Jerusalemmas piddi lõppetama;
32. Agga Peetrus ja need, kes temmaga ollid, ollid raskes unnes; agga kui nemmad üllesärkasid, näggid nemmad temma au, ja need kaks meest temma jures seiswad.
33. Ja se sündis, kui nemad temast ärralahkusid, ütles Peetrus Jesusse wasto: Öppetaja, se on hea, et meie siin olleme: tehkem kolm maia, ühhe sulle, ja ühhe Mosessele, ja ühhe Eliale: ja temma ei teädnud, mis ta ülles.
34. Agga kui temma sedda räkis, tulli üks pilw ja warjas nende üle; agga nemmad kartsid, kui nemmad pilwe sisse läksid.
35. Ja heäl tulli pilwest ja ütles: Sesinnane on minno armas Poeg, tedda kuulge.
36. Ja kui se heäl sündis, siis leiti Jesust üksi: ja nemmad jäid wait, ja ei kulutanud ei ühhelegi middagi neil päiwil neist asjust, mis nemmad ollid näinud.
37. Agga teisel päwal sündis, kui nemad mäelt alla läksid, et paljo rahwast temä wasto tulli.
38. Ja wata, üks mees rahwa seast kissendas ja ütles: Öppetaja, ma pallun sind, wata minno poia peäle: sest ta on minno ainus-sündinud poeg:
39. Ja wata, üks waim hakkab temasse kinni, ja temma kissendab seddamaid ja waim rapputab tedda, et ta wahto aiab: ja ta lahkub temmast waewalt ärra, kui ta tedda saab rōhhunud.
40. Ja minna ollen so jüngrid pallunud, et nemmad tedda piddid wäljaaiama, ja nemmad ei woinud mitte;
41. Agga Jesus wastas ja ütles: Oh sinna uskmatta ja pōrane suggu! kui kaua pean ma teie jures ollema, ja teiega kannatama? to omma poeg seie.

42. Agga kui ta weel tullemas olli, kiskus tedda se kurri waim, ja rapputas tedda; agga Jesus sõitles sedda rojast waimo, ja teggi se poisi terweks, ja andis tedda temä issale.
43. Agga keik ehmatasid se sure Jumäla au-tö pärrast; agga kui nemäd keik imëks pannid, mis Jesus teggi, ütles temä omma jüngritte wasto:
44. Pange teie need kõnned omma körwade sisse: sest innimesse Poeg peab innimeste kätte ärraantama;
45. Agga nemmad ei moistnud mitte sedda sanna, ja se olli nende eest warjule pandud, et nemmad sedda ei tunnud: ja nemmad kartsid se sanna pärrast temmalt küssides.
46. Agga nende seas tousis se mötleminne, kes kül nende seast surem pididi ollema;
47. Agga kui Jesus nende süddame mötlemist näggi, siis wottis ta ühhe lapsokesse, ja panni sedda ennese körwa seisma.
48. Ja ütles neile: Kes ial se lapsokesse minno nimmel wastowõttab, se wottab mind wasto: ja kes ial mind wastowõttab, se wottab sedda wasto, kes mind on läkkitanud: sest, kes teist keikist se wähhem on, se peab suur ollema.
49. Agga Joannes wastas ja ütles: Öppetaja, meie näggime ühhe kurjad waimod so nimmel wäljaaiawad: ja meie olleme tedda keelnud, et ta meiega sinno järrel ei käi.
50. Ja Jesus ütles temma wasto: Äрге keelge mitte, sest, kes meie wasto ei olle, se on meie poolt.
51. Agga se sündis, kui need päwad kätte said, et tedda pididi ülleswoetama, siis pöris temä julgeste omma palle Jerusalemma pole minnema.
52. Ja temma läkkitas ennese ele Käskusid, ja need käisid ja läksid ühhe Samaria-rahwa allewisse, temmale ömaia walmistama.
53. Ja nemmad ei wotnud tedda mitte wasto, sest et temma meel olli Jerusalemma pole miñna.
54. Agga kui temma jüngrid Jakobus ja Joannes sedda näggid, ütlesid nemmad: Issand, tahhad sa, siis tahhame meie käskida tuld taewast mahhatulla ja neid ärrarikkuda, nenda kui Eliaske teggi;
55. Agga temma pöris ennast ümber, sõitles neid ja ütles: Teie ei tea mitte, missugguse waimo pärralt teie ollete:
56. Sest innimesse Poeg ei olle mitte tulnud innimeste hingid hukka saatma, waid ärrapeästma. Ja nemmad läksid ühhe teise allewisse.
57. Agga se sündis, kui nemmad senna läksid, et üks tee peäl temma wasto ütles: Issand, ma tahhan so järrel käia, kuhho sa ial lähhäd:
58. Ja Jesus ütles temmale: Rebbastel on augud, ja linnudel, mis taewa al, on pessad; agga innimesse Poial ei olle mitte asset, kuhho ta omma Pead woiks panna.

59. Agga temma ütles ühhe teise wasto: Käi mo järrel; agga ta ütles: Issand, anna mulle lubba miña ja omma issa enne mahhamatta;
60. Agga Jesus ütles temma wasto: Lasse need surnud ommad surnud matta; agga, siña, minne ja kuluta Jummalaga riki.
61. Ja üks teine ütles ka: Issand, ma tahhan so järrel käia: agga anna mulle lubba, enne Jummalaga jätta neid, kes minno maias on ;
62. Agga Jesus ütles temma wasto: Ei ükski, kes omma kät adra külge panneb, ja watab taggasi, ei kölba Jummalaga rigile.

10. Peatük.

Seitsmestkümnest jüngrist: Armoõppetust kulutakse: Se te ello pole. Marta rummalus ja Maria tarkus. Ewangelium kolmeteistkümnemal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummalaga Pühha.

1. Agga pärrast sedda seadis Issand ka teist seitsekümmend, ja läkkitas neid kaks ühhes ennese ele igga liña ja paika, kuhho ta pididi minnema.
2. Siis ütles temma nende wasto sedda: Leikust on palju, agga pissut töteggiaid; sepärrast palluge leikusse Issandat, et temma töteggiaid omma leikusse kallale wottaks wäljaaiada.
3. Minge: wata, ma läkkitan teid kui talled kesket huntide sekka.
4. Äрге kandke kukrut, ei pauna, egga kingi, ja äрге terretage keddagi tee peäl.
5. Kuhho kotta teie ial sisse lähhäte, seäl üttelge essite: Rahho olgo sellesiñatsele koiale.
6. Ja kui ial seäl on üks rahho-laps, siis hingab teie rahho temma peäl; agga kui ei olle, siis tulleb se teie peäle taggasi.
7. Agga senna kotta jäge, söge ja joge, mis neil on: sest töteggia on omma palga wäärt: äрге kõndige mitte ühhest koiast teise.
8. Ja kuhho liña teie ial lähhäte, ja nemmad teid wastowotwad, seäl söge, mis teie ette pannakse.
9. Ja tehke seäl sees haiged terweks, ja üttelge neile: Jummalaga riik on teie jure liggi tulnud.
10. Agga kuhho liña teie ial lähhäte, ja nemad ei wotta teid mitte wasto, seält minge wälja temma ulitsatte peäle, ja üttelge:
11. Ka sedda tolmo, mis teie linnast on meie külge hakkanud, pühhime meie ärra teile; Ommeti peate teie sedda teädma, et Jummalaga riik teie jure liggi on tulnud.
12. Agga minna ütlen teile, et sel päwal Sodoma-rahwal peab hõlpsam põlli ollema, ku sel liñnal.

13. Hädda sulle Koratsin, hädda sulle Petsaida! sest kui Tirusses ja Sidonis need wäggewad teud olleksid sündinud, mis teie jures sündinud, kül nemmad olleksid ennemuiste kotti-ridis ja tuhkas istudes meelt parrandanud.
14. Ommeti peab Tirussel ja Sidonil hõlpsam põlli ollema kohtus, kui teil.
15. Ja sinna Kapernaum, kes sa taewast sadik olled üllendatud, sind peab pörgoni mahhalükkatama.
16. Kes teid kuleb, se kuleb mind, ja kes teid ärrapölgab, se põlgab mind ärra; agga kes mind ärrapölgab, se põlgab sedda ärra, kes mind on läkkitanud.
17. Agga need seitsekümmend tullid römoga taggasi, ja ütlesid: Issand, kurjad waimudke on meie melewalla al sinno nimmel;
18. Agga temä ütles neile: Ma näggin sadanat kui walko taewast mahhalangewad.
19. Wata, ma annan teile melewalda maddude ja korpionide peäle tallada, ja keige selle waenlase wäe peäle; ja ei ühtegi ei pea teile kahjo teggema.
20. Ommeti ärge olge sepärrast röömsad, et waimud teie melewalla al on; agga olge weel ennam röömsad, et teie nimmed taewas on üllespandud.
21. Selsamaltunnil olli Jesus waimus wägga römus ja ütles; Ma tunnistan so au ülles, Issa, taewa ja Ma Issand, et sa sedda tarkade ja moistlikkude eest olled warjule pannud, ja olled sedda ilmutanud wäetimille: töest Issa, sest se on nenda so mele pärrast olnud. Ja temma pöris ennast jüngritte pole ja ütles:
22. Keik on mulle minno Issast antud, ja ükski ei tunne, kes se Poeg on, kui agga Issa, ja kes se Issa on, kui agga Poeg, ja kellele se Poeg æ sedda tahhab ilmutada.
23. Ja temma pöris ennast jüngritte pole ja ütles neile isseärranis: Önsad on need silmad, kes näwad, mis teie näte:
24. Sest minna ütlen teile, et palju prohwetid ja kunningaid on tahtnud nähha, mis teie näte, ja ei olle sedda mitte näinud, ja kuulda, mis teie kulete, ja ei olle sedda mitte kuulnud.
25. Ja wata, üks kässotundia wottis kätte, kiusas tedda ja ütles: Öppetaja, mis pean ma teggema, et ma iggawesse ello pärrin?
26. Agga temma ütles temmale: Mis on kässu ramatusse kirjutud? kuidas sa loed?
27. Agga temma wastas ja ütles: Sinna pead Issandat omma Jummalat armastama keigest ommast süddamest, ja keigest ommast hingest, ja keigest ommast wäest, ja keigest ommast melest: ja omma liggimest kui isseennast.
28. Agga ta ütles temmale: Sinna olled öiete wastanud, te sedda, siis pead sa ellama;
29. Agga temma tahtis isseennast öigeks panna ja ütles Jesusse wasto: Kes siis on mo liggimenne?
30. Agga Jesus wastas se sanna peäle, ja ütles: Üks innimenne läks Jerusalemaast alla Jeriko pole, ja sattus rööwlitte kätte: kui need temma rided

said ärrarisunud ja peälegi hopa annud, läksid nemmad ärra, ja jätsid tedda pool surnud mahha.

31. Agga üks preester läks koggematta sedda teed alla, ja kui ta tedda näggi, läks temma möda,

32. Ja nendasamoti ka üks Lewiit, kui ta senna paika sai, tuli temä ja watis, ja läks möda.

33. Agga üks Samariamees käis sedda teed, ja tuli temma jure; ja kui ta sedda näggi, sai temma südda halledaks.

34. Ja ta tuli temma jure, ja siddus temma hawad kinni, ja wallas ölli ja wina sisse, töstis tedda ka omma ennese weikse selga, ja wiis tedda körtso, ja kandis hooit temma eest.

35. Ja kui temma teisel päwal ärraläks, wottis ta kaks tenari-rahha wälja ja andis körtsmikkule, ja ütles temmale: Kañna hooit temma eest, ja mis sa ial weel peaksid kullutama, sedda tahhan ma taggasi tulles sulle maksta.

36. Kedda sa nüüd neist kolmest arwad selle lähhema ollewad olnud, kes rööwlitte kätte olli sattund?

37. Agga temma ütles: Se, kes temma peäle hallastas. Siis ütles Jesus temä wasto: Minne, ja te sinna nendasammoti.)

38. Agga se sündis, kui nemmad käisid, siis läks temma ühhe allewisse; agga üks naene, Marta nimmi, wottis tedda wasto omma maiasse.

39. Ja temmal olli üks ödde, kedda Mariaks hüti, se istus ka Jesusse jalgade ees, ja kulis temma könne.

40. Agga Martal olli palju teggemist mitme--sugguse töga, ja temma tuli senna ja ütles: Issand, eks sa sest ei holi, et minno ödde mind lasseb üksi waewa nähha? et ütle nüüd temmale, et temma mind ka peab aitma;

41. Agga Jesus wastas ja ütles temmale: Marta, Marta, sa murretsed ja teed ennesele tülli mitme asja pärrast.

42. Agga üht asja on tarwis: Maria on sedda head ossa wallitsenud, se ei pea mitte temmalt ärrawoetama.

11. Peatük.

Palwe wisist ja wäest: Kurratit aetakse wälja: Monned küssiwad immetähte taewast. Kristusse nomiminne. Ewangelium kolmandamal Pühhapäwal Paastus.

1. Ja se sündis, et ta ühhes paikas olli luggemas, ja kui ta olli lõppetanud, ütles üks temma jüngritest temma wasto: Issand, õppeta meid luggema, nenda kui Joanneske ommad jüngrid on õppetanud.

2. Agga temma ütles neile: Kui teie loete, siis üttelge: Meie Issa, kes sa olled taewas: pühhitsetud sago sinno nimmi: sinno kuningriik tulgo: sinno tahtminne sündko, kui taewas, nenda ka Ma peäl:

3. Meie iggapäwast leiba anna meile iggapääw:
4. Ja anna meile andeks meie pattud: sest meiege anname andeks keikile, kel meiega wölgo on: ja ärra sada meid mitte kiusatusse sisse; waid peästa meid ärra sest tiggedast.
5. Ja temma ütles nende wasto: Kennel teie seast on üks söbber, kui ta tulleks kesk öse temma jure, ja ütleks temma wasto: Söbber, laena mulle kolm leiba:
6. Sest minno söbber on tee peält mo jure tulnud, ja mul ei olle mitte, mis ma temma ette woin panna.
7. Ja temma peaks seest wastama ja ütlema: Ärra te mulle waewa: jubba uks on lukko pandud, ja minno lapsokessed on minnoga wodis; minna ei woi üllestousta ja sulle anda.
8. Ma ütlen teile: Ehk ta ülles ei touseks, ja temmale ei annaks sepärrast, et ta temma söbber on; siis touseb ta ommeti temã häbbematta küssimisse pärrast ülles; ja annab temmale ni palju, kui temmal tarwis on.
9. Ja minna ütlen teile ka: Palluge, siis peab teile antama: otsige, siis peate teie leidma: kopputage, siis peab teile lahti tehtama.
10. Sest iggaüks, kes pallub, se saab, ja kes otsib, se leiab, ja kes kopputab, sellele tehakse lahti.
11. Agga missuggune issa on teie seast, kennelt poeg leiba pallub, kas peaks ta temãle kiwwi andma? kui temma ka kalla pallub, kas ta peaks temmale maddo andma kalla eest?
12. Ehk ka, kui temma munna pallub, kas ta peaks temmale korpioni andma?
13. Kui nüüd teie, kes teie kurjad ollete, märkate häid andid anda omã lastele; kui palju ennam annab se Issa, kes taewas on, pühha Waimo neile, kes tedda palluwad?
14. Ja temma aias ühhe kurja waimo wälja, ja sesamma olli keleto; agga, kui se kurri waim sai wäljaläinud, siis sündis, et se keleto rakis, ja rahwas panni sedda immeks;
15. Agga monningad nende seast ütlesid: Temma aiab kurjad waimud wälja Peeltsebuli kurja waimude ülema läbbi.
16. Agga teised kiusasid tedda, ja küssisid temmalt imme-tähte taewast;
17. Agga temma moistis nende mõtted ärra, ja ütles nende wasto: Igga kuningriik, mis issekeskes ridus on, lähhäb hukka, ja se kodda, mis teisega ridus on, langeb;
18. Agga kui sadan ka isseennesega ridus on, kuis woib temma kuningriik jäda seisma? et teie ütlete, mind Peeltsebuli läbbi kurjad waimud wälja aiawad;
19. Agga kui minna Peeltsebuli läbbi kurjad waimud wäljaaian, kelle läbbi aiawad teie poiad neid wälja? sepärrast peawad nemmad teie kohtomoistiad ollema.

20. Agga kui minna Jummalä sörme läbbi kurjad waimud wäljaaian, siis on Jummalä riik teie jure tulnud.
21. Kui se wäggew söariistadega ehhitud söddamees omma koia hoiab, siis on temma warra rahhul;
22. Agga kui üks wäggewam tedda temä peäle tulleb, ja tedda ärrawoidab, siis wottab ta ärra keik temma söariistad, mis peäle ta lotis, ja jaggab temma saki wälja.
23. Kes minnoga ei olle, se on minno wasto: ja kes miñoga ei koggu, se pillab ärra.
24. Kui rojane waim innimessest on wäljaläinud, siis käib temma kuiwad paigad läbbi ja otsib hingamist: ja kui temä ei leia, siis ütleb temma: Ma tahhan ümberpöörda omma kotta, kust ma ollen wäljatulnud.
25. Ja kui temma tulleb, siis leiab ta sedda luaga pühhitud ja ehhitud ollemast.
26. Siis lähhäb temä ja wottab eñesega seitse teist waimo, kes kurjemad on tedda ennast, ja kui nemmad senna sisse tullewad, siis ellawad nemmad seäl, ja lähhäb selle innimesse wiimne luggu pahhemaks kui essimenne;
27. Agga se sündis, kui ta sedda räkis, töstis üksnaene rahwa seas omä heält ja ütles temäle: Önnis on se ihho, mis sind on kannud, ja need rinnad, mis sinna olled immenud;
28. Agga temma ütles: Jah! önsad ON NEED, kes Jumäla sanna kuulwad ja sedda tallele pannewad.)
29. Agga kui rahwas ollid kokko tulnud, hakkas temma ütlema: Sesinnane suggu on tigge, otsib imme-tähte, ja temäle ei pea tähte antama muud, kui agga prohwetä Jona täht:
30. Sest nenda kui Jonas Ninewe rahwale on tähheks sanud, nenda peab ka iñimesse Poeg selle suggule ollema.
31. Kunninga-emmand louna poolt touseb ülles kohtus sellesinnatse suggu meestega, ja moistab neid hukka; sest temma tuli Ma otsast Salomoni tarkust kuulma: ja wata, siin on ennam kui Salomon.
32. Ninewe liñna mehhed tousewad ülles kohtus sellesiñatse sugguga, ja moistwad sedda hukka; sest nemmad parrandasid meelt Jona jutlusse peäl: ja wata, siin on ennam kui Jona.
33. Agga ükski ei süta künal, ja ei panne sedda warjule, egga wakka alla; waid küünlajalla peäle, et need, kes sisse tullewad, walget näwad.
34. Silm on ihho künal: kui nüüd sinno silm selge on, siis on ka keik sinno ihho selge; agga kui temma pahha on, siis on ka sinno ihho pimme.
35. Sepärrast katsu, et se walgus, mis sinno sees on, pimmedus ei olle.
36. Kui nüüd keik sinno ihho selge on, et temmal suggugi pimmedust ei olle, siis on temma keik selge nenda, otsego künal omma walgussega sind walgustab.

37. Agga kui temma alles räkis, pallus tedda üks Wariseer, et ta temma jures pididi lounat söma: ja temma läks sisse, ja istus lauale mahha.
38. Agga se Wariseer panni immeks, kui ta näggi, et temma enne louna-sömaaega essite ennast ei pesnud;
39. Agga Issand ütles temmale: Teie Wariserid tete kül wäljaspididi karrikat ja waagnat puhtaks; agga seestpididi ollete teie täis risumist ja tiggedust.
40. Teie meletumad, eks se, kes wäljaspiddist teinud, ka seestpiddist ei olle teinud?
41. Ommeti andke waestele sest, mis seäl sees on, ja wata, siis on teile keik puhhas.
42. Agga hädda teile Wariseridele, et teie kümnest maksate mündist ja rudist, ja keigest aia--rohhust, ja lähhäte kohtust ja Jummal armastussest möda! teist peab teggema, ja teist mitte mahhajätma.
43. Hädda teile Wariseridele, sest teie armastate essimest pinki koggodusse koddade sees ja terretamissed turrude peäl.
44. Hädda teile, oh! kirjatundiad ja Wariserid, teie sallalikkud, kes teie ollete kui teädmatta hauad, kus ülle rahwas käib, ja ei tea sedda.
45. Agga üks neist kässotundiist wastas ja ütles temmale: Öppetaja, et sa sedda ütled, siis teotad sinna meid ka.
46. Agga temma ütles: Hädda ka teile kässotundiattele, sest teie pannete innimeste peäle koormad, mis rängad on, ja isse ei putu teie neisse koormadesse ei ühhegi sõrmega.
47. Hädda teile! sest teie ehhitate prohwetide hauad; agga teie wañemad on neid ärratapnud.
48. Sepärrast tunnistate teie, et teil hea meel on omma wannematte teggudest; sest nemmad on neid kül tapnud, agga teie ehhitate nende hauad.
49. Sepärrast on ka Jummal tarkus üttelnud: Minna läkkitan nende jure prohwetid ja Apostlid, ja nemmad tapwad muist neist ärra ja kiusawad neid takka.
50. Et keige prohwetide werri, mis ma-ilma assutamissest on ärrawallatud, selt suggult peab küssitama,
51. Abeli werrest Sakaria werrest sadik, kes hukka sai altari ja Jummal koia wahhel; töest minna ütlen teile: sedda peab küssitama selt suggult.
52. Hädda neile kässotundiattele! sest teie ollete tundmisse wõtme ärrawötnud: isse ei olle teie sisse läinud, ja kelate neid ärra, kes sisse lähhäwad.
53. Agga kui ta sedda neile ütles, hakkasid need kirjatundiad ja Wariserid kowwaste temã peäle käima, ja temma suust sanno kiusama mitmest asjast.
54. Ja nemmad warritsesid tedda ja püüdsid middagi temma suust kätte sada, et nemmad saaksid temma peäle kaebada.

12. Peatük.

Õppetus happotaignast: Õigest Jummal kartussest. Ahnussest: Waimolikkust walwamissest: Riid Jummal sanna pärrast: leppitussessest

1. Sedda aega, kui mitto tuhhat rahwa seast ollid kokkotulnud, nenda et nemmad teine teist ärratallasid, hakkas temã räkima omma jüngritte wasto: Keigeennamiste hoidke ennast Wariseride happotaigna eest, mis sallalik meel on.
2. Agga ühtegi ei olle kinnikaetud, mis ei peaks ilmuma; ja ühtegi ei olle sallaja, mis ei peaks teäda sama.
3. Sepärrast, mis teie pimmedusses rägite, sedda peab walges kuuldama: ja mis teie kambrides ühhe teise körwa ollete räkinud, sedda peab kattuste peäl kulutadama.
4. Agga minna ütlen teile, omma söbradele: Ärge kartke neid mitte, kes ihho ärratapwad, ja ei woi pärrast ennam ühtegi teha.
5. Agga minna tahhan teile näidata, kedda teie peate kartma: kartke Tedda, kellel pärrast ärratapmist melewald kä on, pörgo heita: Töest minna ütlen teile: Sedda kartke.
6. Eks wiis warblast kahhe weringe eest ei müda, ja ühteainust ei olle Jummal eest ärraunnustud.
7. Agga teie juukse-karwadke on keik ärraloetud. Sepärrast ärge kartke mitte: teie ollete üllemad, kui mitto warblast.
8. Agga minna ütlen teile: Kes ial mind tunnistab innimeste ees, sedda tahhab ka innimesse Poeg tunnistada Jummal inglide ees.
9. Agga, kes mind innimeste ees ärrasalgab, sedda peab ärrasallatama Jumãla inglide ees.
10. Ja iggaüks, kes innimesse Poia wasto rägib ühhe sanna, sellele peab sedda andeks antama; agga sellele, kes pühha Waimo teotab, ei pea sedda mitte andeks antama.
11. Agga kui nemmad teid wiwad koggodusse-koddadesse, ja üllematte ja wallitsejatte ette, siis ärge murretsege mitte, kuidas ehk mis teie enneste eest peate wastama, ehk mis teie peate ütlema:
12. Sest pühha Waim peab teid selsammal tunnil õppetama, mis teie peate räkima.
13. Agga üks rahwa seast ütles temmale: Õppetaja, ütle minno wennale, et temma minnoga peab pärrandust jaggama;
14. Agga temma ütles temmale: Innimenne, kes mind on kohtomoistiaks ehk jaggajaks teie ülle seädnud?
15. Agga temma ütles neile: Katske, ja hoidke ennast ahnusse eest: sest ükski ei ulla ommast warrandussest se läbbi, et temmal wägga paljo on.

16. Agga temma räkis neile ühhe tähhendamisse sanna ja ütles: Ühhe rikka mehhe pöld olli hästi wilja kaswatanud.
17. Ja temma mötles isseenneses ja ütles: Mis pean ma teggema? sest mul ei olle maad, kuhho ma omma wilja woin kokkopanna;
18. Siis ütles ta: Sedda tahhan minna tehha: ma tahhan ommad aidad mahhakiskuda ja suremad ehhitada, ja tahhan senna kogguda keik omma wilja ja omma warra,
19. Ja tahhan omma hingele öölda: Hing, sul on kokko pandud suur warra mitmeks aastaks: olle nüüd rahhul, sö, jo, ja olle römus.
20. Agga Jummal ütles temmale: Sinna meleto, selsinnatsel ösel noutakse siño hing siñult ärra; agga kellele saab, mis sa olled walmistanud?
21. Nenda on selle luggu, kes ennesele warra koggub, ja ei olle rikkas Jummal sees.
22. Agga temma ütles omma jüngritte wasto: Sepärrast ütlen minna teile: Ärge murretsege mitte omma ello eest, mis teie peate söma, egga ihho eest, mis teie peate selga pannema.
23. Ello on ennam kui toidus, ja ihho ennam kui rided.
24. Pange tähhele kaarnaid, sest nemmad ei külwa, egga leika: neil ei olle roa kambrit, egga aita, ja Jummal toidab neid ommeti: kui palju üllemad ollete teie, kui linnud?
25. Agga, kes on teie seast, kes omña murrega ennese pitkusse peäle woib ühhe küünra jätkata?
26. Kui teie nüüd keigewähhemat ei woi, mis teie siis murretsete mu asjade eest?
27. Pange lillikessi tähhele, kuidas nemmad kaswawad: nemmad ei te tööd, egga kedra; agga minna ütlen teile: egga Salomon keige omma au sees es olle mitte nenda ehhitud, kui üks neistsinnatsist.
28. Kui nüüd Jummal sedda rohto, mis tänna wäljal on, ja homõ ahjo wissatakse, nenda ehhitab; kui palju ennam teid, teie nödra-usklikkud.
29. Ja teie, ärge küssige mitte, mis teie peate söma, ehk mis teie peate joma, ja ärge möttelge kaksipiddi.
30. Sest sedda keik noudwad ma-ilma pagganad takka; agga teie Issa teab, et teie sedda tarwis lähhäb.
31. Ommeti noudke Jummal riki, ja sedda keik peab teile jure antama.
32. Ärra karda mitte, sinna pissokenne karjoke, sest teie Issa hea meel on, teie kuñing--riki anda.
33. Müge ärra, mis teil on, ja andke armust waestele andid; tehke ennestele kukrud, mis ei lähhä wannaks: saatke ennestele warrandust taewas, mis ei wähhene, kuhho warras liggi ei sa, egga mis koi ei rikku.
34. Sest kus teie warrandus on, seäl on ka teie südda.
35. Teie niuded olgo wöga ümberpandud, ja teie küünlad pöllego,

36. Ja olge teie nende inimeste sarnatsed, kes omma issandat ootwad, millal temma pulmast lahkub, et, kui ta tulleb ja kopputab, nemmad warsi temmale woiwad ust lahti tehha.
37. Önsad on need sullased, kedda issand tulles leiab walwamast: töest miña ütlen teile, et temma ommad rided wõga kinniseub, ja neid panneb laua jure istma, ja tulleb ja tenib neid.
38. Ja kui temma tulleb teisel ö-wahhi korral ja tulleb kolmandamal ö-wahhi korral, ja nenda leiab, önsad on need sullased.
39. Agga sedda teädke, et kui perremees teaks, mil tunnil warras tulleb, kül temma siis walwaks ja ei lasseks omma koiasse mitte auko kiskuda.
40. Sepärrast olge teiege walmis, sest inimesse Poeg tulleb sel tunnil, millal teie ei mötle.
41. Agga Peetrus ütles temma wasto: Issand, ütled sa sedda tähhendamisse sanna meie, woi keikide wasto?
42. Agga Issand ütles: Kes on nüüd üks ustaw ja moistlik maiapidaja, kedda issand omma perre ülle panneb, neile öigel aial seätud roga andma?
43. Önnis on se sullane, kedda issand tulles nenda leiab teggemast.
44. Töest minna ütlen teile, et ta tedda keige omma warra ülle panneb.
45. Agga kui se sullane ommas süddames mötleb: Minno issand wibib tullematta: ja hakkab peksma sullased ja tüdrukud, ja söma ja joma, ja joobnuks sama:
46. Selle sullase issand tulleb se päwal, millal ta tedda ei ota, ja sel tunnil, millal temma ei tea, ja löhhub tedda, ja annab temale palka nendega, kes uskmatta.
47. Agga se sullane, kes omma issanda tahtmist teädnud, ja ei olle ennast mitte walmistanud, egga temma mele pärrast teinud, se peab palju hawo sama.
48. Agga se, kes ei olle mitte teädnud, ja hawade wäärt teinud, peab pissut hawo sama. Agga palju küssitakse iggaühhe käest, kelle kätte palju on antud: ja kelle holeks palju on antud, selle käest peab weel enam noutama.
49. Minna ollen tulnud tuld wiskama Ma peäle; ja mis ma enam tahhaksin, kui et se jo olleks sütud põllema?
50. Agga mind peab ühhe ristmisega ristitama, ja mis kitsas on mul kä, kunni sedda lõppetakse?
51. Mötlete teie, et ma ollen tulnud rahho andma Ma peäle? minna ütlen teile: Ei mitte, waid enneminne rido.
52. Sest sest aiast peawad wiis ühhes maias ollema ridus, kolm kahhe wasto, ja kaks kolme wasto.
53. Issa peab ollema ridus poiaga, ja poeg issaga: emma tütrega, ja tüttar emmaga: äm omma minniaga, ja minni omma ämmaga.
54. Agga temma ütles ka rahwa wasto: Kui teie näte pilwe touswad öhto poolt, siis ütlete teie warsi: Raske saddo tulleb, ja se sünnib nenda.

55. Ja kui teie näte louna tuult puhhuwad, siis ütlete teie: Pallaw tulleb, ja se sünnib nenda.
56. Teie sallalikkud, Ma ja taewa näggo märkate teie ärra arwata, kuis siis teie seddasinnast aega ärra ei arwa?
57. Ja kuis teie ka isseennesest ei moista, mis õige on ?
58. Sepärrast, kui sa omma wihamehhega üllema ette lähhäd, siis pea nou tee peäl, et sa temmast peäseksid, et ta sind ei wea kohtomoistia ette, ja kohtomoistia sind ärra ei anna kohtosullase kätte, ja kohtosullane sind ei heida wangitorni.
59. Minna ütlen sulle: Sa ei peäse seält wälja, ennego sinna wiimse weringige ärramaksad.

13. Peatük.

Mele-parrandamisse jutlus Kalilea-rahwa hukkasamisest: ühhest wigipuust: ühhest haigest naesest: Ewangeliumist kitsast wärrawast. Jerusalemma ärrarikmisest.

1. Agga selsammal aial ollid monningad seäl jures ja kulutasid temmale sest Kalilea-ma rahwast, kelle werd Pilatus nende ohwridega olli segganud.
2. Ja Jesus wastas ja ütles neile: Mõtlete teie, et needsinnatsed Kalilea-rahwas suremad pattused olnud, kui keik mu Kalilea-rahwas, et nemmad sedda on kannatanud?
3. Minna ütlen teile, ei mitte; waid kui teie meelt ei parranda, siis lähhäte teie nendasammoti keik hukka.
4. Ehk mõtlete teie, need kahheksateistkümmend, kelle peäle Siloa torn langes ja tappis neid ärra, suremad süallused olnud, kui keik innimessed, kes Jerusalemmas ellasid?
5. Minna ütlen teile, ei mitte; waid kui teie meelt ei parranda, siis lähhäte teie nendasammoti keik hukka.
6. Ja temma ütles se tähhendamisse sanna: Ühhel olli wigipu, se olli temma winamäkke istutud, ja temma tulli ja otsis wilja temä peält, ja ei leidnud mitte.
7. Siis ütles temma winamäe-mehhe wasto: Wata, ma tullen kolm aastat, ja otsin wilja sest wigipuust, ja ei leia mitte: raiu sedda mahha, miks temma ka maad rikkub?
8. Agga ta wastas ja ütles temäle: Issand, jätta sedda weel sekske aastaks, senni kui ma temä ümber saan kaewanud ja sönniko pannud.
9. Ehk temma wahhest wilja kannaks; agga kui mitte, siis raiu tedda pärrast mahha.
10. Ja temma õppetä ühhes koggodusse koias hingamisse-päwal.

11. Ja wata, üks naene olli, sel olli haigusse waim kahheksakümmend aastat olnud, ja temma käis kummarkülle, ja ei woinud paigastke ennast sirgeks aiada.
12. Agga kui Jesus tedda näggi, kutsus ta tedda ennese jure, ja ütles temmale: Naene, sa olled lahti sanud ommast haigussest.
13. Ja ta panni käed temma peäle, ja seddamaid sai temma sirgeks, ja auustas Jumalat.
14. Agga koggodusse-koia üllem, kelle meel pahha olli, et Jesus hingamise-päwal olli terweks teinud, se wastas ja ütles rahwale: Kuus päwa on, millal tööd peab teggema, siis tulge neil päiwil ja laske ennast terweks tehha, ja ei mitte hingamise-päwal.
15. Agga Issand wastas temmale ja ütles: Sinna sallalik, eks iggaüks teie seast omma hārga ehk eesli söime küljest ei peāsta hingamise-päwal, ja ei wi tedda joma?
16. Eks siis sedda, kes Abraami tüttar on, kedda sadan, wata, kahheksateistkümmend aastat olli kinnisiddunud, ei piddand lahti peāstetama sest köiest hingamise-päwal?
17. Ja kui temma sedda ütles, siis sai keikile hābbi, kes temma wasto pannid: ja keik rahwas olli rōmus keige auliste asjade pārrast, mis temmast tehti.
18. Ja temma ütles: Kelle sarnane on Jummal riik? ja kelle sarnatseks pean ma sedda pannema?
19. Temma on sinnāpi iwwikesse sarnane, mis innimenne wottis ja wiskas omma aeda, ja temma kaswis ja sai sureks puuks, ja liñud, mis taewa al, tewad pessad temma okste peäle.
20. Ja temma ütles ta: Kelle sarnatseks pean ma Jummal riki pannema?
21. Temma on happotaigna sarnane, mis üks naene wottis, ja panni kolme wakka jahho sekka, kunni keik läks hapnema.
22. Ja temma läks liñnad ja allewid läbbi, õppetās ja läks sedda teed Jerusalemma pole.
23. Agga üks ütles temmale: Issand, kas pissut neid on, kes önsaks sawad? agga temma ütles nende wasto:
24. Woitelge, et teie woiksite kitsast wārrawast sisse miñna; sest paljo, ütlen minna teile, püüdwad sisse minna, ja ei woi mitte.
25. Sest aiast, kui perremees saab üllestousnud ja ukse lukko pannud, siis hakkate teie oues seisma ja ukse peäle kopputama, ütteldes: Issand, Issand, te meile lahti! siis wastab temma ja ütleb neile: Minna ei tunne teid, kust teie ollete.
26. Siis wottate teie öölda: Meie olleme sinno ees sōnud ja jonud, ja meie ulitsatte peāl olled sa õppetanud.
27. Siis wottab temma öölda: Minna ütlen teile, ei ma tunne teid, kust teie ollete: tagganegē minnust ārra, keik teie üllekohtoteggiad.
28. Seāl peab ollema ulluminne ja hammaste kirristamiñe, kui teie näte

Abraamit ja Isaakit ja Jakobit ja keik prohwetid Jummalä rikis, agga ennast wäljalükkatud ollewad.

29. Ja teised peawad tullesma homõiko ja õhto poolt, pohja ja louna poolt, ja peawad istuma Jummalä rikis laudas.

30. Ja wata, wiimsed on, kes peawad essimessed ollema, ja essimessed on, kes peawad wiimsed ollema.

31. Selsamäl päwal tullid monningad Wariserid ja ütlesid temmale: Minne wälja ja joua siit ärra, sest Herodes tahhab sind tappa.

32. Ja temma ütles neile: Minge ja üttelge selle rebbasele: Wata, minna aian kurjad waimud wälja, ja teen terweks tänna ja homõ, ja kolmandamal päwal tulleb mulle ots peäle.

33. Ommeti pean minna weel käima tänna ja homõ, ja tunnahomõ; sest se ei sünni mitte, et prohwet maial hukka saab kui Jerusalemmas.

34. Jerusaleml, Jerusaleml, kes sa tappad prohwetid, ja kiwwidega surnuks wiskad neid, kes sinno jure on läkkitud: kui mitto korda ollen minna sinno lapsed tahtnud kokkokogguda, otsego kannä ommad poiad tibade alla, ja teie ei olle mitte tahtnud.

35. Wata, teie kodda peab teile tühjaks jäetama; agga töest miña ütlen teile, et teie mind ei pea näggema, ennego se aeg tulleb, millal teie ütlete: Kidetud õ olgo se, kes tulleb Issanda nimmel.

14. Peatük.

Weetöbbisest: Kristusse maenitsus woõraspeul: Surest õhto-sõmaaiast: Kuida Kristusse järrel peab käima.(Ewangelium seitsmeteistkümmemal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummalä Pühha.(Ewangelium teisel Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummalä Pühha.

1. Ja se sündis, kui temma ühhel hingamisse--päwal ühhe Wariseride üllema kotta tuli leiba wotma, siis wahtisid nemmad tedda.

2. Ja wata, üks weetöbbine innimenne olli temma ees,

3. Ja Jesus wastas ja räkis kässotundiatte ja Wariseride wasto, ja ütles: Kas hingamisse-päwal sünnib terweks tehha?

4. Agga nemmad jäid wait. Ja temma hakkas temmast kinni, ja teggi tedda terweks, ja laskis tedda miña.

5. Ja temma wastas neile ja ütles: Kes on teie seast, kelle esel ehk härg kaewo langeb, et ta tedda warsi wälja ei tomba hingamisse-päwal?

6. Ja nemmad ei woinud temmale se peäle mitte wastada.

7. Agga temma ütles neile, kes ollid kutsutud, ühhe tähhendamisse sanna, et temma moistis, kuida nemmad wallitsesid üllema paika istuda, ja ütles neile:

8. Kui sind kellestke pulma on kutsutud, siis ärra istu mitte üllema paika mahha, et ei olle wahhest kegi ausam sind temmast kutsutud,
9. Ja se, kes sind ja tedda on kutsnud, tulleks ja ütleks sulle: Aña sellesinnatsele maad, ja sinna siis peaksid häbbiga allama paika istma.
10. Agga kui sinna olled kutsutud, siis minne ja istu allama paika mahha, ja kui se tulleb, kes sind on kutsnud, ja ütleks sulle: Söbber, minne senna üllemale, siis on sul au nende ees, kes sinnoga laudas istwad.
11. Sest iggaüks, kes ennast isse üllendab, tedda peab allandatama: ja kes ennast isse allandab, tedda üllendakse.)
12. Agga temma ütles ka selle wasto, kes tedda olli kutsnud: Kui sa louna- ehk öhto-sömaaia teed, siis ärra kutsu ennese söbro, egga ennese wende, ei ennese suggulasi, egga naabrid, kes rikkad on, et nemmad sind ennest jure jälle ei kutsu, ja sedda sulle ei tassu;
13. Waid kui sa woöraspiddo teed, siis kutsu need, kes waesed, wiggased, jallotumad pimmedad.
14. Siis olled sa önnis, sest et neil ei ole middagi sulle tassuda: sest sedda peab sulle tassutama öigede üllestousmisses.
15. Agga kui üks neist, kes temmaga laudas istsid, sedda kulis, ütles ta temmale: Önnis on se, kes leiba sööb Jummalä rikis.
16. Agga ta ütles temmale: Üks innimenne teggi sure öhto-sömaaia, ja kutsus paljo,
17. Ja läkkitas omma sullast öhto-sömaaia tunnil, neile, kes ollid kutsutud, ütlema: Tulge, sest keik on jo walmis.
18. Ja nemmad hakkasid ennast keik ühhest suust wabbandama. Essimenne ütles temmale: Minna ollen põldo ostnud, ja pean wälja--minnema ja sedda waatma: ma pallun sind, wabbanda mind.
19. Ja teine ütles: Ma ollen wiis pari härgi ostnud, ja lähhän neid katsma: ma pallun sind, wabbanda mind.
20. Ja üks teine ütles: Ma ollen naese wötnud, ja sepärrast ei woi minna tulla.
21. Ja se sullane tuli taggasi ja kulutas sedda omma issandale, siis wihhastas koia-issand ja ütles omma sullasele: Minne warsi wälja liña laia-ulitsatte ja poik-ulitsatte peäle, ja to seie sisse need, kes waesed ja wiggased, ja jallotumad ja pimmedad on.
22. Ja se sullane ütles: Issand, se on sündinud, nenda kui sa käksid; agga weel on maad.
23. Ja Issand ütles sullase wasto: Minne wälja tede peäle ja aedade äre, ja sada neid sisse tulles, et minno kodda täis saaks:
24. Sest minna ütlen teile, et ükski neist mehhist, kes on kutsutud, ei pea minno öhto-sömaaega maitsma.)
25. Agga temmaga läks paljo rahwast, ja temma pöris eñast ümber ja ütles neile:

26. Kui kegi minno jure tulleb, ja ei wihka omma issa ja emma, ja naest ja lapsi, ja wende ja öddesid, ja weel peälegi omma ello, se ei woi mitte mo jünger olla.
27. Ja, kes omma risti ei kañna, ja minno järrele ei tulle, se ei woi mo jünger olla.
28. Sest kes on teie seast, kes ühhe torni tahhab ehhitada, eks ta ei istu enne mahha ja ei arwa sedda kullo, kes temmal keik on, mis selle ehhitamiseks tarwis lähhäb ?
29. Et, kui temma allust saab pannud, ja ei joua lõppetada, keik näggiad tedda ei hakka naerma,
30. Ja ütlema: Se mees hakkas torni ehhitama, ja ei joua sedda walmis sata.
31. Ehk mis kunningas lähhäb sõtta teise kunninga wasto taplema, eks ta enne mahha ei istu, ja ei pea nou, kas temma kümnetuhhandega selle wasto woib miñna, kes kahhekümnetuhhandega temma peäle tulleb.
32. Agga kui mitte, siis läkkitab temã Käskusid, kui teine alles kaugel on, ja pallub rahho.
33. Nenda ka iggaüks teie seast, kes ei jätta mahha keik, mis temmal on, se ei woi mo jünger olla.
34. Sool on hea; agga kui sool tuimaks saab, misga peab sedda solaseks tehtama?
35. Ei se kölba, ei Ma egga sönniko tarwis: sedda heidetakse ärra. Kel körwad on kuulda, se kuulgo.

15. Peatük.

Jummala hallastus kidetakse tähhendamisse sanna läbbi ärrakaddunud lambast, trahma-rahvast ja poiast. (Ewangelium kolmandamal Pühhapäwal pärrast kolmaino Jummala Pühha.

1. Agga keik tõlnerid ja pattused tullid temã jure, tedda kuulma.
2. Ja Wariserid ja kirjatundiad nurrisesid ja ütlesid: Sesinnane wottab pattusid wasto, ja sööb nendega.
3. Agga temma räkis neile se tähhendamisse sanna ja ütles:
4. Missuggune innimenne teie seast on, kennel sadda lammast on, ja, kui ta ühhe neist ärra--kautab, eks ta jätta ühheksakümmend peäle ühheksa kõrbe, ja eks ta lähhä selle järrele, mis on ärrakaddunud, kunni ta sedda leiab:
5. Ja kui ta saab leidnud, siis panneb temma sedda omma ollade peäle römoga.
6. Ja kui temma koio saab, siis kutsub ta kokko sõbrad ja naabred, ja ütleb neile: Olge minnoga röömsad, sest ma ollen leidnud omma lamba, mis olli ärrakaddunud.

7. Minna ütlen teile, et nenda on rööm taewas ühhe pattuse pärrast, kes meelt parrandab, ennam kui ühheksakümne peäle ühheksa öige pärrast, kellel mele-parrandamist ei olle tarwis.
8. Ehk missuggune naene on, kel kümne trahma--rahha on, kui ta ühhe trahma-rahha ärrakautab, eks ta künalt ei süta, ja eks ta kodda ei pühhi, ja eks ta holega ei otsi, senni kui ta sedda leiab.
9. Ja kui ta saab leidnud, siis kutsub ta kokko sõbrad ja naabred, ja ütleb: Olge minnoga röömsad, sest ma ollen se trahma-rahha leidnud, mis ma ollin ärrakautanud.
10. Nenda, ütlen minna teile, on rööm Jummal inglide ees ühhe pattuse pärrast, kes meelt parrandab.)
11. Agga temma ütles: Ühhel inimessel olli kaks poega.
12. Ja norem neist ütles issa wasto: Issa, anna mulle se warra, mis minno ossaks tulleb: ja temma jaggas neile se warra.
13. Ja ei mitte kaua pärrast sedda aega koggus se norem poeg keik kokko, ja läks ärra kaugele male: ja seäl pillas ta ennese warra ärra, ja ellas õnnetumas ellus.
14. Agga kui ta keik sai ärrahukkanud, tulli senna male kange nälg: ja tühhi hakkas temma kätte tulles.
15. Ja temma läks ja seisis ühhe koddanikko jures seäl maal, ja se läkkitas tedda omma wäljale siggo hoidma.
16. Ja temma püdis omä köhto täita tühjest lestidest, mis need sead söid, ja ükski ei annud temmale.
17. Agga kui ta parramad mõtted sai, ütles temma: Mitto palgalist on mo issal, kel leiba kül on, agga minna lähjän hukka nälja pärrast?
18. Ma tahhan kätte wotta ja omma issa jure miñna, ja tahhan temmale öölda: Issa, ma ollen patto teinud taewa wasto ja sinno ees,
19. Ja minna ei olle teps wäärt, et mind so poiaks hütakse: pea mind kui ühte omma palgalistest.
20. Ja temma wottis kätte ja läks omma issa jure; agga kui ta weel kaugel ärra olli, näggi tedda temma issa, ja temmale sai halle meel: ja ta jooksis ja hakkas temma ümber kaela, ja andis temmale suud.
21. Agga se poeg ütles temmale: Issa, ma ollen patto teinud taewa wasto ja siño ees, ja ei olle teps wäärt, et mind so poiaks hütakse.
22. Agga issa ütles omma sullaste wasto: Toge keigekallimat kube ja pange temma selga, ja andke sõrmust temma sõrme, ja kingi temma jalga.
23. Ja toge sedda nuumwassikast ja tapke sedda, ja sögem ja olgem röömsad:
24. Sest sesinnane mo poeg olli surnud, ja on jälle ellawaks sanud: ja temä olli ärrakaddunud, ja on leitud. Ja nemä hakkasid röömsad ollema.
25. Agga temma wannem poeg olli wäljal: ja kui temma tulli ja koia liggi sai, kulis ta laulmist ja tansimist.

26. Ja temma kutsus ühhe neist sullasist ennese jure ja kulas, mis se peaks ollema.
27. Agga se ütles temmale: So wend on tulnud, ja so issa on se nuumwassika tapnud, et ta tedda on terwelt jälle sanud.
28. Ja temma sai wihhaseks, ja ei tahtnud mitte sisse miñna; siis läks temma issa wälja ja pallus tedda.
29. Agga ta wastas ja ütles issale: Wata, ni mitto aastat tenin minna sind, ja ei olle ial ülle sinno sanna käinud, ja sinna ei olle mulle ellades ühte sikkoge annud, et ma olleksin woinud omma sõbradega römus olla.
30. Agga, kui sesinnane poeg on tulnud, kes sinno warra horadega nahka pannud, olled sinna se nuumwassika temma pärrast tapnud;
31. Agga ta ütles temma wasto: Poeg, sinna olled ikka mo jures, ja keik, mis minno on, on sinno pärralt.
32. Nüüd peaks sinno meel hea ja römus ollema, et sesinnane sinno wend olli surnud, ja on jälle ellawaks sanud: ja et ta olli ärrakaddunud, ja on leitud.

16. Peatük.

Kawwal maiapiddaja; monned öppetussed selle pärrast. Abbiello lahhutaminne. Rikkas mees ja waene Laatsarus.(Ewangelium ühheksamal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.(Ewangelium essimessel Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Agga ta ütles ka omma jüngritte wasto: Üks innimenne olli rikkas, sel olli maia--piddaja, ja selle peäle olli temma ette kõnne töstetud, kui peaks ta temma warra ärrahukkama.
2. Ja temma kutsus tedda ja ütles temmale: Kuida ma sedda sinnust kulen? te arro ommast maiapiddamisest, sest sinna ei woi enam mitte maia piddada.
3. Agga se maiapiddaja mõtles issienneses: Mis ma pean teggema? minno Issand wottab maiapiddamist minnust ärra: kaewada ei suda minna mitte; häbbi on mul kerjades.
4. Ma tean, mis ma tahhan tehha, et, kui minna maiapiddamisest lahti saan, nemmad mind wastowotwad omma koddade sisse.
5. Ja temma kutsus ennese jure iggaühhe omma Issanda wölglast, ja ütles essimesse wasto: Paljuks sul mo Issandaga wölgo on?
6. Ja se ütles: Sadda wati ölli. Ja temma ütles temmale: Wotta omma ramatto, ja istu mahha, ja kirjota warsi wiiskümmend.
7. Pärrast ütles ta teisele: Agga paljuks sul wölgo on? ja temma ütles: Sadda wakka nisso; ja temma ütles temmale: Wotta omma ramatto ja kirjota kahheksakümmend.

8. Ja se issand kitis sedda üllekohtust maia--piddajat, et ta targaste olli teinud, sest sesinnatse ma-ilma lapsed on ennam moistlikkud, kui walgusse lapsed omma suggu rahwa seas.
9. Ja minnage ütlen teile: Tehke ennestele söbro üllekohtusest Mammonast, et, kui teie keikist lahti sate, nemmad teid wastowotwad iggaweste maiadesse.)
10. Kes keigewähHEMA sees ustaw on, se on ka sures ustaw: ja kes keigewähHEMA sees ülle--kohtune on, se on ka sure sees üllekohtune.
11. Kui teie nüüd üllekohtuse Mammona sees ustawad ei olnud, kes woib sedda tössist teie kätte uskuda?
12. Ja kui teie woöra asja sees ustawad ei olnud, kes woib teile teie omma kätte anda?
13. Ükski koiasullane ei woi kahte issandat tenida: sest ehk ta wihkab ühhe, ja armastab teise; ehk hoiab ühhe pole, ja põlgab teist ärra; teie ei woi mitte Jummalat tenida ja Mammonat.
14. Agga sedda keik kuulsid ka Wariserid, kes rahha peäle ahned ollid: ja nemmad hirwitasid tedda.
15. Ja temma ütles neile: Teie ollete need, kes ennast öigeks pannewad rahwa ees ; agga Jummal tunneb teie süddamed ♂; sest, mis innimeste seas kõrge, on, se on Jummal ees üks hirmus assi.
16. Kässoöppetus ja prohwetid ullatawad Joannessest sadik: sest aiast kulutakse armoöppetust Jummal rigist, ja iggaüks käib wäggise selle Jummal rigi peäle.
17. Agga se on kergem, et taewas ja Ma hukka lähhäwad, kui et üks tähheke kässoöppetusest peaks kadduma.
18. Iggaüks, kest ommast naesest lahkub ja wottab teise, se rikkub abbiello: ja iggaüks, kes sedda mehhest ärralahhutud naest wottab, se rikkub abbiello ärra.
19. Agga üks rikkas innimenne olli, ja se ehhtas ennast purpuri ja kalli linnase ridega, ja ellas iggapääw röömsaste ja sureste.
20. Agga üks waene olli, Laatsarus nimmi, se olli maas temma wärrawa ees täis paisid,
21. Ja püdis omma köhto täis sada neist leiwa rasokessist, mis rikka laua peält mahha--langsid: agga koeradke tullid ja lakkusid temma paised.
22. Agga se sündis, et se waene surri, ja et tedda inglidest kanti Abraami süllesse; agga se rikkas surri ka ja maeti mahha.
23. Ja, kui ta pörgus sures wallus olli, ja ommad silmad üllestöstis, siis näggi ta Abraami kaugelt, ja Laatsarust temma sülles.
24. Ja temma hüdis ja ütles: Issa Abraam, heida armo mo peäle, ja läkkita Laatsarust, et ta omma sõrme otsa wette kastaks, ja minno keelt jahhutaks, sest mind waewatakse wägga sesinnatse tullelekes;

25. Agga Abraam ütles: Poeg, mötle, et sa omma head põlwe ommas ellus olled kätte sanud, ja nendasammoti Laatsarus kurja; agga nüüd römustakse tedda siin, ja sind waewatakse.

26. Ja peäle keik on meie ja teie wahhel suur wahhe kinnitud, et need, kes siit tahtwad senna teie jure miñna, ei woi mitte, egga need, kes seäl on, ei sa seält tenna meie jure tulla.

27. Agga temma ütles: Ma pallun siis sind, issa, et sa tedda läkkitad minno issa kotta,

28. Sest mul on wiis wenda, et ta neile kinnitaks, et nemmadke ei sa seie wallo paika.

29. Abraam ütles temmale: Neil on Moses ja prohwetid, kuulgo nemmad neid.

30. Agga temma ütles: Ei mitte, issa Abraam, waid, kui kegi surnust nende jure lähhäks, siis parrandaksid nemmad meelt.

31. Agga ta ütles temmale: Kui nemmad Mosest ja prohwetid ei kule, egga nemmad ialge wottaks nou, kui kegi surnust ülles--touseks.

17. Peatük.

Pahhandussest: Leppimissest: Ussust ja teggudest: Kümnest piddalitöbbisest: Jummal rigi tullemissest. (Ewangelium neljateistkümneal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Ja temma ütles jüngritte wasto: Sedda ei woi olla, et pahhandussed ei peaks tulles; agga hädda sellele, kelle läbbi need tulleswad.

2. Se on temmale tullusam, et wesikiwwi temma kaela peaks pandama, ja tedda merresse wissatama, kui et ta ühhe neist pissokessist peaks pahhandama.

3. Hoidke ennast. Agga kui sinno wend so wasto eksib, siis nomi tedda; ja kui ta sedda kahhetseb, siis anna temmale andeks.

4. Ja kui ta seitsekorda päwas sinno wasto eksib, ja seitse korda päwas jälle sinno jure tulles ja ütleb: Ma kahhetsen sedda: siis pead sa temmale andeks andma.

5. Ja Apostlid ütlesid Issanda wasto: Kaswata meie usko;

6. Agga Issand ütles: Kui teil usk olleks kui sinnäpi-iwwike, ja teie ütleksite sesinnatse mets--wigipu wasto: Kissu ennast jureni wälja, ja istuta ennast merresse; siis kuleks se teie sanna.

7. Agga kes teie seast on, kennel sullane kündmas on, ehk karja hoidmas, kui ta wäljalt tulles, et ta warsi peaks temmale ütlema: Tulle seie, ja istu mahha lauale.

8. Eks ta enne ütle temmale: Walmista, mis ma öhtuks pean söma, ja panne wö wöle, ja passi mind ülles, kunni ma saan sönud, ja jonud; ja pärrast sedda sö ja jo sinna.
9. Kas ta sedda sullast tännab, et ta sedda on teinud, mis tedda olli kästud? ei ma arwa mitte.
10. Nenda ka teie, kui teie ollete keik teinud, mis teid on kästud, siis üttelge: Meie olleme kolwatumad sullased, sest meie olleme agga teinud, mis meie kohhus olli tehha.
11. Ja se sündis, kui ta Jerusalema läks, siis käis temä kesk Samaria ja Kalilea-maalt läbbi.
12. Ja, kui ta ühhe allewisse sai, siis tullid temma wasto kümme piddalitöbbist meest, kes emalt seisid:
13. Ja nemmad töstsid omma heält ja ütlesid: Jesus õppetaja, heida armo meie peäle!
14. Ja kui ta neid näggi, ütles temma neile: Minge, ja näitke ennast preestridele. Ja se sündis, kui nemmad ärraläksid, said nemmad puhtaks.
15. Agga üks nende seast, kui ta näggi, et ta olli terweks sanud, se läks taggasi, ja auustas Jummalat sure heäleaga;
16. Ja heitis temma jalge ette silmili mahha, ja tännas tedda, ja sesamma olli Samaria-mees.
17. Agga Jesus wastas ja ütles: Eks kümme polle puhtaks sanud? agga kus need ühheksa on ?
18. Eks muid polle leitud, kes olleksid taggasi tulnud Jummalale au andma, kui agga sesinnane woöra Ma mees?
19. Ja ta ütles temmale: Touse ülles ja minne, so usk on sind aitnud.)
20. Agga kui Wariserid temalt küssisid: Millal tulleb Jummal riik? siis wastas ta neile ja ütles; Jumala riik ei tulle mitte ilmsi;
21. Ei öölda ka: Wata, siin, ehk wata, seäl se on ; sest wata, Jummal riik on seestpidi teie sees.
22. Ja temma ütles jüngritte wasto: Kül päwad tullewad, et teie himmustate ühhe neist innimesse Poia päiwist nähha, ja teie ei sa sedda mitte nähha.
23. Siis wotwad teised teile öölda: Wata siin, ehk wata seäl! ärge minge mitte, ja ärge noudke sedda takka.
24. Sest otsego walk, mis ühhelt polelt taewa al walko lööb, teise pole taewa al paistab: nenda peab ka innimesse Poeg ollema ommal päwal.
25. Agga enne peab temma palju kannatama, ja sestsinnatsest suggust kui kolbmatta ärrapölgutama.
26. Ja nenda kui se Noa päiwil olli, nenda peab se ka innimesse Poia päiwil ollema.
27. Nemmad söid, jöid, wotsid naest, ja läksid mehhele sest päwast sadik, millal Noa laewa läks, ja weeupputus tulli ja kautas neid keik ärra.

28. Nendasammoti ka, kui Lotti päiwil olli: nemmad soid, jõid, ostsid, ja müsid, istutasid ja ehhtasid honesid.
29. Agga sel päwal, kui Lot Sodomast wäljaläks, siis saddas tuld ja weewlit taewast, ja kautas neid keik ärra.
30. Sedda wisi peab se ollema sel päwal, millal innimesse Poeg ilmub.
31. Kes sel päwal kattukse peäl on, ja temma riistad koias, ärgo tulgo se mitte mahha neid ärra wotma; ja nendasammoti, kes wäljal on, ärgo mingo se mitte jälle taggasi.
32. Möttelge Lotti naese peäle.
33. Kes ial omma ello püab hoida, se kautab sedda ärra, ja, kes ial sedda ärrakautab, se hoiab segga iggawesse ellusse.
34. Minna ütlen teile: Sel ösel on kaks ühhes wodis: teist peab wastowoetama, ja teist mahhajäetama.
35. Kaks naesterahwast jahwatawad ühtlase: teist peab wastowoetama, ja teist mahhajäetama.
36. Kaks on wäljal: teise peab wastowoetama, ja teist mahhajäetama.
37. Ja nemmad wastasid ja ütlesid temmale: Issand, kussa? agga temma ütles neile: Kus surnud kehha on, senna kogguwad kotkad.

18. Peatük.

Palwest: Wariseer ja tõlner: Lapsokessist: Ühhest rikkast: Kristusse kannatamisest: Üks pimme saab terweks. (Ewangelium ühheteistkümmenal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha. (Ewangelium seitsmel Pühhapäwal enne Kristusse üllestousmisse Pühha.

1. Agga temma ütles neile ka se tähhendamisse sanna, et ikka peab Jummalat palluma, ja ei mitte ärratüddima,
2. Ja ütles: Üks kohtomoistia olli ühhes liñnas, kes Jummalat ei kardand, egga innimest ei häbbenend;
3. Agga üks lesknaene olli seäl liñnas, ja tulli temma jure, ja ütles: Sada mulle öigust minno wihamehhe wasto.
4. Ja temma ei tahtnud kaua mitte; agga pärrast mötles temma isseenneses: Et ma kül Jummalat ei karda, ja innimest ei häbbene.
5. Ommetige, et sesinnane lesk mulle waewa teeb, tahhan ma temmale öigust sata, et ta allati ei tulle, ja mind ärra ei tüddita.
6. Siis ütles Issand: Kuulge, mis se üllekohtune kohtomoistia ütleb.
7. Eks siis Jummal ei peaks öigust saatma neile, kes temma ärrawallitsetud on, ja temma pole kissendawad ööd ja päwad, et ta kül pitka melega nende pärrast kannatab.

8. Minna ütlen teile: Kül ta neile pea sadab õigust. Siiski kui inimesse Poeg tulleb, kas temma usko leiab Ma peält?
9. Agga ka monnede wasto, kes issienneste peäle lootsid, et nemmad piddid õiged ollema, ja muid põlgsid, ütles temma se tähhendamisse--sanna:
10. Kaks inimest läksid ülles pühha kotta palwet piddama, teine olli üks Wariseer, ja teine üks tõlner.
11. Se Wariseer seisis ja lugges isseenneses sedda: Oh Jummal! minna tännan sind, et minna ep olle nenda kui muud inimesed, risujad, üllekohtused, abbiellorikjad, egga nenda kui se--sinnane tõlner.
12. Minna paastun kaksikord nädaldas, ma annan kümnest keikist, mis mul on.
13. Ja se tõlner seisis emalt, ja ei tahtnud omma silmige taewa pole üllestösta, waid löi omma wasto rindo ja ütles: Oh Jummal, olle mulle pattusele armolinne!
14. Minna ütlen teile: Sesinnane läks alla omma kotta parreminne õigeks moistetud kui teine. Sest, iggaüks, kes ennast isse üllendab, tedda allandakse; agga kes ennast isse allandab, tedda üllendakse.)
15. Agga nemad töid ka lapsokessi temä jure, et ta neisse piddi puutma; agga kui jüngrid sedda näggid, sõitlesid nemad neid.
16. Agga Jesus kutsus neid ennese jure, ja ütles: Laske lapsokessed minno jure tulla, ja ärge keelge neid mitte, sest nisugguste pärralt on Jummal riik.
17. Töest minna ütlen teile: Kes ial Jummal riki wasto ei wotta kui lapsoke, se ei sa mitte siñna sisse.
18. Ja üks üllem küssis temält, ja ütles: Hea Öppetaja, mis pean ma teggema, et ma iggawest ello woiksin pärrida?
19. Agga Jesus ütles temmale: Mis sa mind heaks hüad, ükski ep olle hea, kui agga üks, se on Jummal.
20. Kässud tead sinna: Sinna ei pea mitte abbiello ärrarikkuma. Sinna ei pea mitte tapma. Sinna ei pea mitte warrastama. Siñna ei pea mitte wallet tunnistama. Auusta omma issa ja omma emma.
21. Agga temma ütles: Sedda keik ollen ma piddanud ommast norest põlwest.
22. Agga kui Jesus sedda kulis, ütles ta temmale: Ühte on sul weel waiak: mü keik ärra, mis sul on, ja jagga waestele, siis on sul warrandus taewas, ja tulle, käi minno järrel.
23. Agga kui temma sedda kulis, sai temma koggone kurwaks, sest ta olli wägga rikkas.
24. Agga kui Jesus näggi, et ta koggoniste kurwaks sanud, ütles temma: Kui waewalt sawad need Jummal riki, kennel paljo warrandust on.
25. Sest se on hõlpsam, et kammeel nöäla silmast läbbi lähhäb, kui et rikkas Jummal rigi sisse lähhäb.
26. Agga need, kes kuulsid, ütlesid: Kes siis woib önsaks sada?

27. Agga temma ütles: Mis innimeste jures on woimatta, sedda woib Jummal teha.
28. Agga Peetrus ütles: Wata, meie olleme keik mahhajätnud, ja olleme sinno järrel käinud.
29. Agga temma ütles neile: Töest minna ütlen teile, et ükski ep olle, kes on mahhajätnud kodda ehk wannemid, ehk wende, ehk naest, ehk lapsi Jummalale rigi pärrast,
30. Kes ei peaks jälle sama mitto wörra sel--sinnatsel aial, ja tulles ilmas iggawest ello.
31. Agga temma wottis need kaksteistkümmend ennese jure, ja ütles neile: Wata, meie lähhäme ülles Jerusalemma, ja keik peab lõppetadama, mis prohwetide läbbi on kirjutud innimesse Poiast.
32. Sest tedda antakse ärra pagganatte kätte, ja tedda naertakse ja teotakse ärra, ja temma peäle süllitakse,
33. Ja kui nemmad tedda sawad piitsaga peksnud, siis tapwad nemmad temma ärra, ja kolmandamal päwal peab temma jälle üllestousma.
34. Agga nemmad ei moistnud sest middagi, ja sesinnane könne olli nende eest warjul, ja nemmad ei moistnud mitte, mis ööldi.
35. Agga se sündis, kui temma Jeriko liina liggi sai, siis istus üks pimme tee äres, ja kerjas.
36. Agga kui ta rahwast kulis mödaminnewad, kulas temma, mis se pididi ollema.
37. Agga nemmad kulutasid temmale: Jesus Naatsaretist lähhäb möda.
38. Siis kissendas temma wägga ja ütles: Jesus, Taweti poeg, heida armo minno peäle!
39. Agga need, kes ees käisid, sõitlesid tedda, et ta pididi wait ollema; agga temma kissendas paljo enam: Taweti Poeg, heida armo minno peäle!
40. Agga Jesus jäi seisma, ja käskis tedda ennese jure tua; agga kui temma liggi sai, küssis ta temmalt,
41. Ja ütles: Mis sa tahhad, et ma sulle pean teggema? agga temma ütles: Issand, et ma woiksin jälle nähha.
42. Ja Jesus ütles temmale: Et nä jälle, sinno usk on sind aitnud;
43. Ja seddamaid näggi temma jälle, ja käis temä järrel Jummalat auustades. Ja keik rahwas, kes sedda näggi, andis Jummalale kitust.)

19. Peatük.

Sakkeussest: Rahha naeladest. Kristus lähhäb ratsa Jerusalemma liina sisse ja kulutab nuttes temma ärrarikmist, ja puhhastab templi.(Ewangelium kümnemal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummalale Pühha.

1. Ja kui ta sai Jeriko liina tulnud, läks temma seält läbbi.
2. Ja wata, seäl olli üks mees, Sakkeus nimmi, ja sesamma olli tõlneride üllem, ja se olli rikkas,
3. Ja temä püdis Jesust nähha sada, kes ta pididi ollema; ja temma ei saand mitte rahwa pärrast, et ta maddal mees olli.
4. Ja temma jooksis ette, ja läks ühhe mets--wigipu peäle, et ta tedda pididi nähha sama: sest ta pididi sedda teed minnema.
5. Ja kui Jesus senna paika sai, watis ta ülles, ja nägi tedda, ja ütles temä wasto: Sakkeus, tulle ussinaste mahha, sest tänna pean ma sinno kotta jäma.
6. Ja ta tuli ussinaste mahha, ja wottis tedda römoga wasto.
7. Ja keik, kes sedda näggid, nurrisesid ja ütlesid: Temma on ühhe pattuse mehhe jures sees käinud.
8. Agga Sakkeus jäi seisma, ja ütles Issanda wasto: Wata, Issand, minna aian oma poolt warrandust waestele, ja kui ma kellelegi ollen üllekohto teinud, aian minna neljawõrra taggasi.
9. Agga Jesus ütles temma wasto: Tänna on sellesinnatse koiale Önnistus tulnud, sest et sesammage Abraami poeg on.
10. Sest innimesse Poeg on tulnud otsima, ja önsaks teggema, mis ärrakaddunud on.
11. Agga kui nemmad sedda kuulsid, ütles temma weel siina jure ühhe tähhendamisse sanna, sepärrast, et ta Jerusalema liggi olli, ja et nemad mõtlesid, et Jumala riik warsi pididi ilmuma.
12. Sepärrast ütles temma: Üks suurt suggu innimenne läks ärra kaugele male, et ta pididi ennesele kunningrigi sama, ja taggasi tullema.
13. Agga temma kutsus oma kümme sullast, ja andis neile kümme naela rahha, ja ütles nende wasto: Kauplege, senni kui ma taggasi tullen.
14. Agga temma koddanikkud wihkasid tedda, ja läkkitasid Käskusid temma järrele, ja ütlesid: Meie ei tahha, et sesinnane meie ülle peab kui kuningas wallitsema.
15. Ja se sündis, kui temma taggasi tuli, ja olli sedda riki sanud, siis käskis ta need sullased ennese jure kutsuda, kellele temma olli se rahha annud, et ta pididi teada sama, mis kasso igga--üks kaupledes olli sanud.
16. Agga essimenne tuli ja ütles: Issand, sinno nael rahha on kümme naela kasso saatnud.
17. Ja ta ütles temma wasto: Se on hea, sinna hea sullane, et sa keigewähhema sees olled ustaw olnud, sepärrast peab sulle kümne liina ülle melewald ollema.
18. Ja teine tuli ja ütles: Issand, sinno nael on wiis naela saatnud;
19. Agga temma ütles sellegi wasto: Ja sinna pead wie liina ülle ollema.
20. Ja üks teine tuli ja ütles: Issand, wata, siin on sinno nael, mis ma higgi--rättikus ollen hoidnud.

21. Sest ma kartsin sind, et sa walli innimenne olled; sinna wottad sedda ärra, mis sa ei olle ärrapannud, ja leikad sedda, mis sa ei olle külwanud.
22. Agga ta ütles temale: Sinno suust moistan ma kohhut sinno peäle, sinna tigge sullane: kui sa teädsid, et ma walli mees ollen, ja wottan, mis ma ei olle ärrapannud, ja leikan, mis ma ep olle külwanud,
23. Mispärrast ep olle sinna siis minno rahha kasso peäle wäljaannud? kül minna siis taggasi tulles olleksin sedda kassoga taggasi noudnud.
24. Ja temma ütles nende wasto, kes seäl jures seisid: Wotke temma käest se nael ärra, ja andke sellele, kel kümme naela on.
25. (Ja nemmad ütlesid temmale: Issand, temmal on kümme naela.)
26. Sest minna ütlen teile: Kennel on, sellele peab antama; agga kennel ep olle, selle käest peab ärrawoetama ka sedda, mis temmal on.
27. Agga need miño waenlased, kes ei tahtnud, et ma nende ülle piddin kui kuningas wallitsema, toge tenna, ja tapke neid ärra minno ees.
28. Ja kui ta sedda sai räkinud, läks temma eddasi, üllesminnes Jerusalemma.
29. Ja se sündis, kui ta Petwage ja Petania liggi sai se mäe jure, mis öllimäeks hütakse, läkkitas temma kaks oma jüngritest,
30. Ja ütles: Minge siñna allewisse, mis teie kohhal on, ja kui teie seña sisse sate, siis leiate teie ühhe sällo kinniseutud, kelle selgas ükski innimenne ial ei olle istnud, peästke tedda lahti ja toge.
31. Ja kui kegi teilt küssib: Miks teie tedda lahti peästate? siis üttelge temmale nenda, et Issandal sedda tarwis on.
32. Agga kui need, kes ollid läkkitud, ärraläksid, leidsid nemmad nenda, kui temma neile olli üttelnud.
33. Agga kui nemmad se sällo lahti peästsid, siis ütlesid temma issandad nende wasto: Miks teie se sällo lahti peästate?
34. Agga nemmad ütlesid: Issandal on sedda tarwis.
35. Ja nemmad töid sedda Jesusse jure, ja heitsid ommad rided se sällo selga, ja pannid Jesust temma peäle istuma.
36. Agga kui temma olli minnemas, lautasid nemmad ommad rided tee peäle.
37. Agga kui temma jo senna liggi sai, kust öllimäelt mahhakäidi, siis hakkas keik jüngritte hulk römustes sure heälega Jummalat kiitma keikide wäggewatte teggude pärrast, mis nemmad ollid näinud,
38. Ja ütlesid: Kidetud olgo se kuningas, kes tulleb Issanda nimmel, rahho taewas, ja au körges.
39. Ja moñingad Wariserid rahwa seast ütlesid temä wasto: Öppetaja, söitle oma jüngrid.
40. Ja ta wastas ja ütles neile: Minna ütlen teile, et, kui needsinnatsed wait jääksid, peaksid kül kiwwid kissendama.
41. Ja kui temma liggi sai ja liñna näggi, nuttis ta temma pärrast,

42. Ja ütles: Kui sinnage teaksid sedda, ja weelgi selsinnatsel ommal päwal, mis sinno rahhule tarwis lähhäb ! agga nüüd on se sinno silma eest warjule pandud.
43. Sest aeg tulleb sinno peäle, et so waenlased sinno ümber walli tewad, ja sinno ümber piirwad, ja sind keikipiddi waewawad;
44. Ja nemmad löwad sind mahha, ja sinno lapsed sinno sees, ja ei jätta kiwwi kiwwi peäle, sepärrast et sa ei olle tunnud omma armo- katsmisse aega.
45. Ja temma läks pühha kotta, ja hakkas wäljaaiama neid, kes seäl sees müsid ja ostsid,
46. Ja ütles neile: Kirjutud on: Minno kodda on palwe kodda; agga teie ollete sedda rööwli æ auguks teinud.
47. Ja temma olli iggapääw pühhas koias õppetamas; agga üllemad preestrid ja kirjatundiad ja rahwa üllemad püüdsid tedda hukka sata,
48. Ja ei leidnud mitte, mis nemmad piddid teggema: sest keik rahwas, mis tedda kulis, hoidsid temma pole.)

20. Peatük.

Kristusse õppetus ennesest ja ommast ammetist: Wina--mäest: Kohtorahhast: Surnude üllestousmisest.

1. Ja se sündis ühhel neist päiwist, kui ta rahwast õppetas pühhas koias ja armoõppetust kulutas, siis tullid üllemad preestrid ja kirjatundiad wannemattega se peäle,
2. Ja rääksid temma wasto, ja ütlesid: Ütle meile, missugguse melewallaga teed sa sedda, ehk kes se on, kes sulle se melewalla annud?
3. Agga temma kostis ja ütles nende wasto: Minna tahhan ka teilt ühte sanna küssida, ja üttelge mulle:
4. Kas Joannesse ristminne olli taewast, woi innimestest?
5. Agga nemmad arwasid issekeskes, ja ütlesid: Kui meie ütleme: taewast, siis ütleb temä: Miks--pärrast ep olle teie siis tedda mitte usknud?
6. Agga kui meie ütleme: innimestest, siis wiskab meid keik rahwas kiwwidega: sest se olli julge se peäle, et Joannes piddi prohwet ollema.
7. Ja nemad ei üttelnud ennast teädwad, kust.
8. Ja Jesus ütles nende wasto: Egga minnagi teile ütle, missugguse melewallaga ma sedda teen.
9. Agga temma hakkas rahwale sedda tähhendamisse sanna ütlema: Üks innimenne istutas winamäe, ja andis sedda numma peäle wälja ma--meeste kätte, ja läks woõrale male tükkiks aiaks.

10. Ja kui aeg olli, läkkitas temma ühhe sullase nende mameeste jure, et nemmad temale sest winamäe wiljast piddid andma; agga need ma--mehhed peksid tedda, ja saatsid tedda tühjalt ärra.
11. Ja temma läkkitas weel teise sullase; agga nemmad peksid ka sedda, ja teotasid ja saatsid tedda tühjalt ärra.
12. Ja temma läkkitas weel kolmandama; agga nemmad hawasid seddage, ja lükkasid tedda wälja.
13. Agga se winamäe Issand ütles: Mis pean miña teggema? ma tahhan omma armsa Poia läkkitada, ehk nemmad häbbenewad, kui nemmad tedda näwad;
14. Agga kui need mamehhed tedda näggid, mötlesid nemad issikeskes ja ütlesid: Sesiñane on se pärria, tulge, tapkem tedda ärra, et meile se pärrandus saab.
15. Ja nemmad lükkasid tedda winamäest wälja, ja tapsid tedda ärra. Mis wottab nüüd se winamäe Issand nendega tehha?
16. Kül temma tulleb ja hukkab needsinnatsed mamehhed ärra, ja annab se winamäe teiste kätte; agga, kui nemmad sedda kuulsid, ütlesid nemmad: Ärgo sedda sündko;
17. Agga temma watis nende peäle ja ütles: Mis se siis on, mis on kirjutud: Se kiwwi, mis hone-ehhitajad kui kölwatuma ärra--heitnud, SE on nurgakiwwiks sanud.
18. Iggaüks, kes selle kiwwi peäle, langeb, lähhäb russuks; agga kelle peäle se langeb, sedda teeb temma pihhuks.
19. Agga üllemad preestrid ja kirjatundiad püüdsid selsammal tunnil kässi temä külge pista; agga nemmad kartsid rahwast, sest nemad tundsid, et temma nende kohta se tähhendamisse sanna olli üttelnud.
20. Ja nemmad wahtsid tedda, ja läkkitasid kawwalad kulajad wälja, kes ennast waggaks teggid, et nemad tedda kõnnest piddid kiñi sama, ja tedda ärraandma Mawallitseja woimusse ja melewalla alla.
21. Ja nemmad küssisid temmalt ja ütlesid: Öppetaja, meie teame, et sinna öiete rägid ja öppetad, ja ei pea ei ühhegi surussest luggu, waid öppetad Jumala teed öiete:
22. Kas meile sünnib Keisrile kohtorahha anda, ehk mitte?
23. Agga kui ta nende tiggeda kawwalusse ärramoistis, ütles temma nende wasto: Mis teie mind kiusate?
24. Näitke mulle tenari-rahha: Kelle kuio ja peäle-kirri on temmal? agga nemmad wastasid ja ütlesid: Keisri.
25. Siis ütles temä neile: Sepärrast andke Keisrile, mis Keisri kohhus on, ja Jumälale, mis Jumäla kohhus on.
26. Ja nemmad ei woind tedda mitte rahwa ees kõnnest kinni sada, ja pannid immeks temma kostmist, ja jäid wait.

27. Agga temma jure tullid moñingad Sadduserid, (kes ei ütle üllestousmist polegi ollewad) ja küssisid temmalt,
28. Ja ütlesid: Öppetaja, Moses on meile kirjotanud: Kui kellegi wend, kellel naene on, ärrasurreb, ja sesinnane surreb ärra lapseta, et temma wend se naese peab wotma, ja omma wennale suggu saatma.
29. Nüüd ollid seitse wenda, ja essimenne wottis naese, ja surri lapseta.
30. Ja teine wottis se naese, ja sesinnane surri ka ärra lapseta.
31. Ja kolmas wottis tedda: ja nendasammoti ka keik seitse, ja ei jätnud mitte lapsi, ja surrid ärra.
32. Agga keigewimaks surri ka se naene ärra.
33. Agga üllestousmisses, kelle naene peab temma ollema nende seast? sest ta on neil seitsmel naeseks olnud.
34. Ja Jesus kostis ja ütles neile: Sesinnatse ma-ilma lapsed wotwad naest, ja lähhäwad mehhele.
35. Agga, kes wäärt on arwatud teist ma-ilma sada, ja surnust üllestousta, ei need wotta naest, egga lähhä mehhele.
36. Sest nemmad ei woi mitte ennam ärra--surra; sest nemad on inglide sarnatsed, ja nemmad on Jumala lapsed, et nemmad üllestousmisse lapsed on.
37. Agga et surnud üllestouswad, näitab ka Moses kibbowitsa poosas, kui temä Issandat nimetab Abraami Jumalaks, ja Isaaki Jumalaks, ja Jakobi Jummalaks;
38. Agga Jummal ei olle mitte surnutte, waid ellawatte Jummal: sest keik ellawad temmale.
39. Agga monningad kirjatundiaist wastasid ja ütlesid: Öppetaja, sinna olled hästi räkinud.
40. Agga nemmad ei julgend temmalt ühtegi ennam küssida;
41. Agga temä ütles nende wasto: Kuida nemmad ütlewad, Kristust Taweti Poia ollewad?
42. Ja Tawet isse ütleb laulo-ramatus: Issand on minno Issandale üttelnud: Istu minno parrama pole,
43. Kunni minna sinno waenlased saan pannud sinno jalge-alluseks järjeks.
44. Nüüd hüab Tawet tedda Issandaks, kuida ta siis on temma Poeg?
45. Agga temä ütles keige rahwa kuuldes omma jüngrittele:
46. Hoidke ennast nende kirjatundiatte eest, kes pitkis ridis tahtwad käia, ja armastawad terretamissed turrude peäl, ja essimessed pingid koggodusse koddade sees, ja üllemat otsa laudas öhto-sömaaegus.
47. Nemmad söwad leskede honed ärra, ja luggewad silmakirjaks pitkad palwed: needsinnatsed peawad raskemat hukkatust sama.

21. Peatük.

Lessenaese annist: Jerusalemma liõna ärrarikmisest: Ma-ilma lõppetussest. (Ewangelium teisel Kristusse Tullemisse Pühhal.

1. Agga temma watis ja näggi rikkaid ommad andid ohwri-rahha-kirsto pañewad.
2. Agga temma näggi ka ühhe waese lesse--naese kaks weringit senna pannewad.
3. Ja temma ütles: Töest minna ütlen teile, et sesinnane waene lesknaene on ennam, kui keik muud, sisse pannud.
4. Sest needsinnatsed keik on ommast liast warrandussest sisse pannud Jummalale anniks; agga sesinnane on ommast waesussest keik toidust, mis temmal olli, sisse pannud.
5. Ja kui monningad rääksid pühvast koiast, et temma illusatte kiwwide ja andidega olli ehhitud, siis ütles temma:
6. Kül need päwad tullewad, et sest keigest, mis teie näte, ei jäeta kiwwi kiwwi peäle, mis ei pea ärrakistama.
7. Agga nemmad küssisid temmalt, ja ütlesid: Öppetaja, millal peab se siis ollema? ja mis peab se täht ollema, millal se peab sündima?
8. Agga temma ütles: Katske, et teid ärra ei eksita: sest palju tullewad minno nimme peäle, ja ütlewad, et minna se ollen; ja se aeg on liggi sanud, sepärrast ärge minge mitte nende järrele.
9. Agga kui teie söddadest ja seggasist asjust kulete, ärge kohkuge: sest se peab enne sündima; agga otsa ep olle weel ni pea kä.
10. Siis ütles temma neile: Rahwas touseb rahwa wasto ülles, ja kuningriik kuningrigi wasto.
11. Sured ma-wärrisemissed peawad ka ollema monnes paikas, ja nälgi ja katk, ja hirmsad asjad, ja sured imme-tähhed taewast peawad sündima.
12. Agga enne sedda keik pistwad nemmad omma käed teie külge, ja kiusawad teid takka, ja andwad teid ärra koggodusse-koddadesse ja wangi, ja wiwad teid kuningatte ja mawallitsejatte ette miño nime pärrast.
13. Agga se peab teile tunnistusseks sündima.
14. Sepärrast pange omma süddamesse, et teie enne ei mötle se peäle, mis teie enneste eest peate wastma:
15. Sest minna tahhan teile suud ja tarkust anda, mis wasto ei pea woima räkida egga panna ei ükski, kes teie wastased on.
16. Agga teid peab ärraantama ka teie wannemist, ja wendadest, ja suggulasist, ja söbradest, ja nemmad wotwad monningad teie seast ärra tappa.
17. Ja teid peab sama wihkatud keikist minno nimme pärrast.
18. Agga ei ühte juukse-karwa ei pea teie peast hukka sama.

19. Hoidke ommad hinged omma kannatusse läbbi.
20. Agga kui teie näte söawäest Jerusalemma ümberpiirtud ollewad, siis tundke, et temä ärra--kautamiñe on liggi tulnud.
21. Siis pöggenego need, kes Juda-maal on, mäggede peäle, ja need, kes keskpaikas seäl sees on, need mingo ärra: ja kes wäljas on, ärgo mingo nemmad mitte siñna sisse.
22. Sest needsinnatsed on kättemaksmisse päwad, et keik peab töeks sama, mis on kirjutud.
23. Agga hädda neile, kes käima peäl on, ja neile, kes immetawad neil päiwil: sest seäl maal peab suur hädda ollema, ja wihha sesinnatse rahwa peäle.
24. Ja nemmad peawad langema moöga terra läbbi, ja neid peab wangi widama keige pagganatte sekka, ja Jerusalem peab pagganist ärratallatud ollema, kunni pagganatte aeg täis saab.
25. Ja päwas, kuus ja tähtede sees peawad imme-tähhed ollema, ja Ma peäl peab rahwal ahvastus ollema ilmanouta, et merri ja wee woud kohhisewad.
26. Ja innimessed lähhäwad rammotummaks kartusse ja nende asjade ootmisse pärrast, mis ma-ilma peäle peawad tulles; sest taewa wäed peawad köikutadama.
27. Ja siis näwad nemmad innimesse Poega tulles pilwes sure wäe ja auga.
28. Agga kui se keik hakkab sündima, siis waatke ülles, ja töstke ommad Pead ülles, sepärrast et teie ärralunnastaminne liggi tulleb.
29. Ja temma ütles neile ühhe tähhendamisse sanna: Wadage wigipuud ja keik puud:
30. Kui nemmad jo pakkatawad, ja teie sedda näte, siis tunnete teie issiennesest, et sui jo liggi on:
31. Nenda ka teie, kui teie näte sedda sündiwad, siis tundke, et Jummal riik liggi on.
32. Töest minna ütlen teile, et sesinnatse põlwe rahwas ei löppe mitte ärra, kunni se keik saab sündinud.
33. Taewas ja Ma lähhäwad hukka; agga minno sannad ei lähhä mitte hukka.
34. Agga hoidke ennast, et teie süddamed ei sa koormatud liasömissse, ei liajomissse, egga peatoidusse murrettega, ja et se samma pääw äkkitselt teie peäle ei tulle.
35. Sest kui linnopael tulleb temma keikide peäle, kes keige se Ma peäl asset on.
36. Sepärrast walwage ja palluge iggal aial, et teid wäärt arwatakse ärrapöggeneda keige se eest, mis peab sündima, ja seista innimesse Poia ees.)
37. Agga temma öppetab päwa aial pühhas koias, agga öseks läks ta wälja, ja olli ö-maial se mäe peäl, mis hütakse öllimäeks.
38. Ja keik rahwas tuli warra homñiko temma jure, tedda pühhas koias kuulma.

22. Peatük.

Judas ärraandia: Pasa-tal ja öhto-sömaaeg. Jüngritte au-ahnus: Kristusse kannataminne aedas ja Kaiwa ees: Peetrusse ärrasalgaminne.(Ewangelium Pertli Päwal.

1. Agga hapnematta leibade Pühha tuli liggi, mis hütakse Pasa-pühhaks.
2. Ja üllemad preestrid ja kirjatundiad otsisid, kuidas nemmad tedda piddid ärratapma: sest nemmad kartsid rahwast.
3. Agga sadanas olli läinud Juda sisse, kedda lianimmega hütakse Iskariotiks, kes nende kahheteistkümne arrust olli.
4. Ja temma läks ärra, ja räkis üllematte preestride ja söapealikkudega sedda, kuidas temma tedda piddi nende kätte ärraandma.
5. Ja nemmad said röömsaks, ja leppisid teine teisega temmale rahha anda.
6. Ja temma tootas, et otsis parrast aega tedda neile ärraanda ilma tüllita.
7. Agga hapnematta leibade pääw tuli, millal se Pasa-tal piddi tappetama.
8. Ja temma läkkitas Peetrust ja Joannest, ja ütles: Minge ja walmistage meile Pasa-talle, et meie sedda woime süa.
9. Agga nemmad ütlesid temmale: Kus sa tahhad, et meie sedda peame walmistama?
10. Agga temma ütles neile: Wata, kui teie liña sisse tullete, siis tulleb teie wasto üks innimenne, se kannab ühhe weekrusi, käige temma järrel seäl koias, kuhho temma sisse lähhäb.
11. Ja üttelge selle koia issandale: Öppetaja ütleb sulle: Kus on se woöraste tubba, kus ma se Pasa-talle omma jüngrittega woin süa?
12. Siis näitab temma teile ühhe sure ehhitud toa üllewel, seäl walmistage.
13. Agga kui nemmad ärraläksid, leidsid nemmad nenda, kui temma neile olli üttelnud, ja nemmad walmistasid Pasa-talle.
14. Ja kui se tund tuli, istus temma mahha, ja need kaksteistkümmed Apostlit temmaga.
15. Ja temma ütles nende wasto: Minna ollen süddamest iggatsenud se Pasa-talle teiega süa, enne kui ma kannatan.
16. Sest ma ütlen teile, et ma sest mitte ennam ei sö, kuñi keik saab sündinud Jum̃ala rikis.
17. Ja kui ta karrikast sai wotnud, tännas temma ja ütles: Wotke se, ja jaggage ennestele.
18. Sest ma ütlen teile, et miña ei jo mitte sest winapu wiljast, kunni Jum̃ala riik saab tulnud.
19. Ja temma wottis leiba, tännas ja murdis, ja andis neile ja ütles: Se on minno ihho, mis teie eest antakse, sedda tehke minno mällestusseks.

20. Selsammal kombel ka se karrika pärrast sedda, kui nemmad said öhtust sõnud, ja ütles: Sesinnane karrikas on se uus seädus miño were sees, mis teie eest ärrawallatakse.
21. Siiski wata, miño ärraandia kässi on minnoga laudas.
22. Ja innimesse Poeg lähhäb kül, nenda kui on seätud; siiski hädda selle innimessele, kelle läbbi tedda ärraantakse.
23. Ja nemmad hakkasid teine teise käest küssitellema, kes se kül nende seast pididi ollema, kes sedda pididi teggema.
24. Agga nende seas tousis ka riid, kes neist pididi suremaks arwatama?
25. Agga temma ütles neile: Pagganatte kunningad wallitsewad nende ülle, ja kes nende peale woimust wotwad, neid hütakse armolikkuks issandaks.
26. Agga teie mitte nenda, waid se suurem teie seast olgo kui norem, ja se üllem kui se, kes tenib.
27. Sest kes on suurem, se, kes laudas istub, woi se, kes tenib? eks se, kes laudas istub? agga minna ollen kesk teie seas nenda kui se, kes tenib.
28. Agga teie ollete need, kes minno jure jänud minno kiusatuste sees.
29. Ja minna sean teile se kunningrigi, nenda kui minno Issa sedda mulle on seädnud,
30. Et teie peate söma ja joma minno laudas minno kunningrikis, ja istma aujärgede peäl, ja kahheteistkümne Israeli sugguarro peäle kohhut moistma.)
31. Agga Issand ütles: Simon, Simon, wata, sadanas on teid wägga püüdnud söäluda kui nisso;
32. Agga minna ollen sinno eest pallunud, et sinno usk ei pea ärralöpma, ja kui sa pärrast saad überpöörnud, siis kinnita ommad wennad.
33. Agga ta ütles temmale: Issand, ma ollen walmis, sinnoga ni hästi wangi kui surma minnema.
34. Agga temma ütles: Minna ütlen sulle, Peetrus: Kuk ei laula mitte tänna enne, kui sinna kolmkord saad ärrasalganud, et sa mind ei tunne.
35. Ja temma ütles nende wasto: Kui ma teid ollen läkkitanud kukrota, ja paunata ja kingata, ons teil middagi waia olnud? agga nemmad ütlesid: Ei ühtegi.
36. Siis ütles temma neile: Agga nüüd, kel kukkur on, se wotko sedda, nendasammoti ka pauna, ja kennel ep olle, se mügo ärra omma kube, ja ostko moöka.
37. Sest minna ütlen teile, et se weel minnule peab sündima, mis kirjutud on: Temma on ka üllekohtuste sekka arwatud, sest ka sel, mis minnust on kirjutud, on ots.
38. Agga nemmad ütlesid: Issand, ennä! siin on kaks moöka; agga temma ütles neile: Kül on.
39. Ja temma läks wälja, ja läks omma wisi järrele öllimäele; agga temma jüngrid käisid ka temma järrel.

40. Ja kui temma senna paika sai, ütles temma nende wasto: Palluge Jummalat, et teie kiusatusse sisse ei sa.
41. Ja temma isse lahkus neist ärra ni kaugele, kui kiwwiga woib süsta, ja heitis põlwili mahha, ja pallus Jummalat,
42. Ja ütles: Issa, kui sinna tahhaksid sedda karrikast minnust ärrawotta! ommeti ärgo sündko minno waid sinno tahtminne.
43. Agga üks ingel näitis ennast temmale taewast, ja kinnitas tedda.
44. Ja kui ta surmaga olli woitlemas, pallus temma Jummalat kangeminne; agga temma higgi olli kui werrepissarad, need langsid Ma peäle.
45. Ja temma tousis ülles Jummalat pallumast, ja tuli omma jüngritte jure, ja leidis neid maggamast kurbdusse pärrast.
46. Ja temma ütles neile: Mis teie maggate? touske ülles ja palluge Jummalat, et teie kiusatusse sisse ei sa.
47. Agga kui temma alles räkis, wata hulk rahwast, ja se, kedda hüti Judaks, üks kahhesteist--kümnest käis nende ees, ja tuli Jesusse liggi temmale suud andma.
48. Agga Jesus ütles temmale: Judas, annad sinna suandmissega innimesse Poia ärra?
49. Agga kui need, kes temma ümber ollid, näggid, mis pididi sündima, ütlesid nemmad temmale: Issand, kas meie peame moögaga sekka löma?
50. Ja üks neist löi üllema-preestri sullast, ja raius temma parrama körwa ärra.
51. Agga Jesus wastas ja ütles: Jätke siit sadik. Ja temma putus temma körwasse, ja teggi tedda terweks.
52. Agga Jesus ütles üllematte preestride, ja pühha koia pealikkude ja wannematte wasto, kes temma peäle tullid: Teie ollete wäljaläinud otsego rööwli peäle moökade ja nuiadega,
53. Et ma kül iggapääw teie jures olnud pühhas koias, ei olle teie minno külge kässi pistnud; agga se on teie tund, ja pimmedusse woimus.
54. Agga nemmad wotsid tedda kinni, ja wisid ja saatsid tedda üllema-preestri kotta; agga Peetrus käis kaugele järrel.
55. Agga kui nemmad kesk oue tuld üllesteggid, ja nemmad ühhes mahhaistsid, siis istus Peetrus keskele nende sekka.
56. Agga üks ümmardaja näggi tedda tulle äres istwad, ja watas üksi silmi temma peäle, ja ütles: Ka sesinnane olli temmaga.
57. Agga temma salgas tedda ärra ja ütles: Naene, minna ei tunne tedda.
58. Ja ürrikesse aia pärrast näggi tedda üks teine mees ja ütles: Sinnage olled nende seast; agga Peetrus ütles: Innimenne, minna ei olle mitte.
59. Ja liggi ühhe tunni aega wahhet kinnitas sedda üks teine, ja ütles: Tõe polest, sesinnane olli temmaga: sest temma on ka Kalilea-ma mees.
60. Agga Peetrus ütles: Innimenne, ei ma moista, mis sa rägid: ja seddamaid, kui temma alles räkis, laulis kuk.

61. Ja Issand pöris ennast ümber, ja watis Peetrusse peäle, ja Peetrusse mele tuli Issanda sanna, kui ta temma wasto olli üttelnud: Enne kui kuk saab laulnud, salgad sinna mind kolmkord ärra.
62. Ja Peetrus läks wälja, ja nuttis kibbedaste.
63. Agga need mehed, kes Jesust kinnipiddasid, naersid ja peksid tedda.
64. Ja nemmad katsid temma silmad kinni, ja löid temma wasto silmi, ja küssisid temmalt ja ütlesid: Moista kui prohwet, kes se on, kes sind löi.
65. Ja palju muid asjo rääksid nemmad temma wasto ja teotasid.
66. Ja kui walge sai, tullid rahwa wannemad, üllemad preestrid ja kirjatundiad kokko, ja wisid tedda ülles omma sure kohto ette,
67. Ja ütlesid: Olled sinna se Kristus? ütle meile; agga temma ütles neile: Kui ma teile peaksin ütlema, ei teie ussu polegi.
68. Agga kui minna ka peaksin küssima, siis teie ei wasta mulle polegi, ja ei lasse mind mitte lahti.
69. Sest aiast peab innimesse Poeg istuma Jummal wäe parramal polel.
70. Agga nemmad ütlesid keik: Olled sinna siis Jummal Poeg? agga temma ütles nende wasto: Teie ütlete, sest minna ollen se.
71. Agga nemmad ütlesid: Mis meil ennam tunnistust tarwis on? sest meie olleme issi temma suust kuulnud.

23. Peatük.

Kristust wiakse Pilatusse ja Herodesse ette ja lüakse risti: Temma surm ja mahhamatminne.

1. Ja keik se rahwa-hulk wotsid kätte, ja wisid tedda Pilatusse jure,
2. Agga nemmad hakkasid temma peäle kaebama, ja ütlesid: Tedda olleme meie leidnud, et ta rahwast ärrapörab, ja kelab Keisrile kohto--rahha andmast, ja ütleb ennast Kristusse ühhe kunninga ollewad.
3. Agga Pilatus küssis temmalt ja ütles: Olled sinna Juda-rahwa kunningas? agga temma wastas temmale ja ütles: Jah ollen.
4. Agga Pilatus ütles üllematte preestride ja rahwa wasto: Minna ei leia ühtegi süüd sest innimessest.
5. Agga nemmad aiasid peäle, ja ütlesid: Temma annab rahwale pahha nou, ja õppetab keik möda Juda-maad, ja on algand Kalilea-maalt siit sadik.
6. Agga kui Pilatus Kalilea-maad kulis, küssis temma, kas se innimenne Kalilea-ma mees pididi ollema?
7. Ja kui temma teäda sai, et ta Herodesse wallitsusse alt olli, läkkitas temma tedda Herodesse jure, kes neilge päiwil Jerusalemmas olli.
8. Agga Herodes sai wägga rõömsaks, kui ta Jesust nähha sai: sest ta olleks tedda hea melega jo ammogi näinud, sepärrast et ta olli palju temmast

kuulnud, ja temma lotis ühhe imme--tähhe nähha sada, mis temmast pididi tehtama.

9. Kül ta küssis temmalt mitme sannaga: agga temma ei wastand temmale ühtege.

10. Agga üllemad preestrid ja kirjatundiad seisid, ja kaebasid wägga waljuste temma peäle.

11. Agga kui Herodes omma söameestega tedda es olle mikski pannud, ja naernud, siis panni temma ühhe walge ride temma ümber, ja läkkitas tedda jälle Pilatusse jure.

12. Ja sel päwal said Pilatus ja Herodes teine teisega söbraks; sest enne ollid nemmad teine teise peäle wihhased olnud.

13. Agga Pilatus kutsus need üllemad preestrid, ja üllemad, ja sedda rahwast kokko.

14. Ja ütles nende wasto: Teie ollete sedda innimest minno jure tonud, otsego rahwa ärra--pöörjat: ja wata, ma ollen tedda teie ees kulanud, ja minna ep olle sest innimessest ühtegi süüd leidnud, mis teie temma peäle kaebate,

15. Egga Herodeske: sest ma ollen teid temma jure läkkitanud, ja wata, polle ühtegi temma tehtud, mis surma wäärt on.

16. Sepärrast tahhan ma tedda karristada ja lahti lasta.

17. Agga temma pididi neile Pühhiiks ühhe lahti laskma.

18. Agga keik se hulk kissendas wägga ja ütles: Hukka tedda ärra, ja lasse meile Parrabast lahti,

19. Kes olli ühhe mässamisse, mis liñas olli sündinud, ja tapmisse pärrast wangitorni heidetud.

20. Siis hüdis Pilatus ta nende wasto, ja tahtis Jesust lahti lasta;

21. Agga nemmad karjusid wasto ja ütlesid: Lö tedda risti! lö tedda risti!

22. Agga temma ütles kolmat puhko nende wasto: Mis sesinnane siis kurja teinud? ma polle temast ühtegi surma süüd leidnud, sepärrast tahhan ma tedda karristada ja lahti lasta.

23. Agga nemmad aiasid peäle sure kissendamissega ja pallusid, et tedda pididi risti lödama, ja nende ja üllematte preestride kissendamine wottis woimust.

24. Agga Pilatus moistis kohhut, et nende palwe järrele pididi sündima.

25. Siis laskis temma neile sedda lahti, kes ühhe mässamisse ja tapmisse pärrast olli wangi--torni heidetud, kedda nemad lahti pallusid; agga Jesust andis ta ärra, nenda kui nemmad tahtsid.

26. Ja kui nemmad tedda wäljawisid, said nemmad kätte ühhe Kireni liña mehhe, Simon nimmi, kes wäljalt tulli, ja temma peäle pannid nemmad risti, et ta sedda Jesusse järrele pididi kandma.

27. Agga temma järrel käis suur hulk rahwast ja naesi, kes ka kaebasid ja tedda nutsid.

28. Agga Jesus pöris eñast ümber nende pole, ja ütles: Jerusalemma tütrede, ärge nutke mind, waid nutke issiennast ja ommad lapsed.
29. Sest wata, need päwad tullewad, millal ööldakse: Önsad on need, kes siggimatta, ja need ihhud, mis ilmale ei kannud, ja need nissad, mis ep olle immetanud.
30. Siis hakkawad nemmad ütlema mäggedele: Langege meie peäle; ja mäekinkude wasto: Kartke meid.
31. Sest kui sedda torele pule tehakse, mis siis kuiwale peab sündima?
32. Agga temmaga widi kaks teist kurjateggiat wälja ärrahukkata.
33. Ja kui nemmad siñna paika said, mis hütakse pealae assemeks, löid nemmad tedda ja need kurjateggiad siñna risti, teist parrema, teist pahhema pole.
34. Agga Jesus ütles: Issa, anna neile andeks, sest nemmad ei tea mitte, mis nemmad tewad; agga nemad jaggasid temã rided, ja heitsid liisko nende pärrast.
35. Ja rahwas seisis seäl waatmas, ja üllemadke irwitasid tedda nendega, ja ütlesid: Muid on ta aitnud, aitko temma issiennast, kui ta on se Kristus, Jummal aärrawallitsetud.
36. Agga ka söamehhedke naersid tedda, ja läksid temma jure ja wisid temmale ädikast,
37. Ja ütlesid: Kui sinna olled Juda-rahwa kuningas, siis aita issiennast.
38. Agga üks peäle kirri olli ka ülle temã Pea kirjutud, Kreka, Laddina ja Ebrea kele tähtedega: Sesinnane on Juda-rahwa Kuñingas.
39. Agga üks neist kurjateggiaist, kes ollid üllespodud, teotas tedda ja ütles: Kui sa olled Kristus, aiis aita issiennast ja meid.
40. Agga se teine kostis ja sõitles tedda, ja ütles: Eks sinnagi ei karda Jummalat, sest et sinna sessammas hukatusses olled.
41. Ja meie kül öigusse polest: sest meie same kätte, mis meie tö wäärt on; agga sesinnane ep olle ühtegi pahha teinud.
42. Ja temma ütles Jesusse wasto: Issand, mötle minno peäle, kui sa omma kuningriiki tulled.
43. Ja Jesus ütles temmale: Töest, minna ütlen sulle, tänna pead sa minnoga Paradisis ollema.
44. Agga liggi kuendamal tunnil siis sai pimmedus keik ülle se Ma ühheksamast tuñist sadik.
45. Ja päike läks pimmedaks, ja se tek keige pühhama paiga ees templis kärrises keskelt lõhki.
46. Ja Jesus kissendas sure heälega, ja ütles: Issa, sinno kätte annan ma omma waimo. Ja kui ta sedda sai üttelnud, heitis temma hinge.
47. Agga, kui se pealik näggi, mis sündis, siis auustas temma Jummalat ja ütles: Se innimenne olli töeste öige.

48. Ja keik rahwas, mis siñna tulli, sedda waatma, kui nemmad näggid, mis sündis, löid nemmad omma wasto rindo, ja läksid taggasi.
49. Agga keik temma tutwad seisid kaugelt, ja need naesed, kes temã järrel ollid käinud Kalilea-maalt, näggid sedda.
50. Ja wata, üks mees, Josep nimmi, kes rae-issand olli, üks hea ja öige mees,
51. (Se ei olnud mitte nendega ühhes nous, egga kiitnud nende tööd) se olli Arimatiast Juda-rahwa liñnast, kes issige Jummal riki ka otis.
52. Se läks Pilatusse jure, ja pallus ennesele Jesusse ihho.
53. Ja temma wottis sedda mahha, ja mähkis sedda kalli linnase ride sisse, ja panni sedda ühte hauda, mis kiwwi sisse olli raiutud, kuhho ep olnud weel ial ükski pandud.
54. Ja se olli walmistamisse pääw, ja se hingamisse-pääw tulli peäle.
55. Agga need naesed, kes temmaga ollid Kalilea-maalt tulnud, käisid ka järrel, ja waatsid sedda hauda, ja kuidas temma ihho siñna pandi.
56. Agga nemmad läksid taggasi, ja walmistasid kallid rohhud ja salwi, ja sel hingamisse-päwal seisid nemmad rahhul kasso järrel.

24. Peatük.

Kristusse üllestousmisest ja Taewaminnemisest.(Ewangelium Kristusse üllestousmisest Pühha teisel päwal.(Ewangelium Kristusse üllestousmisest Pühha kolmandamal päwal.

1. Agga essimessel naddala päwal puhte läksid nemmad haua jure, ja wisid need kallid rohhud, mis nemmad ollid walmistanud, ja monningad ollid nendega.
2. Agga nemmad leidsid kiwwi haua peält ärraweretud ollemast.
3. Ja, kui nemmad sisse läksid, ei leidnud nemmad Issanda Jesusse ihho mitte.
4. Ja se sündis, kui nemmad sepärrast kahhe wahhel ollid, wata, siis seisid kaks meest nende körwas hiilgawa riettega.
5. Agga kui nemmad wägga kartsid ja ommad silmad mahhalöid, siis ütlesid nemmad nende naeste wasto: Mis teie sedda ellawat surnude jures otsite?
6. Ei ta polle siin, waid ta on üllestousnud: tulletage mele, kuidas temma teile on räkinud, kui ta alles Kalilea-maal olli,
7. Ütteldes: Sedda innimesse Poega peab ärraantama pattuste iñimeste kätte, ja risti lödama, ja kolmandamal päwal jälle üllestousma.
8. Ja temma sannad tullid nende mele.
9. Ja nemmad läksid haua jurest taggasi, ja kulutasid sedda keik neile ühheteistkümmenele, ja keikile teistele.
10. Agga Maria Mahdalena ja Joanna, ja Maria Jakobusse emma, ja muud naesed nendega ollid need, kes sedda Apostlilede rääksid.

11. Ja nende kõnne olli nende melest otsego tühhi jut, ja nemmad ei usknud neid mitte.
12. Agga Peetrus wottis kätte, ja jooksis haua jure: ja kui ta kummarkülle sisse watis, näggi temma need surno-linnad üksi maas ollewad, ja temma läks ärra, ja panni sedda issienneses immeks, mis olli sündinud.
13. Ja wata, kaks nende seast ollid minnemas selsammal päwal ühte allewisse, mis Jerusalemmast liggi kuuskümmend waggo maad olli, selle nimmi olli Emmaus,
14. Ja nemmad rääksid issikeskes keikist neist asjust, mis ollid sündinud.
15. Ja se sündis, kui nemmad teine teisega jutto aiasid ja teine teiselt küssisid, siis tulli ka Jesus issi nende jure ja käis nendega.
16. Agga nende silmad peti, et nemmad tedda mitte ei tunnud.
17. Ja temma ütles nende wasto: Mis kõnned need on, mis teie issikeskes kõnnelete käies, ja ollete kurwanäolissed.
18. Agga üks, Kleopas nimmi, wastas ja ütles temmale: Sinnaks üksi kui woõras ellad Jerusalemmas, ja ei olle teäda sanud, mis neil päiwil seälsammas on sündinud?
19. Ja temä ütles neile: Mis siis? agga nemmad ütlesid temmale: Sedda, Jesussest Naatsarettist, kes olli Prohwet wäggew teggudest ja sannast Jummalä ja keige rahwa ees,
20. Kuida meie üllemad preestrid ja wannemad tedda on surma kohto alla ärraannud, ja tedda risti lõnud.
21. Agga meie lootsime, et ta pididi sesamma ollema, kes Israeli rahwast pididi ärralunnastama, ja peäle se keik on tänna kolmas pääw, kui se on sündinud.
22. Agga ka monningad naesed meie seast on meid ärraehmatanud, kes warra homõiko haua jure ollid tulnud,
23. Ja kui nemmad temma ihho ei leidnud, tullid nemmad ja ütlesid, ennast ka inglide näo näinud, kes ütlewad tedda ellawad.
24. Ja monningad meie seast läksid haua jure, ja leidsid nenda, kui need naesed ka üttelnud; agga tedda ennast ei näinud nemmad mitte.
25. Ja temma ütles nende wasto: Oh! teie rummalad ja süddamest pitkaldased sedda keik uskuda, mis prohwetid on räkinud.
26. Eks KRISTUS sedda piddand kannatama, ja omma au sisse minnema?
27. Ja temma hakkas Mosessest ja keikist prohwetidest, ja selletas neile ärra keige kirjade sees sedda, mis temmast olli kirjutud.
28. Ja nemad said se allewi liggi, kuhho nemmad läksid, ja temä teggi ennast emale miñema.
29. Ja nemmad pallusid tedda wäggise ja ütlesid: Jä meie jure, sest õhto jouab, ja pääw werib; ja temma läks sisse nende jure jäma.
30. Ja se sündis, kui ta nendega laudas istus, wottis temma leiba, önnistas ja murdis ja andis neile.

31. Siis peäsid nende silmad lahti, ja nemmad tundsid tedda, ja temma kaddus nende eest ärra.
32. Ja nemmad ütlesid teine teise wasto: Eks meie südda meie sees ei põllend, kui ta meiega räkis tee peäl, ja kui ta meile kirjad ärraselletas?
33. Ja nemmad tousid selsammal tunnil ülles, ja läksid taggasi Jerusalemma, ja leidsid need üksteistkümmend, ja neid, kes nende jures ollid, kous ollemast,
34. Kes ütlesid: Issand on tõeste üllestousnud, ja ennast Simonale näitnud.
35. Ja nemmad rääksid sedda ülles, mis tee peal olli sündinud, ja kuidas nemmad tedda leiwa-murdmissest ollid tunnud.
36. Agga, kui nemmad sedda rääksid, seisis Jesus isse kesk nende wahhel, ja ütles neile: Rahho olgo teile!
37. Agga nemmad kohkusid ja kartsid, ja mötlesid ennast waimo näggewad.
38. Ja temma ütles neile: Miks teie ollete ni wägga ärraehmatand? ja mikspärrast touswad nisuggused mötlemised teie süddamette seest?
39. Et wadage mo jallad, sest et minna sesamma ollen: katske mind kättega ja wadage, sest waimul ep olle mitte lihha ja luid, nenda kui teie näte mul ollewad.
40. Ja kui ta sedda sai üttelnud, näitis temma neile ommad käed ja jallad.
41. Agga kui nemmad römo pärrast weel ei usknud, ja immeks pannid, siis ütles ta nende wasto: Kas teil on siin middagi süa?
42. Ja nemmad pannid temma ette tükki küpsetud kalla ja kerje-met.
43. Ja temma wottis ja söi nende ees.
44. Agga temma ütles nende wasto: Need on need kõnned, mis ma teile rääksin, kui minna alles teie jures olin: sest keik peab töeks sama, mis Mosesse käsoõppetussesse, ja prohwetide ja laulo-ramatusse minnust on kirjutud.
45. Siis teggi temma nende moistust lahti, et nemmad kirjad moistsid.
46. Ja temma ütles neile: Nenda on kirjutud, ja nenda pididi Kristus kannatama, ja üllestousma surnust kolmandamal päwal,
47. Ja temma nimmel pididi kulutama mele-parrandamist ja pattude andeks-andmist keige rahwa seas, ja algama Jerusalemmast.)
48. Agga teie ollete nende asjade tunnistajad.
49. Ja wata, minna läkkitan teie peäle omä Issa tootust; agga teie jäge Jerusalemma liñna senniks, kui teid ehhitakse wäega kõrgest.
50. Agga temma wiis neid wälja Petaniast sadik, ja töstis ommad käed ülles, ja önnistas neid.
51. Ja se sündis, kui ta neid önnistas, lahkus temma neist ärra, ja tedda woeti ülles taewa.
52. Ja kui nemmad tedda said kummardanud, läksid nemmad taggasi Jerusalema sure römoga.
53. Ja nemmad ollid allati pühhas koias, kiitsid ja tännasid Jummalat.

Luka Ewangeliummi Ots.

Ewangelium Pühast Joannessest ülleskirjutud.

1. Peatük.

Kristus tössine Jummal ja tössine innimenne: Ristia Joannesse tunnistus temmast: Andreas, Peetrus, Wilippus ja Natanael tullid Jesusse jure.(Ewangelium kolmandamal Joulo Pühhal.(Ewangelium neljandamal Kristusse tullemisse Pühhal.

1. Algmisses olli se Sanna, ja se Sanna olli Jummal jures, ja se Sanna olli Jummal.
2. Sesamma olli algmisses Jummal jures.
3. Keik asjad on temma läbbi tehtud, ja ilma temmata ep olle ühtegi tehtud, mis tehtud on.
4. Temma sees olli ello, ja se ello olli innimeste walgus,
5. Ja se walgus paistas pimmedusses, ja pimmedus ei wotnud sedda wasto.
6. (Üks innimenne, Joannes nimmi, sai Jummalast läkkitud:
7. Sesinnane tuli tunnistusseks, et temma sest walgussest piddi tunnistama, et keik temma läbbi piddid uskma.
8. Temma ep olnud mitte se walgus, waid, et temä piddi tunnistama sest walgussest.)
9. Se olli se tössine walgus, kes walgustab keik innimessed, kui ta ma-ilma sisse tuli.
10. Temma olli ma-ilmas, ja ma-ilm on temma läbbi tehtud, ja ma-ilm ei tunnud tedda mitte.
11. Temma tuli omma sisse, ja need ommaksed ei wotnud tedda mitte wasto;
12. Agga ni mitto, kui tedda wastowotsid, neile andis temä melewalda Jumala lapsiks sada, kes temma nimme sisse uskwad,
13. Kes ep olle werrest, ei lihha tahtmisest, egga mehhe tahtmisest, waid Jummalast sündinud.
14. Ja se Sanna sai lihhaks, ja wottis kui ühhes maias meie seas ellada (ja meie näggime temma au, kui Issast ainosündinud Poia au) täis armo ja töt).
15. Joannes tunnistas temmast, kissendas ja ütles: Sesinnane olli, kellest minna ollen üttelnud: kes mo järrele tulleb, se on enne mind olnud, sest temma olli enne kui minna.
16. Ja temma täiussest olleme meie keik wotnud kül armo armo pärrast:

17. Sest käsoõppetud on Mosesse läbbi antud: se arm ja se tödde on Jesusse Kristusse läbbi sanud.
18. Ükski ei olle ial Jummalat näinud, se ainussündinud Poeg, kes Issa sülles on, se on meile ärrasselletanud.
19. Ja se on Joannesse tunnistus, kui Juda-rahwas läkkitasid Jerusalemmast preestrid ja Lewitid, et nemmad temmalt piddid küssima, kes sa olled?
20. Ja ta tunnistas, ja ei salgand mitte, ja tunnistas: Minna ep olle mitte se Kristus.
21. Ja nemmad küssisid temmalt: Mis siis, olled sinna Elias? temma ütles: Polle mitte; olled sinna se Prohwet? ja temã kostis: ei mitte.
22. Siis ütlesid nemmad temma wasto: Kes sa siis olled? et meie wastust woime wia neile, kes meid on läkkitanud, mis sa ütled issiennesest?
23. Temma ütles: Ma ollen ühhe hüdä heäl körbes: Tehke tassaseks Issanda teed, nenda kui prohwet Jesaia on üttelnud.
24. Ja need, kes ollid läkkitud, ollid Wariseride seast.
25. Ja nemmad küssisid temãlt ja ütlesid temma wasto: Miks sinna siis ristid, kui sa ep olle se Kristus, egga Elias, egga se Prohwet?
26. Joannes kostis neile ja ütles: Minna ristin weega; agga se seisab kesk teie seas, kedda teie mitte ei tunne.
27. Se on sesamma, kes pärrast mind tulleb, kes enne mind on olnud, kelle wäärt minna ep olle, et ma temma kinga paela lahti peästan.
28. Se sündis Petabaras teisel polel Jordani, kus Joannes ristis.)
29. Teisel päwal nääb Joannes Jesust ennese jure tullewad, ja ütleb: Wata, se on Jummalä Tal, kes ma-ilma patto ärrakannab.
30. Sesinnane on, kellest ma ollen üttelnud: Mo järrele tulleb üks mees, kes enne mind on olnud, sest ta olli enne kui minna.
31. Ja minna ei tunnud tedda mitte: waid et ta piddi Israelis awwalikkuks sama, sepärrast ollen ma tulnud ristima weega.
32. Ja Joannes tunnistas ja ütles: Minna näggin Waimo otse kui tui taewast mahha tullewad, ja temma jäi temma peäle.
33. Ja minna ei tunnud tedda mitte; agga, kes mind läkkitas weega ristima, se ütles mulle: Kelle peäle sa nääd Waimo mahha tullewad, ja temma peäle jäwad, sesinnane on, kes pühha Waimoga ristib.
34. Ja ma ollen näinud ja tunnistanud, et se--sinnane on se Jummalä Poeg.
35. Teisel päwal seisis Joannes ta, ja kaks temma jüngrittest.
36. Ja kui temma näggi Jesust kõndiwad, ütles temma: Ennä, se on Jummalä Tal.
37. Ja need kaks jüngrit kuulsid tedda räkiwad, ja käisid Jesusse järrel.
38. Agga Jesus pöris ennast ümber, ja näggi neid ennese järrel käiwad, ja ütles neile: Mis teie otsite? Agga nemmad ütlesid temmale: Rabbi! (se on, kui sedda ärrasselletakse, Öppetaja) kus sinna asset olled?

39. Temma ütles neile: Tulge ja wadage. Nemmad tullid ja waatsid, kus ta piddi asset ollema, ja jäid sel päwal temma jure: agga se olli liggi kümnes tund.
40. Üks neist kahhest, kes Joannesest kuulsid, ja Jesusse järrel käisid, olli Andreas, Simona ja Peetrusse wend:
41. Sesinnane leiab essite omma wenna Simona, ja ütleb temmale: Meie olleme Messiast leidnud, se on ärrasselletud, se Kristus.
42. Ja temma wiis tedda Jesusse jure. Agga, kui Jesus tedda näggi, ütles temma: Sinna olled Simon Jona poeg, sind peab hütama Kewaks, se on ärrasselletud: Peetrus.
43. Teisel päwal tahtis Jesus Kalilea-male miñna, ja leiab Wilippust ja ütleb temmale: Käi minno järrel.
44. Agga Wilippus olli pärrit Petsaidast, Andrea ja Peetrusse liñnast.
45. Wilippus leiab Natanaeli, ja ütleb temmale: Kellest Moses on kirjotanud kässoramatusse, ja prohwetid, sedda olleme meie leidnud, Jesust Josepi poega Naatsarettist.
46. Ja Natanael ütles temmale: Kas Naatsarettist woib middagi head tulla? Wilippus ütles temmale: Tulle ja wata.
47. Jesus näggi Natanaeli ennese jure tullewad ja ütles temmast: Ennä! üks tössine Israeli-mees, kenne sees ei olle kawwalust.
48. Natanael ütleb temmale: Kust sa mind tunned? Jesus kostis ja ütles temma wasto: Ennego Wilippus sind kutsus, näggin minna sind, kui sa wigipu al ollid.
49. Natanael kostab ja ütleb temma wasto: Öppetaja, sinna olled se Jummal Poeg, sinna olled se Israeli Kunningas.
50. Jesus wastas ja ütles temmale: Et minna sulle ollen üttelnud: Ma näggin sind wigipu al, siis ussud siña: sa pead suremad asjad näggema kui needsinnatsed.
51. Ja ütles temmale: Töest, töest minna ütlen teile: Sest aiast peate teie taewast lahti näggema, ja Jummal inglid ülles ja mahha astwad innimesse Poia peäle.

2. Peatük.

Pulmad Kana liñnas: Templi puhhastamine.(Ewangelium teisel Pühhapäwal pärrast kolme Kunninga Pühha.

1. Ja kolmandamal päwal said pulmad Kanas Kalilea-maal, ja Jesusse emma olli seäl;
2. Agga Jesus ja temma jüngrid ollid ka pulma kutsutud.
3. Ja kui wina pudus, ütles Jesusse emma temma wasto: Neil ep olle wina.

4. Jesus ütles temmale: Naene, mis mul on sinnoga teggemist ? minno tund ep olle weel tulnud.
5. Temma emma ütles teenridele: Mis temã teile ial ütleb, sedda tehke.
6. Agga senna ollid pandud kuus kiwwist wee--riista Juda-rahwa puhhastamisse pärrast, ja iggaühhe sisse läks kaks ehk kolm moõto.
7. Jesus ütles neile: Täitke need kiwwised wee--riistad weega, ja nemmad täitsid neid äre tassa.
8. Ja temma ütles neile: Wotke nüüd nende seest, ja wige pulma-rahwa-tallitajale, ja nemmad wisid.
9. Agga kui pulma-rahwa-tallitaja sedda wet maitsis, mis winaks olli sanud, (ja ei teädnud mitte, kust se olli; agga need teenrid teädsid, kes sedda wet ollid tonud) siis kutsus se pulma-rahwa-tallitaja peigmeest,
10. Ja ütles temmale: Igga mees annab essite head wina, ja kui nemmad jo kül sanud, siis lahjemat: sinna olled sedda head wina tännini hoidnud.
11. Se olli nende immeteggude hakkatus, mis Jesus teggi Kanas Kalilea-maal, ja näitis omma au ülles, ja temma jüngrid uskusid temma sisse.)
12. Pärrast läks temma alla Kapernaumma, temma ja temma emma ja temma wennad ja temma jüngrid: ja ei jänud senna mitte kaua aega.
13. Ja Juda-rahwa Pasa-pühha olli liggi; ja Jesus läks Jerusalemma,
14. Ja leidis pühhast koiast neid, kes härgi, ja lambo ja tuikessi müsid, ja need rahha-wahhetajad istmast.
15. Ja temma teggi ühhe piitsa paelust, ja aias keik pühhast koiast wälja lammaste ja härgega hopis, ja nende rahha-wahhetajatte rahha pillas temma laiale, ja lükkas nende lauad ümber.
16. Ja ütles neile, kes tuikessi müsid: Wige need siit ärra: ärge tehke minno lssa kodda kauba-koiaks.
17. Agga temma jüngrid mälletasid, et kirjutud olli: Öige wihha sinno koia pärrast on mind ärrasõnud.
18. Siis kostsid need Juda-mehhed, ja ütlesid temmale: Mis tähte näitad sinna meile, et sa sedda teed?
19. Jesus wastas ja ütles neile: Kiskuge sesinnane tempel mahha, ja minna tahhan sedda kolmel päwal üllesehhitada.
20. Siis ütlesid Juda-mehhed: Sesinnane tempel on kuel aastal wietkümmend üllesehhitud, ja sinna tahhad sedda üllesehhitada kolmel päwal?
21. Agga temma räkis omma ihho-templist.
22. Agga, kui ta sai surnust üllestousnud, siis tuli temma jüngritte mele, et ta sedda neile olli üttelnud, ja usksid kirja, ja sedda sanna, mis Jesus olli üttelnud.
23. Agga, kui ta Jerusalemmas olli Pasa-pühhal, siis usksid palju temã nimme sisse, kui nemmad näggid temma immetähhed, mis ta teggi.
24. Agga Jesus issi ei usknud ennast mitte nende kätte, et ta keik ärra tundis;

25. Ja et temmal ei olnud tarwis, et kegi ühhest innimessest pididi tunnistama; sest temma moistis, mis innimesse sees olli.

3. Peatük.

Kristusse könne Nikodemussega: Joannesse könne omma jüngrittega.(Ewangelium kolm-aino Jummal Pühhal.(Ewangelium Nellipühhi teisel päwal.

1. Agga üks innimenne olli Wariseride seast, Nikodemus nimmi, Juda-rahwa üllem:
2. Sesinnane tulli Jesusse jure ösel, ja ütles temale: Öppetaja, meie teame, et sa olled Jummalast tulnud õppetajaks: sest ükski ei woi neid immetähtesid teha, mis sinna teed, kui Jummal ei olle temmaga.
3. Jesus wastas ja ütles temmale: Töest, töest minna ütlen sulle, kui kegi ei sünni üllewelt, ei woi temma mitte Jummal riki nähha.
4. Nikodemus ütles temä wasto: Kuis woib innimenne sündida, kui ta wanna on? kas ta woib teistkorda omma emma ihho sisse miñna, ja sündida?
5. Jesus wastas: Töest, töest minna ütles sulle, kui kegi ei sünni weest ja Waimust, siis ei woi temma mitte Jumala rigi sisse sada.
6. Mis lihast sündinud, se on lihha, ja mis Waimust sündinud, se on waim.
7. Ärra panne immeks, et ma sulle ollen üttelnud: Teie peate üllewelt sündima.
8. Tuul puhhub, kuhho ta tahhab, ja sinna kuled temma heäle, agga sinna ei tea mitte, kust ta tulleb, ja kuhho ta lähhäb: nenda on igga--üks, kes Waimust on sündinud.
9. Nikodemus wastas ja ütles temmale: Kuida se woib sündida?
10. Jesus wastas ja ütles temmale: Olled siña Israeli õppetaja, ja ei moista sedda mitte?
11. Töest, töest minna ütlen sulle: Meie rägime, mis meie teame, ja tunnistame, mis meie olleme näinud, ja teie ei wotta meie tunnistust mitte wasto.
12. Kui minna teile rägin neist asjust, mis Ma peäl on, ja teie ei ussu mitte: kuida wottaksite teie uskuda, kui ma teile rägiksin neist asjust, mis üllewel taewas on ?
13. Sest ükski ei olle taewa läinud, kui agga se, kes taewast mahhatulnud, se innimesse Poeg, kes taewas on.
14. Ja nenda kui Moses ühhe ussi on körbes üllendanud, nenda peab se innimesse Poeg üllendatama,
15. Ei ükski, kes temma sisse ussub, ei pea hukka sama, waid, et temmal iggawenne ello peab ollema.)

16. Sest nenda on Jummal ma-ilma armastanud, et temma omma ainosündinud Poia on annud, et ükski, kes temma sisse ussub, ei pea hukka sama, waid, et iggawenne ello temmal peab ollema.
17. Sest Jummal ep olle omma Poega mitte läkkitanud ma-ilma, et temma ma-ilma pididi hukkamoistma, waid, et ma-ilm temma läbbi pididi önsaks sama.
18. Kes temma sisse ussub, tedda ei moisteta mitte hukka ; agga, kes ei ussu mitte, jubba se on hukkamoistetud, sest temma ep olle usknud Jummal ainosündinud Poia nimme sisse.
19. Agga se on se hukkamoistminne, et Walgus on tulnud ma-ilma sisse, ja innimessed armastasid pimmedust ennam kui sedda Walgust; sest nende teud ollid kurjad.
20. Sest iggaüks, kes kurja teeb, wihkab sedda Walgust, ja ei tulle Walgusse jure, et temma teggusid ei pea laidetama.
21. Agga, kes töt teeb, se tulleb Walgusse jure, et temma teud woiksid awwalikkuks sada, sest nemmad on Jummal sees tehtud.)
22. Pärrast sedda tulli Jesus ja temma jüngrid Juda-male: ja siñna wibis temma nendega ja ristis.
23. Agga Joannes ristis ka Ainonis liggi Salimi, et seäl palju wet olli, ja siñna tullid rahwas, ja neid ristiti,
24. Sest Joannes es olle weel mitte wangi--torni heidetud.
25. Siis hakkasid Joannesse jüngrid Juda-meestega küssitellema puhhastamisse pärrast.
26. Ja tullid Joannesse jure, ja ütlesid temmale: Öppetaja, kes sinnoga olli teile pool Jordani, kellele sinna tunnistust andsid, wata, se--sinnane ristib, ja keik tullewad temma jure.
27. Joannes wastas ja ütles: Innimenne ei woi ei middagi wotta, kui se ep olle temmale antud taewast.
28. Teie issi ollete minno tunnistajad, et ma ollen üttelnud: Minna ei olle mitte Kristus, waid et ma ollen temma ele läkkitud.
29. Kellel pruut on, se on peigmees; agga peig--mehhe söbber seisab, ja kuleb tedda, ja on wägga römus peigmehhe heäle pärrast; sesinnane mo rööm on nüüd täis sanud.
30. Temma peab kaswama, agga minna pean wähhenema.
31. Kes üllewelt tulleb, se on ülle keikide: kes maast on, se on maast, ja rägib sest maast; kes taewast tulleb, se on ülle keikide,
32. Ja tunnistab sedda, mis temma on näinud ja kuulnud, ja ükski ei wotta temma tunnistust wasto.
33. Kes temma tunnistust wastowottab, se kinnitab, et Jummal tössine on.
34. Sest, kedda Jummal on läkkitanud, se rägib Jummal sanna: sest Jummal ei anna Waimo moödo järrele.
35. Issa armastab Poega, ja on keik temma kätte annud.

36. Kes ussub Poia sisse, sel on iggawenne ello; agga, kes ei ussu Poia sanna, se ei pea sedda ello näggema, waid Jummalä wihha jääb temma peäle.

4. Peatük.

Samaria rahwa pattustpöörmis: Kunninga-mehhe poeg tehakse terweks. (Ewangelium essimessel Pühhapäwal kolmatkümnend pärrast kolm-aino Jummalä Pühha.

1. Kui nüüd Issand teada sai, et Wariserid ollid kuulnud, et Jesus ennam jüngrid teggi ja ristis, kui Joannes;
2. (Et kül Jesus issi ei ristinud, waid temma jüngrid.)
3. Siis jättis temma Juda-ma mahha, ja läks jälle Kalilea-male.
4. Agga temma pididi Samariast läbbi minnema.
5. Siis tulli temma ühte Samaria-liñna, mis hütakse Sigariks, se põllo liggi, mis Jakob omma poja Josepile olli annud.
6. Agga seälsammas olli Jakobi kaew. Kui nüüd Jesus te-käimissest olli wässinud, istus temma nenda kaewo jures; ja se olli pea kues tund.
7. Siis tulli üks naene Samariast wet toma: Jesus ütleb temmale: Anna mulle jua.
8. (Sest temma jüngrid ollid ärraläinud liñna, et nemmad pididid roga ostma.)
9. Siis ütles se Samaria naene temma wasto: Sinna olled üks Juda-mees, kuidä küssid sa siis minnult jua, ja minna ollen üks Samaria-liñna naene? (Sest Juda-rahwas ei sünni mitte ühte Samaria-ma rahwaga.)
10. Jesus wastas ja ütles temmale: Kui sa teaksid sedda Jummalä andi, ja kes se on, kes sinnule ütleb: Anna mulle jua; sa olleksid tedda pallunud, ja temma olleks sinnule ellawat wet annud.
11. Se naene ütles temmale: Issand, ömbrit ep olle sinnul, ja se kaew on süggaw: kust on sinnul siis se ellaw wessi?
12. Sinnaks surem olled, kui meie issa Jakob, kes meile se kaewo on aõnud, ja temä isse on seält seest jonud ja temma poiad ja temma lojuksed?
13. Jesus wastas ja ütles temmale: Igga--üks, kes sesinnatsest weest joob, se jannutab jälle.
14. Agga, kes ial saab jonud sest weest, mis minna temmale annan, temma ei jannuta mitte ei iggaweste; waid se wessi, mis minna temmale annan, saab temma sees wee-kaewuks, mis owab iggawesse ellusse.
15. Se naene ütles temma wasto: Issand, anna mulle sedda wet, et minna ei jannuta, egga mul tarwis olleks seie tulla wet toma.
16. Jesus ütles temmale: Minne, kutsu omma meest, ja tulle seie.
17. Se naene wastas ja ütles: Minnul ep olle meest. Jesus ütles temmale: Sinna ütled öiete, minnul ep olle meest:

18. Sest wiis meest on sinnul olnud, ja, kes nüüd sinnul on, se ep olle mitte sinno mees: sedda olled sa öiete üttelnud.
19. Se naene ütles temmale: Issand, minna nään, et sa Prohwet olled.
20. Meie wannemad on sesinnatse mäe peäl Jummalat kummardanud, ja teie ütlete, et Jerusalemmas se paik on, kus peab Jummalat kummardama.
21. Jesus ütles temmale: Naene, ussu mind, et tund tulleb, et teie ei pea sesinnatse mäe peäl, egga Jerusalemmas Issa kummardama.
22. Teie kummardate, mis teie ei tea; agga meie kummardame, mis meie teame, sest önnistus tulleb Juda-rahwa seast.
23. Agga tund tulleb ja on nüüd, et tössised kummardajad peawad Issa kummardama Waimus ja töes, sest Issa otsib ka sähhärdussed, kes tedda nenda kummardawad.
24. Jummal on üks Waim, ja, kes tedda kummardawad, need peawad Waimus ja töes kummardama.
25. Se naene ütleb temmale: Ma tean, et Messias tulleb, kedda nimetatakse Kristusseks: kui se saab tulnud, siis kulutab temma meile keik.
26. Jesus ütles temmale: Minna ollen se, kes sinnoga rägib.
27. Ja se peäle tullid temma jüngrid, ja immetellesid, et temma se naesega könneles; siiski ei üttelnud ükski: Mis sinna küssid, ehk, mis sa rägid temmaga?
28. Se naene jättis nüüd omma wee-krusi senna, ja läks ärra liñna, ja ütles neile innimestele:
29. Tulge, wadage sedda innimest, kes minnule keik on üttelnud, mis ma ollen teinud, eks sesinnane ei olle se Kristus.
30. Siis läksid nemmad liñnast wälja, ja tullid temma jure.
31. Agga se wahhel pallusid jüngrid tedda ja ütlesid: Öppetaja, sö.
32. Agga temma ütles neile: Minnul on sedda roga süa, mis teie mitte ei tea.
33. Siis ütlesid jüngrid issikeskes: Ons kegi temmale süa tonud?
34. Jesus ütles neile: Minno roog on se, et ma teen selle tahtmisse järrele, kes mind on läkkitanud, ja löppetan temma tö.
35. Eks teie isse ütle, et weel nelli kuud on, siis tulleb leikus kätte? wata, minna ütlen teile: Töstke ommad silmad ülles, ja wadage põllud, sest nemmad on jo walged leikussele.
36. Ja kes leikab, se saab palka, ja koggub wilja iggawesseks elluks, et ni hästi se, kes külwab, kui se, kes leikab, ühtlase woiksid röömsad olla.
37. Sest siin on se sanna tössi, et teine on, kes külwab, ja teine, kes leikab.
38. Ma ollen teid läkkitanud sedda leikama, mis kallal teie ei olle mitte tööd teinud: teised on tööd teinud, ja teie ollete nende tö peäle tulnud.
39. Agga palju Samaria-rahwast sest liñnast usksid temma sisse se naese könne pärrast, kes tunnistas: Temma on minnule keik üttelnud, mis ma ollen teinud,

40. Kui nüüd need Samaria-rahwas temma jure tullid, pallusid nemmad tedda, et ta nende jure pididi jäma: ja temma jäi siina kaks päwa.
41. Ja paljo ennam usksid temma sanna pärrast,
42. Ja ütlesid selle naesele: Meie ei ussu mitte ennam sinno könne pärrast: sest meie olleme isse kuulnud, ja teame, et sesinnane on tõest se ma--ilma Önnisteggia, Kristus.
43. Agga kahhe päwa pärrast tuli temma seält wälja, ja läks ärra Kalilea-male.
44. Sest Jesus issi olli tunnistanud, et prohwetil ommal pärris-maal au ei olle.
45. Kui temma nüüd sai tulnud Kalilea-male, wotsid Kalilea-ma rahwas tedda wasto, kes keik ollid näinud, mis ta olli Jerusalemmas teinud surel Pühhal, sest nemmad ollid ka Pühhiks sinna tulnud.
46. Siis tuli Jesus jälle Kana, Kalilea-ma liina, kus ta wet olli winaks teinud.
47. Ja üks kunninga-mees olli, selle poeg olli haige Kapernaummas; kui sesinnane sai kuulnud, et Jesus olli tulnud Juda-maalt Kalilea-male, läks ta temma jure ja pallus tedda, et ta pididi alla tulles ja temma poia terweks teggema, sest ta pididi jo ärrasurema.
48. Siis ütles Jesus temma wasto: Kui teie ei nä immetähtesid egga immeteggusid, siis ei ussu teie mitte.
49. Se kunninga-mees ütles temmale: Issand tulle alla, ennego mo poioke surreb.
50. Jesus ütleb temmale: Minne, sinno poeg ellab; ja se innimenne uskus se sanna, mis Jesus temmale ütles, ja läks ärra.
51. Kui temma jo olli alla tullemas, tullid temma sullased temma wasto, ja kulutasid ja ütlesid: Sinno poeg ellab.
52. Siis kulas temma neilt sedda tundi, millal temma olli parramaks sanud, ja nemmad ütlesid temmale: Eile seitsme tunni aial lahkus se soe-többi temmast ärra.
53. Siis moistis se issa, et se olli sündinud sel--sammal tunnil, millal Jesus temmale üttelnud: Sinno poeg ellab. Ja temma uskus, ja keik temma perre.
54. Sesinnatse teise immetähhe teggi Jesus jälle, kui temma Juda-maalt tuli Kalilea-male.)

5. Peatük.

Kristus kostab omma immeteo eest, mis ta sellele teggi, kes kahheksa aastat neljatkümmend olli haige olnud.

1. Pärrast olli Juda-rahwa Pühha, ja Jesus läks Jerusalemma.
2. Agga Jerusalemmas on lammaste wärrawa liggi üks tiik, sedda hütakse Ebrea-kele Petesdaks, sel on wiis wolwitud honet.

3. Nende sees maggasid suur hulk haigid, pimmedaid, jallotummaid, ärrakuinud, kes ootsid wee likumist.
4. Sest üks ingel tulli mahha ommal aial tiki, ja seggas sedda wet: kes nüüd se essimenne pärrast weseggamist sisse astus, sai terweks sest haigussest, mis temmal ial olli olnud.
5. Agga seäl olli üks innimenne kahheksa aastat neljatkümmend haige olnud.
6. Kui Jesus tedda näggi maas maggawad, ja teäda sai, et ta jo kaua aega olli maas olnud, ütles ta temmale: Kas sa tahhad terweks sada?
7. Se haige wastas temmale: Issand, polle mul sedda innimest, kes mind aitaks tiki, kui wessi seggatakse; agga senni, kui minna tullen, astub teine minno ele sisse.
8. Ja Jesus ütles temmale: Touse ülles, wotta omma wodi ülles, ja könni.
9. Ja se innimenne sai warsi terweks, ja wottis omma wodi ülles, ja köndis; agga se pääw olli üks hingamisse pääw.
10. Sepärrast ütlesid Juda-rahwas sellele, kes olli terweks sanud: Hingamisse pääw on, sul ei sünni mitte wodi kanda.
11. Temma wastas neile: Kes mind terweks teggi, se ütles minnule: Wotta omma wodi ülles, ja könni.
12. Siis küssisid nemmad temmalt: Kes on se innimenne, kes sinnule ütles: Wotta omma wodi ülles, ja könni?
13. Agga se, kes olli terweks sanud, ei teädnud mitte, kes se olli olnud: sest Jesus olli peäsnud sest hulgast, kes seäl paikas olli.
14. Pärrast leiab Jesus tedda pühvast koiast, ja ütles temmale: Katsu, sinna olled terweks sanud, ärra te mitte ennam patto, et sulle middagi kurjemat æ ei sünni.
15. Se innimenne läks ärra, ja kulutas Juda-rahwale, et Jesus se olnud, kes tedda olli terweks teinud.
16. Ja sepärrast kiusasid Juda-rahwas Jesust takka, ja otsisid tedda ärratappa, et ta sedda olli teinud hingamisse-päwal.
17. Agga Jesus wastas neile: Minno Issa teeb tööd tännini, ja minna æ teen tööd.
18. Sepärrast nüüd otsisid Juda-mehhed tedda weel ennam ärratappa, et temma mitte üks--päinis hingamisse-päwa olli teotanud, waid et ta olli ka üttelnud, Jummalat ennese Issa ollewad, ja ennast Jummalaga sarnatseks teinud.
19. Agga Jesus wastas ja ütles neile: Töest, töest, minna ütlen teile, se Poeg ei woi ühtegi isseennesest teha, kui agga sedda, mis ta nääb Issa teggewad; sest mis temma ial teeb, sedda teeb Poeg ka nendasammoti.
20. Sest Issa armastab Poega, ja näitab temmale keik, mis ta teeb: ja tahhab temmale suremad teud näita, kui needsinnatsed on, et teie peate sedda immeks pannema.

21. Sest otsekui Issa surnud üllesärratab, ja teeb ellawaks, nenda teeb Poeg ka ellawaks, kedda temma tahhab.
22. Sest Issage ei moista kohhut ühhegi peäle, waid keik kohto on temma Poia kätte annud,
23. Et keik peawad sedda Poega auustama, nenda kui nemmad sedda Issa auustawad; kes ei auusta Poega, se ei auusta mitte Issa, kes tedda on läkkitanud.
24. Töest töest minna ütlen teile: kes minno sanna kuleb, ja ussub sedda, kes mind on läkkitanud, sel on iggawenne ello, ja ei tulle mitte kohto alla, waid on surmast ello sisse läinud.
25. Töest, töest minna ütlen teile, et tund tulleb, ja nüüd jo on, et surnud peawad Jummal Poia heäle kuulma, ja, kes sedda sawad kuulnud, need peawad ellama.
26. Sest, otsego Issal on ello issienneses, nenda on temma ka Poiale annud, et ello peab temma ennese sees ollema.
27. Ja on temmale ka melewalla annud kohhut moistma, et ta innimesse Poeg on.
28. Äрге pange sedda immeks: sest tund tulleb, millal keik, kes haudade sees on, peawad temma heäle kuulma,
29. Ja wälja tulles, kes on head teinud, ello ülestousmisse; agga kes on pahha teinud, hukkamoiustmisse ülestousmisseks.
30. Minna ei woi issiennesest ühtegi teha; minna moistan kohhut nenda kui ma kulen, ja minno kohhus on õige, sest minna ei otsi mitte omma tahtmist, waid se Issa tahtmist, kes mind on läkkitanud.
31. Kui ma tunnistan issiennesest, siis ei olle mo tunnistus mitte tössine.
32. Üks teine on, kes minnust tunnistab, ja ma tean, et se tunnistus tössine on, mis temma minnust tunnistab.
33. Teie ollete läkkitanud Joannesse jure, ja temma on töele töt tunnistanud.
34. Agga minna ei wotta tunnistust innimesest; waid sedda ütlen minna, et teie önsaks saaksite.
35. Temma olli üks künal, mis põlles ja paistis; agga teie tahtsite ürrikesseks aiaks temma walgusse sees wägga röömsad olla.
36. Agga minnul on surem tunnistus, kui Joannesse tunnistus ; sest need teud, mis Issa minnule on annud, et ma neid pean lõppetama, needsammad teud, mis minna teen, tunnistawad minnust, et Issa mind läkkitanud.
37. Ja se Issa, kes mind on läkkitanud, se--samma on minnust tunnistanud; teie ei olle ial temma heält kuulnud, egga temma näggo näinud.
38. Ja teil ei olle mitte temma sanna teie sees ollemas: sest teie ei ussu seddasinnast, kedda temma on läkkitanud.
39. Teie katsute kirjad läbbi, sest teie arwate, et teile nende sees on iggawenne ello, ja need on, mis minnust tunnistawad.

40. Agga teie ei tahha mitte miño jure tulla, et teie ello saaksite.
41. Minna ei noua mitte au innimestest.
42. Agga minna tunnen teid, et Jummal armastus teie sees ei olle.
43. Minna ollen omma Issa nimmel tulnud, ja teie ei wotta mind mitte wasto: kui teine tulleb omma ennese nimmel, tedda wottate teie wasto.
44. Kuida woite teie uskuda, kui teie au teine teise käest nouate, ja ei otsi mitte sedda au, mis ükspäinis α Jummalast tulleb ?
45. Äрге möttelge, et minna teie peäle tahhan kaebada Issa jures; üks on, kes teie peäle kaebab, Moses, kelle peäle teie lodate.
46. Sest kui teie Mosest ussuksite, siis ussuksite teie ka mind: sest temma on minnust kirjotanud.
47. Agga kui teie temma kirjad ei ussu, kuida woite teie siis minno sannad uskuda?

6. Peatük.

Kristusse immelik söötminne, ja köndiminne merre peäl: Öppetus waimolikkust Jesusse ihho ja were sömisest ja jomissest. (Ewangelium neljandamal Pühhapäwal Paastus.

1. Pärrast sedda läks Jesus ärra ülle Kalilea merre Tiberia liña kaudo,
2. Ja palju rahwast käis temma järrel, et nemmad temma immetähhed näggid, mis temma haigedele teggi.
3. Agga Jesus läks ülles mäe peäle, ja istus siña omma jüngrittega.
4. Agga se Pasa Juda-rahwa Pühha olli liggi.
5. Kui nüüd Jesus ommad silmad üllestöstis, ja näggi palju rahwast ennese jure tullewad, siis ütles temma Wilippusse wasto: Kust peame meie leibo ostma, et needsinnatsed sawad süa?
6. (Agga sedda ütles temma tedda kiusades, sest ta teadis kül, mis ta pididi teggema.)
7. Wilippus wastas temmale: Leibo kahhe saa tenari-rahha eest ei lö mitte neile ette, et iggaüks neist agga pissut wottaks.
8. Üks temma jüngrittest Andreas Simona Peetrusse wend ütleb temmale:
9. Siin on üks poisike, sel on wiis ohrast leiba ja kaks kallokest, agga mis se on ni mitmele?
10. Agga Jesus ütles: Saatke need innimesed mahhaistma. Agga seäl paikas olli palju rohto: siis istusid mahha arro järrele liggi wiis tuhhat meest.
11. Agga Jesus wottis need leiwad, ja tännas ja andis jüngritele, agga need jüngrid neile, kes maas istsid: selsammal kombel ka neist kallokestist, ni palju kui nemmad tahtsid.

12. Agga, kui nende köhhud täis sanud, ütles temma omma jüngrittele: Korristage need ülle--jäänud pallokessed kokko, et ühtegi ei sa hukka.
13. Siis korristasid nemmad kokko, ja täitsid kaksteistkümmend korwi täit pallokessi neist wiest ohra leiwast, mis ollid üllejäänud neist, kes ollid sõnud.
14. Kui nüüd need innimessed se immetähhe näggid, mis Jesus teggi, ütlesid nemmad: Sesinnane on tõest Prohwet, kes ma-ilma sisse peab tulleva.
15. Kui nüüd Jesus moistis, et nemmad tahtsid tulla, ja tedda wäggise wotta, et nemmad tedda piddid kunningaks tõstma, siis läks ta jälle körwale mäe peäle ainoüksi.)
16. Agga, kui öhto sai, siis läksid temma jüngrid merre peäle,
17. Ja astsid laewa, ja tullid ülle merre Kapernaumma liña ; agga pimme olli jo, ja Jesus es olle nende jure tulnud.
18. Ja merri hakkas tousma, et suur tuul puhhus.
19. Kui nemmad nüüd ollid soudnud liggi wiis kolmatkümmend ehk kolmkümmend waggo maad, siis näggid nemmad Jesust merre peäl kõndiwad, ja laewa liggi tullewad, ja kartsid.
20. Agga temma ütles neile: Minna ollen se, ärge kartke mitte.
21. Siis tahtsid nemmad tedda laewa wotta, agga warsi sai se laew senna mäele, kuhho nemmad läksid.
22. Kui nüüd rahwas, mis teile pool merre seisis, teisel päwal näggi, et teist laewokest seäl ep olnud, kui agga se üksainus, mis sisse temä jüngrid läksid, ja, et Jesus mitte ei läinud ühtlase omma jüngrittega laewokesse sisse, waid et temma jüngrid ükspäinis ollid ärraläinud.
23. Agga teised laewokessed tullid Tiberiast senna paiga liggi, kus nemad ollid leiba sõnud pärrast sedda, kui Jesus olli Jummalat tännanud.
24. Kui nüüd se rahwas näggi, et Jesus seäl ei olnud, egga temma jüngrid, siis läksid nemmad ka laewade sisse, ja tullid Kapernaumma ja otsisid Jesust.
25. Ja kui nemmad tedda teile poolt merre said leidnud, ütlesid nemmad temmale: Õppetaja, millal olled sa seie sanud?
26. Jesus wastas neile, ja ütles: Tõest, tõest minna ütlen teile, teie otsite mind, et mitte sepärrast, et teie ollete imme- tähtesid näinud, waid, et teie neist leibust ollete sõnud, ja teie köht täis sanud.
27. Ärge noudke sedda roga, mis kaub, waid sedda roga, mis jääb iggawesse ellusse, mis innimesse Poeg teile tahhab anda; sest seddasinnast on Jummal se Issa kinnitanud.
28. Siis ütlesid nemmad temma wasto: Mis peame meie teggema, et meie woiksime Jummal teggusid tehha?
29. Jesus wastas ja ütles neile: Se on Jummal teggo, et teie ussute selle sisse, kedda temma on läkkitanud.
30. Siis ütlesid nemmad temmale: Mis tähhe teed sinna siis, et meie näme sind ja sind ussume? mis teed sinna?

31. Meie wannemad söid Manna körbes, kui kirjutud on: Temã andis neile leiba taewast süa.

32. Siis ütles Jesus neile: Töest, töest, minna ütlen teile: Moses ei olle teile mitte leiba taewast annud, waid minno Issa annab teile sedda tössist leiba taewast.

33. Sest Jumãla leib on se, kes taewast mahhatulleb, ja annab ma-ilmale ello.

34. Siis ütlesid nemmad temma wasto: Issand, anna meile ikka seddasinnast leiba.

35. Agga Jesus ütles neile: Minna ollen se ello-leib: kes minno jure tulleb, se ei pea nälga näggema, ja kes minno sisse ussub, se ei pea ial jannutama.

36. Agga minna ollen teile üttelnud, et teie mind ollete ka näinud, ja ei ussu mitte.

37. Keik, mis Issa minnule annab, se tulleb minno jure, ja kes minno jure tulleb, tedda ei tahha ma mitte wäljalükkada.

38. Sest minna ollen taewast mahhatulnud, ei mitte, et ma teen omã tahtmisse, waid selle tahtmisse järrele, kes mind on läkkitanud.

39. Agga se on Issa tahtminne, kes mind on läkkitanud, et minna ühtege ei kauta sest, mis temma minnule on annud, waid, et ma sedda wiimisel päwal üllesärratan.

40. Agga se on selle tahtminne, kes mind on läkkitanud, et iggawenne ello peab ollema iggaühhel, kes Poega nääb ja temma sisse ussub, ja minna tahhan tedda üllesärratada wiimisel päwal.

41. Siis nurrisesid Juda-rahwas temma peäle, et temma ütles: Minna ollen se leib, mis taewast on mahhatulnud.

42. Ja nemmad ütlesid: Eks sesinnane polle Jesus Josepi poeg, kelle issa ja emma meie tunneme? kuidas siis sesinnane ütleb: Minna ollen taewast mahhatulnud?

43. Agga Jesus wastas ja ütles neile: Ärge nurrisege issikeskes.

44. Ükski ei woi minno jure tulla, kui ei tomma tedda se Issa, kes mind on läkkitanud, ja minna ärratan tedda ülles wiimisel päwal.

45. Prohwetide ramatude sisse on kirjutud: Nemmad peawad keik ollema Jummalast õppetud: sepärrast keik, kes kuulwad Issast ja õppiwad, need tullewad minno jure.

46. Ei mitte, et kegi olleks sedda Issa näinud, kui agga se, kes Jummalast on: sesinnane on sedda Issa näinud.

47. Töest, töest, minna ütlen teile: Kes minno sisse ussub, sel on iggawenne ello.

48. Minna ollen se ello leib.

49. Teie wannemad söid körbes Maña, ja surrid ärra.

50. Sesinnane on se leib, mis taewast mahha--tulleb, et se, kes sest sööb, mitte ärra ei surre.

51. Minna ollen se ellaw leib, mis taewast on mahhatulnud. Kui kegi sestsiñatsest leiwast sööb, se peab ellama iggaweste: ja se leib, mis minna annan, se on minno lihha, mis ma annan ma--ilma ello eest.
52. Siis riidlesid Juda-rahwas issikeskes, ütteldes: Kuida woib sesinnane meile anda omma lihha süa?
53. Siis ütles Jesus neile: Töest, töest minna ütlen teile: Kui teie ei sö mitte innimesse Poia lihha, egga jo temma werd, siis ei olle ello teie sees.
54. Kes minno lihha sööb, ja minno werd joob, sel on iggawenne ello: ja minna ärratan tedda ülles wiimse päwal.
55. Sest minno lihha on töest üks roog, ja minno werri on töest üks jomaaeg.
56. Kes miño lihha sööb, ja minno werd joob, se jääb minno sisse, ja minna temma sisse.
57. Kui se ellaw Issa mind on läkkitanud, ja minna ellan selle Issa läbbi, nenda peab ka se, kes mind sööb, ellama minno läbbi.
58. Se on se leib, mis taewast on mahhatulnud, ei mitte, kui teie wannemad on Manna sõnud, ja ärrasurnud: kes seddasinnast leiba sööb, se peab ellama iggaweste.
59. Sedda ütles temma koggodusse-koias, kui ta õppetas Kapernaummas.
60. Agga palju temma jüngrid, kui nemmad sedda kuulsid, ütlesid: Sesinnane könne on kowwa, kes woib sedda kuulda?
61. Agga Jesus teadis issienneses, et temma jüngrid selle pärrast nurrisesid, ja ütles neile: Kas se teid pahhandab?
62. Agga mis siis, kui teie näte innimesse Poega siñna üllesminnewad, kus ta enne olli?
63. Waim on, kes ellawaks teeb: lihha ei kölba kuhhogi: need sannad, mis ma teile rägin, need on Waim ja on ello.
64. Agga monningad on teie seast, kes ei ussu mitte; sest Jesus teadis algmisest, kes need ollid, kes ei usknud, ja kes se olli, kes tedda pididi ärraandma.
65. Ja ta ütles: Sepärrast ollen ma teile üttelnud, et ükski ei woi mo jure tulla, kui temmale sedda ei olle antud minno Issast.
66. Sest aiast läksid palju tema jüngrid taggasi, ja ei köndinud mitte enam temmaga.
67. Siis ütles Jesus nende kahheteistkümne wasto: Kas teiege tahhate ärraminna?
68. Siis kostis temmale Simon Peetrus: Issand, kelle jure peame meie minnema? sul on iggawesse ello sannad.
69. Ja meie olleme usknud ja tunnud, et sinna olled se Kristus, se ellawa Jummal Poeg.
70. Jesus kostis neile: Eks minna teid kaks--teistkümmend ei olle ärrawallitsenud, ja üks teie seast on ommeti kurrat?

71. Agga temma räkis Judast Simona poiast Iskariotist; sest sesinnane pididi tedda ärraandma, ja olli üks neist kahheteistkümnest.

7. Peatük.

Kristusse õppetussed Jummal koias. Sest touseb riid Juda-rahwa seas; teised pannewad wasto, teised uskwad.

1. Ja pärrast käis Jesus Kalilea-maad läbbi, sest temma ei tahtnud Juda-maad läbbi käia, sest et Juda-mehhed tedda püüdsid ärra--tappa.
2. Agga Juda-rahwa lehte-maia Pühha olli liggi.
3. Siis ütlesid temma wennad temma wasto: Minne siit ärra, ja minne Juda-male, et ka sinno jüngrid näwad sinno teud, mis sinna teed.
4. Sest ükski ei te middagi sallajas, ja püab isse awwalik olla; kui sa needsinnatsed asjad teed, siis ilmuta ennast ma-ilmale.
5. Sest temma wennadki ei usknud temma sisse.
6. Siis ütles Jesus neile: Minno aeg ei olle weel kä, agga teie aeg on ikka walmis.
7. Ma-ilm ei woi teid mitte wihkada, agga mind wihkab temma; sest minna tunnistan temmast, et temma teud kurjad on.
8. Minge teie ülles neiks Pühhiiks: minna ei tahha weel neiks Pühhiiks üllesmiña: sest minno aeg ei olle weel täis sanud.
9. Agga kui ta neile sedda sai räkinud, jäi temma Kalilea-male.
10. Agga kui temma wennad said ülles läinud, läks temma ka ülles Pühhiiks, mitte awwalikkult, waid otsego sallaja.
11. Siis otsisid Juda-rahwas tedda sel Pühhal ja ütlesid: Kus temma on?
12. Ja suur nurrise minne olli temma pärrast rahwa seas; monned ütlesid: Temma on hea; teised ütlesid jälle: Ei mitte, waid temma eksitab rahwast.
13. Agga ükski ei räkinud julgeste temmast, et nemmad Juda-rahwast kartsid.
14. Agga jo kesk Pühhade aegus läks Jesus ülles pühha kotta ja õppetas.
15. Ja Juda-rahwas pannid sedda immeks, ja ütlesid: Kuidas sesinnane kirja tunneb ilma õppimatta?
16. Jesus wastas ja ütles neile: Minno õppetus ei olle mitte minno, waid selle, kes mind on läkkitanud.
17. Kui kegi temä tahtmisse järrele tahhab teha, se tuñeb, kas se õppetus Jummalast on, ellik kas minna isseennesest rägin.
18. Kes isseennesest rägib, se otsib ennese au; agga kes selle au otsib, kes tedda on läkkitanud, se on tössine, ja ühtegi üllekohhut ei olle temma sees.
19. Eks Moses olle teile kässõ-õppetust annud, ja ükski teie seast ei te kässõ-õppetusse järrele? mispärrast otsite teie mind tappa?
20. Rahwas kostis ja ütles: Sinnul on kurri waim; kes otsib sind tappa?

21. Jesus wastas ja ütles neile: Üht teggo ollen minna teinud, ja teie pannete sedda keik immeks.
22. Sepärrast on Moses teile ümberleikamisse annud, mitte et se Mosesest on, waid wannemist, ja teie ümberleikate hingamisse-päwal innimest.
23. Kui innimest ümberleikatakse hingamisse--päwal, et Mosesse kässo-öppetust ei pea rikkutama; kas ollete teie siis minno peäle wihhased, et minna keige se innimesse ollen hingamisse--päwal terweks teinud?
24. Äрге moistke mitte kohhut silma-näo järrele, waid moistke öiget kohhut.
25. Siis ütlesid monningad Jerusalemma rahwa seast: Eks se olle sesinnane, kedda nemmad püüdwad tappa?
26. Ja ennä, temma rägib julgeste, ja nemad ei ütle temmale middagi; jooks meie üllemad öiete tundwad, et sesinnane töeste Kristus on?
27. Agga meie teame, kust sesinnane on; agga kui Kristus tulleb, siis ei tea ükski, kust temma on.
28. Siis kissendas Jesus pühhas koias, kui temma öppetas, ja ütles: Kül teie tunnete mind, ja teate, kust minna ollen, ja isseennesest ei olle minna mitte tulnud; agga se on tössine, kes mind on läkkitanud, kedda teie ei tunne.
29. Agga minna tunnen tedda, sest et ma ollen temmast, ja temma on mind läkkitanud.
30. Siis otsisid nemmad tedda kinni wotta, agga ükski ei pistnud kät temma külge; sest et temma tund ep olnud weel mitte tulnud.
31. Agga palju rahwa seast usksid temma sisse, ja ütlesid: Kui Kristus tuleb, kas temma weel ennam tähtä peaks teggema, kui sesinnane on teinud?
32. Wariserid kuulsid, et rahwas issekeskes sedda temmast nurrisesid, ja need Wariserid ja üllemad preestrid läkkitasid sullasid, et nemmad tedda piddid kinniwohma.
33. Siis ütles Jesus neile: Minna ollen weel ürrikesseks aiaks teie jures, ja siis lähhän minna selle jure ǣ, kes mind on läkkitanud.
34. Teie wottate mind otsida, ja ei leia mind, ja kus minna ollen, senna ei woi teie mitte tulla.
35. Siis ütlesid Juda-rahwas issekeskes: Kuhho tahhab se miñna, et meie tedda ei pea leidma? tahhab temma nende laiale pillatud Kreka-rahwa sekka miñna, ja Kreka-rahwast öppetada?
36. Mis könne se on, mis temma rägib: Teie wottate mind otsida, ja ei leia mind, ja kussa minna ollen, senna ei woi teie tulla?
37. Agga selle Pühha wiimisel päwal, mis suur olli, seisis Jesus, ja kissendas ja ütles: Kui kellelgi janno on, se tulgo minno jure ja jogo.
38. Kes minno sisse ussub, (nenda kui kirri ütleb,) selle ihhust peawad ellawa wee jõed jooksma.

39. (Agga sedda ütles temma sest Waimust, kedda need piddid sama, kes temma sisse uskwad: sest pühha Waim ep olnud weel mitte nende peäl, sest Jesus ei olnud weel mitte au sisse töstetud.)
40. Siis ütlesid palju rahwa seast, kes sedda könnet kuulsid: sesinnane on töest se Prohwet.
41. Teised ütlesid: sesinnane on Kristus; agga teised ütlesid: Kas Kristus Kalilea-maalt tulleb?
42. Eks kirri ütle: et Kristus tulleb Taweti suggust, ja Petlemmast, sest allewist, kust Tawet olli?
43. Siis tousis riid rahwa seas temma pärrast.
44. Agga monningad neist tahtsid tedda kinniwotta, agga ükski ei pistnud kässi temma külge.
45. Siis tullid need sullased üllematte preestride ja Wariseride jure, ja nemmad ütlesid neile: Mikspärrast ei olle teie tedda tonud?
46. Need sullased kostsid: Ükski innimenne ei olle ellades nenda räkinud, kui sesinnane innimenne.
47. Siis wastasid need Wariserid neile: Ollete teie ka ärraeksinud?
48. Kas ükski neist üllemist, ehk Wariseridest on temma sisse usknud?
49. Waid sesinnane rahwas, kes ei moista kässo-öppetust, on ärranetud.
50. Nikodemus, kes ösel temma jure tuli, ja üks nende seltsist olli, ütles nende wasto:
51. Kas meie käsk ühhe innimesse hukka moistab, ennego temmast kulukse ja teäda saab, mis ta on teinud?
52. Nemad wastasid ja ütlesid temale: Olled sinna ka Kalilea-maalt? Otsi läbbi ja wata, et Kalilea-maalt ei olle ükski prohwet üllestousnud.
53. Ja iggamees läks omma koio.

8. Peatük.

Ühhest abbielloärrarikjast naesest. Kristussest ennesest, ja temma ammetist. Juda-rahwas kippuwad Kristusse peäle.(Ewangelium wiendamal Pühhapäwal Paastus.

1. Agga Jesus läks öllimäele.
2. Ja koido aial tuli temma jälle pühha kotta, ja keik se rahwas tuli temma jure, ja temma istus mahha, ja öppetab neid.
3. Agga kirjatundiad ja Wariserid töid ühhe naese temma jure, se olli abbiellorikmisest leitud; ja kui nemmad tedda senna kesk paika said pannud,
4. Ütlesid nemad temale: Öppetaja, sesinnane naene on leitud abbiellorikmisest tö peäl ollemast.

5. Agga Moses on kässo-öppetusses meid käsknud, nisuggused kiwwidega surnuks wissata; agga mis sinna ütled?
6. Agga sedda ütlesid nemmad tedda kiusata, et neil piddi kaebamist ollema temã peäle. Agga Jesus kummardas mahha, ja kirjotas sõrmega Ma peäle.
7. Agga kui nemmad küssides temma peäle aiasid, sirrutas temma ennast, ja ütles neile: Kes teie seast pattota on, se olgo essimenne, kes temma peäle kiwwi wiskab;
8. Ja kummardas jälle mahha, ja kirjotas Ma peäle.
9. Agga kui nemmad sedda kuulsid, ja süddame tunnistasest märko said, läksid nemmad wälja üks teine teise järrele, ja hakkasid ärraminnema wannemist wiimsist sadik; ja Jesust jäeti üks--päinis, ja se naene kesk paika seisma.
10. Agga Jesus sirrutas ennast, ja kui ta keddagi ei näind, kui sedda naest, ütles ta temma wasto: Naene, kus on need sinno peälekaebajad? eks ükski sind olle hukkamoistnud?
11. Agga temma kostis: Ei ükski, Issand; agga Jesus ütles temmale: Egga minnagi ei moista sind hukka: minne ja ärra te mitte ennam patto.
12. Siis räkis Jesus neile, ja ütles: Minna ollen ma-ilma walgus: kes minno järrel käib, se ei käi pimmedusses, waid temmal peab ello walgus ollema.
13. Siis ütlesid Wariserid temma wasto: Sinna tunnistad isseennesest, sinno tunnistus ep olle mitte tössi.
14. Jesus kostis ja ütles neile: Ehk minna kül isseennesest tunnistan, siis on minno tunnistus tössi; sest minna tean, kust ma ollen tulnud, ja kuhho ma lähhän; agga teie ei tea mitte, kust ma tullen, ja kuhho ma lähhän.
15. Teie moistate kohhut lihha meelt möda; minna ei moista kohhut kellegi peäle.
16. Agga kui minna ka kohhut moistan, siis on minno moistminne tössi; sest minna ep olle ükspäinis, waid minna ja se Issa, kes mind on läkkitanud.
17. Ja teie kässusse on ka kirjutud, et kahhe innimesse tunnistus tössi on.
18. Minna ollen, kes ma isseennesest tunnistan, ja se Issa, kes mind on läkkitanud, tunnistab minnust ka.
19. Siis ütlesid nemmad temma wasto: Kus on sinno Issa? Jesus wastas: Teie ei tunne mind, egga minno Issa; kui teie mind tunneksite, siis tunneksite teie ka minno Issa.
20. Needsinnatsed sannad räkis Jesus ohwri--rahha kirsto jures, kui ta pühhas koias öppetas; ja ükski ei wotnud tedda kinni, sest et temã tund ei olnud weel mitte tulnud.
21. Siis ütles Jesus jälle neile: Minna lähhän ärra, ja teie otsite mind, ja teie surrete omma patto sisse: kuhho minna lähhän, senna ei woi teie mitte tulla.
22. Siis ütlesid Juda-rahwas: Tahhab temã isseennast ärratappa, et temma ütleb: Kuhho Minna lähhän, senna ei woi teie mitte tulla?

23. Ja temma ütles neile: Teie ollete alt, minna ollen üllewelt; teie ollete sestsinnatsest ma-ilmast, miña ei olle mitte sestsinnatsest ma-ilmast.
24. Sepärrast ollen minna teile üttelnud, et teie surrete omma pattude sisse: sest kui teie ei ussu, et Minna ollen, siis surrete teie omma pattude sisse.
25. Siis ütlesid nemmad temma wasto: Kes sa siis olled? ja Jesus kostis neile: Minna ollen se, kes minna teile algmissest ollen üttelnud ennast ollewad.
26. Mul on teitest weel palju rääkmist ja moistmist; agga kes mind on läkkitanud, se on tössine, ja mis ma temmast ollen kuulnud, sedda rāgin minna ma-ilmale.
27. Nemmad ei moistnud mitte, et temma Issast sedda neile rākis.
28. Siis ütles Jesus nende wasto: Kui teie innimesse Poia sate üllendanud, siis moistate teie, et minna se ollen, ja et minna ei te ühtegi isseennesest, waid ma rāgin sedda, nenda kui miño Issa mind on õppetanud.
29. Ja kes mind on läkkitanud, se on minnoga; se Issa ei jätta mind mitte üksi, sest et ma ikka teen, mis temma mele pärrast on.
30. Kui ta sedda rākis, usksid palju temma sisse.
31. Siis ütles Jesus Juda-rahwa wasto, kes tedda usksid: Kui teie minno sanna sisse jāte, siis ollete teie töeste minno jüngrid;
32. Ja sate sedda töt tundma, ja se tōdde peab teid wabbaks teggema.
33. Nemmad kostsid temmale: Meie olleme Abraami suggu, ja meie ep olle weel ial ei ühhegi sullased olnud, kuidas sinna siis ütled: Teie peate wabbaks sama?
34. Jesus kostis neile: Tōest, tōest miña ütlen teile, et iggaüks, kes patto teeb, se on patto sullane.
35. Agga sullane ei jā mitte iggaweste maiasse; poeg jääb iggaweste.
36. Kui nüüd se Poeg teid wabbaks teeb, siis ollete teie öiete wabbad.
37. Minna tean, et teie Abraami suggu ollete, agga teie otsite mind ärratappa, et minno sanna teie sisse ei mahhu.
38. Minna rāgin, mis ma ommast Issast ollen näinud, ja teie tete, mis teie ommast issast ollete näinud.
39. Nemmad kostsid ja ütlesid temmale: Abraam on meie issa; Jesus ütles neile: Kui teie Abraami lapsed olleksite, siis teeksite teie ka Abraami teud.
40. Agga nüüd otsite teie mind ärratappa, üht innimest, kes minna ollen teile töt rākinud, mis ma Jummalast ollen kuulnud: sedda ei olle Abraam mitte teinud.
41. Teie tete omma issa teud; siis ütlesid nemmad temma wasto: Meie ei olle mitte pordo--ellust sündinud, meil on üks Issa, Jummal.
42. Siis ütles Jesus neile: Olleks Jummal teie Issa, siis armastaksite teie ka mind; sest ma ollen Jummalast wäljalāinud, ja tullen temmast: sest minna ep olle mitte isseennesest tulnud, waid temma on mind läkkitanud.

43. Mikspärrast ei tunne teie mitte minno könnesid? sest et teie ei woi minno sanna mitte kuulda.
44. Teie ollete issast, sest kurratist, ja omma issa himũude järrele tahhate teie tehha; temã on üks innimessetapja æ olnud algmissest, ja ep olle mitte seisma jãnud tõe ææ sisse sest tõt ei olle mitte temma sees; kui ta wallet rãgib, siis rãgib temma ommast, sest ta on wallelik, ja wallelikko issa.
45. Agga et minna tõt rãgin, siis ei ussu teie mind mitte.
46. Kes teie seast woib patto minno peãle tõeks tunnistada? agga kui minna tõt rãgin, mikspärrast ei ussu teie mind mitte?
47. Kes Jummalast on, se kuleb Jummalas sannad, sepärrast ei kule teie mitte, sest et teie Jummalast ei olle.
48. Siis kostsid Juda-rahwas, ja ütlesid temmale: Eks meie õiete ei õtle, et sinna Samaria-mees olled, ja et sul kurri waim on?
49. Jesus kostis: Mul ei olle kurja waimo, waid minna auustan omma Issa, ja teie teotate mind.
50. Agga minna ei otsi mitte omma au, üks on, kes sedda otsib ja kättemaksab.
51. Tõest, tõest minna ütlen teile, kui kegi minno sanna saab piddanud, se ei pea mitte surma nãggema iggaweste.
52. Siis ütlesid Juda-rahwas temma wasto: Nüüd olleme meie tunnud, et sinnul kurri waim on. Abraam on surnud ja need prohwetid, ja sinna õtled: Kui kegi minno sanna saab piddanud, se ei pea mitte surma maitsma iggaweste.
53. Sinnaks surem olled kui meie issa Abraam, kes on surnud? ja prohwetid on surnud, kelleks sinna isseennast panned?
54. Jesus kostis: Kui minna isseennast auustan, siis ei olle minno au middagi; minno Issa on, kes mind auustab, kedda teie õtlete, et temma teie Jummal on.
55. Ja teie ei olle tedda mitte tunnud; agga minna tunnen tedda, ja kui ma peaksin õtlema: et minna tedda ei tunne, siis olleksin minna teie sarnane, üks wallelik; agga minna tunnen tedda, ja pean temma sanna.
56. Abraam teie issa sai wãgga röömsaks, et temma minno päwa piddi nãggema, ja temma nãggi sedda, ja olli rõmus.
57. Sepärrast ütlesid Juda-rahwas temma wasto: Sinna ei olle weel wiiskümmend aastat wanna, ja olled Abraami nãnud?
58. Jesus õtles nende wasto: Tõest, tõest minna ütlen teile, enne kui Abraam sai, ollen minna.
59. Siis wotsid nemmad kiwwa õlles, et nemmad tedda piddid wiskama; agga Jesus pettis ennast ärra, ja läks keskelt nende wahhelt minnes pühhast koiast wãlja; ja nenda peãsis temma ärra.)

9. Peatük.

Kristus sadab sedda näggema, kes pimme olli sündinud, ja mis könne sest tousnud.

1. Ja kui Jesus möda läks, näggi temma ühhe innimesse, kes pimme olli sündinud.
2. Ja temma jüngrid küssisid temmalt, ja ütlesid: Öppetaja, kes on patto teinud, sesinnane, woi temma wannemad, et ta pimme on sündinud?
3. Jesus kostis: Ei sesinnane polle patto teinud, egga temma wannemad, waid et Jummal teud temmas piddid awwalikkuks sama.
4. Minna pean teggema selle teud, kes mind on läkkitanud senni, kui pääw on; ö tulleb, millal ükski ei woi middagi teha.
5. Kunni minna ma-ilmas ollen, ollen minna ma-ilma walgus.
6. Kui ta sedda sai üttelnud, süllitas temma Ma peäle, ja teggi mudda süljest, ja woidis sedda mudda selle pimmeda silmade peäle.
7. Ja ütles temma wasto: Minne, pesse silmad Siloa tikis; (sedda selletakse: läkkitud) siis läks temma senna, ja pessus silmi, ja tulli näggew taggasi.
8. Need naabred nüüd, kes tedda enne ollid näinud pimme ollewad, ütlesid: Eks sesinnane se olle, kes istus ja kerjas?
9. Teised ütlesid: Se on sesinnane; agga teised: Temmal on sesamma näggo; temma isse ütles: Minna ollen se.
10. Siis ütlesid nemmad temmale: Kuida on sinno silmad lahti tehtud?
11. Temma kostis ja ütles: Se innimenne, kedda Jesusseks hütakse, teggi ühhe mudda, ja woidis sega minno silmad, ja ütles minnule: Minne Siloa tigi jure, ja pesse silmad ; agga kui ma senna läksin ja silmi pessin, sain ma näggiaks.
12. Siis ütlesid nemmad temmale: Kus on temma? temma ütles: Ei minna tea.
13. Siis wisid nemmad tedda, kes enne pimme olli, Wariseride jure.
14. Agga se olli hingamisse-pääw, kui Jesus sedda mudda teggi, ja temma silmad lahti teggi.
15. Siis küssisid nemmad jälle temmalt, ja need Wariserid ka: kuida temma olli näggiaks sanud? agga temma ütles neile: Temma panni mudda minno silmade peäle, ja minna pessin neid, ja nään.
16. Siis ütlesid monningad neist Wariseridest: Sesinnane ei olle Jummalast, et ta hingamisse--päwa ei pea; teised ütlesid: Kuida woib üks pattune innimenne nisuggused tähhed teha? ja nende seas olli riid.
17. Nemmad ütlesid jälle selle pimmedale: Sinna, mis sa ütled temmast, et ta sinno silmad on lahti teinud? agga temma ütles: Temma on prohwet.
18. Agga Juda-rahwas ei usknud mitte, et temma olli pimme olnud ja näggiaks sanud, kunni nemmad kutsusid selle wannemad, kes näggiaks olli sanud.

19. Ja nemmad küssisid neilt, ja ütlesid: Kas se on teie poeg, kedda teie ütlete, et ta on pimme sündinud? kuidas temma siis nüüd nääb?
20. Temma wannemad kostsid neile, ja ütlesid: Meie teame, et se meie poeg on, ja et ta pimme ilmale tulnud.
21. Agga kuidas temma nüüd nääb, ei tea meie mitte, ehk, kes temma silmad on lahti teinud, ei tea meie mitte; temma on wanna kül, küssige temmalt; kül ta isse ennese eest kostab.
22. Sedda ütlesid temma wannemad, et nemmad Juda-rahvast kartsid; sest Juda-rahwas ollid jo issekeskes sedda nou wotnud, et, kui kegi tedda Kristusseks pididi tuñistama, sedda pididi koggodussest wäljalükkatama.
23. Sepärrast ütlesid temma wannemad: Temma on wanna kül; küssige temmalt.
24. Siis kutsusid nemmad teist korda sedda innimest, kes pimme olnud, ja ütlesid temmale: Anna Jummalale au; meie teame, et sesinnane innimenne üks pattune on.
25. Siis wastas temma ja ütles: Kas temä pattune on, ei tea minna mitte; ühhe asja tean ma kül, et ma pimme olin, ja nään nüüd.
26. Agga nemmad ütlesid jälle temma wasto: Mis teggi temma sinnule? kuidas teggi temma sinno silmad lahti?
27. Temma kostis neile: Jubba ma ollen teile üttelnud, ja teie ei olle sedda kuulnud? miks teie jälle tahhate sedda kuulda? Kas teie tahhate ka temma jüngriks heita?
28. Siis söimasid nemmad tedda, ja ütlesid: Sinna olled temma jünger, agga meie olleme Mosesse jüngrid.
29. Meie teame, et Jummal Mosessega on räkinud, agga seddasinnast ei tea meie mitte, kust ta on.
30. Se innimenne kostis ja ütles neile: Se on ommeti öiete imme, et teie ei tea, kust ta on, ja temma on minno silmad lahti teinud.
31. Agga meie teame, et Jummal pattusid ei kule, waid kui kegi Jummalakartlik on, ja teeb temä tahtmisse järrele, sedda kuleb temä.
32. Ma-ilma algmisest ei olle mitte kuuldud, et kegi on lahti teinud kellegi silmad, kes pimme on sündinud.
33. Kui sesinnane ei olleks Jummalast, siis temma ei woiks ühtegi tehha.
34. Nemmad kostsid ja ütlesid temmale: Sinna olled koggoniste pattude sees sündinud, ja sinna õppetad meid? ja toukasid tedda wälja.
35. Jesus kulis sedda, et nemmad tedda ollid wäljatoukanud; ja kui ta tedda leidis, ütles Jesus temma wasto: Kas sa ussud Jummalat Poia sisse?
36. Temma kostis ja ütles: Issand, kes se on, et minna temma sisse woin uskuda?
37. Agga Jesus ütles temma wasto: Kül sa olled tedda näinud, ja kes sinnoga rägib, se on sesamma.

38. Agga temma ütles: Issand, minna ussun; ja kummardas tedda.
39. Ja Jesus ütles: Minna ollen kohtomoistmisseks sesinnatse ma-ilma sisse tulnud, et need, kes ei nä, sawad nähha, ja kes näwad, pimmedaks sawad.
40. Ja monningad neist Wariseridest, kes temma jures ollid, kuulsid sedda, ja ütlesid temma wasto: Kas meie ka pimmedad olleme?
41. Jesus ütles nende wasto: Olleksite teie pimmedad, siis ei olleks teil mitte patto, agga et teie nüüd ütlete: Meie näme; siis jääb teie pat.

10. Peatük.

Heast karjatsest ja temma lambust. Lammaste lauda uksest. Kas Kristus se õige önnisteggia piddi ollema?(Ewangelium Nelli-Pühhi kolmandamal päwal.)(Ewangelium teisel Pühhapäwal pärrast Kristusse üllestousmisse Pühha.

1. Töest, töest minna ütlen teile: Kes ei lähhä uksest sisse lammaste lauta, waid astub maiast sisse, se on warras ja röwel.
2. Agga kes uksest sisselähhäb, se on lammaste karjane.
3. Sellele teeb uksehoidia lahti, ja need lambad kuulwad temma heäle, ja temma kutsub omad lambad nimme pärrast, ja wiib neid wälja.
4. Ja kui ta ommad lambad saab wäljaaianud, siis käib temma nende eel, ja need lambad käiwad temma järrel, sest nemmad tundwad temma heält.
5. Agga woöra järrel ei käi nemmad mitte, waid pöggenewad temma eest, sest nemmad ei tunne woöraste heält mitte.
6. Se tähhendamisse-sanna ütles Jesus neile; agga nemmad ei moistnud mitte, mis se piddi ollema, mis temma neile räkis.
7. Sepärrast ütles Jesus jälle nende wasto: Töest, töest minna ütlen teile: Minna ollen lammaste uks.
8. Keik, kes enne mind on tulnud, need on wargad ja rööwlid; agga lambad ei olle neid mitte kuulnud.
9. Minna ollen se uks, kui kegi minno läbbi sisselähhäb, se peab önsaks sama, ja peab sisse- ja wäljaminnema ja sömist leidma.
10. Warras ei tulle mu pärrast, kui warrastama, ja tapma, ja hukkama; minna ollen tulnud, et neil peab ello ja keik rohkeste ollema.)
11. Minna ollen se hea karjane, se hea karjane jättab omma ello lammaste eest.
12. Agga se palgaliñe, kes ei olle karjane, kelle omad need lambad ei olle, nääb hunti tullewad, ja jättab lambad mahha ja pöggeneb; ja hunt wottab neid kinni, ja pillab need lambad laiale.
13. Agga palgalinne pöggeneb, sest et temä on palgalinne, ja temma ei holi lamästest mitte.

14. Minna ollen se hea karjane, ja tunnen ommad, ja minno ommad tundwad mind.
15. Nenda kui mind Issa tunneb, ja minna tunnen sedda Issa, ja jättan omma ello lammaste eest.
16. Ja minnul on weel teised lambad, need ei olle mitte sestsinnatsest laudast, ja neid pean miña ka seie toma, ja nemmad kuulwad minno heäle, ja peab üks karri ja üks karjane ollema.)
17. Sepärrast armastab mind Issa, et minna jättan omma ello, et ma sedda jälle wottan.
18. Ükski ei wotta sedda minnust, waid ma jättan sedda isseennesest; minnul on melewald sedda anda, ja melewald sedda jälle wotta; sedda kässosanna ollen minna omma Issalt sanud.
19. Siis tousis ta riid Juda-rahwa seas nende sannade pärrast.
20. Agga palju nende seast ütlesid: Temäl on kurri waim, ja temä jamsib; mis teie tedda kulete?
21. Teised ütlesid: Need ei olle mitte nisuggused sannad, kui selle, kes kurjast waimust on waewatud; kas kurri waim woib pimmedatte silmad lahti tehha?
22. Agga siis peti kirriko-päwa Jerusalemas, ja talwe olli.
23. Ja Jesus kõndis pühhas koias Salomoni wölwitud hones.
24. Siis tullid Juda-rahwas temma ümber, ja ütlesid temma wasto: Kauaks jättad sa meie hinge kahhe wahhele? olled sa Kristus, siis ütle meile sedda julgeste.
25. Jesus kostis neile: Minna ollen teile jo üttelnud, ja teie ei ussu mitte; need teud, mis minna teen omma Issa nimmel, needsinnatsed tunnistawad minnust.
26. Agga teie ei ussu mitte; sest teie ei olle mitte minno lammastest, nenda kui ma teile ollen üttelnud.
27. Minno lambad kuulwad minno heäle, ja minna tunnen neid, ja nemmad käiwad minno järrel.
28. Ja minna annan neile iggawest ello, ja nemmad ei sa ellades hukka, ja ükski ei kissu neid minno käest.
29. Minno Issa, kes neid mulle on annud, on surem kui keik ; ja ükski ei woi neid minno Issa käest kiskuda.
30. Minna ja se Issa olleme üks.
31. Siis töstsid Juda-rahwas jälle kiwwa ülles, et nemmad tedda piddid nendega wiskama.
32. Jesus kostis neile: Paljo häid teggusid ollen ma teile näitnud miño Issast; missugguse teo pärrast nende seast wiskate teie mind kiwwidega?
33. Juda-rahwas kostsid temäle ja ütlesid: Hea teo pärrast ei wiska meie sind mitte kiwwidega, waid Jummal teotamisse pärrast, ja et siña, kes sa innimenne olled, isseennast Jumalaks teed.

34. Jesus kostis neile: Eks teie kässusse ei olle kirjutud: Minna ollen üttelnud, teie ollete jummalad?
35. Kui temma neid jummalaiks hüab kellele Jummalä sanna ööldi, ja se kirri ei woi walleks jäda;
36. Kas teie siis ütlete sellele, kedda Issa on pühhitsenud, ja ma-ilma sisse läkkitanud: Siña teotad Jummalat ? sest et ma ollen üttelnud: Minna ollen Jummalä Poeg.
37. Kui minna omma Issa teggusid ei te, siis ärge uskuge mind;
38. Agga kui minna neid teen, siis uskuge need teud, kui teie mind ei ussu, et teie moistate ja ussute, et Issa minno sees, ja minna temma sees ollen.
39. Siis otsisid nemmad ta tedda kinniwotta; ja temma läks nende käest ärra.
40. Ja temma läks jälle teile pole Jordani senna paika, kus Joannes esmalt olli ristimas, ja jäi senna.
41. Ja palju tullid temma jure, ja ütlesid: Joannes ei teinud kül ühtegi immetähte; agga keik, mis Joannes sestsiñatsest on üttelnud, se on tössi.
42. Ja seäl usksid palju temma sisse.

11. Peatük.

Laatsarusse üllesärratamisest. Wariseride nou Kristusse wasto.

1. Agga seäl olli üks haige, Laatsarus nimmi, Petaniast, Maria ja temma öe Marta allewist.
2. (Agga Maria olli se, kes Issandat kalli salwiga olli woidnud, ja temma jallad omma juustega kuiwatanud; kelle wend Laatsarus haige olli.)
3. Siis läkkitasid temma öed temma jure, ja ütlesid: Issand, wata, kedda sinna armastad, se on haige.
4. Agga kui Jesus sedda kulis, ütles temma: Sesinnane haigus ei olle surmaks, waid Jummalä auuks, et Jummalä Poega se läbbi peab auustadama.
5. Agga Jesus armastas Marta ja temma ödde, ja Laatsarust.
6. Kui ta nüüd kulis, tedda haige ollewad, siis jäi temä weel kaks päwa senna paika, kus ta olli.
7. Pärrast sedda ütles temma jüngrittele: Läkki jälle ärra Juda-male.
8. Need jüngrid ütlesid temmale: Öppetaja, hilja otsisid sind Juda-rahwas kiwwidega wissata, ja sinna lähhäd jälle senna?
9. Jesus kostis: Eks kaksteistkümmend tundi ei olle päwal? kui kegi päwa aial könnib, ei touka temma ennast mitte, sest et ta nääb selle ma-ilma walget.
10. Agga kui kegi ösel könnib, se toukab ennast, sest temma sees ei olle walgust.
11. Sedda räkis temma, ja pärrast sedda ütles temma neile: Laatsarus meie söbber maggab, agga ma lähhän tedda unnest üllesärratama.

12. Siis ütlesid temã jüngrid: Issand, maggab temma, siis saab ta terweks.
13. Agga Jesus räkis temma surmast; agga nemmad mötlesid, et temma unne maggamisest piddi räkima.
14. Siis ütles Jesus neile julgeste: Laatsarus on ärrasurnud,
15. Ja minna ollen römus teie pärrast, et ma seäl ei olle olnud, (et teie wottaksite uskuda;) agga läkki ärra temma jure.
16. Siis ütles Tomas, kedda hütakse kaksikkuks, nende wasto kes ka jüngrid: Läckki meie ka ärra, et meie temmaga surreme.
17. Ja kui Jesus tulli, leidis temma, et ta jo nelli päwa olli haudas olnud.
18. Agga Jerusalemma liggi olli Petania, liggi wiisteistkümmend waggo maad.
19. Ja paljo Juda-rahwast ollid tulnud nende rahwa jure, kes Marta ja Maria ümber ollid, neid trööstima nende wenna pärrast.
20. Kui nüüd Marta olli kuulnud, et Jesus tulli, läks ta temã wasto; agga Maria jäi koio.
21. Siis ütles Marta Jesusse wasto: Issand, olleksid sinna siin olnud, minno wend ei olleks mitte surnud.
22. Agga nüüdki tean minna, et, Jummal sulle annab, mis sinna ial Jummal käest pallud.
23. Jesus ütles temma wasto: Sinno wend peab üllestousma.
24. Marta ütles temãle: Ma tean, et ta peab üllestousma üllestousmisses wiimsel päwal.
25. Jesus ütles temmale: Miña ollen ülles--tousminne ja ello; kes minno sisse ussub, se peab ellama, ehk temma kül surreb?
26. Ja iggaüks, kes ellab ja ussub minno sisse, se ei pea mitte iggaweste ärrasurrema; kas sinna sedda ussud?
27. Temma ütles temã wasto: Jah, Issand, ma ollen usknud, et siña olled Kristus se Jummal Poeg, kes ma-ilma sisse piddi tulleva.
28. Ja kui ta sedda sai üttelnud, läks temma ärra, ja kutsus omma ödde Maria sallaja, ja ütles: Öppetaja on siin ja kutsub sind.
29. Kui temma sedda kulis, tousis ta seddamaid ülles, ja tulli temma jure.
30. (Sest Jesus ep olnud weel mitte allewisse tulnud, waid olli weel seäl paikas, kus Marta temma wasto olli tulnud.
31. Kui nüüd need Juda-rahwas, kes temma jures seäl koias ollid ja tedda trööstisid, näggid, et Maria äkkitselt üllestousis ja wälja läks; käisid nemmad temma järrel, ja ütlesid: Temma lähhäb haua jure, seäl nutma.
32. Kui nüüd Maria senna tulli, kus Jesus olli, ja tedda näggi, heitis temma jalgade ette mahha, ja ütles temma wasto: Issand, olleksid sinna siin olnud, minno wend ei olleks mitte ärrasurnud.
33. Kui nüüd Jesus tedda näggi nutwad, ja neid Juda-rahwast ka nutwad, kes temmaga ollid tulnud, siis kihwatas temma südda waimus, ja temma meel sai seggaseks,

34. Ja ütles: Kuhho ollete teie sedda pañud? Nemmad ütlesid temmale: Issand, tulle ja wata.
35. Ning Jesus nuttis.
36. Siis ütlesid need Juda-rahwas: Wata, kuidas temma tedda on armastanud.
37. Agga monningad nende seast ütlesid: Eks sesinnane, kes selle pimmeda silmad on lahti teinud, ei woinud tehha, et ka sesinnane ep olleks surnud?
38. Siis kihwatas Jesusse südda ta temma sees, ja temma tulli haua jure; agga seal olli auk, ja kiwwi siina peäle pandud.
39. Jesus ütles: Töstke se kiwwi ärra; siis ütles Marta selle surno ödde temma wasto: Issand, temma haiseb jo, sest temma on jo nelli päwa haudas olnud.
40. Jesus ütles temmale: Eks minna olle sulle üttelnud: kui sa ussuksid, saaksid sinna Jummal au nähha?
41. Siis töstsid nemmad se kiwwi ärra, kus al se surnud olli; agga Jesus töstis ommad silmad ülles, ja ütles: Minna tännan sind, Issa, et sa mind olled kuulnud;
42. Agga minna teädsin, et sa mind ikka kuled; agga se rahwa pärrast, mis siin ümber seisab, rāgin minna, et nemmad uskwad, et sinna mind olled läkkitanud.
43. Ja kui ta sedda sai üttelnud, kissendas temma sure heālega: Laatsarus, tulle wälja.
44. Ja se surnud tulli wälja jalgust ja kässist surno mähkmettega mähhitud, ja temma silmad ollid higgirättikoga ümbermässitud. Jesus ütles neile: Peästke tedda lahti, ja laske tedda miina.
45. Siis usksid temma sisse palju Juda-rahwast, kes Maria jure ollid tulnud ja näinud, mis Jesus olli teinud.
46. Agga monningad neist läksid ärra Wariseride jure, ja ütlesid neile, mis Jesus olli teinud.
47. Siis koggusid üllemad preestrid ja Wariserid suurt kohhut kokko, ja ütlesid: Mis peame meie teggema? Sest sesinnane innimenne teeb palju immetähtä.
48. Kui meie tedda nenda jättame, siis uskwad keik temma sisse; siis tullewad Roma-rahwas ja wotwad meie paika ja rahwast ärra.
49. Agga üks nende seast Kaiwas, kes sel aastal üllem-preester olli, ütles nende wasto: Teie ei tea ühtegi,
50. Egga mötle mitte järrele, et meile parrem on, et üks innimenne surreb rahwa eest, ja et keik rahwas hukka ei sa.
51. Agga sedda ei rākinud temma mitte isse--ennesest, waid et temma sel aastal üllem-preester olli, siis kulutas temma prohweti wisil, et Jesus pididi surrema rahwa eest.
52. Ja mitte sesinnatse rahwa eest ükspāines, waid et temma ka need laiale pillatud Jummal lapsed pididi ühtekokko kogguma.

53. Sepärrast piddasid nemãad sest päwast keik hopis nou, et nemãad tedda piddid ärratapma.

54. Siis ei käinud Jesus ennam awwalikkult Juda-rahwa seas, waid läks seält ärra ühte male kõrwe liggi, ühte liñna, mis hütakse Ewraimiks; ja wibis senna omma jüngrittega.

55. Agga Juda-rahwa Pasa-pühha olli liggi, ja palju läksid seält maalt Jerusalema enne Pasa-pühha, et nemmad ennast piddid puhhastama.

56. Siis otsisid nemmad Jesust, ja räkisid teine teisega pühhas koias seistes: Mis arwate teie, et temma ei tulle Pühhiks?

57. Sest üllemad preestrid ja Wariserid ollid ka käsko annud, et se, kes peaks teädma, kus ta piddi ollema, piddi teäda andma, et nemmad tedda woiksid kinniwotta.

12. Peatük.

Kristust woitakse. Lähhäb Jerusalemma. Öppetab omma surma kassust. Juda-rahwa söggedus. Kristusse öppetus isseennesest.(Ewangelium Lauritsa Päwal.

1. Agga kuus päwa enne Pasa-pühha tulli Jesus Petania, kus Laatsarus olli, kes surnud olli olnud, kedda temma surnust olli ülles--ärratanud.

2. Siis teggid nemmad seäl temmale öhto-sömaaia, ja Martal olli seäl jures teggemist; agga Laatsarus olli üks neist, kes temãaga laudas itsid.

3. Siis wottis Maria ühhe naela selget ja wägga kallist nardi salwi, ja woidis Jesusse jallad, ja kuiwatas temma jallad omma juustega: agga se kodda sai täis salwi haiso.

4. Siis ütles üks temma jüngritest, Judas Simona poeg Iskariot, kes tedda pärrast ärraandis:

5. Mispärrast ei olle se salw mitte ärramüdüd kolme saa tenari-rahha eest, ja waestele antud?

6. Agga sedda ütles temma, ei mitte et ta waeste pärrast murret kandis, waid et ta warras olli, ja temma käes kukkur olli, ja kandis, mis sisse pandi.

7. Siis ütles Jesus: Jätta tedda rahhule, sedda on temma hoidnud minno mattukse päwaks;

8. Sest naesed on ikka teie jures, agga mind ep olle teil mitte ikka.

9. Siis said palju Juda-rahwa seast teäda, et temma seäl olli, ja ei tulnud mitte ükspäinis Jesusse pärrast senna, waid et nemmad ka Laatsarust woiksid nähha sada, kedda temma olli surnust üllesärratanud.

10. Agga üllemad preestrid piddasid nou, et nemmad Laatsarust ka woiksid ärratappa;

11. Sest temma pärrast läks palju Juda-rahwast senna, ja usksid Jesusse sisse.

12. Teisel päwal, kui palju rahwast, mis olli Pühhiks tulnud, kulis, et Jesus Jerusalemma pididi tulles;
13. Wotsid nemmad palmi-pude okse, ja läksid wälja temma wasto, ja kissendasid: Hosanna, kidetud olgo se, kes tulleb Issanda nimmel, se Israeli Kuningas.
14. Agga Jesus leidis ühhe eesli, ja istus temma selga, nenda kui kirjutud on:
15. Ärra karda mitte Sioni tüttar, wata, sinno Kuningas tulleb, ja istub emma-eesli sällo selgas.
16. Agga sedda ei moistnud temma jüngrid mitte esmalt, waid kui Jesus olli au sisse tõstetud, siis tulli nende mele, et se temmast kirjutud, ja et nemmad temmale sedda ollid teinud.
17. Agga se rahwas, mis temma jures olli, tunnistas, et temma Laatsarust olli hauast wälja hüüdnud, ja tedda surnust üllesärratanud.
18. Sepärrast läks ka rahwas temma wasto, kui nemmad kuulsid, et temma sedda imme--tähte olli teinud.
19. Agga Wariserid rääksid issekeskes: Eks teie nä, et teie ei woi middagi teha; wata, keik ma-ilm jookseb temma järrele.
20. Agga monningad Kreka-mehhed ollid nende seast, kes ollid tulnud Pühhiks Jummalat kummardama:
21. Needsinnatsed tullid nüüd Wilippusse jure, kes olli Petsaidast Kalilea-ma liñnast, ja pallusid tedda ja ütlesid: Issand, meie tahhame Jesust nähha.
22. Wilippus tulleb ja ütleb sedda Andreale, ja Andreas ja Wilippus ütlesid jälle Jesussele.
23. Agga Jesus kostis neile ja ütles: Se tund on tulnud, et innimesse Poega peab au sisse tõstetama.
24. Töest, töest minna ütlen teile: Kui nisso--iwwa Ma sisse ei lange, ja ärra ei surre, siis jääb temma üksi; agga kui ta surreb, siis kannab temma palju wilja:
25. Kes omma ello armastab, se kautab sedda, ja kes omma ello wihkab siin ma-ilmas, se hoiab sedda iggawesseks elluks.
26. Kui kegi mind tenib, se käigo minno järrel, ja kussa minna ollen, seäl peab minno tener ka ollema ; ja kes mind tenib, sedda tahhab minno Issa auustada.)
27. Nüüd on minno hing seggane; ja mis pean ma ütlema? Issa, peästa mind sest tunnist! agga sepärrast ollen minna se tunni sisse tulnud.
28. Issa, auusta omma nimmi. Siis tulli heäl taewast: Jubba minna ollen sedda auustanud, ja tahhan jälle auustada;
29. Agga se rahwas, mis seäl seisis ja sedda kulis, ütles: Pitkne on mürristanud; agga teised ütlesid: Üks ingel on temmaga räkinud.
30. Jesus kostis ja ütles: Se heäl ep olle mitte minno pärrast sündinud, waid teie pärrast.

31. Nüüd käib kohhus üle sesinnatse ma-ilma, nüüd lükkatakse sesinnatse ma-ilma würst välja.
32. Ja minna tahhan, kui mind maast ülestöstatakse, keik ennese pole tommata.
33. (Agga sedda ütles temma, tähhendades, mis surma temma pididi surrema.)
34. Siis wastas rahwas temmale: Meie olleme kuulnud kässö-öppetusest, et Kristus jääb iggaweste ; kuidas ütled siis sinna, et innimesse Poega peab üllendatama? kes on se innimesse Poeg?
35. Siis ütles Jesus neile: Walgus on weel ürrikesse aia teie jures, köndige senni, kui teil se walgus on, et pimmedus teid kinni ei wotta, ja kes pimmedusses könnib, se ei tea, kuhho temma lähhäb.
36. Uskuge se walgusse sisse, senni kui teil se walgus on, et teie walgusse lapsiks sate. Sedda räkis Jesus, ja läks ja pettis ennast nende eest ärra.
37. Ja et temma kül nisuggused immetähhed olli teinud nende nähhes, ei usknud nemääd siiski temma sisse;
38. Et prohwet Jesaia sanna pididi töeks sama, mis temma ütleb: Issand, kes on meie kulutamist usknud, ja kennele on Issanda kässi--wars ilmutud?
39. Sepärrast ei woinud nemmad uskuda, sest Jesaia ütleb ta:
40. Temma on nende silmad söggedaks teinud ja nende süddamed kowwaks, et nemmad silmadega ei nä, ja süddamega ei moista, ja ümber ei pöra, et minna neid ei sa parrandada.
41. Sedda ütles Jesaia, kui temma selle Jesusse au näggi ja temmast räkis.
42. Siiski usksid ka paljo neist üllemist temma sisse; agga Wariseride pärrast ei tunnistanud nemmad sedda mitte ülles, et neid ei piddand koggodussest wäljalükkatama.
43. Sest nemmad armastasid innimeste au ennam, kui Jummalä au.
44. Agga Jesus kissendas ja ütles: Kes minno sisse ussub, se ei ussu mitte minno sisse, waid selle sisse, kes mind on läkkitanud.
45. Ja kes mind nääb, se nääb sedda, kes mind on läkkitanud.
46. Minna se walgus ollen ma-ilma tulnud, et ükski, kes minno sisse ussub, pimmedusse sisse ei pea jäma:
47. Ja kui kegi minno sannad kuleb, ja ei ussu, selle peäle ei moista minna mitte kohhut; sest minna ei olle tulnud, et ma ma-ilma peäle kohhut moistan, waid et minna ma-ilma woiksin önsaks tehha.
48. Kes mind põlgab ja ei wotta minno sanno wasto, sel on jo se, kes temma peäle kohhut moistab, se sanna, mis ma ollen räkinud, sesamma peab temma peäle kohhut moistma wiimisel päwal.
49. Sest ma polle isseennesest räkinud, waid se Issa, kes mind on läkkitanud, se on mulle ühhe kässosanna annud, mis ma pean ütlema, ja mis ma pean räkima.

50. Ja minna tean, et temma kässosanna on iggawenne ello; mis minna nüüd rägin, sedda rägin ma nenda, kui Issa mulle on üttelnud.

13. Peatük.

Jalgade pessemisest. Kässosanna armastussest. Jesus tunnistab ülles omma ärraandja, ja Peetrusse langmist patto sisse.(Ewangelium surel Neljapäwal.

1. Agga enne Pasa-pühha, kui Jesus teadis, et temma tund olli tulnud, et ta siit ma-ilmast piddi ärraminne Issa jure, otsego temma olli armastanud ommaksed, kes ma-ilmas ollid, nenda on ta neid armastanud otsani.
2. Ja kui öhto-sömaaeg kä olli, (kui kurrat jo olli Juda Simona poia Iskarioti süddamesse annud, et ta tedda piddi ärraandma.)
3. Ja Jesus teadis, et Issa keik temma kätte olli annud, et temma Jummalast olli tulnud, ja Jummalala jure läks;
4. Siis tousis temma öhto-sömaaiast ülles, ja panni ommad rided mahha, ja wottis ühhe rättiko, ja siddus ennese ümber:
5. Pärrast wallas temma wet ühhe pekki sisse, ja hakkas jüngritte jallad pessema, ja se rättikoga kuiwatama, mis temma ümber olli seutud:
6. Siis tulleb temma Simona Peetrusse jure, ja temma ütleb temma wasto: Issand, sinnaks minno jallad pessed?
7. Jesus wastas ja ütles temma wasto: Mis minna teen, sedda ei tea sinna nüüd mitte, agga pärrast sedda pead sa teada sama;
8. Peetrus ütleb temma wasto: Ellades ei pea sa minno jalgo pessema. Jesus wastas temmale: Kui minna sind ei pesse, siis ep olle sul ossa minnoga.
9. Simon Peetrus ütleb temma wasto: Issand, ei mitte ükspäinis minno jalgo, waid ka kässi ja Pead.
10. Jesus ütleb temmale: Kes pestud on, sellel ep olle tarwis muud kui jalgo pesta, sest ta on ülleültse puhhas, ja teie ollete puhtad, agga mitte keik;
11. Sest temma teadis, kes tedda piddi ärra--andma ; sepärrast ütles temma: Teie ep olle keik puhtad.
12. Kui temma nüüd nende jallad sai pesnud, ja ommad rided wotnud, siis istus temma jälle mahha, ja ütles nende wasto: Kas teie teate, mis minna teile ollen teinud?
13. Teie hüate mind: Öppetaja ja Issand! ja ütlete öiete, sest minna ollen se.
14. Kui nüüd minna se Issand ja õppetaja teie jallad ollen pesnud, siis peate teie ka teine teise jallad pessema;
15. Sest ühhe õppetusse märki ollen ma teile annud, et ka teie nenda tete, kui minna teile ollen teinud.
16. Töest, töest minna ütlen teile: Sullane ep olle mitte surem kui temma issand, egga Käsk surem kui se, kes tedda on läkkitanud.

17. Kui teie sedda teate, önsad ollete teie, kui teie sedda tete.
18. Minna ep ütle teist keikist; ma tean sedda, kedda ma ollen ärrawallitsenud, waid sepärrast, et kirri piddi töeks sama: Kes minnoga leiba sööb, se töstab omma kanda minno wasto ülles.
19. Sest aiast ütlen minna teile, enne kui se sünnib, et, kui se saab sündinud, teie ussute, et minna se ollen.
20. Töest, töest minna ütlen teile: Kes wastowottab, kui minna keddagi läkkitan, se wottab mind wasto, agga kes mind wastowottab se wottab tedda wasto, kes mind on läkkitanud.
21. Kui Jesus sedda sai üttelnud, sai temma seggaseks waimus, ja tunnistas ja ütles: Töest, töest minna ütlen teile, et üks teie seast mind ärraannab:
22. Siis waatsid jüngrid teine teise silmi, ja ollid kahhe wahhel, kennest ta piddi räkima;
23. Agga Jesusse sülles olli maas laudas üks temma jüngrittest, kedda Jesus armastas,
24. Selle pole nüüd löi Simon Peetrus peaga, et temma piddi kulama, kes se kül piddi ollema, kellest temma räkis;
25. Agga sesinnane laskis eñast Jesusse rinna peäle, ja ütles temä wasto: Issand, kes se on?
26. Jesus wastas: Se on sesamma, kennele minna sedda pallokest sissekastan ja annan; ja temma kastis sedda pallokest sisse, ja andis sedda Judale Simona poiale Iskariotile.
27. Ja se pallokesse järrele läks sadan temma sisse. Siis ütles Jesus temmale: Mis sa teed, sedda te ussinaste.
28. Agga sedda ei moistnud ükski neist, kes laudas maas istusid, mispärrast temma sedda temmale ütles;
29. Sest monned mötlesid, et Juda käes kukkur olli, et Jesus temmale piddi ütlema: Osta, mis meil tarwis on Pühhiiks, ehk et temma waestele middagi piddi andma.
30. Kui temma nüüd sedda pallokest sai wötnud, läks temma seddamaid wälja, agga ö olli.
31. Kui ta nüüd olli wäljaläinud, ütles Jesus: Nüüd on innimesse Poeg auustud, ja Jummal on temma sees auustud:
32. Ons Jummal temma sees auustud, siis auustab tedda ka Jummal isseenneses, ja auustab tedda pea.
33. Lapsokessed, minna ollen weel ürrikesseks aiaks teie jures, kül teie otsite mind, ja otsego minna Juda-rahwa wasto ollen üttelnud: Kuhho ma lähhän, senna ei woi teie mitte tulla, nenda ütlen miña nüüd teile ka.
34. Uut kässosanna annan minna teile, et teie teine teist peate armastama, nenda kui minna teid ollen armastanud, et teie ka teine teist peate armastama:

35. Sestsammast tundwad keik, et teie minno jüngrid ollete, kui teil armastus on issikeskes.
36. Simon Peetrus ütleb temma wasto: Issand, kuhho sa lähhäd? Jesus wastas temmale: Kuhho minna lähhän, ei woi sa nüüd mitte minno järrel käia, agga pärrast pead sa mo järrel käima.
37. Peetrus ütleb temä wasto: Issand, miks ma nüüd ei woi sinno järrel käia? ma tahhan omma ello sinno pärrast jätta.
38. Jesus wastas temäle: Tahhad sinna omä ello miño pärrast jätta? töest, töest minna ütlen sulle: Kuk ei laula mitte enne, kui sinna mind jo kolmkorda saad ärrasalganud.

14. Peatük.

Kristusse ärraminnemissest. Öppetus ussust, armastussest, palwest, pühvast Waimust, ja waimolikkust rahhust.(Ewangelium Wilippusse ja Jakobusse Päwal.(Ewangelium Nellipühhi essimessel Päwal

1. Teie südda ärgo ehmatago mitte; uskuge Jummal sisse, siis ussute teie ka minno sisse.
2. Minno Issa maias on mitto ello-asset: kui se nenda ep olleks, siis ütleksin minna teile: Ma lähhän teile asset walmistama,
3. Ja kui ma saan läinud, ja teile asset walmistanud, siis tullen minna jälle, ja tahhan teid ennese jure wötta, et teie ka ollete, kus minna ollen.
4. Ja teie teate, kuhho minna lähhän, ja sedda teed teate teie.
5. Tomas ütleb temma wasto: Issand, meie ei tea, kuhho sa lähhäd, ja kuidas woime meie sedda teed teäda?
6. Jesus ütleb temma wasto: Minna ollen se te, ja se tödde, ja se ello; ükski ei sa Issa jure muido, kui minno läbbi.
7. Kui teie mind tunneksite, siis tunneksite teie ka minno Issa, ja sest aiast tunnete teie tedda, ja ollete tedda näinud.
8. Wilippus ütleb temmale: Issand, näita meile sedda Issa, siis saab meile sest kül.
9. Jesus ütleb temma wasto: Ni kaua aega ollen minna teie jures, ja sinna ei olle mind mitte tunnud; Wilippus, kes mind on näinud, se on Issa näinud, kuidas ütled siña siis: Näita meile sedda Issa.
10. Eks sa ussu, et minna Issa sees, ja Issa minno sees on? minna ei rägi mitte isseennesest neid sanno, mis miña teile rägin; waid se Issa, kes minno sisse jääb, sesamma teeb need teud.
11. Uskuge mind, et minna Issa sees ollen, ja et Issa minno sees on; agga kui mitte, siis uskuge mind nendesamma teggude pärrast.

12. Töest, töest minna ütlen teile: Kes minno sisse ussub, se teeb ka need teud, mis minna teen, ja teeb weel suremad, kui need on, sest et minna omma Issa jure lähhän.
13. Ja mis teie ial pallute minno nimmel, sedda tahhan minna tehha, et Issa saaks auustud Poia sees:
14. Kui teie middagi minno nimmel pallute, siis tahhan minna sedda tehha.)
15. Kui teie mind armastate, siis piddage minno kässosannad.
16. Ja ma tahhan Issa palluda, ja temma annab teile ühhe teise römustaja, et temma teie jure iggaweste jääb:
17. Se töe Waim, kedda ma-ilm ei woi wastowotta, sest ta ei nä tedda mitte, egga tunne tedda mitte; agga teie tunnete tedda, sest temma jääb teie jure, ja peab teie sees ollema.
18. Minna ei tahha teid mitte waesiks lapsiks jätta; minna tullen teie jure.
19. Weel on pissut aega, siis ma-ilm ei nä mind mitte ennam, agga teie peate mind näggema; sest minna ellan, ja teie peate ellama:
20. Sel päwal peate teie tundma, et ma ollen omma Issa sees, ja teie minno sees, ja minna teie sees.
21. Kellel minno kässosannad on, ja peab neid, se on se, kes mind armastab; agga kes mind armastab, tedda armastakse minno Issast, ja minna tahhan tedda armastada, ja isseennast temmale ilmutada.
22. Temma wasto ütleb Judas: (mitte Iskariot) Issand, mis se on, et sa ennast meile tahhad ilmutada, ja ei mitte ma-ilmale?
23. Jesus wastas ja ütles temmale: Kui kegi mind armastab, kül se peab minno sanna, ja minno Issa armastab tedda, ja meie tahhame temma jure tulla, ja ello-asset temma jure tehha.
24. Kes mind ei armasta, se ei pea minno sanno, ja se sanna, mis teie kulete, ep olle mitte minno, waid selle Issa, kes mind on läkkitanud.
25. Sedda ollen minna teile räkinud teie jures olles;
26. Agga se trööstia, se pühha Waim, kedda minno Issa tahhab läkkitada minno nimmel, sesamma peab teid õppetama keik, ja teie mele tulletama keik, mis minna teie ollen üttelnud.
27. Rahho jättan minna teile, omma rahho annan ma teile, minna ei anna teile mitte nenda, kui ma-ilm annab; teie südda ärgo ehmatago, egga sago arraks mitte.
28. Teie ollete kuulnud, et ma teile ollen üttelnud: Minna lähhän ärra, ja tullen jälle teie jure; kui teie mind armastaksite, kül teie olleksite siis röömsad, et ma ollen üttelnud: Minna lähhän Issa jure, sest minno Issa on surem mind.
29. Ja nüüd ollen minna teile üttelnud enne kui se sünnib, et teie ussute, kui se sünnib.
30. Minna ei sa ennam palju teiega räkida, sest sesinnatse ma-ilma würst tulleb, ja ei sa minnust ühtegi.

31. Agga et ma-ilm moistaks, et minna sedda Issa armastan, ja nenda teen, kui Issa mind on käsknud; touske ülles, läkki siit ärra.)

15. Peatük.

Kristus on se õige winapu. Temma õppetus armastussest, ja ma-ilma vihkamisest. Tootab pühha Waimo.(Ewangelium Simona Juda Päwal.(Ewangelium kuendamal Pühhapäwal pärrast Kristusse üllestousmisse Pühha.

1. Minna ollen se tössine winapu, ja minno Issa on se ma-mees.
2. Igga winapu oks minno sees, mis wilja ei kañna, sedda kissub temma ärra, ja iggaüht, kes wilja kannab, sedda harrib temma, et ta ennam wilja kannab.
3. Jubba teie ollete puhtad se sanna pärrast, mis minna teile ollen räkinud.
4. Jäge minno sisse, ja miñna teie sisse: otse--kui winapu oks ei woi wilja kanda isseennesest, kui temma ei jä winapu külge, nenda ka teie, kui teie ei jä minno sisse.
5. Minna ollen winapu, teie winapu oksad; kes minno sisse jääb, ja minna temma sisse, se kannab palju wilja; sest minnota ei woi teie ühtegi teha.
6. Kui kegi minno sisse ei jä, sedda heidetakse wälja kui winapu oks, ja kuiwab ärra, ja neid koggutakse kokko, ja heidetakse tullesse ja põlletakse ärra.
7. Kui teie minno sisse jäte, ja minno sannad teie sisse jäwad, siis pallute teie, mis teie ial tahhate, ja se peab teile sündima.
8. Ses on minno Issa auustud, et teie palju wilja kannate, ja peate minno jüngrid ollema.
9. Otsekui minno Issa mind on armastanud, nenda ollen minna ka teid armastanud; jäge minno armastusse sisse.
10. Kui teie minno kässosannad peate, siis jäte teie minno armastusse sisse, nenda kui minna omma Issa kässosannad ollen piddanud, ja jään temma armastusse sisse.
11. Sedda ollen minna teile räkinud, et minno rööm teie sisse jääks, ja teie rööm täis saaks.
12. Se on minno kässosanna, et teie teine teist peate armastama, nenda kui minna teid ollen armastanud:
13. Suremat armastust ep olle ühhelgi, kui se, et temma omma ello jättab omma sõbrade eest:
14. Teie ollete minno sõbrad, kui teie tete, mis minna teid kässin.
15. Minna ei ütle, teid ennam sullased ollewad: sest sullane ei tea, mis temma issand teeb; agga teid ollen minna sõbruks hüüdud, et ma keik, mis minna omma Issalt ollen kuulnud, teile ollen teäda annud.

16. Teie ep olle mitte mind ärrawallitsenud, waid minna ollen teid ärrawallitsenud, ja ollen teid seädnud, et teie peate minnema, ja wilja kandma, ja et teie willi jääks, et, mis teie ial minno Issalt pallute minno nimmel, temma teile annaks.
17. Sedda kässin minna teid, et teie teine teist armastate.
18. Kui ma-ilm teid wihkab, siis teädke, et temma mind enne teid on wihkanud:
19. Olleksite teie ma-ilmast, siis armastaks ma-ilm omma: agga et teie ma-ilmast ep olle, waid minna ollen teid ma-ilmast ärrawallitsenud, sepärrast wihkab teid ma-ilm.
20. Möttelge se sanna peäle, mis minna teile ollen üttelnud: Sullane ep olle surem, kui temma issand. Ons nemmad mind takkakiusanud, siis kiusawad nemmad teidki takka; ons nemmad minno sanna piddanud, siis peawad nemmad teiegi sanna.
21. Agga sedda keik tewad nemmad teile minno nimme pärrast, sest et nemmad tedda ei tunne, kes mind on läkkitanud.)
22. Kui minna mitte ei olleks tulnud, ja ei olleks sedda neile üttelnud, siis ep olleks neil mitte patto; agga nüüd ei woi nemmad mitte omma patto wabbandada.
23. Kes mind wihkab, se wihkab ka miño Issa.
24. Kui minna neid teggusid ep olleks teinud nende seas, mis ükski teine ei teinud, siis ep olleks neil mitte patto; agga nüüd on nemmad sedda ka näinud, ja on wihkanud ni hästi mind, kui minno Issa.
25. Waid et se sanna töeks saaks, mis nende kässo-öppetussesse on kirjutud: Nemad on mind ilma-asjata wihkanud.
26. Agga kui se trööstia saab tulnud, kedda minna teile tahhan läkkitada Issast, (se töe Waim, kes Issast wäljalähhäb) sesamma peab minnust tunnistama,
27. Ja teie peate ka tunnistama, sest teie ollete algmisest minnoga olnud.

16. Peatük.

Kristus kulutab tullewat kiusatust. Kristusse ärraminne minne Issa jure. Pühha Waimo ammet. Willetsusse önnis lõppetus. Palwest. (Ewangelium neljandamal Pühhapäwal pärrast Kristusse üllestousmisse Pühha. (Ewangelium kolmandamal Pühhapäwal pärrast Kristusse üllestousmisse Pühha. (Ewangelium wiendamal Pühhapäwal pärrast Kristusse üllestousmisse Pühha.

1. Sedda ollen minna teile räkinud, et teie ennast ei pahhanda.
2. Ja nemad lükkawad teid koggodussest wälja; ka tulleb se tund, et iggaüks, kes teid tappab, mötleb ennast Jummalale melehead kui ühhe ohwriga teggewad:

3. Ja sedda wotwad nemmad teile tehha se--pärrast, et nemmad ei olle tunnud sedda Issa egga mind.
4. Agga sedda ollen ma teile räkinud, et, kui se tund saab tulnud, teie se peäle mötlete, et ma teile sedda ollen üttelnud; agga sedda ep olle minna algmisest teile mitte üttelnud, sest et ma teiega ollin.)
5. Agga nüüd lähhän miña selle jure, kes mind on läkkitanud, ja ükski teie seast ei küssi mult: Kuhho sa lähhäd?
6. Waid et minna teile sedda ollen üttelnud, on teie südda täis kurwastust sanud.
7. Agga minna ütlen teile sedda töt: se tulleb teile heaks, et minna ärralähhän, sest kui minna ärra ei lähhä, siis ei tulle trööstia mitte teie jure; agga kui minna saan ärraläinud, tahhan minna tedda teie jure läkkitada.
8. Ja kui sesamma saab tulnud, annab temma ma-ilmale märko patto pärrast, ja öigusse pärrast, ja kohto pärrast.
9. Patto pärrast, et nemmad ei ussu minno sisse:
10. Agga öigusse pärrast, et minna Issa jure lähhän, ja teie mind ennam ei nä:
11. Ja kohto pärrast, et sesiñatse ma-ilma würsti peäle kohhus on moistetud.
12. Minnul on teile weel palju ütlemit, agga teie ei woi sedda nüüd mitte kanda;
13. Agga kui temma, se töe Waim tulleb, se juhatab teid keige töe sisse, sest temma ei rägi mitte isseennesest, waid mis temma kuleb, sedda rägib temma, ja tullewad asjad kulutab temma teile.
14. Sesamma auustab mind, sest minno ommast wottab temma, ja kulutab teile.
15. Keik se, mis Issal on, se on minno, sepärrast ollen minna üttelnud, et temma peab minno ommast wotma ja teile kulutama.)
16. Ürrikesse aia pärrast, siis ei nä teie mind mitte, ja ta ürrikesse aia pärrast, siis näte teie mind, sest miña lähhän Issa jure.
17. Siis ütlesid monningad temma jüngritest issekeskes: Mis se on, mis temma meile ütleb: ürrikesse aia pärrast siis ei nä teie mind mitte, ja ta ürrikesse aia pärrast, siis näte teie mind, ja et minna Issa jure lähhän?
18. Sepärrast ütlesid nemmad: Mis se on, mis temma ütleb: ürrikesse aia pärrast? meie ei tea mitte, mis temma rägib.
19. Siis moistis Jesus, et nemmad temmalt tahtsid küssida, ja ütles nende wasto: Sedda küssite teie issekeskes, et minna ollen üttelnud: ürrikesse aia pärrast, siis ei nä teie mind mitte, ja ta ürrikesse aia pärrast, siis näte teie mind.
20. Töest, töest minna ütlen teile: Teie peate nutma ja ulluma, agga ma-ilm on römus. Teid peab kurwastama; agga teie kurwastus peab römuks minnema.

21. Ühhel naesel, kui temma lapse ilmale toob, on kurwastus, sest temma tund on tulnud, agga kui temma saab lapse sanud, ei mötle temã enam ahhastusse peäle se römo pärrast, et innimenne ilmale on sündinud.
22. Ja teil on kül nüüd ka murre, agga minna tahhan teid jälle nähha, ja teie südda peab römus ollema, ja ükski ei pea teie römo teilt ärrawotma:
23. Ja selsammal päwal ei küssi teie mult middagi. Töest, töest minna ütlen teile: Mis teie ial Issalt pallute minno nimmel, sedda annab temma teile.
24. Tännini ep olle teie middagi pallunud minno nimmel: palluge, siis peate teie wotma, et teie rööm woiks täis olla.
25. Sedda ollen minna teile tähhendamisse--sannadega räkinud, agga se tund tulleb, et minna tähhendamisse-sannadega enam teile ei rägi, waid kulutan teile julgeste ommast Issast.
26. Selsammal päwal peate teie palluma minno nimmel, ja minna ei ütle teile mitte, et minna tahhan Issa teie eest palluda,
27. Sest Issa isse armastab teid, sest et teie mind ollete armastanud, ja usknud, et minna Jummalast ollen wäljaläinud.
28. Minna ollen Issast wäljaläinud, ja tulnud ma-ilma sisse, ta jättan minna ma-ilma mahha, ja lähhan Issa jure.
29. Siis ütlesid temma jüngrid temma wasto: Wata, nüüd rägid sinna julgeste, ja ei ütle ühtegi tähhendamisse-sanna.
30. Nüüd teame meie, et sinna keik asjad tead, ja sul ep olle tarwis, et sinnust kegi küssib. Sest ussume meie, et sinna Jummalast olled wäljaläinud.)
31. Jesus wastas neile: Ussute teie nüüd?
32. Wata, tund tulleb, ja on nüüd tulnud, et teid ärrapillatakse iggaüks omma sisse, ja jättate mind üksi; ja minna ep olle mitte üksi õ, sest Issa on minnoga.
33. Sedda ollen minna teile räkinud, et teil minno sees rahho olleks; ma-ilmas on teil ahhastus; agga olge julged, minna ollen ma-ilma ärrawoitnud.

17. Peatük.

Kristusse palwe ennese, omma jüngritte, ja omma pühha risti-koggodusse eest.

1. Sedda räkis Jesus, ja töstis ommad silmad taewa pole, ja ütles: Issa, tund on tulnud, auusta omma Poia, et ka Poeg sind auustaks;
2. Nenda kui sinna temmale olled melewalda annud keik ülle lihha, et temma neile keikile, kedda sinna temmale olled annud, iggawest ello annaks.
3. Agga se on se iggawenne ello, et nemãad tundwad sind, sedda ainult tössist Jummalat, ja JESUST KRISTUST, kedda sinna olled läkkitanud.
4. Minna ollen sind auustanud Ma peäl: Ma ollen sedda tööd lõppetanud, mis sa mulle olled annud, et ma piddin teggema.

5. Ja nüüd auusta mind, sinna Issa, sinno ennese jures selle auga, mis mul olli sinno jures, ennego ma-ilm olli.
6. Minna ollen sinno nimme teäda annud innimestele, kedda sa mulle ma-ilmast olled añud; sinno pärralt ollid nemmad ja sa olled neid mulle añud, ja nemad on siño saña piddanud.
7. Nüüd on nemmad tunnud, et keik, mis sinna mulle olled annud, sinnust on.
8. Sest need sannad, mis sinna mulle olled annud, ollen ma neile annud, ja nemmad on sedda wastowotnud, ja töest tunnud, et ma sinnust ollen wäljaläinud, ja nemmad on usknud, et sinna mind olled läkkitanud.
9. Minna pallun nende eest; ma-ilma eest ei pallu minna mitte, waid nende eest, kedda sinna mulle olled annud, sest nemad on sinno pärralt.
10. Ja keik, mis minno on, on sinno, ja mis sinno on, on minno, ja nende sees ollen minna auustud.
11. Ja minna ep olle eddespidi enam ma-ilmas, ja needsiñatsed on ma-ilma sees, ja ma tullen sinno jure. Pühha Issa, hoia neid omma nimme sees, kedda sa mulle olled annud, et nemmad üks on, nenda kui meie.
12. Kui ma nendega olin ma-ilmas, hoidsin minna neid sinno nimme sees; kedda sa mulle olled annud, neid ollen minna hoidnud, ja ükski ep olle neist kaddunud, kui agga se kaddumisse laps, et kirri pididi töeks sama.
13. Agga nüüd tullen minna sinno jure, ja rāgin sedda ma-ilmas, et minno rōöm neil woiks olla täieste nende sees.
14. Minna ollen neile sinno sanna annud, ja ma-ilm on neid wihkanud ; sest nemmad ep olle mitte ma-ilmast, nenda kui minna ma-ilmast ei olle.
15. Minna ei pallu mitte, et sa neid ma-ilmast ärrawottaksid, waid et sa neid se tiggeda eest hoiaksid.
16. Nemmad ep olle mitte ma-ilmast, nenda kui minna ma-ilmast ei olle.
17. Pühhitse neid omma töe sees; sinno sanna on tödde.
18. Otsekui siña mind olled läkkitanud ma-ilma sisse, nenda läkkitan miña neid ka ma-ilma sisse.
19. Ja nende eest pühhitsen minna isseennast, et ka nemmad peawad töes ollema pühhitsetud.
20. Agga minna ei pallu mitte ükspāines nendesinnaste eest, waid ka nende eest, kes nende sanna läbbi minno sisse ussuwad.
21. Et nemad keik üks olleksid, nenda kui siña, Issa, minno sees æ, ja minna sinno sees, et nemmad ka meie sees üks olleksid, et ma-ilm ussuks, et sa mind olled läkkitanud.
22. Ja minna ollen sedda au, mis sa mulle olled annud, neile annud, et nemmad üks olleksid, nenda kui meie üks olleme.
23. Minna nende sees, ja sinna minno sees, et nemmad täieste olleksid ühhes, ja et ma-ilm tunneks, et sinna mind olled läkkitanud, ja armastanud neid, nenda kui sa mind olled armastanud.

24. Issa, ma tahhan, et kus minna ollen, ka nemmad minno jures on, kedda sa mulle olled annud, et nemmad näwad minno au, mis sa mulle olled annud; sest sa olled mind armastanud enne ma-ilma assutamist.
25. Õige Issa, ja ma-ilm ep olle sind mitte tunnud; agga minna tunnen sind, ja needsinnatsed on tunnud, et siña mind olled läkkitanud.
26. Ja minna ollen sinno nimme neile teäda annud, ja tahhan sedda teäda anda, et se armastus, misga sinna mind olled armastanud, nende sees olleks, ja minna nende sees.

18. Peatük.

Kristusse kannataminne aedas, Kaiwa ja Pilatusse ees. Peetrusse ärrasalgaminne.

1. Kui Jesus sedda sai räkinud, läks temña wälja omña jüngrittega ülle Kidroni jõe, kus üks aed olli, seña sisse läks temña ja temña jüngrid.
2. Agga Judas, kes tedda ärraandis, teadis ka sedda paika, sest et Jesus saggedaste senna omma jüngrittega olli kokkotulnud.
3. Kui nüüd Judas ennese jure olli wotnud se wäe-hulga, ja monningad üllematte preestride ja Wariseride sullasist, tulleb ta senna lühtide lampide ja söariistadega.
4. Kui nüüd Jesus teadis keik, mis temma peäle pididi tulles, läks temma wälja, ja ütles nende wasto: Kedda teie otsite?
5. Nemmad wastasid temmale: Jesust Naatsarettist; Jesus ütles neile: Miña ollen se; agga Judas, kes tedda ärraandis, seisis ka nende jures.
6. Kui temma nüüd neile ütles: Minna ollen se, siis läksid nemmad taggasi, ja langsid mahha.
7. Siis küssis temma neilt ta: Kedda teie otsite? agga nemmad ütlesid: Jesust Naatsarettist.
8. Jesus wastas: Ma ollen teile üttelnud, et minna se ollen; kui teie nüüd mind otsite, siis laske needsinnatsed ärraminna.
9. Et se sanna pididi töeks sama, mis ta olli üttelnud: Minna ep olle keddagi ärrakautanud neist, mis sa mulle olled annud.
10. Siis olli Simonal Peetrussel moök, ja temña tombas sedda wälja, ja löi üllema-preestri sullast, ja raius temma parrema kõrwa ärra; agga se sullase nimmi olli Malkus.
11. Siis ütles Jesus Peetrusse wasto: Pista omma moök tuppe; eks minna sedda karrikast pea joma, mis mulle Issa on annud?
12. Agga wäe-hulk ja üllem pealik ja Juda-rahwa sullased wotsid Jesust kiñi, ja siddusid tedda,

13. Ja wisid tedda essite Anna jure; sest se olli Kaiwa äi, kes sel aastal üllem-preester olli.
14. Agga Kaiwas olli se, kes Juda-rahwale nou annud, et se piddi heaks tulles, et üht inimest rahwa eest piddi hukkatama.
15. Agga Simon Peetrus käis Jesusse järrel, ja üks teine jünger temmaga ; agga se jünger olli üllema-preestriga tuttaw, ja läks Jesussega üllema-preestri kotta.
16. Agga Peetrus seisis wäljas ukse ees; siis läks se teine jünger, kes üllema-preestriga tuttaw olli, wälja, ja räkis uksehoidjaga, ja wiis Peetrust sisse.
17. Siis ütles se tüdruk se uksehoidia Peetrusse wasto: Eks sinnagi olle sellesinnatse inimesse jüngrittest? temma ütles: Ei olle mitte.
18. Agga need sullased ja teenrid seisis, ja ollid süttetuld teinud, et külm olli, ja sojendasid enast, agga Peetrus seisis nende jures, ja sojendas ennast.
19. Agga üllem-preester küssis Jesussest temma jüngritte ja temma õppetusse pärrast.
20. Jesus kostis temmale: Minna ollen julgeste räkinud selle ma-ilmale, ma ollen ikka õppetanud koggodusse- ja pühhas koias, kuhho keikist paikust Juda-rahwas kokkotulles, ja sallaja ep olle minna ühtegi räkinud.
21. Mis sa mult küssid? küssi neilt, kes kuulnud, mis ma neile ollen räkinud; wata, need teädwad, mis ma ollen räkinud.
22. Agga kui ta sedda sai üttelnud, löi üks neist teenridest, kes seäl jures seisis, Jesust keppiga ja ütles: Nendaks sa üllema-preestri wastad?
23. Jesus kostis temmale: Kui ma kurjaste ollen räkinud, siis tunnista sedda kurja ollewad ; agga kui ma hästi ollen räkinud, mis sa mind lööd?
24. (Agga Annas olli tedda läkkitanud kinni--seutud üllema-preestri Kaiwa jure.)
25. Agga Simon Peetrus seisis ja sojendas ennast. Siis ütlesid nemmad temma wasto: Eks sinna ka olle temma jüngritte seast? temma salgas, ja ütles: Ei ma olle.
26. Siis ütleb üks neist üllema-preestri sullasist, kes selle suggulane olli, kelle kõrwa Peetrus olli ärraraiunud: Eks minna sind temmaga näinud aedas?
27. Siis salgas Peetrus ta; ja seddamaid laulis kuk.
28. Siis wisid nemmad Jesust Kaiwa jurest kohto-kotta; agga se olli warra; ja nemmad ei läinud isse mitte kohto-kotta, et nemmad ei saaks rojaseks, waid et nemmad piddid Pasa--talle söma.
29. Siis läks Pilatus nende jure wälja ja ütles: Mis teil on kaebamist selle inimesse peäle?
30. Nemmad kostsid ja ütlesid temma wasto: Kui ep olleks sesinnane mitte kurjateggia, siis ep olleks meie tedda sulle ärraannud.
31. Siis ütles Pilatus neile: Wotke teie tedda, ja moistke omma käso-õppetusse järrel temma peäle kohhut; Siis ütlesid Juda-rahwas temma wasto: Meil ep olle lubba keddagi ärra--tappa,

32. Et Jesusse sanna pididi töeks sama, mis ta olli üttelnud, kui ta tähhendas, missuggust surma temma pididi surrema.
33. Siis läks Pilatus jälle kohto-kotta, ja kutsus Jesust ja ütles temma wasto: Olled sinna se Juda-rahwa Kuningas?
34. Jesus wastas temmale: Rägid sinna sedda isseennesest, woi on sulle teised sedda minnust üttelnud?
35. Pilatus wastas: Ollen miña Juda-mees? sinno omma rahwas ja üllemad preestrid on sind mulle ärraannud: mis sa olled teinud?
36. Jesus kostis: Minno kuñingriik ep olle mitte sestsinnatsest ma-ilmast; olleks mo kuningriik sestsinnatsest ma-ilmast, kül mo teenrid tapleksid, et mind Juda-rahwa kätte ei saaks ärraantud; agga nüüd ep olle mo kuningriik mitte siit.
37. Siis ütles Pilatus temma wasto: Olled sinna siis ommeti kuningas? Jesus kostis: Jah ollen, sest minna ollen Kuningas, ma ollen seks sündinud, ja seks ilmale tulnud, et ma töele pean tunnistust andma; iggaüks, kes töe seest on, se kuleb minno heäle.
38. Pilatus ütleb temmale: Mis on tödde? ja kui ta sedda sai üttelnud, läks temä jälle wälja Juda-rahwa jure, ja ütles nende wasto: Mina ei leia ühtegi süüd temmast.
39. Agga teil on se wiis, et minna ühhe teile lahti lassen Pasa-pühhal ; tahhate teie nüüd, et ma teile sedda Juda-rahwa kuñingast pean lahti laskma?
40. Siis kissendasid nemmad ta keik ja ütlesid: Ei mitte tedda, waid Parrabast: agga Parrabas olli röwel.

19. Peatük.

Kristust pekstakse piitsaga, ehhitakse kibbowitsa kroniga, lüakse risti, surreb ja maetakse mahha.

1. Siis wottis nüüd Pilatus Jesust, ja peksis tedda piitsaga.
2. Ja need söamehhed punnusid ühhe kroni kibbowitsust, ja pannid sedda temma pähhä, ja pannid ühhe purpuri mantli temma ümber,
3. Ja ütlesid: Terre Juda-rahwa Kuñingas! ja löid tedda keppidega.
4. Siis läks Pilatus jälle wälja, ja ütles nende wasto: Wata, ma toon tedda teile wälja, et teie tunnete, et minna temmast ühtegi süüd ei leia.
5. Siis läks Jesus jälle wälja, ja kandis se kibbo--witsa-kroni ja purpuri mantli; ja Pilatus ütles nende wasto: Ennä innimest!
6. Kui nüüd üllemad preestrid ja teenrid tedda näggid, kissendasid nemmad ja ütlesid: Po risti! po risti! ja Pilatus ütles nende wasto: Wotke teie tedda, ja poge tedda risti, sest minna ei leia süüd temmast.

7. Juda-rahwas kostsid temmale: Meil on käsk, ja meie käsko peab temma surrema, sest ta on isseennast Jummal Poiaxs teinud.
8. Kui nüüd Pilatus sedda sanna kulis, kartis temma weel ennam,
9. Ja läks jälle kohto-kotta, ja ütleb Jesusse wasto: Kust sinna olled? agga Jesus ei annud temmale wastust.
10. Siis ütleb Pilatus Jesusse wasto: Eks sa rägi minnoga? eks sa ei tea, et mul melewald on sind risti pua, ja melewald on sind lahti lasta?
11. Jesus kostis: Sinnul ep olleks ühtegi melewalda minno ülle, kui se sinnule ei olleks antud üllewelt; sepärrast on sellel, kes mind sulle on ärraannud, surem pat.
12. Sest aiast otsis Pilatus tedda lahti lasta; agga Juda-rahwas kissendasid ja ütlesid: Kui sa seddasinnast lahti lassed, siis ep olle sinna Keisri söbber mitte, sest iggaüks, kes isseennast kuningaks teeb, se on Keisri wastane.
13. Kui nüüd Pilatus sedda sanna kulis, wiis temma Jesust wälja, ja istus mahha kohto--järje peäle senna paika, mis hütakse kiwwi-pörmanduks, agga Ebrea-kele Kabbataks.
14. Agga se olli Pasa-pühha walmistamisse pääw liggi kuendamal tunnil; ja temma ütles Juda-rahwa wasto: Ennä teie kuningast!
15. Agga nemmad kissendasid: Wi ärra, wi ärra, po tedda risti! Pilatus ütles neile: Kas minna pean teie kuñingast risti poma? üllemad preestrid wastsid: Meil ep olle kuningast, kui Keiser.
16. Siis andis temä nüüd tedda nende kätte, et tedda pididi risti podama.
17. Agga nemmad wotsid Jesust ja wisid tedda ärra: ja temma kandis omma risti, ja läks wälja senna paika, mis hütakse pea-lae assemeks, sedda hütakse Ebrea-kele Kolgataks.
18. Seäl posid nemmad tedda risti ja kaks teist temmaga kummagi pole, agga Jesust keskele.
19. Agga Pilatus kirjotas ka ühhe peäle kirja, ja panni sedda risti külge; agga se olli kirjutud: Jesus Naatsarettist, Juda-rahwa Kunningas.
20. Sedda peälekirja nüüd luggesid paljo Juda-rahwast; sest se paik olli liggi liñna, kus Jesust risti podi; ja se olli kirjutud Ebrea- Kreka- ja Laddina-kele.
21. Siis ütlesid Juda-rahwa üllemad preestrid Pilatusse wasto: Ärra kirjota mitte: Juda-rahwa Kunningas; waid et temma üttelnud: Minna ollen Juda-rahwa Kunningas.
22. Pilatus kostis: Mis ma kirjotanud, ollen ma kirjotanud.
23. Kui nüüd need söamehhed Jesust ollid risti ponud, wotsid nemmad temma rided, ja teggid nelli ossa, igga söamehhele ühhe ossa, ja sedda kube; agga se kuub olli ömblematta üllewelt ülle--ültse kootud.
24. Siis ütlesid nemmad teine teise wasto: Äрге kiskugem sedda mitte lõhki, waid heitkem liisko, kelle pärralt se peab ollema; et se kirri pididi töeks sama,

mis ütleb: Nemmad on minno rided issekeskes jagganud, ja minno kue pärrast liisko heitnud; sedda teggid nüüd need söamehhed.

25. Agga Jesusse risti jures seisis temma emma, ja temma emma ödde Maria Kleopa naene, ja Maria Mahdalena.

26. Kui nüüd Jesus omma emma näggi, ja se jüngri seäl jures seiswad, kedda temma armastas, ütleb ta omma emma wasto: Naene, wata, se on sinno poeg.

27. Pärrast ütleb temma selle jüngri wasto: Wata, se on sinno emma; ja sestsammast tunnist wottis se jünger tedda omma kotta.

28. Pärrast, kui Jesus teadis, et jo keik olli lõppetud, et kirri pididi töeks sama, ütleb temma: Mul on janno.

29. Agga seäl seisis üks asti täis ädikast; ja nemmad täitsid ühhe käsna ädikaga, ja pistsid Isopi otsa, ja pannid sedda temma su ette.

30. Kui nüüd Jesus sedda ädikast sai wotnud, ütleb temma: Se on lõppetud; ja nõrgutas Pead, ja heitis hinge.

31. Agga Juda-rahwas, et need kehhad hingamisse-päwal risti peäle ei piddand jäma, sest et walmistamisse pääw olli, (sest se hingamisse--pääw olli suur) pallusid nemmad Pilatust, et nende säre-luud pididid murtama ja neid mahhawoetama.

32. Siis tullid need söamehhed, ja murdsid selle essimesse säre-luud, ja selle teise, kes temmaga olli risti podud.

33. Agga kui nemmad Jesusse jure tullid, ja näggid tedda jo surnud ollewad, ei murdnud nemmad temma säre-luud mitte;

34. Waid üks neist söamehhist pistis oddaga temma külge, ja seddamaid tulli werri ja wessi wälja.

35. Ja kes sedda on näinud, se on sedda tunnistanud, ja temä tunnistus on tössine, ja se teab, et ta rägib, mis tössi on, et teie peate uskma.

36. Sest se on sündinud, et kirri pididi töeks sama: Temmale ei pea luudki katki murtama.

37. Ja ta ütleb teine kirri: Nemmad peawad näggema, kelle sisse nemmad on pistnud.

38. Agga pärrast sedda pallus Pilatust Josep Arimatiast, (kes Jesusse jünger olli, agga sallaja, kartusse pärrast Juda-rahwa eest) et ta pididi sama Jesusse ihho mahhawotta; ja Pilatus andis temmale lubba; siis tulli temä ja wottis Jesusse ihho mahha.

39. Siis tulli ka Nikodemus (kes enne ösel Jesusse jure olli tulnud) ja töi seggatud mirri ja aloe liggi sadda naela.

40. Siis wotsid nemäd Jesusse ihho, ja mähksid sedda linnaste riette sisse kalliste rohtudega, nenda kui Juda-rahwal se wiis on mahhamatta.

41. Agga seäl paikas, kus ta olli risti lödud, olli üks aed, ja aedas üks uus haud, kuhho ep olnud ükski ial pandud.

42. Senna pannid nemmad siis Jesust Juda--rahwa walmistamisse päwa pärrast, sest et se haud liggi olli.

20. Peatük.

Kristusse üllestousminne ilmub, ja saab teäda mitmel wisil. Tomas on uskmatta.(Ewangelium essimessel Pühhapäwal pärrast Kristusse üllestousmisse Pühha.

1. Agga essimessel näddala päwal tulli Maria Mahdalena warra, kui alles pimme olli, hua jure, ja nääb, et se kiwwi hua eest olli ärrawoetud.
2. Siis jookseb temma ja tulleb Simona Peetrusse, ja se teise jüngri jure, kedda Jesus armastas, ja ütleb neile: Nemmad on Issandat hua seest ärrawotnud, ja meie ei tea, kuhho nemmad tedda on pannud.
3. Siis läks Peetrus wälja ja se teine jünger, ja tullid hua jure.
4. Agga need mollemad jooksid ühtlaste, ja se teine jünger jooksis ele ussinaminne kui Peetrus, ja tulli enne hua jure.
5. Ja temä nääb kummarkülle need surno- linnad seäl ollewad, agga temä ei läinud mitte sisse.
6. Siis tulleb Simon Peetrus, kes temma järrel käis, ja läks hua sisse, ja nääb need surno- linnad maas ollewad,
7. Ja et se higgi-rättik, mis temma Pea peäl olli, mitte ep olnud surno- linnadega maas, waid issepäines mässitud ühte paika.
8. Siis läks nüüd ka se teine jünger sisse, kes enne olli tulnud hua sisse, ja näggi, ja uskus.
9. Sest nemmad ei moistnud weel mitte sedda kirja, et temma pididi surnust üllestousma.
10. Siis läksid need jüngrid jälle ommade jure.
11. Agga Maria seisis hua jures wäljas ja nuttis; kui ta nüüd nuttis, watis temma kummarkülle hua sisse,
12. Ja nääb kaks inglit walge riettega istwad, teist Pea ja teist jalge otsas, kus Jesusse ihho olli magganud.
13. Ja nemä ütlewad temmale: Naene, mis sa nuttad? temma ütleb neile: Nemä on miño Issandat ärrawinud, ja minna ei tea, kuhho nemmad tedda on pannud.
14. Ja kui ta sedda sai üttelnud, pöris temma ennast ümber, ja nääb Jesust seiswad, ja ei teädnud, et se Jesus olli.
15. Jesus ütleb temmale: Naene, mis sa nuttad? kedda sa otsid? Temma mötles, et se pididi kärner ollema, ja ütles temmale: Issand, kui sinna olled tedda ärrakannud, siis ütle mulle, kuhho sa tedda olled pannud, ja ma tahhan tedda ärrawotta.

16. Jesus ütles temmale: Maria; temma pöris ennast ümber, ja ütleb temmale: Rabbuni, se on: Õppetaja.
17. Jesus ütles temmale: Ärra putu minnusse, sest ma polle weel ülestousnud omma Issa jure; agga minne mo wendade jure ja ütle neile: Minna lähjän ülles omma Issa ja teie Issa jure, ja omma Jummal ja teie Jummal jure.
18. Maria Mahdalena tulleb ja kulutab jüngrittele, et ta olli Issandat näinud, ja et ta temma sedda olli üttelnud.
19. Kui nüüd öhto-aeg olli selsammal essimessel näddala päwal, ja ukсед lukkus ollid seäl, kus jüngrid ühheskous ollid kartusse pärrast Juda-rahwa eest, siis tulli Jesus ja seisis kesk nende wahhel, ja ütles neile: Rahho olgo teile!
20. Ja kui ta sedda sai üttelnud, näitis temma neile ommad käed ja külje, siis said need jüngrid röömsaks, kui nemmad Issandat näggid;
21. Siis ütles Jesus neile jälle: Rahho olgo teile! nenda kui Issa mind on läkkitanud, nenda läkkitan minna teid ka.
22. Ja kui ta sedda sai üttelnud, puhhus temma nende peäle, ja ütles neile: Wotke pühha Waimo.
23. Kellele teie ial pattud andeks annate, neile on need andeks antud: kellele teie ial pattud kinnitate, neile on need kinnitud.
24. Agga Tomas üks neist kahhesteistkümnest, kedda nimmetakse kaksikkuks, ei olnud mitte nendega, kui Jesus tulnud.
25. Siis ütlesid need teised jüngrid temmale: Meie olleme Issandat näinud; agga temma ütles neile: Ei ma ussu mitte, kui minna ei nä temma kätte sees naelte asset, ja ei panne omma sõrme naelte asseme sisse, ja ei panne omma kät temma külje sisse.
26. Ja kahheksa päwa pärrast ollid need jüngrid jälle seälsamās, ja Tomas nendega; siis tulleb Jesus, kui ukсед lukkus ollid, ja seisis kesk nende wahhel, ja ütles: Rahho olgo teile!
27. Pärrast ütleb temma Tomale: Pista omma sõrme seie, ja wata minno käed, ja anna omma kät seie, ja panne minno külje sisse, ja ärra olle uskmatta, waid usklik.
28. Ja Tomas wastas ja ütles temmale: Minno Issand, ja minno Jummal!
29. Jesus ütles temmale: Tomas, sa olled usknud, sest et mind olled näinud; önsad on need, kes ei nä ja siiski uskwad.
30. Agga Jesus on kül muid palju immetähtä teinud omma jüngritte ees, mis ep olle ülleskirjotud sesinnatse ramato sisse;
31. Agga needsinnatsed on kirjotud, et teie peate uskma, et JESUS KRISTUS Jummal Poeg, ja et teie peate uskma ja ello sama temma nimme sees.)

21. Peatük.

Kristus ilmutab ennast pärrast omma üllestousmist Kalilea-maal; könneleb Peetrussega.(Ewangelium Joannesse Öppetaja päwal.

1. Pärrast sedda näitis Jesus eñast jälle jüngrittele Tiberia merre äres: agga temma näitis ennast nenda:
2. Simon Peetrus ja Tomas, kedda hütakse kaksikkuks, ja Natanael α, kes olli Kana-liñnast Kalilea-maalt, ja Sebedeusse poiad, ja weel kaks teist temma jüngrittest ollid seäl kous.
3. Siis ütles Simon Peetrus neile: Ma lähhän kallo püüdma; nemmad ütlesid temmale: Meie tulleme ka sinnoga; nemmad läksid wälja, ja läksid warsi laewa peäle, ja selsammal ösel ei sanud nemmad ühtegi.
4. Agga kui jo walge sanud, seisis Jesus merre äres, ja jüngrid ei teädnud, et se pididi Jesus ollema.
5. Siis ütles Jesus neile: Lapsokessed, eks teil polle ühtegi leiwa körwast? nemmad kostsid temmale: polle mitte.
6. Agga temma ütles neile: Heitke nota wälja parrama pole laewa, siis peate teie leidma. Nemmad heitsid siis, ja ei sudand ennam sedda weddada kallade hulga pärrast.
7. Siis ütleb sesamma jünger, kedda Jesus armastas, Peetrussele: Se on Issand; kui nüüd Simon Peetrus kulis, tedda Issanda ollewad, siis panni temma särki ennese ümber, (sest ta olli allasti) ja heitis ennast merresse.
8. Agga need teised jüngrid tullid laewokessega (sest nemmad ei olnud kaugel mäelt ärra, waid liggi kaks sadda künant maad) ja weddasid sedda nota kalladega.
9. Kui nemmad nüüd seält ärra tullid mäele, näggid nemmad sütte-tuld seäl maas, ja kallokest peäle pandud ollewad ja leibä.
10. Jesus ütleb neile: Toge neist kallokessist, mis teie praego ollete püüdnud.
11. Simon Peetrus läks, ja weddas sedda nota mäele täis suri kallo sadda ja kolm kuetkümmend, ja se noot ei läinud mitte katki, et neid kül ni palju olli.
12. Jesus ütles neile: Tulge, wotke lounat; agga ükski neist jüngrittest ei julgend temmalt küssida: Kes sinna olled? sest nemmad teädsid, tedda Issanda ollewad.
13. Siis tuli Jesus ja wottis leiba, ja andis neile, ja sedda kallokest selsammal kombel.
14. Jubba se olli kolmas kord, et Jesus ennast näitis omma jüngrittele, kui temma olli surnust üllestousnud.
15. Agga kui nemmad said lounat sönud, ütleb Jesus Simona Peetrusse wasto: Simon Jona poeg ! armastad sinna mind ennam kui need--sinnatsed? temma

ütleb temãale: Jah, Issand, sinna tead, et minna sind armastan; temma ütleb temmale: Olle mo tallekeste karjane.

16. Temma ütleb temãale jälle teistkorda: Simon Jona poeg ! armastad sinna mind? temma ütleb temmale: Jah, Issand, siña tead, et minna sind armastan; temãa ütleb temmale: Hoia mo lambad kui karjane.

17. Kolmatkorda ütleb temma temmale: Simon Jona poeg ! armastad sinna mind? Peetrus sai kurwaks, et ta temmale kolmatkorda olli üttelnud: Armastad sinna mind? ja ütles temmale: Issand, sa tead keik, sinna tunned, et ma sind armastan. Jesus ütleb temmale: Olle mo lammaste karjane.

18. Töest, töest minna ütlen sinnule: Kui sinna norem ollid, siis pannid sa isse omma wö wöle, ja kõndisid, kuhho sa tahtsid; agga kui sinna saad wannaks sanud, siis pead sa ommad käed wäljasirrutama, ja üks teine panneb wö so ümber, ja wiib sind, kuhho sa ei tahha.

19. Agga sedda ütles temãa tähhendades, missugguse surmaga temãa piddi Jumalat auustama ; Ja kui ta sedda sai räkinud, ütleb temma temmale: Käi minno järrel.

20. Agga Peetrus pöris ennast ümber, ja näggi sedda jüngrit, kedda Jesus armastas, järrel käiwad, (kes ka olli öhto-sömaaial ennast Jesusse rinna peäle lasknud ja üttelnud: Issand, kes se on, kes sind ärraannab?)

21. Kui Peetrus tedda näggi, ütles temma Jesusse wasto: Issand, agga mis sesinnane peab kannatama ?

22. Jesus ütleb temmale: Kui minna tahhan, et ta peab jäma, kunni ma tullen, mis sinna sest holid? käi sinna minno järrel.

23. Siis tousis könne wendade seas, et sesinnane jünger ei piddand surrema; agga Jesus ei olnud mitte temmale üttelnud, et ta ei piddand surrema, waid, kui minna tahhan, et ta peab jäma, kunni ma tullen: mis sinna sest holid?

24. Sesinnane on se jünger, kes neistsinnatsist asjust tunnistab, ja sedda on ülleskirjotanud, ja meie teame, et temma tunnistus on tössi.)

25. Agga weel palju muid asjo on, mis Jesus on teinud, kui need keik isseärranis saaksid ülles--kirjutud, siis arwan minna, et ka ma-ilm isse ei jouaks need kirjutud ramatud kätte sada.

A M E N

Joannesse Ewangeliummi ots.

Teine pühha Luka Ramat Pühha Apostlide Teggudest.

1. Peatük.

Kristusse taewaminnemissest. Mattiast töstetakse Apostliks.(Epistel Kristusse Taewaminnemisse Pühhal.(Epistel Maddise Päwal.

1. Essimesse ramato ollen miña kül teinud, Teowilus, keigest sest, mis Jesus hakkas teggema ja õppetama
2. Se päwani, millal tedda ülleswoeti, kui ta Apostlidele (kedda ta olli ärrawallitsenud) pühha Waimo läbbi sai kasso annud.
3. Kennele temma ka pärrast omma kannatamist isseennast ellawalt olli näitnud mitme tössise märgiga, ja olli neist nähtud nellikümmend päwa ja räkis Jummal rigi asjad:
4. Ja kui ta nendega kokko sai, käskis temma neid, et nemmad ei piddand Jerusalemaast ärra--minnema, waid Issa tootust ootma, mis teie, ütles temma, minnust ollete kuulnud:
5. Sest Joannes on kül weega ristitud, agga teid peab pühha Waimoga ristitama, ei mitte kaua pärrast neidsinnatsid päiwi.
6. Kes nüüd ollid kokkotulnud, küssisid temmalt ja ütlesid: Issand, kas sinna selsinnatsel aial jälle Israelile üllesehhitad kuningriiki?
7. Agga temma ütles neile: Teile ei sünni aega egga tundisid teäda, mis Issa omma ennese melewalda pannud,
8. Waid teie peate pühha Waimo wägge sama, kui ta teie peäle saab tulnud, ja peate minno tunnistajad ollema, ni hästi Jerusalemmas kui ka keigel Juda ja Samaria-maal, ja ma-ilma otsani:
9. Ja kui ta sedda sai üttelnud, tösteti tedda nende nähhes ülles, ja pilw wottis tedda ülles nende silma eest ärra:
10. Ja kui nemad üks silmi taewa pole waatsid, kui temma ärraläks, wata, siis seisid nende jures kaks meest walgis ridis,
11. Kes ka ütlesid: Kalilea-ma mehhed, mis teie seisate ja watate ülles taewa? sesinnane Jesus, kes teilt on ülleswoetud taewa, se peab tulles selsammal kombel, kui teie tedda ollete näinud taewa ärraminnewad.)
12. Siis läksid nemmad taggasi Jerusalemma seält mäelt, mis öllimäeks hütakse, mis Jerusalemma liggi ühhe hingamisse-päwa te kond olli.
13. Ja kui nemmad sisse tullid, siis läksid nemmad ülles üllema tuppa, kus asset ollid Peetrus ja Jakobus, ja Joannes ja Andreas, Wilippus ja Tomas, Partolomeus ja Matteus, Jakobus Alweusse poeg, ja Simon Selotes, ja Judas Jakobusse wend.
14. Need keik ollid ühhel mehel allati ühhes kous palwes ja pallumisses, naestega, ja Maria Jesusse emmaga, ja temma wendadega.

15. Ja neil päi wil tousis Peetrus ülles kesk jüngritte seast, ja ütles: (agga sedda rahwa hulka olli ühhes kous liggi sadda peäle kaks--kümmend waimo.)
16. Mehhed, wennad, se kirri pididi töeks sama, mis pühha Waim on enne üttelnud Taweti su läbbi Judast, kes juhatajaks sai neile x, kes Jesust kinniwotsid.
17. Sest temä olli meie sekka arwatud, ja olli sesinnatse ammeti ossa sanud.
18. Sesamma on nüüd kül saatnud ühhe põllo üllekohtusest palgast, agga temma on üle kaela mahhakukkunud ja keskelt lõhki läinud, ja keik temma sissekond on wäljapuistetud.
19. Ja se on teäda sanud keikile, kes Jerusalemmas ellawad, nenda et sesamma pöld nende omma kele murde järrele hütakse Akeldamaks, se on: werre-pöld.
20. Sest Lauło-ramatusse on kirjutud: Temä ello-maia sago tühjaks, ja ärgo olgo sedda, kes seäl sees ellab, ja teine sago temma üllewaatja ammeti.
21. Siis peab üks neist mehhist, (kes meie jures on olnud keige se aia, millal Issand Jesus meie seas sisse- ja wäljaläinud,
22. Ja hakkanud Joannesse ristimissest selle päwani, millal temma meilt on ülleswoetud) temma üllestousmisse tunnistajaks meiega sama.
23. Ja nemmad seädsid kaks ette, Josepit, kedda hütakse Parsabaks, kelle liignimmi olli Justus, ja Mattiast:
24. Ja nemmad luggesid ja ütlesid: Sinna Issand keikide süddame tundia! näita ülles üht neist kahhest, kumma sinna olled ärrawallitsenud,
25. Et temma sedda tenistusse ja Apostlide ammeti liisko-ossa peab wotma, kust Juda on ärratagganenud, et ta omma ennese paika pididi minnema.
26. Ja nemmad heitsid liisko nende pärrast, ja se liisk langes Mattia peäle, ja tedda arwati nende ühheteistkümmne Apostli sekka.)

2. Peatük.

Pühha Waim wallatakse wälja Apostlide peäle. Peetrus kulutab, et Jummalatootus pühhas Waimust ja Kristussest töeks sanud. Kolmtuhhat pöörwad Jesusse pole. (Epistel Nellipühhi essimessel päwal.

1. Ja kui nellipühhi-päaw kätte sai, siis ollid nemmad keik ühhel meel kous.
2. Ja taewast sündis äkkitselt üks kohhiseminne, otsego kange tuul olleks puhhunud, ja täitis keik sedda kodda, kus nemmad istsid.
3. Ja neist nähti kui lõhnutud tulle keled, ja se seisis iggaühhe peäle nende seast.
4. Ja nemmad said keik täis pühha Waimo, ja hakkasid räkima teisi keli, nenda kui se Waim neile andis selgeste üllesrækida;

5. Agga Jerusalemmas ollid Juda-rahwas ellamas, jummalakartlikkud mehhed keigesugguse rahwa seast, mis taewa al on.
6. Kui nüüd sesinnane heäl sündis, siis tulli rahwa-hulk kokko, ja said ommas mõttes seggaseks, sest iggaüks kulis neid omma kele murde räkiwad.
7. Ja nemmad ehmatasid keik ärra, ja pannid immeks, ja ütlesid teine teise wasto: Wata, eks needsinnatsed keik, kes räkiwad, Kalilea-ma mehhed ei olle?
8. Kuida siis meie iggaüks kuleme omma kele murde, mis sees meie olleme sündinud.
9. Olgo meie Parti-rahwas ja Meda- ja Elami-rahwas, ja kes meie ellame Mesopotamia, ja Juda ja Kappadokia, Pontusse ja Asia maal,
10. Wrigia ja Pamwilia, Egiptusse ja Libia rikide sees Kirene kaudo, ja Roma-rahwa woörad, Juda-rahwas ni hästi, kui need, kes Juda-rahwa usko heitnud,
11. Kreta- ja Arabia-rahwas, siis kuleme meie neid räkiwad meie omma keli Jummal sured asjad.
12. Ja nemmad ehmatasid keik ärra, ja ollid otsego kahhe peäl, ja ütlesid teine teise wasto: Mis se kül peaks ollema?
13. Agga teised pannid sedda naeruks, ja ütlesid: Nemmad on täis maggusat wina.)
14. Agga Peetrus seisis nende ühheteistkümne, tõstis omma heäle, ja räkis neile selgeste: Juda-mehhed ja keik, kes teie Jerusalemmas ellate, se olgo teile teäda, ja pange minno sannad tähhele.
15. Sest needsinnatsed ep olle mitte joobnud, nenda kui teie arwate, sest se on se kolmas päwa tund;
16. Waid se on, mis prohwetil Joeli läbbi on ööldud:
17. Ja wiimsil päwil peab sündima (ütleb Jummal:) Minna tahhan ommast Waimust wäljawallada keige lihha peäle, ja teie poiad ja teie tütreid peawad prohwetil wisil räkima, ja teie nored mehhed peawad näggemissi näggema, ja teie wannemad peawad unnenäggusid unnes näggema.
18. Ja omma sullaste, ja omma ümmardajatte peäle tahhan minna neil päwil ennese Waimust wäljawallada, ja nemmad peawad prohwetil wisil räkima,
19. Ja minna tahhan immeteggusid anda üllewel taewas, ja tähtä al Ma peäl, werd, ja tuld, ja suitso-auro.
20. Päike peab pimmedaks ja ku werreks minnema, ennego Issanda suur ja kallis au-pääw tulleb.
21. Ja peab sündima, et iggaüks, kes ial Issanda nimme appi hüab, peab önsaks sama.
22. Israeli rahwa mehhed, kuulge needsinnatsed sannad: Jesust Naatsarettist, Jummalast teile awwalikkuks tehtud meest wäe- ja imme--teggude ja tähtega, mis Jummal temma läbbi teie seas teggi, nenda kui teie issegi teate,

23. Seddasinnast, kui temma Jummal seätud nou ja enneteädmissse läbbi olli ärraantud, ollete teie wotnud üllekohtuste käe läbbi, ja naeltega kinni lõnud ja ärratapnud,
24. Kedda Jummal on üllesärratanud, kui ta tedda sai päästnud mitmest surma wallust, sest et se ei woinud mitte olla, et tedda pididi temmast kinnipetama.
25. Sest Tawet ütleb temmast: Minna ollen Issandat ikka ennese ette seädnud, sest temma on mo parramal polel, et ma ei pea köikuma.
26. Sepärrast on minno südda römüs, ja mo keel on wägga römüs, ja ka minno lihha peab hingama lotusses.
27. Sest sinna ei jätta mo hinge mitte hauda, egga salli, et sinno pühha mees peab ärramäddanemist näggema.
28. Sa olled mulle teäda annud ello-teed, sa täidad mind römoga omma palle ees.
29. Mehhed, wennad, ons lubba julgeste teile räkida sest pea-wannemast Tawetist, et ka temä on surnud ja mahhamaetud, ja temma haud on meie jures tänna päwani.
30. Et ta nüüd prohwet olli, ja teädis, et Jummal temmale wandega olli tootanud, temma niute suggust Kristust üllesärratada lihha polest, se pididi istuma temma au-järje peäl;
31. Siis näggi temma enne ärra, ja räkis Kristusse ülestousmissesest, et temma hing ei olle mitte hauda jäetud, ja temma lihha ei olle mitte mäddanemist näinud:
32. Seddasinnast Jesust on Jummal surmast üllesärratanud, selle asja tunnistajad olleme meie keik.
33. Et temma nüüd Jummal parrama käe läbbi on üllendatud, ja pühha Waimo tootust Issalt on sanud, siis on temma sedda wälja--wallanud, mis teie nüüd näte ja kulete;
34. Sest Tawet ei olle mitte taewa läinud, agga temma ütleb: Issand on üttelnud minno Issandale: Istu miño parrama pole,
35. Kunni minna so waenlased pannen sinno jalge-alluseks järjeks.
36. Sepärrast olgo nüüd keige Israeli suggule öiete teäda, et Jummal tedda Issandaks ja Kristusseks on teinud, seddasinnast Jesust, kedda teie ollete risti lõnud;
37. Agga kui nemmad sedda kuulsid, siis läks se nende läbbi süddame, ja ütlesid Peetrusse ja teiste Apostlide wasto: Mehhed, wennad, mis peame meie teggema?
38. Agga Peetrus ütles nende wasto: Parrandage meelt, ja iggaüks teie seast lasko ennast ristida Jesusse Kristusse nimme peäle pattude andeks-andmisseseks, ja siis peate teie pühha Waimo anni sama:
39. Sest teie ja teie laste pärralt on se tootus, ja keikide pärralt, kes kaugel on, kedda ial Jummal meie Issand tahhab ennese jure kutsuda.

40. Ka mitme mu sannaga tunnistas temma, ja maenitses ja ütles: Laske ennast aidata sest--sinnatsest tiggedast suggust.
41. Kes nüüd heal meel temma sanna wastowotsid, neid ristiti, ja sel päwal kogguti nende jure liggi kolm tuhhat hinge.
42. Agga nemmad jäid allati Apostlide õppetusse ja ossasamise, ja leiwa-murdmisse, ja palwette sisse.
43. Agga iggaühhe hingele tulli kartus peäle, ja paljo imme-teggusid ja tähtä sündisid Apostlide läbbi.
44. Agga keik need, kes usksid, ollid ühhes kous, ja keik, mis neil olli, olli neil ühhes.
45. Omma pärrandust ja warra müsüd nemmad ärra, ja jaggasid neid iggaühhele sedda möda, kui kellelegi tarwis läks.
46. Ja ollid iggapääw allati ühhel meel pühhas koias, ja murdsid leiba koddasid möda, ja wotsid roga wägga röömsa näoga ja täieste wagga süddamega,
47. Ja kiitsid Jummalat, ja neil olli arm keige rahwa jures; agga Issand pañi iggapääw selle koggodusse jure neid, kedda ärrapeästeti.

3. Peatük.

Peetrus teeb immelikkul kombel ühhe jallotuma terweks, ja kulutab Kristust mele-parrandamiseks.

1. Agga Peetrus ja Joannes läksid ühtlase ülles pühha kotta palwe tunnil, mis ühheksas olli.
2. Ja üks mees, kes emma ihhost jalloto olli, kanti ja pandi iggapäwa siñna pühha koia ukse ette, mis illusaks hütakse, andid palluma neilt, kes pühha kotta läksid:
3. Kui temma näggi Peetrust ja Joannest, et nemmad piddid pühha kotta minnema sisse, pallus temma, et ta piddi andi sama.
4. Agga Peetrus watis üksi silmi temma peäle Joannessega, ja ütles: Wata meie peäle.
5. Agga temma wahhis nende peäle, ja otis, et ta neilt middagi piddi sama;
6. Agga Peetrus ütles: Höbbedat ja kulda ei olle mul mitte, agga mis mul on, sedda annan minna sulle; Jesusse Kristusse nimmel, kes Naatsarettist on, touse ülles ja könni;
7. Ja ta hakkas temma parrama kätte kinni, ja aitas tedda ülles; ja seddamaid jäid temma jalla-peiad ja lu-peksed tuggewaks;
8. Ja temma kargas ülles, seisis ja köndis, ja läks sisse nendega pühha kotta, köndides ja karrates, ja Jummalat kites.
9. Ja keik rahwas näggi tedda köndiwad, ja Jummalat kiitwad.

10. Nemmad tundsid tedda ka, et temma sesinnane olli, kes olli istunud kerjajasse pärrast pühha koia Illusa wärrawa ees, ja nemmad pannid sedda wägga immeks ja ehmatasid selle pärrast, mis temmale olli sündinud.
11. Agga kui se jalloto, kes terweks olli sanud, Peetrust ja Joannest takka hoidis, jooksis ja keik rahwas nende jure senna paika, mis Salomoni wolwitud honeks hütakse, ja ehmatas ärra.
12. Agga kui Peetrus sedda näggi, kostis temma rahwale: lisraeli mehhed, mis teie sedda immeks pannete, ehk mis teie üksi silmi meie peäle watate, otsego olleksime meie omma wäe ehk jummalakartusse läbbi seddasinnast teinud käima?
13. Abraami ja Isaaki ja Jakobi Jumal, meie wannematte Jummal on omma last Jesust auustanud, kedda teie ollete ärraannud, ja tedda ärrasallanud Pilatusse ees, kui temma kohto moistis, et tedda pididi lahti lastama;
14. Agga teie salgasite sedda Pühha ja Öiget ärra, ja pallusite, et se mees, kes tappa olli, teile saaks kinkitud;
15. Agga sedda ello üllemat-satajat ollete teie ärratapnud, kedda Jummal on surnust ülles--ärratanud; selle asja tunnistajad olleme meie.
16. Ja usso läbbi temma nimme sisse, on temma nimmi sellesinnatse kinnitanud, kedda teie näte ja tunnete; ja se usk, mis temma läbbi on, on temmale sedda öiget terwist annud teie keikide silma nähhes.
17. Ja nüüd, wennad, tean minna, et teie sedda ollete teinud rummalusse läbbi, nenda kui teie üllemadki;
18. Agga Jummal on nenda töeks teinud sedda, mis temma keikide omma prohwetide su läbbi on ennekulutanud, et Kristus pididi kannatama.
19. Sepärrast parrandage meelt, ja pöörge ümber, et teie pattud woiksid sada ärrakustutud, kui jahhutamisse aiad sawad tulnud Issanda pallest.
20. Ja kui ta saab läkkitanud Jesust Kristust, kes teile enne on kulutud.
21. Kes taewasse peab minnema se aiani, millal keik peab korda sadetama, mis Jummal on räkinud keikide omma pühha prohwetide su läbbi ma-ilma algmisest.
22. Sest Moses on wannemille üttelnud: Ühhe Prohweti tahhab teile Issand teie Jummal ärratada teie wendade seast, nenda kui minna; tedda peate teie kuulma keikis, mis ta ial teile ütleb:
23. Ja peab sündima, et igga hing, kes sedda--sinnast Prohweti ei kule, sedda peab ärrakautadama rahwa seast.
24. Ja keik Prohwetid Samueli aiast, ja pärrast, ni mitto neid on räkinud, need on needsinnatsed päwad ennekulutanud.
25. Teie ollete nende prohwetide ja selle seädusse lapsed, mis Jummal on seädnud teie wannemattele, kui temma Abraamile ütles: Ja sinno Seemnes peab keik rahwa suggu Ma peäl sama önnistud.

26. Teile on Jummal essite omma Poega Jesust üllesärratanud, ja on tedda teie jure läkkitanud, teid önnistama, kui iggaüks pörab ommast tiggedusest.

4. Peatük.

Apostlid kiusatakse takka: Usklikkude palwe issekeskes, ja ello wisid.

1. Agga kui nemmad rahwa wasto rääksid, tullid preestrid ja pühha koia pealik ja Sadduserid nende liggi,
2. Ja nende meel olli pahha, et nemmad rahwast õppetasi, ja kulutasid Jesusse sees ülles--tousmist surnust.
3. Ja nemmad pistsid käed nende külge, ja pannid neid wangi homseks, sest se olli jo õhto.
4. Agga palju neist, kes sedda sanna kuulsid, uskusid; ja nende meeste arro olli liggi wiis tuhat.
5. Agga teisel päwal sündis, et nende üllemad ja wannemad, ja kirjatundiad Jerusalemma kokko tullid;
6. Ja üllem-preester Annas ja Kaiwas ja Joannes ja Aleksander, ja ni mitto neid olli üllema-preestri suggust,
7. Ja nemmad pannid neid kesk paika seisma, ja küssisid neilt: Missuggusest wäest, ehk kelle nimmel ollete teie sedda teinud?
8. Siis ütles Peetrus täis pühha Waimo nende wasto: Rahwa üllemad ja Israeli wannemad;
9. Kui meilt tänna kohtus küssitakse se heateggemisse pärrast, mis selle wiggase innimessele on sündinud, kelle läbbi sesinnane on terweks sanud;
10. Siis olgo teile keikile ja keige Israeli-rahwale teäda, et Jesusse Kristusse nimel Naatsarettist, kedda teie ollete risti lõnud, kedda Jumal surnust on üllesärratanud, sellesinnatse läbbi seisab sesinnane siin teie ees terwe:
11. Sesinnane on se kiwwi, mis teitest koia--ehhitajist on ärrapõltud, kes nurgakiwwiks on sanud:
12. Ja ühhegi mu sees ep olle önnistust; sest ühtegi muud nimmet ei olle taewa al innimestele antud, kenne läbbi meie peame önsaks sama.
13. Agga kui nemmad Peetrusse ja Joannesse julgust näggid, ja teäda said, et nemmad kirja--tundmatta ja õppimatta mehhed ollid, pannid nemad sedda immeks, ja tundsid neid, et nemmad ollid Jesussega olnud.
14. Agga kui nemmad sedda innimest, kes terweks olli sanud, nende jures näggid seiswad, siis ep olnud neil se wasto middagi räkimist.
15. Agga nemad käksid neid wäljaminna surest kohtust, ja piddasid issekeskes nou, ja ütlesid:

16. Mis peame meie nende inimestega teggema, sest se teädaw imme-täht on nende läbbi sündinud, ja on kulus keikile, kes Jerusalemmas ellawad, ja meie ei woi sedda mitte sallata;
17. Agga et sedda mitte laiemale ei lauta rahwa sekka, siis ähwardagem neid kowwaste, et nemmad ei pea mitte ennam räkima ei ühhelegi inimesessele sel nimmel.
18. Ja nemmad kutsusid neid, ja andsid neile teäda, et nemmad ei paigastki piddand räkima egga õppetama Jesusse nimmel;
19. Agga Peetrus ja Joannes kostsid neile ja ütlesid: Kas se õige on Jummalas, teid ennam kuulda kui Jummalat, moistke isse.
20. Sest meie ei woi sedda mitte räkimatta jätta, mis meie olleme näinud ja kuulnud;
21. Agga nemmad ähwardasid neid, ja lasksid neid lahti, ja ei leidnud rahwa pärrast middagi, mispärrast nemmad neid piddid nuhtlema; sest nemmad kiitsid keik Jummalat se eest, mis olli sündinud;
22. Sest se inimenne oli jo ennam kui nelli-kümmend aastat wanna, kellele se imme-täht sündinud, et ta olli terweks tehtud.
23. Agga kui nemmad lahti said, tullid nemmad ommade jure, ja kulutasid, mis need üllemad preestrid ja wannemad neile ollid üttelnud.
24. Agga kui nemmad sedda kuulsid, töstsid nemmad ühhel meel omma heäle Jummalas pole, ja ütlesid: Issand, sinna olled se Jummal, kes on teinud taewast ja maad, ja merd, ja keik, mis nende sees on.
25. Sinna olled omma sullase Taweti su läbbi üttelnud: Mikspärrast tewad pagganad tülli, ja rahwas mötlewad tühja?
26. Ma-ilma kuningad tullewad ette, ja üllemad kogguwad ühte ISSANDA wasto ja temma Kristusse wasto.
27. Sest Herodes ja Pontsius Pilatus ka, need on töe polest kokko tulnud pagganattega ja Israeli rahwaga sinno pühha Poia Jesusse wasto, kedda sa olled woidnud,
28. Et nemmad piddid teggema sedda, mis sinno kässi ja nou olli enne seädanud, et se pididi sündima.
29. Sepärrast wata nüüd, Issand, nende ähwardamiste peäle, ja anna omma sullastele keige julgussega so omma sanna räkida,
30. Ja sirruta omma kät, et sa terweks teed, ja et imme-tähhed ja teud woiksid sündida sinno pühha Poia Jesusse nimme läbbi.
31. Ja kui nemmad said Jummalat pallunud, kõikus se paik, kus nemmad kous ollid, ja nemmad said keik täis pühha Waimo, ja rääksid Jummalas sanna julgeste.
32. Ja sel hulgal, kes usksid, olli üks südda ja meel; ja ei ükski üttelnud ommast warrandussest, et se pididi temma omma ollema, waid keik olli neil ühhes.

33. Ja Apostlid tunnistasid sure wäega Issanda Jesusse ülestousmist, ja suur arm olli nende keikide jures:
34. Sest ükski sant ep olnud nende seas; sest ni mitto, kellel põllud ehk koiad ollid, need müsids neid, ja töid nende ärramüdüd asjade hinna,
35. Ja pannid sedda Apostlide jalgade ette; agga iggaühhe kätte jaeti sedda möda, kui iggaühhel tarwis olli.
36. Ja Joses, kedda Apostlidest liignimmelt hüti Parnabas, (se on ärraselletud: trööstimisse poeg) olli Lewit, ja Kiiprusse saarest pärrit:
37. Temmal olli üks põld, ja temma müüs sedda ärra, ja tõi se hinna, ja panni sedda Apostlide jalgade ette;

5. Peatük.

Anania ja Sawira äkkilinne surm; Apostlid wiakse wangi, ja peäsewad lahti.

1. Agga üks mees, Ananias nimmi, olli omma naese Sawiraga omma pärrandust münud,
2. Ja muist hinda körwale saatnud omma naese teädes, ja muist tõi temma, ja panni Apostlide jalgade ette.
3. Agga Peetrus ütles: Ananias, mikspärrast on sadan sinno süddame täitnud, et sa olled pühha Waimule wallet räkinud, ja muist põllo hinda körwale saatnud?
4. Eks sa woinud sedda ennesele piddada, kui se so omma olli, ja kui se sai müdüd, siis olli se sinno kä? mikspärrast olled sa sedda asja ettewotnud ommas süddames? sinna ei olle walletanud innimeste, waid Jummalaga ette.
5. Kui nüüd Ananias needsinnatsed sannad kulis, langes temma mahha, ja heitis hinge. Ja suur kartus sai keikide peäle, kes sedda kuulsid.
6. Agga nored mehhed wotsid kätte, ehhtasid tedda walmis, ja kandsid tedda wälja, ja matsid tedda mahha.
7. Ja se sündis liggi kolme tunni pärrast, et temma naene tuli, ja ei teädnud mitte, mis olli sündinud.
8. Agga Peetrus hakkas temmale räkima: Ütle mulle, kas teie ollete se põllo selle hinna eest ärramünud? agga temma ütles: Selle hinna eest, jah.
9. Siis ütles Peetrus temma wasto: Miks--pärrast on teil üks nou olnud Issanda Waimo kiusata? wata, nende jallad, kes sinno meest on matnud, on ukse ees, ja peawad sind ka wälja kandma.
10. Siis langes ta warsi temma jalge ette mahha, ja heitis hinge; agga need nored mehhed läksid sisse, ja leidsid tedda surnud, ja kandsid tedda wälja, ja matsid tedda temma mehhe körwa.
11. Ja suur kartus sai keige se koggodusse peäle, ja keikide peäle, kes sedda kuulsid.

12. Agga paljo imme-tähtä ja teggusid sündsids rahwa seas Apostlide kätte läbbi; (ja nemmad ollid keik kous ühhel meel Salomoni wölwitud hones.
13. Agga ükski teisist ei julgend nende seltsi heita; sest rahwas piddas neist paljo,
14. (Agga se hulk mehhi ja naesi, kes Issanda sisse usksid, sai ikka suremaks.)
15. Nenda et nemmad neid, kes haiged, möda ulitsaid kandsid, ja pannid neid wodide ja ramide peäle, et, kui Peetrus piddi tulleva, temma warri agga monne peäle neist piddi warjama.
16. Agga rahwa-hulk tulli ka neist liñnadest, mis Jerusalemma ümberkaudo ollid, kokko, ja töid haigid, kes rojasist waimudest ollid waewatud, ja need keik said terweks.
17. Agga üllempreester tousis ülles, ja keik, kes temmaga ollid, (se on Sadduseride selts) said wihha täis,
18. Ja pistsid ommad käed Apostlide külge, ja pannid neid wangitorni.
19. Agga Issanda ingel teggi ösel wangitorni ukсед lahti, ja wiis neid wälja, ja ütles:
20. Minge, seiske ja räkige rahwale pühhas koias, keik sannad sestsinnatsest ellust.
21. Agga kui nemmad sedda said kuulnud, läksid nemmad koido aial pühha kotta, ja õppetasis; agga üllempreester tulli, ja need, kes temmaga ollid, ja kutsusid sure kohto ja keik Israeli laste wannemad kokko, ja läkkitasid wangitorni neid toma;
22. Agga kui teenrid senna said, ei leidnud nemmad neid mitte wangitornist, ja kui nemad taggasi tullid, andsid nemmad sedda teäda,
23. Ütteldes: Wangitorni leidsime meie kül wägga hästi lukkus ollemast, ja hoidiad wäljas uste ees seismast; agga kui meie lahti teggime, ei leidnud meie keddagi mitte seält seest.
24. Kui nüüd se üllem preester, ja pühha koia pealik, ja teised üllemad preestrid need sannumed kuulsid, ollid nemmad kahhe wahhel nende pärrast, mis sest kül piddi sama;
25. Agga üks tulli senna, ja kulutas neile, ütteldes: Wata, need mehhed, kedda teie ollete wangitorni pannud, seiswad pühhas koias, ja õppetawad rahwast.
26. Siis läks se pealik nende teenridega, ja töi neid, agga mitte wäggise, sest nemmad kartsid rahwast, ehk neid piddi kiwwidega surnuks wissatama.
27. Agga nemmad töid ja pannid neid seisma sure kohto ette; ja se üllempreester küssis neilt, ütteldes:
28. Eks meie olle teid kowwaste käsknud, et teie ei pea mitte õppetama selsinnatsel nimmel? ja wata, teie ollete Jerusalemma omma õppetussega täitnud, ja tahhate sesinnatse innimesse werd meie peäle sata;
29. Agga Peetrus ja teised Apostlid kostsid ja ütlesid: Jummal sanna peab ennam wotma kuulda, kui innimeste sanna.

30. Meie wannematte Jummal on Jesust üllesärratanud, kedda teie ollete pu külge lõnud ja tapnud.
31. Seddasinnast on Jummal omma parrama käe läbbi üllemaks satajaks ja õnnisteggiaks tõstnud, et ta pididi Israeli rahwale andma mele-parrandamist ja pattude andeks-andmist.
32. Ja meie olleme temma tunnistajad neist asjust, ja se pühha Waim ka, kedda Jummal on annud neile, kes temma sanna wotwad kuulda.
33. Agga kui nemmad sedda kuulsid, läks se nende läbbi süddame; ja piddasid nou neid tappa.
34. Agga siis tousis ses sures kohtus ülles üks Wariseer, Kamaliel nimmi, üks kässo-õppetaja, kedda keik rahwas auustas, ja käskis Apostlid nattuکه väljaminna,
35. Ja ütles nende wasto: Israeli mehhed katske, mis teie nende innimestega wottate tehha.
36. Sest enne neid päiwi wottis Teidas kätte, ja ütles ennast middagi ollewad, ja temma seltsi heitsid liggi nelli sadda meest arro polest; se on tappetud, ja keik, kes temma nou wotsid, on laiale pillatud ja raisko läinud.
37. Pärrast sedda wottis Kalilea-ma mees Judas neil ülleskirjotamisse päiwil kätte, ja awwatelles palju rahwast ennese järrele, ja temma sai hukka, ja keik, kes temma nou wotsid, said laiale.
38. Ja nüüd ütlen minna teile: Jätke need innimesed rahhule, ja laske neid miñna ; sest kui sesinnane nou ja sesinnane töö on innimestest, siis lähhäb se tühja,
39. Agga kui se Jummalast on, siis teie ei woi sedda mitte tühjaks tehha, et teid ei leita kui need, kes Jummalasta wasto pannewad.
40. Ja nemmad wotsid temma nou; ja kui nemmad need Apostlid said kutsunud, peksid nemmad neid, ja keelsid neid Jesusse nimmel räkimast, ja lasksid neid lahti;
41. Agga nemmad läksid römoga sest surest kohtust ärra, sest et nemmad ollid wäärt olnud Jesusse nimme pärrast teotust kannatada.
42. Ja nemmad ei jätnud mitte mahha igga--pääw pühhas koias ja koddasid möda õppetamatta ja Jesust Kristust kulutamatta.

6. Peatük.

Seitse meest tõstetakse, et nemmad waeste toidusse eest piddid murret kandma. Tehwanusse peäle kaebatakse.(Epistel Tehwanusse päwal ehk teisel Joulo Pühhal.

1. Agga neil päiwil, kui neid jüngrid palju said, tousis Kreka rahwa nurriseminne

Ebrea-rahwa wasto, et nende leskede eest ei petud õiget murret iggapäwase jao sees.

2. Siis kutsusid need kaksteistkümmend ennese jure jüngritte hulka, ja ütlesid: Se ei sünni mitte, et meie Jummal sanna mahhajättame, ja toidusse eest murret kanname.

3. Sepärrast, wennad, katske ennestele seitse meest eñaste seast, kel hea tunnistus on, kes täis pühha Waimo ja tarkust on, kedda meie woime sesinnatse ihho toidusse ammeti peäle panna.

4. Agga meie tahhame allati Jummalat palluda, ja Jummal sanna õppetada.

5. Ja sesiñane könne olli keige se rahwa-hulga mele pärrast. Ja nemmad wallitsesid Tehwanust, kes olli mees täis usko ja pühha Waimo, ja Wilippust, ja Prokorust ja Nikanora, ja Timona ja Parmena ja Nikolaust Antiohkia liña meest, kes olli Juda-rahwa usko heitnud:

6. Neid pannid nemmad Apostlide ette seisma, ja kui nemmad said palwet teinud, pannid nemmad käed nende peäle.

7. Ja Jummal sanna kaswis; ja jüngritte arro sai wägga sureks Jerusalemmas; ja suur hulk preestrid wotsid õige usso sanna kuulda.

8. Agga Tehwanus täis usko ja wägge teggi imme-teggusid ja suri imme-tähtä rahwa seas.

9. Siis tousid monned neist, kes ollid sest koggodussest, mis hütakse Lipertinide, Kirenide, ja Aleksandride koggodusseks, ja neist, kes ollid Kilikia- ja Asia-maalt, kes waidlesid Tehwanussega,

10. Ja ei woinud mitte seista selle tarkusse ja Waimo wasto, kelle läbbi temma räkis.

11. Siis seädsid nemmad kawwalaste mehhed, kes ütlesid: Meie olleme tedda kuulnud teotamisse sanno räkiwad Mosesse ja Jummal wasto.

12. Ja nemmad kihhutasid ni hästi rahwast kui wannemad ja kirjatundiad, ja kippusid temma peäle, kiskusid ja wisid tedda sure kohto ette.

13. Nemmad seädsid ka senna walletunnustusse mehhi, need ütlesid: Sesinnane innimenne ei jätta järrele teotamisse saño räkimatta sesinnatse pühha paiga ja kässö-õppetusse wasto:

14. Sest meie olleme kuulnud tedda ütlewad, et sesamma Jesus Naatsarettist peab seddasinnast paika ärrarikkuma, ja teisiti seädma need kombes, mis Moses meie kätte on annud.

15. Ja kui keik, kes sures kohtus istsid, üksi silmi temma peäle waatsid, siis näggid nemmad temma palle otsego ingli palle ollewad.

7. Peatük.

Tehwanus kulutab Jummal sanna ja wissatakse kiwwidega surnuks.

1. Agga üllempreester ütles: Ons se luggu siis nenda?
2. Agga temma ütles: Mehhed, wennad ja wannemad, kuulge: Se au Jummal näitis ennast meie Issa Abraamile, kui ta Mesopotamias olli, ennego temma Haranis ellas,
3. Ja ütles temma wasto: Minne wälja ommalt maalt, ja omma sugguwössa jurest, ja tulle senna male, mis ma sulle tahhan näidata.
4. Siis läks temma Kaldea-rahwa maalt wälja, ja ellas Haranis; ja kui temma issa sai surnud, satis Jummal tedda seält seie male, kus teie nüüd ellate.
5. Ja ei annud temmale seäl sees pärrandust, ei jallagi täit maad, ja tootas sedda temmale ja temä suggule pärrast tedda anda pärrandusseks, kui temmal ep olnud last.
6. Agga Jummal räkis nenda, et temma suggu piddi ollema woöras woöra Ma sees, ja seäl piddid nemmad neid orjaks teggema, ja kurjaste waewama nelli sadda aastat.
7. Ja sedda rahwast, kedda nemmad teniwad, tahhan Minna nuhhelda, ütles Jummal: ja pärrast peawad nemmad wäljainnema ja mind tenima sessinnatses paikas.
8. Ja ta andis temmale ümberleikamisse seädust, ja nenda sünnitas temma Isaki ♂, ja ümberleikas tedda kahheksamal päwal; ja Isak sünnitas Jakobi ♂♂, ja Jakob kaksteistkümmend Pea-wannemat.
9. Ja need Pea-wannemad kaetsesid Josepit ja müsid tedda ärra Egiptusse-male; ja Jummal olli temmaga,
10. Ja päästis tedda keigest temma willetsussest, ja andis temale armo ja tarkust Egiptusse kunninga Warao ees, ja temma töstis tedda üllemaks Egiptusse-ma, ja keige omma koia ülle.
11. Agga nälgi tuli ülle keige Egiptusse- ja Kanaani-ma, ja suur willetsus; ja meie wannemad ei leidnud mitte toidust;
12. Agga kui Jakob kulis, et Egiptusse-maal wilja olli, läkkitas temma meie wannemad essimest korda.
13. Ja teist korda tunti Josepit temma wendadest, ja Warao sai teäda Josepi suggu.
14. Siis läkkitas Josep ja laskis kutsuda omma issa Jakobi, ja keik omma sugguwössa, wiis kahheksatkümmend waimo.
15. Ja Jakob läks alla Egiptusse-male ja surri ärra, temma ja meie wannemad,
16. Ja nemmad on ülleswidud Sekemi, ja pandud selle haua sisse, mis Abraam olli ostnud rahha pärrast Emori, Selemi issa laste käest.

17. Kui nüüd se tootusse aeg liggi joudis, mis Jummal Abraamile olli wandega tootanud, kaswis se rahwas, ja siggis paljuks Egiptusse--maal,
18. Senni kui üks teine kunningas tousis, kes Josepist ühtegi ei teädnud.
19. Sesiñnane piddas kawwalaste nou meie suggu wasto, ja teggi kurja meie wannemille, et nemmad piddid omãad nored lapsed kõrwale saatma, seks et nemãad ei piddand siggima.
20. Sel aial sündis Moses, ja olli üks illus laps Jummal armõ läbbi, ja tedda toideti kolm kuud omma issa koias;
21. Agga kui ta olli kõrwale sadetud, wottis tedda Warao tüttar ülles, ja kaswatas tedda ennesele poiaks.
22. Ja Mosest õppetati keige Egiptusse-ma rahwa tarkusse sees, ja temma olli wäggew sannade ja teggude sees.
23. Agga kui ta nellikümmend aastat wannaks sai, tulli temma süddamesse se mõtte, et ta piddi minnema ommad wennad, Israeli lapsed, katsma,
24. Ja kui ta ühhe näggi, kennele üllekohhut tehti, tulli temãa appi, ja peästis sedda ärra, kellele liga tehti, ja löi sedda Egiptusse-meest mahha;
25. Agga ta mõtles, et temma wennad sedda piddid moistma, et Jummal temma käe läbbi neid tahtis ärrapeästa; agga nemmad ei moistnud sedda mitte.
26. Agga teisel päwal nähti tedda nende jures ollewad, kes taplesid, ja ta sundis neid rahhul seisma, ja ütles: Mehhed, teie ollete wennad, miks teie teine teisele liga tete?
27. Agga se, kes omma liggimessele liga teggi, toukas tedda ennesest ärra, ja ütles: Kes on sind meile üllemaks ja kohtomoistiaks tõstnud?
28. Kas sa mind tahhad ärratappa, nenda kui sa eile Egiptusse-meest tapsid?
29. Agga Moses pöggenes ärra se kõnne pärrast, ja ellas kui maialinne Midiani-maal, seälsammas sünnitas temma kaks õ poega.
30. Ja kui nellikümmend aastat möda said, näitis ennast temmale Sina-mäe körbes Issanda Ingel tulle-lekes kibbowitsa poösas.
31. Agga kui Moses sedda näggi, panni temma sedda näggemist immeks; agga kui ta liggi astus waatma, sai Issanda heäl temmale:
32. Minna ollen sinno wannematte Jummal, Abraami Jummal, ja Isaki Jummal, ja Jakobi Jummal; agga Moses jäi wärrisema ja ei julgend peäle wadata.
33. Agga Issand ütles temma wasto: Peästa kingad ennese jallast, sest se paik, kus peäl sa seisad, on üks pühha Ma.
34. Minna ollen kül näinud omãa rahwa hädda, mis Egiptusse-maal on, ja ollen nende ohkamist kuulnud, ja mahhatulnud neid ärrapeästma; siis tulle nüüd, ma tahhan sind Egiptusse--male läkkitada.
35. Sedda Mosest, kedda nemmad ärrasalganud, ja üttelnud: Kes on sind üllemaks ja kohtomoistiaks tõstnud, sedda läkkitas Jummal ühheks üllemaks ja ärrapeästiaks se Ingli käe läbbi, kes ennast temmale näitis kibbowitsa poösas:

36. Sesinnane wiis neid wälja ja teggi imme--teggusid ja tähta Egiptusse-maal, ja punnases ᠔ merres, ja körbes nellikümmend aastat.
37. Se on se Moses, kes Israeli laste wasto on üttelnud: Ühhe Prohweti tahhab teile ISSAND teie Jummal ärratada teie wendade seast, nenda kui minna, tedda peate teie kuulma.
38. Sesinnane on, kes olli koggodusse sees körbes se Ingliga, kes temmaga räkis Sina-mäe peäl, ja meie wannemattega; se sai ellawad sannad, mis ta meile piddi andma,
39. Kelle sanna meie wannemad ei tahtnud mitte kuulda, waid lükkasid tedda ennesest ärra, ja pöörsid omã süddamega Egiptusse-ma pole,
40. Ja ütlesid Aroni wasto: Te meile jummalad, kes meie eel woiksid käia, sest meie ei tea mitte, mis selle Mosessele on sündinud, kes meid on Egiptusse-ma seest wäljawinud.
41. Ja nemmad teggid ühhe wassika neil päiwil, ja wisid selle ebba-jummalale ohwrid, ja ollid röömsad omma kätte teggude pärrast.
42. Agga Jummal pöris ennast, ja andis neid ülle, et nemmad tenisid taewa wägge, nenda kui kirjutud on prohwetide ᠔ ramatusse: Kas ollete teie Israeli suggu need nellikümmend aastat körbes mulle ial tappa- ja muud ohwrid tonud?
43. Waid teie wotsite enneste peäle Moleki telki ja omã jummalala Remwani taewa tähhed, need kuiud, mis teie ollite teinud, et teie neid piddite kummardama; ja minna tahha teid ärrawia teile pole Pabiloni.
44. Meie wannematte seas olli se tunnistusse telk körbes, nenda kui seädnud olli se, kes Mosessega räkis, et ta sedda piddi teggema selle kuio järrele, mis ta olli näinud.
45. Mis meie wannemad ka wotsid ja wisid sedda Josuaga senna male, kus pagganad pärrit ollid, kedda Jumal wäljaaias meie wannematte palle eest Taweti päiwini.
46. Temma leidis armo Jummalala eest, ja pallus, et temma asset leiaks Jakobi Jummalale.
47. Agga Salomon ehhtas temale ühhe koia.
48. Agga se Keigekörgem ei ella mitte templide sees, mis kättega on tehtud, nenda kui se prohwet ütleb:
49. Taewas on minno au-järg, ja Ma minno jalge-allune järg: mis kodda tahhate teie mulle ehhitada, ütleb Issand, ehk mis on minno hingamisse asse?
50. Eks minno kässi sedda keik ei olle teinud?
51. Teie kangekaelsed ja ümberleikamatta süddamest ja körwust! teie pannete ikka pühha Waimo wasto, kui teie wannemad, nenda teiege.
52. Kedda prohwetide seast ei olle teie wannemad takkakiusanud, ja tapnud neid, kes ennekulutasid selle Öige tullemist, kelle ärraandiaks ja tapjaks teie nüüd ollete sanud?

53. Kes teie ollete kasso-õppetust ssanud inglide tenistusse läbbi, ja teie ei olle sedda mitte piddanud.
54. Agga kui nemmad sedda kuulsid, leikas se läbbi nende süddamette, ja kirristasid hambad temma peäle;
55. Agga kui ta pühha Waimo täis olli, ja üksi silmi taewa pole watis, siis näggi temma Jummalau, ja Jesust seiswad Jummalau parramal polel,
56. Ja ütles: Ennä! ma nään taewad lahti ollewad, ja innimesse Poega Jummalau parramal polel seiswad.
57. Siis kissendasid nemmad sure heälega, piddasid ommad körwad kinni, ja keik ühhel meel kargasid temma peäle,
58. Ja lükkasid tedda liñnast wälja, ja wiskasid tedda kiwwidega; ja tunnistusmehhed pannid ommad rided mahha ühhe noremehhe jalge ette, kedda hüti Saulusseks:
59. Ja nemmad wiskasid Tehwanust kiwwidega, kes appi hüdis, ja ütles: Issand Jesus, wotta minno waimo wasto:
60. Agga temma heitis põlwili mahha, ja kissendas sure heälega: Issand, ärra arwa sedda patto neile mitte süüks! Ja kui ta sedda sai üttelnud, uinus temma maggama.)

8. Peatük.

Saulus kiusab risti koggodust kurjaste; Simona ühhe noia kawwalus. Samaria rahwas, ja üks suur issand pöörwad Jesusse pole.(Epistel Nellipühhi kolmandamal päwal.

1. Agga Saulusel olli hea meel temma surmast: ja sel päwal tousis suur takkakiusamine koggodusse wasto, mis Jerusalemmas olli, ja neid pillati keik ärra Juda- ja Samaria--male; agga ei mitte Apostlid.
2. Ja monned Jummalakartlikkud mehhed korristasid Tehwanust ärra, ja teggid suurt kaebdust temma pärrast.
3. Agga Saulus pillutas sedda koggodust, läks möda koddasid, tõi wälja mehhi ja naesi, ja andis neid ärra wangi.
4. Siis käisid need ärrapillatud möda maad, ja kulutasid armo-õppetusse sanna.
5. Agga Wilippus tulli ühhe Samaria liñna, ja kulutas neile Kristust:
6. Ja rahwas pannid ühhel meel sedda tähhele, mis Wilippus ütles, kui nemmad kuulsid ja näggid need imme-tähhed, mis temma teggi;
7. Sest mitme seest, kennel rojased waimud ollid, läksid nemmad sure heälega kissendades wälja, ja mitto, kes ollid alwatud ja jallotumad, said terweks.
8. Ja suur rööm sai seälsammas liñnas.
9. Agga üks mees, Simon nimmi, olli enne seäl linnas noidust prukimas, ja eksitas Samaria-rahwast ärra, ja ütles ennast middagi sure ollewad:

10. Sedda pannid keik tähhele, ni hästi pissokessed kui sured, ja ütlesid: Sesinnane on Jummal suur wäggi.
11. Agga nemmad hoidsid temma pole, sepärrast, et temma kaua aega neid noidussega olli ärraeksitanud.
12. Agga kui nemmad Wilippust usksid, kes neile armo-öppetust kulutas Jummal rigist, ja Jesusse Kristusse nimmest, siis ristiti nihästi mehhi kui naesi.
13. Ja Simon isse uskus ka, ja kui ta sai ristitud, jäi temma allati Wilipusse jure, ja kui ta näggi need imme-tähhed ja sured wäggewad teud, mis sündisid, sai temma otsego ennesest ärra.
14. Ja kui need Apostlid, kes Jerusalemmas ollid, said kuulda, et Samaria-lin Jummal sanna olli wastowotnud, läkkitasid nemmad nende jure Peetrust ja Joannest:
15. Kui need senna said, pallusid nemmad Jummalat nende eest, et nemmad pühha Waimo piddid sama.
16. (Sest temma ei olnud weel ühhegi peäle nende seast langenud, waid nemmad ollid agga Issanda Jesusse nimmel ristitud.)
17. Siis pannid nemmad käed nende peäle, ja nemmad said pühha Waimo.)
18. Agga kui Simon näggi, et Apostlide kätte peälepannemisse läbbi pühha Waim anti, pakkus temma neile rahha,
19. Ja ütles: Andke mulle ka sedda melewalda, et se, kelle peäle minna ial käed pannen, pühha Waimo saaks;
20. Agga Peetrus ütles temma wasto: Kaddugo so rahha sinnoga, et sa mötled Jummal anni rahha läbbi kätte sawad,
21. Sul ep olle ossa egga jaggo septsinnatsest sannast, sest et sinno südda ei olle öige Jummal ees:
22. Sepärrast lasse meelt parrandada septsinnatsest ommast kurjussest, ja pallu Jummalat, ehk sinno süddame mötleminne wahhest sulle andeks antakse;
23. Sest minna nään sind wihkawas sappis, ja üllekohto solmes kinni ollewad.
24. Agga Simon wastas ja ütles: Palluge teie Issandat minno eest, et neist asjust ühtegi minno peäle ei tulle, mis teie ollete üttelnud.
25. Kui nemmad nüüd said tunnistanud, ja räkinud Issanda sanna, pöörsid nemmad jälle ümber Jerusalemma pole, ja kulutasid armo-öppetust mitme Samaria-ma allewi sees.
26. Ja Issanda ingel räkis Wilippusse wasto, ja ütles: Wotta kätte ja minne louna pole sedda teed, mis Jerusalemmast alla lähhäb Kaatsa pole, se on üks tühhi paik.
27. Ja temma wottis kätte ja läks ärra; ja wata, üks kohhitsetud Mora-ma mees, Mora-rahwa kunninga-emmanda Kandake suur issand, kes olli ülle keige temma warrandusse, se olli tulnud Jerusalemma, Jummalat kummardama.
28. Ja temma olli taggasi tullemas, ja istus omma tölla sees, ja lugges prohwet Jesaia ramato.

29. Ja Waim ütles Wilippussele: Tulle, ja astu seie tõlla liggi.
30. Agga kui Wilippus senna liggi jooksis, kulis temma tedda prohwetit Jesaia ramato luggewad, ja ütles: Kas sa ka moistad, mis sa loed?
31. Agga temma ütles: Kuida ma woin moista, kui ükski mind ei juhhata? ja pallus Wilippust üllesastuda, ja ennese kõrwa istuda.
32. Ja se kirja-tük, mis ta lugges, olli se: Temma on kui lammas widud tappa, ja kui tal wait on omma niitja ees, nenda ei olle temma omma suud mitte lahti teinud:
33. Temma allandusse sees on temma kohhus ärrawoetud; agga kes woib temma ello ea üllesräkida, sest et temma ello Ma peält ärrawoetakse.
34. Agga se kohhitsetud issand wastas Wilippussele ja ütles: Ma pallun sind, kellest ütleb se prohwet sedda, ennesest, ehk ühhest teisest?
35. Agga Wilippus teggi omma su lahti, ja hakkas seitsinnatsest kirjast, ja kulutas temmale armo-öppetust Jesussest.
36. Agga kui nemmad teed möda läksid, said nemmad ühhe wee jure, ja se kohhitsetud issand ütles: Ennä, siin on wessi, mis kelab, et mind ei peaks ristitama;
37. Agga Wilippus ütles: Kui sa ussud keigest süddamest, siis woib se sündida; agga temma kostis ja ütles: Minna ussun, et Jesus Kristus on Jummal Poeg.
38. Ja temma käskis tõlda kinnipiddada, ja nemmad astusid mollemad mahha wette, ni hästi Wilippus, kui se kohhitsetud issand, ja temma ristas tedda;
39. Agga kui nemmad weest wäljatullid, siis wottis Issanda Waim Wilippust ärra, ja se kohhitsetud issand ei näinud tedda mitte ennam, sest ta läks omma teed römoga.
40. Agga Wilippust leiti Asodist, ja läbbiminnes kulutas temma armo-öppetust keikile liñnadele, kunni ta sai Keisarea liña.

9. Peatük.

Paulus pörab Jesusse pole. Peetrus teeb Enea terweks, ja ärratab Tabea surmast ülles.(Epistel pühha Paulusse ümberpöörmissesse päwal.

1. Agga Saulus turtsus weel ikka ähwardamisse ja tapmissesga Issanda jüngritte wasto, ja läks üllema-preestri jure,
2. Ja pallus temmalt ramatuid Tamaskusse liña koggoduste kätte, kui ta ial monned pididi leidma usso tee peäl ollemast, ni hästi mehhed kui naesed, et temma neid woiks kinnisidduda, ja Jerusalemma wia.
3. Agga kui ta olli minnemas, siis sündis, et temma Tamaskusse liggi sai: ja äkkitselt paistis temma ümber walgus taewast,
4. Ja temma langes Ma peäle mahha, ja kulis ühhe heäle, mis temmale ütles: Saul, Saul, miks sa mind takkakiusad?

5. Agga temma ütles: Issand, kes sa olled? agga Issand ütles: Minna ollen Jesus, kedda sa takkakiused; se tulleb sulle raskeks, astla wasto takka ülleslää.
6. Siis ütles temma wärristes ja ehmates: Issand, mis sa tahhad, et ma pean teggema? ja Issand ütles temmale: Touse ülles ja minne liina, ja seäl peab sulle ööldama, mis sa pead teggema.
7. Agga need mehhed, kes temmaga tee peäl ollid, seisid ja ollid ehmatud, kuulsid kül sedda heält, agga ei näinud keddagi.
8. Agga Saulus tousis ülles maast, ja kui ta ommad silmad lahti teggi, ei näinud temma keddagi; agga nemmad tallotasid tedda kässi--pidi, ja wisid tedda Tamaskusse liina.
9. Ja temma ei näinud kolmil päiwil, ja ei sönud egga jonud middagi.
10. Agga Tamaskusses olli üks jünger, Ananias nimmi, ja Issand ütles temma wasto ühhes näggemisses: Ananias! ja temma ütles: Issand, wata siin ma ollen.
11. Agga Issand ütles temma wasto: Wotta kätte, ja minne seña ulitsale, mis öigeks hütakse, ja küssi Juda koias ühhe järrele, Saulus nimmi, kes Tarsussest; sest wata, temä pallub Jumalat,
12. Ja temma on ühhes näggemisses näinud ühhe mehhe, Ananias nimmi, sisse tullewad, ja kät ennese peäle pannewad, et ta omma näggo pidi jälle sama;
13. Agga Ananias wastas: Issand, ma ollen mitmest kuulnud sest mehhest, kui palju kurja temma sinno pühhadele Jerusalemas on teinud:
14. Ja temmal on siin lubba üllemilt preestridelt keik sidduda, kes sinno nimä appi hüüdwad.
15. Agga Issand ütles temma wasto: Minne, sest sesinnane on mul üks ärrawallitsetud asti, et ta minno nimme pagganatte ja kunningatte ja Israeli laste ette peab kandma.
16. Sest ma tahhan temmale näidata, kui palju ta peab kannatama minno nimme pärrast.
17. Siis läks Ananias ärra, ja sai senna kotta; ja kui temma kät sai temma peäle pannud, ütles temma: Saul, wend, Issand on mind läkkitanud, (Jesus, kes sinnust on nähtud seäl tee peäl, mis sinna tullid) et sa omma näo pead jälle sama, ja täis sama pühha Waimo.
18. Ja seddamaid puddus temma silmade peält otsego somuksed, ja temma sai warsi omma näo jälle, ja tousis ülles, ja tedda ristiti.
19. Ja kui ta sai leiba wotnud, sai temma tuggewamaks; ja Saulus olli monda päwa jüngritte jures Tamaskusses,
20. Ja warsi kulutas temma koggodusse koddade sees Kristust, et sesinnane on Jummal Poeg.
21. Agga keik, kes tedda kuulsid, ehmatasid ärra, ja ütlesid: Eks se olle sesinnane, kes Jerusalemmas neid pillutas, kes sedda nimmet appi hüüdsid, ja on sepärrast seie tulnud, et ta neid pidi kinnisidduma, ja ärrawima üllematte--preestride jure?

22. Agga Saulus sai ikka wäggewamaks ja woitis Jummalä sannaga ärra neid Juda-rahwast, kes Tamaskusses ellasid, ja teggi töeks, et sesinnane on Kristus.
23. Agga monne päwa pärrast piddasid Juda-rahwas nou, tedda ärratappa.
24. Agga Saulussele sai nende nou teäda; ja nemmad wahtsid ühhe päwa ja ö wärrawis, et nemmad piddid tedda ärratapma.
25. Agga jüngrid wotsid tedda öse, ja saatsid tedda mürist läbbi ja lasksid tedda korwiga mahha.
26. Agga kui Saulus Jerusalemma sai, püdis temma ennast jüngritte seltsi heita, ja nemmad kartsid tedda keik, ja ei usknud mitte, et ta piddi jünger ollema;
27. Agga Parnabas wottis tedda wasto, ja wiis tedda Apostlide jure, ja räkis neile, kuidä temma tee peäl olli Issandat näinud, ja temmaga kõnnelnud, ja kuidä temma Tamaskusses Jesusse nimmel julgeste olli kulutanud armo-öppetust:
28. Ja ta olli nende jures sisse ja wäljakäimas Jerusalemmas, ja kulutas julgeste armo-öppetust Issanda Jesusse nimmel.
29. Temma räkis ka ja kõnneles Kreka-rahwaga; agga nemad püüdsid tedda ärratappa.
30. Agga kui wennad sedda teäda said, saatsid nemmad tedda Keiserea, ja seält läkkitasid nemmad tedda Tarsusse liñna.
31. Siis olli nüüd koggodustel rahho keige Juda- ja Kalilea- ja Samaria-ma sees, ja nemmad siggisid ja käisid Issanda kartusses, ja said täis pühha Waimo trööstimist.
32. Agga se sündis, kui Peetrus keik paigad läbbi käis, et temma ka tuli nende pühhade jure, kes Lidda liñnas ellasid.
33. Ja seält leidis temma ühhe innimesse, Eneas nimmi, kes olli kahheksa aastat wodis maas olnud, se olli alwatud.
34. Ja Peetrus ütles temmale: Eneas! Jesus Kristus teeb sind terweks, touse ülles, ja te isse eñesele asset; ja seddamaid tousis temä ülles.
35. Ja keik näggid tedda, kes Liddas ja Saronis ellasid, kes Issanda pole pöörsid.
36. Agga Joppe liñnas olli üks usklik naeste--rahwas, Tabita nimmi, se on, kui sedda ärra--selletakse ni paljo ööldud, kui emmane hirw; sesinnane olli täis häid teggusid, mis ta teggi, ja andis rohkeste waestele;
37. Agga neil päiwil sündis, et ta haigeks sai ja ärrasurri; siis pessid nemmad tedda, ja pannid tedda üllema tuppä.
38. Agga Lidda olli Joppe liggi; kui jüngrid kuulsid, et Peetrus seäl olli, läkkitasid nemmad kaks meest temma jure, ja pallusid tedda, et temma ei peaks wibima nende jure tullematta.
39. Agga Peetrus wottis kätte ja tuli nendega, ja kui ta sai senna sanud, wisid

nemmad tedda ülles üllema tuppa, ja keik lessed-naesed seisid temma ümber, nutsid, ja näitsid need kued ja rided, mis Tabita, nende jures olles, olli teinud.

40. Agga kui Peetrus keik sai wälja aianud, heitis ta põlwili mahha, pallus Jummalat, ja pöris ennast se kehha pole, ja ütles: Tabita, touse ülles; siis teggi temma ommad silmad lahti, ja kui ta Peetrust näggi, tousis ta istma.

41. Ja temma andis temmale kät, ja töstis tedda püsti; ja temma kutsus need pühhad ja need lessed, ja panni tedda ellawalt nende ette seisma.

42. Agga se assi sai teäda keik se Joppe liñna läbbi, ja palju usksid Issanda sisse.

43. Ja se sündis, et ta monda päwa jäi Joppe ühhe Simona jure, kes olli nahkur.

10. Peatük.

Kornelius wottab Jesusse sisse uskuda Peetrusse jutlusse läbbi, ja temma söbrad ja suggulased ka.(Epistel Kristusse üllestousmisse Pühha teisel päwal.(Epistel Nellipühhi teisel päwal.

1. Agga Keisarea liñnas olli üks mees, Kornelius nimmi, selle wäe pealik, mis hütakse Italisseks,
2. Wagga ja kartis Jummalat keige omma perrega, ja jaggas rahwale palju andid, ja pallus allati Jummalat:
3. Se näggi ühhes näggemisses awwalikult, liggi ühheksamal päwa tunnil ühhe Jummalaga ingli ennese jure sissetulles, ja temmale ütles: Kornelius.
4. Agga ta watis üksi silmi temma peäle, ehmatas ärra, ja ütles: Issand, mis on? agga ta ütles temmale: Sinno palwed ja so annid on tousnud ülles Jummalaga ette ühheks mällestusseks.
5. Ja nüüd läkkita mehhi Joppe, ja lasse kutsuda Simonat, kelle liignimmi on Peetrus:
6. Sesinnane on asset Simona ühhe nahkro jures, kelle kodda on merre äres, se peab sulle ütlemä, mis sa pead teggema.
7. Agga kui se ingel ärraläks, kes Korneliussega räkis, siis kutsus temma kaks ommast perrest, ja ühhe wagga söamehhe neist, kes temma jures wahtis ollid,
8. Ja kui ta neile sedda keik sai kõnnelenud, läkkitas ta neid Joppe.
9. Agga teisel päwal, kui nemmad tee peäl ollid, ja liñna liggi said, läks Peetrus ülles kattukse peäle luggema kuendamal tunnil.
10. Ja temmale tuli nälg kätte, ja tahtis süa; agga kui nemmad temmale roga walmistasid, tuli temma peäle, otsego olleks temma ennesest ärra olnud,
11. Ja temma näggi taewast lahti olles, ja ennese jure mahhatulles ühhe astja otsego suur linnane rie neljast nurgast kinniseutud, ja sedda lasti mahha Ma peäle:

12. Seäl sees ollid keiksuggused neljajalgset ma-ellajad, ja metsalissed, ja romajad, ja liñnud, mis taewa al.
13. Ja temmale tuli üks heäl: Touse ülles Peetrus, tappa ja sö.
14. Agga Peetrus ütles: Ei mitte, Issand, sest ma polle weel ellades sedda sönud, mis keeldud ehk rojane on.
15. Ja se heäl ütles ta teist puhko temma wasto: Mis Jummal puhhastanud, sedda ärra arwa sa mitte keeldud ollewad.
16. Ja se sündis kolmat puhko, ja se asti woeti jälle ülles taewa.
17. Agga kui Peetrus isseenneses kahhe wahhel olli, mis näggeminne se kül piddi ollema, mis ta olli näinud, wata, siis küssisid need mehhed, kes Korneliussest ollid läkkitud, Simona koia järrele, ja seisid wärrawa tagga,
18. Ja nemmad hüüdsid ja küssisid, kas Simon, kelle liignimmi on Peetrus, seäl piddi sees ollema.
19. Agga kui Peetrus weel alles ennese meles mötles se näggemisse peäle, ütles Waim temmale: Wata, kolm meest otsiwad sind.
20. Agga touse ülles, ja astu alla, ja minne nendega, ja ärra mötle mitte kaksipiddi, sest minna ollen neid läkkitanud.
21. Siis tuli Peetrus mahha nende meeste jure, kes Korneliussest ollid läkkitud temma jure, ja ütles: Wata, ma ollen se, kedda teie otsite: mis assi se on, mispärrast teie siin ollete?
22. Agga nemmad ütlesid: Pealik Kornelius, üks mees, kes öige on ja Jummalat kardab, kel hea tuñistus on keigest Juda-rahwast, se on pühvast inglíst saña sanud, et ta sind piddi kutsma ennese kotta, ja sinnult önnistusse sannad kuulma.
23. Siis kutsus ta neid sisse, ja wottis neid wasto ö-maiale; agga teisel päwal läks Peetrus nendega ärra, ja monned wennad, kes Joppest ollid, käisid temmaga.
24. Ja teisel päwal said nemmad Keisarea: agga Kornelius otis neid, ja kutsus kokko ommad suggulased ja keigeparrajad söbrad.
25. Agga kui Peetrus sisse tuli, läks Kornelius temma wasto, ja heitis temma jalge ette mahha ja kummardas.
26. Agga Peetrus aitas tedda ülles ja ütles: Touse ülles; minna ollen isse ka innimenne.
27. Ja kui ta temmaga olli kõnnelenud, läks temma sisse, ja leidis paljo neid, kes ollid kokko--tulnud,
28. Ja ta ütles neile: Teie teate, et Juda-mehhele ei sünni ühhegi woöra ma mehhe seltsi heita, ehk temma jure tulla; agga Jummal on mulle näitnud, et minna ühtegi innimest ei pea alwaks egga rojaseks piddama.
29. Sepärrast ollen minna ka törkumatta tulnud, kui mind kutsuti; siis küssin ma nüüd, mis asja pärrast ollete teie mind kutsnud?

30. Ja Kornelius ütles: Ma ollen nelli päwa paastnud sestsinnatsest tunnist sadik, ja ühheksamal tunnil pallusin minna Jummalat ommas koias, ja wata, üks mees seisis minno ees hiilgawas rides,

31. Ja ütles: Kornelius, sinno palwe on kuulnud, ja so annid on Jummal ennese mele tulletanud.

32. Siis läkkita nüüd Joppe, ja kutsu Simonat, kedda lianimmega hütakse Peetrusseks; sesinnane on asset nahkro Simona koias merre äres, se peab sulle ütlema, kui ta tulleb.

33. Siis läkkitasin minna seddamaid sinno jure, ja sa olled hästi teinud, et sa olled tulnud; nüüd olleme meie keik siin ühheskous Jummal ees, keik kuulmas, mis sind Jummalast on kästüd.

34. Agga Peetrus teggi omma su lahti ütles: Nüüd moistan minna töeste, et Jummal ei pea luggu, missuggusest suggust innimenne on,

35. Waid keige rahwa seast on se, kes tedda kardab, ja öigust teeb, armas temma melest.

36. Se on se sanna, mis ta Israeli lastele on läkkitanud, ja on lasknud rahho kulutada Jesusse Kristusse läbbi; sesamma on keikide Issand.

37. Teie teate sedda asja, mis on sündinud keik se Juda-ma läbbi, ja on hakkanud Kalilea--maalt pärrast sedda ristmist, mis Joannes kulutas,

38. Jesussest, kes on Naatsarettist, kuidas Jummal tedda on woidnud pühha Waimo ja wäega, kes on möda maad käinud, ja head teinud ja terwist saatnud keikile, kelle peäle kurrat olli woimust sanud, sest Jummal olli temmaga.

39. Ja meie olleme keige nende asjade tunnistajad, mis ta on teinud Juda-rahwa maal ja Jerusalemmas; kedda nemmad on tapnud, kui nemmad tedda pu külge said ponud.

40. Tedda on Jumal üllesärratanud kolmandamal päwal, ja on tedda lasknud ilmsiks sada,

41. Ei mitte keige rahwale, waid neile tunnistajatele, kedda Jummal enne olli ärrawallitsenud, meile, kes meie temmaga olleme sönud ja jonud pärrast sedda, kui ta surnust sai ülles--tousnud.

42. Ja temma on meid käsknud rahwale kulutada, ja tunnistada, et sesamma on Jumalast seätud ellawatte ja surnutte kohtomoistia.

43. Sestsinnatsest tuñistawad keik prohwetid, et temma nimme läbbi keik, kes temma sisse ussuwad, peawad pattude andeks-andmist sama.

44. Kui Peetrus need sannad alles räkis, langes pühha Waim keikide peäle, kes sedda sanna kuulsid.

45. Ja need usklikud ümberleikamisest, ni mitto kui Peetrussega ollid tulnud, ehmatasid ärra, et ka pagganatte peäle pühha Waimo and olli wallatud.

46. Sest nemad kuulsid neid woöraid kelesid räkiwad, ja Jummalat wägga auustawad. Siis kostis Peetrus:

47. Kas kegi woib wet keelda, et neid ei peaks ristitama, kes pühha Waimo on sanud nenda kui meiege?

48. Ja temma käskis neid ristida Issanda nimmel.) Siis pallusid nemmad tedda, et ta monneks päwaks nende jure pididi jäma.

11. Peatük.

Peetrus kostab ennese eest. Paljo rahwast pagganatte seas sawad usklikkuks. Antiohkias kinnitakse risti-koggodust Jummal sannaga.

1. Agga need Apostlid ja wennad, kes Juda--maal ollid, kuulsid, et ka pagganad ollid Jummal sanna wastowotnud.

2. Ja kui Peetrus üllestulli Jerusalemma, waidlesid temmaga need, kes ümberleikatud ollid,

3. Ja ütlesid: Sinna olled sisse läinud nende meeste jure, kes ümberleikamatta on, ja olled nendega sönud.

4. Agga Peetrus hakkas ja selletas neile pärrastikko keik ärra, ja ütles:

5. Minna olin Joppe liñnas Jummalat pallumas, ja näggin, kui ma otsego ennesest ärra olin, üht näggemist, seal olli üks asti, mis mahha tuli otse kui suur rättik, mis neljast nurgast peti, ja taewast mahha lasti, ja se sai senni kui minno jure.

6. Kui ma üksi silmi se peäle waatsin, tundsin minna ja näggin neljajalgsid maellajaid, ja metsalissi, ja romajaid ja lindo, mis taewa al.

7. Agga ma kuulsin ühhe heäle ütlewad: Touse ülles Peetrus, tappa ja sö.

8. Agga ma ütlesin: Ei mitte, Issand; sest minno suhho ei olle ellades ühtegi ärrakeeldud egga rojast sanud.

9. Agga mulle wastas teist korda üks heäl taewast: Mis Jummal on puhhastanud, sedda ärra arwa sa mitte keeldud ollewad.

10. Ja se sündis kolmkord; ja keik tombati jälle ülles taewa.

11. Ja wata, seddamaid seisid kolm meest se koia ees, kus ma sees olin, kes ollid Keisareast minno jure läkkitud.

12. Agga Waim ütles mulle, et ma pididin nendega minnema, ja ei mitte kaksipididi mötlema; siis tullid ka needsinnatsed kuus wenda minnoga, ja meie läksime selle mehhe kotta.

13. Ja temma kulutas meile, kuidas ta olli näinud ühhe ingli ommas koias seiswad, ja temale ütlewad: Läkkitä Joppe mehhi, ja kutsu Simonat, kedda lianimmega Peetrusseks hütakse,

14. Se peab sulle räkima sannad, mis läbb sinna ja keik sinno perre peab önsaks sama.

15. Agga kui ma hakkasin räkima, langes pühha Waim nende peäle, nenda kui meiege peäle algmisses.

16. Siis mötlesin minna Issanda sanna peäle, kui ta ütles: Joannes on kül weega ristitud, agga teid peab pühha Waimoga ristitama.
17. Et nüüd Jummal neile nisammosugguse aäni on annud kui meilegi, kes meie ussume Issand Jesusse Kristusse sisse, kes siis minna ollen, et ma Jummalat woiksin keelda?
18. Agga kui nemmad sedda kuulsid, jäid nemmad wait, ja auustasid Jummalat, ja ütlesid: Siis on Jummal ka pagganille mele-parrandamist annud ello pole!
19. Agga need, kes ollid laiale pillatud se willetsusse läbbi, mis Tehwanusse pärrast sündis, läksid maad läbbi, Wönikiast ja Kiiprusse sarest ja Antiohkiast sadik, ja nemmad ei räkünd ühhelegi sedda sanna, kui agga Juda-rahwale üksi.
20. Agga monningad mehhed nende hulgast ollid Kiiprussest ja Kirenist, need läksid Antiohkia ja rääksid Kreka-rahwale, ja kulutasid Issandat Jesust.
21. Ja Issanda kässi olli nendega, ja suur hulk uskus, ja pöris Issanda pole.
22. Agga se koggodus, mis Jerusalemmas olli, sai se könne neist kuulda; ja nemmad läkkitasid Parnabast wälja, et ta Antiohkiast sadik piddi minnema.
23. Kui ta senna sai, ja näggi sedda Jummalat armo, sai temma röömsaks ja maenitses keik, et nemmad piddid kindla süddamega Issanda jure jäma:
24. Sest ta olli üks hea mees, ja täis pühha Waimo ja usko, ja paljo rahwast kogguti Issandale.
25. Agga Parnabas läks wälja Tarsusse pole, Saulust otsima, ja kui ta tedda leidis, tõi temma tedda Antiohkia.
26. Agga se sündis, et nemmad terwe aasta koggodussesse kokkotullid, ja paljo rahwast öppetasi, ja Antiohkias hüti jüngrid keige-essite risti-innimessiks.
27. Agga neilsinnatsil päiwil tullid Jerusalemmast prohwetid Antiohkia.
28. Agga üks neist, Agabus nimmi, tousis, ja andis Waimo läbbi suurt nälga teäda, mis piddi keik ülle ma-ilma tulles; ja se sündis ka Keisri Klaudiusse aial.
29. Agga iggaühhel jüngritte seast olli se nou sedda möda, kui kellelgi se joud olli, andid läkkitada nende wendade tarwidusseks, kes Juda--maal ellasi.
30. Sedda teggid nemmad ka, ja läkkitasid andi wannematte kätte Parnaba ja Saulusse käe läbbi.

12. Peatük.

Jakobusse surm. Üks ingel päästab Peetrust wangitornist. Herodes surreb äkkiste omma uhkusse pärrast.(Epistel Peetrusse ja Paulusse Päwal.

1. Agga sel aial pistis kuningas Herodes kät nende külge, et ta monnile sest koggodussest piddi kurja teggema,
2. Ja temma tappis ärra Jakobust Joannesse wenda möögaga.

3. Ja kui ta näggi, et se Juda-rahwa mele pärrast olli, siis hakkas temma ka Peetrust kinniwohma; (agga siis ollid hapnematta leibade päwad.)
4. Ja kui ta tedda sai kinniwohtnud, heitis temma tedda wangitorni, ja andis tedda nelja neljandikko söameeste kätte hoida, ja tahtis pärrast Pasa-Pühha tedda rahwa ette tua.
5. Ja Peetrust peti kül wangis; agga koggodussest tehti löpmatta palwet Jummal pole temma eest.
6. Ja kui Herodes tedda tahtis wäljatua, siis maggas Peetrus sel ösel kahhe söamehhe wahhel, kahhes raud-ahhelas kinni, ja hoidiad ukse ees hoidsid wangitorni.
7. Ja wata, Issanda ingel seisis seäl, ja walgus paistis seäl toas; agga temma löi Peetrusse külge ja ärratas tedda ülles, ja ütles: Touse ussinaste ülles; ja temma ahhelad langsid temma kätte peält mahha.
8. Ja se ingel ütles temma wasto: Panne wö wöle, ja panne ommad kingad jalga; ja ta teggi nenda; ja se ingel ütles temmale: Panne ennese kue selga, ja käi minno järrel.
9. Ja ta tulli wälja, ja käis temma järrel, ja ei teädnud mitte, et se piddi tössi ollema, mis ingli läbbi sündis, waid temma mötles ennast näggemist näggewad.
10. Agga kui nemmad essimessest ja teisest wahhist said läbbiläinud, said nemmad raud--wärrawa ette, mis liñna lähhäb, se läks isse--ennesest neile lahti; ja nemmad läksid wälja, ja käisid üht ulitsat möda eddasi, ja se ingel lahkus seddamaid temmast ärra.
11. Ja kui Peetrus enneses hakkas jälle öiete moistma, ütles temma: Nüüd tean ma töeste, et Issand omma ingli on läkkitanud, ja mind on ärrapeästnud Herodesse käest, ja keigest Juda-rahwa ootmisest.
12. Ja kui ta keik sai järrele möttelnud, siis tulli temma Maria Joannesse emma koia jure, kelle liignimmi olli Markus, kuhho mitto ollid kokko tulnud, ja luggesid.
13. Agga kui Peetrus jalgwärrawa peäle kopputas, tulli üks tüdruk, Rode nimmi, wälja kulama,
14. Ja kui ta Peetrusse heält kulis, ei teinud temma wärrawat mitte lahti römo pärrast, waid jooksis sisse ja kulutas, et Peetrus wärrawa tagga seisis.
15. Agga nemmad ütlesid temma wasto: Sa jamsid; agga ta tunnistas kowwaste, et se nenda olli; ja nemmad ütlesid: Se on temma ingel.
16. Agga Peetrus jäi weel kopputama; ja kui nemmad lahti teggid, siis näggid nemmad tedda, ja ehmatasid ärra.
17. Agga temä löi käega nende pole, et nemä piddid wait ollema, ja räkis neile, kuidas Issand tedda olli wangitornist wäljasaatnud, ja ütles: Kulutage sedda Jakobussele ja wendadele; ja ta läks wälja ja läks ärra teise paika.
18. Agga kui walge sai, siis ei olnud pissut murret neil söameestel, mis Peetrussele olli sündinud.

19. Agga kui Herodes tedda otsis, ja ei leidnud, siis laskis ta nende hoidjatte peäl kohhut käia, ja käskis neid ärrawia; ja isse läks temma Juda-maalt Keisarea, ja wibis senna.
20. Ja Herodes tahtis Tirusse ja Sidoni rahwaga söddida; agga nemmad tullid ühhel meel temma jure ja melitasid Plastust kunninga kambri-üllemat, ja pallusid rahho, sest et nende Ma piddi kunninga maast ennast toitma.
21. Agga ühhel seätud päwal panni Herodes kunninglikkud rided selga, ja istus kohtojärje peäl, ja kõnneles nende wasto.
22. Agga rahwas kissendas: Se on Jummal, ja ei mitte innimesse heäl.
23. Agga seddamaid löi tedda Issanda ingel, sepärrast et ta es olle Jummalale au annud, ja tedda södi ärra ussidest, ja temma heitis hinge.
24. Agga Jumala sanna kaswis ja wössus.
25. Agga Parnabas ja Saulus tullid taggasi Jerusalemmast, kui nemmad omma ammeti said lõppetanud, ja ollid ennestega wotnud ka Joannest, kedda lianimmega Markusseks hüti.

13. Peatük.

Paulust ja Parnabast seätakse Jummal sanna kulutama pagganattele. Elimas se noid saab pimmedaks. Juda-rahwa wastopannemisse pärrast pöörwad nemmad ennast pagganatte pole. (Epistel üllestousmisse kolmandamal Päwal.

1. Agga Antiohkias ollid ses koggodusses, mis seäl olli, monned prohwetid ja õppetajad, Parnabas, ja Simon, kedda hüti Nigriks, ja Lukius Kirenist ja Manaen, kes Nelliwürsti Herodessega olli ülleskaswatud, ja Saulus.
2. Agga kui nemad Issandat tenisid ja paastsid, ütles pühha Waim: Lahhutage mulle Parnabast ja Saulust ärra selle töle, mis tarwis minna neid ollen kutsnud.
3. Siis paastsid nemmad ja pallusid Jummalat, ja pannid käed nende peäle, ja lasksid neid miña.
4. Needsinnatsed nüüd, kui nemmad pühvast Waimust ollid wäljaläkkitud, tullid Seleikia male, ja seält läksid nemmad laewaga Kiiprusse sare.
5. Ja kui nemmad Salamina liña said, kulutasid nemmad Jummal sanna Juda-rahwa koggodusse koddade sees; agga neil olli ka Joannes teenriks.
6. Agga kui nemmad sedda saart said läbbi--käinud Pawussest sadik, leidsid nemmad ühhe noia ühhe walleprohweti, kes Juda-mees olli, kelle nimmi olli Parjesus,
7. Se olli Mawallitseja Sergiusse Paulusse ühhe moistlikko mehhe jures; sesinnane kutsus Parnabast ja Saulust ennese jure, ja püdis Jummal sanna kuulda.
8. Agga nende wasto panni se noid Elimas, (sest nenda selletakse temma nimmi) ja püdis Ma-wallitsejat ussust ärrapöörda.

9. Agga Saulus, kedda ka Paulusseks hütakse, olli täis pühha Waimo, ja watis üks silmi temma peäle,
10. Ja ütles: Oh sa kurrati laps! keik kawwalust ja keik tiggedust täis, sa keige öigusse waenlane, eks sinna ei jätta mahha Issanda öiged teed rikkumast?
11. Ja nüüd, wata, Issanda kässi tulleb sinno peäle, ja sa pead pimme ollema, ja mitte päikest näggema tükki aega; ja seddamaid langes temma peäle söggedus ja pimmedus, ja temma käis seäl ümber, ja otsis tallotajaid.
12. Kui se Mawallitseja näggi, mis sündis, siis uskus temma, ja ehmatas üpris wägga Issanda õppetusse pärrast.
13. Agga kui need, kes Paulussega ollid, Pawussest ärraläksid, said nemmad Perge, Pamwilia Ma liña ; agga Joannes lahkus neist ärra, ja läks taggasi Jerusalemma.
14. Agga nemmad läksid Pergest läbbi, ja said Pisidia-Ma liña Antiohkia, ja läksid koggodusse kotta ühhel näddala päwal, ja istusid mahha.
15. Agga pärrast, kui käsk ja prohwetid said loetud, läkkitasid koggodusse koia üllemad nende jure, ja ütlesid: Mehhed, wennad, kui teil on maenitsusse sanna rahwale räkida, siis üttelge.
16. Siis tousis Paulus ülles, ja löi käega nende pole, ja ütles: Israeli mehhed, ja kes teie Jummalat kardate, kuulge.
17. Sesinnatse Israeli rahwa Jummal on ärrawallitsenud meie wañemad, ja sedda rahwast üllendanud seäl, kussa nemmad woörad ollid Egiptusse maal, ja kõrge käewarrega tõi temä neid seält wälja.
18. Ja liggi nellikümmend aastat sallis temma nende kombed körbes,
19. Ja kautas ärra seitse suggu rahwast Kanaani maal, ja jaggas nende Ma neile liisko läbbi.
20. Ja pärrast andis ta neile kohtomoistiaid liggi kolm sadda ja wiiskümmend aastat Samueli prohwetit aiani.
21. Ja sest aiast pallusid nemmad ennestele kunningast, ja Jummal andis neile Saulust x Kissi poega nellikümmend aastat, se olli üks mees Penjamini suggust.
22. Ja kui ta tedda sai ärralükkanud, töstis temma Tawetit neile kunningaks, kellest temma ka tunnistades ütles: Ma ollen leidnud Taweti Jesse poia, kes on üks mees minno süddame pärrast, kes keik mo tahtmissed peab teggema.
23. Selle suggust on Jummal omma tootusse järrele üllesärratanud Jesust Israeli rahwale önnisteggiaks,
24. Kui Joannes olli ennekulutanud enne temma tullemist mele-parrandamisse ristmist keige Israeli rahwale.
25. Agga kui Joannes omma ello-korda sai lõppetanud, ütles temma: Kedda teie mind arwate ollewad, ei olle minna se mitte, agga wata, temma tulleb pärrast mind, kelle kinga jallast peästma minna wäärt ei olle.
26. Mehhed, wennad, Abraami suggu lapsed, ja kes teie seast Jummalat kartwad, teile on sesinnatse önnistusse sanna läkkitud.

27. Sest kes Jerusalemmas ellawad ja nende üllemad, et nemmad seddasinnast Jesust ei tunnud, siis on nemmad nende prohwetide sannad, mis igga hingamisse-päwal loetakse, Tedda hukkamoistes töeks teinud.
28. Ja kui nemmad ühtegi surma süüd ei leidnud, pallusid nemmad Pilatust, et tedda pididi ärrahukkatama.
29. Agga kui nemad keik said lõppetanud, mis temmast olli kirjutud, wotsid nemmad tedda pu peält mahha, ja pannid tedda hauda.
30. Agga Jummal on tedda üllesärratanud surnust,
31. Kes on nähtud mitto päwa neist, kes temmaga ollid läinud Kalilea-maalt Jerusalemma, kes on temma tunnistajad rahwa ees.
32. Ja meie kulutame teile sedda tootust, mis meie wannemille on sanud, et Jummal sedda meile, nende lastele, on täieste töeks teinud, kui temma Jesust sai üllesärratanud.)
33. Nenda kui ka teise laulusse on kirjutud: Sinna olled minno Poeg, tänna ollen ma sind sünnitanud.
34. Agga et ta tedda on surnust üllesärratanud, et temma ial ei pea ärramäddanema, on ta nenda üttelnud: Ma tahhan teile anda need headteggemissed, mis Tawetile ustawalt on tootud.
35. Sepärrast ütleb temma ka teises paikas: Sinna ei anna mitte omma pühhale, Jesussele, mäddanemist nähha.
36. Sest Tawet, kui ta ommas põlwes Jummal meile pärrast olli teinud, on uinunud maggama, ja on pandud omma wannematte jure, ja on mäddanemist näinud.
37. Agga se, kedda Jummal on üllesärratanud, ei olle mitte mäddanemist tunnud.
38. Sepärrast olgo teile nüüd teäda, mehhed wennad, et teile sesinnatse Kristusse läbbi pattude andeks-andminne kulutakse.
39. Ja iggaüks, kes ussub, moistetakse selle--sinnatse sees õigeks keigest sest, kust teie Mosesse kasso-õppetusse läbbi ei woind õigeks sada.
40. Katske nüüd, et teie peäle ei tulle, mis prohwetide kirja sees on ööldud:
41. Wadage teie põlgiad, ja pange immeks, ja minge tühja: sest ma teen üht teggo teie aial, üht teggo, mis teie mitte ei ussu, kui kegi teile sedda rägib.
42. Agga kui Juda-rahwas koggodusse koiast wäljaläksid, pallusid pagganad, et neile neid sanno hingamisse-päwa wahhel pididi rakitama.
43. Agga kui se koggodus ühhest ärralahkus, käisid palju Juda-rahwast, ja kes Juda-rahwa usko ollid heitnud, ja Jummalat tenisid, Paulusse ja Parnaba järrel, kes nendega rääksid ja neid melitasid, et nemmad piddid jäma Jummal armo sisse.
44. Agga teisel hingamisse-päwal, mis tulli, koggus pea keik se lin Jummal sanna kuulma.

45. Agga kui need Juda-rahwas sedda rahwast näggid, said nemmad täis wihha, ja rääksid se wasto, mis Paulus ütles, nemmad rääksid wasto ja teotasid.
46. Agga Paulus ja Parnabas rääksid julgeste ja ütlesid: Se olli tarwis, et Jummal sanna teile piddi essite räkutama; agga nüüd, et teie sedda ennastest ärralükkate, ja ei arwa isseendid mitte iggawesse ello wäärt α, wata, siis pörame meie eñast pagganatte pole.
47. Sest nenda on meid Issand käsknud: Minna ollen sind pagganatte walgusseks pannud, et sa pead ollema õñistusseks Ma otsani.
48. Agga kui need pagganad sedda kuulsid, said nemmad röömsaks, ja auustasid Issanda sanna ja said usklikkuks ni mitto, kui iggawesseks elluks ollid walmistud.
49. Agga Issanda sanna lautati laiale keik se Ma läbbi.
50. Agga Juda-rahwas kihhutasid need naesed, kes Jummalat tenisid, ja au sees ollid, ja liñna üllemaid, ja töstsid kiusamist Paulusse ja Parnaba wasto ja aiasid neid omma raiade peält ärra.
51. Agga nemad puistasid omma jalge pörmo nende peäle, ja tullid Ikonias liñna.
52. Agga jüngrid täideti römoga ja pühha Waimoga.

14. Peatük.

Paulus ja Parnabas õppetawad Ikonias ja teisis paikus. Juda-rahwas kippuwad nende peäle. Paggana-rahwas mötlewad neid jummalad ollewad. Paulust wissatakse kiwwidega, pärrast lähhäwad nemmad Antiohkia.

1. Agga Ikonias sündis, et nemmad ühtlase tullid Juda-rahwa koggodusse kotta, ja nenda rääksid, et suur hulk ni hästi Juda- kui Kreka-rahwast usklikkuks sai.
2. Agga need sannakuulmatta Juda-rahwas kihhutasid ja teggid wihhaseks pagganatte meled wendade wasto.
3. Siis wibisid nemmad senna kaua aega, ja õppetasid julgeste Issanda peäle lotes, se andis tunnistust omma armo sannale, ja laskis tähtä ja immeteggusid sündida nende kätte läbbi.
4. Agga se liñna rahwas läks kahte hulka, ja teised ollid Juda-rahwa polest, agga teised Apostlide polest.
5. Agga kui pagganad ja Juda-rahwas omma üllemattega nende peäle kippusid, et nemmad neid piddid teotama ja kiwwidega wiskama,
6. Siis said nemmad sedda teäda, ja pöggenesid Likaonia-male, Listra ja Terbeni liñnade sisse, ja senna male, mis seäl ümberkaudo.
7. Ja seäl ollid nemmad armo-õppetust kulutamas.

8. Ja üks mees olli Listras, se olli wiggane jalgust ja istus: se olli jalloto emma ihhust, kes ellades es olle köndinud:
9. Sesinnane kulis Paulust räkiwad, ja kui ta üksi silmi temma peäle watis, ja näggi, et temmal usk olli, et ta woiks terweks sada;
10. Ütles temma sure heälega: Touse omä jalge peäle püsti; ja temä kargas ülles, ja köndis.
11. Agga kui rahwas näggi, mis Paulus olli teinud, töstsid nemmad omma heäle, ja ütlesid Likaonia kele: jummalad on innimeste sarnatseks sanud, ja meie jure mahhatulnud.
12. Ja hüüdsid Parnabast Jupitiriks, ja Paulust Merkuriusseks, sest et temma se könne-mees olli.
13. Agga Jupitiri pap, kes nende liñna allewis olli, tõi härgi ja öiekessist pärgi koia wärrawa ette, ja tahtis rahwaga ohwrida.
14. Agga kui need Apostlid, Parnabas ja Paulus sedda kuulsid, kärristasid nemmad omä kued lõhki, ja kargasid kissendades rahwa sekka,
15. Ja ütlesid: Mehhed, mikspärrast teie sedda tete? meie olleme ka nisammosuggused nõdrad innimestes kui teie, ja kulutame teile armo-õppetust, et teie neist tühjaist asjust peate pööрма se ellawa Jummal pole, kes on teinud taewast ja maad, ja merd, ja keik, mis nende sees on ;
16. Kes endisel põlwel on lasknud keik pagganad käia ommad teed,
17. Ja siiski ei olle temma isseennast mitte tunnistamatta jätnud, et ta meile on head teinud, ja on taewast meile wihma ja head wiljalist aega annud, ja roa ja römoga meie süddamed täitnud.
18. Ja kui nemmad sedda ütlesid, siis waigistasid nemmad waewalt sedda rahwast, et nemmad neile mitte ei piddand ohwrima.
19. Agga Antiohkias ja Ikonias tullid Juda--rahwas senna, ja melitasid rahwast, ja wiskasid Paulust kiwwidega, ja weddasid tedda liñnast wälja, ja mötlesid, tedda surnud ollewad.
20. Agga kui jüngrid temma ümber tullid, tousis temma ülles, ja läks liñna; ja teisel päwal läks ta ärra Parnabaga Terbeni.
21. Ja kui nemmad selle liñnale armo-õppetust said kulutanud, ja mitto jüngrid teinud, läksid nemmad taggasi Listra, ja Ikonias, ja Antiohkias,
22. Kinnitasid jüngritte hinged, ja maenitsesid neid usso sisse jada, ja et meie mitme willetsusse läbbi peame Jummal riki minnema.
23. Agga kui nemmad igga koggodussele siin ja seäl said wannemid seädnud, ja paastmisega Jummalat pallunud, jätsid nemmad neid Issanda holeks, kenne sisse nemmad ollid hakkanud uskma.
24. Ja kui nemmad Pisidia-maad ollid läbbi--käinud, said nemmad Pamwilia-male.
25. Ja kui nemmad Perges said se sanna räkinud, läksid nemmad alla Attila liñna.

26. Ja seält läksid nemmad laewaga Antiohkia, kust nemmad ollid Jummal armoleks antud seks tööks, mis nemmad ollid lõpetanud.

27. Agga kui nemmad senna said ja koggodust kokkokoggusid, siis kulutasid nemmad, mis sured asjad Jummal nendega olli teinud, ja et temma pagganattele usso ukse olli lahti teinud.

28. Agga nemmad wibisid senna kaua aega jüngrittega.

15. Peatük.

Apostlide õppetussed ümberleikamisest ja õigekssamisest.

1. Ja monningad tullid alla Juda-maalt, ja õppetamid neid, kes weñad: Kui teie ei lasse ennast Mosesse kombe järrele ümberleikata, siis ei woi teie mitte önsaks sada.

2. Kui nüüd kärä tousis, ja Paulussel ja Parnabal nendega mitte pissut waidlemist ei olnud, seädsid nemmad, et Paulus ja Parnabas ja monni mu neist piddid üllesminnema Jerusalemma Apostlide ja wannematte jure sesinnatse küssimisse pärrast.

3. Ja koggodus satis neid tele, ja nemmad läksid Wönikiast ja Samariast läbbi, ja kulutasid pagganatte ümberpöörmist, ja teggid suurt römo keikile wendadele.

4. Agga kui nemmad Jerusalemma said, woeti neid koggodussest, ja Apostlidest ja wannemist wasto; ja nemmad kulutasid, mis sured asjad Jummal nendega olli teinud.

5. Agga monningad Wariseride seltsist, kes usklikuks ollid sanud, wotsid kätte ja ütlesid: Neid peab ümberleikama, ja käskma Mosesse käsko piddada.

6. Siis tullid Apostlid ja wannemad kokko, selle asja järrele kulama.

7. Agga kui se assi palju waidlemist teggi, wöttis Peetrus kätte, ja ütles nende wasto: Mehhed wennad, teie teate, et Jummal jo ammust aiast meie seas on ärrawallitsenud, et minno su läbbi pagganad armoleks antud õppetusse sanna piddid kuulma ja uskma.

8. Ja Jummal, se süddame tundia, on neile tunnistanud, ja neile pühha Waimo annud, nenda kui meilegi.

9. Ja ep olle ühtegi wahhet teinud meie ja nende wahhel, ja on nende süddamed usso läbbi puhtaks teinud.

10. Mis siis teie nüüd Jumalat kiusate, et teie jüngritte kaela peäle sedda ikket pannete, mis ei olle meie wannemad egga meie suutnud kanda?

11. Waid meie ussume Issanda Jesusse Kristusse armoleks antud läbbi önsaks sada, otse nenda kui nemmadke.

12. Agga keik se rahwa-hulk jäi wait, ja kuulsid Parnabast ja Paulust üllesräkiwad, mis sured tähhed ja immeteud Jummal pagganatte seas nende läbbi olli teinud.

13. Agga pärrast kui nemmad said wait jänud, kostis Jakobus ja ütles: Mehhed, wennad, kuulge mind.
14. Simeon on ärrasselletanud, kuidas Jumal essite on tulnud katsma ja pagganatte seast ühhe rahwa wotma omma nimme peäle.
15. Ja sega sünniwad ühte prohwetide sannad, nenda kui kirjutud on:
16. Pärrast sedda tahhan ma jälle tulla ja üllesehhitada Taweti maia, mis on ärralaggunud, ja tahhan temma praud jälle parrandada, ja sedda üllesehhitada,
17. Et need üllejäänud innimessed ja keik pagganad, kenne peäle minno nimmi on appi hütud, Issandat peawad otsima, ütleb se Issand, kes sedda keik teeb.
18. Jummalal on keik temma teud iggawessest teäda.
19. Sepärrast arwan minna, et neile, kes pagganatte seast Jummal pole pöörwad, mitte ei pea tülli tehtama,
20. Waid et neile peab kirjutama, et nemmad ennast hoidwad woöraste jummalatte rojastamise, ja pordo-ello, ja ärraläkkatud lojuste, ja werre eest.
21. Sest Mosessel on wannust aegust keige liñnade sees neid kül, kes tedda kulutawad, ja tedda loetakse igga hingamise-päwal koggodusse koddade sees.
22. Siis arwasid Apostlid ja wannemad keige se koggodussega heaks, ende seast mehhi wallitseda ja läkkitada Antiohkia Paulusse ja Parnabaga Judast, kelle liignimmi Parnabas, ja Silast, kes üllemad mehhed ollid wendade seast,
23. Ja kirjotasid nende käe läbbi nenda: Meie, Apostlid ja wannemad ja wennad läkkitame terwist neile wendadele, kes pagganatte seast on Antiohkias, ja Siria ja Kilikia-maal.
24. Et meie olleme kuulnud, et monningad meie seast on wäljaläinud, ja on teid õppetamisega seggaseks teinud, ja teie hinged kaksi--pidi mötlema teinud, ütteldes, et teid peab ümberleikama, ja käsko piddama, kedda meie sedda mitte ep olle käsknud:
25. Siis olleme meie, kes meie ühhel melel kous ollime heaks arwanud, mehhi ärrawallitseda ja teie jure ja läkkitada meie armsa Parnaba ja Paulussega,
26. Nisugguste innimestega, kes ommad hinged on ärraannud meie Issanda Jesusse Kristusse nimme eest.
27. Siis olleme meie nüüd läkkitanud Judast ja Silast, kes su- sannaga seddasamma peawad kulutama.
28. Sest pühha Waim, ja meie olleme heaks arwanud, ei ühtegi koormat ennam teie peäle panna, kui agga sedda, mis wägga tarwis on,
29. Et teie peate ennast hoidma woöra jummal ohwride ja werre, ja ärraläkkatud lojukse ja pordo ello eest; kui teie ennast nende eest hoiate, siis tete teie hästi. Jäge Jummalaga.
30. Ja kui nemmad nüüd ollid tele sadetud, said nemmad Antiohkia, ja koggusid rahwa-hulka kokko, ja andsid neile se ramato kätte.
31. Agga kui nemmad sedda said luggenud, said nemmad röömsaks se maenitsusse pärrast.

32. Agga Judas ja Silas, kes ka isse prohwetid ollid, maenitsesid need wennad mitme sannaga, ja kinnitasid neid.
33. Agga kui nemmad senna tükki aega wibisid, sadeti neid rahhoga neist wendadest Apostlide jure.
34. Agga Silas arwas hea ollewad senna jäda.
35. Agga Paulus ja Parnabas wibisid Antiohkia, ja õppetasiid ja kulutasid Issanda armo--õppetusse sanna ka mitme teisega.
36. Agga monne päwa pärrast ütles Paulus Parnaba wasto: Et läkki taggasi ommad wennad katsma keik liñnad läbbi, kus meie Issanda sanna kulutanud, kuid a nende kässi käib.
37. Agga Parnabas andis nou, et nemmad ennestega piddid wotma Joannest, kedda hütakse Markusseks.
38. Agga Paulus ei arwand heaks, seddasinnast ennesega wotta, kes neist Pamwiliast olli ärralahkunud, ja mitte nendega töle läinud.
39. Sepärrast tulli neile nukker meel, et nemmad teine teisest ärralahkusid, ja et Parnabas ennese jure wottis Markust, ja läks laewaga Kiiprusse sare.
40. Agga Paulus wallitses Silast, ja läks ärra, ja tedda jäeti wendadest Jummal a armo holeks.
41. Agga temma läks Siria ja Kilikia maad läbbi, ja kinnitas koggodussi.

16. Peatük.

Paulus wottab Timoteust ümberleikata. Õppetab monnes liñnas. Aiab Wilippi liñnas ühhe kurja Waimo wälja. Sepärrast pekstakse tedda ja Silast witstega. Jummal peästab neid wangitornist. n. t. s.

1. Ja temmal sai Terbeni ja Listra liñna, ja wata, seäl olli üks jünger, Timoteus nimmi, ühhe usklikko Juda-naese poeg, agga Kreka--issast.
2. Sel olli hea tunnistus wendadest, kes Listras ja Ikonias ollid.
3. Sedda tahtis Paulus, et ta temmaga piddi wäljainnema, ja wottis kätte ja ümberleikas tedda nende Juda-rahwa pärrast, kes neissammus paikus ollid; sest nemmad tundsid keik temma issa, et ta Kreka-mees olli.
4. Agga kui nemmad liñnad läbbikäisid, käksid nemmad neid piddada need seädmised, mis Apostlidest ja wannemist Jerusalemmas ollid seätud.
5. Siis kinnitati need koggodussed uskus, ja neid sai iggapääw ennam loo polest.
6. Agga kui nemad Wrigia ja Kalatia-maad läbbikäisid, keeldi neid pühvast Waimust, sedda sanna räkimast Asia-maal.
7. Kui nemmad Misia-male said, püüdsid nemmad Pitinia-maast läbbi miñna, ja pühha Waim ei lasknud neid mitte.
8. Agga kui nemmad Misia-maalt möda läksid, tullid nemmad alla Troa pole.

9. Ja Paulus näggi üht näggemist ösel: üks Makedonia-ma mees seisis, ja pallus tedda ja ütles: Tulle alla Makedonia-male, ja aita meid.
10. Agga kui temä sedda näggemist olli näinud, siis püüdsime meie seddamaid wäljamiñna Makedonia-male, ja ollime se peäle julged, et Issand meid olli kutsnud, neile armo-öppetust kulutama.
11. Siis läksime meie Troast wälja, ja tullime otsekohe Samotrakia-male, ja teisel päwal Neapoli liñna,
12. Ja seält Wilippi liñna, mis on selle Makedonia-rigi üllem lin, kus Roma-rahwas tulnud ellama; ja senna liñna wibisime meie monneks päwaks.
13. Ja hingamisse-päwal läksime meie wälja linnast jõe äre, kus nende wiis olli Jummalat palluda, ja istsime mahha, ja rääksime neile naestele, kes senna kokko tullid.
14. Ja üks naene, Lidia nimmi, purpuri müja Tiatira liñnast, kes Jummalat tenis, kulis peält, selle süddant teggi Issand lahti, et ta sedda tähhele panni, mis Paulussest ööldi.
15. Agga kui temma ja temma perre sai ristitud, pallus temma meid ja ütles: Kui teie arwate, et ma ollen usklikuks sanud Issanda sisse, siis tulge minno kotta, ja jäge senna ; ja ta sundis meid omma pallumisega.
16. Agga se sündis, kui meie palwele läksime, et üks tüdruk meie wasto tulli, sel olli lausia waim, se satis omma issandattele palju kasso lausmisega.
17. Sesamma tulli Paulusse ja meie järrele, kissendas ja ütles: Needsinnatsed innimessed on keigekörgema Jummalat sullased, kes teile önnistusse teed kulutawad.
18. Ja sedda teggi temma mitto päwa; agga Paulusse meel olli haige sepärrast, ja pöris ennast ümber, ja ütles se waimo wasto: Ma kässin sind Jesusse Kristusse nimmel, temma seest wäljaminna; ja temma läks wälja selsammal tunnil.
19. Agga kui temma issandad näggid, et nende kasso lotus olli ärralöpnud, wotsid nemmad Paulust ja Silast kinni, ja weddasid neid turro peäle üllematte ette,
20. Ja wisid neid pealikkude jure, ja ütlesid: Needsinnatsed innimessed eksitawad meie liñna rahwast ärra, ja on Juda-mehhed,
21. Ja kulutawad kombes, mis meile ei sünni wastowotta, egga nende järrele tehha, sest et meie Roma-rahwas olleme.
22. Ja rahwas tousis ülles nende wasto, ja need pealikkud käksid nende rided seljast mahha kiskuda, ja neid witstega peksta.
23. Ja kui nemmad said neid wahwaste peksnud, heitsid nemmad neid wangitorni, ja käksid wangitorni hoidiat, neid kowwaste hoida.
24. Ja kui temma nisugguse kange sanna sai, heitis temma neid keigekindlama wangitorni, ja panni nende jallad pakko.

25. Agga kesk ösel luggesid Paulus ja Silas, ja kiitsid lauldes Jummalat; ja wangid kuulsid neid.
26. Agga äkkitselt sündis suur mawärriseminne, et se wangihone allused wabbisesid, ja seddamaid läksid keik ukсед lahti, ja keikide köidikud peäsid wallale.
27. Agga kui wangihoidia unnest üllesärkas, ja näggi wangitorni ukсед lahti ollewad, tombas temma moöga wälja, ja piddi issiennesele surma teggema; sest ta mötles, et need wangid ollid ärrapöggenenud.
28. Agga Paulus kissendas sure heälega, ja ütles: Ärra te isseennesele kurja, sest meie olleme keik siin.
29. Agga temma küssis tuld, kargas sisse, wärrises ja heitis Paulusse ja Sila ette mahha,
30. Ja töi neid wälja, ja ütles: Issandad, mis pean ma teggema, et ma önsaks saan?
31. Agga nemmad ütlesid: Ussu Issanda Jesusse Kristusse sisse, siis saad sinna ja sinno perre önsaks.
32. Ja nemmad rääksid temmale Issanda sanna, ja keikile, kes temma koias ollid.
33. Ja wottis neid sel ö tunnil ennese jure ja pessis nende hawad, ja tedda ristiti sedda--maid, ja keik temma perre.
34. Ja temma wiis neid omma kotta, panni roga lauale, ja olli wägga römüs, et ta keige omma perrega usklikkuks sanud Jummalat sisse.
35. Agga kui walge kätte sai, siis läkkitasid pealikkud liñna-sullased ütlema: Lasse need inimessed lahti.
36. Siis räkis se wangihoidia needsinnatsed sannad Paulussele: Need pealikkud on seie läkkitanud, et teid peab lahti lastama; sepärrast tulge nüüd wälja, ja minge rahhoga.
37. Agga Paulus ütles neile: Nemmad on meid awwalikkult peksnud ilma kohtomoistmatta, ja meie olleme Roma-mehhed, nemad on meid wangitorni heitnud, ja nüüd tahtwad nemmad meid sallaja wäljalükkata? ei mitte nenda; waid tulgo nemmad isse, ja saatko meid wälja.
38. Agga need liñna-sullased kulutasid need sannad neile pealikkueille, ja nemmad kartsid, kui nemmad kuulsid, neid Roma-mehhed ollewad,
39. Ja nemmad tullid ja pallusid neid, ja kui nemmad neid wäljatöid, pallusid nemmad neid, et nemmad liñnast piddid ärraminnema.
40. Siis tullid nemmad wangitornist wälja, ja läksid Lidia jure; ja kui nemmad said wennad näinud, trööstisid nemmad neid, ja läksid ärra.

17. Peatük.

Mis Paulus teinud, ja mis waewa ta näinud Tessalonika, Peroe ja Atena liõnas

1. Agga kui nemãad Awwipolist ja Apolloniast läbbiläksid, siis said nemmad Tessalonika liõna, kussa üks Juda-rahwa koggodusse kodda olli.
2. Agga Paulus läks omma kombe pärrast sisse nende jure, ja räkis neile kolmel hingamisse päwal kirjast,
3. Selletas, ja näitis selgeste, et Kristus piddi kannatama ja üllestousma surnust, ja et se--sinnane on Kristus Jesus, kedda minna, ütles temma, teile kulutan.
4. Ja monningad neist uskusid, ja heitsid ennast Paulusse ja Sila pole, ja suur hulk Kreka--rahwast, kes Jummalat tenisid, ja neid suurt--suggu naesi ei mitte pissut.
5. Agga sannakuulmatta Juda-rahwas said wihhaseks, ja wotsid ennese jure monningad wallatumad tiggedad mehhed, ja saatsid rahwast kokko jooksmä, ja töstsid tülli liõnas, ja tormasid Jasoni koia peäle, ja püüdsid neid rahwa sekka wia.
6. Agga kui nemmad neid ei leidnud, weddasid nemmad Jasonit, ja monningad liõna üllematte ette, ja kissendasid: Need, kes keiges ma-ilmas tülli töstwad, on ka siin,
7. Neid on Jason wastowotnud, ja needsinnatsed keik tewad Keisri käskude wasto, ja ütlewad, teist kunningast ollewad, Jessust.
8. Ja nemmad ukkutasid takka rahwast ja liõna üllemad, kes sedda kuulsid.
9. Ja kui nemmad Jasonit, ja teisi ollid käe--mehhiks wastowotnud, lasksid nemmad neid lahti.
10. Agga wennad saatsid seddamaid läbbi öid Paulust ja Silast Peroe liõna ; kui nemmad senna said, läksid nemmad Juda-rahwa koggodusse kotta.
11. Agga need ollid ausamad kui need, kes Tessalonikas ollid, sest nemmad wotsid se sanna keige hea melega wasto, ja otsisid iggapäwa kirja seest, kas se nenda piddi ollema.
12. Siis usksid nüüd palju neid, ja ei mitte pissut neid Kreka-rahwa ausaid naesi ja mehhi.
13. Agga kui Juda-rahwas Tessalonikas teäda said, et ka Peroes Jummalä sanna Paulussest kulutati, tullid nemmad ka senna, ja ukkutasid sedda rahwast takka.
14. Agga siis saatsid wennad Paulust sedda--maid merrest sadik minnema; agga Silas ja Timoteus jäid senna.
15. Agga need, kes Paulust saatsid, wisid tedda Atena liõnast sadik, ja kui nemmad kässõ said Sila ja Timoteusse kätte, et nemmad otse ruttuste temma jure piddid tullemä, läksid nemãad ärrä.

16. Agga kui Paulus Atenas neid otis, siis läks temma waim temma sees nukraks, kui ta näggi, sedda liña woöra jummalat tenistust täis ollewad.
17. Sepärrast räkis temma koggodusse koias Juda-rahwaga ja nendega, kes Jummalat tenisid, ja kes turro peäl iggapääw temma jure juhtusid.
18. Agga monningad targad Epikurusse ja Toikusse seltsist waidlesid temmaga, ja monningad ütlesid: Mis siis se lobba tahhab öölda? agga teised ütlesid: Tedda näikse woöraid waimusid kulutawad; sest ta olli Jesust ja ülles--tousmist neile kulutanud.
19. Ja nemmad wotsid tedda kinni, ja wisid kohto paika, mis hütakse Areopagusseks, ja ütlesid: Kas meie woime teäda sada, mis uus õppetud se on, mis sinna õppetad?
20. Sest sa tood monda woöra asja meie körwade ette, sepärrast tahhame meie nüüd teäda sada, mis se peab ollema.
21. (Agga keik Atena-rahwas, ja need woörad, kes nende jure ollid tulnud ellama, ei teinud muud, kui et nemmad usi sannumid könnelesid ja kuulsid.)
22. Agga Paulus seisis kesk kohto-paika, mis Areopagusseks hüti, ja ütles: Atena-mehhed, minna nään, et teie keikipiddi ommad jummalad surema holega kui mu rahwas tenite.
23. Sest ma ollen läbbiminnes, ja teie jummalat tenistusse wisid wadates, ka ühhe altari leidnud, mis peäle olli kirjutud: Selle tundmatta Jummalale. Kedda teie nüüd teädmatta tenite, sedda kulutan minna teile.
24. Jummal, kes ma-ilma on teinud ja keik, mis seäl sees on, sesinnane, et temma taewa ja Ma Issand on, ei ella mitte nende templide sees, mis kättega on tehtud;
25. Tedda ei tenita ka mitte innimeste kässist, otsego olleks temmal middagi waia; ta annab isse keikile ello ja öhto, ja keik.
26. Ja temma on teinud ühhest werrest keik innimeste suggu keige Ma peäl ellama, ja on märanud sedda aega, mis ta enne on seädnud, ja raiad, kus nemmad peawad ellama:
27. Et nemmad sedda Issandat piddid otsima, kas nemmad tedda kül woiksid otsego kättega katsuda ja leida, ehk temma kül iggaühhest meie seast kaugel ep olle:
28. Sest temma sees ellame, ja ligume, ja olleme meie; nenda kui monningad lauloteggiad, kes teie jures on, ka üttelnud: Sest meie olleme ka temma suggu.
29. Kui meie nüüd Jummalat suggu olleme, siis ei pea meie mitte mötlema, et se jummalik olleminne kulla- ehk höbbeda- ellik kiwwi-kuio sarnane on, mis innimeste kungsi ja mötte läbbi on tehtud.
30. Sepärrast on Jummal kül mitto rummalusse aega sallinud ; agga nüüd kulutab temma keikile innimestele keikis paikus, et nemmad peawad meelt parrandama.

31. Sepärrast et temma ühhe päwa on seädnud, millal ta ma-ilma peäle tahhab kohhut moista öigusses ühhe Mehhe läbbi, kedda ta seks on seädnud, ja pakkub usko keikile pärrast sedda, kui ta tedda on surnust üllesärratanud.
32. Agga kui nemmad surnutte üllestousmist kuulsid, pannid teised sedda naeruks, agga teised ütlesid: Meie tahhame sind se asja pärrast teist puhko kuulda.
33. Ja nenda läks Paulus nende keskel ärra.
34. Agga monningad mehhed hoidsid temma pole, ja usksid, kelle seast ka olli Tionisius üks kohto-issand, ja üks naene, Tamaris nimmi, ja muud nendega.

18. Peatük.

Mis Paulussel Korintusse liñnas ja mu paikas on teggemist. Apollo kulutab Kristust.

1. Agga pärrast sedda läks Paulus Atenast ärra, ja tulli Korintusse liñna,
2. Ja leidis ühhe Juda-mehhe, Akilas nimmi, se olli Pontussest pärrit, kes olli hilja Italia--maalt tulnud omma naese Priskillaga, sepärrast et Keiser Klaudius olli käsknud keik Juda-rahwast Roma liñnast ärramiñna; nende jure läks temma.
3. Ja et temmal nendega üks ammet olli, jäi temma nende jure, ja teggi tööd, sest nemmad ollid omma ammeti polest telki-teggiad.
4. Agga temma õppetaskoggodusse koias iggal hingamisse-päwal, ja melitas Juda- ja Kreka-rahwast uskma.
5. Agga kui Silas ja Timoteus Makedonia--maalt tullid, siis tundis Paulus kitsast ommas waimus, et ta Juda-rahwale pididi tunnistama, et Jesus on se Kristus.
6. Agga kui nemmad wastopannid ja teotasid, puistas temma ommad rided, ja ütles nende wasto: Teie werri olgo teie Pea peäle; minna ollen puhhas, ja tahhan sest aiast pagganatte jure miñna.
7. Ja kui ta seält ärraläks, sai temma ühhe mehhe kotta, Justus nimmi, kes Jummalat tenis, ja temma kodda olli otse koggodusse koia körwas.
8. Aggas Krispus koggodusse koia üllem uskus Issanda sisse keige omma perrega; ja paljo Korintusse rahwast, kes sedda kuulsid, usksid, ja neid ristiti.
9. Agga Issand ütles näggemisse läbbi öse Paulussele: Ärra karda, waid rägi, ja ärra olle mitte wait:
10. Sest minna ollen sinnoga, ja ükski ei pea sinno peäle tulles, et ta saaks sulle kurja tehha: sest mul on paljo rahwast siin liñnas.
11. Siis seisis temma seäl ühhe aasta ja kuus kuud, ja õppetaskoggodusse sead Jummalat sanna.
12. Agga kui Kallion Ahkaja-ma wallitseja olli, seisid Juda-rahwas ühhes meles Paulusse wasto, ja wisid tedda kohtojärje ette,
13. Ja ütlesid: Sesinnane melitab rahwast, kässo wasto Jummalat tenima.

14. Agga kui Paulus tahtis suud lahti tehha, siis ütles Kallion Juda-rahwa wasto: Kui se ial üks üllekohtune assi ehk kurri tö olleks, oh Juda rahwas! siis wottaksin minna kül teid kuulda, nenda kui kohhus olleks.
15. Agga et se üks waidleminne on sanna, ja nimmede, ja kasso-öppetusse pärrast teie seas, siis katske isse; sest minna ei tahha nende asjade ülle kohtomoistia olla.
16. Ja temma aias neid kohtojärje eest ärra.
17. Agga keik Kreka-rahwas wotsid Sostenest ühhe koggodusse koia üllemat kätte, ja peksid tedda kohtojärje ees; ja Kallion ei holind sest middagi.
18. Agga Paulus jäi senna weel mitto päwa, ja kui ta sai wennad Jummalaga jätnud, läks temma laewaga Siria-male, ja temmaga Priskilla ja Akilas, kui ta olli omma Pea paljaks aianud Kenkreas, sest ta olli sedda tootanud.
19. Ja temma tulli Ewesesse liña, ja jättis neid senna; agga temma isse läks koggodusse kotta, ja könneles Juda-rahwaga.
20. Ja kui nemmad tedda pallusid, et ta ennam aega nende jure pididi jäma, ei tahtnud temma mitte;
21. Waid jättis neid Jummalaga, ja ütles: Minna pean töeste tulleva Pühha Jerusalemmas piddama, agga ma tahhan jälle teie jure taggasi tulla, kui Jummal tahhab; ja temma läks Ewesussest ärra.
22. Ja kui ta Keisarea sai, läks temma ülles, ja terretas koggodust, ja läks alla Antiohkia.
23. Ja kui ta seäl olli olnud tükki aega, läks ta ärra, ja käis üksi järri Kalatia- ja Wrigia-maad läbbi, ja kinnitas keik jüngrid.
24. Agga üks Juda-mees, Apollos nimmi, Aleksandria liñnast pärrit, üks wahwa könne--mees, tulli Ewesusse, se olli wäggew kirjas.
25. Sesinnane olli öppetud Issanda tee peäle, ja olli tulline Waimus, räkis ja öppetab öiete hästi Issanda öppetussed, ja moistis ükspäinis Joannesse ristmist.
26. Ja sesinnane hakkas julgeste öppetama koggodusse koias; agga kui Akilas ja Priskilla tedda kuulsid, wotsid nemmad tedda enneste jure, ja selletasid temmale selgeminne ärra Jummal teed.
27. Agga kui ta tahtis Ahkaja-male miña, siis maenitsesid wennad tedda, ja kirjotasid jüngrittele, et nemmad piddid tedda wastowotma; kui ta senna sai, satis temma palju kasso neile, kes ollid usklikkuks sanud armo läbbi.
28. Sest ta andis wahwaste Juda-rahwale märko awwalikkult, ja näitis kirjast, et Jesus on Kristus.

19. Peatük.

Mis Paulus Ewesusses teinud.

1. Agga se sündis, kui Apollos Korintusses olli, et Paulus üllemad Ma- kohhad läbbikäis ja Ewesusse tulli, ja kui ta monningad jüngrid leidis,
2. Ütles temma neile: Kas teie ollete pühha Waimo sanud, kui teie usklikuks saite? agga nemmad ütlesid temmale: Meie ep ollege kuulnud, kas üks pühha Waim on.
3. Ja temma ütles neile: Mis peäle teie siis ollete ristitud? agga nemmad ütlesid: Joannesse ristimisse peäle.
4. Agga Paulus ütles: Joannes on kül ristitud mele-parrandamisse ristmissega, ja on rahwale üttelnud, et nemmad selle piddid uskma, kes pärrast tedda piddi tulleva, se on, Kristusse Jesusse sisse.
5. Agga need, kes Joannest kuulsid, on temmast ristitud Issanda Jesusse nimme sisse.
6. Ja kui Paulus käed nende peäle panni, tulli pühha Waim nende peäle, ja nemmad räkisid woöraid kelesid, ja räkisid prohweti wisil.
7. Agga neid olli liggi kaksteistkümmend meest.
8. Agga temma läks koggodusse kotta, ja räkis julgeste kolm kuud, õppetas ja melitas neid Jummal rigi asjo noudma.
9. Agga kui monningad kowwaks said, ja ei usknud, ja kurjaste rääksid sest teest ehk armo-õppetusest rahwa-hulga ees, läks temma nende jurest ärra, ja lahhutas ärra need jüngrid, ja räkis iggapäwa ühhe mehhe kolis, kedda hüti Tirannusseks.
10. Agga se sündis kaks aastat, nenda et keik, kes Asia-maal ellasid, Issanda Jesusse sanna said kuulda, ni hästi Juda- kui Kreka-rahwas.
11. Ja Jummal teggi wäggewaid ja immelikkuid teggusid Paulusse kätte läbbi,
12. Nenda et nemmad ka temma ihho peält higgi-rättikud ja põlled haigede peäle wisid, ja et need töwwed neist ärralahkusid, ja kurjad waimud neist wäljaläksid.
13. Agga monningad hulkujad Juda-mehhed, kes kurja waimude wañnutajad ollid, wotsid kätte Issanda Jesusse nimme nende peäle nimmetada, kel kurjad waimud ollid, ja ütlesid: Meie wañnutame teid ärra Jesusse polest, kedda Paulus kulutab.
14. Agga need, kes sedda teggid, ollid üllema--preestri Ekewa, ühhe Juda-mehhe, seitse poega.
15. Agga kurri waim wastas, ja ütles: Jesust tunnen minna, ja Paulust tean minna; agga teie, kes teie ollete?

16. Ja se innimenne, kelle sees se kurri waim olli, kargas nende peäle, ja kui ta sai woimust nende ülle sanud, woitis temma neid ärra, nenda et nemmad allasti ja hawatud sest koiast ärrapöggenesid.
17. Agga se sai teäda keikile Juda- ja Kreka--rahwale, kes Ewesusses ellasid; ja hirm tulli nende keikide peäle, ja Issanda Jesusse nimmi auustati wägga.
18. Ja neid tullid ka palju, kes usklikuks ollid sanud, ja tuñistasid ja kulutasid ülles omad teud.
19. Agga palju neist, kes ligakunsi ollid prukinud, töid kokko need ramatud, ja põlletasid neid keikide nähhes ärra, ja arwasid nende hinda ülles, ja leidsid sedda wiiskümmend tuhat hõbbe-tükki ollemast.
20. Ni wäggewaste kaswis Issanda sanna, ja sai woimust.
21. Agga kui se olli sündinud, wottis Paulus waimus ette Makedonia- ja Ahkaja-maalt läbbi käies Jerusalemma miñna, ja ütles: Kui ma saan seäl käinud, siis pean minna ka Roma liñna näggema.
22. Siis läkkitas temma kaks neist, kes tedda tenisid, Timoteust ja Erastust Makedonia-male, ja jäi isse puhhuks aiaks Asia-male.
23. Agga sel aial ei tousnud mitte pissut tülli selle tee ehk õppetusse pärrast.
24. Sest üks, Temetrius nimmi, üks kullasep teggi Tiana kirriko kuiusid hõbbedast, ja ei saatnud ammeti-meestele ei pissut kasso.
25. Neid koggus temma kokko ja neid, kes nisugguse tö kallal töteggiad ollid, ja ütles: Mehhed, teie teate, et meil septsinnatsest tööst kasso on;
26. Ja teie näte ja kulete, et sesinnane Paulus mitte ükspäinis Ewesusses, waid ka pea keige Asia maal palju rahwast melitab ja ärra--eksitab, ütteldes, et need polle mitte jummalad, mis kättega on tehtud.
27. Agga se ei sada meile mitte ükspäinis sedda kahjo, et meie ammet ennam middagi ei maksa, waid et ka se sure jummal Tiana pühha kodda mikski ei panda, ja et ka temma suur au ärrakautakse, kedda keik Asia ja ma-ilm kui jummalat tenib.
28. Agga kui nemmad sedda kuulsid, siis said nemmad täis wihha, kissendasid ja ütlesid: Suur on Ewesusse rahwa Tiana.
29. Ja keik se liñna sees olli wägga seggane assi, ja nemmad tormasid ühhel meel mängi--turro peäle, ja wotsid kinni Kajust ja Aristarkust Makedonia-mehhed, Paulusse seltsi-mehhed.
30. Agga kui Paulus rahwa sekka tahtis miñna, ei lasknud jüngrid tedda mitte.
31. Agga monningad Asia-ma üllemad ollid ka temmaga söbrad, need läkkitasid temma jure, ja pallusid, et ta mitte ei piddand minnema senna mängi-turro peäle.
32. Ja teised kissendasid sedda, teised teist; sest se koggodus olli seggane, ja surem hulk ei teädnud mitte, mikspärrast nemmad ollid kokkotulnud.

33. Agga nemmad wisid Aleksandrust rahwa seast wälja, kui Juda-rahwas tedda sai ette lükkanud; agga Aleksandrus löi käega nende pole, ja tahtis rahwa kuuldes ennese eest kosta.
34. Agga kui nemmad moistsid, et ta Juda--mees olli, siis teggid keik ühhe heäle, ja kissendasid liggi kaks tundi: Suur on Ewesusse rahwa Tiana.
35. Agga kui se kohto kirjotaja rahwast sai waigistanud, ütles temma: Ewesusse mehhed, missuggune innimenne on, kes ei peaks teädma, et Ewesusse rahwa lin se sure jummal Tiana ja se taewast mahhalangenud kuio hoidia on?
36. Et nüüd ükski ei woi senna wasto räkida, siis on teie kohhus wait olla, ja ei ühtegi äkkitse melega tehma.
37. Sest teie ollete need mehhed seie tonud, kes ei olle teie templi risujad, egga teie jummal teotajad.
38. Kui nüüd Temetriussel ja neil ammeti--meestel, kes temmaga on, kellegi peäle middagi on kaebamist, siis petakse kohhut, ja siin on Ma--wallitsejad, kaebago nemmad teine teise peäle.
39. Agga kui teil muid asjo on otsimist, siis sünnib sedda öige koggodusse sees selletada.
40. Sest meile tulleb karta, et se tännapäwase kärra pärrast meie peäle weel kaebatakse, ja meil ep olle ühtegi asja, misga meie woime wastada sellesinnatse kokkojooksmisse pärrast. Ja kui ta sedda sai üttelnud, laskis temma sedda rahwast ärraminna.

20. Peatük.

Paulus lähhäb Troa ja Miletusse pole, ja mis ta seäl on teinud.

1. Kui nüüd se kärrin olli waigistud, kutsus Paulus jüngrid ennese jure, ja kui ta neid sai Jummalaga jätnud, läks temma ärra Makedonia-male minnema.
2. Agga kui ta need Ma- kohhad sai läbbikäinud, ja neid mitme sannaga maenitsenud, tulli temma Kreka-male.
3. Ja kui ta senna kolm kuud olli wibinud, ja Juda-rahwas tedda sallaja takkakiusasid, kui temma pididi Siria-male laewaga minnema, siis olli temmal se nou, Makedonia-maalt läbbi taggasi tulla.
4. Agga Sopatrus, kes Peroest, satis tedda Asia-maast sadik, ja Tessalonika-rahwa hulgast saatsid tedda Aristarkus ja Sekundus, ja Kajus, kes Terbenist, ja Timoteus; agga Asia-ma mehhed ollid temmaga, Tigikus ja Trowimus:
5. Need läksid ele ärra, ja ootsid meid Troas.
6. Agga meie läksime laewaga pärrast neid hapnematta leibade päiwi Wilippist ärra, ja saime nende jure Troa wiendamal päwal, ja ollime seäl seitse päwa.

7. Agga essimessel näddala päwal, kui jüngrid ollid kokkotulnud leiba murdma, räkis Paulus nendega, ja tahtis teisel päwal ärraminna, ja jätkas omma kõnne kesk öni.
8. Agga seäl olli mitto lampi üllemas toas, kussa nemmad kous ollid.
9. Agga üks noormees, Eitikus nimmi, istus akna peäl, ja raske unni tulli temma peäle, kui Paulus kaueminne räkis; kui nüüd unni tedda wotits, langes temma kolmandamast toast, mis ülestikko olli, mahha, ja tedda tösteti surnud ülles.
10. Agga Paulus läks alla, ja heitis ennast temma peäle, ja hakkas temma ümber kinni, ja ütles: Äрге tehke tülli, sest temma hing on temma sees.
11. Ja temma läks ülles, ja murdis leiba ja söi, ja kõnneles palju koidoni, ja läks nenda ärra.
12. Agga nemmad töid se poismehhe ellawalt, ja ei saand mitte pissut römusted.
13. Agga meie läksime ele laewa peäle, ja saime Assoni liina, ja tahtsime Paulust seält ennese jure wotta, sest nenda olli ta käsknud, ja temma isse tahtis jalla tulla.
14. Kui ta nüüd meiega kokko sai Assonis, wotsime meie tedda enneste jure, ja tullime Mitilene liina.
15. Ja seält läksime meie ärra laewaga, ja saime teisel päwal Kioni sare kohta, ja teisel päwal läksime meie Samusse sare, ja jäime Trogillioni liina, ja teisel päwal saime meie Miletusse liina.
16. Sest Paulusse nou olli Ewesussest möda--minna laewaga, et temmal ei piddand tarwis ollema Asia-male aega wita; sest temma töttis Nellipühhi päwaks Jerusalemma sada, kui ta jouaks.
17. Agga Miletussest läkkitas temma Ewesusse liina, ja kutsus koggodusse wannemad ennese jure.
18. Agga kui nemmad temma jure tullid, ütles temma neile: Teie teate sest essimesest päwast, kui minna Asia-male tullin, kuidas ma iggal aial teie jures ollen olnud,
19. Issandat tenides keige allandussega ja palju silma-weega, ja kiusatustega, mis mulle juhtusid Juda-rahwa sallaja takkakiusamiste läbbi.
20. Kuitao ma polle middagi teie eest sallaja piddanud, mis teile tarwis piddi ollema, mis minna ei olleks teile kulutanud, ja teid õppetanud awwalikult ja koddasid möda,
21. Ja ollen tunnistanud ni hästi Juda- kui Kreka-rahwale mele-parrandamist Jumala pole, ja usko meie Issanda Jesusse Kristusse sisse.
22. Ja nüüd wata, minna waimus seutud lähhän Jerusalemma, ja ei tea mitte, mis mulle seäl woib juhtuda,
23. Kui agga sedda, et pühha Waim iggas liinas tunnistab ja ütleb, et köidikkud ja willetsused mind ootwad.

24. Agga minna ei holi sest middagi, ei pea ka omma ello isse mitte kalliks, et minna agga omma ello korra römoga lõppetan, ja se ammeti, mis ma ollen sanud Issanda Jesusse käest, et ma pean tunnistama Jummalä armo Ewangeliummit.

25. Ja nüüd wata, ma tean, et teie keik ei sa ial ennam minno silmi nähha, kelle jurest ma ollen läbbiläinud, Jummalä riki kulutades.

26. Sepärrast tunnistän minna teile tännasel päwal, et ma puhhas ollen keikide werrest.

27. Sest ma polle ühtegi Jummalä noud teie eest sallaja piddanud, mis ma teile ei olleks kulutanud.

28. Sepärrast pange isseennast ja keik karja tähhele, kelle peäle teid pühha Waim on ülle--watajaks pannud, et teie peate kui karjatsed hoidma Jummalä koggodust, mis ta omma ennese werre läbbi ennesele on saatnud.

29. Sest ma tean sedda, et pärrast minno ärraminnemist teie sekka tullewad hirmsad hundid, kes karjale armo ei anna.

30. Ka teie enneste seast sawad tousma mehhed, kes pöratsed kõnned räkiwad, et nemmad woiksid jüngrid ennese järrele haukutada.

31. Sepärrast walwage ja möttelge, et minna kolm aastat, ööd ja päwad ei olle jätnud igga--üht silma-weega maenitsematta.

32. Ja nüüd annan miña teid, wennad, Jummalä ja temma armo sanna holeks, kes wäggew on üllesehhitama, ja teile andma pärrandust keikide seas, kes on pühhitsetud.

33. Minna ep olle ühhegi hõbbedat, egga kulda, egga ridid ihhaldanud.

34. Agga teie teate isse, et needsinnatsed käed on abbiks olnud minno ja nende tarwidusseks, kes minnoga ollid.

35. Ma ollen teile keik näitnud, et nenda tööd tehhes, neid nödro peab wastowoetama, ja Issanda Jesusse sanno meles petama, mis ta on isse öölnud: Önsam on anda, kui wotta.

36. Ja kui ta sedda sai üttelnud, laskis temma ennast omma põlwede peäle mahha, ja pallus Jummalat nende keikidega.

37. Agga suur nutt tulli keikile, ja nemmad hakkasid Paulusse ümber kaela, ja andsid temmale suud.

38. Keigeennamiste teggi neile se sanna haiget, mis ta üttelnud, et nemmad temma silmi ei piddand ennam nähha sama; ja nemmad saatsid tedda laewa peäle.

21. Peatük.

Paulus lähhäb Miletussest Jerusalemma, ja mis ta seäl teinud ja kannatanud.

1. Agga kui se sündis, et meie neist ärraläksime ja lahkusime, siis läksime meie

otse--kohhe, ja tullime Kossi sare, agga teisel päwal Rodusse, ja seält Patara sare.

2. Ja kui meie ühhe laewa leidsime, mis Wönikia-male läks, läksime meie senna peäle, ja läksime ärra.

3. Agga kui meie Kiiprusse nähha saime, ja sedda pahhemat kät jätsime, siis läksime laewaga Siria-male, ja saime Tirusse liña, sest seäl piddi sedda laewa omast koormast tühjendatama.

4. Ja kui meie seält jüngrid leidsime, jäime meie senna seitse päwa; need ütlesid Paulusse Waimo läbbi, et ta ei piddand ülles Jerusalemma minnema.

5. Agga kui meie need päwad seäl ollime olnud, tullime meie wälja, ja läksime ärra, ja nemmad keik saatsid meid naeste ja lastega liñnast wälja, ja meie lasksime ennast põlwili mahha ranna äres, ja luggesime.

6. Ja kui meie teine teist saime Jummalaga jätnud, läksime meie laewa peäle; agga nemmad pöörsid taggasi omma koio.

7. Agga meie läksime laewaga Tirussest ärra, ja saime Tolemai liña, ja terretasime wennad, ja jäime ühheks päwaks nende jure.

8. Agga teisel päwal läksime meie wälja, kes Paulussega ollime, ja tullime Keiserea; ja meie läksime Ewangelisti Wilippusse kotta, (se olli üks neist seitsmest) ja jäime temä jure.

9. Agga temmal olli nelli tüttart, need ollid neitsid, ja rääksid prohwetil wisil.

10. Agga kui meie mitto päwa senna jäime, siis tuli alla üks prohwet, Agabus nimmi, Juda-maalt.

11. Ja kui ta meie jure tuli, siis wottis temma Paulusse wö, siddus ommad käed ja jallad kinni, ja ütles: Sedda ütleb pühha Waim: sedda meest, kenne pärralt se wö on, sidduwad Juda-rahwas Jerusalemmas nenda kinni, ja andwad tedda pagganatte kätte.

12. Agga kui meie sedda kuulsime, pallusime meie tedda, ja se rahwas, mis seäl ellas, et temä mitte ei piddand ülles Jerusalemma minnema.

13. Agga Paulus wastas: Mis teie tete, et teie nuttate, ja mo süddame kurwastate? sest ma polle mitte ükspäinis walmis ennast laskma sidduda, waid ka surrema Jerusalemma Issanda Jesusse nimme pärrast.

14. Agga kui temma meie nou ei wotnud ette, jäime meie wait, ja ütlesime: Issanda tahtminne sündko.

15. Agga pärrast neid päiwi pannime meie riistad mahha, ja läksime ülles Jerusalemma.

16. Siis tullid ka meiega monningad jüngrid Keisareast, need töid ennastega ühhe wanna jüngri Mnasoni, ühhe Kiiprusse-sare mehhe, kelle jures meie piddime seeskäima.

17. Agga kui meie Jerusalemma saime, siis wotsid meid wennad heal meel wasto.

18. Agga teisel päwal läks Paulus meiega Jakobusse jure; ja keik wannemad tullid senna.
19. Ja kui ta neid sai terretanud, räkis temma keik korra pärrast ülles, mis Jummal pagganatte seas olli teinud temma ammeti läbbi.
20. Agga kui nemmad sedda kuulsid, auustasid nemmad Issandat, ja ütlesid temma wasto: Sinna nääd, wend, kui mitto tuhhat Juda-rahwast on, kes usklikuks sanud, ja need keik piddawad kangeste kässo kombed.
21. Agga nemmad on sinnust kuulda sanud, et sa pead öppetama Mosesest ärratagganema keik Juda-rahwast, kes pagganatte seas ellawad, ja ütlema, et nemmad ei pea poeglapsi ümberleikama, egga nende kombede järrele ellama.
22. Mis nou on nüüd? Otse töeste peab keik koggodus kokkotullema, sest nemmad sawad kuulda, et sa olled tulnud.
23. Siis te nüüd sedda, mis meie sulle ütleme: meil on nelli meest, kennel on tootus ennest peäl.
24. Needsinnatsed wotta ennese jure, ja puhhasta ennast nendega, ja te se kullo nende pärrast, et nemmad omma Pea paljaks aiawad; siis saab keikile teäda, et se ühtegi ep olle, mis nemmad sinnust on kuulnud, waid et sinna ka isse nenda ellad, ja sedda käsko pead.
25. Agga neile pagganille, kes usklikuks on sanud, olleme meie kirja läkkitanud ja seädnud, et nemmad ei pea neist ühtegi piddama, kui agga ennast hoidma woöra jummal ohwri, ja werre, ja ärraläkkatud lojuste, ja hora-ello eest.
26. Siis wottis Paulus need mehhed ennese jure, ja laskis ennast teisel päwal nendega puhhastada, ja läks pühha kotta ja kulutas, et need puhhastamise päwad ollid löpnud, ja jäi senna, kunni iggaühhe eest nende seast ohwrit todi.
27. Agga kui need seitse päwa hakkasid otsa sama, näggid tedda Juda-rahwas, kes Asia--maalt ollid, pühhas koias, ja seggasid keik rahwast ärra, ja pistsid käed temma külge,
28. Ja kissendasid: Israeli mehhed, tulge appi, se on se innimenne, kes sesinnatse rahwa, ja kässo ja sesinnatse paiga wasto keiges paikas keik rahwast öppetab; ja peäle sedda on temma neid Kreka-rahwast pühha kotta winud, ja sesinnatse pühha paiga ärrateotanud.
29. (Sest nemmad ollid enne näinud temmaga liñnas ollewad Trowimust Ewesusse-meest, temmast mötlesid nemmad, et Paulus tedda olli pühha kotta winud.)
30. Ja keik se lin likus, ja rahwas jooksid kokko; ja nemmad wotsid Paulust kinni, ja tombasid tedda pühhast koiast wälja, ja seddamaid pandi ukсед lukko.
31. Agga kui nemmad püüdsid tedda ärra--tappa, sai üllem wäe-pealik teäda, et keik Jerusalem olli seggane,

32. Se wottis seddamaid söa-mehhi, ja pealikkud ennese jure, ja tulli joostes nende sekka; agga kui nemmad üllema pealikko ja need söa--mehhed näggid, jätsid nemmad järrele Paulust peksmatta.
33. Siis tulli se üllem pealik liggi, wottis tedda kinni, ja käskis tedda kahhe ahhelaga kinni panna, ja küssis, kes ta piddi ollema, ja mis ta olli teinud.
34. Agga rahwa seast kissendasid teised sedda, teised teist; ja kui temma ei woind öiete se asja teäda sada se kärrina pärrast, kskis ta tedda kantsi wia.
35. Agga kui ta treppide peäle sai, siis piddid need söamehhed tedda kandma, se rahwa peäle--tungimisse pärrast.
36. Sest se rahwa-hulk käis järrel, ja kissendas: Hukka tedda ärra.
37. Ja kui Paulust jo kantsi piddi widama, ütles temma üllema pealikko wasto: Ons mul lubba middagi sulle räkida? agga temma ütles: Kas sa moistad Kreka-keelt?
38. Eks sinna olle se Egiptusse-ma mees, kes enne neid päiwi tülli töstis, ja wiis wälja körbe nelli tuhhat mörtsukast?
39. Agga Paulus ütles: Minna ollen Juda--mees Tarsussest ja ühhe kuulsa Kilikia-ma liñna mees; agga ma pallun sind, anna mulle lubba rahwa wasto räkida.
40. Agga kui ta lubba andis, astus Paulus treppide peäle, ja löi käega rahwa pole, ja kui keik wait jäid, räkis temma neile Ebrea-kele, ja ütles:

22. Peatük.

Paulus kostab ennese eest, ja peäseb nuhtlussest, et temma ka Roma-mees olli.

1. Mehhed, wennad ja wañemad, kuulge, mis ma nüüd ennese eest kosten teie wasto.
2. Agga kui nemad kuulsid, et temma Ebrea--kele nende wasto räkis, jäid nemmad waiksemaks, ja temma ütles:
3. Minna ollen Juda-ma mees sündinud Tarsusses Kilikia-maal, ja ülleskaswatud sellesinnatse liñna sees Kamalieli jalge ees, õppetud keigekangemas wannematte käskus, ja olin kowwa Jummal noudia, nenda kui teie keik tännapääw ollete,
4. Ja ma ollen sedda teed ehk õppetust kangeste kaetsenud, surmani köites, ja wangitorni sates ni hästi mehhi kui naesi.
5. Nenda kui mulle ka üllempreester ja keik wannemad tunnistust andwad, kellelt minna ka ollen kirja wotnud wendade kätte wia, ja läksin wälja Tamaskusse liñna, ka neid, kes seäl piddid ollema, kinni köitma ja Jerusalemma wima, et neid piddi nuhheldama.

6. Agga se sündis, kui ma tee peäl ollin, ja liggi Tamaskusse liña sain louna aial, paistis äkkitselt mo ümber üks suur walgus taewast.
7. Ja ma langsin Ma peäle mahha, ja kuulsin ühhe heäle mulle ütlewad: Saul, Saul, mis sa mind takkakiused?
8. Agga minna wastasin: Issand, kes sa olled? ja temma ütles mulle. Minna ollen Jesus Naatsaretist, kedda sa takkakiused.
9. Agga need, kes minnoga ollid, näggid kül sedda walgust ja kartsid, agga selle heält, kes mulle räkis, ei kuulnud nemmad mitte.
10. Siis ütlesin minna: Issand, mis pean ma teggema? agga Issand ütles mulle: Touse ülles, minne Tamaskusse liña, ja seäl peab sulle ööldama keik, mis sulle on seätud teha.
11. Agga kui ma selle walgusse selgusse pärrast ei woind nähha, tallotati mind kätpiddi neist, kes minno seltsist ollid, ja minna sain Tamaskusse liña.
12. Aga üks Ananias, kes kasso järrel jummalakartlik mees olli, kennel hea tunnistus olli keigest Juda-rahwast, kes seäl ellasid,
13. Se tuli mo jure, astus liggi, ja ütles minno wasto: Saul, wend, et nä jälle; ja minna waatsin selsammal tunnil temma peäle.
14. Pärrast ütles temma: Meie wannematte Jumäl on sind enne ärrawallitsenud, et sa pead temma tahtmist tundma, ja sedda Öiget, Kristust, näggema, ja heält temma suust kuulma.
15. Sest sinna pead temma tunnistaja ollema keikile innimestele neist asjust, mis sa olled näinud ja kuulnud.
16. Ja mis sa nüüd otad? touse ülles, ja lasse ennast ristida, ja ommad pattud ärrapesta, ja hüa appi Issanda nimme.
17. Agga kui ma jälle Jerusalemma tullin, ja luggesin pühhas koias, siis sündis, et ma ennesest otsego ärra sain,
18. Ja näggin sedda Jesust, kes mulle ütles: Tötta, ja minne noppeste Jerusalemmast, sest et nemmad sinno tunnistust minnust wasto ei wotta.
19. Ja minna ütlesin: Issand, nemmad teädwad isse, et ma wangi wisin ja peksin koggodusse koddade sees neid, kes sinno sisse usksid.
20. Ja kui Tehwanusse so tunnistaja werri ärrawallati, seisin minna ka isse seäl liggi, ja mul olli temma hukkamisest hea meel, ja hoidsin nende rided, kes tedda tapsid.
21. Ja temma ütles mulle: Minne, sest ma tahhan sind kaugele pagganatte sekka läkkitada.
22. Agga nemmad kuulsid tedda sest sannast sadik, ja tötsid ennaste heält, ja ütlesid: Hukka seddasuggust ärra Ma peält, sest se ei sünni, et ta peab ellama.
23. Agga kui nemmad kissendasid, ja ommad rided seljast ärraheitsid, ja pörmo wasto taewast wiskasid,

24. Kaskis se üllempealik tedda kantsi wia, ja ütles, et tedda piddi piitsaga kiusatama; et ta woiks teäda sada, mis sü pärrast nemmad nenda temma peäle kissendasid.

25. Agga kui nemmad tedda rihmadega said wännitanud, ütles Paulus selle pealikko wasto, kes seäl jures seisis: Kas teil on lubba ühhe Roma-mehhe piitsaga peksta, enne kui kohhus temma ülle käinud?

26. Agga kui se pealik sedda kulis, läks temma ja kulutas sedda ülema pealikkule, ja ütles: Katsu, mis sa wottad tehha; sest sesinnane innimenne on üks Roma-mees.

27. Siis tulli se üllempealik temma jure, ja ütles: Ütle mulle, olled sa üks Roma-mees? ja temma ütles: Ollen jah!

28. Ja üllempealik wastas: Ma ollen sure rahhaga sedda Roma-liñna öigust ennesele saatnud; agga Paulus ütles: Minna ollen ka Roma-mees sündinud.

29. Siis läksid seddamaid need temma jurest ärra, kes tedda piddid piitsaga kiusama, ja se üllempealik kartis, kui ta teäda sai, et ta Roma--mees olli, ja et temma tedda olli kinnisiddunud.

30. Agga teisel päwal tahtis temä öiete teäda sada, mispärrast neist Juda-rahwast temä peäle kaebati, ja peästis tedda rihmust lahti, ja kaskis üllemad preestrid ja keik nende sure kohto kokko--tulla; ja temma töi Paulust wälja, ja panni tedda nende ette seisma.

23. Peatük.

Paulus kostab ennese eest, tedda lüakse sure kohto ees. Issand trööstib tedda, ja temma peäseb häddast.

1. Agga Paulus watis üksi silmi sure kohto peäle ja ütles: Mehhed, weñad, ma ollen keige hea süddame tunnistussega Jumäla ees ellanud sesinnatse päwani.

2. Agga üllempreester Ananias kaskis neid, kes temma liggi seisis, temma su peäle lüa.

3. Siis ütles Paulus temä wasto: Kül Jummal sind lööb, siña wikkitud sein! istud siña, ja moistad kasso järrel mo peäle kohhut, ja kässid mind lüa wasto kasko tehjes?

4. Agga need, kes temma liggi seisis, ütlesid: Söimad sa Jummal üllemapreestri?

5. Ja Paulus ütles: Wennad, ei ma teädnud mitte, et ta üllempreester on, sest se on kirjutud: Sinna ei pea omma rahwa üllemat mitte söimama.

6. Agga kui Paulus teädis, et teine ossa olli Sadduseridest, ja teine Wariseridest, kissendas temma sure kohto ees: Mehhed, wennad, ma ollen Wariseer, ja Wariseri poeg, minno peäle moistetakse kohhut lotusse ja surnutte ülles--tousmisse pärrast.

7. Agga kui ta sedda sai rākinud, tousis kārra Wariseride ja Sadduseride wahhele, ja se hulk lahkus ühhest ārra.
8. Sest Sadduserid ei ütle ollewad ülestousmist, egga inglid, egga waimo, agga Wariserid tunnistawad mollemad ollewad.
9. Agga suur karjuminne tousis, ja kirjatundiad Wariseride hulgast wotsid kätte, riidlesid ja ütlesid: Meie ei leia kurja sest innimessest; ons agga üks waim ellik ingel temmaga rākinud, siis ärge pangem mitte Jummal wasto.
10. Agga kui se tülli sureks läks, kartis se üllempealik, et Paulust neist piddi lõhki kistama, ja käskis söddawägge allaminna, ja tedda nende seast ārrakiskuda ja kantsi wia.
11. Agga teisel ösel seisis Issand temma jures ja ütles: Olle julge Paulus ; sest otse kui sa need asjad minnust Jerusalemmas olled tunnistanud, nenda pead siña ka Roma-liñnas tunnistama.
12. Kui nüüd walge sai, wotsid monningad Juda-mehhed üht nou piddada, wandusid isse--ennast ārra, ja ütlesid, et nemmad ei tahtnud süa egga jua, ennego nemmad piddid Paulust sama ārratapnud.
13. Agga neid olli enam kui nellikümmend, kes nenda ollid ühhes wandunud.
14. Need läksid üllematte preestride ja wannematte jure, ja ütlesid: Meie olleme ennast kowwaste ārrawandunud ei ühtegi suhho wotta, ennego meie Paulust olleme ārratapnud.
15. Sepārrast andke teie nüüd sure kohtoga teāda üllema pealikkule, et ta tedda homē teie ette toob, otsekui tahhaksitte teie temā asja parreminne kuulda; agga meie olleme walmis tedda ārratapma, ennego temma teie ette saab.
16. Agga kui Paulusse öe poeg se warritsemisse nou kulis, läks temma ja tuli kantsi, ja kulutas sedda Paulussele.
17. Siis kutsus Paulus ennese jure ühhe neist pealikkuid, ja ütles: Wi se pois üllemapealikko jure, sest temmal on middagi temmale kulutamist.
18. Se wottis siis tedda, ja satis üllemapealikko jure, ja ütles: Paulus se wang kutsus mind ennese jure, ja pallus se poisi sinno jure wia, sest temmal on middagi sulle rākimist.
19. Agga se üllempealik wottis tedda kätppiddi, ja wiis tedda körwale, ja küssis temmalt: Mis se on, mis sul on mulle kulutamist?
20. Agga temma ütles: Juda-mehhed on ühte nousse heitnud sind palluda, et sa Paulust homē sure kohto ette pead laskma wia, otsekui piddid nemmad temma pärrast parreminne kulama.
21. Agga ārra wotta sinna mitte neid uskuda, sest enam kui nellikümmend meest nende seast wahhiwad tedda, need on ennast ārrawandnud, et nemmad ei tahha süa egga jua, ennego nemmad tedda sawad ārratapnud, ja nüüd on nemmad walmis, ja ootwad sinno tootust.

22. Siis laskis se üllempealik se poisi ärra, ja käskis tedda: Sa ei pea ühhelegi üllesräkima, et sa sedda mulle olled teäda annud.
23. Ja temma kutsus ennese jure kaks pealikko, ja ütles: Pange walmis kaks sadda söameest, et nemad Keisarea lähhäwad, ja seitsekümend rüütli ja kakssadda pikimeest kolmandamal ö tuñil,
24. Ja käskis lojuksed walmis piddada, et nemmad Paulust ühhe selga woiksid panna, ja terwelt sata Mawallitseja Welikse jure,
25. Ja kirjotas ramato nende sannadega:
26. Klaudius Lüsias läkkitab kalli Mawallitseja Weliksile palju terwit.
27. Sellesinnatse mehhe ollid Juda-rahwas kinniwoitud, ja püüdsid tedda ärratappa, siis tullin ma söawäega peäle, ja wotsin tedda nende käest, ja sain teäda, et ta Roma-mees olli.
28. Agga kui ma tahtsin teäda sada, mis sü pärrast nemmad temma peäle kaebasid, wisin ma tedda nende sure kohto ette.
29. Siis moistsin minna, et temma peäle kaebati nende kässo-öppetusse waidlemiste pärrast, agga ühtegi kaebmist ep olnud surma egga kinnipannemisse wäart.
30. Agga kui mulle teäda anti, et Juda-rahwas selle mehhele kawwalust tahtsid tehha, läkkitasin minna tedda seddamaid sinno jure, ja käksin ka need kaebajad ööldä sinno ees, mis neil temma wasto pididi ollema. Jä Jummalaga.
31. Siis wotsid söamehhed Paulust, nenda kui neid olli kästud, ja wisid tedda ärra läbbi öid Antipatri liña.
32. Agga teisel päwal lasksid nemad rüütli temmaga miñna, ja tullid taggasi sinna kantsi.
33. Kui need Keisarea said, andsid nemmad ramato Mawallitseja kätte, ja jätsid Paulust temma jure.
34. Kui nüüd Mawallitseja se ramato lugges, küssis temma, kust rigist ta pididi ollema? ja kui ta teäda sai, et temma Kilikia maalt olli,
35. Ütles temma: Ma tahhan sind kuulda, kui sinno kaebajad ka seia sawad; ja käskis tedda hoida Herodesse kohto-koias.

24. Peatük.

Juda-rahwas kaebawad Paulusse peäle Mawallitseja ette. Paulus kostab ennese eest.

1. Agga wie päwa pärrast tuli üllempreester Ananias alla wannemattega, ja Tertullusse ühhe könne-mehhega; need tullid Mawallitseja ette Paulusse pärrast.
2. Ja kui tedda ettekutsuti, hakkas Tertullus kaebama temma peäle, ja ütles:

3. Et meie sinno läbbi sure rahho olleme sanud, ja mitto ausa asja sellesinnatse rahwale sinno holekandmisse läbbi on sündinud, sedda wottame meie ikka ja keikis paikus, kallis Weliks, sure tännoga wasto.
4. Agga et ma sind kauaks ei wiwita, siis pallun minna sind, et sa meid lühhidelt kuled omma tassandusse pärrast.
5. Sest meie olleme leidnud, et se mees üks kahjo-teggia on, ja et ta tülli töstab keige Juda--rahwa seas keiges ma-ilmas, ja et ta Naatsarejide woöra usso peamees on,
6. Kes ka püüdnud pühha kodda ärrateotada, kedda meie ka kinniwotsime ja tahtsime temma peäle kohhut moista omã kasso järrele.
7. Agga üllempealik Lüsias tuli peäle, ja wottis tedda wäggise meie käest ärra,
8. Ja käskis temã kaebajad siño jure tulla, kennelt sa isse woid küssida, ja keikist neist asjust teada sada, mis meie temã peäle kaebame.
9. Agga Juda-rahwas tunnistasid sedda ka, ja ütlesid sedda nenda ollewad.
10. Agga Paulus, kui Mawallitseja temmale käega näitis, et ta pididi räkima, wastas: Et miña tean, et sa mitto aastat selle rahwa Mawalliseja olled olnud, siis tahhan ma sedda julgeminne ennese eest kosta.
11. Sest sa woid moista, et ennam ep olle kui kaksteistkümmend päwa, kui ma ollen üllesläinud, Jerusalemmas Jummalat kummardama,
12. Ja et nemmad mind ep olle leidnud pühhas koias ühhegi innimesesega kõnnelemast, ehk tülli rahwa seas töstmast, ei koggodusse koddades egga liñnas.
13. Egga nemmad woi sedda töeks teha, mis nemmad nüüd mo peäle kaebawad.
14. Agga sedda tunnistan minna sulle, et ma sedda teed ehk õppetust möda, mis nemmad woöraks ussuks hüüdwad, nenda omma wannematte Jummalat tenin, et minna ussun keik, mis käsko ja prohwetide kirjasse on kirjutud.
15. Ja mul on se lotus Jummal peäle, mis ka needsiñatsed isse ootwad, et õigede ja üllekohtuste surnutte ülestousmiñe peab tulles.
16. Ja selle sees püan minna allati ühhe puhta süddame tunnistusse hoida Jummal ja innimeste wasto.
17. Agga nüüd ollen ma tulnud mitme aasta pärrast, ja andid ja ohwrid tonud omma rahwale.
18. Se peält leidsid mind monned Juda-mehhed Asia-maalt, et ma lasksin ennast puhastada pühhas koias, ei mitte hulga rahwa egga kärraga.
19. Need peaksid siin so ees ollema, ja kaebama, kui neil middagi mo wasto olleks.
20. Ehk üttelgo needsinnatsed isse, kas nemmad mingisuggust üllekohhut minnust leidnud, kui ma sure kohto ees seisin,
21. Kui agga se ainsa sanna pärrast, et ma nende seas seistes kissendasin: Surnutte ülles--tousmisse pärrast moistetakse teitest tänna kohhut minno peäle.

22. Agga kui Weliks sedda kulis, wiwitas temma neid; sest ta teadis sest teest ehk õppetusest parreminne, ja ütles: Kui se üllempealik Lüsias seie allatulleb, siis tahhan ma teie asja järrele kulata,

23. Ja ta käskis sedda pealikko Paulust hoida, et ta saaks hingata, ja ei keddagi temma ommaksist keelda temmale abbiks ollemast, ehk temma jure tullemast.

24. Agga monne päwa pärrast tulli Weliks Trusilla omma naesega, kes olli Juda-rahwa suggu, ja kutsus Paulust ennese ette, ja kulis tedda räkiwad ussust Kristusse sisse.

25. Agga kui temma räkis öigussest ja kassinast ellust, ja tullewast kohtust, ehmatas Weliks ja kostis: Minne seks puhhuks ärra, kui mul ennam aega on, kül ma siis sind kutsun.

26. Agga temma lotis ka Paulusselt rahha sada, et ta tedda pididi lahti laskma; sepärrast kutsus ta tedda ka saggedaste ennese jure, ja kõnneles temmaga.

27. Kui nüüd kaks aastat täis sai, tulli Porkius Westus Weliksi assemele; ja Weliks tahtis Juda-rahwale melehead tehha, ja jättis Paulust wangi.

25. Peatük.

Juda-rahwa üllemad kaebawad Paulusse peäle. Paulus otsib kohhut Keisri jurest.

1. Kui nüüd Westus sai siinna rigi peäle sanud, läks temma kolme päwa pärrast Keisareast Jerusalemma.

2. Siis tullid temma ette üllemad preestrid ja Juda-rahwa üllemad Paulusse pärrast, ja pallusid tedda,

3. Ja püüdsid temmalt armo temma wasto, et ta tedda pididi Jerusalemma kutsuma; agga nemmad warritsesid tee peäl, et nemmad tedda pididid ärratapma.

4. Siis wastas Westus, et Paulust Keisareas pididi kinnipetama, agga temma isse tahtis pea senna miinna.

5. Kes nüüd teie seast woiwad, ütles temma, need tulgo ühtlase minnoga alla, ja kui sesiñnatsel mehhel süüd on, kaebago nemmad temma peäle.

6. Ja kui ta ennam kui kümme päwa nende jure sai wibinud, läks temma alla Keisarea, ja teisel päwal istus ta kohto-järje peäl, ja käskis Paulust ettetua.

7. Agga kui ta senna sai, siis seisid need Juda--mehhed, kes Jerusalemmast ollid senna allatulnud, temma ümber, ja töid mitto ja rasket kaebust Paulusse wasto, mis nemmad ei woinud töeks tehha,

8. Sest et temma ennese eest wastas: Minna ep olle egga Juda-rahwa kasso wasto, egga pühha koia wasto, egga Keisri wasto ühtegi eksinud.

9. Agga Westus tahtis Juda-rahwale mele--head tehha, ja wastas Paulussele, ja ütles: Tahhad sa ülles Jerusalemma miña, ja seäl minnust lasta kohhut ennese peäle moista nende asjade pärrast?
10. Agga Paulus ütles: Ma seisan Keisri kohto-järre ees, seäl peab mo peäle kohhut moistetama; Juda-rahwale polle ma middagi liga teinud, nenda kui sinna ka parreminne tead.
11. Sest kui ma middagi ollen liga teinud, ja mis surma wäärt on, siis ei törku minna mitte surres; agga kui sest middagi ei olle, mis need--sinnatsed mo peäle kaebawad, siis ei woi mind ükski nende kätte ärraanda; Keisri jurest otsin ma kohhut.
12. Siis kõñeles Westus sure kohtoga, ja wastas: Keisri kohhut olled sa noudnud, Keisri jure pead sa minnema.
13. Agga kui monned päwad said möda läinud, tulli kuningas Agrippas ja Pernike Keisarea, Westust terretama.
14. Ja kui nemmad senna jo mitto päwa said wibinud, siis räkis Westus kuningale Paulusse asja, ja ütles: Üks mees on seie Weliksist kinni jäetud,
15. Kelle pärrast üllemad preestrid ja Juda--rahwa wannemad minno ette tullid, kui minna Jerusalemmas olin, ja pallusid kohhut temma peäle.
16. Neile kostsin minna, et Roma-rahwal sedda wisi ei olle, üht innimest ärraanda hukkata, ennego se, kelle peäle kaebatakse, saab suud suud wasto kaebajattega, ja aega saab ennese eest kosta se sü pärrast, mis temma peäle kaebatakse.
17. Kui nemmad nüüd seie kohta tullid, siis ei wibind miña mitte, waid läksin teisel päwal kohto--järre peäle istma, ja käksin sedda meest ettetua.
18. Kui need kaebajad kohto ees seisid, ei woinud nemmad ühtegi sedda süüd temma peäle tõsta, mis minna mõtlesin.
19. Agga neil ollid monningad waidlemised temma wasto nende ommast ebba-ussust, ja ühhest ärrasurnud Jesussest, kedda Paulus ütles ellawad.
20. Kui ma nüüd sesinnatse asja küssimisse peäle ei moistnud, ütlesin minna: Kas ta pididi tahtma Jerusalemma miña, ja seäl nende asjade peäle lasta kohhut moista?
21. Agga kui Paulus pallus, et tedda ni kaua pididi kiñipetama, kuñi Keiser pididi kohhut moistma, siis käksin minna tedda kinnipiddada senniks, kui ma tedda Keisri jure woiksin läkkitada.
22. Siis ütles Agrippas Westusse wasto: Miña isegi tahhaksin sedda innimest kuulda; ja temma ütles: Homõ pead sa tedda sama kuulda.
23. Kui nüüd Agrippas ja Pernike teisel päwal sure kõrkussega tullid, ja kohto-kotta läksid üllematte pealikkudega ja nende meestega, mis liñnas keigeüllemad ollid, siis todi Paulust Westusse sanna peäle.

24. Ja Westus ütles: Kuningas Agrippas, ja keik mehhed, kes siin on meiega, teie näte seddasinnast, kelle pärrast keik Juda-rahwa hulk mind on pallunud Jerusalemmas ja siin, kissendades, et ta ei pea enam ellusse jäma.

25. Agga kui ma teäda sain, et ta polle ühtegi surma wäärt teinud, ja temma isse ka Keisrist öigust noudis, siis on mo mötte olnud tedda senna läkkitada:

26. Kellest mul ep olle ühtegi öiete Issandale kirjutada; sepärrast ollen ma tedda wäljatonud teie ette, ja keigeennamiste sinno ette, kuningas Agrippas, et, kui se assi saab järrele kulatud, mul woiks olla middagi kirjutada.

27. Sest minno arwates on se üks rummal assi, ühhe wangi läkkitada, ja mitte need süüd, mis temma peäle töstetakse, teäda anda.

26. Peatük.

Kui Paulus ennese eest saab kostnud, siis tunnistab Kuningas Agrippas, et temma on ilmasüta.

1. Agga Agrippas ütles Paulusse wasto: Sul on lubba ennese eest räkida; siis sirrutas Paulus kät ja wastas ennese eest:

2. Ma arwan ennese õnneks, kuñingas Agrippas, et ma tännapäaw sinno ees saan ennese eest kosta keige nende asjade pärrast, mis Juda-rahwas mulle süüks andwad;

3. Keigeennamiste, et sa tead keik Juda-rahwa kombed ja küssimised: sepärrast pallun minna sind, et sa mind kannaltlikult kuled.

4. Minno ello wisid norest east sadik, mis mul algmisest omma rahwa seas Jerusalemmas olnud, teädwad keik Juda-rahwas,

5. Kes mind jo enne tunnud (kui nemmad sedda agga tahtwad tunnistada), et minna meie Jummalat tenistusse keigekangema wisi järrel ollen kui Wariseer ellanud.

6. Ja nüüd seisan minna, ja mo peäle moistetakse kohhut se lotusse pärrast, mis Jumalast meie wannemille on tootud.

7. Senna lotusse jure lootwad tulla meie kaks--teistkümmend sugguarro, ööd ja päwad allati Jummalat tenides; se lotusse pärrast, kuningas Agrippas, töstetakse mo peäle süüd neist Juda-rahwast.

8. Mis? kas teie jures sedda uskmatta asjaks petakse, et Jummal surnud üllesärratab?

9. Kül ma mötlesin isseenneses, et ma Naatsaretti Jesusse nimme wasto paljo kurja piddin teggema,

10. Mis minna ka Jerusalemmas ollen teinud, ja mitto pühha innimest wangitorni kinnipannud, kui ma üllemilt preestridelt olin lubba sanud; ja kui neid ärratappeti, siis andsin minna omma sanna senna körwa.

11. Ja ma nuhtlesin neid saggedaste keige koggoduste koddades, ja sundsin neid Jummalat teotada, ja olin wägga hul nende peäle, ja kiusasin neid takka ka woöraste liñnadest sadik.
12. Ja kui minna ka sepärrast Tamaskusse liñna läksin üllematte preestride melewalla ja loaga,
13. Siis näggin minna, oh kuningas, kesk päwa aial tee peäl ühhe walgusse, mis selgem kui päike, mis taewast minno ja nende ümber paistis, kes minnoga tee peäl käisid.
14. Agga kui meie keik Ma peäle mahhalangsime, kuulsin minna heält eñese wasto räkiwad ja Ebrea-kele ütlewad: Saul! Saul! mis sa mind kiusad takka? se tulleb sulle raskeks astla wasto takka ülleslúa.
15. Agga ma ütlesin: Issand, kes sa olled? ja temma ütles: Minna ollen Jesus, kedda sinna takkakiused.
16. Siis touse nüüd ülles, ja seisa omma jalge peäle, sest sepärrast ollen ma sulle ennast näitnud, et ma sind tahhan seäda ommaks teenriks ja tunnistajaks ni hästi sest, mis sa olled näinud, kui ka sest, mis ma sulle weel tahhan näidata,
17. Ja tahhan sind peästa selle rahwa ja pagganatte käest, kelle jure ma sind nüüd läkkitan,
18. Nende silmad lahti teggema, et nemmad pimedussest woiksid pöördä walgusse pole, ja sadana woimussest Jummalä pole, et nemmad woiksid pattude andeks-andmist sada, ja ossa nende seas, kes on pühhaks tehtud usso läbbi MINNO sisse.
19. Sepärrast, kuñingas Agrippas, ei olnud ma mitte se taewase näggemisse wasto uskmatta;
20. Waid ma kulutan essite neile kes Tamaskusses, ja Jerusalema ja keige Juda-rahwale ja paganille, et nemmad piddid meelt parrandama, ja Jummalä pole pöördä, ja öiged mele-parrandamisse teud teggema.
21. Se asja pärrast on need Juda-mehhed mind pühhas koias kinniwoitnud, ja püüdsid mind ärratappa.
22. Agga et ma Jummalast ollen abbi sanud, seisan ma weel tännapawani, ja tunnistan ni hästi weikistele kui suurtele, et minna ei ütle muud middagi kui sedda, mis prohwetid ja Moses on räkinud, mis pididi sündima,
23. Et Kristus pididi kannatama, ja se essimenne ollema surnutte üllestousmisest, ja walgust kulutama Juda- rahwale ja pagganattele.
24. Agga kui ta sedda ennese eest kostis, ütles Westus sure heäleaga: Paulus, sinna jamsid, suur kinniwoitminne sadab sind jamsima.
25. Agga temma ütles: Kallis Westus, ei ma jamsi mitte, waid ma rägin tössised ja moistlikkud sannad.

26. Sest kuningas teab need asjad kül, kelle wasto minna ka julgeste rägin; sest minna ei arwa middagi neist asjust temmale teadmatta ollewad, sest sedda ep olle mitte nurkas sündinud.
27. Ussud sinna, kuningas Agrippas, need prohwetid? ma tean, et sa ussud.
28. Agga Agrippas ütles Paulusse wasto: Ei pudu palju, sa melitad mind, et ma risti-innimesesseks saan.
29. Agga Paulus ütles: Ma sowiksin kül Jummalast, puduks pissut ehk palju, et mitte ükspäinis sinna, waid ka keik, kes mind tänna--pääw kuulwad, sähhärdusseks saaksid, kui minna ollen, agga ilma nende köidikutta.
30. Ja kui ta sedda ütles, tousis kuningas ja Mawallitseja ja Pernike ja need, kes nendega istsid, ülles,
31. Ja läksid körwale, ja rääksid issekeskes, ja ütlesid: Sesinnane innimenne ei te middagi, mis surma ehk köidikude wäärt on.
32. Siis ütles Agrippas Westussele: Sedda innimest olleks sündind lahtilasta, kui temma ei olleks Keisri kohhut noudnud.

27. Peatük.

Paulusse suur hädda, kui ta laewaga piddi Roma-liñna minnema. Jummal päästab tedda ja keik, kes temmaga laewa peäl olnud.

1. Agga kui se nou olli petud, et meie piddime laewaga Italia-male minnema, andsid nemmad Paulust ja monned muud wangid ühhe pealikko kätte, Julius nimmi, kes Keisri wahhimeeste-wäehulgast olli.
2. Kui meie nüüd ühhe Abramiti laewa peäle läksime, et meie Asia-ma kohtade kaudo piddime laewaga minnema, siis läksime meie ärra; ja meiega olli Aristarkus Makedonia-ma mees Tessalonikast.
3. Ja teisel päwal saime meie Sidoni, ja Julius olli lahke Paulusse wasto, ja andis temale lubba omma sõbrade jure miñna, et nemad temä eest woiksid murret kanda.
4. Ja kui meie seält saime ärraläinud, läksime meie laewaga Kiiprusse sare alt möda, et tuled wasto ollid.
5. Ja kui meie saime läinud ülle se merre, mis Kilikia ja Pamwilia kohtas on, siis saime meie Miria liñna, mis Likia-maal.
6. Ja seält leidis se pealik ühhe Aleksandria liñna laewa, mis Italia-male läks, ja panni meid senna peäle.
7. Agga kui meie mitto päwa pissi ollime läinud, ja waewalt Knidusse kohta saime, (sest tuul ei lasknud meid) läksime meie Kreta sare alt möda Salmone pole.
8. Ja kui meie waewalt seält möda saime, siis saime meie ühte paika, mis hütakse heaks saddamaks, selle liggi olli Lasea lin.

9. Agga kui palju aega sai möda läinud, ja nüüd jo pahha olli laewaga miñna, et ka paasto aeg jo olli möda läinud, maenitses Paulus,
10. Ja ütles neile: Mehhed, ma nään, et se purjetaminne sureks kahjuks ja häddaks tahhab tulla, mitte ükspäinis koormale ja laewale, waid ka meie ellule.
11. Agga se pealik wottis ennam tüürmanni ja kipri nou kuulda, kui sedda, mis Paulussest ööldi.
12. Agga et senna saddamasse ei olnud head ülle talwe jäda, siis olli surema hulga nou, seält ärraminna, ehk nemmad woiksid Wönikia-male sada, ja ülle talwe senna jäda, se on üks saddam Krekas wasto ettel- ja loe-pohja tuult.
13. Agga kui louna-tuul tassa puhhus, ja nemmad mötlesid, nüüd ennese nou järrele eddasi minnewad, tombasid nemmad ankrut ülles, ja läksid liggi Kretat möda.
14. Agga ei mitte kaua pärrast sedda tousis suur torm nende wasto, mis hütakse Eiroklidoniks. (Se on idda-pohja tuul.)
15. Ja kui se torm laewasse kinni hakkas; et ta ei woinud wasto tuult miñna, lasksime meie sedda tulest aiada.
16. Agga meie saime ühhe weikese sare liggi, mis Klaudaks hüti, seäl ei woinud meie naljalt omma pati kätte sada;
17. Sedda wotsid nemmad ülles, ja pruuksid keik abbi, ja köitsid se laewa kinni köitega, ja kui nemmad kartsid ennast liwa peäle juhtuwad, lasksid nemmad purjed mahha, ja weersid nenda.
18. Agga kui meid kurjast ilmast wägga aeti, siis heitsid nemmad teisel päwal muist koormat wälja.
19. Ja kolmandamal päwal heitsime meie omma kättega laewa riistad wälja.
20. Agga kui mitmel päwal ei päike egga tähhed ei paistnud, ja ei mitte pissut kurja ilma meie wasto olnud, siis lõppes wimaks keik lotus ärra hingesse jäda.
21. Agga kui nemmad kaua aega ollid sömatta olnud, siis seisis Paulus nende keskel, ja ütles: Oh mehhed! teie olleksite piddand minno sanna kuulma, ja mitte Kretast ärratullema, ja sest kahjust ja häddast ilma jäma.
22. Ja nüüd maenitsen minna: olgo teile hea meel, sest ükski hing ei sa meie seast hukka, kui agga se laew.
23. Sest sel ösel seisis Jummal ingel minno jures, kenne pärralt ma ollen, kedda minna ka tenin,
24. Ja ütles: Ärra karda Paulus, sa pead Keisri ette sama, ja wata, Jummal on sulle need keik kinkinud, kes sinnoga laewa peäl on.
25. Sepärrast, mehhed, olgo teil hea meel, sest ma ussun Jummalat, et se nenda peab sündima, kui mulle on ööldud.
26. Agga meie peame ühhe sare peäle aiama.
27. Agga kui jo neljasteistkümnes ö kätte tulli, ja meid Adria-merre peäl senna ja tenna aeti, siis arwasid laewa-mehhed kesk ö aial, et nemmad ühhe Ma liggi piddid sama.

28. Ja kui nemmad lodi wette heitsid, leidsid nemmad kaksküm̃end sũlda wet; agga kui nemmad pissut eddasi læksid, ja jalle lodi heitsid, leidsid nemmad wiisteistkũmmend sũlda.

29. Siis kartsid nemmad, et nemmad piddid kowwa paikade peäle juhtuma, ja heitsid nelli ankurt wälja laewa taggumissest otsast, ja sowisid, et walge piddi tulles.

30. Agga kui need laewa mehhed laewast pũüdsid ärrapöggeneda, ja pati merresse lasksid, otsekui piddid nemmad essimessest laewa otsast ankurt mahhalaskma,

31. Ütles Paulus pealikko ja söameeste wasto: Kui need ei jä laewa, siis ei woi teie hingesse jada.

32. Siis raiusid need söamehhed padi kõied katki ja lasksid sedda merresse langeda.

33. Agga senni kui walge piddi tulles, maenitses Paulus neid keik leiba wotta, ja ütles: Tänna on neljasteistkũmmes pääw, et teie otate, ja sömatta ollete, ja et teie ep olle middagi wotnud süa.

34. Sepärrast maenitsen minna teid leiba wotta, sest se tulles teie süddame kinnitusseks; sest ei ühhegi Peast teie seast ei pea juukse karwagi weerma.

35. Agga kui ta sedda sai üttelnud, ja leiba kätte wotnud, tännas ta Jummalat nende keikide nähhes, ja murdis sedda, ja hakkas söma.

36. Siis sai neile keikile hea meel, ja nemmad wotsid ka leiba.

37. Agga neid keik olli laewa peäl kaks sadda ja kuus hinge kahheksatkũmmend.

38. Ja kui nemmad said leiba wotnud, siis kergitasid nemmad laewa, ja heitsid wilja merresse.

39. Agga kui walge sai, ei tunnud nemmad sedda maad mitte; agga ühhe merre nurga said nemmad nähha, kussa rand olli, senna olli nende mõtte laewa aiada, kui nemmad piddid joudma.

40. Ja kui nemmad ankrud said ülleswotnud, siis andsid nemmad se laewa merre mele--wallale, ja päästsid aero ehk türi paelad lahti, ja weddasid purje ülles tuult möda, ja pũüdsid mäele miñna.

41. Agga kui meie ühte paika sattusime, kus üks neem olli, aiasid nemmad laewa senna peäle, ja se essimenne ots jäi kül likumatta seisma, agga se tagguminne ots katkes neist kangist laenedest katki.

42. Agga söameestel olli se nou, et nemmad tahtsid wangid ärratappa, et ükski ei piddand uiudes ärrapeäsmä.

43. Agga se pealik tahtis Paulust ellus piddada, ja kelis neid ärra sedda nou wotmast, ja käskis neid, kes moistsid uiuda, essite wäljahüppada ja mäele taotada,

44. Ja need teised muist laudade peäl, muist laewa tükkide peäl; ja nenda sündis, et keik terwelt mäele said.

28. Peatük.

Paulusse immeteggo Melite sare peäl; temma saab Roma liña ja kulutab seäl armo-öppetust.

1. Ja kui nemmad terwelt ollid mäele sanud, siis said nemmad teäda, et se saar Meliteks hüti.
2. Agga need umkeelsed sare rahwas ei teinud meile pissut söbrust, sest nemmad teggid tuld, ja wotsid meid keik wasto wihma pärrast, mis meie peäle olli tulnud, ja külma pärrast.
3. Agga kui Paulus hulka haggo kokkorusus ja tullesse panni, tulli üks wihhasem maddo pallawast, ja hakkas temma kätte kinni.
4. Agga kui need umkeelsed rahwas näggid sedda ellajat temma käe külges rippuwad, ütlesid nemmad issekeskes: Wist on se mees mehhe-eksia, kedda Jummal wihha ei lasse ellada, ehk temma kül merrest on peäsnud.
5. Agga temma wiñnas se ellaja tullesse, ja ei tunnud ühtegi wigga.
6. Agga nemmad ootsid, et ta piddi üllespaistetama, ehk äkkitselt surnuks mahhalangema; agga kui nemmad kaua ootsid, ja näggid, et temmale ühtegi wigga ei sündinud, siis mötlesid nemmad teisiti, ja ütlesid, tedda Jummal ollewad.
7. Agga seälsammas paikas ümberkaudo olli sel sare üllemal, Publius nimmi, üks mois, se wottis meid wasto, ja piddas meid kolm päwa wägga hästi.
8. Siis se sündis, et Publiusse issa soja ja köhho-töwwes haige maas olli, selle jure läks Paulus, ja pallus Jummalat, panni käed temma peäle, ja teggi tedda terweks.
9. Kui nüüd se olli sündinud, tullid ka teised temma jure, kellel se sare peäl wigga olli, ja said terweks.
10. Ja nemmad auustasid meid wägga, ja kui meie piddime ärraminnema, andsid nemmad meile tee peäle, mis tarwis olli.
11. Agga kolme ku pärrast läksime meie ärra ühhe laewaga, se olli Aleksandriast, ja olli ülle talwe seäl sares olnud, sel olli se täht: Kastor ja Polluks.
12. Ja kui meie Sirakusa saime, seisime meie kolm päwa paigal.
13. Kui meie seält laewaga ümberläksime, saime meie Regioni liña ; ja kui ühhe päwa pärrast louna-tuul tousis, saime meie teisel päwal Puteoloni liña.
14. Seält leidsime meie wende, neist palluti meid seitse päwa nende jure jada, ja nenda saime meie Roma liña.
15. Ja kui seäl need wennad meist said kuulnud, tullid nemmad wälja meie wasto Appiwerist ja Tritabernist sadik; kui Paulus neid näggi, tännas ta Jummalat, ja sai julgust.

16. Agga kui meie Roma saime, andis pealik need wangid ülema pealikko kätte; agga Paulust lubbati jada issepäinis ühhe söamehhega, kes tedda hoidis.
17. Agga kolme päwa pärrast sündis, et Paulus kokkokutsus neid, kes Juda-rahwa üllemad ollid; ja kui nemmad kokkotullid, ütles temma nende wasto: Mehhed, wennad, ma polle middagi teinud meie raha egga wannematte kombede wasto, ja siiski ollen ma kui wang Jerusalemmast ärraantud Roma-rahwa kätte:
18. Kui need mind ollid kulanud, tahtsid nemmad mind lahtilasta, sest et minnul ei olnud ühtegi surma süüd.
19. Agga kui Juda-rahwas se wasto rääksid, siis piddin ma hädda pärrast Keisri kohhut noudma, ei mitte kui olleks mul middagi omã rahwa peäle kaebamist.
20. Sesinnatse asja pärrast ollen minna teid nüüd ennese jure kutsnud, et ma teid saaksin nähha, ja teiega räkida; sest Israeli lotusse pärrast ollen ma sessinnatses ahhelas kinni.
21. Agga nemãd ütlesid temma wasto: Meie ei olle ühtegi kirja sinno pärrast sanud Juda--maalt, ep ollege ükski wend seie tulnud, kes sinnust middagi kurja olleks kulutanud ehk räkinud.
22. Agga meie arwame tarwis ollewad sinnust kuulda, mis sa mötled; sest sestsinnatsest woörast ussust on meil teada, et selle wasto iggas paikas rägitaakse.
23. Agga kui nemmad temmale ühhe päwa ollid nimmetanud, tullid paljo temma jure senna, kus ta sees olli, kennele ta ärraselletas, ja tunnistas Jummal rigi, ja homïkust õhtoni melitas temma neid uskma Mosesse kasso ja prohwetide seest need asjad, mis Jesussest ollid kirjutud,
24. Ja muist wotsid sedda uskuda, mis ööldi, agga muist ei usknud mitte.
25. Agga kui nemmad issekeskes ei olnud ühhemelelissed, läksid nemmad ärra, kui Paulus ühhe sanna olli üttelnud, et pühha Waim hästi räkinud prohweti Jesaia läbbi meie wannematte wasto,
26. Ja üttelnud: Minne sellesinnatse rahwa jure, ja üle: Kuuldes peate teie kuulma, ja ei mitte moistma, ja nähhes peate teie näggema, ja ei mitte tundma.
27. Selle sellesinnatse rahwa südda on tuimaks läinud, ja nemmad kuulwad raskeste körwadega, ja pannewad ommad silmad kinni, et nemmad wahhest silmaga ei nä, ja körwadega ei kule, ja süddamega ei moista, ja ümber ei pöra, et ma neid ei parranda.
28. Siis olgo teile teada, et pagganattele on läkkitud Jummal õnnistus, ja needsammad wotwad sedda kuulda.
29. Ja kui ta sedda sai räkinud, läksid Juda-rahwas ärra, ja neil olli issekeskes paljo waidlemist.

30. Agga Paulus jäi kaks terwet aastat omma palgatud honesse, ja wottis wasto keik, kes temma jure tullid,
31. Kulutas Jummal rigi, ja õppetast Issandast Jesussest Kristussest keige julgussega ilmakeelmatta.

Pühha Apostlide Teggude Ramato Ots.

Apostli Paulusse Ramat Roma-rahwale kirjutud.

1. Peatük.

Õigus ei tulle mitte innimeste wäest egga teggudest, sest keik pagganad on pattused ja üllekohtused.

1. Paulus Jesusse Kristusse sullane, kutsutud Apostliks, ärralahhutud Jummal armo--õppetust kulutama.
2. (Mis temma on enne tootanud omma prohwetide läbbi pühha kirjade sees.)
3. Temma Poiast, (kes on sündinud Taweti suggust lihha polest,
4. Kes wäggewaste on üllesnäidetud Jummal Poia ollewad Waimo polest, kes pühhitseb, üllestousmisse läbbi surnust) Jesussest Kristussest meie Issandast.
5. Kelle läbbi meie olleme sanud armo ja Apostli ammeti keikide pagganatte seas, et nemmad wöttaksid usso sanna kuulda, mis temma nimmel kulutakse.
6. Kelle seast ka teie ollete, Jesusse Kristusse pole kutsutud.
7. Keikile, kes Roma-liñnas on, neile, kedda Jummal armastab, neile kutsutud pühhadele: Arm olgo teile ja rahho Jummalast meie Issast, ja Issandast Jesussest Kristussest.
8. Essite tännan minna omma Jummalat Jesusse Kristusse läbbi teie keikide pärrast, et teie usk kulus on keiges ma-ilmas.
9. Sest Jummal on minno tunnistaja, kedda ma tenin ommas waimus temma Poia armo--õppetusses, kuidas ma löpmatta teie peäle mötlen,
10. Ja iggal aial omma palwette sees pallun, kas ma saaksin wahhest Jummal tahtmisse järrele teie jure tulla.
11. Sest minna iggatsen teid nähha, et ma teile ka middagi waimolikkust annist woiksin jaggada teie kinnitusseks.
12. Agga se on, et meie teine teisega saaksime römustud teie jures, ni hästi teie kui minno usso läbbi, mis meil issekeskes on.
13. Agga, wennad, minna ei tahha, et teile peab teadmatta ollema, et mul saggedaste se meel on olnud teie jure tulla, (ja ma polle tännini sanud) et ma ka teie seas woiksin mingisugguse kasso sada, nenda kui ka mude pagganatte seas.

14. Minna ollen ni hästi Kreka- kui umkele rahwa, ni hästi tarkade kui rummalatte wölglane.
15. Nenda ollen ma ennese polest walmis ka teile Romas armo-öppetust kulutama.
16. Sest minna ei häbbene mitte Kristusse armo-öppetussest, sest se on Jummal wäggi önnistusseks iggaühhele, kes ussub, ni hästi Juda-mehhele essite, kui ka Kreka-mehhele.
17. Sest Jummal öigus ilmutakse sellesamã sees ussust usko, nenda kui kirjutud on: Agga se, kes ussust öige on, peab ellama;
18. Sest Jummal wihha ilmutakse taewast keige se innimeste jummalakartmatta ello ja üllekohto peäle, kes töt üllekohto sees kinnipiddawad.
19. Sest et se, mis Jummaast teäda, on awwalik nende sees; sest Jummal on neile sedda teäda annud.
20. Sest temma näggematta asjad, ni hästi temma iggawenne wäggi, kui jummalik olleminne näikse ma-ilma lomissest, kui neid tähhele pannakse neist teggudest, nenda et nemmad ei woi endid wabbandada.
21. Sepärrast et nemãd Jummalat, kui nemmad tedda tundsid, mitte ep olle kui Jummalat auustanud egga tännanud; waid on omma mötlemiste sees tühhiseks, ja nende moistmatta südda on pimmedaks läinud.
22. Kui nemmad endid targaks arwasid, on nemmad jölledaks sanud.
23. Ja on selle hukkaminnematta Jummal au kadduwa innimesse, ja lindude, ja nelja--jalgste ja romajatte kuio sarnatseks muutnud.
24. Sepärrast on Jummal neid ka ülleannud nende süddame himmude sees rojusseks, et nemmad omãd ihhud issekeskes teotasid.
25. Kes Jummal töt on teisiti pöörnud walle sees, ja on auustanud ja teninud loma ennam kui Lojat, kes on kidetud iggaweste, amen.
26. Sepärrast on Jummal neid ülleannud häbbematta himmude sisse; sest nende naesed on sedda lodud ühtepiddamist teisiti pöörnud, kui lodud on.
27. Selsammal kombel on ka meeste-rahwas mahhajätnud sedda lodud ühtepiddamist naeste-rahwaga, ja nende südda on läinud põllema teine teise wasto omma himmo sees, ja meeste--rahwas teggi meeste-rahwaga häbbematta tööd, ja said omma eksitusse palka, nenda kui kohhus olli, isseenneste kätte.
28. Ja otsego nemmad ep olle mitte holind Jummalat öiete tundmast, nenda on Jummal neid ka ülleannud ühhe kolwatuma mele sisse, sedda tehha, mis ei sünni,
29. Et nemmad ollid keik üllekohhut täis, täis horust, kurjust, ahnust, tiggedust; täis kaddedust, tapmist, rido, kawwalust, pahha wisi,
30. Ja ollid kelekandjad, kelepeksjad, Jummal wihkajad, laitiad, surelissed, hoopliad, targad kurja peäl, kes wannematte sanna ei kuulnud,
31. Ja ollid moistmatta, lepitusse rikjad, kes ommaksid ei armasta, leppimatta, ilma hallastusseta,

32. Kes, kui nemmad Jummal kohto teädsid, (et need, kes nisuggust tewad, surma wäärt on) ei te seddasamma ükspäinis isse, waid neil on ka hea meel neist, kes sedda teggewad.

2. Peatük.

Juda-rahwas on omä sündimisse polest ni hästi pattused, kui pagganad, et nemmad kül Mosesse kässust ja ümberleikamisest kiitlewad.

1. Sepärrast, oh innimenne! ei woi sa ennast mitte wabbandada, kes sa ial kohhut moistad; sest mis asja sees sinna teise peäle kohhut moistad, moistad sa isseennast hukka; sest sinna teed seddasamma, kes sa teiste peäle kohhut moistad.

2. Ja meie teame, et Jummal kohhus on tössine nende peäle, kes nisuggust tewad.

3. Agga, oh innimenne! kes sinna kohhut moistad nende peäle, kes nisuggust tewad, ja teed ka seddasamma, mötled sa sedda, et sa Jummal kohtust peäsed?

4. Woi põlgad sa temma heldusse, ja kannatusse, ja pitka mele rikkust? eks sa ei tea, et Jummal heldus sind mele-parrandamisse pole sadab?

5. Agga sinna koggud isseennesele omma kangusse ja pattupöörmata süddamega wihha otsekui warrandust, sel wihha ja Jummal öige kohto ilmutamisse päwal,

6. Kes iggaühhele maksab temma teggude järrele.

7. Kül neile iggawest ello, kes head tehhes kannatussega au, ja kitust, ja hukkaminnematta önnne otsiwad.

8. Agga kanget hirmo ja wihha neile, kes riakad on, ja töe sanna ei kule, agga wotwad ülle--kohto sanna kuulda;

9. Willetsus ja ahvastus tulleb iggaühhe innimesse hinge peäle, kes kurja teeb, ni hästi Juda-mehhe peäle essite, kui ka Kreka-mehhe peäle.

10. Agga au, ja kitus, ja rahho saab iggaühhele, kes head teeb, ni hästi Juda-mehhele essite, kui ka Kreka-mehhele,

11. Sest Jummal ei pea enam luggu ühhest innimessest kui teisest.

12. Sest kes ial ilma kässota on patto teinud, need peawad ka ilma kässota hukkamiñema: ja kes ial kässota al on patto teinud, nende peäle peab ka kässota läbbi kohhut moistetama.

13. (Sest Jummal ees ep olle öiged need kässota kuuljad, waid neid kässota teggiaid peab öigeks moistetama.

14. Sest kui pagganad, kennel ep olle käsko, isseennesele kässota teud tewad, needsinnatsed, kennel ep olle käsko, on isseennesele kässuiks,

15. Sest nemmad näitwad üles, et se kasso teggo on kirjutud nende süddame sisse, sest et nende süddame tunnistus sedda ka tunnistab, ja nende mõtted issekeskes ennest peäle kaebawad, ehk ennest eest kostwad.)
16. Sel päwal, kui Jummal innimeste sallaja tö peäle Jesusse Kristusse läbbi kohhut moistab minno armo-õppetusse järrele.
17. Wata, sind nimmetakse Juda-mehheks, ja sa lodad kasso peäle, ja kiitled Jummalast,
18. Ja tunned temma tahtmist, ja et sa käskus olled õppetud, katsud sinna, mis ei sünni ühte kässoga.
19. Ja arwad isseeñast ollewad söggedatte juhataja, nende walgusse, kes on pimmedusses,
20. Rummalatte juhataja, wäetimatte õppetaja, kellel on tundmisse ja töe õppetusse näggo kasso-õppetusses.
21. Kes sinna nüüd teist õppetad, eks sa isse--ennast ei õppeta? kes sa kulutad, et ei pea warrastama, eks sa isse ei warrasta?
22. Kes sa ütled, et ei pea abbiello ärrarikkuma, eks sa abbiello ärra ei rikku? sul on hirm woõraste jumalatte eest, eks sa isse ei risu pühha asjo?
23. Kes sa kässust kiitled, eks sa isse ei teota Jummalat kasso ülleastmisse läbbi?
24. Sest Jumala nimmi laidetakse teie pärrast pagganatte seas, nenda kui kirjutud on.
25. Sest se ümberleikaminne sadab kül kasso, kui sa kasso järrele teed; agga kui sa olled kasso ülleastja, siis on sinno ümberleikaminne eest--nahhaks sanud.
26. Kui nüüd se ümberleikamatta kasso öigussed peab, eks siis temma eestnahk ei pea ümberleikamiseks arwatama?
27. Ja eks siis se, kes sündimisse polest ümberleikamatta on, ja käsko täieste peab, sinno peäle kohhut ei moista, kes sinna kirjatähhe ja ümberleikamisse jures kasso ülleastja olled.
28. Sest se ep olle Juda-mees, kes wäljaspiddi Juda-mees on; egga se ep olle ümberleikaminne, mis wäljaspiddi lihhas sünnib.
29. Waid se on Juda-mees, kes seestpiddi on, ja süddame ümberleikaminne waimus, ei mitte kirjatähtes, se on öige ümberleikaminne: selle Juda-mehhe kitus ep olle mitte innimestest, waid Jummalast.

3. Peatük.

Mis kasso Juda-rahwal on, mis ep olle pagganattel; siiski on mollemad sündimisse polest ühhesuggused pattused; Keik sawad armust õigeks usso läbbi.

1. Mis on siis Juda-mehhel ennam? ehk mis kasso on ümberleikamisest?
2. Jah on palju keikipiddi; sest se on kui se üllem assi, et Jummal sanna nende kätte on ustud.
3. Agga mis sest on, et monningad ep olle usknud? kas nende uskmatta südda peaks Jummal usko tühjaks teggema?
4. Ei paigast mitte; waid Jummal olgo tössine, agga keik innimessed wallelikkud, nenda kui kirjutud on, et sind peab õigeks moistetama sinno sannade sees, ja et sa woidad, kui sinno peäle kohhut moistetakse.
5. Agga kui meie üllekohhus Jummal õigust wälja näitab, mis peame meie ütlema? ons Jummal üllekohtune, kui ta meie peäle wihha sadab? (ma rāgin innimesse wisil.)
6. Ei mitte; kuidas Jummal muido ma-ilma peäle woib kohhut moista?
7. Sest kui Jummal tōdde minno walle läbbi on üllemaks läinud temma auuks, mis siis weel minno kui ühhe pattuse peäle kohhut moistetakse?
8. Ja eks meie ei peaks mitte enneminne nenda teggema (kui meid teotakse, ja kui monned räkiwad, et meie peame ütlema:) tehkem kurja, et hea sest woiks tulla, kelle nuhtlus õigusse järrel on.
9. Mis siis? kas meie olleme parremad? ei paigastki; sest meie olleme enne selgeste töeks teinud, et ni hästi keik Juda- kui Kreka-rahwas patto al on.
10. Nenda kui kirjutud on: ei olle, kes õige on, ei ühteainustki.
11. Ep olle sedda, kes moistab: polle sedda, kes Jummalat öiete otsib.
12. Nemmad on keik körwale läinud, nemād on ühtlase kolwatumaks sanud, ei olle sedda, kes head teeb, ei olle ühteainustki.
13. Nende kurk on üks lahti haud, omma keeltega räkiwad nemmad kawwalust; wihhasematte maddude kihwt on nende mōkkade al.
14. Nende su on täis sajatamist, ja kibbedaid sanno.
15. Nende jallad on nobbedad werd ärrawallama.
16. Ahhastamine ja waewamine on nende tede peäl.
17. Ja rahho teed ep olle nemmad tunnud.
18. Ei olle Jumala kartust nende silmade ees.
19. Agga meie teame, et, mis ial käsk ütleb, sedda rāgib se neile, kes kasso al on, et igga su peab sama kinni sulgetud, ja keik ma-ilm piddi Jummal ees süallune ollema.
20. Sepärrast et kasso teggudest ükski lihha ei moisteta temma ees õigeks; sest kasso läbbi tulleb patto tundminne.

21. Agga nüüd on ilma kässota Jummalaoigus awwalikkuks sanud, mis käsk ja prohwetid tunnistawad.
22. Agga Jummalaoigus saab awwalikkuks Jesusse Kristusse usso läbbi keikile, ja keikide peäle, kes uskwad: sest siin ep olle ühtegi wahhet.
23. Sest keik on patto teinud, ja on Jummal auust ilma.
24. Ja neid moistetakse temma armust öigeks ilma, se ärralunnastamisse läbbi, mis KRISTUSSE JESUSSE sees on.
25. Kedda Jummal on enne seädnud leppitamisse kaneks usso läbbi temma werres, omma oigusse üllesnäitmisseks, et temma need pattud, mis enne ollid sündinud, ja mis Jummal sallis, ei arwand süüks,
26. Omma oigusse üllesnäitmisseks nüüd sel aial, et temma isse öige on, ja öigeks teeb sedda, kes Jesusse ussust on.
27. Kus nüüd on kiitleminne? se on otsas; Missugguse kässo läbbi? kas teggude kässo läbbi? ei mitte, waid usso kässo läbbi.
28. Sepärrast arwame meie, et innimenne öigeks saab usso läbbi, ilma kässo teggusitta.
29. Woi on Jummal ükspäinis Juda-rahwa Jummal? eks ta ei olle ka pagganatte Jummal? tõest temma on ka pagganatte Jummal.
30. Sest et üksainus Jummal on, kes öigeks teeb usso seest sedda, kes on ümberleikatud, kes öigeks teeb usso läbbi sedda, kes on ümberleikamatta.
31. Kas meie siis käsko tühjaks teme usso läbbi? Ei mitte, waid meie kinnitame käsko.

4. Peatük.

Abraami usso läbbi selletakse ärra, mis usso oigus on.

1. Mis meie siis peame ütlema, et meie issa Abraam on sanud lihha polest?
2. Sest kui Abraam teggudest on öigeks moistetud, siis on temmal kitust, agga mitte Jummalaoigus.
3. Sest mis ütleb se kirri: Abraam on Jummalat usknud, ja se on temmale oigusseks arwatud.
4. Agga sellele, kes teggusid teeb, ei arwata palka armo pärrast, waid wõlla pärrast.
5. Agga kes teggusid ei te, waid ussub selle sisse, kes sedda jummakartmatta öigeks moistab, sellele arwatakse temma usk oigusseks.
6. Nenda kui ka Tawet sedda innimest ütleb önsa ollewad, kellele Jummal omma oigust temma ommaks arwab ilma teggusitta:
7. Önsad on need, kelle üllekohhus keik on andeks antud, ja kelle pattud on kinnikaetud.
8. Önnis on se mees, kennele Jummal patto ei arwa süüks.

9. Kas nüüd sesinnane önnistus on selle pärralt, kes on ümberleikatud, ehk ka selle pärralt, kes on ümberleikamatta? sest meie ütleme, et Abraamile usk on öigusseks arwatud.
10. Kuidas on se siis arwatud? kui temma ümberleikatud, ehk ümberleikamatta olli? ei mitte, kui ta ümberleikatud, waid kui ta ümberleikamatta olli.
11. Ja ümberleikamisse tähhe sai temma usso öigusse kinnitusseks, mis temmal olli ümberleikamatta põlwes, et ta pididi ollema keikide issa, kes ümberleikamatta põlwes uskwad, et se neile pididi öigusseks arwatama;
12. Ja et ta pididi ollema nende ümberleikatud issa, ei mitte ükspäinis nende issa, kes on ümberleikatud, waid ka nende issa, kes käiwad selle usso jälgede sees, mis meie issa Abraamil olli, kui temma alles olli ümberleikamatta.
13. Sest se tootus, mis Abraamile ehk temma suggule on sanud, et ta pididi ma-ilma pärria ollema, ei olle mitte kässu läbbi, waid usso öigusse läbbi antud.
14. Sest kui need, kes kässust on, pärriad on, siis ep olle usk middagi, ja se tootus on tühjaks sanud.
15. Sest käsk sadab wihha; sest kussa ep olle käsko, egga seäl polle ülleastmist.
16. Sepärrast tulleb pärrandus ussust, et se peab armust ollema, et se tootus peab kindel ollema keige suggule, ei mitte ükspäinis sellele, kes kässust on, waid kes Abraami ussust on, kes on meie keikide issa,
17. (Nenda kui kirjutud on: Minna ollen sind pannud palju rahwa issaks) Jummal ees, kedda temma on usknud, kes surnud ellawaks teeb, ja kutsub need asjad, mis ep olle, otsego olleksid nemmad.
18. Kes on lotusse wasto lotes usknud, et temma palju rahwa issaks pididi sama, sedda möda kui ööldud on: Nenda peab sinno suggu ollema.
19. Ja temma ei saand uskus nödraks, ja ei pannud tähhelegi omma ennese ihho, mis jo olli ärraellatand, sest et ta liggi sadda-aastane olli, ja ei pannud tähhelegi Sara ärraellatanud lapse-kodda.
20. Ja temma ei möttelnud mitte kaksipididi Jum̃ala tootussest uskmatta süddamega, waid sai wäggewaks uskus, ja andis Jummalale au.
21. Ja olli se peäle täieste julge, et Jum̃al wäggew on sedda ka teggema, mis tem̃a on tootanud.
22. Sepärrast on se ka temmale öigusseks arwatud.
23. Agga se ep olle ükspäinis temma pärrast kirjutud, et se temmale on arwatud,
24. Waid ka meie pärrast, kennele se peab öigusseks arwatama, kui meie ussume selle sisse, kes meie Issandat Jesust on üllesärratanud surnust;
25. Kes meie ülleastmiste pärrast on ärra--antud, ja meie öigekssamisse pärrast ülles--ärratud.

5. Peatük.

Usso öigus sadab monnesugguse kasso. Kristust ja essimest Adamat arwatakse wastastikko.

1. Et meie nüüd ussust olleme õigeks sanud, siis on meil rahho Jummal jures meie Issanda Jesusse Kristusse läbbi.
2. Kelle läbbi meie ka olleme liggi sanud uskus sesinnatse armo jure, mis sees meie seisame, ja kiitleme Jummal au lotusse pärrast.
3. Agga mitte ükspäinis sepärrast, waid meie kiitleme ka willetsusse sees, et meie teame, et willetsus sadab kannatust,
4. Ja kannatus sadab mitto näggema, ja kui mitto on nähtud, se sadab lotust.
5. Agga lotus ei te meile häbbi, sest et Jummal armastus x on wäljawallatud meie süddame sisse pühha Waimo läbbi, kes meile on antud.
6. Sest Kristus on, kui meie alles nödrad ollime, nende eest, kes jummalakartmatta, ommal aial surnud.
7. Sest ükski ei wotta naljalt ühhe õige eest surra, agga ühhe hea söbra eest ehk kegi ka julgeks surra.
8. Agga Jummal näitab wälja omma armastust meie wasto, et Kristus meie eest on surnud, kui meie alles pattused ollime.
9. Sepärrast peab meid, kes meie nüüd temma were läbbi olleme õigeks sanud, palju enam temma läbbi peästetama wihhast.
10. Sest kui meie Jummalaga olleme leppitud temma poia surma läbbi, kui meie waenlased ollime; palju enam peab meid temma ello läbbi peästetama, et meie jo olleme leppitud.
11. Agga mitte ükspäinis sepärrast, waid meie kiitleme ka Jummalas meie Issanda Jesusse Kristusse läbbi, kelle läbbi meie nüüd leppitust olleme sanud.
12. Sepärrast otsekui ühhe innimesse läbbi pat on ma-ilma sisse tulnud, ja patto läbbi surm; nenda on ka surm keikide innimeste sisse läbbiläinud, kelle ühhe sees nemmad keik on patto teinud.
13. Sest pat olli ma-ilmas kässust sadik; agga patto ei arwata süüks, kussa ep olle käsko.
14. Agga surm on kui kunningas wallitsenud Adama aiast, Mosesse aiani ka nende üle, kes ep olle patto teinud ühhesarnatse üleastmissega, kui Adam, kes on üks ettetähhendus sest, kes pididi tulles.
15. Agga nenda ep olle se luggu armo-anniga, kui pattolangmissega; sest kui se ühhe innimesse pattolangmisse läbbi palju on surnud, palju enam on Jummal arm ja and mitmele rohkeste sanud se armo läbbi, mis ühhe innimesse Jesusse Kristusse pärralt on.
16. Ja anniga ep olle sedda luggu, kui surmaga, mis on tulnud selle ühhe läbbi, kes patto on teinud; sest kohhus on

ühhest pattolangmisest tulnud hukka--samissex; agga se armo and aitab mitmest pattolangmisest õigussex.

17. Sest kui selle ühhe innimesse pattolangmisse läbbi surm kui kuningas on wallitsenud selle ühhe läbbi, paljo ennam peawad need, kes sawad sedda wägga rohket armo ja õigusse andi, kui kuningad wallitsema ellus selle ühhe Jesusse Kristusse läbbi.

18. Sepärrast nüüd, nenda kui ühhe patto--langmisse läbbi sü on tulnud keikide innimeste peäle hukkasamissex; nenda on ka selle ühhe Kristusse õigusse läbbi Jummal arm tulnud keikide innimeste peäle ello õigekssamissex.

19. Sest otsego selle ühhe innimesse sannapõlgmisse läbbi on paljo sanud pattusex; nenda sawad ka selle ühhe Kristusse sannakuulmisse läbbi paljo õigeks.

20. Agga käsk on senna körwa tulnud sisse, et pattolangminne pididi suremaks sama; agga kussa pat on suremaks sanud, seäl on arm paljo rohkem olnud:

21. Et, otsego pat on kui kuningas wallitsenud surmas, nenda ka arm peaks kui kuningas wallitsema õigusse läbbi iggawessex elluks Jesusse Kristusse meie Issanda läbbi.

6. Peatük.

Patto sees ei sünni ellada. Usso õigussest tulleb õige ello parrandaminne.(Epistel kuendamal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.(Epistel seitsmel Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Mis meil siis tulleb öölda? kas meie peame patto sisse jäma, et arm peaks suremaks minnema?

2. Ei milgi kombel: kes meie olleme pattule ärrasurnud, kuidas peame meie weel selle sees ellama?

3. Ehk eks teie ei tea, et, mitto meid Kristusse Jesusse sisse on ristitud, et meie temma surma sisse olleme ristitud?

4. Siis olleme meie temmaga mahhamaetud ristmisse läbbi surma sisse, ja otsego Kristus on üllesärratud surnust Issa au läbbi, et meie ka nenda peame udes ellus käima.

5. Sest kui meie Temmaga olleme istutud temma surma sarnadussex, siis peame meie ka Temma ülestousmisse sarnatsed ollema.

6. Et meie sedda teame, et meie wanna innimenne Temmaga on risti lödud, et patto ihho peab tühjaks minnema, et meie mitte ennam patto ei teni;

7. Sest kes surnud on, se on õigeks moistetud pattust.

8. Agga kui meie Kristussega olleme surnud, siis ussume meie, et meie ka temmaga peame ellama,

9. Sest et meie teame, et Kristus surnust ülesärratud mitte enam ei surre, surm ei wallitse teps temma üle.
10. Sest, mis temma on surnud, sedda on ta pattule surnud ükskord; agga mis ta ellab, sedda ellab temma Jummalale.
11. Nenda arwage ka teie ennast pattule kül surnud ollewad, agga Jummalale ellawad Kristusse Jesusse meie Issanda sees.)
12. Sepärrast ärgo wallitsego pat mitte kui kunningas teie surrelikko ihho sees, et teie wottaksite temma sanna kuulda temma himmude sees.
13. Äрге andke ka mitte ommad liikmed ülekohto söa--riistuks pattule: waid andke ennast isse Jummalale kui need, kes surnust on ellawaks sanud, ja ommad liikmed öigusse söariistuks Jummalale.
14. Sest pat ei pea mitte teie üle wallitsema, sest teie ep olle mitte kässõ al, waid armo al.
15. Mis siis? kas peame meie patto teggema, et meie kässõ al ep olle, waid armo al? ei paigast mitte.
16. Eks teie ei tea? et, kenne sullasiks teie ennast heidate sanna kuulma, selle sullased teie ollete, kelle sanna teie kulete, olgo patto sullased surmaks, ehk sannakuulmisse sullased öigusseks.
17. Agga tänno Jummalale, et teie patto sullased ollite; agga süddamest ollete selle õpetusse sanna kuulnud, kelle wormi sisse teid on märgitud.
18. Agga et teie ollete pattust lahti sanud, ollete teie öigusse sullasiks sanud.
19. Minna rägin innimesse kombel lihha nödrusse pärrast; sest otsego teie ommad liikmed ollete annud rojastussele ja ülekohtule orjaks, ülekohtuks: nenda andke nüüd ommad liikmed öigussele orjaks pühhitsusseks.
20. Sest kui teie patto sullased ollite, siis ollite teie öigussest lahti.
21. Mis kasso olli teile siis neist asjust, mispärrast teil nüüd häbbi on? sest nende ots on surm.
22. Agga nüüd, et teie ollete pattust lahti ja Jummalale orjaks sanud, on teil omma kasso, et teie pühhaks sate, ja se ots on iggawenne ello.
23. Sest surm on patto palk, agga iggawenne ello on Jummalale armo-and Kristusse Jesusse meie Issanda sees.)

7. Peatük.

Kristusse läbbi peäseb innimenne kässõ-ähwardamisest. Mis käsk teeb innimesse sees. Lihha panneb waimo ehk seestpididise innimesse wasto.

1. Ehk eks teie ei tea, wennad, (sest minna rägin neile, kes käsko moistwad) et käsk wallitseb innimesse üle, senni kui ta ellab.

2. Sest se naene, kes mehhe melewalla al on, on senni, kui mees ellab, kasso läbbi temma al ; agga kui mees on ärrasurnud, siis on temma mehhe kässust lahti sanud.
3. Sepärrast, kui ta teise mehhele lähhäb, kui temma mees alles ellab, siis hütakse tedda abbiellorikjaks; agga kui mees on ärrasurnud, siis on temma sest kässust lahti, et temma ep olle abbiellorikja, kui ta teise mehhele saab.
4. Sepärrast, mo wennad, ollete teie ka surmatud kässule Kristusse ihho läbbi, et teie peate teise mehhele sama; kes surnust on üllesärratud, et meie Jummalale peame wilja kandma.
5. Sest kui meie lihha sees ollime, siis ollid pattused himmud, mis kasso läbbi tousid wäggewad meie liikmede sees, surmale wilja kandma.
6. Agga nüüd olleme meie kässust lahti sanud, et se on surnud, kellest meid kinnipeti, et meie peame tenima waimo ue wisi, ja mitte kirjatähhe wanna wisi sees.
7. Mis peame meie nüüd ütlema? ons käsk pat? ei milgi kombel; agga patto ei tunnud minna muido mitte, kui kasso läbbi: sest ma ei teädnud kurja himmo patto ollewad, kui käsk ep olleks öölnud: Sinna ei pea mitte himustama.
8. Agga pat leidis süüd, ja satis se kasso läbbi minno sees keik himmud ülles; sest ilma kässota on pat surnud.
9. Agga ma ellasin ennemuiste ilmakässota; agga kui kässosanna tulli, sai pat jälle ellawaks.
10. Agga ma surrin ärra, ja sesinnane kasso--sanna, mis mulle olli antud elluks, sedda leiti mulle surmaks.
11. Agga pat, kui ta süüd leidis kässosanna läbbi, pettis mind ärra, ja tappis mind temma läbbi.
12. Sepärrast on käsk kül pühha, ja kässosanna pühha, ja öige, ja hea.
13. Ons siis se hea mulle surmaks sanud? ei milgi kombel, waid pat on mulle surmaks sanud, et se pididi ilmuma patto ollewad, mis se hea läbbi mulle surma sadab, et pat pididi sama kässosanna läbbi üpris wägga pattuseks.
14. Sest meie teame, et käsk on waimolik; agga minna ollen lihhalik, ja patto alla müdud.
15. Sest minna ei kida heaks, mis ma teen; sest ma ei te mitte, mis ma tahhan, waid minna teen sedda, mis ma wihkan.
16. Kui ma nüüd sedda teen, mis ma ei tahha, siis tunnistan minna, et käsk hea on.
17. Agga nüüd ei te minna mitte enam sedda, waid se pat, mis minno sees ellab.
18. Sest ma tean, et minno sees (se on mo lihha sees) ei ella mitte head: sest tahtminne on kül minno jures, agga sedda head teggemist ei leia ma mitte.

19. Sest minna ei te mitte sedda head, mis ma tahhan, agga ma teen sedda kurja, mis ma ei tahha.
20. Kui ma nüüd sedda teen, mis ma ei tahha, siis ei te minna enam sedda, waid se pat, mis minno sees ellab.
21. Nüüd leian ma ennesest patto käsko, kui ma tahhan head tehha, et se kurri himmo minno jures on.
22. Sest mul on melehead Jummal kässust seestpiddise innimesse polest.
23. Agga ma tunnen teist käsko omma liikmete sees, se panneb mo mele kässo wasto, ja wottab mind wangi patto kässo alla, mis mo liikmete sees on.
24. Oh minna willets innimenne! kes peästab mind sellesinnatse surma ihhust?
25. Ma tännan Jummalat Jesusse Kristusse meie Issanda läbbi; sepärrast tenin minna isse nüüd omma melega Jummal käsko; agga lihhaga patto käsko.

8. Peatük.

Jummal lapsed on lahti hukkamoistmissest. Nende kohhus on patto wasto panna. Nemmad on siin ilmas risti ja kiusatuste al. Mis suur rööm on neil kiusatuste wasto.(Epistel kahheksamal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.(Epistel neljandamal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.(Epistel Jakobusse päwal.

1. Sepärrast ei moisteta nüüd mitte neid hukka, kes Jesusse Kristusse sees on, kes ei käi lihha järrel x, waid waimo järrel.
2. Sest ello waimo käsk Kristusse Jesusse sees on mind patto ja surma kässust lahti teinud.
3. Sest et käsk ei woind pattust lahti tehha, se--pärrast et se rammoto olli lihha läbbi, siis läkkitas Jummal omma Poega pattuse lihha sarnadusses, ja patto pärrast, ja moistis sedda patto hukka, mis lihha sees:
4. Et kässo õigus piddi täieste sündima meie sees, kes meie ei käi lihha järrel, waid waimo järrel.
5. Sest kes lihha järrele on ellamas, neil on lihha meel; agga kes waimo järrele ellawad, neil on waimo meel.
6. Sest lihha meel on surm; agga waimo meel on ello ja rahho.
7. Sepärrast et lihha meel on waen Jummal wasto, sest temma ei heida ennast Jummal kässo alla, sest ei temma woigi heita.
8. Ja kes lihha sees on, ei woi Jummal mele pärrast olla.
9. Agga teie ep olle mitte lihha sees, waid waimo sees, kui agga Jummal Waim teie sees ellab; agga kennel ep olle Kristusse Waimo, sesinnane ep olle mitte temma pärralt.
10. Agga kui Kristus teie sees on, siis on kül ihho surnud patto pärrast; agga waim on ello õigusse pärrast.

11. Agga kui selle Waim, kes Jesust on surnust ülesärratanud, teie sees ellab, siis wottab se, kes Kristust on surnust ülesärratanud, ka teie surrelikkud ihhud ellawaks tehha temma Waimo läbbi, kes teie sees ellab.
12. Sepärrast nüüd, wennad, ep olle meil wölgo lihhaga, et meie peaksime lihha järrele ellama.
13. Sest kui teie lihha järrele wottate ellada, siis peate teie surrema ; agga kui teie Waimo läbbi ihho teud wottate surretada, siis peate teie ellama.
14. Sest ni mitto kui Jummal Waimo läbbi juhhatakse, needsinnatsed on Jummal lapsed.
15. Sest teie ep olle sanud sullase põlwe waimo, et teie jälle peaksite kartma, waid teie ollete lapse põlwe Waimo x sanud, kelle läbbi meie kissendame: Abba, Issa!
16. Sesamma Waim tunnistab meie waimoga, et meie olleme Jummal lapsed.
17. Olleme meie nüüd lapsed, siis olleme meie ka pärriad, nihästi Jummal pärriad kui Kristusse pärriad, kui meie Temmaga kannatame, et meie ka Temmaga au sisse same.)
18. Sest minna arwan, et sellesinnatse aia kannatamissed ep olle ühtegi wäärt selle au wasto, mis meile peab ilmutadama.
19. Sest loom otab pitki silmi Jummal laste au ilmumist.
20. Sest loom on tühja põlwe alla heidetud, ei mitte hea melega, waid selle pärrast, kes tedda on senna alla heitnud,
21. Se lotusse peäle, et ka sesamma loom peab peästetud sama sest kadduwa asja tenistussest Jummal laste au wabbadusseks.
22. Sest meie teame, et keik loom ühtlase äggab, ja ühtlase sures waewas on tännini.
23. Agga mitte ükspäinis se, waid ka need isse, kellel Waimo essimessed annid on, ja meie isse äggame isseennestes, ja otame laste öigust, se on: meie ihho ärrapeästmist.)
24. Sest meie olleme ärrapeästetud lotusse läbbi; agga lotus, mis näikse, ep olle lotust; sest mis kegi nääb, mikspärrast peab temma ka lootma?
25. Agga kui meie sedda lodame, mis meie ei nä, siis otame meie kannatusse läbbi.
26. Agga selsamäl kombel tulleb ka se Waim meie nödrustele appi; sest meie ei tea mitte, mis meie peame palluma, nenda kui kohhus on; agga sesamma Waim teeb palwed meie eest öhkamistega, mis ükski ei wõi ülesräkida.
27. Agga kes süddamed läbbikatsub, se teab, mis Waimo meel on, sest et temma Jummal tahtmisse järrele pühhade eest palwed teeb.
28. Agga meie teame, et keik heaks tulleb neile, kes Jummalat armastawad, kes temma ennepetud nou läbbi on kutsutud.
29. Sest kedda ta enne on ärratunnud, neid on temma ka enne seädnud, et

nemmad peawad ollema temma Poia näo sarnatsed, et ta piddi ollema se essimenne sündinud mitme wenna seas.

30. Agga, kedda temma on enneseädnud, neid on temma ja kutsnud, ja kedda ta on kutsnud, neid on temma ka öigeks teinud, ja kedda ta on öigeks teinud, neid on ta ka auustanud.

31. Mis peame meie nüüd senna jure ütlema? ons Jummal meie eest, kes woib meie wasto panna ?

32. Kes omma ennese Poialege polle armo annud, waid on tedda meie keikide eest ärraannud, kuis ei peaks temma mitte ka selle--sammaga meile keik armust andma?

33. Kes woib nende peäle süüd tösta, kes Jummal ärrawallitsetud on ? Jummal on se, kes öigeks teeb.

34. Kes se, kes woib hukkamoista? Kristus on se, kes surnud, ja mis weel ennam, kes ka üllesärratud, kes ka on Jummal parramal käel, kes ka meie eest pallub.

35. Kes woib meid lahhutada Kristusse armastussest? willetsus, ehk ahhastus, ehk takka--kiusaminne, ehk nälg, ehk allastus, ehk hädda, ehk moök?

36. (Nenda kui kirjutud on: Sinno pärrast tappetakse meid keige se päwa, meid arwatakse tappa lambuks.)

37. Agga selle keige sees same meie woimust kül selle läbbi, kes meid on armastanud.

38. Sest minna ollen se peäle julge, et ei surm, egga ello, ei inglid, egga würstid, egga wäggewad, ei se mis praego, egga mis tullew on ;

39. Ei kõrgus, egga süggawus, egga ükski mu loom ei woi meid lahhutada Jummal armastussest, mis on Jesusse Kristusse meie Issanda sees.)

9. Peatük.

Jummal ei pea ühhest ennam luggu kui teisest sündmisse polest: Wallitseb selgest armust iggawesseks elluks, kes temma kutsmisse sanna ei põlga, egga isseennast ei arwa öige ollewad.

1. Ma rāgin töt Kristusses, minna ei walleta mitte, (nenda et ka miño süddame-tuñistus sedda mulle tuñistab pühha Waimo läbbi.)

2. Et mul suur kurbdus ja lõpmatta wallo on minno süddames.

3. Sest et minna isse sowiksin ärrakautadawaks sada Kristusse käest omma wendade pärrast, kes mo suggulased on lihha polest.

4. Need on Israeli rahwas, kelle pärralt on lapse öigus, ja au, ja seädussed, ja kässo-andminne, ja Jummal tenistus, ja tootussed;

5. Kelle pärralt wannemad on, ja kellest Kristus tulleb lihha polest, kes on ülle keikide Jummal, kidetud iggaweste, amen.

6. Agga se ei woi olla, et Jummal sanna olleks tühjaks sanud ; sest keik need ep olle mitte Israeli suggu ᳵ, kes Israelist on sündinud.
7. Egga keik olle Abraami lapsed, sepärrast et nemmad Abraami suggu on: waid Isaaki sees peab sulle pärris suggu nimetadama.
8. Se on, lihha lapsed, needsinnatsed ep olle mitte Jummal lapsed; waid tootusse lapsed arwatakse sugguks.
9. Sest se on tootusse sanna: selsinnatsel aial aasta pärrast tahhan minna jälle tulla, ja Saral peab poeg ollema.
10. Agga ei mitte ükspäinis sellega, waid ka Rebekkaga on sesamma luggu olnud, kui temä ühhest, se on, meie issast Isaakist käima peäle sai.
11. Sest kui need lapsed weel es olle sündinud, ja ei middagi head egga kurja teinud, et se ennepetud nou Jummal ärrawallitsemisse järrele pididi kindlaks jäma, ei mitte teggude pärrast, waid selle kutsuja pärrast,
12. Siis ööldi temmale: Surem peab wähhemat tenima.
13. Nenda kui kirjutud on: Jakobit ollen minna armastanud, agga Esawit ollen ma wihkanud.
14. Mis peame meie nüüd ütlema? ons Jummal jures üllekohhus? ei milgi kombel.
15. Sest ta ütleb Mosessele: Ma tahhan armo heita selle peäle, kelle peäle ma armo heidan, ja tahhan hallastada selle peäle, kelle peäle ma hallastan.
16. Sepärrast nüüd ei maksa selle nou, kes tahhab, egga selle, kes jookseb, waid Jummal nou, kes armo heidab.
17. Sest kirri ütleb Waraonile: Otse seks ollen minna sind üllespiddanud, et ma omma wägge sinnus pididin üllesnäitma, ja et mo nimmi keige Ma peäl peab kulutadama.
18. Sepärrast heidab ta nüüd armo, kelle peäle ta tahhab, ja teeb kowwaks, kedda temma tahhab.
19. Ütled sinna nüüd minnule: Mis ta siis weel kaebab? kes woib temma tahtmisse wasto seista?
20. Agga, oh innimenne! kes olled sinna, kes sa wasto Jummalat kostad? kas se, mis tehtud on, ütleb teggiale: Miks olled sa mind nenda teinud?
21. Ehk kas pottiseppal ep olle melewalda soue ülle, et temma sestsammast ühhest souetükkist woib teha teist riista auuks, agga teist autumaks riistaks.
22. Kui nüüd Jummal tahtis omma wihha näidata, ja omma wägge teäda anda, siis on temma sure pitka melega kannatanud nende wihha-riistadega, mis walmistud on hukatusseks;
23. Ja on kannatanud usklikkudega, et ta pididi teäda andma omma au rikkust nende armo-riistade wasto, mis ta on enne walmistanud auuks,
24. Kedda temma ka on kutsnud, se on: meid, ei mitte ükspäinis Juda-, waid ka paggana--rahwa seltsist,

25. Nenda kui temma ka Osea ramato sees ütleb: Minna tahhan ommaks rahwaks hüda, mis ei olnud mitte minno rahwas: ja armokesseks, mis ei olnud mitte armokenne.
26. Ja peab sündima seäl paikas, kus neil on ööldud: Teie ep olle mitte minno rahwas, seäl peab neid hütama ellawa Jumala lapsiks.
27. Agga Jesaia kissendab Israelist: kui Israeli laste arro, mis hukka lähhäb, olleks kui liiw, mis merre äres on, siiski peab suggu ärrapeäsma.
28. Sest temma teeb sesamma asja peäle otsa, ja lõppetab neid öigusses, sest Issand wöttab üht lõppetud asja Ma peäle tehha.
29. Ja nenda kui Jesaia on enne üttelnud: Kui wäggede Issand meile ei olleks suggu jätnud, siis olleksime meie kui Sodoma x rahwas olnud, ja Komorra rahwa sarnatseks sanud.
30. Mis ütleme meie nüüd? sedda, et pagganad, kes ep olle öigust noudnud, on öigust kätte sanud, agga sedda öigust, mis ussust tulleb.
31. Agga Israeli rahwas, kes öigusse käsko noudis, ep olle mitte öigusse kässo jure sanud.
32. Mikspärrast? sest et nemmad öigust ep olle mitte noudnud ussust, waid nenda kui kässo teggudest; sest nemmad on ennast toukand wasto-- toukamisse kiwwi wasto.
33. Nenda kui kirjutud on: Wata, ma pannen Sionis wastotoukamisse kiwwi, ja pahhandusse kaljo, ja ükski, kes temma sisse ussub, ei pea mitte häbbi sisse sama.

10. Peatük.

Meie öigus Jummal ees ei tulle kässust, waid Ewangeliummist. Jummal ei te wahhet innimeste wahhel nende suggu ehk sündimisse polest.(Epistel pühha Andrea päwal.

1. Wennad, minno süddame hea meel ja palwe, mis ma teen Jummal pole Israeli rahwa eest, on se, et nemad önsaks saaksid.
2. Sest ma annan neile tunnistust, et nemmad peält nähha wägga hoolsad on Jumala pärrast, agga ilma moistusseta.
3. Sest et nemmad ei moista Jummal öigust, ja omma ennese öigust otsiwad kinnitada, ep olle nemmad ennast Jummal öigusse alla heitnud.
4. Sest kässo ots on KRISTUS, öigusseks iggaühhele, kes ussub.
5. Sest Moses kirjotab sest öigussest, mis kässust tulleb, et innimenne, kes sedda keik teeb, se peab se läbbi ellama.
6. Agga se öigus, mis ussust tulleb, ütleb nenda: Ärra ütle mitte omma süddames: kes tahhab üllesminna taewa? se on: Kristust mahhatoma.
7. Ehk kes tahhab allaminna süggawussesse? se on: Kristust surnust üllestoma.

8. Agga mis ütleb temma: Se sanna on so liggi sinno suus, ja sinno süddames, se on se usso sanna, mis meie kulutame.
9. Sest kui sinna omma suga saad ülestunnistanud Issandat Jesust, ja saad usknud ommas süddames, et Jummal tedda on surnust üllesärratanud, siis pead sa önsaks sama.
10. Sest süddamega ustakse öigusseks, ja suga tunnistakse ülles önnistusseks.
11. Sest se kirri ütleb: Ükski, kes temma sisse ussub, ei pea mitte häbbi sisse sama.
12. Sest wahhet ep olle Juda- ja Kreka-mehhe wahhel, sest sesamma keikide Issand, rikkas keikide heaks, kes tedda appi hüüdwad.
13. Sest iggaüks, kes ial Issanda nimme appi hüab, peab önsaks sama.
14. Kuida peawad nemmad nüüd appi hüüdma tedda, kelle sisse nemmad ep olle usknud? Agga kuida peawad nemmad uskma, mis nemmad ep olle kuulnud? agga kuida peawad nemmad kuulma ilma kulutajata?
15. Agga kuida peawad nemmad kulutama, kui neid ei olle läkkitud? nenda kui kirjutud on: Kui illusad on nende jallad, kes rahho kulutawad, kes head kulutawad.
16. Agga keik ei wotta armo-öppetusse sanna mitte kuulda. Sest Jesaia ütleb: Issand, kes on meie kulutamist usknud?
17. Sepärrast tulleb usk kulutamissest, agga kulutamine Jummal sanna läbbi.
18. Agga minna ütlen: Eks nemmad polle sedda kuulnud? kül ikka, sest keige Ma sisse on nende heäl wäljaläinud, ja nende sannad ma--ilma otsani.)
19. Agga minna ütlen: Eks Israel polle sedda tunnud? Moses, kes essimenne on, ütleb: Ma tahhan teid ärritada nende läbbi, kes ei olnud minno rahwas, ja tahhan teid wihhaseks tehha ühhe rummala rahwa läbbi.
20. Agga Jesaia rägib julgeste, ja ütleb: Mind on leitud neist, kes mind ei otsi; ma ollen ilmunud neile, kes minno järrel ei küssi.
21. Agga Israeli wasto ütleb temma: Keige se päwa ollen minna ommad käed wäljalautanud ühhe rahwa wasto, mis ei kule sanna, ja wasto rägib.

11. Peatük.

Juda-rahwa süddame kangussest. Jummal heldussest pagganatte wasto. Juda-rahwa tullewast pattust--pöörmissest.(Epistel kolm-aino Jummal Pühhal.

1. Sepärrast ütlen minna: Ons Jummal omma rahwa ärralükkanud? ei milgi kombel; sest minnagi ollen Israeli mees, Abraami suggust, Penjamini suggu-arrust.
2. Jummal ep olle mitte omma rahwast ärra--lükkanud, mis temma on enne ärratunnud; ehk eks teie ei tea, mis kirri Eliast ütleb, kuida temä Jummalaga rägib wasto Israelit, ja ütleb:

3. Issand, nemmad on sinno prohwetid tapnud, ja sinno altarid mahhakiskunud, ja minna ollen üksi üllejäänud, ja nemmad käiwad minno hinge peäle.
4. Agga mis ütleb temmale Jummal kostus: Minna ollen ennesele üllejätanud seitsetuhhat meest, kes ep olle pölwe nikkutanud Paali ees.
5. Nenda on ka nüüd selsinnatsel aial suggu üllejäänud Jummal armo ärrawallitsemisse järrele.
6. On se nüüd armust, siis ei olle se teps teggudest; muido ep olleks arm mitte enam arm; on se agga teggudest, siis ep olle se enam arm; muido ep olleks teggo mitte enam teggo.
7. Mis on nüüd? Mis Israel otsib, sedda ep olle temma mitte sanud; agga need ärrawallitsetud on sedda sanud, agga need teised on kowwaks läinud.
8. (Nenda kui kirjutud on: Jummal on neile annud raske unne waimo, silmad, et nemmad ei nä, ja körwad, et nemmad ei kule) tännapāwani.
9. Ja Tawet ütleb: Nende laud sago köieks, ja wörkutamisse paelaks, ja pahhandusseks, ja kättemaksmisseks neile:
10. Nende silmad sago pimmedaks, et nemmad ei nä: ja murra nende selga köwweraks iggal aial.
11. Sepärrast ütlen minna: Ons nemmad kommistand, et nemmad piddid langema? ei paigast mitte, waid nende langmisse läbbi on pagganille önnistus sanud, et pagganad neid Juda-rahwast piddid hoolsaks teggema.
12. Agga kui nende langminne on ma-ilma rikkus, ja nende kahjo pagganatte rikkus; kui palju enam peaks se pagganatte heaks tulles, kui nemmad keik wotwad uskuda.
13. Sest ma rāgin teile pagganatte; sest et minna pagganatte Apostel ollen, auustan minna omma ammetit,
14. Kas ma woiksin omma lihha hoolsaks, ja monningad nende seast önsaks teha.
15. Sest kui ma-ilm on leppitud se läbbi, et need Juda-rahwas on ärralükkatud; mis on se, kui neid wastowoetakse, muido kui ello surnust sama ?
16. Agga kui essimenne uudne willi on pühha, siis on ka taigen pühha, ja kui juur pühha on, siis on ka oksad pühhad.
17. Kui nüüd monningad neist oksadest on ärramurtud; agga sinna kui mets-öllipu olled nende assemelle pokitud, ja öige öllipu jurest ja mahlast ossa sanud:
18. Siis ärra kiitle mitte oksade wasto; agga kui sa nende wasto kiitled, siis mötle, et sinna ei kañna juurt, waid juur kannab sind.
19. Ütled sinna nüüd: Need oksad on ärra--murtud, et mind piddi sisse pokitama.
20. Öige kül; nemmad on ärramurtud omma uskmatta süddame läbbi; agga sinna seisad usso läbbi: ärra olle surelinne ommast melest, waid kardada.

21. Sest kui Jummal ep olle armo annud neile lodud oksadele, katsu, ehk temma sinnulegi ei anna armo.
22. Sepärrast wata Jummal heldusse ja hirmo: hirmo kül nende wasto, kes on langenud; agga heldusse sinno wasto, kui sa jääd heldusse sisse, muido sindke mahharaiutakse.
23. Ja neid, kui nemmad ei jä uskmatta süddame sisse, peab pu sisse pokitama; sest Jummal on wäggew neid jälle sisse pokima.
24. Sest kui sinna ühhest lodud mets-öllipuust olled ärraleikatud, ja wasto lodud wisi hea ölli--pu sisse pokitud, kui palju ennam peab neid, kes lodud hea öllipu oksad on, omma ennese öllipu sisse pokitama.
25. Sest minna ei tahha mitte, wennad, et teil sesinnane sallaja assi peab teädmatta ollema (et teie ei pea ennest melest moistlikkud ollema) et muist Israeli rahwa seast on kowwaks läinud, kunni pagganatte arro saab täis sanud.
26. Ja nenda keik Israeli rahwas peab önsaks sama, otsego kirjutud on: Sionist peab Ärrapeästja tulles ja Jakobi suggust se jummalakartmatta ello ärrapöörma.
27. Ja sesinnane on se seädus, mis minnust neile on antud, kui ma nende pattud saan ärra--wotnud.
28. Armo-öppetusse polest on nemmad kül waenlased teie pärrast; agga ärrawallitsemisse polest on nemmad armsad wannematte pärrast.
29. Sest Jummal ei kahhetse mitte omma armo-andi egga kutsmist.
30. Sest otsego teiege ennemuiste ep olle Jummal sanna kuulnud; agga nüüd nende sanna--kuulmatta süddame läbbi ollete armo sanud:
31. Nenda ep olle nüüd ka needsinnatsed sanna kuulnud, et ka nemmad piddid armo sama, se armo läbbi, mis teile on sündinud.
32. Sest Jummal on keik inimessed sanna--kuulmatta ello alla kinnipannud, et ta keikide peäle piddi armo heitma.
33. Oh sedda Jummal rikkusse ja tarkusse ja tundmisse süggawust! kuis ärraarwamatta on temma kohtomoistmissed, ja ärramoistmatta temma wisid!
34. Sest kes on Issanda mele tunnud? ehk kes on temma nouandja olnud?
35. Ehk kes on temmale middagi enne annud, et sedda peaks temmale jälle tassutama?
36. Sest temma seest, ja temma läbbi, ja temma sisse on keik asjad; temmale olgo au iggaweste, Amen.)

12. Peatük.

Mis meie kohhus on Jummal, isseenneste, liggimesse ja ka waenlaste wasto.(Epistel essimessel pühhapäwal pärrast kolme Kunninga Pühha.(Epistel teisel pühhapäwal pärrast kolme Kunninga Pühha.(Epistel Maria

Katsmaminnemisse ehk heina Maria päwal.(Epistel kolmandamal pühhapäwal pärrast kolme Kuninga Pühha.

1. Sepärrast maenitsen minna teid, wennad, Jummal sure süddamelikko hallastusse läbbi, et teie annate omad ihhud ellawaks, pühhaks ja Jumala melepärralisseks ohwriks, se olgo teie moistlik Jummal-tenistus.
2. Ja ärge wotke mitte sesinnatse ma-ilma sarnatsed olla; waid muutke ennast omma mele uendamisse läbbi, et teie woiksite katsuda, mis Jummal hea, ja melepärralinne, ja täis tahtminne on.
3. Sest ma ütlen se armo läbbi, mis mulle on antud, iggaühhele, kes teie seast on, et temma ei arwa ennast targemaks, kui sünnib arwata, waid et iggaüks ennesest arwaks nenda, kui kohhus on arwata sedda möda, kui Jummal iggaühhele usso mooto on jagganud.
4. Sest otsego meil ühhe ihho sees palju liikmid on; agga keikil liikmettel ep olle ühtesuggust tööd:
5. Nenda on meid palju üks ihho Kristusse sees; agga iggaüks ennese kohhal olleme meie teine teise liikmed.
6. Agga meil on armo-annid, mis sedda armo möda, mis meile on antud, monnesuggused on.) Ehk meil on prohwetil kulutamine, siis peab se usso möodo järrele ollema.
7. Ehk meil on järrelewaatmisse ammet, siis olleme meie teine teise liikmed ses järrelewaatmisse ammetis; ehk on, kes õppetab, se on teise like õppetusse sees.
8. Ehk on, kes maenitseb, se on teise like maenitsusse sees; kes jaggab, se tehko sedda wagga süddamega; kes on üllewaatja, se olgo ussin, kes waeste eest murretseb, se tehko sedda römoga.
9. Armastus ärge olgo mitte sallalik; hirmo olgo teile kurja eest; hoidke sedda head takka.
10. Armastage teine teist ellaste kui wennad; teine joudko teise ette auustamisega.
11. Ärge olge laisad ses, mis teie peate teggema; olge tullised waimus; pange aega tähhele.
12. Olge röömsad lotusses, kannatlikkud ahastusses; jäge kindlaste palwesse;
13. Aitke need pühhad, kennel pudo on; püüdke heal melil woöraid wastowotta.
14. Önnistage neid, kes teid takkakiusawad; önnistage, ja ärge wanduge mitte.
15. Olge röömsad röömsadega, ja nutke nutjattega.
16. Olge ühhemelelised teine teise wasto. Ärge noudke kõrki asjo, kuid heitke ennast allandikkude seltsi.
17. Ärge olge ennestest melest moistlikkud; ärge makske ühhelegi kurja kurjaga; noudke häid asjo keikide innimeste nähhes.

18. Kui se woib olla, siis piddage keige innimestega rahho, ni palju, kui teie polest sünnib.
19. Äрге makske isse kurja kätte, armsad, waid andke maad Jummalä wihhale, sest kirjutud on: Minno pärralt on se kättemaksminne, minna tahhan kättemaksta, ütleb Issand.
20. Kui nüüd sinno waenlasel nälg on, siis söda tedda, kui temmal janno on, siis joda tedda; sest, kui sa sedda teed, siis kogud sinna tullisid süssi temma Pea peäle.
21. Ärra anna ennast kurjast ärrawoita, kuid woida sinna kurja ärra heaga.)

13. Peatük.

Oppetussed, missuggused meie peame ollema kohto--wannematte, omma liggimesse, ja isseennaste wasto.(Epistel neljandamal pühhapäwal pärrast kolme Kunninga Pühha.(Epistel essimessel Kristusse tullemisse Pühhal.

1. Igga hing heitko ennast üllematte alla, kellel keigeüllem melewald on, sest üllemaid ep olle muido kui Jummalast; agga kes üllemad on, need on Jummalast seätud.
2. Kes nüüd üllematte wasto panneb, se panneb Jummalä seädmisse wasto; agga kes wastopannewad, need saatwad isseenneste peäle nuhtlust.
3. Sest wallitsejad ei olle hirmuks hea teggudele waid kurjadele; agga kui sinna ei tahha selle üllema hirmo karta, siis te head, ja siis saad sinna kitust temmalt.
4. Sest temma on Jummalä tener sinno heaks; agga kui sa kurja teed, siis karda, sest ta ei kañna moõka mitte ilma-asjata; sest temma on Jummalä tener, kättemaksja, nuhhelda sedda, kes kurja teeb.
5. Sepärrast on tarwis, et teie ennast allaheidate, ei mitte ükspäinis nuhtlusse, waid ka süddametunnistusse pärrast.
6. Sest sepärrast makske ka makso; sest nemmad on Jummalä sullased, kes otse se eest murret kandwad.
7. Siis tassuge nüüd keikile, mis teie kohhus on; makso, kellele makso: tollirahha, kellele tollirahha: kartust, kellele kartust: au, kellele au tulleb anda.
8. Ärgo olgo teil ühtegi wõlga ühhegiga, kuid et teie teine teist armastate, sest kes teist armastab, se on käsko täieste piddanud.
9. Sest se: sinna ei pea mitte abbiello ärrarikkuma; sinna ei pea mitte tapma; sinna ei pea mitte warrastama; sinna ei pea mitte ülekohto tunnistama; sinna ei pea mitte himmustama, ja kui weel üks teine käsk on, sedda pañakse sellesinnatse sanna sisse ühte, se on, selle sees: sinna pead omma liggimest armastama kui isseennast.
10. Armastus ei te liggimessele kurja: siis on nüüd armastus kässo täitminne.)

11. Ja sedda tehkem sepärrast, et meil teäda on se aeg, et se tund on, et meie jo olleme üllesärratud unnest; (sest nüüd on meie önnistus lähhem kui siis, kui meie usklikkuks saime.
12. Ö on möda läinud, agga pääw on liggi tulnud,) sepärrast heitkem ennesest ärra pimmedusse teud, ja ehhitagem ennast walgusse söa--riistadega.
13. Ellagem ausaste kui päwa aial, ei mitte prassimisses egga liajomisses, ei mitte abbi--ello ärrateotamisses, egga kimalusses, ei mitte ridus æ egga kaddedusses,
14. Waid ehhitage ennast Issanda Jesusse Kristussega, ja ärge kandke omma lihha eest hoolt nenda, et himmud sest touswad.)

14. Peatük.

Missuggused need, kel kange usk on, peawad ollema nende wasto, kes nödrad on uskus.

1. Agga wotke sedda wasto, kes nöddder on uskus, ja ärge saatke tedda mitte kaksi--pidi mötlema.
2. Monni ussub kül, et ta woib keik süa; agga kes nöddder on, se sööb aia-rohhud.
3. Kes sööb, se ärgo põlgago sedda, kes mitte ei sö; ja kes ei sö, se ärgo moistko kohhut selle peäle, kes sööb, sest Jummal on tedda wastowotnud.
4. Kes sinna olled, kes sa teise sullase peäle kohhut moistad? temma seisab ehk langeb omma issandale; agga tedda peab kinnitadama, sest Jummal on wäggew tedda kinnitama.
5. Teine arwab kül ühhe päwa parrema ollewad teist; agga teine arwab keik päwad ühhesugguseks: iggaüks olgo ommast melest se peäle julge.
6. Kes päwa tähhele panneb, se panneb sedda tähhele Issandale, ja kes päwa mitte tähhele ei panne, se ei panne sedda mitte tähhele Issandale; kes sööb, se sööb Issandale, sest temma tännab Jummalat, ja kes mitte ei sö, se ei sö Issandale, ja tännab Jummalat.
7. Sest ükski meist ei ella isseennesele, ja ükski ei surre isseennesele.
8. Sest kui meie ellame, siis meie ellame Issandale: ja kui meie surreme, siis meie surreme Issandale; sepärrast ehk meie ellame, ehk meie surreme, siis olleme meie Issanda pärralt.
9. Sest seks on Kristus ka surnud ja ülles--tousnud, ja jälle ellawaks sanud, et temma ni hästi surnutte kui ellawate ülle piddi Issand ollema.
10. Agga sinna, mis sa omma wenna peäle kohhut moistad? ehk sinnagi, mis sa omma wenna mikski ei panne? sest meid peab keik Kristusse kohtojärje ette seisatadama.

11. Sest kirjutud on: Minna ellan, ütleb Issand: Mulle peab igga põlw ennast nikkutama, ja igga keel peab Jummalale tunnistama.
12. Sepärrast peab nüüd iggaüks meist isseennese eest Jummalale arro andma.
13. Sepärrast ärge moistkem teps kohhut teise peäle; waid moistke enneminne se peäle kohhut, et ükski omma wennale tülli egga pahhandust ei te.
14. Ma tean, ja ollen julge se peäle Issanda Jesusse sees, et ühtegi ep olle ärrakeeldud isse--enneses, kui agga, kes middagi arwab ärrakeeldud ollewad, sel on se ärrakeeldud.
15. Agga kui sinno wend roa pärrast kurwaks saab, siis ei käi sinna teps armastusse järrel: ärra sata hukka omma roaga sedda, kelle eest Kristus on surnud.
16. Sepärrast ärge laske omma head mitte teotada.
17. Sest Jummal riik ep olle mitte roog egga joma-aeg, waid õigus, ja rahho, ja rööm pühha Waimo sees.
18. Sest kes neis asjus KRISTUST tenib se on Jummal mele pärrast, ja kölwab innimeste melest.
19. Sepärrast noudkem nüüd sedda takka, mis rahhuks, ja parrandusseks issekeskes tarwis tulleb.
20. Ärra rikku roa pärrast Jummal teggo; keik road on kül puhtad; agga sel innimessel on se pahha, kes pahhandussega sööb.
21. Se on hea, et sa lihha ei sö, egga wina ei jo, egga sedda, kuhho wasto sinno wend ennast toukab, ehk pahhandab, ellik nödraks saab.
22. Ons sinnul usk, siis olgo se sulle ennesele Jummal ees; Önnis on se, kes isseennese peäle kohhut ei moista selle asja sees, mis ta tunneb hea ollewad.
23. Agga kes kaksipiddi mötleb, kui ta sööb, se on hukkamoistetud, sest et se ei tulle ussust; agga keik, mis ussust ei tulle, se on pat.

15. Peatük.

Nendega, kelle usk nödder on, peab kannatama, Kristusse pärrast, kes keikidega kannatab. Monnisuggused õppetussed ja head maenitsused.(Epistel teisel Kristusse tullemisse Pühhal.

1. Agga meie, kes kanged olleme, peame nende jouotumatte nödrussed kandma, ja ei pea mitte isseennese mele pärrast ollema.
2. Sest iggaüks meist olgo liggimesse mele pärrast temma heaks, se on parrandusseks.
3. Sest Kristuski ep olle omma ennese mele pärrast olnud, waid nenda kui kirjutud on: Nende teotamissed, kes sind teotawad, on minno peäle langenud.
4. Sest mis ial enne on kirjutud, se on meie õppetusseks ennekirjutud, et meil kannatusse ja kirja römustamisse läbbi peab lotus ollema.

5. Agga se kannatusse ja römustamisse Jummal andko teile, et teie üht meelt peate isse--keskes Jesusse Kristusse järrele,
6. Et teie ühhe mele ja ühhe suga auustate Jummalat ja meie Issanda Jesusse Kristusse Issa.
7. Sepärrast wotke teine teist wasto, nenda kui ka Kristus meid on wastowotnud Jummalauuks.
8. Agga ma ütlen, et Jesus Kristus on ümberleikamisse teenriks sanud Jummalatõe pärrast, et ta piddi wañematte tootussed kinnitama:
9. Ja et ka pagganad hallastusse pärrast piddid Jummalat auustama, nenda kui kirjutud on: Sepärrast tahhan minna minna sind kita pagganatte seas, ja sinno nimēle mängide laulda.
10. Ja ta ütleb temma: Olge röömsad, pagganad, temma rahwaga.
11. Ja ta: Kiitke ISSANDAT, keik pagganad, ja kiitke tedda keik rahwas!
12. Ja ta ütleb Jesaia: Se peab ollema Jesse suur, ja kes touseb wallitsema pagganatte ülle, selle peäle peawad pagganad lootma.
13. Agga se lotusse Jummal täitko teid keige römo ja rahhoga usso sees, et teil woiks rohkeste lotust olla pühha Waimo wäes.)
14. Agga minna issegi tean tõeste teitest, mo wennad, et teiege isse täis headust ollete, täidetud keige tundmissegaga, ja woite ka ennast isse--keskes maenitseda.
15. Agga ma ollen muist teile julgeminne kirjotanud, wennad, et ma sedda jälle teie mele tuletan, se armo pärrast, mis mulle Jummalast on antud,
16. Et minna pean Jesusse Kristusse sullane ollema pagganatte seas, ja Jummalat armo-õppetusse pühha tööd teggema, et pagganatte ohwer Jummalamelest öiete armas olleks, pühhitsetud pühha Waimo läbbi.
17. Sepärrast on mul kiitlemist Kristusse Jesusse sees neist asjust, mis Jummalat pärralt on.
18. Sest minna ei julgeks middagi räkida neist asjust, mis Kristus ep olle teinud minno läbbi sanna ja teoga, et pagganad piddid sanna kuulma,
19. Tähtede ja immeteggude wäe läbbi, Jummalat Waimo wäe läbbi, nenda et minna Jerusalemmast ja ümberkaudo Illirikusse maast sadik keik Kristusse armo-õppetusega ollen täitnud.
20. Agga nenda ollen minna wägga püüdnu armo-õppetust kulutada, kussa Kristus ep olle nimmetud, et ma woõra allusse peäle ei ehhita;
21. Waid nenda kui kirjutud on: Need, kellele temmast ep olle middagi kulutatud, peawad näggema, ja need, kes ei olle kuulnud, peawad moistma.
22. Sepärrast on mind ka mittokord ärra--keeldud teie jure tullemast.
23. Agga nüüd, (et mul polle ennam maad neissinnatsis paikus; agga ni mitto aastat wägga ollen iggatsenud teie jure tulla.)
24. Kui ma lähhän Hispania-male, tahhan minna teie jure tulla, sest ma lodan

läbbiminnes teid nähha, ja teitest senna sadetud sada, kui ma enne teie seltsis ennast pissut saan römustanud.

25. Agga nüüd lähhan minna Jerusalemma pühhad risti-innimessed tenima.

26. Sest Makedonia ja Ahkaja-ma koggodussed on heaks arwanud middagi jaggada neile waeste pühhadele, kes Jerusalemmas on.

27. Sest nemmad on sedda heaks arwanud, ja on ka nende wölglesed; sest kui need pagganad nende waimolikkuiust andist ossa sanud, siis on ka nende kohhus, neid ihholikko andidega aidata.

28. Kui ma nüüd sedda saan lõppetanud, ja neile sesinnatse kasso ausaste kätte saatnud, tahhan minna teie kaudo Hispania-male miñna.

29. Agga ma tean, kui ma teie jure tullen, et ma siis tullen Kristusse armo-õppetusse rohke jätkoga.

30. Agga minna maenitsen teid, wennad, meie Issanda Jesusse Kristusse läbbi, ja waimo armastusse läbbi, et teie minnoga woitlete palwette sees minno eest Jummal pole,

31. Et ma saaksin peästetud sannakuulmatta rahwa käest, mis Juda-maal on ; ja et se, mis ma ollen koggunud, ja Jerusalemma wiin, woiks pühha rahwa melest öiete armas olla;

32. Et ma woiksin römoga teile jure tulla Jummal tahtmisse järrele, ja teiega ennast römustada.

33. Agga se rahho Jummal olgo teie keikidega. Amen.

16. Peatük.

Paulus annab Wöbet Roma-rahwa holeks, terretab neid, kes pühhad, maenitseb neid, ja kidab Jummalat.

1. Agga minna annan teie holeks meie ödde Wöbet, kes on Kengrea koggodusse kässilinne:

2. Et teie tedda wastowottaksite Issanda sees, nenda kui pühhade kohhus on, ja olleksite temmale abbiks, mis asjas ial temmal teid tarwis on; sest sesinnane on mitmele, ka mulle ennesele abbiks olnud.

3. Terretage Priskilla ja Akila, minno abbi--mehhed Kristusse Jesusse sees:

4. Kes minno ello eest omma kaela on pannud, kedda mitte ükspäinis minna ei tänna, waid ka keik pagganatte koggodussed;

5. Ja terretage se koggodus nende koias. Terretage Epenetust, kedda ma armatsen, kes se essimenne olnud, kes Ahkaja-maal Kristusse pole on pöörnud.

6. Terretage Maria, kes palju tööd meie eest on teinud.

7. Terretage Andronikust ja Junia minno suggulased, ja kes minnoga wangis olnud: kes on kuulsad Apostlide seas, kes ka enne mind on olnud Kristusse sees.

8. Terretage Amplia, kedda ma armatsen Issanda sees.
9. Terretage Urbanust meie abbimeest Kristusse sees, ja Takini, kedda ma armatsen.
10. Terretage Apellest, kes on läbbikatsutud Kristusse sees. Terretage need, kes Aristobulusse perrest on.
11. Terretage Herodionit minno suggulast. Terretage need, kes Narkissusse perrest, kes Issanda sees on.
12. Terretage Triwona ja Triwosa, kes tööd tewad Issandas. Terretage Persida, kedda ma armatsen, kes paljo tööd on teinud Issanda sees.
13. Terretage Ruwust, kes on üks ärrawallitsetud Issanda sees, ja temma ja minno emma.
14. Terretage Asinkritust, Wlegonti, Hermani, Paatroba, Hermet, ja need wennad, kes nende jures on.
15. Terretage Wilologust, ja Julia, Nerea, ja temma ödde, ja Olimpa, ja keik pühhad, kes nende jures on.
16. Terretage teine teist pühha su-andmissegä. Kristusse koggodussed läkkitawad teile terwit.
17. Agga minna maenitsen teid, wennad, et teie neid tähhele pannete, kes lahkumissi ja pahhandussi töstwad se öppetusse wasto, mis teie ollete öppinud, ja tagganegä neist ärra.
18. Sest needsinnatsed ei teni mitte meie Issandat Jesust Kristust, waid omma köhto ; ja petwad maggusa sanna, ja libbeda könne läbbi waggade æ süddamed.
19. Sest teie sannakuulminne on keikile teäda sanud, sepärrast ollen ma teie pärrast römus; agga ma tahhan, et teie kül hea peäle peate targad, agga kurja peäle waggurad ollema.
20. Agga se rahho Jummal tallab pea sadanat teie jalge alla. Meie Issanda Jesusse Kristusse arm olgo teiega, amen.
21. Teid terretawad Timoteus, minno abbimees, ja Lukius, ja Jason, ja Sosipatrus, minno suggulased.
22. Minna Tertius terretan teid, kes ma se ramato ollen kirjotanud Issanda sees.
23. Teid terretab Kajus, minno ja keige koggodusse perremees. Teid terretab Erastus liñna rentmeister, ja wend Kuartus.
24. Meie Issanda Jesusse Kristusse arm olgo teie keikidegä, amen.
25. Agga sellele, kes teid woib kinnitada minno armo-öppetusse ja Jesusse Kristusse jutlusse järrele, mis läbbi se sallaja-assi on ilmutud, mis iggawessest aiast on kinnipetud olnud;
26. Agga nüüd on ilmutud prohwetä kirjade läbbi iggawesse Jummalä kasso pärrast usso sannakuulmisseks, ja teäda antud keikide pagganatte seas.

27. Selle aino targa Jummalale olgo au Jesusse Kristusse läbbi iggaweste.
AMEN.

Roma-rahwale kirjutud Korintussest Wöbe läbbi, kes olli Kengrea koggodusse
kässilinne.

Paulusse Ramato Ots, mis Roma-rahwale kirjutud.

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

1. Peatük.

*Maenitsus, et ühhesuggune meel ja allandik südda peab usklikkudele
ollema.(Epistel kahheksateistkümmenal pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal
Pühha.*

1. Paulusse Jesusse Kristusse kutsutud Apostel Jummal tahtmisse järrele, ja
wend Sostenes.
2. Selle Jummal koggodussele, mis Korintusse-liñnas on, neile, kes on
pühhitsetud Kristusse Jesusse sees, neile kutsutud pühhadele, nende keikidega,
kes meie Issanda Jesusse Kristusse nimme appi hüüdwad keikis nende ja meie
paikus.
3. Arm olgo teiega, ja rahho Jummalast meie Issast, ja Issandast Jesussest
Kristussest.
4. Minna tännan ikka omma Jummalat teie pärrast se Jummal armo eest, mis
teile on antud Kristusse Jesusse sees,
5. Et teie temma sees keikist ollete rikkaks sanud keige õppetusse sanna, ja
keige tundmisse sees.
6. Nenda kui Kristusse tunnistus teie sees on kinnitud,
7. Nenda et teil ühhestki armo-annist ei olle pudo, ja otate meie Issanda
Jesusse Kristusse ilmumist;
8. Kes ka teid tahhab kinnitada otsani, et teie laitmatta x woiksite olla meie
Issanda Jesusse Kristusse päwal.
9. Jummal on ustaw, kelle läbbi teie ollete kutsutud temma Poia meie Issanda
Jesusse Kristusse ossamisseks.)
10. Agga minna maenitsen teid, wennad, meie Issanda Jesusse Kristusse
nimme läbbi, et teie keik ühte wisi rägite, ja et ei olle lahkumissi teie seas,

waid sündige teine teisega ühte ühhe--sugguses meles, ja ühhesugguses mõttes.

11. Sest ma ollen Kloese perre käest teitest teada sanud, minno wennad, et teie seas riidlemissi on.

12. Agga ma ütlen sedda, et iggaüks teie seast ütleb: Minna ollen Paulusse poolt, ja teine: Minna ollen Apollo-poolt, ja teine: Minna ollen Kewa poolt, ja teine: Minna ollen Kristusse poolt.

13. Ons Kristus lahutatud? ons Paulus teie eest risti lödud? woi ollete teie Paulusse nimme peäle ristitud?

14. Ma tännan Jummalat, et minna ei olle keddagi teie seast ristitud, kui ükspäinis Kristust ja Kajust;

15. Et ükski ei woi öölda, et ma omma nimme peäle ollen ristitud.

16. Agga ma ollen ka ristitud Tehwana perret ; ennam ei tea minna mitte, kas ma muud keddagi ollen ristitud.

17. Sest Kristus ei olle mind mitte läkkitanud ristima, waid armo-öppetust kulutama, ei mitte targa sannadega, et Kristusse risti ei peaks tühjaks tehtama.

18. Sest se sanna sest ristist on neile üks jölledus, kes hukka lähhäwad, agga meile, kes meie önsaks same, on se üks Jummal wäggi.

19. Sest kirjutud on: Minna tahhan tarkade tarkust ärrakautada, ja moistlikkude moistust tühjaks teha.

20. Kus on se tark? kus on se kirjatundia? kus on sellesinnatse ma-ilma asjade ärraarwaja? eks Jummal olle sellesinnatse ma-ilma tarkust jölledaks teinud?

21. Sest et ma-ilm omma tarkusse läbbi ei tunnud Jummalat Jummal tarkusse sees, siis on Jummal mele pärrast olnud, jölleda jutlusse läbbi önsaks teha neid, kes ussuwad.

22. Sest Juda-rahwas küssiwad tähte, ja Kreka-rahwas noudwad tarkust.

23. Agga meie kulutame Kristust, kes risti lödud, mis Juda-rahwale üks pahhandus, agga Kreka-rahwale üks jölledus on.

24. Agga neile, kes on kutsutud, ni hästi Juda- kui Kreka-rahwale kulutame meie Kristust, Jummal wägge, ja Jummal a tarkust.

25. Sest Jummal jölle assi on targem, kui inimessed on, ja Jummal nödrus on wäggewam, kui inimessed on.

26. Sest teie näte, wennad, omma kutsmist, et ei mitte palju targaid lihha polest, ei mitte palju wäggewaid, ei mitte palju suurtsuggu rahwast teie seas ei olle ;

27. Waid mis jölle on ma-ilma ees, sedda on Jummal ärrawallitsenud, et temma tarkadele häbbi teeks, ja mis nödder on ma-ilma ees, sedda on Jummal ärrawallitsenud, et temma häbbi teeks sellele, kes wäggew on.

28. Ja mis ma-ilma ees alw ja ärrapöltud on, sedda on Jummal ärrawallitsenud, ja sedda, mis ühtegi ei olle, et ta pididi tühjaks teggema sedda, mis middagi on.

29. Et ükski lihha temma ees ei pea kiitlema.

30. Agga temãast ollete teie Kristusse Jesusse sees, kes meile Jummalast on sanud tarkusseks, ja õigusseks ja pühhitsemisseks, ja lunnastamisseks.

31. Et se olleks nenda, kui kirjutud on: Kes kiitleb, se kitelgo Issanda sees.

2. Peatük.

Sedda armo-õppetust peab jummalikko tarkussega kulutama.

1. Ka minna, kui ma teie jure tullin, wennad, ei tulnud mitte kõrge sannade ehk tarkussega, kui ma teile Jummalat tunnistasin.

2. Sest minna ei arwand ennast teie seas ühtegi muud teädwad, kui agga Jesust Kristust ja seddasamma kui üht risti lödud Kristust.

3. Ja minna olin teie jures nõdrusse, ja kartusse, ja sure wärristusse sees.

4. Ja minno könne ja minno jutlus ei olnud mitte melitajatte innimesse tarkusse sannadega, waid Waimo ja wäe üllesnäitamisses.

5. Et teie usk mitte ei olleks innimeste tarkusses, waid Jummalat wäes.

6. Agga meie rägime sedda tarkust, mis on täieste waggade sees, ei mitte sellesinnatse ma-ilma, egga sellesinnatse ma-ilma üllematte tarkust, kes ärrakadduwad;

7. Waid meie rägime Jummalat tarkust sallajas asjas, sedda warjule pandud tarkust, mis Jummal enne on seädnud enne ma-ilma algmist, meie auuks.

8. Mis ükski sellesinnatse ma-ilma üllemist ei olle tunnud; sest kui nemmad sedda olleksid tunnud, siis ei olleks nemmad sedda au Issandat mitte risti lönud.

9. Waid nenda kui kirjutud on: Mis silm ei olle näinud, ja körw ei olle kuulnud, ja innimesse süddamesse ei olle tousnud, mis Jummal on walmistanud neile, kes tedda armastawad,

10. Sedda on Jummal meile ilmutanud omma Waimo läbbi: sest Waim otsib keik asjad läbbi, ka Jummalat süggawussed.

11. Sest kes innimeste seast teab sedda, mis innimesse sees on, kui agga innimesse waim, kes temma sees on ; nenda ei tea ka ükski, mis Jummalat sees on, kui agga Jummalat Waim.

12. Agga meie ei olle mitte sedda ma-ilma waimo sanud, waid sedda Waimo, kes Jummalast on, et meie woime teäda, mis meile Jummalast on armust antud.

13. Sedda rägime meie ka, et mitte sannadega, mis innimesse tarkus õppetab, waid mis pühha Waim õppetab, ja arwame waimolikkud asjad ärra waimolikkul kombel.

14. Agga lihhalik innimenne ei sa mitte kätte, mis Jummal Waimo asjad on ; sest se on temmal üks jölledus, ja temma ei woi neid mitte tunda, sest neid peab waimolikkult ärramoistetama.
15. Agga waimolik innimenne moistab kül keik ärra, ja tedda ennast ei moisteta ühhestki ärra.
16. Sest kes on Issanda meelt tunnud, ja kes tedda pididi õppetama? agga meil on Kristus meel.

3. Peatük.

Õppetajad on teenrid, põllo-harriad ja hone-ehhitajad, Kristus on meie önnistus Issand ja allus.

1. Ka minna, wennad, ei olle mitte woinud räkida teile kui waimolikkudele, waid kui lihhalikkudele, kui wäetimatte lastele Kristusse sees.
2. Pima ollen minna teile jua annud, ja ei mitte kowwa roga; sest teie ei woinud weel mitte, egga woi weel nüüdke mitte.
3. Sest teie ollete alles lihhalikkud, sest kui kaddedus, ja riid, ja wastastikkud meled teie seas on, eks teie olle lihhalikkud, ja eks teie ei ella innimeste wisil?
4. Sest kui kegi ütleb: Minna ollen Paulusse poolt, agga teine: Minna ollen Apollo poolt, eks teie siis ei olle lihhalikkud?
5. Kes on nüüd Paulus? ja kes on Apollos? mis muud kui teenrid, kenne läbbi teie ollete usklikuks sanud, ja nenda kui Issand iggaühhele on annud.
6. Minna ollen istutanud, Apollos on kastnud, agga Jummal on kaswatanud.
7. Siis ei olle nüüd middagi, egga se, kes istutab, egga se, kes kastab, waid Jummal, kes kaswatab.
8. Agga kes istutab, ja kes kastab, need on ühhesuggused; agga iggaüks saab omma palka omma töö järrele.
9. Sest meie olleme Jummal abbimehhed, teie ollete Jummal põllo-ma, ja Jummal hone.
10. Jummal armo järrele, mis minnule on antud, ollen minna allust seädnud kui tark hone-ehhitaja, ja üks teine ehhitab se peäle; agga iggaüks katsko, kuidas temma se peäle ehhitab.
11. Sest teist allust ei woi ükski seäda, kui agga se, mis jo seätud on, se on Jesus Kristus.
12. Agga kui kegi sellesinnatse allusse peäle ehhitab kulda, höbbedat, kallid kiwwa, puid, heina, kört;
13. Siis peab iggaühhe töö awwalikkuks sama: sest se pääw peab sedda selletama; sest tulle läbbi peab se ilmuma, ja tulli peab läbbikatsuma iggaühhe tööd, missuggune se on.

14. Kui kellegi töö jääb, mis temma se peäle on ehhitanud, siis peab ta palka sama.
15. Kui kellegi töö ärrapölleb, siis saab temma sest kahjo; agga temma isse peäseb, agga nenda kui tulles läbbi.
16. Eks teie ei tea, et teie Jummal tempel ollete, ja et Jummal Waim teie sees ellab?
17. Kui kegi Jummal templi ärrarikkub, tedda tahhab Jummal ärrarikkuda; sest Jummal tempel on pühha, se ollete teie.
18. Ärgo petko ükski isseennast; kui kegi teie seast ennast arwab targa ollewad sessinnatses ma-ilmas, se sago jölledaks, et ta woiks targaks sada.
19. Sest sellesinnatse ma-ilma tarkus on jölledus Jummal jures; sest kirjutud on: Temma tabbab targad nende tiggeda kawwalusse sees.
20. Ja ta: Issand tunneb nende tarkade mötlemised, et nemmad tühjad on.
21. Sepärrast ärgo kitelgo ükski innimestest; sest keik on teie pärralt,
22. Olgo Paulus ehk Apollos, olgo Kewas ehk ma-ilm, olgo ello ehk surm, olgo ollewad asjad ehk tulles asjad, keik on teie pärralt.
23. Agga teie ollete Kristusse pärralt, agga Kristus on Jummal pärralt.

4. Peatük.

Apostlide ammet ja põlli.(Epistel kolmandamal Kristusse Tullemisse Pühhal.

1. Nenda arwago meid iggaüks kui Kristusse sullasid ja maiapiddajaid Jummal sallaja-asjade ülle.
2. Agga peäle sedda, siis küssitakse maiapiddajatte käest, et iggaüks peab tru ollema.
3. Agga ma ei panne sedda mikski, et teiest minno peäle kohhut moistetakse, ehk innimesse kohto päwast, agga ei minnage moista ennese peäle kohhut,
4. Sest minna ei tea ennese peäle ühtegi süüd: agga sepärrast ep olle ma mitte õigeks arwatud: agga Issand on se, kes mo peäle kohhut moistab.
5. Sepärrast ärge moistke ühtegi kohhut enne aega, kunni Issand tulleb, kes ka pimmedusse sallajad asjad päwa ette tõstab, ja süddamette nouud awwalikkuks teeb, siis saab iggaüks Jummalalt kitust.)
6. Agga sedda ollen minna, wennad, ennese ja Apollo peäle tähhendanud teie pärrast, et teie meist peate öppima, ei mitte targemad ollema ülle sedda, kui kirjutud on, et teie teine teise wasto ühhegi pärrast ei pea surustellema.
7. Sest kes teeb sinno wahhel wahhet? agga mis on sul, mis sinna ei olle sanud? agga kui sa ka sedda olled sanud, mis sa siis kiitled, otse kui ei olleks sa sedda mitte sanud?

8. Jubba teie ollete täis sanud, jubba teie ollete rikkaks läinud, teie wallitsete kui kunningad ilma meieta, ja Jummal andko, et teie wallitseksite kui kunningad, et ka meie woiksime kui kunningad teiega wallitseda.
9. Sest minna arwan, et Jummal meid need wiimsed Apostlid on pannud kui surmale ärra--antud; sest meie olleme silma-immeks sanud ma-ilmale, ja inglidele, ja innimestele.
10. Meie olleme jölledad Kristusse pärrast, agga teie ollete moistlikkud Kristusse sees; meie nödrad, agga teie kanged; teie ausad, agga meie autumad.
11. Selle tunnini kannatame meie ka nälga ja janno, ja olleme allasti, ja meid peksetakse kemmeltega, ja meil ei olle kussagi pool asset,
12. Ja meie näme waewa tööd tehhes omma kättega; kui meid söimatakse, siis önnistame meie; kui meid takkakiusatakse, siis kannatame meie sedda.
13. Kui meid teotakse, siis pallume meie; meie olleme tännini otsego ma-ilma pühkiks ja keikide roistuks sanud.
14. Minna ei kirjota sedda mitte, et ma teile häbbi teeksin, waid minna maenitsen teid, kui ommad armsad lapsed.
15. Sest ehk teil olleks kümmetuhhat juhatajat Kristusse sees, ommeti ei olle teil mitte palju issasid, sest Kristusse Jesusse sees ollen minna teid sünnitanud armo-öppetusse läbbi.
16. Sepärrast maenitsen minna teid, olge minno järrelkäiad.
17. Sepärrast ollen minna Timoteust teile läkkitanud, kes mo armas ja tru poeg on Issanda sees, kes teie mele peab tulletama minno teed, mis Kristusse sees on, nenda kui ma keikis paikus iggas koggodusses öppetan.
18. Agga monningad surustellewad, otse kui ei peaks minna mitte teie jure tulles.
19. Agga ma tahhan pea teie jure tulla, kui Issand tahhab, ja tahhan teäda sada ei mitte uhkede könnet, waid sedda wägge.
20. Sest Jummal riik ei olle mitte könnes, waid wäes.
21. Mis teie tahhate? pean minna witsaga teie jure tulles, woi armastusse ja tassase waimoga?

5. Peatük.

Selle werrise horatöeggia patto nuhtlus; Maenitsus, et wanna happotaignat peab wälja pühkima, ja kuidas ja mikspärrast ei pea ollema teggemist nende pattustega. (Epistel Kristusse üllestousmisse Pühha essimessel päwal.

1. Ülleültsa kulukse horust teie seas ollewad, ja nisuggune horus, mis ei pagganattege seas ei nimmeta, et ühhel omma issa naene peab ollema.

2. Ja teie ollete uhked, ja ei olle mitte enneminne murretsenud, et se, kes sedda tööd teinud, teie seast saaks ärralükkatud.
3. Agga minna ollen jo, et minna kül ihhoga seält ärra, agga waimus liggi ollen, kui teie jures olleks, kohhut selle peäle moistnud, kes sedda nenda on teinud,
4. Meie Issanda Jesusse Kristusse nimmel, kui teie ja minno waim kous on, meie Issanda Jesusse Kristusse wäega,
5. Nisuggust sadanale ärraanda lihha hukkasamisseks, et waim woiks peäседа Issanda Jesusse päwal.
6. Teie kiitleminne ep olle mitte hea; eks teie tea, et pissut happotaignat keik taignat happuks teeb?
7. Sepärrast pühkige wälja se wanna happo--taigen, et teie uus taigen woiksite olla, nenda kui teie hapnematta ollete; sest ka meie Pasa--tal Kristus on meie eest tappetud.
8. Sepärrast piddagem Pühhad, ei mitte wannas happotaignas, ei kurjusse egga kawwalusse happotaignas, waid selge mele ja töe hapnematta taignas.)
9. Minna ollen teile kirjotanud ramato, et teil ei pea ollema teggemist horapiddajattega.
10. Ja sedda ei ütle minna mitte sellesinnatse ma-ilma horapiddajattest, egga ahnedest, ei risujattest, egga woöra jummal teenridest ülleültsa, muido peaksite teie ilmast ärraminnema.
11. Agga nüüd ollen minna teile kirjotanud, et teil ei pea sellega middagi ollema teggemist, kui keddagi wennaks nimmetakse, ja on ehk hora--piddaja, ehk ahne, ehk woöra jummal tener, ehk laitaja, ehk jodik, ehk risuja; sähhärdussega ei peage teie ühhes söma.
12. Sest mis minnul tarwis ka nende peäle kohhut moista, kes wäljas on ? eks teie nende peäle kohhut ei moista, kes sees on ?
13. Agga Jummal moistab nende peäle kohhut, kes wäljas on ; sepärrast lükkage se kurja--teggia enneste seast wälja.

6. Peatük.

Neid söideltakse, kes kohtus käiwad pagganatte jures ja hora-tööd tewad.

1. Kas julgeb kegi teie seast, kui temmal teisega on teggemist, kohtus käia üllekohtuste jures, ja ei mitte pühhade jures.
2. Eks teie ei tea, et pühhad peawad ma--ilma peäle kohhut moistma? ka kui nüüd teitest ma-ilma peäle peab kohhut moistetama, eks teie siis ei kölba wähhematte asjade peäle kohhut moistma?
3. Eks teie ei tea, et meie peame inglide peäle kohhut moistma, miks siis mitte aialikko asjade peäle?

4. Kui teile nüüd aialikko asjade peäle tulleb kohhut moista, siis seate teie neid, kes koggodusses ärrapöltud on, kohtomoistjaks.
5. Minna ütlen sedda teile häbbiks, eks siis ei olle ühtegi tarka teie seast, ei ühteainustke, kes wenna ja wenna wahhel woiks kohhut moista?
6. Waid wend käib kohtus wennaga, ja sedda uskmatta rahwa jures.
7. Nüüd on jo töeste wigga teie seas, et teie teine teisega kohtus käite; miks teie enneminne üllekohhut ei kannata? miks teie enneminne ei lasse kahjo ennestele tehha?
8. Waid teie tete üllekohhut ja kahjo, ja sedda wendadele.
9. Ehk eks teie ei tea, et üllekohtused ei pea mitte Jummal riki pärrima? ärge eksige mitte; ei horapiddajad, egga woöra jummal teenrid, ei abbiello-ärrarikjad, egga sallaja roppud, egga poiste naerajad,
10. Ei wargad, egga ahned, ei jodikkud, ei laitajad, egga risujad ei pea Jummal riki pärrima.
11. Ja teie ollite monningad sesuggused; agga teie ollete ärrapestud, teie ollete pühhitsetud, teie ollete öigeks tehtud Issanda Jesusse nimme sees, ja meie Jummal Waimo läbbi.
12. Keik on mul lubba tehha, agga keigest ei olle kasso; keik on mul lubba tehha, agga ühtegi ei pea mind omma melewalla alla heitma.
13. Roog on köhhule, ja köht on roale seätud, agga Jummal tahhab ühhe ni hästi kui teise lõppetada ; agga ihho ei olle mitte horussele, waid Issandale, ja Issand ihhule seätud.
14. Agga Jummal on ka Issandat üllesärratanud, ja tahhab teid ka üllesärratada omma wäe läbbi.
15. Eks teie ei tea, et teie ihhud Kristusse liikmed on? pean minna siis Kristusse liikmed wõtma, ja neid hora liikmiks teggema? ärge sedda sündko.
16. Ehk eks teie ei tea, et kes hora pole hoiab, se on üks ihho temmaga ? sest need kaks, ütleb temma, peawad üks lihha ollema.
17. Agga kes Issanda pole hoiab, se on üks waim Temmaga.
18. Pöggenegge hora-tö eest; igga pat, mis innimenne ial teeb, se on wäljaspiddi ihho, agga kes hora-tööd teeb, se teeb patto omma ennese ihho wasto.
19. Ehk eks teie ei tea, et teie ihho on pühha Waimo tempel, kes teie sees on, kedda teie Jummalalt sanud, ja teie ei olle mitte isseenneste pärralt?
20. Sest teie ollete kalli hinnaga ostetud ; se--pärrast auustage Jummalat ommas ihhus ja ommas waimus, mis Jummal pärralt on.

7. Peatük.

Kustus se peäle, mis on küssitud abbiellust, wallale--ellust, ja lesse-pölwest.

1. Agga mis asjust teie mulle ollete kirjotanud, kosten minna: Se on innimessele hea, et temma naesesse ei putu.
2. Agga hora-tö pärrast olgo iggaühhel omma naene, ja iggaühhel olgo omma mees.
3. Mees tehko omma naesele sedda melehead, mis temma kohhus on, ja nendasammote naene ka mehhele.
4. Naesel ei olle melewalda omma ihho ülle, waid mehhel; ja nendasammote ei olle mehhel melewalda omma ihho ülle, waid naesel.
5. Äрге keelge ennast teine teisele muido, kui wahhest mollematte tahtes tükkiks aiaks, et teil aega woiks olla paastuda, ja luggeda; ja tulge jälle ühte, et teid sadan ei kiusa, sepärrast et teie ei woi ilma aidata.
6. Agga sedda ütlen minna lubba andes, ei mitte käskides.
7. Sest ma tahhaksin, et keik innimesed olleksid nenda, kui minnagi; agga iggaühhel on omma ennese armo-and Jummalast, teisel nenda, teisel teisiti.
8. Agga ma ütlen wallale-rahwale ja leskedele, se on neile hea, kui nemmad jäwad nenda kui minnagi.
9. Agga kui nemmad ei woi ilma aidata, siis heitko nemmad ennast abbiello sisse, sest parrem on ennast abbiellusse heita, kui himmude põllemist tunda.
10. Agga neid, kes abbiellus on, ei kässi minna, waid Issand, et naene mehhest ei pea lahkuma.
11. Agga kui temma ka olleks lahhutud, siis jägo temma mehhetä, ehk leppigo mehhega ärra, ja et mees ei pea naest mahhajatma.
12. Agga neile teistele ütlen minna, ei mitte Issand: Kui ühhel wennal üks uskmatta naene on, ja temma mele pärrast on, temmaga ellada, ärgo jätko se tedda mitte mahha.
13. Ja kui ühhel naesel uskmatta mees on, ja temma mele pärrast on, temmaga ellada, se ärgo jätko tedda mitte mahha.
14. Sest se uskmatta mees on pühhitsetud naese läbbi, ja se uskmatta naene on pühhitsetud mehhe läbbi, sest muido olleksid teie lapsed rojased, agga nüüd on nemmad pühhad.
15. Agga, kui se uskmatta pool ärralahkub, siis lahkugo temma; nisugguses asjus ei olle wend egga ödde mitte orjaks tehtud, agga Jummal on meid rahho sees kutsnud.
16. Sest mis tead sinna, naene, kas sinna mehhe woid önsaks tehha? ellik mis tead sinna, mees, kas sinna naese woid önsaks tehha, ehk mitte?
17. Nenda kui Jummal iggaühhele on jagganud, nenda kui Issand iggaühhe on kutsnud, nenda käigo temma, ja nenda sean minna keikide koggoduste sees.

18. Ons kegi ümberleikatud kutsutud, ärgo saatko se ennesele eestnahka; ons kegi eestnahkas kutsutud, ärgo lasko se ennast mitte ümberleikata.
19. Ümberleikaminne ei olle middagi, ja eest--nahk ei olle middagi, waid Jummalä käskude piddaminne.
20. Iggaüks jägo se kutsmisse sisse, mis sees temma on kutsutud.
21. Olled sinna kui sullane kutsutud, siis ärra murretse mitte, agga kui sinna ka woid lahti sada, siis te sedda enneminne.
22. Sest üks sullane, kes on kutsutud Issanda sees, se on Issanda wabbat innimenne; nendasammote ka, kes kui wabbat innimenne on kutsutud, se on Kristusse sullane.
23. Teie ollete kalli hinnaga ostetud, ärge sage mitte innimeste sullasiks.
24. Iggaüks, wennad, kuidä temma on kutsutud, nenda jägo temma Jummalä jure.
25. Agga neitsidest ei olle mul Issanda käsko, agga minna annan se nou, kui se kes Issandalt on armo sanud, ustaw olla.
26. Siis arwan minna nüüd sedda hea ollewad sellesinnatse aia hädda pärrast, et innimessele hea on nenda olla.
27. Olled sa naesega ühte sanud, siis ärra püä lahti sada; olled sa ilma naeseta, siis ärra otsi naest.
28. Agga kui sinna ka ennast abbiellusse heidaksid, ei teeks sinna mitte patto; ja kui üks neitsit mehhele lähhäks, siis ei teeks temma mitte patto; agga nisuggustele tulleb willetsus ihho polest. Agga minna annan teile armo.
29. Agga sedda ütlen minna, wennad, et se aeg pärrast sedda lühhikenne on, et ta need, kennel naesed on, nenda peawad ollema, otsego olleks neil mitte.
30. Ja kes nutwad, otsego ei nuttaks nemmad mitte, ja kes röömsad on, otsego ei olleks nemmad mitte röömsad, ja kes ostwad, otsego ei olleks se mitte nende pärralt.
31. Ja kes sellesinnatse ma-ilma prugiwad, et nemmad sedda liaks ei prugi; sest sellesinnatse ma-ilma näggo lõppeb ärra.
32. Agga minna tahhaksin, et teie ilma murreta olleksite: Kes naeseta on, se murretseb sedda, mis Issanda pärralt on, kuidä temma Issanda mele pärrast woib olla.
33. Agga kes on naese wötnud, se murretseb sedda, mis ma-ilma pärralt on, kuidä temma naese mele pärrast woib olla.
34. Isse luggu on naesel, isse neitsil. Kes mehheta on, se murretseb sedda, mis Issanda pärralt on, et temma pühha woiks olla ni hästi ihho kui waimo polest; agga kennel mees on, se murretseb sedda, mis ma-ilma pärralt on, kuidä temma mehhe mele pärrast woib olla.
35. Agga sedda ütlen minna teie enneste kassuks, ei mitte, et ma köit teie kaela pannen, waid seks, et se kaunis on, ja et teie ei lasse ennast senna ja tenna kiskuda, waid et teie Issanda pole hoiäte.

36. Agga kui kegi mötleb, et ta omma neitsi wasto mitte hästi ei te, kui temma parras aeg üllelähhäks, ja et se nenda peab sündima, siis tehko temma, mis ta tahhab, temma ei te patto, mingo nemmad mehhele.

37. Agga kui kegi se peäle kindlaste seisab ommas süddames, ja temmale sedda tarwis ei olle, agga temmal on melewald tehha, mis ta tahhab, ja on sedda ommas süddames etteuotnud, omma neitsi neitsiks jätta, se teeb hästi.

38. Sepärrast nüüd, kes omma tütre mehhele panneb, se teeb hästi, agga kes tedda mehhele ei panne, se teeb parreminne.

39. Naene on kässu läbbi kinni, kunni temma mees ellab, agga kui temma mees on läinud maggama omma ello seest, siis on temma lahti, et ta woib mehhele miñna, kellele ta tahhab, agga se sündko Issanda sees.

40. Agga temma on önsam, kui ta nenda jääb, minno arwates; agga ma arwan, et minnolge Jummal Waim on.

8. Peatük.

Woöra jummal ohwrist, ja kuidas ilma pahhandusse ta neid asjo peab prukima, mis muido lubba on prukida.

1. Agga neist woöra jummal ohwridest ütlen minna: tundminne teeb uhkeks, agga armastus parrandab.

2. Agga kui kegi ennast arwab middagi teädwad, se ei tunne weel ühtegi nenda, kui ta peab tundma.

3. Agga kui kegi Jummalat armastab, sesinnane on temmast ärratuntud.

4. Siis teame meie nüüd woöra jummal ohwride sömisses, et wooras jummal ma-ilmas ei olle middagi, ja et ühtegi teist jummalat ei olle, kui üks.

5. Sest et neid kül on on, kedda jummalaiks hütakse, olgo taewa sees ehk Ma peäl, (nenda kui palju jumalaid on, ja palju issandid.)

6. Siiski on meil agga üks Jummal, se Issa, kellest keik asjad on, ja meie temma sees, ja üks Issand Jesus Kristus, kenne läbbi keik asjad on, ja meie temma läbbi.

7. Agga keikil ei olle sedda tundmist mitte; sest monningad tewad ennestele tännini süddame koorma woöra jummal pärrast, et nemmad sedda söwad kui woöra jummal ohwrit, ja nende süddame-tunnistus, mis nödder on, saab rojaseks.

8. Agga roog ei te meid Jumala melest heaks; sest kui meie söme, ei olle meie mitte parremad, egga kurjemad, kui meie ei sö.

9. Agga katske, et sesinnane teie melewald nödradele pahhandusseks ei sünni.

10. Sest kui sind, kennel tundminne on, kegi woöra jummal koias nääks laudas istwad, eks siis selle süddame-tunnistus, kes nödder on, ei sadeta woöra jummal ohwri söma?

11. Ja se nödder wend lähhäb sinno tundmisse läbbi hukka, kenne pärrast Kristus on surnud.

12. Agga kui teie nenda wendade wasto patto tete, ja nende nödra süddame-tunnistust hawate, siis tete teie patto Kristusse wasto.

13. Sepärrast kui roog minno wenda pahhandab, siis ei tahha minna ial mitte lihha süa, et minna omma wenda ei pahhanda.

9. Peatük.

Kuida Paulus omma melewalda omma ammeti sees prugib.(Epistel ühheksamal pühhapäwal enne Kristusse üllestousmisse Pühha.

1. Eks miña ei olle üks Apostel? eks ma wabbat innimenne ei olle? eks minna ei olle Jesust Kristust meie Issandat näinud? eks teie ei olle minno tö Issanda sees?

2. Kui minna muile ei olle Apostliks, siis ollen minna ommeti teile; sest teie ollete miño Apostli ammeti pitseri-märk Issanda sees.

3. Minno wastaminne neile, kes minnult küssiwad, on se.

4. Eks meil ei olle lubba süa ja jua?

5. Eks meil ei olle lubba ühte ödde naeseks ennesega wia, kui teistel Apostlidel, ja Issanda wendadel ja Kewal.

6. Ehk kas minnul ükspäinis ja Parnabal ei olle lubba, ei mitte tööd tehha?

7. Kes lähhäb ial omma ennese palga peäle sötta ? kes istutab winamäe, ja ei sö temä wiljast? ehk kes hoiab karja, ja ei sö karja pimast?

8. Kas minna sedda rägin innimesse wisil? ehk eks käsk sedda ka ei ütle?

9. Sest Mosesse kasso-ramatusse on kirjutud: Sinna ei pea härja suud kinnisidduma, kes pahmast tallab. Murretseb Jummal härgade eest?

10. Woi, eks ta sedda keigeeñamiste meie pärrast ei ütle? sest se on meie pärrast kirjutud, et, kes künnab, se peab lotusse peäle kündma, ja, kes reht peksab, se peab lotusse peäle ommast lotussest ossa sama.

11. Kui meie teile waimolikkud asjad olleme külwanud, ons siis suur assi, et meie teie lihhalikkud asjad leikame?

12. Kui teistel se melewald on teie ülle, mis--pärrast mitte palju ennam meil? agga meie ei olle sedda melewalda mitte prukinud, waid meie sallime keik, et meie Kristusse armo-õppetussele ühtegi wiwitust ei te.

13. Eks teie ei tea, et, kes pühha tööd tewad, need söwad pühhast ohwrist ? ja, kes altari jures allati on, need sawad altariga ossa.

14. Nenda on ka Issand seädnud neile, kes armo-õppetust kulutawad, et nemmad armo-õppetusest peawad ellama.

15. Agga minna ei olle neist ühtegi prukinud; ja ma polle sedda mitte kirjotanud, et mulle nenda peab tehtama; sest palju parrem oleks mulle surra, kui et kegi minno kiitlemist peaks tühjaks teggema.
16. Sest kui minna armo-õppetust kulutan, ei olle mul sest kiitlemist; sest se on mulle seätud, et ma pean sedda teggema ; agga hädda mulle, kui ma armo-õppetust ei kuluta.
17. Sest kui ma sedda hea melega teen, siis on mul palk; agga kui wasto meelt, siis on ommeti se ammet minno kätte ustud.
18. Mis palk on mul siis? et ma Kristusse armo õppetust kulutan, ja sedda ilma maksota teen, et minna omma melewalda armo-õppetusse sees pahhaste ei prugi.
19. Sest ehk minna kül keikist lahti ollen, ollen ma ommeti keikide sullaseks ennast heitnud, et ma ennam innimessi woiksin kassuks sada.
20. Ja minna ollen Juda-rahwale otsego Juda-mehheks sanud, et ma Juda-rahwast woiksin kassuks sada; neile, kes kässo al on, ollen ma sanud, kui need, kes kässo al on, et ma neid, kes kässo al on, woiksin kassuks sada.
21. Neile, kes kässota on, ollen ma sanud kui se, kes kässota on, (ehk ma kül kässota Jummalale ei olle, waid Kristusse kässo sees) et ma neid, kes kässota on, woiksin kassuks sada.
22. Nödradele ollen ma otsego nödraks sanud, et ma need nödrad woiksin kassuks sada; ma ollen keikile keigeks sanud, et ma keikipiddi monningad woiksin önsaks teha.
23. Agga sedda teen minna se armo-õppetusse pärrast, et minna seitsammast ka ossa saaksin.
24. Eks teie ei tea, et, kes woido jookswad, need jookswad kül keik, agga üks saab jooksmisse woido-andi? jookske nenda, et teie sedda kätte sate.
25. Agga iggaüks, kes woitleb, on keikis asjus kassin; nemmad on kül sepärrast kassinad, et nemmad kadduwa kroni sawad, agga meie same hukkaminnematta kroni.
26. Sepärrast jooksin minna nüüd nenda, ei mitte kui teädmatta asja peäle: ma woitlen nenda, ei mitte kui se, kes tuult peksab,
27. Waid minna sunnin omma ihho, ja tallitsen sedda, et minna muile jutlust ei ütle, ja isse ei sa kolwatumaks.

10. Peatük.

Lihhalikko julgusse eest peab ennast hoidma.(Epistel ühheksamal pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Agga minna ei tahha mitte, wennad, et teil peab teädmatta ollema, et meie wannemad keik on pilwe al olnud, ja on keik merrest läbbikäinud,

2. Ja on keik Mosesse peäle ristitud pilwe ja merre sees;
3. Ja keik on ühhesuggust waimolikko roga sönud,
4. Ja on keik ühhesuggust waimolikko joma--aega jonud, sest nemãad jöid waimolikkust järreletullewast kaljust; agga se kaljo olli Kristus.)
5. Agga se surem hulk nende seast ep olnud mitte Jummal meele pärrast, sest nemmad on kõrbe mahhalödud.)
6. Agga need asjad on meie ettetähhendamiseks sündinud, et meie kurje asjo ei pea himustama, nenda kui nemmadke on himmustanud.
7. Äрге sage ka mitte woõra Jummal teenriks, nenda kui monningad neist, kui kirjutud on: rahwas istus mahha söma ja joma, ja tousis ülles mängima.
8. Äрге piddagem ka hora-ello, nenda kui monningad neist on hora-ello piddanud, ja langsid ühhel päwal kolmtuhhat kolmatkümmend.
9. Äрге kiusagem ka Kristust, nenda kui monningad neist ka kiusasid, ja neid rikkuti maddudest ärra.
10. Äрге nurrisege ka mitte, nenda kui ka monningad neist nurrisesid, ja said hukka ärrarikkuja läbbi.
11. Agga se keik on sündinud neile ettetähhendamiseks; agga se on kirjutud meile maenitsusseks, kelle peäle ma-ilma ots on tulnud.
12. Sepärrast kes ennast arwab seiswad, se katsko, et temma ei lange.
13. Teile ei olle weel muud kui innimesse kiusatus kätte tulnud; agga Jummal on ustaw, kes teid ei lasse kiusata ennam, kui teie sudate kanda, waid tahhab kiusatussega ka sedda otsa tehha, et teie sudate kanda.)
14. Sepärrast, minno armad, pöggenege woõra jummal tenistusse eest.
15. Ma rägin kui moistlikkudele, arwage teie, mis ma rägin.
16. Se önnistud karrikas, mis meie önnistame, eks se ei olle Kristusse werre ossasaminne? se leib, mis meie murrame, eks se ei olle Kristusse ihho ossasaminne?
17. Sest üks leib on, nenda on meid palju üks ihho; sest meie keik same ühhe leiwa ossalisseks.
18. Wadage Israeli peäle lihha polest; eks need, kes neid ohwrid söwad, ei sa altarist ossa?
19. Mis siis minna nüüd ütlen? kas sedda, et woõras jummal middagi on? woi, et woõra jummal ohwer middagi on?
20. Agga ma ütlen: Mis pagganad ohwerdawad, sedda ohwerdawad nemmad kurja waimudele, et teie kurja waimude ossalisseks peate sama.
21. Teie ei woi mitte jua Issanda karrikast, ja kurja waimude karrikast; teie ei woi mitte ossa sada Issanda lauast, ja kurja waimude lauast.
22. Ehk tahhame meie Issandat ärritada? kas meie olleme wäggewamad tedda?
23. Keik on mul lubba tehha, agga keigest ei olle kasso; keik on mul lubba tehha, agga keik ei parranda mitte.

24. Ärgo otsigo ükski, mis temma ennese kasso on, waid iggaüks otsigo, mis teise kasso on.
25. Keik, mis lihha-karnis müakse, sedda söge, ja ärge küssige järrele süddame-tunnistusse pärrast.
26. Sest Ma on Issanda pärralt, ja keik selle täius.
27. Agga kui kegi neist uskmatta rahwast teid kutsub, ja teie tahhate miinna, siis söge keik, mis teie ette pannakse, ja ärge küssige ühtegi järrele süddame-tunnistusse pärrast.
28. Agga kui kegi teile ütleks: Se on woöra jummal ohwer; siis ärge söge mitte sellesamma pärrast, kes sedda on täetanud, ja süddame--tunnistusse pärrast; sest Ma on Issanda pärralt, ja keik se täius.
29. Agga minna ei ütle mitte sinno, waid teise süddame-tunnistusse pärrast; sest miks--pärrast peab minno wabbadusse peäle kohhut moistetama teisest süddame-tunnistusest?
30. Ja kui ma sedda tännoga wastowöttan, miks mind selle pärrast teotakse, mis eest ma tännan?
31. Sepärrast ehk teie söte ehk jote, ellik mis teie tete, sedda tehke keik Jummal auuks.
32. Äрге olge mitte pahhandusseks, ei mitte Juda-rahwale, ei Kreka-rahwale, egga Jummal koggodussele.
33. Nenda kui minna ka keikis keikide mele pärrast ollen, ja minna ei otsi mitte omma, waid mitmede kasso, et nemmad önsaks saaksid.

11. Peatük.

Monningad head wisid, mis palwe jures peawad ollema; ja kuidas sedda kallist öhtosöma-aga ausaste peab petama.(Epistel surel Neljapäwal.

1. Olge minno järrelkäiad, nenda kui minna ollen Kristusse järrelkäia.
2. Agga ma kidan teid, wennad, et teie keige asja sees minno peäle mötlete, ja peate need seadmissed, nenda kui ma teile neid ollen annud.
3. Agga ma tahhan, et teie peate teädma, et Kristus on iggaühhe mehhe Pea, agga mees on naese Pea, ja Jummal on Kristusse Pea.
4. Ja igga mees, kes loeb ehk prohweti wisil rägib kübbar Peas, se naerab omma Pea ärra.
5. Agga igga naene, kes loeb, ehk prohweti wisil rägib katmatta Peaga, se naerab omma Pea ärra, sest se on otse ni palju, kui olleks temma Pea paljaks aetud.
6. Sest kui naese Pea ei olle mitte kinnikaetud, siis peab ka temma juuksid ärraleikama; agga et naesel häbbi on juuksid ärraleikata, ehk Pea paljaks aiada, siis katko temma omma Pea kinni.

7. Sest mees ei pea kül mitte Pead kinnikatma, et temma on Jummal kuio ja au, agga naene on mehhe au.
8. Sest mees ei olle naesest, waid naene on mehhest.
9. Sest mees ei olle ka mitte naese pärrast lodud, waid naene mehhe pärrast.
10. Sepärrast peab naesel melewalla-täht ollema Pea peäl inglide pärrast.
11. Ommeti ei olle egga mees naeseta, egga naene mehheta Issanda sees.
12. Sest otsego naene mehhest, nenda on ka mees naese läbbi, agga keik on Jummalast.
13. Arwage issekeskes, kas naesele sünnib katmatta Peaga Jummalat palluda.
14. Ehk eks mitte teid ka teie lodud meel ei öppetä, et mehhel häbbi on, kui temma pitkad juuksed kaswatab.
15. Agga kui naene pitkad juuksed kaswatab, siis on se temmale auuks, sest pitkad juuksed on temmale katte eest antud.
16. Agga kui keddagi heal melel näikse riaka ollewad, ei olle meil sähhärdust wisi mitte, egga Jummal koggodustel.
17. Agga kui minna sedda kulutan, ei kida ma mitte, et teie ei tulle kokko parrandusseks, waid pahhandusseks.
18. Sest esmalt kulen minna, kui teie Jummal koggodusses kokkotullete, et lahkumissi teie seas on, ja muist ussun minna sedda.
19. Sest seggased öppetussed peawad teie seas ollema, et need, kes kölbawad, woiksid teie seas awwalikkuks sada.
20. Kui teie nüüd issekeskes kokkotullete, siis ei olle mitte Issanda öhto-sömaaia piddamist;
21. Sest iggaüks wottab sües omma roga enne ärra, ja monnil on nälg, monni on kül jonud.
22. Eks teil siis koddasid ei olle, kus teie woite süa ja jua? woi põlgate teie Jummal koggodust, ja tete häbbi neile, kennel ei olle ühtegi ? mis pean ma teile ütlema? pean minna teid kiitma? ses ei kida minna teid mitte.
23. Sest minna ollen ISSANDALT sedda sanud, mis ma teilege ollen annud, et ISSAND JESUS sel ösel, kui tedda ärraanti, leiba wottis,
24. Ja tännas, ja murdis ja ütles: Wotke, söge, se on minno ihho, mis teie eest murtakse; sedda tehke minno mällestusseks.
25. Selsammal kombel wottis temma ka karrika pärrast öhto-sömaaega, ja ütles: Se--sinnane karrikas on se uus seädus minno werre sees, sedda tehke, ni mittokord kui teie ial sedda jote, minno mällestusseks.
26. Sest ni mittokord, kui teie ial sedda leiba söte, ja sest karrikast jote, siis kulutage Issanda surma, senni kui temma tulleb.
27. Sepärrast kes ial sedda leiba sööb, ehk Issanda karrika seest joob kolwatumal wisil, sel on Issanda ihhust ja werrest süüd.
28. Agga innimenne katsko isseennast läbbi, ja nenda sögo temma sest leiwest, ja jogo se karrika seest.

29. Sest kes kolwato sööb ja joob, se sööb ja joob isseennesele nuhtlust, sest et temma ei te wahhet Issanda ihho wahhel.
30. Sepärrast on ka palju nödraid ja haigid teie seas, ja palju maggawad.
31. Sest kui meie isseenneste peäle kohhut moistame, siis ei moisteta mitte meie peäle kohhut.
32. Agga kui meie peäle kohhut moistetakse, siis antakse meile Issandast hirmo, et meid ma-ilmaga ei pea hukka moistetama.)
33. Sepärrast, minno wennad, kui teie kokko tullete söma, siis ootke teine teist.
34. Agga kui kellelgi nälg on, se sögo koddo, et teie nuhtlusseks kokko ei tulle; agga need muud asjad tahhan ma seäda, kui ma tullen.

12. Peatük.

Neist waimollikkuist andist.(Epistel kümnemal pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.(Epistel Matteusse päwal.

1. Agga waimollikkuist andist, wennad, ei tahha minna mitte, et teil peab teädmatta ollema.
2. Teie teate, et teie ollite pagganad, ja läksite keletumatte woöraste jummalatte jure, nenda kui teid sadeti.
3. Sepärrast annan ma teile teäda, et ükski, kes Jummal Waimo läbbi rägib, Jesust ärra ei nea. Ja ükski ei woi Jesust Issandaks nimmetada, kui agga pühha Waimo läbbi.
4. Kül armo-annid on mitmesuggused, agga sesamma Waim.
5. Ja ammetid on mitmesuggused, agga se--samma Issand.
6. Ja teud on mitmesuggused, agga sesamma Jummal on, kes keik keikide sees teeb.
7. Agga iggaühhele antakse Waimo walgustamist teiste kassuks.
8. Sest ühhele antakse Waimo läbbi tarkusse sanna, agga teisele tundmisse sanna sesamma Waimo järrel;
9. Agga teisele antakse usko sesamma Waimo sees; agga teisele annid terweks tehha sesamma Waimo sees;
10. Agga teisele wäggewaid teggusid tehha ; agga teisele prohweti-kulutamist; agga teisele waimusid ärraarwata; agga teisele antakse monnesuggusid kelesid; agga teisele keelte ärra--selletamist.
11. Agga sedda keik teeb se üks ja sesamma Waim ja jaggab iggaühhele omma, nenda kui tehha tahhab.)
12. Sest otsego ihho üks on, ja temmal on palju liikmid; agga keik selle ühhe ihho liikmed, mis palju on, on üks ihho, nenda ka Kristus.

13. Sest meie olleme ka keik ühhe Waimo läbbi ühheks ihhuks ristitud, olgo Juda- ehk Kreka-rahwas, olgo sullased ehk wabbat innimessed, ja olleme keik ühheks Waimuks jodetud.
14. Sest ka ihho ei olle mitte üks like, waid paljo.
15. Kui jalg ütleks: Sepärrast et ma polle mitte kässi, ei olle minna ihho pärralt; eks ta sepärrast ei olle ihho pärralt?
16. Ja kui körw ütleks: Sepärrast et ma polle mitte silm, ei olle minna ihho pärralt; eks ta sepärrast ei olle ihho pärralt?
17. Kui keik se ihho silm olleks, kuhho jääks kuulminne? kui keik olleks kuulminne, kuhho jääks haiso-tundminne?
18. Agga nüüd on Jummal liikmed pannud, iggaühhe neist ihho külge, nenda kui temma on tahtnud.
19. Ja kui nemmad keik üks like olleksid, kuhho jääks ihho?
20. Agga nüüd on kül paljo liikmid, agga üks ihho.
21. Agga silm ei woi käe wasto öölda: Mul ei olle sind tarwis; ehk Pea jälle jalge wasto: Mul ei olle teid tarwis.
22. Waid paljo ennam on neid ihho liikmid tarwis, mis näitwad nödramad ollewad.
23. Ja mis meie arwame autumad ihho külges ollewad, nende ümber panneme meie üllemat ehtet, ja meie illotumil liikmil on keigeüllem ehte.
24. Sest neil, mis meil illusad on ei olle ehtet tarwis; sest Jummal on ihho nenda ühte sünnitanud, ja sellele, kennel wigga on, ennam au annud.
25. Et ihho sees ei peaks lahkumist ollema, waid et liikmed peaksid ühtsuggust murret kandma teine teise eest.
26. Ja kui üks like kannatab, siis kannatawad ka keik liikmed, ja kui üht liket auustakse, siis on keik liikmed ka röömsad.
27. Agga teie ollete Kristusse ihho ja liikmed, iggaüks omma ossa polest.
28. Ja Jummal on monningad koggodusse sees seädnud, esmalt Apostliks, teiseks prohwetiks, kolmandaks õppetajaiks, pärrast wäggewad teud, pärrast andi terweks tehha, aitajad, wallitsejad, monnesarnatsed keled.
29. Kas siis keik on Apostlid? kas keik prohwetid? kas keik õppetajad? kas keik immeteggiad?
30. Kas keikil on armo-annid terweks tehha? kas keik kelesid räkiwad? kas keik kirja ärrasselletawad?
31. Agga noudke keigeparrajad armo-annid takka, ja minna näitan teile weel ühhe tee, mis keigeüllem on.

13. Peatük.

Armastusse wisid ja temma au.(Epistel seitsmel pühhapäwal enne Kristusse üllestousmisse Pühha ehk Paasto pühhapäwal.

1. Kui ma innimeste ja inglide keeltega rāgin, agga mul ei olle armastust, siis olleksin minna üks wask, mis kummiseb, ja kelloke, mis helliseb.
2. Ja kui ma woiksin prohwetī wisil rākida, ja teaksin keik sallajad asjad ja keik tundmist, ja kui mul olleks keik se usk, nenda et ma woiksin mäggisid assemelt ärratōsta, agga mul polleks armastust, siis ei olle minnust ühtegi.
3. Ja kui ma keik omma warra ärrajaggaksin, ja kui ma omma ihho annaksin, et tedda ärrapōlletakse, ja mul ei olleks armastust, siis ei olleks minnul sest ühtegi kasso.
4. Armastus on pitkamelelinne, ja näitab omma heldust ülles, armastus ei olle kadde, armastus ei te wallatust, temma ei surustelle.
5. Temma ei näita ennast kurjaste, temma ei otsi omma kasso, temma ei sa wihhaseks, temma ei mötle kurja peäle.
6. Temmal ei olle rōmo üllekohtust, agga tōe pärrast on temmal teistega rōöm.
7. Temma sallib keik, ta ussub keik, ta lodab keik, temma kannatab keik.
8. Armastus ei wāssi ial ärra. Agga olgo prohwetī kulutamissed, need lõpwad ärra, olgo keled, need jāwad mahha, olgo tundminne, se lõppeb ärra.
9. Sest pissut on, mis meie tunneme, ja pissut on, mis meie prohwetī wisil rākime.
10. Agga kui se täis assi tulleb. siis lõppeb se ärra, mis polikkult on.
11. Kui ma wāeti laps olin, siis rāaksin minna kui wāeti laps, ma olin tark kui üks wāeti laps ja mul ollid wāetima lapse mõtted; agga kui ma mehheks sain, siis jātsin minna mahha wāetima lapse kombed.
12. Sest meie nāme nüüd kui ühhes peeglis moistetusses, agga siis pallest pallese; nüüd tunnen minna pissut, agga siis saan ma ärra--tunda, nenda kui minna ka ollen ärratuntud.
13. Agga nüüd jāab usk, lotus, armastus, need kolm; agga surem neist on armastus.)

14. Peatük.

Kuida öigel wisil kelesid peab rākima ja kirja ärraselletama.

1. Noudke armastust takka, ja olge ussinad waimolikko andide peäle, agga keigeennamiste, et teie prohwetī wisil rāgite.
2. Sest kes woōrast keelt rāgib, se ei rāgi mitte innimestele, waid Jummalale; sest sedda ei kule ükski, agga waimus rāgib temma sallajad asjad.

3. Agga kes prohveti wisil rägib, se rägib innimestele parrandusseks, ja maenitsusseks, ja römustamisseks.
4. Kes woörast keelt rägib, se parrandab isse--ennast; agga kes prohveti wisil rägib, se parrandab koggodust.
5. Agga ma tahhaksin, et teie keik woörad keled rägiksite, agga weel eñam, et teie prohveti wisil rägiksite; sest kes kirja selletab, se on surem tedda, kes woörad keled rägib, olgo siis et ta neid ärra--selletab, et koggodus sest parrandust saab.
6. Agga nüüd, wennad, kui ma teie jure tulleksin, ja rägiksin woörad keled, mis kasso olleks teil minnust, kui ma teile ei rägiks ehk ilmutamise läbbi, ehk tundmisse, ehk prohveti-kulutamise, ehk õppetuse läbbi?
7. Nenda on ka järg hingetumatte asjadega, mis heält andwad, olgo wille ehk kannel, kui nemmad monnesuggust heält ei anna, kuidas siis peab tuntama, mis willega on aetud, ehk kanlega lödud?
8. Sest kui passun seggast heält annab, kes panneb ennast walmis sõtta?
9. Nenda ka teie, kui teie kelega moistlikkuid sanno ei rägi, kuidas siis tunnukse, mis räkitaakse? sest teie rägiksite tule kätte.
10. Ma-ilmas on kül mitmesuggused heäled, ja ühtegi neist ei olle heäleta.
11. Kui minna nüüd ei tea heäle wägge, siis ollen ma sellele, kes rägib, umkeel, ja kes rägib, se on mulle umkeleks.
12. Nenda ka teie, et teie ussinad ollete waimolikkud annid püüdma, siis noudke, et teil woiks neid rohkeste olla, koggodusse parrandusseks.
13. Sepärrast, kes woörast keelt rägib, se pallugo Jummalat, et ta sedda woiks ärraselletada.
14. Sest kui minna woöra kele pallun Jummalat, siis loeb mo waim, agga minno moistminne ei sata ei ühhelegi kasso.
15. Mis siis nüüd on? ma tahhan luggeda waimus, ja tahhan ka luggeda moistlikkult; ma tahhan laulda waimus, ja tahhan ka laulda moistlikkult.
16. Muido kui sa waimus önnistad, kuidas siis se, kes seäl seisab kui üks öppimatta, peab sinno tänno peäle Amen ütlema, sest ta ei tea mitte, mis sa ütled.
17. Sest sa tännad kül hästi, agga teist ei parrandata mitte.
18. Ma tännan omma Jummalat, et minna ennam woöraid kelesid rägim, kui teie keik.
19. Agga ma tahhan enneminne koggodusses wiis sanna omma moistussega räkida, et minna ka muid woin õppetada, kui kümme tuhhat sanna woöra kele.
20. Wennad, ärge sage lapsiks moistmisse polest, waid kurjusse polest olge lapsed, agga moistmisse polest sage täieste targaks.
21. Kasso-ramatusse on kirjutud: Minna tahhan teiste keeltega ja teiste mokaadega selle rahwale räkida, ja nendagi ei kule nemmad mind mitte, ütleb Issand.

22. Sepärrast on keled tähheks, ei mitte neile, kes uskwad, waid neile, kes uskmatta on ; agga prohwetil kulutamine, ei mitte neile, kes uskmatta on, waid neile, kes uskwad.
23. Kui nüüd keik se koggodus ühte paika kokko tulleks, ja keik rägiksid woörad keled, agga öppimatta ehk uskmatta rahwas tulleksid sisse, eks nemmad ei ütleks, et teie jamsite?
24. Agga kui nemmad keik prohwetil wisil rägiksid, ja tulleks üks uskmatta ehk öppimatta innimenne sisse, siis saaks se keikist nomitud, ja keikist ta peäle kohhut moistetud.
25. Ja nenda saaks awwalikkuks, mis temma süddames sallaja on, ja nenda heitaks ta silmili mahha, ja kummardaks Jummalat, ja ütleks ülles, et Jummal töeste teie sees on.
26. Mis siis nüüd on, wennad? kui teie kokko tullete, ons siis iggaühhel teie seast üks laul, ons temmal üks öppetuse, ons temmal üks woöras keel, ons temmal üks ilmutamine, ons temmal üks kirja-selletamine, siis sündko se keik parrandusseks.
27. Ehk kui keik woörast keelt rägib, siis räkigo nemmad kahhekeste ehk keigeennam kolmekeste ja järrestikko, ja üks selletago sedda ärra.
28. Agga kui ei olle selletajat, siis olgo ta wait koggodusses; agga temma räkigo isseennesele ja Jummalale.
29. Agga neist kirja-selletajaist räkigo kaks ehk kolm, ja need teised moistko se peäle.
30. Ja kui teisele, kes istub, ilmutakse middagi, siis olgo essimenne wait.
31. Sest teie woite keik järrestikko prohwetil wisil räkida, et keik öppiwad, ja keik maenitsust sawad.
32. Ja prohwetide waimud on prohwetide melewalla al.
33. Sest Jummal ei olle mitte seggase asja, waid rahho Jummal, nenda kui keikide pühhad koggoduste sees.
34. Olgo teie naesed koggoduste sees wait, sest neile ei olle lubba antud räkida, waid nemmad peawad allamad ollema, nenda kui ka käsk ütleb.
35. Agga kui nemmad tahhawad middagi öppida, siis küssigo nemad koddo omma meeste käest; Sest naestel on häbbi räkides koggodusse sees.
36. Ehk on Jummal sanna teist wälja tulnud, woi, on se ükspäinis teie jure sanud?
37. Kui keik arwab ennast kirja-selletaja ehk waimolikko ollewad, se moistko, mis ma teile kirjotan; sest need on Issanda kasso-sannad.
38. Agga kui keik moistmatta on, se olgo moistmatta.
39. Sepärrast wennad, noudke prohwetil wisil räkida, ja ärge keelge mitte woöraid kelesid räkimast.
40. Keik sündko ausaste ja wisi pärrast.

15. Peatük.

Surnutte üllestousmisest, ja kuidas se peab sündima. (Epistel ühhetekümnele pühapäeval pärast kolme-aino Jumala Pühha.

1. Agga ma annan teile teada, wennad, sedda armo-õppetust, mis ma teile ollen kulutanud, mis teie ka ollete wastowotnud, mis sees teie ka seisate,
2. Mis läbbi teie ka önsaks sate, kui teie sedda nenda peate, mil wisil minna teile ollen kulutanud, olgo siis, et teie ollete ilma asjata usknud.
3. Sest ma ollen keigeessite teile sedda annud, mis minna ka ollen sanud, et Kristus on surnud meie pattude eest kirjade järrele.
4. Ja et temma on maetud, ja et ta on üllestousnud kolmandamal päwal kirjade järrele.
5. Ja et ta on nähtud Kewast, pärast neist 4 kahhetekümnest.
6. Pärast on temma nähtud enam kui wiest saast wennast ühhel hobil, kelle seast weel siit sadik surem hulk ellus on, agga monningad on ka maggama läinud.
7. Pärast on temma nähtud Jakobussest, pärast keikist Apostlidest.
8. Agga wimaks keikide järrel on temma ka minnust kui ühhest enneaegsest nähtud.
9. Sest ma ollen keigewähhem Apostlide seast, kes ei olle wäärt, et mind Apostliks hütakse, se--pärast, et ma Jumala koggodust ollen takkakiusanud.
10. Agga Jumala armust ollen minna, mis ma ollen, ja temma arm minno wasto ei olle mitte tühhine olnud, waid ma ollen palju enam tööd teinud, kui nemad keik; agga ei mitte minna, waid Jumala arm, mis minnoga on.)
11. Olgo nüüd minna ehk nemmad, nenda kulutame meie, ja nenda ollete teie usknud.
12. Agga kui Kristust kulutakse, et temma on surnust üllesärratud, kuidas siis monningad teie seast ütlewad, et ei olle surnutte üllestousmist?
13. Agga kui ei olle surnutte üllestousmist, siis ei olle ka Kristus üllesärratud.
14. Agga kui Kristus ei olle üllesärratud, siis on meie jutlus üks tühhi assi, agga teie usk on ka üks tühhi assi.
15. Agga meid leitakse ka kui Jumala walle--tunnistajad ollemast, et meie Jummalast olleme tunnistanud, et ta Kristust on üllesärratanud, kedda temma ei olle üllesärratanud, kui surnud ülles ei ärrata.
16. Sest kui surnud ülles ei ärrata, siis ei olle ka Kristus üllesärratud.
17. Agga kui Kristus ei olle üllesärratud, siis on teie usk tühhine; siis ollete teie alles omma pattude sees.
18. Siis on ka need, kes Kristusse sees on läinud maggama, hukka läinud.
19. Kui meie sellesinnatse ello sees ükspäinis Kristusse peäle olleme lootnud, siis olleme meie keikide innimeste seast keigearmotumad,

20. Agga nüüd on Kristus surnust üllesärratud, ja on essimesseks sanud nende seast, kes on läinud maggama.
21. Sest, et ühhe innimesse läbbi surm on, siis on ka ühhe innimesse läbbi surnutte üllestousminne.
22. Sest nendago Adama sees keik ärrasurrewad, nenda peab ka keik Kristusse sees ellawaks tehtama:
23. Agga iggaüks omma korra pärrast, essimenne on Kristus, pärrast need, kes Kristusse pärralt on, kui ta tulleb;
24. Pärrast tulleb ots, kui temã sedda kunning--riki saab annud Jummalale ja Issale, kui ta keige wallitsusse, ja keige melewalla, ja wäe peäle saab otsa teinud.
25. Sest ta peab kui kunningas wallitsema, kunni temma keik waenlased ennese jalge alla saab pannud.
26. Wiimne waenlane, kelle peäle otsa tehakse, on surm.
27. Sest ta on keik temma jalge alla pannud, agga kui ta ütleb, et keik temma alla on pandud, siis on awwalik, et se ei olle allapandud, kes keik temma alla on pannud.
28. Agga kui keik temma alla pannakse, siis peab ka Poega isse selle alla pandama, kes keik temma alla on pannud, et Jummal keik olleks keikide sees.
29. Mis tewad muido need, kedda surnutte pärrast ristitakse, kui surnud koggone ülles ei ärrata? mikspärrast ristitakse neid ka surnutte pärrast?
30. Ja mikspärrast olleme meie ka iggal tunnil häddas?
31. Minna surren iggapääw, sedda ütlen ma tõeste meie kiitlemisse pärrast, mis mul on Kristusse Jesusse meie Issanda sees.
32. Ollen minna innimesse wisil Ewesusses metsalistega taplenud, mis mul sest kasso on, kui surnud ülles ei ärrata? Sögem ja jogem, sest homẽ surreme ärra, ütleb monni.
33. Äрге eksige mitte: Kurjad kõnned rikkuwad head kombed ärra.
34. Ärkage öiete ülles, ja ärge tehke mitte patto; sest monningad ei tea ühtegi Jummalast, sedda ütlen minna teile häbbiks.
35. Agga monni wottab öölda: Kuida peawad surnud üllestousma? ja missugguse ihhoga tullewad nemmad?
36. Rumãll! mis sa külwad, ei se sa ellawaks, kui temma ei surre.
37. Ja kui sa külwad, ei külwa sa sedda ihho, mis peab sündima, waid paljast iwwa, olgo nisso ehk teistsuggu wilja.
38. Agga Jummal annab temmale ihho, nenda kui ta tahhab, ja iggaühhe seemnele omma ihho.
39. Keik lihha ei olle mitte ühhesuggune lihha, waid isse on innimeste lihha, ja isse on weiste lihha, ja isse kallade, ja isse on lindude lihha.
40. Ja on taewalikkuid ihhusid, ja mapeälsid ihhusid; agga isse on taewalikkude au, ja isse ma-peälste au.

41. Isse on päikesse selgus, ja isse ku selgus, ja isse tähtede selgus; sest ühhel tähhel on ennam selgust kui teisel.
42. Nenda on ka surnutte ülestousminne; kadduwas põlwes külwatakse ihho, hukkaminnematta põlweks ärratakse sedda ülles.
43. Auta külwatakse, auga ärratakse ülles; nödrusses külwatakse, wäes ärratakse ülles.
44. Üks lihhalik ihho külwatakse, üks waimolik ihho ärratakse ülles; Üks lihhalik ihho on, ja on üks waimolik ihho.
45. Nenda on ka kirjutud: Essimenne innimenne Adam on tehtud ellawaks hingeaks; wiimne Adam waimuks, kes ellawaks teeb.
46. Agga essimenne ei olle mitte se waimolik, waid se lihhalik, pärrast on se waimolik.
47. Essimenne innimenne mullast, on mullane, teine innimenne on Issand taewast.
48. Mähhärdune se mullane on, sähhärdused on ka need mullased; ja mähhärdune se taewane on, sähhärdused on ka need taewased.
49. Ja otse nenda kui meie olleme mullase kuio kannud, nenda peame meie ka taewase kuio kandma.
50. Agga sedda ütlen minna, wennad, et lihha ja werri ei woi mitte Jummalale riki pärrida, egga kadduw assi ei woi hukkaminnematta põlwe pärrida.
51. Wata, ma ütlen teile ühhe sallaja asja: ei meie kül keik lähhä maggama, agga meid keik peab mudetama,
52. Äkkitselt ühhe silma pilkmisses wiimse passunaga; sest passun peab hüüdma, ja surnud peawad ülestousma hukkaminnematta põlwes, ja meid peab mudetama.
53. Sest sesinnane kadduw assi peab ennese peäle wotma hukkaminnematta põlwe, ja sesinnane surrelik peab ennese peäle wõtma surrematta põlwe.
54. Agga kui sesinnane kadduw assi ennese peäle wottab hukkaminnematta põlwe, ja sesinnane surrelik wottab ennese peäle surrematta põlwe, siis saab se sanna töeks, mis kirjutud on: Surm on ärraneeldud woimusse sisse.
55. Surm, kus on sinno astel? pörgo-haud, kus on sinno woimus?
56. Agga surma astel on pat, ja patto wäggi on käsk.
57. Agga tänno Jummalale, kes meile woimust annab meie Issanda Jesusse Kristusse läbbi.
58. Sepärrast, mo armad wennad, olge kindlad, likumatta, ja sage ikka täiemaks Issanda tö sees, et teie teate, et teie tö Issanda sees ei olle mitte üks tühhi assi.

16. Peatük.

Sest rahhast, mis Jerusalemma waestele pididi koggutama.

1. Agga otsego minna se rahha pärrast, mis pühhadele koggutakse, ollen seädnud Kalatia-ma koggodustele, nenda tehke teie ka.
2. Igga essimessel näddala päwal pango iggaüks teie seast middagi ennese jure kokko, ja koggugo warrandust sedda möda, kui temmal se joud on, et siis wast sedda rahha ei kogguta, kui ma tullen.
3. Agga kui ma saan senna sanud, tahhan minna läkkitada neid, kedda teie ramatude läbbi arwate seks kölbawad, et nemmad teie andi Jerusalemma peawad wima.
4. Ja kui se wäärt on, et minna ka senna lähhän, siis peawad nemmad minnoga ühhes minnema.
5. Agga ma tahhan teie jure tulla, kui minna Makedonia-maalt läbbi lähhän; (Sest Makedonia-maalt lähhän ma läbbi.)
6. Ehk minna jään wahhest teie jure, ehk ollen ka ühhe talwe, et teie mind sadate, kuhho ma ial lähhän.
7. Sest minna ei tahha teid nüüd mitte, möda minnes, nähha; waid ma lodan tükkiks aiaks teie jure jäda, kui Issand lubba annab.
8. Agga ma jään Nellipühhini Ewesusse liña.
9. Sest mulle on suur ja wäggew uks lahti tehtud, ja seäl on palju wastopannejaid.
10. Agga kui Timoteus tulleb, siis katske, et ta ilma kartmatta teie jures woiks olla, sest ta teeb Issanda tööd, nenda kui minnagi.
11. Ärgo pango siis ükski tedda ei mikski, waid saatke tedda rahho sees, et ta minno jure woib tulla, sest ma otan tedda wendadega.
12. Agga wennast Apollossest teädke, et ma tedda saggedaste ollen maenitsenud, et temma wendadega teie jure pididi minnema, ja temmal es olle polegi sedda meelt, et ta nüüd pididi tullemä; agga kül ta tulleb, kui temmal ennast aega on.
13. Walwage, seiske uskus, olge kui mehhed, sage kangeks.
14. Keik teie asjad sündko armastusses.
15. Agga minna maenitsen teid, wennad: Teie tunnete Tehwana perret, et temma se essimenne on Ahkaja-maal, ja nemmad on isseennast pühhade kässilissiks heitnud,
16. Et ka teie nisugguste alla ennast heidate, ja iggaühhe alla, kes ka aitab, ja tööd teeb.
17. Agga ma ollen römus Tehwana, ja Wurtunatusse ja Ahkaiusse tullemisse pärrast, sest nemmad on sedda täitnud, mis mul teie polest pudo olli.

18. Sest nemmad on minno ja teie waimo jahhutanud, sepärrast piddage kalliste nisuggused.
19. Asia ma koggodussed läkkitawad teile terwit. Akilas ja Priskilla läkkitawad teile palju terwit Issanda sees, selle koggodussega, mis nende koias on.
20. Keik wennad läkkitawad teile terwit. Terretage ennast issekeskes pühha su-andmissega.
21. Minno terretaminne on omma Paulusse käega.
22. Kui kegi Issandat Jesust Kristust ei armasta, se olgo ärranetud, Maranata.
23. Issanda Jesusse Kristusse arm olgo teiega.
24. Minno armastus on teie keikidega Kristusse Jesusse sees. Amen.ramat, mis Korintusse-rahwale on kirjutud Ewesusse-liñnast, ja läkkitud Tehwana ja Wurtunatusse ja Ahkaiusse ja Timoteussega.

Essimenne

1 Ramato Ots, mis Korintusse-rahwale kirjutud.

Apostli Paulusse teine Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

1. Peatük.

Paulusse kannatus temma kiusatusse sees.

1. Paulus Jesusse Kristusse Apostel Jummal tahtmisse järrele, ja wend Timoteus, Jummal koggodussele, mis Korintusse liñnas on, keige pühhadega, kes keige Ahkaja maal on.
2. Arm olgo teile ja rahho Jummalast meie Issast, ja Issandast Jesussest Kristussest.
3. Kidetud olgo Jummal, ja meie Issanda Jesusse Kristusse Issa, se süddamelikko hallastusse Issa, ja keige trööstimisse Jummal,
4. Kes meid trööstib keige meie willetsusse sees, et meie woime trööstida neid, kes keige--sugguse willetsusse sees on, se trööstimissega, misga meid endid Jummalast trööstitakse.
5. Sest otsego meil Kristusse kannatamissi palju on, nenda trööstitakse meid ka rohkeste Kristusse läbbi.
6. Olgo meil nüüd willetust, siis sünnib se teie trööstimisseks ja önnistusseks, mis wäggew on teie sees, kui teie kannatate needsammas kannatamissed, mis

meiege kannatame: ehk kui meid trööstitakse, siis sünnib se ka teie trööstimisse ja õnnistusse pärrast.

7. Ja meie lotus teie pärrast on kindel, sest et meie teame, et otsego teie ossa sate neist kannatamistest, nenda ka sest trööstimisest.

8. Sest meie ei tahha mitte, wennad, et teil peab teadmatta ollema meie willetsus, mis meil Asia-maal on olnud, et meid üpris wägga waewati ülle meie rammo, nenda et meie kahhe wahhel ollime ka omma ello pärrast:

9. Waid meil olli meie enneste arwates surm kä, et meie ei piddand enneste peäle lootma, waid Jummal peäle, kes surnud üllesärratab,

10. Kes meid ni surest surmast on päästnud, ja weelgi päästab; kelle peäle meie lodame, et temma meid ka eddespidi päästab,

11. Kui ka teie ühtlase palwega meie eest appi tullete, et se armo-anni pärrast, mis meile mitmest innimesest on sadetud, ka tänno peaks tehtama mitme läbbi meie eest.

12. Sest meie kiitleminne on se, et meile meie südda tunnistust annab, et meie Jummal waggadusses ja selges meles, ei mitte lihhalikkus tarkusses, waid Jummal armus ma-ilmas olleme ellanud; agga keigeennamiste teie jures.

13. Sest meie ei kirjota teile muud middagi, kui agga sedda, mis teie loete, ehk ka tunnete; agga ma lodan, et teie sedda ka otsani peate tundma.

14. Nenda kui teie meid ka wähha ollete tunnud; sest meie olleme teie kiitleminne, nenda kui teie ka meie kiitleminne ollete Issanda Jesusse päwal.

15. Ja nisugguse lotusse sees tahtsin minna enne teie jure tulla, et teie ühhe teise armo-anni woiksite sada,

16. Ja ma tahtsin teilt läbbi miñna Makedonia-male, ja jälle Makedonia-maalt teie jure tulla, ja teitist ennast lasta sata Juda-male.

17. Kui ma nüüd sedda nou piddasin, kas ma siis kawwalust prukinud? ehk kas minna lihha polest nou pean, mis nou ma pean? et jah jah, ja ei mitte, ei mitte, peab üks ikka mo jures ollema.

18. Agga Jummal on ustaw, et meie sanna teie jures ei olle olnud jah, ja, ei mitte,

19. Sest Jummal Poeg Jesus Kristus, kes meie läbbi teie seas on kulunud minno ja Silwanusse ja Timoteusse läbbi, ei olnud mitte jah, ja, ei mitte, waid jah olli temma sees,

20. (Sest ni mitto Jumala tootust on, need on temma sees jah, ja temma sees amen,) Jummal auuks meie läbbi.

21. Agga kes meid kinnitab teiega Kristusse sisse, ja kes meid on woidnud, se on Jummal,

22. Kes meid ka pitseriga on kinnitanud, ja annud Waimo panti meie süddamesse.

23. Agga ma kutsun Jummalat tunnistajaks omña hinge peäle, et ma teile ollen armo annud ses, et minna weel mitte ei olle Korintussesse tulnud.

24. Ei mitte, et meie olleme issandad teie usso ülle, waid meie olleme teie rōmo abbimehhed: sest teie seisate uskus.

2. Peatük.

Sedda waest, kes pattust pöörnud, peab jälle wasto--wõtma.

1. Agga minna ollen ennesele sedda nou wōtnud, ei mitte kurbdusses jälle teie jure tulla.
2. Sest kui minna teid kurwastan, kes on siis, kes mind rōmustab, kui agga se, kes minnust on kurwastud.
3. Ja seddasamma ollen ma teile kirjotanud, et mulle, teie jure tulles, kurwastust ei sa neist, kelle pärrast ma piddin rōmustama; sest et mul teist keikist se lotus on, et minno rōöm teie keikide rōöm on.
4. Sest minna ollen teile kirjotanud sure willetsusse ja süddame ahhastusse sees mitme silma-pissaraga, ei mitte, et teie piddite kurwaks sama, waid et teie sedda armastust piddite tundma, mis mul on wägga rohkeste teie wasto.
5. Agga kui kegi on kurwastust saatnud, se ei olle mind kurwastanud, waid politi teid keik, et minna tedda ennam ei waewa.
6. Sellesuggusel on sest sõitlussest kül, mis mitmest on sündinud,
7. Nenda et teie se wasto enneminne peate andeks sama, ja tedda trööstima, et sähhärdust surema kurwastusse läbbi ärra ei neelta.
8. Sepärrast maenitsen minna teid, et teie temmale sedda armastust kinnitate.
9. Sepärrast ollen ma teile ka kirjotanud, et ma teäda saaksin teie selget meelt, kas teie keikipiddi sannakuuljad ollete.
10. Agga kennele teie middagi andeks annate, sellele annan minna ka andeks ; sest kui minnagi kellelegi middagi andeks annud, ollen ma andeks annud teie pärrast Kristusse nähhes, et meid sadanast ei pea pettetama.
11. Sest temä mötted ei olle meil teädmatta.
12. Agga kui ma Troaliñna tullin, Kristusse armo-öppetust kulutama, ja mulle olli uks lahti tehtud Issanda sees, ei olnud mul rahho ommas waimus, sepärrast et minna omma wenda Titust ei leidnud;
13. Waid minna jätsin neid Jummalaga, ja läksin ärra Makedonia-male.
14. Agga tänno Jummalale, kes meile ikka woimust annab Kristusse sees, ja teeb omma tundmisse haiso awwalikkuks meie läbbi keiges paikas.
15. Sest meie olleme Jumalale üks hea Kristusse hais nende sees, kes önsaks sawad, ja nende sees, kes hukka lähhäwad.
16. Neilesinnatsile kül üks surma hais surmaks; agga teistele üks ello hais elluks: ja kes kölbab seks?
17. Sest meie ei olle mitte kui mitto, kes Jummalaga sanna seggawad, waid kui selgest melest, ja kui Jummalaga seest, Jumala ees, rägime meie Kristusses.

3. Peatük.

Paulus kostab armo-õppetusse ammeti eest, arwab armo-õppetust ja kässo-õppetust wastastikko.(Epistel kahheteistkümmemal pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Hakkame meie siis ta isseennast kiitma, woi kas meil kitusse ramatuid teie kätte tarwis on, kui monnil, ehk kitusse ramatuid teie käest?
2. Teie ollete meie ramat, meie süddamesse kirjutud, mis tunnukse ja loetakse keikist innimestest;
3. Kes teie ollete awwalikkuks sanud, et teie Kristusse ramat ollete, meie ammeti läbbi walmistud, ja ei mitte ramato-mustaga, waid ellawa Jummal Waimoga kirjutud, ei mitte kiwwiste lauakeste sisse, waid lihhalikkude süddame lauakeste sisse.
4. Agga nisuggune lotus on meil Kristusse läbbi Jummal pole.
5. Ei mitte, et meie isseennestest kõlbame middagi arwata kui isseennestest, waid meie kõlbduš tulleb Jummalast,
6. Kes meid ka on teinud kõlbawaks ue seädusse teenriks, ei mitte kirja-tähhe, waid Waimo sullasiks ; sest kirja-täht surretab, agga Waim teeb ellawaks.
7. Ja kui surma ãmet kirja-tähtes, mis kiwwide sisse olli tikkitud, au sees olnud, nenda et Israeli lapsed ei woinud mitte üksi silmi Mosesse pallesse wadata temma palle au pärrast, mis siiski pididi ärralöpma:
8. Kuis ei peaks palju ennam Waimo ammet au sees ollema?
9. Sest kui hukkamoistmisse ammetil au olnud, palju ennam on üpris surema au sees öigusse ammet.
10. Sest ka se, mis auustud olnud, ei olle mitte auuks arwata selle asja sees, selle üpris sure au wasto, mis Waimo ammetil on.
11. Sest kui au sees olli se, mis pididi ärralöpma, palju ennam on au sees se, mis jääb.)
12. Et nüüd meil nisuggune lotus on, prugime meie suurt julgust räkides,
13. Ja ei te mitte nenda, kui Moses, kes kattet omma palle peäle panni, et Israeli lapsed ei woinud mitte üksi silmi wadata selle otsa peäle, mis pididi ärralöpma;
14. Waid nende meled on kowwaks sanud; sest tännapäwani jääb sesamma katte wanna seädusse luggemisse jure, ja sedda kattet ei woeta mitte peält ärra, mis wast Kristusse sees ärra--löppeb.
15. Sest tännapäwani, kui Mosest loetakse, siis seisab se katte nende süddame peäl; agga
16. Kui nemäđ sawad Issanda pole pöörnud, siis woetakse se katte ümbert ärra.
17. Agga Issand on se Waim, kus nüüd Issanda Waim on, seäl on wabbadus.

18. Agga meid keik, kes meie Issanda au katmatta pallega otsego peeglis näme, mudetakse sellesamã kuiuks, ühhest auust teise, otsego Issanda Waimust.

4. Peatük.

Armo-õppetus sadab kasso neile, kes risti al on.(Epistel Pertli päwal.

1. Sepärrast et meil nisuggune ammet on, nenda kui meie peäle on armo heidetud, ei tüddi meie mitte ärra;
2. Waid meie olleme ärraheitnud sallajad häbbi asjad, ja meie ei ella mitte tiggeda kawwalusse sees, ei meie segga ka mitte Jummal sanna ärra, waid töe teäda-andmisega näitame meie ennast wälja keige innimeste süddame-tunnistusse wasto Jummal ees.
3. Kui nüüd ka meie armo-õppetus on kinni--kaetud, siis on se nende sees kinnikaetud, kes hukka sawad,
4. Kelle sees sellesinnatse ma-ilma jummal nende uskmatta rahwa meled söggedaks teinud, et neile ei pea paistma armo-õppetusse walgus Kristusse auust, kes on Jummal kuio.
5. Sest meie ei kuluta mitte isseennast, waid Kristust Jesust Issanda ollewad, agga meid ennast teie sullased Jesusse pärrast.
6. Sest Jummal, kes käskis walgust pimmedusse seest wäljapaista, on Se, kes meie süddame õ sees paistnud, et meie woiksime teisi Jummal au-tundmisega Jesusse Kristusse palle sees walgustada.
7. Agga meil on sesinnane warra soue-riistade sees, et se üpris suur wäggi Jummal pärralt olleks õ, ja ei mitte meist.
8. Meid waewatakse keikipiddi, agga meie ei ahhasta ennast mitte: meie olleme kui ilma nouta, agga meie ei olle mitte koggoniste ilma nouta.
9. Meid kiusatakse takka, agga meid ei jäeta mahha: meid wissatakse mahha, agga meie ei sa hukka.
10. Meie kañame ikka ennesega Issanda Jesusse surretamist ommas ihhus, et ka Jesusse ello meie ihhus woiks awwalikkuks sada.)
11. Sest meid, kes meie ellame, antakse ikka surma Jesusse pärrast, et ka Jesusse ello meie surrelikko lihha sees woiks awwalikkuks sada.
12. Nenda on kül risti- surm wäggew meie sees, agga ello teie sees.
13. Agga et meil sesamma usso Waim on, sedda möda, kui kirjutud on: Minna ollen usknud, sepärrast ollen ma räkinud, ja meiegi ussume, sepärrast räkime meie ka:
14. Ja meie teame, et se, kes Issandat Jesust on üllesärratanud, wöttab meid ka Jesusse läbbi üllesärratada, ja teiega ennese ette seäda.

15. Sest se keik sünnib teie pärrast, et se üpris rohke arm mitme innimesse tännamisse läbbi peaks rohke ollema Jummal auuks.
16. Sepärrast ei wässi meie mitte ärra, waid et kül meie wäljaspiddine innimenne ärrarikkutakse, ommeti uendakse se seestpiddine innimenne pääw päwalt.
17. Sest meie willetsus, mis on silma-pilkmisses aiaks ja kerge, sadab meile iggawest ja üpris wägga suurt au;
18. Sest et meie mitte tähhele ei panne sedda, mis nähtaw, waid mis näggematta on; sest nähtawad asjad on aialikkud, agga näggematta asjad on iggawessed.

5. Peatük.

Usklikkude rööm keige willetsusse wasto, ja Jummal armo-öppetusse wäggi.

1. Sest meie teame, kui meie maia mullane hone mahhakistakse, et meil üks ello--asse on Jummal käest, üks hone, mis ei olle kättega tehtud, ja on iggawenne taewas.
2. Sest ka selle maia sees öhkame meie, ja iggatseme omma ello-aseme järrele, mis taewast on, et saaksime sellega kaetud.
3. Kui meie agga olleme ehhitud, ei pea meid allasti leitama.
4. Sest meiege, kes siin maias olleme, öhkame, ja olleme waewatud, sest et meie ei tahha riette peästmist, waid katmist, et se, mis surrelik on, saaks ärraneeldud ellust.
5. Agga kes meid seña tarwis walmistab, se on Jummal, kes ka meile Waimo panti on annud.
6. Sepärrast olleme meie julged iggal aial, ja teame, et kunni meie koddo olleme ihhus, siis olleme meie Issanda jurest ärra;
7. Sest meie ellame usso sees, ei mitte näggemisse sees.
8. Agga meie olleme julged, ja tahhaksime enneminne ihhust ärra olla, ja koddo olla Issanda jures.
9. Sepärrast püame meie ka wägga temma mele pärrast olla, ehk meie olleme koddo, ehk olleme wäljas.
10. Sest meie peame keik awwalikkuks sama Kristusse kohto-järre ees, et iggaüks peab sedda möda sama, kui temma ihhus on teinud, olgo hea ehk kurri.
11. Et meie nüüd Issanda hirmo teame, siis melitame meie innimessi, agga Jummalale olleme meie awwalikkuks sanud; agga ma lodan, et meie ka teie süddame-tunnistusses awwalikkud olleme.

12. Sest meie ei kida ennast mitte jälle teie ees, waid meie anname teile sedda asjaks, et teie meist woiksite kitelda, et teil woiks olla middagi nende wasto, kes silma-näo polest kiitlewad, ja ei mitte süddame polest.
13. Sest ehk meie olleksime otsego melest ärra, se olleme meie Jummalale, ehk olleme targa melega, se olleme teile.
14. Sest Kristusse armastus aiab meie peäle.
15. Ja meie arwame sedda, et kui üks keikide eest on ärrasurnud, siis on keik ärrasurnud, ja temma on keikide eest ärrasurnud, et need, kes ellawad, ei pea enam ennestele ellama, waid sellele, kes nende eest on ärrasurnud ja üllesärratud.
16. Sepärrast ei tunne meie sest aiast keddagi lihha polest, ja ehk meie ka Kristust lihha polest olleme tunnud, siis ei tunne meie tedda nüüd mitte enam lihha polest.
17. Sepärrast kui kegi KRISTUSSE sees on, siis on ta uus loom ; wannad asjad on möda läinud, wata, keik on ueks x sanud.
18. Agga se on keik Jummalast, kes meid on isseennesega ärraleppitanud Jesusse Kristusse läbbi, ja on meile ärraleppitamisse ammetit annud.
19. Sest et Jummal olli Kristusse sees, ja leppitas ma-ilma isseennesega ärra, ja ei arwanud neile mitte nende ülleastmisses süüks, ja temma on meie sisse pannud ärraleppitamisse sanna:
20. Sepärrast olleme meie nüüd Kässud Kristusse assemel, otsego maenitseks Jummal meie läbbi, siis pallume meie nüüd Kristusse assemel: Andke ennast Jummalaga ärraleppitada.
21. Sest temma on tedda, kes ühhestki pattust ei teädnud, meie eest patto-ohwriks teinud, et meie piddime Jummalaga öigusseks x sama temma sees.

6. Peatük.

Maenitsus, et Jummalaga armo peab hästi ja ausaste wastowõtma. (Epistel essimessel pühhapäwal Paastus.

1. Agga meie kui abbimehhed maenitseme teid ka, et teie Jummalaga armo ei pea asjata wastowõtma.
2. Sest temma ütleb: Minna ollen sind armsal aial kuulnud, ja ollen sind önnistusse päwal aitnud. Wata, nüüd on se öige armas aeg, wata, nüüd on se önnistusse pääw.
3. Meie ei anna ühhegi asja sees ei ühtegi pahhandust, et meie ammet ei sa ärranaertud;
4. Waid keikis näitame meie ennast wälja kui Jummalaga teenrid, sures kannatusses, mitmes willetsusses, mitmes häddas, mitmes ahastusses,

5. Hawus, wangis, mässamistes, mitmes töös, mitmes walwamisses, mitmes paastmisses,
6. Puhhastusses, tundmisses, pitkas meles, heldusses, pühhas Waimus, armastusses, mis ep olle sallalik,
7. Tõe sannas, Jummal wäes, öigusse söa--riistade läbbi parremal ja pahhemal polel,
8. Au ja häbbi läbbi, kurja könne ja hea könne läbbi, kui eksitajad, ja siiski tössised:
9. Kui tundmatta, ja ommeti kül tutwad, kui need, kes surrewad, ja wata, meie ellame: kui need, kedda karristakse, ja kedda ommeti ei surmata.
10. Kui kurwastud, agga ikka röömsad: kui waesed, agga kes paljo rikkaks teggewad; kui need, kennel middagi ei olle, ja kelle kä ommeti keik on.
11. Oh Korintusse rahwas! meie su on teie wasto lahti tehtud, meie südda on wäljalautud.
12. Teil ei olle kitsast meie sees, waid teil on kitsas ommas süddames.
13. Agga minna ütlen teile kui omma lastele sest wasta-tassumissest, lautage teie ennast ka meie wasto wälja!
14. Äрге weddage mitte woõras ikkes uskmatta rahwaga ; sest mis on öigussel teggemist üllekohtoga? mis on walgussel teggemist pimmedussega?
15. Kuida sünnib Kristus ja pahharet ühte? ehk mis ossa on usklikkul ühhe uskmatta innimessega?
16. Kuida sünnib Jummal tempel ühte woõraste jumalattega? sest teie ollete ellawa Jummal tempel, nenda kui Jummal on üttelnud: Ma tahhan nende sees ellada, ja nende sees käia, ja tahhan nende Jummal olla õ, ja nemmad peawad mulle ühheks rahwaks ollema.
17. Sepärrast minge nende seast ärra, ja lahhutage eñast, ütleb Issand, ja ärge putuge mitte rojase külge, siis tahhan minna teid sissewötta.
18. Ja ma tahhan teile Issaks olla, ja teie peate mulle poegeks ja tütriaks ollema, ütleb keigewäggewam Issand.

7. Peatük.

Maenitsus, et peab pühhaste ellama ihho ja hinge polest. Waimolik kurbdus sadab kasso.

1. Et meil nüüd nisuggused tootussed on, minno armad, siis tehkem ennast keigest lihha ja waimo rojussest puhtaks, ja lõppetagem sedda pühhitsemist Jummal kartusse sees.
2. Wõtke meid wasto; meie ei olle ühhelegi üllekohto teinud, meie ei olle keddagi ärrarikkunud, meie ei olle keddagi petnud.

3. Sedda ei ütle minna mitte teie hukkamoistmisseks; sest minna ollen enne üttelnud, et se nou on meie süddames, teiega surra ja ellada.
4. Mul on suur julgus räkides teie wasto, mul on palju kiitlemist teie pärrast, ma ollen römo täis: minnul on wägga rohke rööm keiges meie willetsusses.
5. Sest kui meie ka Makedonia-male saime, ei olnud meie lihhal ühtegi hingamist, waid keiki--pidi waewati meid, wäljaspiddi olli palju taplust, seestpidi palju kartmist.
6. Agga Jummal, kes allandlikkud trööstib, on meid trööstinud Titusse tullemisse läbbi.
7. Agga ei mitte ükspäinis temma tullemisse läbbi, waid ka se trööstimisse läbbi, misga temma teie pärrast olli trööstitud, kui ta meile kulutas teie iggatsemist, teie ullumist, teie suurt hoolt minno pärrast, nenda et minna weel ennem röömsaks sain.
8. Sepärrast, ehk minna teid kül ramatoga ollen kurwaks teinud, ei kahhetse ma sedda mitte, ehk minna ka olleksin kahhetsenud; sest ma nään, et se ramat teid agga ürrikesseks aiaks on kurwastanud.
9. Nüüd ollen minna römus, ei mitte sepärrast, et teie ollete kurwaks sanud, waid et teie ollete kurwaks sanud mele-parrandamisseks; sest teie ollete Jumjala pärrast kurwastud, et teie ühheski asjas kahjo meist ei olle sanud.
10. Sest se kurwastus Jumjala pärrast sadab mele--parrandamist önnistusseks, mis ei kahhetseta, agga ma-ilma kurwastus sadab surma.
11. Sest wata, sesamma, et teie Jumala pärrast ollete kurwaks sanud, mis suurt hoolt on se teile saatnud? missuggust wastamist, ja mele-pahhandust, ja kartust, ja iggatsemist, ja öiget wihha, ja kättemaksmist? teie ollete keikipiddi wälja näitnud, eñast puhtad ollewad sest tööst.
12. Sepärrast ehk minna teile kül ollen kirjotanud, siis ei olle se mitte sündinud selle pärrast, kes kurja teinud, egga selle pärrast, kellele kurja on tehtud, waid sepärrast, et meie hool teie pärrast awwalikkuks piddi sama teie jures, Jumjala ees.
13. Sepärrast olleme meie trööstitud, teie trööstimisse pärrast, agga meie olleme palju ennem römustud Titusse römo pärrast, et temma waim teist keikist on jahhutud.
14. Sest kui minna temma wasto teitest middagi ollen kiitlenud, siis ei olle mul sest häbbi olnud, waid otsego meie teile keik töes olleme räkinud, nenda on ka meie kiitleminne Titusse wasto töeks sanud.
15. Ja temmal on üpris wägga halle südda teie wasto, kui ta mötleb teie keikide sannakuulmisse peäle, kuitao teie tedda kartusse ja wärristussega ollete wastowotnud.
16. Sepärrast ollen ma römus, et minna keikis teie peäle woin lota.

8. Peatük.

Maenitsus, et rahha peab waestele kokkopannema.

1. Agga meie anname teile teada, wennad, Jummalä armo, mis Makedonia-ma koggodustele on antud,
2. Et kui neid mitme willetsusse läbbi kiusati, olli nende rööm üpris suur, ja ehk nemmad koggone waesed ollid, on nemmad kummatagi wagga süddamega rohkeste annud,
3. Sest (ma tunnistan sedda) nemmad ollid keige jou polest ja ülle jou walmis andma,
4. Ja pallusid meid mitme maenitsusega, et meie piddime sedda andi ja jaggamisse toimetamist ende kätte wotma, ja pühhadele wima.
5. Ja nemmad ei teinud mitte ükspäinis nenda, kui meie lootsime, waid nemmad andsid isseennast essiti Issandale, pärrast meile, Jummalä tahtmisse läbbi:
6. Et meie piddime Titust maenitsema, et temma nenda, kui ta enne olli hakkanud, ka sedda andi teie jures pididi lõppetama.
7. Agga otsego teie keikis rikkad ollete, uskus ja sannas, ja tundmisses, ja keigesugguses ussinusses, ja ommas armastusses meie wasto, nenda tehke, et teie ka sellesinnatse anni sees rikkad ollete.
8. Minna ei ütle sedda mitte kui käskides, waid teiste ussinusse läbbi kiusan minna ka teie armastust, kas se tössine on.
9. Sest teie teate meie Issanda Jesusse Kristusse armo, et temma teie pärrast on waeseks sanud, kui ta rikkas olli, et teie temma waesusse läbbi piddite rikkaks sama.
10. Ja ses annan minna omma nou, sest se tulleb teile kassuks, kes teie jo mullo ollete enne hakkanud, mitte ükspäinis sedda teggema, waid ka sedda tahtma.
11. Agga nüüd lõppetage ka sedda teggemist, et nenda kui hea meel on, et teie tahhate, nenda olgo ka hea meel, et teie lõppetate sest, mis teil kä on.
12. Sest kui kellelgi enne hea meel on, siis on temma öiete armas sedda möda, kui temmal on, ei mitte sedda möda, kui temmal ei olle.
13. Sest sedda ütlen ma, ei mitte, et teistel peab hõlpo ja teil willetsus ollema ; waid ühhesugguse arro pärrast aidago selsinnatsel aial teie rikkus nende pudo,
14. Et ka nende rikkus woiks teie pudo aidata, et ühhesuggune arro woiks olla:
15. Nenda kui kirjutud on: Kes palju koggunud, sel ei olnud liaks, ja kes pissut koggunud, sel ei olle wähhem olnud.
16. Agga tänno olgo Jummalale, kes nisuggust hoolt teie pärrast Titusse süddamesse on annud,

17. Sest temma wottis kül sedda maenitsust wasto: agga et ta ussinam olli, siis on temma isse hea melega teie jure läinud.
18. Agga meie olleme ühhe wenna ühtlase temmaga läkkitanud, kedda kidetakse armo-õppetusse pärrast keikist koggodustest.
19. Agga ei mitte ükspäinis se, waid temä on ka neist koggodustest meie teeseltsimehheks wallitsetud sellesinnatse anniga, mis meist toimetatakse Issanda ennese auuks, ja teie hea mele tähheks.
20. Ja meie hoiame ennast se eest, et ükski meid ei pea laitma se rohke anni pärrast, mis meist toimetakse,
21. Ja nouame head, ei mitte ükspäinis Issanda ees, waid ka innimeste ees.
22. Agga meie olleme nendega läkkitanud omma wenda, kedda meie mitmes asjas olleme saggedaste tunnud ussina ollewad, agga nüüd palju ussinama selle sure lotusse pärrast, mis temmal teie peäle on.
23. Olgo se Titus, kes minno seltsimees ja abbimees on teie jures, ehk meie wennad, kes on koggoduste Apostlid ja Kristusse au.
24. Sepärrast näitke ülles, omma armastust ja meie kiitlemist teitest tössi ollewad, nende ees ja koggoduste ees.

9. Peatük.

Mispärrast sedda rahha waestele peab kogguma, ja et se pea, hea melega, ja ausaste peab sündima.(Epistel Lauritse päwal.

1. Sest se abbi pärrast, mis pühhadele peab sama, ei olle mul tarwis teile kirjutada.
2. Sest ma tean teie head meelt, mis ma teitest kidan Makedonia-rahwale, et Ahkaja-ma mullo jo on walmis olnud, ja et teie suur hool on mitto kihhutanud.
3. Agga ma ollen need wennad läkkitanud, et meie kiitleminne teie pärrast ses asja ei pea tühjaks minnema, et teie nenda, kui minna ollen räkinud, walmis olleksite,
4. Et, kui need Makedonia-mehhed minnoga tulleswad, ja teid ei leia walmis ollemast, meile (ei ütle minna, teile) häbbi ei sa septsinnatsest tössisest kiitlemisest.
5. Siis ollen minna arwanud tarwis ollewad need wennad maenitseda, et nemmad ele teie jure peawad minnema, ja enne walmis teggema teie enne tootud rohke anni, et se woiks walmis olla nenda kui rohke and, ja ei mitte kui sitkus.
6. Agga sedda ütlen minna: Kes kassinaste külwab, se peab ka kassinaste leikama, ja kes rohkeste külwab, se peab ka rohkeste leikama.
7. Iggaüks nenda kui temma ommas süddames ettewõttab, ei mitte kurwa melega, egga hädda pärrast; sest Jummal armastab ühhe röömsa andia.

8. Agga Jummal on wäggew keik armo rohkeste teile andma, et teie ikka keikis keigega woite rahhul ja rohked olla keige hea töle.
9. (Nenda kui kirjutud on: temma on külwand; ta on waestele annud, temma öigus kestab iggaweste.
10. Agga kes semet annab külwjale, se andko ka leiba toidusseks, ja tehko teie semet paljuks, ja kaswatago teie öigusse wilja.)
11. Et teie keikis rikkaks lähhäte keik head waggast süddamest teggema, mis meie läbbi Jummalale tänno sadab.
12. Sest sellesinnatse anni toimetamine ei täida mitte ükspäinis pühha rahwa pudo, waid saab ka se läbbi suremaks, et paljo Jummalat tännawad.
13. (Et nemmad sellesinnatse ausa toimetamisse läbbi Jummalat kiitwad sepärrast, et teie Kristusse armo-öppetust sannakulelikult üllestunnistate, ja waggast süddamest neile ja keikile ka jaggate.)
14. Ja et nemmad teie eest palluwad, ja iggatsewad teie järrele Jummal üpris sure armo pärrast, mis teie sees on.
15. Agga tänno olgo Jummalele, temma ilma arwamatta anni eest.

10. Peatük.

Maenitsus, et peab ennast hoidma walle-apostlide eksitamisse eest.

1. Agga minna isse Paulus maenitsen teid Kristusse tassase ja järrele-andja mele läbbi, kes ma teie jures olles kül allandik ollen, agga julge ollen teie wasto, kui ma ärra ollen.
2. Agga ma pallun, et mul ei olle tarwis teie jures olles, julge olla se julgussega, misga mind arwatakse liaks julge olnud ollewad nende wasto, kes meid arwawad otsego lihha järrel käiwad.
3. Sest meie käime kül lihha sees; agga meie ei söddi mitte lihha wisi järrele,
4. Sest meie woitlemisse söariistad ei olle mitte lihhalikkud, waid wäggewad Jummal läbbi kantsid ärrarikkuma,
5. Ja meie rikkume ärra need mötlemissed, ja keik kõrgust, mis ennast sureks töstab Jummal tundmisse wasto, ja wöttame keik mötted wangi Kristusse sannakuulmisse alla;
6. Ja olleme walmis keik sannakuulmatta wisid nuhtlema, kui teie sannakuulminne saab täis sanud.
7. Kas teie watate silma-näo järrele? kui kegi ennese meles se peäle julge on, et temma Kristusse pärralt on, se arwago sedda jälle isseennesest, et otsego temma Kristusse pärralt on, nenda olleme meie ka Kristusse pärralt.
8. Sest kui minna ka middagi ennam peaksin kiitlema meie melewallast, mis Issand meile on annud parrandusseks, ja ei mitte teie ärrarikkumisseks, ei saaks ma mitte häbbisse,

9. Et mind ei arwata, kui tahhaksin minna ramatude läbbi teid hirmutada.
10. Sest nemmad ütlewad: Kül need ramatud on rasked ja kanged, agga meie jures olles on ta nödder ihho polest, ja se könne on sant.
11. Üks sähhärdune möttelgo sedda, et mähhärdused meie olleme sanna sees ramatude läbbi ärra olles, sähhärdused olleme ka teo sees, teie jures olles.
12. Sest meie ei julge isseennast mitte monningatte sekka arwata, ehk nende sarnatseks panna, kes isseennast kiitwad; agga nemmad ei moista mitte, et nemmad isseennast omma enneste mötte järrele moötwad, ja isseennast isseennaste sarnatseks arwawad.
13. Agga meie ei tahha ennast mitte ülle möödo kita, waid selle nöri möödo järrele, mis möödogä Jummal meid on moötnud, et meie ka teie jure piddime sama.
14. Sest meie ei lähhä mitte ülle mära, otsego ei olleks meie mitte teie jure sanud; sest meie olleme jo teist sadik tulnud Kristusse armo-öppetusega.
15. Ja meie ei kida ennast mitte ülle möödo woöra tö sees, waid meil on se lotus, kui teie usk kaswab, et meie siis ka omma nöri järrele palju suuremaks teie seas same,
16. Et meie ka nende made sees, mis on teile pool teid, sedda armo-öppetust kulutame, et meie ennast ei kida sest, mis woöra nöri järrele jo on walmistud.
17. Agga kes kiitleb, se kitelgo Issanda sees.
18. Sest se ei kölba mitte, kes isseennast kidab, waid kedda Issand kidab

11. Peatük.

Sest häddast ja waewast, mis Paulussel olnud armo-öppetust kulutades.(Epistel kahheksamal pühhapäwal enne Kristusse üllestousmisse Pühha.

1. Andko Jummal, et teie minnust nattukest rummalust salliksite; kül teie sallite ka sedda minnust.
2. Sest ma kannan suurt hoolt teie pärrast Jummalä sure holega; sest ma ollen teid kihlanud ühhe mehhele, et minna ühhe puhta neitsi Kristussele woiksin sata.
3. Agga ma kardan, et, nenda kui se us Ewat on ärrapetnud omma tiggeda kawwalussega, teie mötted nisammoti rikkutakse, ja lahkuwad sest üksipiddisest melest, mis Kristusse peäle peab waatma.
4. Sest kui kegi tulleb, ja teist Jesust kulutab, kedda meie ei olle kulutanud, ehk kui teie teist Waimo sate, mis teie ei olle sanud, ehk teist armo öppetust, mis teie ei olle wastowötnud, siis salliksite teie tedda kül.
5. Sest minna ei arwa ennast ei sugguge wähhema ollewad, kui keigeüllemad Aostlid.

6. Agga ehk minna kül ollen öppimatta kõnnelemisse polest, ei olle ma siiski mitte tundmisse polest, waid meie olleme keikis keikide seas teile awwalikkuks sanud.
7. Ehk ollen minna patto teinud, kui ma ennast allandasin, et teid pididi üllendatama, et ma ilma palgata Jummal armo-öppetust teile ollen kulutanud.
8. Teised koggudussed ollen ma risunud, ja ollen neilt palka wötnud, et ma teile woiksin abbiks olla, ja kui mul, teie jures olles, pudo olli, ei olle minna ei ühhelegi waewaks olnud.
9. Sest mis mul waiak olli, sedda tassusid need wennad, kes Makedonia-maalt tullid; ja keige asjade sees ei tahtnud minna isse teile koormaks olla, ei tahhage pärrast mitte.
10. Ni töeste kui Kristusse tödde minno sees on, ei pea sesinnane minno kiitleminne mitte lõpma Ahkaja-ma kohtade sees.
11. Miks? kas sepärrast, et minna teid ei armasta? Jummal teab sedda.
12. Agga mis ma teen, tahhan minna weel tehha, et ma woiksin neid keelda asja teggemast, kes tahhawad ennestele asja tehha, et neid saaks leitud ollemast (ses, mispärrast nemmad kiitlewad) nisuggused kui meiege.
13. Sest nisuggused walle-apostlid on pettised tõtegiad, ja tewad ennast Kristusse apostliks.
14. Ja se ei olle imme; sest sadan isse teeb ennast walgusse ingliks.
15. Sepärrast ei olle se ni suur assi, et ka temma teenrid ennast tewad, otsego olleksid nemmad õigusse teenrid, kelle ots peab ollema nende teggude järrele.
16. Ta ütlen minna, et ükski ei arwa mind rummala ollewad; agga kui mitte muido, siis wõtke mind wasto kui üht rummalat, et minna ka woiksin pissut kitelda.
17. Mis ma rāgin, ei rāgi ma mitte Issanda nou järrele, waid kui rummalusses, selle kindla kiitlemisse asja sees.
18. Sest et palju kiitlewad lihha polest, siis tahhan ka minna kitelda.
19. Sest teie sallite rummalaid heal mehel, et teie moistlikkud ollete.
20. Sest teie sallite, kui teid kegi sullasiks teeb, kui kegi teie omma ärrasööb, kui kegi palka wottab, kui kegi surustelleb, kui kegi teid wasto silmi lööb.
21. Se teotusse pärrast rāgin minna sedda, kui olleksime meie nödraks läinud. Agga mis peäl kegi julge on, (ma rāgin rummalusses) se peäle ollen minna ka julge.
22. Nemmad on Ebreja-mehhed, minna ka: nemmad on Israeli lapsed, minna ka; nemmad on Abraami suggu, minna ka.
23. Nemmad on Kristusse teenrid, (ma rāgin rummalaste) minna ollen üllem; ma ollen ennam waewa näinud, palju ennam hopa sanud, ennam wangis ja saggedaste surma häddas olnud.

24. Juda-rahwa käest ollen minna wiiskord sanud ühhe hobi wähhem kui nellikümmend.
25. Kolmkord ollen ma witsadega pekstud, ükskord kiwwidega wissatud, kolmkord on laew käest hukka läinud, terwe ö ja päwa ollen ma süggawas merres olnud.
26. Saggedaste on mul teekäimissi olnud, ma ollen olnud jöggede peäl mitmes häddas, mitmes häddas mörtsukatte seas, mitmes häddas omma rahwa seas, mitmes häddas pagganatte seas, mitmes häddas liñnas, mitmes häddas körbes, mitmes häddas merre peäl, mitmes häddas walle-wendade seas,
27. Tö ja waewa sees, saggedaste mitmes walwamisses, nälja ja janno sees, saggedaste paastmistes, külmas ja allastusses.
28. Ilma need asjad, mis wäljast on, käib se murre keikide koggoduste eest hulgal mo peäle.
29. Kes on nödder, ja minna ei peaks nödraks sama? Kedda pahhandakse, ja mo südda ei peaks sees pöllema.
30. Kui peab kiitlema, siis tahhan minna neist asjust, mis minno nödrusseks on, kitelda.
31. Jummal ja meie Issanda Jesusse Kristusse Issa, kes on iggaweste kidetud, se teab, et ma mitte ei wallela.
32. Tamaskusses hoidis Areta kunninga pealik Tamasko rahwa liñna, ja tahtis mind kinniwötta,
33. Ja mind lasti aknast korwi sees mahha müri möda, ja minna peäsesin temma käest.

12. Peatük.

Paulusse kiitleminne, ja mis Jummal tähhele ilmutanud, nende wasto, kes temma wastased ollid.

1. Kiitlemisest ei olle mul kül kasso, siiski tullen minna näggemissed ja Issanda ilmutamissed üllesräkima.
2. Ma tunnen ühhe innimesse Kristusse sees neljateistkümne aasta eest, (kas temma ihho sees olnud, ei tea minna, ehk kas ta ihhust ärra olnud, ei tea ma mitte, Jummal teab) seddasamma kisti kolmandamast taewast sadik.
3. Ja ma tunnen seddasamma innimest (kas ta ihhus, ehk ihhust ärra olnud, ei tea ma mitte, Jummal teab).
4. Tedda kisti Paradisi sisse, ja kulis sanno, mis ei woi üllesräkida, mis innimessel ei sünni räkida.
5. Sestsammast tahhan minna kitelda; agga isseennesest ei tahha ma kitelda muido, kui agga omma nödruste sees.

6. Sest kui minna ka tahhaksin kitelda, ei olle minna sepärrast rummal; sest ma tahhan töt räkida; agga ma jättan sedda nenda, et ei ükski minnust ei arwa ennem, kui ta mind nääb ollewad, ehk mis ta minnust kuleb.
7. Ja et ma nende üpris suurte ilmutamiste pärrast ei pea surustellema, on mulle lihha sisse wai antud, sadana ingel, et ta mind peab russikaga löma, et minna mitte ei surustelle.
8. Sesamma pärrast ollen minna kolmkord Issandat pallunud, et se minnust peaks ärra--lahkuma.
9. Agga Temã on mulle üttelnud: Sulle saab kül minno armust; sest mo wäggi saab nödrusse sees täit woimust. Sepärrast tahhan ma palju ennem omma nödrusse sees kitelda, et Kristusse wäggi minno ülle woiks warjada.)
10. Sepärrast on mo meel hea nödrusse sees, teotuste sees, hädda sees, kiusatusse sees, ahvastusse sees, Kristusse pärrast; sest kui ma nödder ollen, siis ollen ma wäggew.
11. Kiteldes ollen minna rummalaks sanud: teie ollete mind sundinud; sest mind piddi teitest kidetama, sest ma polle ei sugguge wähhem, kui keigeüllemad apostlid, et ma ühtegi ei olle.
12. Ühhe apostli tähhed on jo teie seas tehtud keige kannatusse sees, immetähedega, imme--teggudega ja wäggewatte teggudega.
13. Sest mis on, mis sees teie ollete alwemad olnud, kui teised koggodussed, kui agga et minna isse teile ei olle koormaks olnud? andke mulle sedda üllekohhut andeks.
14. Wata, ma ollen walmis kolmandamal korral teie jure tulles, ja ei tahha teile mitte koormaks olla; sest minna ei noua mitte teie omma takka, waid teid ennast: sest lapsed ei pea mitte wannemille warrandust kogguma, waid wannemad lastele.
15. Agga ma tahhan heal meel kullo tehha, ja isseennast ärrakullutada teie hingede eest, et mind kül, kes ma teid wägga armastan, pissut armastakse.
16. Agga olgo nenda, minna ei olle teile mitte waewa teinud; agga et minna keikipiddi kawwal olin, ollen ma pettussega teid kinnisanud.
17. Kas ollen ma teid petnud ühhege läbbi neist, kedda minna teie jure ollen läkkitanud?
18. Minna ollen Titust pallunud, ja temmaga ühhe wenna läkkitanud; ons Titus teid petnud? eks meie olle ühhesugguse Waimo sees käinud? eks meie olle ühhesugguste jälgede sees käinud ?
19. Kas teie ta mötlete, et meie teie ees kostame ennest eest? meie rägime Kristusse sees Jummal ees; agga keik, armad wennad, teie parrandusseks.
20. Sest ma kardan, kui ma tullen, et minna teid ei leia sesuggused ollemast, kui ma tahhan, ja et mind leitakse teiest sesugguse ollemast, kui teie ei tahha, et ei olle wahhest teie seas rido, kaddedust, suurt wihha, riidlemissi, kelepeksmissi, kelekandmissi, hooplimissi, mässamissi;

21. Et, kui ma saan jälle tulnud, minno Jummal mind ei allanda teie jures, ja minna pean kurb ollema mitme pärrast, kes enne patto teinud, ja ei olle mitte pöörnud ommast rojussest, ja horussest, ja kimalussest, mis nemmad on teinud.

13. Peatük.

Maenitsus, et meelt peab parrandama.

1. Nüüd tullen minna kolmandamal korral teie jure. Kahhe ja kolme tunnistaja tunnistusse peäle peab keik assi sama ärraselletud.
2. Ma ollen enne üttelnud, ja ütlen weel enne teistkorda, otsego olleksin minna teie jures, ja nüüd, et ma teie jurest ärra ollen, kirjotan minna neile, kes enne on patto teinud, ja keikile muile, et, kui ma saan jälle tulnud, minna ei tahha armo anda.
3. Sest et teie otsite, et saaksite katsta Kristust, kes minno sees rägib, kes teie seas ei olle nödder, waid on wäggew teie sees.
4. Sest et temma kül nödrusse polest on risti lödud, ommeti ellab ta Jummal wäe läbbi ; ehk meie ka olleme nödrad temma sees, siis ellame meie temmaga Jummal wäe läbbi teie seas.
5. Katske isseennast läbbi, kas teie ollete uskus; kiusage isseennast, ehk kas teie isseennast ei tunne, et Jesus Kristus teie sees on? olgo siis, et teie wahhest kolwatumad ollete.
6. Agga ma lodan, et teie sate tunda, et meie ei olle mitte kolwatumad.
7. Agga ma pallun Jummalalt, et teie ühtegi kurja ei te, ei mitte, et meid piddi nähtama kolbawad ollewad, waid et teie peaksite head teggema, ja meie olleksime kui kolwatumad.
8. Sest meie ei woi ühtege töe wasto, waid töe eest.
9. Sest meie olleme röömsad, kui meie nödrad olleme, agga teie wäggewad ollete, ja sedda sowime meie ka, teie parrandamist.
10. Sepärrast kirjotan minna sedda ärraolles, et ei olle tarwis, teie jures olles, walli olla, se melewalla järrele, mis Issand mulle on annud parrandusseks, ja ei mitte ärrarikkumisseks.
11. Mis muud, wennad, olge röömsad, sage ikka parremaks, wötke maenitsust, olge ühhemelelissed, piddage rahho, kül se armastusse ja rahho Jummal on siis teiega.
12. Terretage teine teist pühha su-andmissegä; keik pühhad läkkitawad teile terwit.
13. Issanda Jesusse Kristusse arm, ja Jummal armastus ja pühha Waimo ossa-saminne olgo teie keikidega. Amen.

Teine ramat Korintusse-rahwale läkkitud Wilippist Makedonia-ma liñnast, Titusse ja Lukaga.

Teise Ramato Ots, mis Korintusse-rahwale kirjutud.

Apostli Paulusse Ramat Kalatia-ma rahwale kirjutud.

1. Peatük.

Paulus nomib Kalatia-rahwast nende ärratagganemisse pärrast. Kostab omma apostli ammeti eest.

1. Paulus üks apostel (ei mitte innimestest, egga ühhegi innimesse läbbi, waid Jesusse Kristusse ning Jummal se Issa läbbi, kes tedda on surnust üllesärratanud:)
2. Ja keik wennad, kes minno jures on, Kalatia-ma koggodustele.
3. Arm olgo teiega ja rahho Jummalast Issast, ja meie Issandast Kristussest,
4. Kes ennast issi meie pattude eest on annud, et temma meid piddi ärrapeästma sest kurjast ma-ilmast, mis nüüd on, Jummal ja meie Issa tahtmisse järrele.
5. Sellele olgo au iggaweste, iggawesseks aiaks, amen.
6. Minna pannen immeks, et teie sellest, kes teid on kutsnud Kristusse armo läbbi, ni pea ennast lassete ärrapöörda ühhe teise Ewangeliummi pole,
7. Ja teist ei olle ommeti, kui agga et monningad on, kes teid seggaseks tewad, ja tahhawad Kristusse armo-öppetust teisipiddi pöörda.
8. Agga ehk meiege, ellik üks ingel taewast teist armo-öppetust teile peaks kulutama peäle se, mis meie teile olleme kulutanud, se olgo ärranetud.
9. Otsego meie enne olleme üttelnud, nenda ütlen minna ka nüüd jälle: Kui kegi teile teist armo-öppetust kulutab kui sedda, mis teie ollete sanud, se olgo ärranetud.
10. Sest kas ma nüüd melitan innimesi, nende, woi Jummal meleheaks? ehk kas ma püan innimeste mele pärrast olla? sest kui ma weel innimeste mele pärrast olleksin, siis ep olleks minna mitte Kristusse sullane.
11. Agga ma annan teile teäda, wennad, et se armo-öppetus, mis minnust on kulutud, mitte ep olle innimeste wärki.
12. Sest ma polle sedda mitte innimessest sanud egga öppinud, waid Jesusse Kristusse ilmutamisse läbbi.

13. Sest teie ollete kuulnud minno endisest ellust, kui ma Juda-uskus olin, et minna üpris wägga Jummalaga koggodust takkakiusas, ja sedda häwwitasin.
14. Ja minna kossusin Juda-rahwa uskus ennam kui mitto, kes minnoga ühhe-ealissed ollid, minno suggust, ja mul olli surem hool omma wannematte seädmiste pärrast.
15. Agga kui Jummalaga mele pärrast olli, kes mind mo emma ihhust on ärralahhutanud, ja omma armo läbbi kutsunud,
16. Omma Poia minno sees ilmutada, et ma tedda pagganatte seas piddin kulutama, warsi ei piddand minna mitte lihha ja werrega nou,
17. Ei läinud ka mitte jälle Jerusalemma nende jure, kes enne mind Apostlid ollid, waid ma läksin Arabia-male, ja tullin jälle taggasi Tamaskusse liina.
18. Pärrast läksin minna kolme aasta pärrast jälle Jerusalemma Peetrust katsma, ja jäin temma jure wiisteistkümmend päwa.
19. Agga minna ei näinud muud ühtegi Apostlide seast, kui Jakobust, Issanda wenda.
20. Agga mis ma teile kirjotan, wata, sedda tunnistan minna Jummalaga ees, et ma ei wallata.
21. Pärrast tullin minna Siria ja Kilikia-ma kohtadesse.
22. Agga minna ep olnud pallest tuttaw Juda-ma koggodustel, mis Kristusses on.
23. Nemmad ollid agga ükspäinis kuulnud, et se, kes meid ennemuiste takkakiusas, nüüd kulutab sedda usso-öppetust, mis ta muiste häwwitas.
24. Ja nemmad auustasid Jummalat minno pärrast.

2. Peatük.

Paulus arwab ennast teiste Apostlide sarnatseks, nomib Peetrust, öppetab, mis läbbi innimenne önsaks saab.

1. Pärrast läksin minna neljateistkümmne aasta pärrast jälle ülles Jerusalemma Parnabaga, ja wötsin ka Titust ennesega.
2. Agga ma läksin ülles ilmutamisse läbbi, ja rääksin nendega sest armo-öppetusest, mis ma pagganatte seas kulutan; agga isseärranis nendega, kedda sureks arwati, et minna ei piddand tühja jooksmas, egga olleks jooksnud.
3. Agga ei Titustki, kes minnoga olli üks Kreka-mees, ep olle sunnitud ennast laskma ümber--leikada.
4. Agga se sündis walle wendade pärrast, kes ollid sallaja sisse puggenud, ja sallaja sissetulnud meie wabbadust kulama, mis meil on Jesusse Kristusse sees, et nemmad meid piddid orjaks teggema,
5. Kennele meie ei tundigi ei annud järrele, nende sanna kuulda, et armo-öppetuse tössidus teie jure pididi jäma.

6. Agga nende pärrast, kedda arwati middagi ollewad, on se mul üks keik, missuggused nemmad enne olnud, Jummal ei pea mitte ühhest innimessest enam luggu, kui teisest; sest mind ep olle need, kedda sureks arwatakse, ühtegi muud jure õppetanud.
7. Waid se wasto, kui nemmad näggid, et minno holeks olli antud neile, kes on ümberleikamatta, armo õppetust kulutada, nenda kui Peetrusse holeks olli antud neile kulutada, kes on ümberleikatud.
8. (Sest se, kes Peetrusse sees on wäggew olnud Apostli ammetis nende seas, kes on ümber--leikatud, se on ka minno sees wäggew olnud pagganatte seas.)
9. Ja kui Jakobus, ja Kewas, ja Joannes, kedda arwati sambad ollewad, sedda armo tundsid, mis mulle olli antud, siis andsid nemmad minnule ja Parnabale parramat kät, ja lepsid meiega se peäle, et meie pagganatte seas, agga nemmad nende seas, kes on ümberleikatud, piddid armo õppetust kulutama.
10. Agga sedda kinnitasid nemmad meile, et meie ka waeste peäle piddime mötlema; seddasamma ollen minna ka ussin olnud teggema.
11. Agga kui Peetrus Antiohkia sai, siis seisin minna temma wasto su sisse, et ta nomimisse wäärt olli.
12. Sest enne kui monningad Jakobussest tullid, söi temma ühhes pagganattega; agga kui nemmad tullid, siis tagganes temma, ja lahhutas ennast neist, et ta neid kartis, kes ümberleikatud ollid.
13. Ja temmaga teggid ka need teised Juda-mehhed ennast teist wisi, nenda et ka Parnabast ühtlase eksitati, et temma nendega ennast teist wisi teggi.
14. Agga kui ma näggin, et nemmad öiete ei käinud armo-õppetusse töt möda, ütlesin minna keikide ees Peetrusse wasto: Kui sinna, kes sa Juda-mees olled, pagganatte kombel ellad, ja ei mitte Juda-rahwa kombel, mis sa siis sunnid pagganad Juda-rahwa kombes piddama?
15. Meie olleme Juda-mehhed sündimisse polest, ja ei mitte pattused pagganist;
16. Ja meie teame, et innimenne kässo teggude läbbi ei sa öigeks, kuid agga Jesusse Kristusse usso läbbi, siis olleme meie ka Jesusse Kristusse sisse usknud, et meie Kristusse ussust piddime öigeks sama, ja ei mitte kässo teggudest, sest et kässo teggudest ei sa ükski lihha öigeks.
17. Agga kui meid ennast ka leitakse pattused ollemast, kes meie püame Kristuskes öigeks sada, ons siis Kristus patto tener? ei milgi kombel;
18. Sest kui minna sedda, mis ma ollen mahhakisknud, jälle üllesehhitan, siis teen ma isseennast ülleastujaks.
19. Sest ma ollen kässo läbbi kässule surnud, et minna Jummalale pean ellama.
20. Ma ollen Kristussega risti lödud; Agga ma ellan, ei mitte enam minna, waid Kristus ellab minno sees, ja mis ma nüüd ellan lihhas, sedda ellan ma

uskus Jummal Poia sisse, kes mind on armastanud, ja issennast minno eest ärraannud:

21. Minna ei te mitte Jumala armo tühjaks. Sest kui käss läbbi öigus tulleb, siis on Kristus ilmaasjata surnud.

3. Peatük.

Paulus kinnitab usso öigust, ja õppetab, mis käss ammet on, et käsk juhatab Kristusse jure. (Epistel kolmeteistkümnemal pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha. (Epistel Neäri Päwal.

1. Oh teie moistmatta Kalatia-rahwas! kes on teid ärrateinud, et teie ei wotta töe sanna kuulda? kelle silmade ette Jesus Kristus on kirjutud olnud, ja otsego nähtawal kombel teie seas ristilödud.

2. Sedda tahhan minna ükspäinis teilt õppida: ollete teie Waimo sanud käss teggudest, woi usso kulutamissest?

3. Ollete teie ni moistmatta? Waimus ollete teie hakkanud, kas teie tahhate nüüd lihhas lõppetada?

4. Ollete teie ni palju ilmaasjata kannatanud? kui agga se on ilmaasjata.

5. Kes teile nüüd Waimo andi jaggab, ja teeb wäggewaid teggusid teie seas, kas se sedda teeb käss teggudest, woi usko kulutamissest?

6. Nenda kui Abraam on Jummalat usknud, ja se on temmale öigusseks arwatud.

7. Jubba teie siis tuñete, et kes ussust on, needsinnatsed on Abraami lapsed.

8. Agga kirri on enne ärranäinud, et Jumal pagganad ussust öigeks teeb, ja on ennekulutanud Abraamile sedda head: Sinno sees peawad keik pagganad önnistud sama.

9. Sepärrast önnistakse neid, kes ussust on, usklikko Abraamiga.

10. Sest ni mitto kui käss teggudest on, need on needmisse al; sest kirjutud on: ärranetud on iggaüks, kes ei jä keikide sisse, mis kirjutud on käss-ramatusse, et ta sedda keik peab teggema.

11. Agga et käss läbbi ükski ei sa öigeks Jummal ees, se on teäda, sest et se, kes ussust öige on, peab ellama.

12. Agga käsk ei olle mitte ussust, waid innimenne, kes sedda keik teeb, se peab se läbbi ellama.

13. KRISTUS on meid ärralunnastanud käss needmisest, kui ta sai needmisseks meie eest, (sest kirjutud on x: ärranetud on iggaüks, kes pu külges poob.)

14. Et Abraami önnistus pididi pagganattele sama Kristusse Jesusse sees, et meie se tootud Waimo piddime sama usso läbbi.

15. Wennad, minna rägin innimeste wisil. Ei innimessege wimist seädust põlga ükski ärra, kui se kinnitud on, egga panne middagi senna kõrwa.
16. Agga nüüd on tootussed Abraamile ja temma Seemnele räkitud. Temma ei ütle mitte: ja sinno semettele, kui mitmest, waid kui ühhest, ja sinno Seemnele, se on Kristus.
17. Agga minna ütlen sedda: Se käsk, mis nellisadda peäle kolmkümmend aastat pärrast on antud, ei te mitte kölwatummaks sedda seädust, mis Jummalast Kristusse peäle on enne--kinnitud, et se käsk sedda tootust pididi tühjaks teggema.
18. Sest kui pärrandus kässust olleks, ei se siis olleks enam tootussest; agga Jummal on sedda Abraamile tootusse läbbi armust annud.
19. Mis tarwis on siis se käsk? se ülleastmiste pärrast senna jure antud, (kunni se Seme pididi tulles, kennele se tootus olli sündinud) ja on seätud inglide läbbi wahhemehhe käe läbbi.
20. Agga wahhemees ep olle mitte ühhe ainsa wahhemees, agga Jummal on üks.
21. Kas siis käsk on Jummal tootuste wasto? ei olle mitte. Sest kui käsk olleks antud, mis woiks ellawaks tehha, siis tulleks öigus töeste kässust.
22. Agga kirri on keik kinnipannud patto alla, et tootus pididi Jesusse Kristusse ussust antama neile, kes ussuwad.)
23. Agga enne, kui usk tulli, hoiti meid kässo al, ja meie ollime kinnipandud usso peäle, mis pididi ilmutadama.
24. Nenda on käsk meie juhataja olnud Kristusse jure, et meie usso läbbi piddime öigeks sama.
25. Agga et usk on tulnud, ep olle meie mitte enam juhataja al;
26. Sest teie ollete keik Jummal lapsed usso läbbi Kristusse Jesusse sees,
27. Sest mitto teid Kristusse sisse on ristitud, teie ollete ka ennast Kristussega ehitanud.
28. Ep olle Juda-meest egga Kreka-meest, ep olle sullast egga wabbat, ep olle meest egga naest, sest teie keik ollete üks Kristusse Jesusse sees;
29. Agga kui teie Kristusse pärralt ollete, siis ollete teie ka Abraami suggu, ja pärriad tootusse järrele.)

4. Peatük.

Kristus on innimesed kässo ähwardamisest päästnud. Usso öigus selletakse ärra. Epistel pühhapäwal pärrast Joulo Pühha. (Epistel neljandamal pühhapäwal paastus.

1. Agga minna ütlen: Sennikui se pärria wäeti laps on, siis ep olle temma ja sullase wahhel ühtegi wahhet, ehk ta kül keige pärrandusse issand on,

2. Waid temma on järrelekulajatte ja üllewaatjatte al seks aiaks, mis issast on seätud;
3. Nenda ka meie, kui meie wäetimid lapsed ollime, siis ollime meie kui sullased essimeste ma-ilma seädmiste al.
4. Agga kui aeg täis sai, läkkitas Jummal omma Poega, et ta piddi naesest sündima, ja kasso alla sama,
5. Et temma neid, kes kasso al ollid, piddi ärralunnastama, et meie piddime laste öigust sama.
6. Agga et teie nüüd lapsed ollete, on Jummal omma Poia Waimo teie süddamesse läkkitanud, se kissendab: Abba, Issa!
7. Sepärrast ep olle sinna ennam sullane, waid laps; agga kui sa olled laps, siis sa olled ka Jummal pärria Kristusse läbbi.)
8. Agga siis, kui teie Jummalat ei tunnud, tenisite teie neid, kes omma ollemisse polest jummalad ei olle.
9. Agga nüüd, et teie Jummalat tunnete, ehk paljo ennam Jummalast ollete ärratuntud, kuidas pörate teie jälle ümber nödrade ja essimeste kehwade seädmiste pole, mis teie jälle ueste kui sullased tahhate tenida?
10. Teie piddate päwad, ja kuud, ja aiad, ja aastad.
11. Minna kardan teie pärrast, et ma teie kallal ehk asjata ollen tööd teinud.
12. Sage nisuggusiks kui minna, sest minnagi ollen kui teie. Wennad, ma pallun teid; teie ep olle mulle ühtegi liga teinud:
13. Sest teie teate, et ma lihha nödrusses teile ollen esmalt armo-öppetust kulutanud.
14. Ja minno kiusatust, mis ma ommas lihhas ollen kannatanud, ep olle teie mitte ei mikski pannud, egga ärrapölgnud; waid ollete mind wastowötnud kui Jummal ingli, kui Kristust Jesust.
15. Mähhärdune olli siis teie önnistus? sest ma tunnistan teile, et teie, kui se olleks woinud sündida, olleksite ommad silmad wäljakaewanud, ja mulle annud.
16. Kas ma nüüd ollen teie waenlaseks sanud, et minna teile töt rägin.
17. Nemmad kandwad suurt hoolet teie pärrast, agga mitte öiete, waid nemmad tahtwad meid ärralükkata, et teie nende pärrast peate suurt hoolet kandma.
18. Agga hoolet kandma on hea, kui se järgest hea pärrast sünnib, ja mitte ükspäinis siis, kui minna teie jures ollen.
19. Mo lapsokessed, kelle pärrast ma jälle otsekui lapse waewas ollen, kunni Kristus teie sees teggomodo saab.
20. Agga ma tahtsin nüüd teie jures olla, ja omma heält teisiti pöördä, sest ma ollen kahhe peäl teie pärrast.
21. Üttelge mulle, kes teie kasso al tahhate olla, eks teie ei kule sedda käsko?
22. Sest kirjutud on, et Abraamil kaks poega olnud, teine ümmardajast, ja teine α wabbat--naesest.

23. Ja teine sest ümmardajast on lihha polest sündinud, agga teine sest wabbat-naesest tootusse läbbi.
24. Need asjad tähhendawad middagi. Sest need kaks naeste-rahwast on need kaks seädust, se teine Sinai mäelt, mis sullase-pölweks sünnitab, se on Agar;
25. Sest Aggar on Sinai mäggi Arabia-maal, ja sünnib selle Jerusalemmaga ühte, mis nüüd on, agga ta orjab omma lastega;
26. Agga se Jerusalem, mis üllewel on, se on se wabbat-naene, mis meie keikide emma on.
27. Sest kirjutud on: Olle römus sa siggimatta, kes sinna ei kañna ilmale; tösta heält ja kissenda wägga, kes sa lapse waewas ei olle, sest sel, kes mehheta on, on paljo enam lapsi kui sel, kennel mees on.
28. Agga, wennad, meie olleme nenda kui Isaak, tootusse lapsed.
29. Agga kui sel aial se, kes lihha polest olli sündinud, tedda takkakiusas, kes Waimo polest olli sündinud, nenda ka nüüd.
30. Agga, mis ütleb se kirri? lükka ümmardaja ja temma poega wälja, sest selle ümmardaja poeg ei pea mitte pärrima selle wabbat-naese poiaga.
31. Sepärrast, wennad, ep olle meie mitte enam ümmardaja, waid wabbat-naese lapsed.)

5. Peatük.

Paulus õppetab, kuidas peab õiget wabbadust õiete hoidma. Lihha himmo ja teggusid peab mahhajätma, ja Waimo kasso noudma.(Epistel neljateistkümnemal pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.(Epistel wieteistkümnemal pühhapäewal pärrast kolm--aino Jummal Pühha.

1. Seiske nüüd ses wabbadusses, misga Kristus meid on wabbaks teinud, ja ärge laske ennast mitte jälle sullase ikkesse panna.
2. Wata, minna Paulus ütlen teile: Kui teie ennast lassete ümberleikata, siis ep olle teil Kristusest ühtegi kasso.
3. Agga minna tunnistan ta iggaühhe innimessele, kes ennast lasseb ümberleikata, et temma kohhus on keik sedda käsko piddada.
4. Teie ollete Kristusest lahti sanud, kes teie kässo läbbi tahhate õigeks sada: teie ollete armust ärralangenud.
5. Sest meie otame ussust õigusse lotust Waimo läbbi.
6. Sest Kristusse Jesusse sees ei maksa ümberleikatud egga ümberleikamatta, waid se usk, mis armastusse läbbi teggew on.
7. Teie jooksite hästi: kes on teid keelnud töe sanna kuulmast?
8. Se nou-andminne ei olle sest, kes teid kutsub.
9. Pissut happotaignat teeb keik taignat happuks.

10. Minna lodan teitest Issanda sees, et teie ei wötta ühtegi muud möttelda; agga kes teid seggaseks teeb, se peab omma nuhtlust kandma, kes se ial on.
11. Agga minna, wennad, kui ma ümberleikamist weel kulutan, mispärrast mind weel takka--kiusatakse? siis olleks pahhandus sest ristist tühjaks sanud.
12. Oh! et neid kül peaks mahharaiutama, kes teie seas tülli töstwad.
13. Sest, wennad, teie ollete wabbadusseks kutsutud; agga katske, et teie ei anna wabbadusse läbbi lihhale melewalda, waid tenige teine teist armastusse läbbi.
14. Sest keik se käsk saab täis ühhes sannas, selle sees: sinna pead omma liggimest armastama kui isseennast.
15. Agga kui teie issekeskis purrelete, ja teine teise söte, siis katske, et teid teine teisest ärra ei neelta.
16. Agga minna ütlen: Käige Waimus, siis ei te teie mitte lihha himmo järrele.
17. Sest lihha hammustab Waimo wasto, ja Waim lihha wasto; agga needsinnatsed on teine teise wasto, et teie sedda mitte ei te, mis teie ial tahhate.
18. Agga kui teid Waimust juhhatakse, siis ei olle teie mitte käss al.
19. Agga awwalikkud on lihha teud, mis on needsinnatsed: abbiellorikminne, horus, rojus, kimalus,
20. Woöra jummal tenistus, noidus, waen, riud, kadde wihha, wihhastellemissed, riidlemissed, lahkumissed, seggased öppetussed,
21. Kaddedus, tapmissed, liigjominne, prassiminne, ja mis nende sarnatsed on, mis minna teile enne ütlen, nenda kui minna ka enne ollen üttelnud, et need, kes nisuggust tewad, ei pea mitte Jummal riki pärrima.
22. Agga Waimo kasso on armastus, rööm, rahho, pitk meel, heldus, headus, truus, tassandus, kassinus:
23. Nisugguste wasto ep olle käsk mitte.
24. Agga kes Kristusse pärralt on, need on omma lihha risti lõnud ihhaldamistega ja himmudega.
25. Kui meie Waimus ellame, käigem ka Waimus.
26. Ärgem olgem tühja au peäle ahned, teine teist ärritades, ja teine teist kaetsedes.

6. Peatük.

Usklikkude kohhus on tassased ja allandlikkud olla. Kiitleminne Kristusse ristist.

1. Wennad, kui innimenne ka ühhe eksitusse sisse sattuks, siis parrandage nisuggust jälle tassase waimoga, kes teie waimolikkud ollete, ja wata hästi isseennese peäle, et sind ka ei kiusata.
2. Kandke teine teise koormad, ja nenda täitke Kristusse käsko.

3. Sest kui kegi mötleb, ennast middagi ollewad, kui temma ühtegi ep olle, se pettab ennast omma mõttega.
4. Agga iggaüks näitko omma teggo laitmatta ollewad, ja siis on temmal ennesest ükspäinis kiitlemist, ja ei mitte teisest.
5. Sest iggaüks peab omma koorma kandma.
6. Agga kedda õppetakse sannaga, se jaggago keik head sellele, kes tedda õppetab.
7. Äрге eksige mitte, Jummal ei anna ennast mitte pilkada; sest, mis innimenne ial külwab, sedda temma ka leikab.
8. Sest kes omma lihha peäle külwab, se leikab lihhasst hukkatust; agga kes Waimo peäle külwab, se leikab Waimust iggawest ello.
9. Agga kui meie head teme, siis ärge tüddigem mitte ärra, sest meie peame ommal aial leikama, kui meie järrele ei anna.
10. Sepärrast nüüd, et meil aega on, tehkem head keikile, agga keigeennamiste neile, kes meiega ühhes uskus on.)
11. Wadage, mitto sanna minna teile omma käega ollen kirjotanud.
12. Kes ial tahtwad kõlbada lihha polest, need--sinnatsed sunniwad teid, et teid peab ümberleikatama, ükspäinis sepärrast, et neid Kristusse ristiga ei pea takkakiusatama.
13. Sest needke isse, kes on ümberleikatud, ei pea mitte käsko; waid nemmad tahtwad, et teid peab ümberleikatama, et nemmad teie lihhasst woiksid kitelda.
14. Agga ärgo sündko sedda minnust, et ma peaksin kiitlema muust asjast, kui agga meie Issanda Jesusse Kristusse ristist, kelle läbbi ma--ilm mulle on risti lödud, ja minna ma-ilmale.
15. Sest JESUSSE KRISTUSSE sees ei maksa, kes ümberleikatud, egga kes ümberleikamatta on, waid üks uus loom.
16. Ja ni mitto kui seddasinnast nöört möda käiwad, nende ülle olgo rahho ja hallastus, ja Jummal Israeli ülle.
17. Wimaks, ärgo tehko mulle ükski waewa, sest minna kannan Issanda Jesusse armid omma ihho külges.
18. Wennad, meie Issanda Jesusse Kristusse arm olgo teie waimoga.

AMENKalatia-rahwale Ewesusse liñnast kirjutud.

P. Ramato Ots, mis Kalatia-rahwale kirjutud.

1. Peatük.

Tänno waimolikko andide eest. Kuida Jummal innimessed on ärrawallitsenud. Palwe usso kaswatamisse pärrast.(Epistel Toma päwal.

1. Paulus Jesusse Kristusse apostel Jummal tahtmisse läbbi, neile pühhadele, kes Ewesusse liñnas on, ja usklikkudele Kristusse Jesusse sees:
2. Arm olgo teile ja rahho Jummalast, meie Issast ja Issandast Jesussest Kristussest.
3. Kidetud olgo Jummal ja meie Issanda Jesusse Kristusse Issa, kes meid on önnistanud keige waimolikko önnistamissegä, mis taewas on Kristusse sees;
4. Nenda kui temma meid on ärrawallitsenud temma sees enne ma-ilma assutamist, et meie piddime ollema pühhad ja ilmalaitmatta temma sees armastusse sees,
5. Ja on meile enne seädnud laste öigust Jesusse Kristusse läbbi ennese pole omma tahtmisse hea mele järrele.
6. Omma armo au kitusseks, misga temma meid on ennesele armsaks teinud se armsa Poia sees.)
7. Kelle sees meil on ärralunnastaminne temma werre läbbi, pattude andeks-andminne temma armo rikkust möda,
8. Misga temma on rohke olnud meie wasto, keiges tarkusses ja moistusses,
9. Ja on meile teäda annud omma tahtmisse sallaja-asja omma hea mele pärrast, mis temma enneses on ettewötnud;
10. Mis aia täiusses piddi seätama, et keik Kristusse sees piddi kokkowoetama, ni hästi need, mis taewas, kui need, mis Ma peäl on:
11. Selle sees, kelle sees olleme päriaks sanud, kes meie enne olleme seätud selle nou--piddamisse järrele, kes keik teeb omma tahtmisse nou möda:
12. Et meie temma au kitusseks peame ollema, kes meie enne Kristusse peäle olleme lootnud,
13. Kelle sees teiege ollete, pärrast sedda kui teie saite töe sanna ehk sedda armo-öppetust teie önnistussest kuulnud; Kelle sees teiege, kui teie wotsite uskuda, ollete otsego pitseriga kinnitud selle tootud pühha Waimoga,
14. Kes on meie pärrandusse pant meie lunnastamisseks, mis meile on sadetud Kristusse läbbi temma au kitusseks.
15. Sepärrast ka minna, (kui ma sain kuulda sedda usko, mis teie jures on Issanda Jesusse sees, ja sedda armastust, mis teil on keige pühhade innimeste wasto.)
16. Ei jätta minna mitte mahha teie eest tännamast, ja tulletan teid omma palwede sees ennese mele,

17. Et meie Issanda Jesusse Kristusse Jummal, se au Issa, teile wöttaks anda tarkusse ja ilmutamisse Waimo, temma tundmisses;
18. Ja teie moistusse walgustud silmad, et teie woiksite teäda, mis temma kutsmisse lotus, ja mis temma au pärrandusse rikkus on pühhade innimeste sees;
19. Ja mis temma üpris wägga suur wäggi on meie sees, kes meie ussume temä suurt wäggewat teggemist möda meie sees,
20. Mis temma Kristusse sees on teinud, kui ta tedda surnust on üllesärratanud, ja pannud istma omma parrama käele taewaste asjade sisse,
21. Ülle keige würsti-rigi, ja melewalla, ja wäe, ja wallitsusse, ja keik ülle nimme, mis nimmetakse, ei mitte ükspäinis sessinnatses, waid ka tullemas ilmas;
22. Ja temma on keik temma jalge alla pannud, ja on tedda pannud koggodussele Peaks, keik ülle asjade,
23. Se on temma ihho, mis täidetakse sellest, kes keik keikis täidab.

2. Peatük.

Innimenne on ine waene ilma Kristuseta, agga wägga önnis Kristusse sees.(Epistel Wilippusse ja Jakobusse päwal.

1. Jummal on Kristussega ellawaks teinud ka teid, kes teie ollite surnud ülleatmiste ja pattude sees,
2. Mis sees teie ennemuiste ollete käinud sesinnatse ma-ilma wisi järrel, selle würsti wisi järrel, kennel melewald on taewa al, selle waimo wisi järrel, kes nüüd omma tööd teeb sannakuulmatta laste sees:
3. Kelle seas ka meie keik ennemuiste olleme käinud omma lihha himmude sees, ja teggime lihha ja mõttede tahtmist; ja ollime sündimisse polest wihha lapsed nenda kui teisedke.
4. Agga Jummal, kes rikkas on hallastussest, omma sure armastusse pärrast, misga temma meid on armastanud,
5. Se on ka meid, kui meie ülleatmiste sees surnud ollime, Kristussega ellawaks teinud, (armust ollete teie önsaks sanud.)
6. Ja on meid ka üllesärratanud, ja ka taewaste asjade sisse pannud istma Kristusse Jesusse sees,
7. Et temma tullemal aial omma armo üpris suurt rikkust pididi üllesnäitma omma heldusse läbbi meie wasto Kristusse Jesusse sees.
8. Sest teie ollete armust önsaks sanud usso läbbi: (ja sedda ei tulle mitte teie käest; Jummal and on se.)
9. Ei mitte teggudest, et ükski ei pea kiitlema.

10. Sest meie olleme temma tehtud Kristusse Jesusse sees, lodud hea teggudele æ, mis Jummal on enne walmistanud, et meie nende sees piddime käima.
11. Sepärrast tulletage omma mele, et teie, kes teie ennemuiste lihha polest pagganad ollite, ja ümberleikamatta rahwaks hüti neist, kedda ööldi ümberleikatud ollewad, mis kättega sünnib,
12. Et teie sel aial ilma Kristusseta ollite, kaugel ärra Israeli koggodusse öigussest, ja woörad tootusse seädustest, ja teil ep olnud lotust, ja teie ollite ilma Jummalata ma-ilmas.
13. Agga nüüd ollete teie, kes teie ennemuiste kaugel ollite, Kristusse Jesusse sees liggi sanud Kristusse were läbbi.
14. Sest temma on meie rahho, kes mollemad on ühheks teinud, ja on selle aia wahhe--seina mahhakisknud,
15. Kui ta omma lihha sees kautas sedda waeno, se on kässu-sannade käsko temma kombedega, et temma neid kaks ennese sees ühheks ueks innimesseks piddi loma, rahho tehhes.
16. Ja mollemad Jummalaga ärraleppitama ühhes ihhus risti läbbi, kui ta sedda waeno seäl risti pu külges surretas.
17. Ja temma on tulnud, ja rahho kulutanud teile, kes teie kaugel ollite, ja neile, kes liggilähhidel ollid.
18. Sest temma läbbi woime meie mollemad liggi miñna ühhes waimus Issa jure.
19. Sepärrast ei olle teie ennam woörad ja maialissed, waid pühhade seltsi-rahwas, ja Jummal koddakondsed,
20. Apostlide ja prohwetide raia peäle ülles--ehhitud, kus Jesus Kristus isse nurgakiwwi on,
21. Kelle sees keik se hone on kokkolidetud, ja kaswab pühhaks Jummal templiks Issanda sees.
22. Kelle sees ka teid ühtlase üllesehhitakse Jummal ello-assemeks Waimo sees.)

3. Peatük.

Armo-öppetus sadab innimessed Jummal pole pöörma: Paulusse maenitsus ja palwe temma kuuljatte eest.(Epistel kueteistkümmemal pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Sepärrast minna Paulus, kes Kristusse Jesusse pärrast wangis on teie pagganatte eest.
2. (Sest teie ollete kuulnud Jummal armo kulutamisse ammetist, mis mulle teie heaks on antud:

3. Sest et Jummal ilmutamisse läbbi mulle on teäda annud sedda sallaja-asja, nenda kui ma lühhidelt ollen enne kirjotanud:
4. Sest woite teie sedda luggedes arwata, mis minna Kristusse sallaja-asjast moistan,
5. Mis muil põlwil innimeste laste eest ep olle teäda antud, nende kui se nüüd on ilmutud temma pühha apostlidele ja prohwetidele Waimo läbbi,
6. Et pagganad peawad ka pärriad, ja ühhes ihhus ollema, ja temma tootussest ka ossa sama Kristusse sees armo-öppetusse läbbi:
7. Selle teenriks ollen minna sanud se Jummal armo anni läbbi, mis mulle on antud temä wäggewat teggemist möda mo sees.
8. Mulle keige wähhemale keige pühhadest on sesinnane arm antud pagganatte seas kulutada Kristusse rikkust, mis ükski ei woi ärra--arwata,
9. Ja et ma pean keik walgustama, et nemmad woiksid moista, mis se sallaja-asia ossasaminne on, mis iggawessest aiast Jummal sees on warjul olnud, kes keik Jesusse Kristusse läbbi on lonud:
10. Et Jummal mitmesuggune tarkus koggodusse läbbi nüüd piddi teäda sama würsti--rikidele, ja wäggewattele taewaste asjade sees,
11. Se iggawesse noupiddamisse järrele, mis temma on piddanud Kristusse Jesusse meie Issanda sees:
12. Kelle sees meil on julgus lotussega temma jure miñna temma usso läbbi.
13. Sepärrast pallun minna, et teie mitte ärra ei tüddi minno willetsusse sees teie pärrast, mis teie au on.
14. Sepärrast nikkutan minna ommad põlwed meie Issanda Jesusse Kristusse Issa pole,
15. Kellest keik sugguwössa taewas ja Ma peäl nimmetakse,
16. Et temma teile annaks omma rikkusse järrele, wägga kangeks sada temma Waimo läbbi seestpiddise innimesse polest,
17. Et Kristus usso läbbi teie süddamede sees woiks ellada.
18. Ja et teie Jummal armastusse sees juurdunud ja kinnitud ollete, et teie woiksite ärra--moista keige pühhadega, mähhärdunne se armastusse laius, ja pitkus, ja süggawus ja kõrgus on ;
19. Ja tunda Kristusse armastust, mis üllem on kui keik moistus, et teie keige Jummal täiussega saaksite täidetud.
20. Agga sellele, kes ennam kui rohkeste woib teha keik üle se, mis meie pallume ehk moistame, sedda wägge möda, mis meie sees wäggew on,
21. Sellesammale olgo au koggodusses Kristusse Jesusse sees keige rahwa põlwes iggawesseks aiaks iggaweste, Amen.)

4. Peatük.

(Epistel seitsmeteistkümnemal pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha. (Epistel ühheksateistkümnemal pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Sepärrast maenitsen minna teid, kes minna Issanda pärrast wang ollen, et teie nenda käite, kui teie kohhus on, se kutsmisse järrel, misga teie ollete kutsutud,
2. Keige allandusse ja tassandussega, ja pitkamelega teine teist sallides armastusse sees.
3. Ja olge ussinad üht meelt piddama waimus rahho siddeme läbbi.
4. Üks ihho on ja üks waim, nenda kui teie ka ollete kutsutud ühhes lotusses teie kutsmisse polest;
5. Üks Issand, üks usk, üks ristminne,
6. Üks Jummal ja keikide Issa, kes on keikide ülle, ja keikide läbbi, ja teie keikide sees.
7. Agga iggaühhele meie seast on arm antud Kristusse anni moodo järrele.
8. Sepärrast ütleb temma: Temma on kõrgesse ülles läinud, ja on wangipiddajad wangi wötnud, ja on innimestele andid annud.
9. Agga et ta üllesläinud, mis on se mu, kui se, et temma ka enne on allaläinud keige allamatte Ma kohtade sisse?
10. Kes alla on läinud, se on sesamma, kes ka ülles on läinud keikide taewaste ülle, et temma keik pididi täitma.
11. Ja sesamma on annud monningad apostliks, ja monningad prohwetiks, ja monningad armo-õppetusse kulutajaks, ja monningad karjatseks ja õppetajaks,
12. Pühhade parrandamiseks, õppetusse ammeti tööks, Kristusse ihho ülesehhitamisseks;
13. Sennikui meie keik ühtsuggu usko ja Jummal Poia tundmist kätte same, ja täieks mehheks same Kristusse täie ea mooto möda:
14. Et meie ei pea ennam wäetimid lapsed ollema, ja ei lasse ennast öätsotada egga kaksipididi kõikutada keigest õppetusse tulest, innimeste petmisse ja tiggeda kawwalusse läbbi, misga nemmad kawwalaste püüdwad meid petta.
15. Agga noudkem töt armastussega, ja kaswagem keikis selle sisse, kes se Pea on, se on Kristus,
16. Kellest keik se ihho on kokkolidetud, ja kokko pandud iggaühhe liikme läbbi teine teise abbiks, Kristusse wäe läbbi iggaühhe liikme moodo järrele, ja teeb, et se ihho kaswab ennese parrandamiseks armastusses.
17. Sepärrast ütlen minna sedda, ja tunnistan Issanda sees, et teie ei pea ennam nenda käima, kui muudke pagganad käiwad omma tühja mele sees:

18. Kes ommas meles pimmedaks sanud, ja on kaugel Jummal ellust ärra, se rummalusse pärrast, mis nende sees on, nende süddame kowwadusse pärrast:
19. Kes pärrast sedda, kui nemmad tuimaks läinud, isseennast on ärraannud kimalusse peäle keik rojust ahneste tehha.
20. Agga teie ep olle Kristust mitte nenda oppinud;
21. Sest teie ollete tedda kuulnud, ja temma läbbi oppetud otse nenda, kui tödde on Jesusse sees.
22. Et teie ennest peält peate ärraheitma endisse ellopolest sedda wanna innimest, kedda rikkutakse pettusse himmude läbbi;
23. Agga et teie peate ueks sama omma mele waimus,
24. Ja ennest peäle wotma sedda uut innimest, kes Jummal sarnatseks on lodud tössise öigusse ja pühhitsusse sees.
25. Sepärrast jätke mahha wallet, ja räkige töt, iggaüks omma liggimessega, sest et meie olleme teine teise x liikmed.
26. Olge wihhased, agga ärge tehke mitte patto.
27. Ärge laske päwa loja miñna omã wihhastamisse ülle, ja ärge andke maad kurratile.
28. Kes warrastanud on, se ärge warrastago mitte ennam, waid tehko enneminne tööd, ja saatko kättega head, et temmal olleks sellele jaggada, kennel tarwis on.)
29. Ärge laske ei ühtegi nurjatumat sanna ommast suust wäljaminna, kuid se, mis hea on parrandamiseks, kui tarwis on, et se armo annab neile, kes sedda kuulwad.
30. Ja ärge kurwastage mitte Jummal pühha Waimo, kellega teie otsego pitseriga ollete kinnitud ärralunnastamisse päwani.
31. Keik wihhastus ja tulline wihha, ja wihha, ja kärrin, ja teotaminne sago kaugel teitest ärra keige kurjussega;
32. Agga olge teine teise wasto helded, süddamest halledad, ja andke teine teisele andeks, nenda kui ka Jummal Kristusse sees teile on andeks annud.

5. Peatük.

Maenitsus, et pühha ello sees peab ellama. Öppetus, mis meeste ja naeste kohhus on.(Epistel kolmandamal pühhapäwal Paastus.(Epistel kahhekümnemal pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Siis olge nüüd Jummal järrelkäiad, kui armad lapsed,
2. Ja käige armastusse sees, nenda kui ka Kristus meid on armastanud, ja on isseennast meie eest ärraannud anniks ja ohwriks, Jummalele maggusaks haisuks;

3. Agga horajaht ja keik rojastus ehk ahnus olgo nimmetamatta teie seas, nenda kui pühhadele sünnib,
4. Ja häbbematta tö, ja jölle könne, ehk naljaheitminne, mis ei sünni, waid enneminne tännamist olgo teie seas.
5. Sest sedda teate teie, et ei ühhelgi horapiddajal, egga roppul, egga ahnel, kes on woöra jummalat tener, ep olle pärrimist Kristusse ja Jummalat rikis.
6. Ükski ärgo petko teid tühja sannadega, sest nende asjade pärrast tulleb Jummalat wihha sannakuulmatta laste peäle,
7. Sepärrast ärge sage mitte nende seltsimehhi.
8. Sest teie ollite ennemuiste pimmedus, agga nüüd ollete teie walgus Issanda sees; ellage kui walgusse x lapsed.
9. Sest Waimo kasso näitab ennast keigesugguse headusse, ja öigusse, ja töe sees.)
10. Ja katske, mis Issanda mele pärrast on:
11. Ja ärgo olgo teil teggemist pimmedusse siggimatta teggudega, agga nomige neid enneminne.
12. Sest mis neist sallaja sünnib, on ka häbbi ütteldes.
13. Agga se keik ilmub, mis walgussest nomitakse; sest keik, mis middagi ilmutab, se on walgus.
14. Sepärrast ütleb temma: Ärka ülles, kes sa maggad, ja touse ülles surnust, siis wöttab Kristus sind walgustada.
15. Sepärrast katske, kuidas teie öiete hästi ellate, ei mitte kui rummalad, waid kui targad;
16. Ja piddage aega kalliks, sest need päwad on pahhad.
17. Sepärrast ärge olge rummalad, waid moistke, mis Issanda tahtminne on.
18. Ja ärge joge ennast täis wina, kust üks önneto ello tulleb, waid sage täis Waimo,
19. Ja räkige issekeskis laulude ja kitusse luggudega, ja waimolikko lauludega; laulge, ja laulge mängides Issandale ommas süddames,
20. Ja tännage ikka keige asjade eest Jummalat ja Issa, meie Issanda Jesusse Kristusse nimmel.
21. Ja olge allandikkud teine teise wasto Jummalat kartusse sees.)
22. Naesed, kuulge omma meeste sanna, kui Issanda sanna.
23. Sest mees on naese Pea, nenda kui Kristuske on koggodusse Pea, ja temma on omma ihho önnisteggia.
24. Agga nenda kui koggodus Kristusse mele--walla al on, nenda ka naesed omma meeste melewalla al keige asjade sees.
25. Mehhed, armastage ommad naesed, nenda kui Kristuske on armastanud koggodust, ja on isseennast selle eest ärraannud,
26. Et ta sedda pididi pühhitsema, ja on sedda puhtaks pesnud wee pessemisse läbbi sanna sees:

27. Et ta sedda koggodust ennesele pididi seädma ausaks, ühheks koggodusseks, kel ep olleks ühtegi wigga, egga kortso, egga muud sedda--sarnast, waid et ta pididi ollema pühha ja laitmatta.
28. Nenda peawad ka mehhed ommad naesed armastama, kui omma enneste ihhud; kes omma naest armastab, se armastab isseennast.
29. Sest ükski ep olle ial omma ennese lihha wihkanud, waid temma toidab ja hoiab sedda, nenda kui ka Issand sedda koggodust.
30. Sest meie olleme temma ihho liikmed, temma lihhasst ja temã luist.
31. Sepärrast jättab innimenne omma issa ja emma mahha, ja hoiab omma naese pole, ja need kaks peawad ollema üks lihha.
32. Sesinnane sallaja-assi on suur; agga ma rãgin Kristussest ja koggodussest.
33. Sepärrast teiegi, iggamees ennese kohhal armastago omma naest, nenda kui isseennast; agga naene katsko, et ta wottaks meest karta.

6. Peatük.

Mis laste, wannematte, sullaste ja issandatte kohhus on. Waimolikkuiust sõariistust.(Epistel essimessel pühhapäwal kolmatkümmend pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Lapsed, kuulge omma wannematte sanna Issanda sees: sest se on õige.
2. Auusta omma issa ja emma, (se on essimenne kässosanna tootussega.)
3. Et sinno kässi woiks hästi käia, ja sinna woiksid kaua ellada Ma peäl.
4. Ja teie issad, ärge ärritage mitte enneste lapsi wihhale, waid kaswatage neid karristamisses ja Issanda maenitsemisses.
5. Teie sullased, kuulge nende sanna, kes teie issandad on lihha polest, kartusse ja wärristussega, omma süddame waggadusses, nenda kui Kristusse sanna.
6. Ei mitte silma kirjaks tenides, kui need, kes innimeste mele pärrast püüdwad olla, waid kui Kristusse sullased, kes Jummal tahtmist süddamest tewad,
7. Kes heal mehel Issandat teniwad, ja mitte innimessi:
8. Ja teädke, mis head kegi ial saab teinud, et temma sedda saab Issanda käest, olgo sullane ehk wabbat innimenne.
9. Ja, teie issandad, tehke ka seddasamma nende wasto, ja jätke ähwardamist mahha, ja teädke, et ka teil eñestel Issand taewas on, ja temma ei pea ennam luggu ühhest kui teisest.
10. Mis muud, mo wennad, kui sage wäggewaks Issanda sees, ja temma kange wäe sees.
11. Wotke enneste peäle keik Jummal sõa--riistad, et teie woite seista kurrati kawwalatte noude wasto:

12. Sest meil ep olle mitte woitlemist werre ja lihha wasto, waid suurte wüstri-rikide ja waldade wasto, sellesinnatse ma-ilma pimmedusse wallitsejatte wasto, waimolikkude kurjuste wasto taewaste asjade sees.
13. Sepärrast wotke keik Jummalä söariistad kätte, ja et teie woite wastopanna sel kurjal päwal, ja woite seisma jäda, kui teie keik sate ärrateinud;
14. Sepärrast seiske, ja teie niuded olgo töega kui wöga ümberpandud, ja ehhitage ennast öigusse raudridega,
15. Ja kingad olgo teie jalges, et teie walmis ollete rahho, kui röömsa sannume kulutama.
16. Keigeennamiste wotke usso kilpi kätte, misga teie woite ärrakustutada keik selle tiggeda kurrati tullised noled.
17. Ja wotke önnistusse raudkübbarat, ja waimo mööka, se on Jummalä sanna.)
18. Ja palluge iggal aial keige palwe ja pallumisega waimus, ja sesamma pärrast walwage keige peäle aiamisse ja pallumisega keige pühhad eest,
19. Ja minno eest, et se sanna mulle antakse, suud julgeste lahtitehhes, kulutada armo öppetusse sallaja-asja.
20. Mispärrast minna kui Kask omma ammeti teen ahhelas, et ma selle sees julgeste pean räkima, nenda kui mo kohhus on räkida.
21. Agga et teie ka saaksite teada, kuidä minno kässi käib, mis ma teen, siis peab teile Tigikus, se armas wend, ja ustaw tener Issanda sees keik teada andma,
22. Kedda ma otse sepärrast teie jure ollen läkkitanud, et teie teada saaksite, kuidä meiega luggu on, ja et ta teie süddamed trööstiks.
23. Rahho olgo wendadele, ja armastus ussoga, Jummalast Issast, ja Issandast Jesussest Kristussest.
24. Arm olgo nende keikidega, kes meie Issandat Jesust Kristust armastawad selge melega.

AMEN.Ewesusse rahwale Roma-liñnast kirjutud, Tigikusse läbbi.

Se Ramato Ots, mis Ewesusse-rahwale kirjutud.

1. Peatük.

Paulusse tänno, palwe, ja maenitsus, et peab kindlaste ja kowwaste woitlema.(Epistel teisel pühhapäwal kolmatkümmend pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Paulus ja Timoteus Jesusse Kristusse sullased keikile pühhadele Kristusse Jesusse sees, kes Wilippi liinas on, üle--watajattele ja koggodusse teenridele:
2. Arm olgo teile, ja rahho Jummalast, meie Issast, ja Issandast Jesussest Kristussest.
3. Ma tännan omma Jummalat, ni saggedaste kui minna teie peäle mötlen,
4. (Kes minna iggakord keiges ommas palwes teie keikide eest römoga palwed teen.)
5. Teie ossasamisse pärrast armo-õppetusest, essimessest päwast siit sadik:
6. Ja ollen se peäle julge, et se, kes teie sees on alganud sedda head tööd, ka sedda lõppetab Jesusse Kristusse päwani:
7. Nenda kui se ka minno kohhus on sedda teist keikist möttelda, sepärrast et teie ollete mo süddames minno wangi-pölwes, ja minno kostmisses armo-õppetusse eest, ja selle kinnitamisses, sest et teie keik minnoga sest armust ossa sate.
8. Sest Jummal on minno tunnistaja, kuidas minna teid keik süddamest iggatsen Jesusse Kristusse süddamelikko hallastussega.
9. Ja sedda pallun minna, et teie armastus weel ennam ja ennam rohkemaks saaks moistmisses ja keiges tundmisses,
10. Et teie woite läbbi katsuda, mis ühte ei sünni, et teie olleksite selged, ja teisi ei pahhanda Kristusse päwast sadik,
11. Täidetud öigusse kassoga, mis Jesusse Kristusse läbbi tulleb, Jummal auuks ja kitusseks.)
12. Agga minna annan teile teada, wennad, et mis mulle on juhtunud, se on weel laiemale armo-õppetusse kassuks sündinud:
13. Nenda et minno wangi-pölle on awwalikkuks sanud Kristusses, keiges kohtokoias, ja keikile muile;
14. Ja et surem wendade hulk Issandas, kes minno wangi-pölwe läbbi lotust sanud, julgewad weel rohkeminne sedda sanna ilmakartmatta räkida.
15. Monningad kulutawad kül ka Kristust kaddedusse ja rio pärrast; agga monningad ka hea mele pärrast.
16. Teised kulutawad Kristust rio pärrast, ei mitte selgeste, sest nemmad mötlewad willetsust minno wangi-pölwe peäle sata.

17. Agga teised kulutawad armastusse pärrast; sest et nemmad teädwad, et minna siin seisan armo-öppetusse eest kostmas.
18. Mis siis? ommeti kulutakse Kristust iggal wisil, olgo silma kirjaks, olgo töes, ja se pärrast ollen minna römüs, ja tahhan ka römüs olla;
19. Sest ma tean, et se mulle önnistusseks peab tulleva teie palwe, ja Jesusse Kristusse Waimo abbi läbbi.
20. Sest et minna pitki silmi otan ja lodan, et mulle ei ühhestki asjast ei pea häbbi sama, waid et Kristus keige julgussega, kui ikka, nenda nüüdki peab wägga auustud sama minno ihhus, olgo se ello ehk surma läbbi.
21. Sest se ellaminne on mulle Kristus, ja surreminne on mulle kassuks.
22. Agga kui ma peaksin lihhas ellama, se tulleks minno tö kassuks, ja mis ma pean wallitsema, ei tea ma mitte.
23. Sest mollemilt polilt petakse mind kinni, et ma himmustan siit lahkuda, ja Kristussega olla, sest se on wägga palju parrem.
24. Agga lihha sisse jada on ennam tarwis teie pärrast.
25. Ja se peäle ollen ma julge, ja tean, et ma jään, ja pean teie keikide jure jäma teie kassuks, ja teie usso römüks,
26. Et teie kiitleminne minnust woiks rohke olla Jesusse Kristusse sees se läbbi, et ma jälle teie jure tullen.
27. Ellage waid, nenda kui kohhus on, Kristusse armo-öppetusse järrele, et minna, olgo et ma tullen ja teid nään, ehk teie jurest ärra olles aan kuulda, kuidas teie kässi käib, et teie ühhes waimus seisate, ja ühhes meles ühtlase woitlete armo-öppetusse usso läbbi,
28. Ja et teie ei lasse ennast ärra-ehmatada ei mingisugguse asja sees neist, kes wastopannewad: se on neile hukkaminnemisse, agga teile önnistusse tähheks, ja se Jummalast.
29. Sest se on teile armust antud Kristusse pärrast, et teie ei pea mitte ükspäinis temma sisse uskma, waid ka temma pärrast kannatama;
30. Ja teil on sesamma woitleminne, missuggust teie minnust ollete näinud, ja nüüd minnust kulete.

2. Peatük.

Et Kristus allandatud ning üllendatud, se öppetab, et usklikkud woiwad allandikkud, ja ühhes meles olla. n. t. s.(Epistel kuendamal pühhapäwal paastus, ehk Palmi--pude pühhapäwal.

1. Kui nüüd mingisuggune maenitsus Kristusses, kui mingisuggune armastusse römustaminne, kui mingisuggune Waimo ossa--saminne, kui mingisuggune süddamelik hallastus ja ärras meel teil on,

2. Siis täitke minno römo, et teie wottaksite ühhemelelissed olla, ja ühtsuggu armastust piddada, kui üks hing ja ühhes meles.
3. Äрге tehke ühtegi, ei rio egga tühja au pärrast, waid arwage allandusse läbbi teine teist üllemaks, kui isseennast.
4. Ärgo wadago ükski se peäle, mis temma omma kassuks tulleb, waid iggaüks wadago se peäle, mis teiste kassuks tulleb.
5. Sest sesammasuggune meel olgo teie sees, mis Kristusse Jesusse sees ka olli,
6. Kes, kui ta Jummal näul olli, sedda ei arwand sagiks, et temma Jummalaga ühhesuggune olli;
7. Waid allandas isseennast, ja wottis sullase näggo ennesele, ja sai innimeste sarnatseks,
8. Ja leiti wäljaspiddisest kombest kui innimenne, ja allandas isseennast, ja sai sannawotlikkuks surmani, peälegi risti surmani.
9. Sepärrast on ka Jummal tedda wägga üllendanud, ja on temmale annud ühhe nimme, mis ülle keige nimme on,
10. Et Jesusse nimmel keik nende põlwed peawad ennast nikkutama, kes taewas, ja Ma peäl, ja Ma al on.
11. Ja keikide keel peab üllestunnistama, et Jesus Kristus on se Issand, Jummal Issa auuks.)
12. Sepärrast, minno armad, otsekui teie ikka ollete sanna kuulnud, mitte ükspäinis, kui ma teie jures ollen, waid ka nüüd palju ennam, kui ma ärra ollen, noudke ennaste önnistust takka kartusse ja wärristussega.
13. Sest Jummal on, kes teie sees teeb, et teie tahhate, ja woite tehha temma hea mele pärrast.
14. Tehke keik nurrisematta, ja kaksipiddi mötlematta;
15. Et teie woiksite olla ilmalaitmatta ja waggurad, wiggata Jummalalapsed kesk sedda tiggedat ja pörrast suggu, kelle seas teie paistate otsego selged taewa tähhed ma-ilmas,
16. Ja hoiate ello sanna pole, et ma woin kitelda Kristusse päwal, et minna tühja ep olle jooksnud, egga tühja tööd teinud.
17. Ja et mind kül ohwerdakse teie usso ohwri ja tenistusse pärrast, siis ollen ma römüs, ja ollen römüs teie keikidega.
18. Sesamma pärrast olge teie ka röömsad, ja olge röömsad minnoga.
19. Agga ma lodan Issandas Jesusses, et ma saan Timoteust pea teie jure läkkitada, et ka minno meel woiks hea olla, kui ma teäda saan, kuitao teie kässi käib.
20. Sest mul polle ühteainustki muud, kellel ühhesuggune meel olleks minnoga, kes nenda tössisel wisil teie eest wottaks murret kanda.
21. Sest keik otsiwad omma, ei mitte, mis Kristusse Jesusse auuks tulleb.

22. Agga teie teate temma tössidust, sest otsego laps omma issaga, nenda on ta minnoga tööd teinud armo-õppetust kulutades.
23. Sepärrast lodan minna, et ma saan tedda läkkitada ni pea, kui ma saan näinud, kuidas minno asjad käiwad.
24. Agga mul on kindel lotus Issandas, et minna ka isse pea tullen.
25. Agga ma ollen arwanud tarwis ollewad omã wenda Epawroditust, ja omã abbimeest, ja söddimisse seltsimeest, agga teie apostlit, ja omma tarwidusse teenrit teie jure läkkitada:
26. Sest et temma teid keik wägga iggatses, ja suurt ahvastust tundis, sepärrast et teie ollite kuulnud tedda wägga haige ollewad.
27. Sest ta olli ka surremisse peäl haige; agga Jumal on temã peäle armo heitnud, agga mitte temma peäle ükspäinis, waid ka minno peäle, et mul ei piddand kurbdust kurbdusse peäl ollema.
28. Sepärrast ollen ma tedda sedda nobbedaminne läkkitanud, et teie tedda jälle nähhes röömsaks saaksite, ja mulle wähhem kurbdus olleks.
29. Sepärrast wotke tedda wasto Issandas keige römoga, ja piddage nisuggused kalliks.
30. Sest Kristusse tö pärrast on temma surma liggi sanud, ja ei olle ommast ellust holinud, et kui teie ei joudnud, temma teie assemel mulle tahtis abbiks olla.

3. Peatük.

Usso öigussest walle-apostlide wasto.(Epistel kolmandamal pühhapäwal kolmatkümmend pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Mis muud, mo wennad, olge röömsad Issandas. Et minna teile ühtesuggu kirjotan, sest ei tüddi kül minna mitte ärra, agga teid kinnitab se.
2. Wadage koerte peäle, wadage kurjade tö--teggiate peäle, wadage nende katkileikamisse peäle.
3. Sest meie olleme need ümberleikatud, kes meie Jummalat tenime waimus, ja kiitleme Kristusse Jesusse sees, ja ei loda mitte lihha peäle.
4. Ehk mul ka kül woiks lotus olla lihha peäl, kui mu kegi arwab, et temma woib lihha peäle lota, minna weel enam.
5. Ma ollen ümberleikatud kahheksamal päwal, ma ollen Israeli suggu, Penjamini sugguarrust Ebrea-mees Ebrea-rahvast sündinud, kasso polest Wariseer.
6. Kaddeda wihhaga kiusasin minna sedda koggodust takka, ja olin laitmatta öigusse polest, mis kässust on.
7. Agga mis mulle kassuks olli, sedda ollen ma Kristusse pärrast kahjuks arwanud.

8. Ja töeste miña arwan ka keik kahjuks minno Issanda Jesusse Kristusse wägga kalli tundmisse wasto, kelle pärrast ma keik ollen kahjuks arwanud, ja arwan sedda keik pühkmed ollewad, et ma Kristust woiksin kassuks sada,
9. Ja et mind temma seest leitakse, et mul ei olle omma öigust, mis kässust tulleb, waid mis Kristusse usso läbbi tulleb, se öigus, mis Jummalast tulleb usso läbbi,
10. Et ma woiksin tedda tunda, ja temã ülles--tousmisse wägge, ja et ma temma kannatamistest ossa saan, ja temma surma sarnatseks saan.
11. Kas ma kuigepiddi surnutte ülestousmisse pole woiksin sada.
12. Ei mitte, et ma olleksin sedda jo kätte sanud, ehk et ma olleksin täieste walmistud, agga ma nouan sedda takka, kas ma ka woiksin sedda kätte sada, mispärrast Kristus Jesus mind on kätte sanud.
13. Wennad, minna ei arwa ennast isse mitte seks, kes sedda kätte sanud; agga ühhe asja ütlen minna: Ma unnustan kül ärra, mis tagga on, agga ma sirrutan ennast senna pole, mis ees on.
14. Minna kiusan etteseätud märgi pole, se ülleweltse Jummal kutsmisse woido-anni pole Kristusse Jesusse sees.
15. Mitto meid nüüd täieste waggad on, meil olgo sesinnane meel, ja kui teie middagi teistwisi mötlete, kül Jummal teile ka sedda ilmutab.
16. Ommeti peame meie ses, kuhho meie olleme sanud, seddasamma nöört möda käima, ja ühhemelelissed ollema.
17. Käige minno järrel, wennad, ja wadage nende peäle, kes nenda käiwad, kui meie teile märgiks olleme.
18. Sest mitto käiwad, kellest ma teile saggedaste ollen üttelnud; agga nüüd ütlen minna ka nuttes, neid Kristusse risti waenlased ollewad,
19. Kelle ots on hukkatus, kelle Jummal on se köht, kelle au on nende häbbi sees, kes mapeälsed asjad noudwad.
20. Sest meie ellamine on taewas, kust meie ka otame önnisteggiat, Issandat Jesust Kristust,
21. Kes meie alwa ihho tahhab muta, et se temma ärraselletud ihho sarnatseks peab sama, sedda wägge möda, misga temma ka keik asjad woib ennese alla heita.)

4. Peatük.

Jummal lapsed peawad kindlad ja röömsad ollema Jummal sees. Paulus kidab Wilippi-rahwa murre, mis nemmad temma eest on kannud.(Epistel neljandamal Kristusse tullemisse Pühhal.

1. Sepärrast, mo armad ja süddame wennad, minno rööm ja kroon, seiske nenda Issandas, minno armad.

2. Minna maenitsen Ewodiat, ja maenitsen Sintiket, et nemmad ühhemelelissed peawad ollema Issandas.
 3. Ja ma pallun sind ka, mo tössine seltsimees, aita neid, kes minnoga on woitelnud armo-öppetusses ni hästi Klementiga, kui minno teiste abbimeestega, kelle nimmed on ello-ramatus.
 4. Olge ikka röömsad Issandas; ta ütlen minna: Olge röömsad.
 5. Teie järrele-andminne sago tutwaks keikile innimestele: Issand on liggi!
 6. Äрге murretsege ühtegi; waid laske keikis ommad pallumissed palwe ja öhkamisse läbbi tännoga Jummalale teäda sada.
 7. Siis Jummal rahho, mis ülem on, kui keik moistus, hoiab teie süddamed ja teie meled Kristusse Jesusse sees.)
 8. Mis muud, wennad, mis tössine on, mis aus, mis öige, mis kassin, mis löbbus, mis hea on kuulda, kui üks hea kombe, ja mis kitusse wäärt on, se peäle möttelge.
 9. Mis teie ka ollete öppinud, ja sanud, ja kuulnud, ja näinud minnust, sedda tehke: ja se rahho Jummal on siis teiega.
 10. Agga ma ollen wägga römus olnud Issandas, et teie jo jälle ollete wapraks sanud minno eest hoolt kandma; se eest ollete teie ka enne hoolt kannud, agga aeg on teid keelnud.
 11. Ei ütle minna sedda mitte waesusse pärrast; sest ma ollen öppinud sega, mis mul on, rahhul ollema.
 12. Minna moistan kehwa ja rikkas olla, ma ollen keikipiddi ja keikis asjus öppetud, ni hästi söma, kui nälga kannatama, ni hästi, kui mul kül on, ja kui mul pudo on.
 13. Minna ärrendan keik Kristusse läbbi, kes mind wäggewaks teeb.
 14. Siiski ollete teie hästi teinud, et teie minno willetsust ollete aitnud kanda.
 15. Agga teiegi, Wilippi-rahwas, teate, et armo-öppetusse hakkatussest, kui minna Makedonia-maalt wäljaläksin, ükski koggodus ep olle mulle jagganud wäljaandmisse ja wasto--wotmisse arro järrele, kui teie ükspäinis.
 16. Sest ka Tessalonika liña läkkitasite teie minno tarwidusseks ühhe, ja teise korra.
 17. Mitte, et minna andi püan, waid ma püan sedda kasso, mis rohke on teie arropiddamisse heaks.
 18. Sest ma ollen keik sanud, ja mul on rohkeste; ma sain kül, kui ma Epawroditusselt sain wastowotnud sedda, mis teilt läkkitati kui maggus hais, ja armas ohwer, mis Jummal meie pärrast on.
 19. Agga kül minno Jummal täidab keik teie tarwidust omma rikkust möda auga, Kristusse Jesusse sees.
 20. Agga Jummalale, ja meie Issale olgo au iggaweste iggawesseks aiaks.
- Amen.

21. Terretage keik pühhad innimessed, kes Kristusse Jesusse sees on. Teile läkkitawad terwist need wennad, kes minno jures on.
22. Keik pühhad innimessed läkkitawad teile terwist, agga keigeennamiste need, kes Keisri perrest on.
23. Meie Issanda Jesusse Kristusse arm olgo teie keikidega, Amen.

Wilippi-rahwale Roma-liñnast kirjutud, Epawroditusse läbbi.

Se Ramato ots, mis Wilippi-rahwale kirjutud.

Apostli Paulusse Ramat Kolossusse-Rahwale kirjutud.

1. Peatük.

Se önnistus, mis Kristus innimestele on saatnud, pakkutakse neile armo-öppetusse läbbi.(Epistel neljandamal pühhapäwal kolmatkümmend pärrast kolmaino Jummal Pühha.

1. Paulus Jesusse Kristusse apostel Jummal tahtmisse läbbi, ja wend Timoteus,
2. Neile pühhadele, kes Kolossusse liñnas on, ja usklikkuile wendadele Kristusse sees: arm olgo teile ja rahho Jummalast, meie Issast, ja Issandast Jesussest Kristussest.
3. Meie tänname Jummalat, ja omã Issanda Jesusse Kristusse Issa, ja teme iggal aial palwed teie eest.
4. Kui meie teie usko Kristusse Jesusse sees saime kuulda, ja teie armastust keige pühha rahwa wasto,
5. Se lotusse pärrast, mis teile taewas on tallele pandud, mis teie enne ollete kuulnud armo-öppetusse töe sannast:
6. Mis teie jure on tulnud, nenda kui se ka keiges ma-ilmas on, ja kannab wilja, otsego teiege seas sest päwast, kui teie ollete kuulnud, ja töeste tunnud Jummal armo:
7. Nenda kui teie ka ollete öppinud Epawra meie armsa kasullase käest, kes üks ustaw Kristusse tener on teie eest,
8. Kes meile ka on teada annud teie armastust waimus.
9. Sepärrast ka meie sest päwast, kui meie sedda olleme kuulnud, ei jätta meie mitte mahha teie eest palwed teggematta, ja pallumatta, et teid peab

täidetama temã tahtmisse tundmisega, keiges tarkusses ja waimolikko moistmisses,

10. Et teie nenda woiksite ellada, kui kohhus on Issanda ees keige temma meleheaks, ja wilja kanda keige hea tõ sees, ja kaswada Jummalaga tundmisse sees,

11. Ja keige wäega wäggewaks sada, temma au wägge möda, keiges kannatusses ja pitkas meles römoga;

12. Sedda Issa tännades, kes meid on kolbawaks teinud, et meil piddi ossa ollema pühha rahwa pärrandussest walgusse sees;

13. Kes meid on ärrapeästnud pimmedusse woimussesse, ja on meid saatnud omma armsa Poia kuningriiki,

14. Kelle sees meil on lunnastaminne temma werre läbbi, se on, pattude andeks-andminne;)

15. Kes on selle näggematta Jummalaga ühhesuggune kuio, kes enne keik loma on sündinud.

16. Sest temã läbbi on keik lodud, mis taewaste sees, ja mis Ma peäl on, mis nähtawad ja näggematta on, olgo aujärjed, olgo wallitsused, olgo würsti-rigid, olgo wallad, keik on temma läbbi ja temmale lodud,

17. Ja temã on enne keik, ja keik lomad seiswad temma sees ühhes.

18. Ja temma on omma ihho ehk koggodusse Pea, ta on se hakkatus ja essite sündinud surnust, et temma keikis se essimenne piddi ollema.

19. Sest se on Issa hea meel olnud, et keik Jummalaga täius temma sees piddi ellama,

20. Ja et se Issa temma läbbi keik piddi ärra--leppitama temã ennesele, olgo se, mis Ma peäl, ehk mis taewas on, kui ta olli rahho teinud temã risti werre läbbi.

21. Ja temma on teid, kes teie ennemuiste woörad ja waenlased ollite, mötteldes kurja teggude peäle, nüüd ka ärraleppitanud omma lihha ihhus surma läbbi;

22. Et temma teid kui pühha rahwast, ja ilma--wiggata, ja ilmalaitmatta ennese ette piddi seädma;

23. Kui teie agga jäte usso peäle raiatud ja kindlaks, ja ei lasse ennast ärrapöörda sest armo-öppetusse lotussest, mis teie ollete kuulnud, mis on kulunud keige loma seas, mis taewa al on ; selle teenriks ollen minna Paulus sanud.

24. Nüüd ollen ma römus omma kannatamisse sees teie eest, ja, mis Kristusse willetsussest waia on, sedda täidan ma jure ommas lihhas temma ihho eest, se on se koggodus,

25. Kelle teenriks ma ollen sanud, Jummalaga seädmissesse järrele, mis mulle on antud teie heaks, et ma piddin Jumãala sanna täieste kulutama,

26. Ehk sedda sallaja-asja, mis endisest aiaist ja mitme põlwe rahwa eest olli warjul olnud, agga nüüd on awwalikkuks tehtud temã pühha rahwale,
27. Kennele Jummal on tahtnud teada anda, mis sesinnatse sallaja-asja au rikkus pididi ollema pagganatte seas, se on Kristus teie sees, se au lotus,
28. Kedda meie kulutame, ja maenitseme iggaühhe innimesse, ja õppetame igga-ühhe innimesse keiges tarkusses, et meie iggaüht innimest woiksime täieks teha Kristusse Jesusse sees.
29. Mispärrast miña ka tööd teen, ja woitlen selle wäe järrele, mis miño sees üpris wäggew on.

2. Peatük.

Jummala armorikkussest Kristusse sees: surest kassust, mis tulleb Kristusse surmast: innimeste tühjad õppetussed ja seädmised.

1. Sest minna tahhan, et teile peab teada ollema, mis suur woitleminne mul on teie, ja nende pärrast, kes Laodikea liñnas on, ja keikide pärrast, kes mo pallet lihhas ep olle näinud.
2. Et nende süddamed saaksid trööstitud, ja kokkolidetud armastusses, ja keige tössise moistmisse rikkusseks, Jummal, ja Issa, ja Kristusse sallaja-asja öiete tunda.
3. Kelle sisse keik tarkusse ja tundmisse warrandussed on warjule pandud.
4. Agga sedda ütlen minna, et ükski walle nou andes, teid ei sa petta kawwala melitamisse kõnnega.
5. Sest ehk minna kül ihho polest teie jurest ärra ollen, siis ollen ma ommeti waimus teie jures, ollen römus, ja nään teie wisi, ja teie usso kinnitust Kristusse sisse.
6. Otsego teie nüüd Kristust Jesust sedda Issandat ollete wastowotnud, nenda käige temma sees,
7. Ja olge juurdunud ja üllesehhitud temã sees, ja olge kinnitud uskus, nenda kui teid on õppetud, ja olge selle usso sees nenda rohked tännoga.
8. Katske, et ükski teid ei risu Kristusse käest ilmalikko tarkusse, ja tühja pettusse läbbi innimeste seädmisse ja ma-ilma tühja kombede järrele, ja mitte Kristusse järrele.
9. Sest temma sees ellab keik Jummal ollemisse täius ihholikkult.
10. Ja teie ollete täidetud temma sees, kes on keige würsti-rikide ja waldade α Pea;
11. Kelle sees teie ka ollete ümberleikatud ümberleikamisega, mis kässita sünnib, pattuse lihha ihho mahhaheitmisse läbbi, Kristusse ümberleikamisega;

12. Ja ollete temmaga ristmisses mahhamaetud, kelle sees teie ka ollete
Temmaga üllesärratud usso läbbi, mis Jummal omma wäega sadab, kes tedda
on surnust üllesärratanud;
13. Ja on teid ka temmaga ellawaks teinud, kui teie surnud ollite ülleastmiste
sees, ja teie ümberleikamatta lihhas, ja on teile andeks annud keik
ülleastmissed:
14. Ja on ärrakustutanud sedda wõlla-kirja seädmiste sees, mis meie wasto
olli, ja sedda on temma wahhelt ärrawötnud, ja on sedda risti külge lönud:
15. Ja on paljaks teinud würsti-rigid ja wallad, ja on neid awwalikkult ette
tonud, ja on neist ärrawoitmisse römo teinud se risti läbbi.
16. Sepärrast ärgo moistko ükski kohhut teie peäle söma ehk joma, ehk sure
Pühha ehk nore ku ehk hingamisse-päwade pärrast,
17. Mis tulleva asjade warri on, agga ihho on Kristusse sees.
18. Äрге andke ühhelegi woimust ende peäle wotta, kes allandusse ja inglide
tenistusse läbbi sedda püab, ja se peäle aiab, mis ta polle näinud, ja on
asjata uhke ommas lihhalikkus meles,
19. Ja ei pea Peast kinni, kellest keik se ihho liikmede ja soonte läbbi
aidetakse, ja kokkolidetakse, ja kaswab Jummal kaswatamisse läbbi.
20. Kui teie nüüd Kristussega ollete ärrasurnud ma-ilma tühjade kombedele,
mis teie siis ennast lassete seädmistega waewata, otsego ellaksite teie ma-
ilmas?
21. Kui nemmad ütlewad: Ärra putu, ärra maitse, ärra katsu:
22. Need asjad lõppewad keik ärra, kui neid prukitakse innimeste käskmiste ja
öppetuste järrele.
23. Neilsinnatsil asjadel on kül tarkusse näggo, issitehtud Jummal tenistusse
ja allandusse sees, ja et nemmad ihhule armo ei anna, ja need asjad ei olle
ühtegi wäärt, waid tullewad agga lihha toidusseks.

3. Peatük.

*Mis hinge parrandamiseks tulleb, peab noudma; monned kallid öppetussed, ja
mis ellomaia ja perre-rahwa kohhus on.(Epistel wiendamal pühhapäwal pärrast
kolme kunninga Pühha.*

1. Kui teie nüüd Kristussega ollete üllesärratud, siis otsige sedda, mis üllewel
on, kussa Kristus ilmus Jummal parramal käel.
2. Möttelge nende asjade peäle, mis üllewel on, et mitte nende peäle, mis Ma
peäl on.
3. Sest teie ollete surnud, ja teie ello on warjule pandud Kristussega Jummal
sees.

4. Kui Kristus meie ello awwalikkuks saab, siis peate ka teie temmaga au sees awwalikkuks sama.
5. Sepärrast surretage ommad liikmed, mis Ma peäl on, horust, rojust, tirastust, ja muud kurja himmo ja ahnust, se on woõra jummalat tenistus:
6. Nende pärrast tulleb Jummalat wihha sannakuulmatta laste peäle;
7. Nende sees ollete teie ka ennemuiste kõndinud, kui teie nende sees ellasite.
8. Agga nüüd jätke ka teie mahha sedda keik, wihha, kanget hirmo, kurjust, teotamist, roppud kõnned teie suust.
9. Äрге walletage mitte teine teise peäle, sest et teie ollete ärraheitnud sedda wanna innimest temma teggudega,
10. Ja ollete kui ühhe ride ennese peäle wõtnud sedda uut innimest, kedda uendakse öige tundmissele selle kuio järrele, kes tedda on lonud;
11. Kus ep olle Kreka- egga Juda-meest, ei ümberleikatud, ei ümberleikamatta, ei umkeelt, ei Küta-meest, ei sullast egga wabbat; waid keik ja keikide sees on Kristus.
12. Sepärrast ehhitage ennast kui Jummalat ärrawallitsetud, pühhad ja armastud, süddamelikko hallastussega, heldussega, allandussega, tassandussega, pitka melega;
13. Kannatage teine teisega, ja andke andeks teine teisele, kui kellelgi on middagi kaebamist teise peäle; kui Kristus teile ka on andeks annud, nenda tehke ka teie.
14. Agga keige se peäle ehhitage ennast armastussega, se on öige tuggew sidde.
15. Ja Jummalat rahho wallitsego omã woido-anniga teie süddamette sees, seks ollete teie ka kutsutud ühhe ihho sees, ja olge tännalikkud.
16. Kristusse sanna ellago rohkeste teie sees keige tarkusse sees; õppetage ja maenitsege isse--ennast mäangi- ja kitusse-lauludega ja mu waimolikko lauludega; laulge kauniste Issandale ommas süddames.
17. Ja keik, mis teie ial wottate tehha sanna ehk töga, sedda tehke keik Issanda Jesusse nimmel, ja tännage Jummalat ja Issa temã läbbi.)
18. Naesed, kuulge omma meeste sanna, nenda kui kohhus on Issanda sees.
19. Mehhed, armastage omãd naesed, ja ärge sage wihhaseks nende wasto.
20. Lapsed, kuulge omã wannematte saña keige asjade sees; sest se on Issanda mele pärrast.
21. Issad, ärge ärritage mitte omma lapsi, et nemmad meelt ärra ei heida.
22. Sullased, kuulge keikis asjus nende sanna, kes teie issandad on lihha polest, ei mitte silma--kirjaks, kui need, kes innimeste mele pärrast püüdwad olla, waid wagga süddamega, Jummalat kartes;
23. Ja keik, mis teie ial wöttate tehha, sedda tehke süddamest, nenda kui Issandale, ja ei mitte innimestele:

24. Ja teädke, et teie Issanda käest parrandusse palka peate sama, sest teie tenite Issandat Kristust.

25. Agga kes üllekohto teeb, peab ennese kätte sama, mis ta on üllekohto teinud, ja siin ei peta luggu ei ühhestki ennam kui teisest.

4. Peatük.

Usklikkude palwest, ja hoolsast ellust.

1. Issandad, tehke sedda sullastele, mis öige ja kohhus on, ja teädke, et ka teil Issand on taewas.

2. Jäge kindlaste palwesse, ja walwage selle palwe sees tännoga:

3. Ja palluge ühtlase ka meie eest, et Jummal se sanna ukse meile wöttaks lahti teha, Kristusse sallaja-asja räkida, mis pärrast minna ka ollen seutud:

4. Et ma sedda woiksin ülleskulutada, nenda kui ma pean räkima.

5. Ellage targaste nende wasto, kes wäljas on, ja piddage aega kalliks.

6. Teie könne olgo ikka armo sees, ja solaga solatud, et teie teaksite, kuidas teie iggaühhele peate kostma.

7. Kuidas mo kässi käib, kül sedda keik teile teäda annab Tigikus, se armas wend, ja ustaw tener, ja kasullane Issanda sees,

8. Kedda minna teie jure otse sepärrast ollen läkkitanud, et ta teäda saaks, kuidas teie kässi käib, ja et ta teie süddamed peab trööstima,

9. Selle ustawa ja armsa wenna Onesimussega, kes on teie seast; kül need teile keik teäda andwad, kuidas siin luggu on

10. Teile läkkitab terreit Aristarkus, kes minnoga wang on, ja Markus Parnaba öe poeg, kelle pärrast teie ollete sanna sanud: kui ta teie jure tulleb, wõtke tedda wasto;

11. Ja Jesus, kedda hütakse Justusseks, kes ümberleikamisest on; needsinnatsed on ükspäinis minno abbimehhed Jummal rigi kallal, kes mulle römuks on olnud.

12. Teile läkkitab terwist Epawras, kes on teie seast, üks Kristusse sullane, kes allati woitleb teie eest palwedes, et teie peaksite seisma kui täieste waggad, ja täidetud keige Jummal tahtmisega.

13. Sest ma annan temmale tunnistust, et ta wägga suurt hoolt kannab teie eest, ja nende eest, kes Laodikeas ja Jerapolis on.

14. Teile läkkitab terwist se armas Lukas, kes arst on, ja Tämas.

15. Terretage need wennad, kes Laodikeas on, ja Nimwat, ja sedda koggodust, mis temma koias on.

16. Ja kui se ramat teie jures saab loetud, siis saatke, et se ka Laodikea koggodusses loetakse, ja et teie ka sedda loete, mis Laodikeast on kirjutud,

17. Ja üttelge Arkippussele: Katsu sedda ammetit, mis sa olled sanud Issanda sees, et sa sedda hästi aiad.

18. Se terretaminne on minno Paulusse käega. Möttelge minno wangi-pölwe peäle. Arm olgo teiega. Amen.

Kolossusse-rahwale Roma-liñnast kirjutud, Tigikusse ja Onesimusse läbbi.

P. Ramato Ots, mis Kolossusse-rahwale kirjutud.

Apostli Paulusse essimenne Ramat Tessalonika-rahwale kirjutud.

1. Peatük.

Paulus tännab Jummalat Tessalonika-rahwa usso ja armastusse eest.

1. Paulus, ja Silwanus, ja Timoteus, Tessalonika-rahwa koggodussele, Jumala se Issa ja Issanda Jesusse Kristusse sees, arm olgo teile ja rahho Jumalast, meie Issast, ja Issandast Jesussest Kristussest.

2. Meie tänname Jummalat ikka teie keikide pärrast, ja mötleme teie peäle meie palwede sees.

3. Ja tulletame lõpmatta omma mele teie usso teggo ja armastusse tööd, ja kannatlikko lotust meie Issanda Jesusse Kristusse peäle Jummal ja meie Issa ees;

4. Ja teame, Jummalast armastud wennad, et teie ollete ärrawallitsetud.

5. Sest et meie Ewangelium ep olle teie jure tulnud mitte ükspäinis sannaga, waid ni hästi wäega kui pühha Waimoga, ja sure kindla julgussega: nenda kui teie teate, missuggused meie teie seas olleme olnud teie pärrast.

6. Ja teie ollete meie ja Issanda järrelenoudjaks sanud, ja ollete se sanna sure willetsusse sees wastowõtnud pühha Waimo römoga,

7. Nenda et teie ollete sanud märgiks keikile, kes uskwad Makedonia- ning Ahkaja-maal.

8. Sest teie jurest on Issanda sanna kuulsaks sanud ei mitte ükspäinis Makedonia- ning Ahkaja-maal, waid ka keiges paikas on teie usk Jummal sisse wäljaläinud, nenda et meil polle tarwis ühtegi räkida.

9. Sest nemmad isse kulutawad teitest, kuidas meie teie jure olleme tulnud, ja kuidas teie ollete woõraist jummalist pöörnud Jummal pole, et teie piddite ellawat ja tössist Jummalat tenima,

10. Ja ootma temma Poega Jesust taewast, kedda temma on surnust üllesärratanud, kes meid sest tullewast wihhast ärrapeästab.

2. Peatük.

Ustawad öppetajad on röömsad, kui nende kuuljad on holikad.

1. Sest teie isse teate, wennad, meie tullemist teie jure, et se ep olle tühhine olnud;
2. Waid ehk meie kül enne ollime kannatanud, ja ärrateotud Wilippi-liñnas, nenda kui teie teate, siiski olleme meie Jummal sees julgust wötnud, Jummal armo-öppetust teile kulutada mitme woitlemissega.
3. Sest meie maenitsus ei olnud mitte pettussest, egga roppust noust, egga kawwalusses.
4. Waid nenda kui Jummal meid on kolbawaks teinud, sedda armo-öppetust meie kätte uskuda, nenda räkime meie, ei mitte nenda kui innimeste, waid Jumala mele pärrast, kes meie süddamed läbbikatsub.
5. Sest meie ep olle ial teie su pärrast räkinud, nenda kui teie teate, egga middagi ahnusse näul teinud, Jummal on tunnistaja.
6. Meie ei otsi au innimeste käest, ei teie, egga teiste käest.
7. Ja meie woiksime teile koormaks olla, kui Kristusse apostlid; agga meie olleme lahked olnud teie seas, kui üks immetaja naene omma ennese lapsed hoiab:
8. Nenda ihhaldasime meie teid, ja tahtsime hea melega teile jaggada ei mitte ükspäinis Jummal armo-öppetust, waid ka meie ennaste hinged, sepärrast, et teie meie melest ollete armsaks sanud.
9. Sest teie meles, wennad seisab meie tö ja waew; sest ööd ja päwad olleme meie tööd teinud, sepärrast et meie ei tahtnud ühhelegi teie seast koormaks olla, ja olleme teie seas Jummal armo-öppetust kulutanud.
10. Teie ollete tunnistajad ning Jummal, kui pühhaste, ja öiete, ja ilmalaitmatta meie olleme olnud teie wasto, kes teie ussute.
11. Nenda kui teie teate, kuidasime meie iggaüht teie seast, otsekui issa ommad lapsed maenitsesime ja trööstisime,
12. Ja tunnistasime, et teie piddite ellama, nenda kui kohhus on Jummal ees, kes teid kutsus omma kuningrigi ja au sisse.
13. Sepärrast tänname meie ka Jummalat lõpmatta, et, kui teie Jummal kulunud sanna meie käest saite, teie sedda wastowötsite, ei mitte kui innimesse sanna, waid (nenda kui se töeste on) kui Jummal sanna, kes ka wäggew on teie sees, kes teie ussute.

14. Sest teie ollete, wennad, sanud nende Jummalaga koggoduste järrele, mis mis Juda-maal on Kristusse Jesusse sees, et teie ka oma ennaste seltsist ollete kannatanud, nenda kui nemmadke Juda-mehhist,
15. Kes ka Issandat Jesust ja omma enneste prohvetid on tapnud, ja meid takkakiusanud, ja ei ole Jummalaga mele pärrast, ja on keikide inimeste wastased;
16. Keelwad meid pagganattele räkimast, et nemmad woiksid önsaks sada, ja nenda täitwad nemmad ommad pattud ikka peäle, sest Jummalaga wihha on tulnud nende peäle otsani.
17. Agga meie olleme, wennad, teist ärralahhutud olnud nattukeseks aiaks palle, ei mitte süddame polest, ja olleme sedda enam noudnud teie palle nähha sure himmoga,
18. Sepärrast olleme meie tahtnud teie jure tulla (minna Paulus) ükskord ja kakskord, ja sadan on meid keelnud.
19. Sest kes on meie lotus, ehk rööm, ehk kiitlemisse kroon? ehk eks teiege ei ole se meie Issanda Jesusse Kristusse eest tema tullemisses;
20. Sest teie ollete meie au ja rööm.

3. Peatük.

Paulusse suur hool, ja palwe Tessalonika-rahwa eest.

1. Sepärrast ei woinud meie enam kannatada, ja olleme heaks arwanud üksipäinis jada Atena-liina;
2. Ja olleme läkkitanud Timoteust oma wenda, ja Jummalaga teenrit, ja oma abbimeest Kristusse armo õppetusses, et temma teid peab kinnitama, ja teid maenitsema teie usso pärrast.
3. Et ükski ei lasse ennast wintsutada nende--sinnaste willetsuste sees; sest teie isse teate, et meid seks on seätud.
4. Sest ka siis, kui meie teie jures ollime, ütlesime meie teile enne, et meid pididi waawatama, nenda kui ka on sündinud, ja teie teate.
5. Sepärrast ei woinud ka minna enam kannatada, ja ollen sedda lähhatanud, et ma teie usko teada saaksin, ehk wahhest se kiusaja teid kiusanud, ja meie töö tühja läinud:
6. Agga kui Timoteus nüüd hilja teie jurest meie jure tuli, ja tõi röömsad sannumed teie ussust ja armastussest, ja et teie ikka head mõtted meist peate, ja iggatsete meid nähha sada, nenda kui meiegeteid.
7. Sepärrast olleme meie, wennad, trööstitud teie pärrast, keige omma willetsusse ja hädda sees teie usso läbbi.
8. Sest nüüd ellame meie, kui teie seisate Issanda sees.

9. Sest mis tänno woime meie Jummalale jälle anda teie pärrast keige se römo eest, misga meie röömsad olleme teie pärrast omma Jummal ees?
10. Ja pallume ööd ja päwad wägga raskest, et meie teie palle saaksime nähha, ja kohhendada sedda, mis teie ussule weel waiak on.
11. Agga isse meie Jummal, ja Issa, ja meie Issand Jesus Kristus juhhatago meie teed teie jure.
12. Agga Issand kaswatago teid, ja tehko rohkeks teie armastust issekeskes, ja keikide wasto, nenda kui meie armastus on teie wasto,
13. Et temma woiks teie süddamed kinnitada, et need olleksid ilmalaitmatta pühhitsusses Jummal, ja meie Issa ees, meie Issanda Jesusse Kristusse tullemisses keige temma pühhadega.

4. Peatük.

Maenitsus, et peab pühhaste ellama. Kes kurwad on surma pärrast, neid römustakse üllestousmisse läbbi surnust, kui nemmad Kristusse sees on. (Epistel teisel pühhapäwal Paastus. (Epistel wiendamal pühhapäwal kolmatkümend pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Mis muud weel, wennad, kui et meie teid pallume ja maenitseme Issanda Jesusse sees, nenda kui teie ollete meie käest sanud sedda, mil wisil teie peate ellama, ja Jummal mele pärrast ollema, et teie weel täiemaks sate.
2. Sest teie teate, mis kässud meie teile olleme annud Issanda Jesusse läbbi.
3. Sest se on Jummal tahtminne, teie pühhitseminne, et teie ennast hoiate hora-ello eest,
4. Et iggaüks teie seast teaks omma astja hoida pühhitsemisse ja au sees;
5. Ei mitte himmo-töwwes, nenda kui pagganadke, kes Jummalat ei tunne;
6. Et ükski ei te üllekohto, egga petta omma wenda sesinnatse asja sees, sepärrast, et Issand on kätte-maksja keige nendesinnaste asjade pärrast, nenda kui meiegi teile olleme enne üttelnud ning tunnistanud.
7. Sest Jummal ep olle meid mitte kutsnud rojusseks, waid pühhitsemisses.
8. Sepärrast, kes sedda põlgab, se ei põlga innimest, waid Jummalat, kes ka omma pühha Waimo meie sisse on annud.
9. Agga sest wennalikkust armastussest ei olle tarwis teile kirjutada, sest teie ollete isse Jummalast õppetud, et teie peate teine teist armastama.
10. Sest teie tete sedda ka keikile wendadele keige Makedonia-maal; agga meie maenitseme teid, wennad, et teie wöttaksite täiemaks miñna,
11. Ja nouda waiksed olla, ja omma tehha, ja omma ennaste kättega tööd tehha, nenda kui meie teid olleme käsknud,
12. Et teie peate ausaste ellama nende wasto, kes wäljas on, ja et teile ühhegi abbi ei lähhä tarwis.

13. Agga minna ei tahha, et teil peab teadmatta ollema, wennad, nende järg, kes maggama läinud, et teie ei lähhä ka nenda kurwaks kui need teised, kennel ep olle lotust.

14. Sest kui meie ussume, et Jesus on surnud ning üllestousnud, nenda tahhab Jummal ka neid, kes Jesusse läbbi on läinud maggama, temmaga ettetua.

15. Sest sedda ütleme meie teile kui Issanda sanna, et meie, kes meie ellame ja üllejāme Issanda tullemisse aiani, ei pea nende ette joudma, kes on maggama läinud.

16. Sest et Issand isse tahhab mahhatulla taewast, söa-kissendamisse, pea-Ingli heāle ning Jummal passunaga, ja kes Kristusse sees, surnud, need peawad üllestousma esmalt;

17. Pārrast peab meid, kes meie ellame ja üllejāme, ühtlase nendega pilwede sees kistama Issanda wasto taewa alla; ja nenda peame meie ikka Issandaga ollema.

18. Trööstige nüüd teine teist nendesinnaste sannadega.)

5. Peatük.

Sest wiimsest päwast, ja kuidā meie senna wasto ennast peame walmistama.(Epistel kuendamal pühhapāwal pārrast kolme kunninga Pühha.

1. Agga, wennad, neist aegust ja tundidest ep olle tarwis teile kirjutada.

2. Sest teie isse teate öiete hästi, et Issanda pääw nenda tulleb, kui warras ösel.

3. Sest kui nemmad ütlewad: Rahho on, ja polle ühtegi hädda; siis tulleb äkkilinne hukkatus nende peāle, nenda kui lapse waew selle peāle, kes käima peāl on, ja nemmad ei peāse mitte.

4. Agga teie, wennad, ep olle mitte pimmedusses, et se pääw teid peaks kui warras kinnisama.

5. Teie keik ollete walgusse lapsed, ja päwa lapsed; meie ep olle mitte ö, egga pimmedusse lapsed.

6. Sepārrast nüüd, ärge maggagem ka kui need teised, waid walwagem ning olgem kassinad.

7. Sest, kes maggawad, need maggawad ösel, ja kes joobnuks sawad, need on ösel joobnud.

8. Agga meie, kes meie päwa lapsed olleme, olgem kassinad, ehhitud usso ja armastusse raud--ridega, ja raudkübbaraga, se on, önnistusse lotussega.

9. Sest Jummal ep olle meid seādnud wihha alla, waid et meie peame önnistust kätte sama, omma Issanda Jesusse Kristusse läbbi,

10. Kes meie eest on surnud, et meie, ehk walwame ehk maggame, temmaga ühtlase peame ellama.
11. Sepärrast maenitsege ennast issekeskes, ja õppetage teine teist, nenda kui teie ka tete.)
12. Agga meie pallume teid, wennad, et teie wöttate nisuggusiks, kui nemmad on, neid piddada, kes teie seas tööd teggewad, ja teie ülle--watajad on Issanda sees, ja teid maenitsewad,
13. Ja et teie wöttate neid üpris wägga armsaste piddada nende tö pärrast. Piddage rahho issekeskes.
14. Agga meie pallume teid, wennad: maenitsege neid, kes ei olle wisi pärrast, römustage arrad, aitke nödrad, olge pitka melega keikide wasto.
15. Katske, et ükski kurja kurjaga ühhelegi ei maksa, waid noudke ikka sedda head takka, ni häste issekeskes, kui keikide wasto.
16. Olge ikka röömsad.
17. Palluge löpmatta Jummalat.
18. Tännage keige asja sees, sest se on Jummal tahtminne Kristusse Jesusse sees teie wasto.
19. Äрге kustutage Waimo.
20. Äрге pange prohweti-kulutamissi ei mikski.
21. Katske keik läbbi: piddage kinni, mis hea on.
22. Hoidke ennast keige se eest, mis näitab kurja ollewad.
23. Agga se rahho Jummal isse pühhitsego teid läbbi ja läbbi, ja keik, mis teil on, waim, ja hing, ja ihho sago hoitud ilmalaitmatta meie Issanda Jesusse Kristusse tullemisses.
24. Ustaw on se, kes teid kutsu, kül temma ka sedda teeb.
25. Wennad, tehke palwed meie eest.
26. Terretage keik wennad pühha su-andmisega.
27. Minna wañnutan teid Issanda jures, et se ramat keige pühha wendade ette peab loetama.
28. Meie Issanda Jesusse Kristusse arm olgo teiega.ramat Tessalonika-rahwale Korintusse liñnast kirjutud.

AMENEssimenne

P. 1 Ramato Ots, mis Tessalonika-rahwale kirjutud.

1. Peatük.

Maenitsus, et kiusatusse aial usk peab kindlaks jäma.

1. Paulus, ja Silwanus, ja Timoteus Tessalonika-rahwa koggodussele, Jummalameie Issa ning Issanda Jesusse Kristusse sees.
2. Arm olgo teile ja rahho Jummalast meie Issast, ja Issandast Jesussest Kristussest.
3. Meie peame ikka Jummalat tännama teie eest, wennad, nenda kui kohhus on, sest et teie usk wägga kaswab, ja iggaühhe armastus teie keikide seas rohke on issekeskes:
4. Nenda et meie isse teie pärrast kiitleme Jummalat koggoduste sees teie kannatusse ja usso pärrast, keikide teie kiusatuste ja willetsuste sees, mis teie kannatate.
5. Se näitab Jumala öige kohto ülles, et teid peab armastama Jummalat rigi wäärt ollewad, mis pärrast teie ka kannatate.
6. Sest et se öige on Jummalat jures willetust nende kätte maksta, kes teid waewawad.
7. Ja teile, kedda waewatakse, anda hingamist melega, kui Issand Jesus taewast awwalikkuks saab oma wäe inglidega,
8. Ja tulle-legega maksab nende kätte, kes Jummalat ei tunne, ja kes meie Issanda Jesusse Kristusse armo-öppetusse sanna ei kule:
9. Kes peawad nuhtlust kannatama, iggawest hukkatust, ärraheidetud Issanda pallest, ja temma wäe auust;
10. Kui temma tulleb, et ta peab sama sel päwal auustud omma pühha rahwa sees, ja immelik ollema keikide sees, kes uskwad (sest et meie tunnistus teie seas on ustud.)
11. Sepärrast pallume meie ka allati teie eest, et meie Jummal teid kolbawaks teeks seks, mis jure teid on kutsutud, ja et ta keik headust, mis temma mele pärrast on, ja usso teggo wäega täidaks;
12. Et meie Issanda Jesusse Kristusse nimmi teie sees saaks auustud, ja teie temma sees, meie Jummalat, ja meie Issanda Jesusse Kristusse armo järrele.

2. Peatük.

Ennekulutaminne, et innimessed töe tee peält tagganewad, et Kristusse wastane tulleb. Issanda Jesusse wiimsest tullemisest.

1. Agga meie pallume teid, wennad, meie Issanda Jesusse Kristusse tullemisse ja meie ühtesamisse pärrast teña jure,
2. Et teie ei anna ennast mitte pea senna ja teña koikutada sest selgest melest, egga hirmutada, ei mitte waimo läbbi, egga sanna läbbi, egga ramato läbbi, otsego olleks se meist läkkitud, kui peaks Kristusse pääw liggi ollema,
3. Et ükski teid ei pea ärrapetma milgi kombel ; sest se ei tulle mitte enne, kui ärratagganeminne saab tulnud, ja se patto innimenne æ ja se ärrarikmisse poeg saab awwalikuks sanud,
4. Kes wastopanneb, ja ennast üllendab ülle keige, mis Jummalaks ehk Jummal tenistusseks hütakse, nenda et temma otsego Jummal Jummal templis istub, ja näitab isseennast, et temma Jummal on.
5. Eks teie ei mälleta, et ma teile sedda ütlesin, kui ma alles teie jures olin?
6. Ja mis tedda nüüd wiwitab, teate teie, et temma ommal aial peab awwalikkuks sama.
7. Sest se üllekohto sallaja-assi on jo likumas, sennikui agga se saab wahhelt ärra sanud, kes sedda nüüd wiwitab:
8. Ja siis peab se üllekohtune awwalikkuks sama, kedda Issand tahhab ärrakautada omma su waimoga, ja omã tullemisse ilmumisse läbbi otsa teha selle peäle,
9. Kelle tulleminne on sadana wäggewa teggemisse järrele, keige walle wäega, ja imme-tähtede ja teggudega,
10. Ja keige üllekohto petmisega nende seas, kes hukka sawad; sepärrast et nemmad ei wötnud töt armastada, et nemmad olleksid önsaks sanud:
11. Ja sepärrast tahhab Jummal neile läkkitada wäggewat eksitust, et nemmad wötwad wallet uskuda,
12. Et kohhut peab moistetama keikide peäle, kes töt ei olle usknud, waid kenne melest üllekohhus hea on olnud.
13. Agga meie peame ikka Jummalat tännama teie pärrast, Issandast armastud wennad, et Jummal algmisest teid on ärrawallitsenud önnistusseks, Waimo pühhitsemisse ja töe usso läbbi.
14. Seks on temma teid kutsnud meie Ewangeliummi läbbi, et teie meie Issanda Jesusse Kristusse au piddite kätte sama.
15. Sepärrast seiske nüüd, wennad, ja piddage need öppetussed, mis teie ollete öppinud, ehk sanna läbbi, ehk meie ramato läbbi.
16. Agga meie Issand Jesus Kristus isse, ja Jummal, ja meie Issa, kes meid on armastanud, ja annud iggawest römo, ja head lotust armo sees,

17. Se römustago teie süddamed, ja kinnitago teid keige hea sanna ja teo sees.

3. Peatük.

Palwe lähhäb tarwis, kui armo-öppetus peab siggima, usklikkud peawad kawwalatte wendade eest ennast hoidma, laiskust mahhajätma, ja wisi pärrast ellama.

1. Mis muud weel, wennad, kui tehke palwed meie eest, et Issanda sanna woiks joosta, ja auustud sada, nenda kui teiege jures,
2. Ja et meie saaksime ärrapeästetud sündimatta ja kurjade inimeste käest. Sest usk ep olle mitte keikide kä.
3. Agga Issand on ustaw, kes teid tahhab kinnitada ja kurja eest hoida.
4. Agga meie lodame Issanda sees teitist, et teie ka tete, ja wöttate tehha, mis meie teid kässime.
5. Agga Issand saatko teie süddamed Jummal armastusse, ja Kristusse kannatusse pole,
6. Agga meie kässime teid, wennad, meie Issanda Jesusse Kristusse nimmel, et teil ei pea teggemist ollema ei ühhege wennaga, kes wisi pärrast ei ella, egga se öppetusse järrele, mis ta meilt on sanud.
7. Sest teie teate isse, kuidas teie peate meie wisi järrele ellama, sest meie ep olle mitte ilma hea wisita teie seas ellanud,
8. Egga ühhegi jures leiba sönud ilma aego, waid tö ja waewaga ööd ja päwad tööd tehhes, et meie ei piddand ühhelegi teie seast koormaks ollema.
9. Ei mitte, et meil polleks sedda melewalda, waid et meie isseennast teile piddime märgiks andma, kuidas teie meie wisi järrele peate ellama.
10. Sest ka siis, kui meie teie jures ollime, käksime meie teitid sedda, et, kes ei tahha tööd tehha, se ei peage mitte söma.
11. Sest meie kuleme, et monningad teie seas ilma hea wisita ellawad, ja ei te mitte tööd, waid aiawad tühjad asjad takka.
12. Agga nisuggusid kässime, ja maenitseme meie omma Issanda Jesusse Kristusse läbbi, et nemmad waiksel wisil tööd tehhes, omma ennaste leiba peawad söma.
13. Agga teie, wennad, ärge tüddige mitte ärra head tehhes.
14. Agga kui kegi meie sanna, mis ramato sees on, ei wötta kuulda, sedda andke teäda, ja ärge seggage ennast temma sekka, et temmale häbbi saaks.
15. Ärge piddage ommeti tedda kui waenlast, waid maenitsege tedda kui wenda.
16. Agga se rahho Issand isse andko teile rahho allati keikipiddi. Issand olgo teie keikidega.

17. Se terretaminne minno Paulusse käega, se on tähheks iggaühhes ramatus, nenda kirjotan minna.

18. Meie Issanda Jesusse Kristusse arm olgo teie keikidega.

AMEN. Teine ramat Tessalonika-rahwale Korintusse-liännast kirjutud.

P. 2 Ramato Ots, mis Tessalonika-rahwale kirjutud.

Apostli Paulusse essimenne Ramat Timoteussele kirjutud.

1. Peatük.

Paulusse õppetus kässust ja armo-õppetussest; kidab Jummal rohke armo ennese wasto.

1. Paulus Jesusse Kristusse apostel, Jummal meie önnisteggia, ja Issanda Jesusse Kristusse käskmisse järrele, kes meie lotus on,
2. Timoteussele minno tössise poiale uskus olgo arm, hallastus, rahho Jummalast, meie Issast, ja Jesussest Kristussest meie Issandast.
3. Nenda kui ma sind ollen maenitsenud, et sa piddid Ewesusse liña jäma, kui minna Makedonia-male läksin, nenda maenitsen minna ta, et sa monningad pead käskma, et nemmad muid õppetussi ei õppeta,
4. Egga tähhele ei panne tühje juttusid, egga sedda ilmamäramatta sugguwössade üllesarwamist, sest need saatwad palju ennam küssimissi, kui Jummal parrandamist, mis usso sees on.
5. Sest käskmisse ots on armastus puhtast süddamest, ja heast süddame-tunnistussest, ja sest ussust, mis ep olle sallalik,
6. Neist on monningad ärratagganenud, ja körwale pöörnud tühja kõnne pole;
7. Ja tahtwad kasso-õppetajad olla, ja ei moista mitte, ei sedda, mis nemmad ütlewad, egga sedda, mis nemmad kinnitawad.
8. Agga meie teame, et käsk hea on, kui kegi sedda prugib, nenda kui kohhus on,
9. Ja teab sedda, et öigele ep olle käsko seätud, waid üllekohtustele, ja kangekaelsile, jummalakartmatta innimestele, ja pattustele, neile, kes on pühhitsematta ja üllemeeltsed, issa--tapjattele ja emma--tapjattele, mehhe-eksiattele,
10. Hora-piddajattele, poiste-naerjattele, iñimeste wargadele, walletajattele, wallewandjattele, ja kui mu middagi terve õppetusse wasto on,

11. Se önsa Jummalau armo-öppetusse järrele, mis minno kätte on ustud.
12. Ja ma tännan Kristust Jesust meie Issandat, kes mind on wäggewaks teinud, et ta mind on ustawaks arwanud, ja se ammeti peäle pannud,
13. Kes ma enne olin üks Jummalateotaja, ja takkakiusaja, ja laitia; agga ma ollen armo sanud, sest et minna teadmatta sedda teinud uskmatta süddamega.
14. Agga meie Issanda arm on palju suurem olnud usso ja armastussega, mis Kristusse Jesusse sees on.
15. Ustaw on se sanna, ja keige wastowõtmissesse wäärt, et KRISTUS JESUS maailma sisse on tulnud, pattused önsaks teggema, kelle seast minna keigeüllem ollen.
16. Agga sepärrast ollen ma armo sanud, et Jesus Kristus keik pitka meelt pididi üllesnaitma minno, se keigeüllema pattuse wasto, ühheks öppetusse märgiks neile, kes wõtwad uskuda temma sisse iggawesseks elluks.
17. Agga selle iggawesse kunningale, kes hukkaminnematta, kes näggematta on, selle üks--päinis targa Jummalale, olgo auustus ja au iggaweste iggawesseks aiaks, Amen.
18. Seddasinnast sanna annan ma sinno kätte, mo poeg Timoteus, nende endiste prohwti--kulutamiste järrele, mis sinnust enne on ööldud, et sa nende asjade sees pead söddima head söddimist,
19. Ja piddama usko ja head süddame-tunnistust, mis monningad on ärrapölgnud, ja usk on nende käest ärra kui laew hukka läinud;
20. Kelle seast on Imeneus ja Aleksandrus, kedda ma ollen sadanale ärraannud, et nemäda hirmo tundes ei wötta ennam usso-öppetust teotada.

2. Peatük.

Maenitsus ja öppetus palwest, ja kuidas meeste- ja naeste-rahwas kogodusses Jummalat peawad palluma.

1. Sepärrast maenitsen minna keigeessite, et peab tehtama pallumisi, palwesid, pallumissi teiste eest, ja tännamissi keikide innimete eest,
2. Kunningatte ja keikide eest, kellele keigeüllem melewald on, et meie rahholist ja waikist ello woiksime ellada keige Jummalakartusse ja ausa ello sees.
3. Sest se on hea, ja armas Jummalameie önnisteggia melest,
4. Kes tahhab, et keik innimessed peawad önsaks sama, ja töe tundmisselle tulles.
5. Sest üks Jummal on, ka üks wahhemees Jummal ja innimete wahhel, se innimenne Kristus Jesus,
6. Kes ennast isse on annud lunnastamisse hinnaks keikide eest, et se ommal aial pididi üllestunnistadama.

7. Seks on mind tõstetud kulutajaks ja apostliks, (ma rāgin tōt Kristusse sees, minna ei walleta mitte) ja pagganatte õppetajaks uskus ja tōes.
8. Sepārrast tahhan minna, et mehhed peawad keiges paikas luggema, ja ũllestōstma pūhhad kāed ilma wihhata, ja kaksipiddi mōtlematta;
9. Selsammal kombel ka, et naesed puhhaste riettega, hābbelikko ja moistlikko melega ennast peawad ehhitama, mitte palmitsetud juustega, egga kullaga, egga perlidega, egga kalliste riettega;
10. Waid hea teggude lābbi, nenda kui sūnnib naestele, kes kāskswad jummalakartlikkud olla.
11. Naene õppigo waiksel wisil keige allandussega.
12. Agga naesele ei anna ma mitte lubba õppetada, egga mehhe ũlle wallitseda, waid et ta peab waikne ollema.
13. Sest Adam on tehtud essite, pārrast Ewa.
14. Ja Adam ep olle mitte pettetud, agga naene on pettetud, ja ũlleastmisse sisse juhtunud.
15. Agga ta saab ōnsaks lapsesamisses, kui ta jääb usso, ja armastusse, ja pūhhitsemisse sisse moistlikko melega.

3. Peatük.

Missuggused Õppetajad ja koggodusse teenrid peawad ollema. Koggodussest, ja jummalakartusse salla-asjast.

1. Se on ustaw sanna, kui kegi ũllewataja ammeti pūab, se iggatseb head tōd.
2. Sepārrast peab ũks koggodusse ũllewataja ollema laitmatta, ũhhe naese mees, kassin, moistlik, puhtaste ehhitud, woōraste wastowōtja, kes kōlbab õppetama;
3. Ei mitte jodik, ei mitte taplik, ei mitte roppo kasso pūūdja; waid kes jārrele annab, ei mitte riakas, ei mitte rahha peāle ahne,
4. Kes omma maia rahwa ũlle hāsti watab, kes ommad lapsed peab sannakuulmisses keige tōssise wisiga.
5. (Sest kui kegi omma ennese maia-rahwa ũlle ei mārka ũllewataja olla, kuidas woib temā Jummal koggodusse eest hoolt kanda?)
6. Ei mitte sesuggune, kes usko hilja wastowōtnud, et temma ei sa uhkeks, ja ei lange kurrati nuhtlusse alla.
7. Agga temmal peab ka hea tunnistus ollema neilt, kes ei olle koggodussest, et temma ei lange naero ja kurrati kōie sisse.
8. Nendasammoti peawad koggodusse teenrid ausad ollema, ei mitte kahhekeelsed, ei mitte joma-mehhed, ei mitte roppo kasso pūūdjad;
9. Kel usso sallaja-assi on puhtas sūddame--tunnistuses.

10. Agga neidsinnatsid peab ka enne läbbikatsutama, pärrast piddago nemmad se ammeti ülles, kui nemmad on laitmatta.
11. Nendasammoti peawad nende naesed ausad ollema, ei mitte teotajad, waid kassinad, ustawad keikis asjus.
12. Koggodusse teenrid peawad ollema ühhe naese mehhed, kes head üllewatajad on omma laste ja omma maia-rahwa ülle.
13. Sest kes hästi omma ammeti sawad ülles--piddanud, need saatwad isseennestele head järke, ja suurt julgust uskus, mis Kristusse Jesusse sees on.
14. Sedda kirjotan minna sulle, ja lodan pea sinno jure tulla;
15. Agga kui ma wiwin, et sa woiksid teada, kuidas peab Jummal koias ellama, se on ellawa Jummal koggodus, üks töe samm ja tugge.
16. Ja keikide teädes suur on se jummal--kartusse sallaja-assi: Jummal on awwalikkuks sanud lihhas, öigeks moistetud waimus, nähtud inglidest, kulutud pagganatte seas, ustud ma-ilmas, ülleswoetud auga.

4. Peatük.

Maenitsus, et peab wiimse aia ärraeksitamisse eest ennast hoidma, ja jummalakartust takka noudma.

1. Agga Waim ütleb selgeste, et wiimisel aial monningad wötwad ussust ärratagganeda, ja eksitajatte waimude, ja kurja waimude õppetusse pole hoida,
2. Kes eñast waggaks tehhes wallet räkiwad, kelle süddame-tunnistus otsekuu raua-märgiga on põlletud,
3. Ja keelwad ärra abbiellusse heitmast, ja käskwad ennast hoida roa eest, mis Jummal usklikkuile ja neile, kes töt tundwad, on lonud tännoga wastowötta.
4. Sest keik Jummal loom on hea, ja ühtegi ep olle kõlwato, mis tännoga wastowoetakse.
5. Sest sedda pühhitsetakse Jummal sanna ja palwe läbbi.
6. Kui sinna sedda wendade ette panned, siis olled sa Jesusse Kristusse hea tener, ülleskaswatud õige usso ja hea õppetusse sannades, mis sa olled takka noudnud.
7. Agga põlga ärra üllemeeltsed ja tühjad wannade naeste juttud, agga õppeta isseennast ikka peäle Jummalat kartma.
8. Sest ihholik õppiminne sadab pissut kasso; agga jummalakartus sadab keikile asjadele kasso, ja sellele on sellesinnatse ja tulleva ello tootus.
9. Ustaw on se sanna, ja keige wastowötmisses wäärt.
10. Sest sepärrast teme meie ka tööd, ja meid teotakse, et meie ellawa Jummal peäle olleme lootnud, kes keikide innimeste, keigeennamiste usklikkude õ õnnisteggia on.
11. Sedda kässi ja õppeta.

12. Ärgo põlgago ükski sinno norust, waid olle usklikkudele märgiks, sannas, ellamisses, armastusses, waimus, uskus, puhtusses.
13. Olle ussin luggema, maenitsema, õppetama, kunni ma tullen.
14. Ärra olle holeto se armo-anni pärrast, mis sulle on antud prohwetikulutamisse läbbi, kui wannemad käed sinno peäle pannid.
15. Nende asjade peäle mötle, nende sees olle aggar, et sinno kossuminne keikis woiks awwalik olla.
16. Panne tähhele isseennast ja sedda õppetust: jä kindlaste nende sisse; sest kui sa sedda teed, siis woid sinna ni hästi isseennast, kui neid, kes sind kuulwad, önsaks tehha.

5. Peatük.

Missuggune üks õppetaja nore ja wanna rahwa wasto peab ollema. Monned teised õppetussed.

1. Ärra sõitle mitte waljuste wanna meest, waid maenitse tedda kui issa; ja neid, kes nored, kui wennad,
2. Neid, kes wannad naesed, kui emmad; neid, kes nored, kui öed keiges puhtusses.
3. Lessed-naesed auusta, kes tõeste lessed on.
4. Agga kui ühhel lessel-naesel lapsed ehk laste lapsed on, siis õppigo need essite oma maia--rahwast jummalakartusse pole saatma, ja omma wannemille head jälle tassuma; sest se on hea ja armas Jummal ees.
5. Agga kes tõeste lesknaene on, ja üksi järrele jänud, se lodab Jummal peäle, ja jääb kindlaste pallumiste ja palwede sisse ööd ja päwad;
6. Agga kes lihha himmus ellab, se on ellawalt surnud.
7. Ja sedda kässi sinna, et nemmad woiksid laitmatta olla.
8. Agga kui kegi ennese ommade, keigeennamiste koddakondste eest ei kaõna murret, se on usko ärrasalganud, ja on kurjem kui üks uskmatta innimenne.
9. Lesknaest ei pea noremat kuetkümmend aastat koggodusse kässilisseks ärrawallitsetama, kes ühhe mehhe naene on olnud;
10. Kennel hea teggude pärrast tunnistus on, kui ta lapsi on ülleskaswatanud, kui ta woõraid wastowõtnud, kui ta pühhade jallad pesnud, kui ta häddalistele on abbiks olnud, kui ta keik head tööd on takkanoudnud.
11. Agga ärra wõtta mitte nori leski-naesi wasto koggodusse kässilissiks, sest kui nõmad Kristusse wasto on, ja kimalisseks läinud, siis tahtwad nemmad mehhele miõna;
12. Ja neil on se sü, et nemmad essimest usko on tühjaks teinud.

13. Agga nemmad on ka ühtlase laisad, ja õppiwad koddasid möda ümberulkuma; agga nemmad ei olle mitte ükspäinis laisad, waid ka lobbad, ja aiawad tühjad asjad takka, ja räkiwad, mis ei sünni.
14. Sepärrast tahhan minna, et need nored peawad mehhele minnema, lapsi ilmale kandma, maia piddama, et nemmad selle wasto--panniale ei ühtegi anna asjaks x teotada.
15. Sest monningad on jo sadana järrele ennast pöörnud.
16. Kui usklikko mehhel ehk usklikko naesel leski-naesi on, need olgo neile abbiks; ja ärgo tulgo se koggodusse koormaks, et koggodus neile, kes töest lessed-naesed on, woiks abbiks olla.
17. Neid wannemid, kes omma ammeti hästi üllespiddawad, peab kahheworra auustusse wäärt petama, keigeennamiste neid, kes tööd tewad sannas ja õppetusses.
18. Sest kirri ütleb: Sinna ei pea mitte härja suud kinnisidduma, kes pahmast tallab; ja tõteggia on omma palga x wäärt.
19. Wannema wasto ärra wotta kaebdust wasto, kui ep olle kahte ellik kolm tunnistus--meest.
20. Kes patto tewad, neid nomi keikide ees, et ka teised wöttaksid karta.
21. Minna tunnistan Jummal, ja Issanda Jesusse Kristusse, ja ärrawallitsetud inglide ees, et sa sedda pead tähhele pannema ilma teisiti arwamatta, ja et sa ei pea ühtegi söbrusse polest teggema.
22. Ärra panne ni pea kässi ei ühhegi peäle, et ärra sa mitte teiste pattude ossalisseks. Pea isseennast puhtaste.
23. Ärra jo mitte ennam wet, waid wötta pissut wina omma sissekonna pärrast, ja omma saggeda pöddemisse pärrast.
24. Monningatte innimeste pattud on enne awwalikkud, et neist enne woib arwata; agga monningatte pattud tousewad pärrast.
25. Nendasammoti on ka need head teud enne awwalikkud, ja need, misga teine luggu on, ei woi mitte warjule jada.

6. Peatük.

*Sullastest; neist, kes wallet õppetawad; rikkaist innimestest; Usso woitlemisest.
n. t. s.*

1. Sullased, ni mitto neid ikke al on, need piddago ommad issandad keige auustusse wäärt, et Jumala nimi ja õppetud.
2. Agga kellele usklikkud issandad on, need ärgo põlgago neid sepärrast, et nemmad wennad on, waid tenigo neid weel ennam, sest et nemmad usklikkud ja armsad on, ja sullaste head teggemist hästi wastowotwad. Sedda õppeta ja maenitse.

3. Kui kegi teist õppetust õppetab, ja ei hoia meie Issanda Jesusse Kristusse terwe sannade pole, egga se õppetusse pole, mis sadab heaga Jummalat kartma,
4. Se on uhke, ja ei tea ühtegi, waid on hul küssimistega ja sanna riidlemistega; neist touseb kaddedus, riid, teotamissed, kurjad mõtlemissed,
5. Tühjad nisugguste innimeste waidlemissed, kelle meel on ärrarikkutud, ja kelle käest tõdde on ärrarisutud, kes arwawad jummalakartusse õppetust kauplemisse kasso ollewad: neistsinnatsist taggane.
6. Agga jummalakartus on suur kasso, kui meie ommaga rahhul olleme.
7. Sest meie ep olle ühtegi ilmaile tonud, awwalik on, et meie middagi ei woi ma-ilmast ärrawia.
8. Agga kui meil peatoidust ja ihho kattet on, siis peame sega rahhul ollema.
9. Agga kes tahtwad rikkaks sada, need langewad kiusatuste ja kõie sisse, ja mitme rummala ja kahjo teggewa himmo sisse, need wautawad innimessed alla hukkasamisse ja ärrarikmisse sisse.
10. Sest rahha-ahnus on keikide kurja asjade juur, mis monningad on püüdnud, ja ussust ärra eksinud, ja on isseennast paljo walloga läbbipistnud.
11. Agga sinna, oh Jumala innimenne! pöggene se eest ärra: agga noua takka öigust, jumalakartust, usko, armastust, kañatust, tassandust;
12. Woitle head usso woitlemist, hakka iggawessest ellust kinni, seks olled sinna ka kutsutud, ja olled üllestunnistanud head tunnistust mitme tunnistaja ees.
13. Minna kässin sind Jumala ees, kes keik ellawaks teeb, ja Kristusse Jesusse ees, kes Pontiusse Pilatusse ees head tunnistust on tunnistanud,
14. Et sa sedda kässosanna pead piddama ilma wiggata ja laitmatta sest sadik, kui meie Issand Jesus Kristus awwalikkuks saab,
15. Mis se önnis ja ainus wäggew Issand, se kunningatte kunningas, ja keige issandatte Issand ommal aial tahhab üllesnäidata,
16. Kes ükski on se, kes ei woi surra, kes ellab ühhes walgusses, kuhho ükski ei sa, kedda ükski innimenne ep olle näinud, egga woi nähha; sellele olgo auustus ja iggawenne wäggi. Amen.
17. Kässi neid, kes rikkad sesinnatses ma-ilmas, et nemmad ei pea surelissed ollema, egga kadduwa rikkusse peäle lootma, waid ellawa Jumala peäle, kes meile keik rohkeste annab tarwidusseks;
18. Et nemmad peawad head teggema, ja hea teggude sees rikkaks sama, heal meel andma, ja teistele jaggama,
19. Ja ennastele warrandust kogguma heaks alluseks tulleva peäle, et nemmad iggawest ello woiksid kätte sada.
20. Oh Timoteus! hoia se sinno holeks antud warra, ja pöra eñast ärra neist üllemeeltsist tühjest juttudest, ja neist wasto oksa õppetussist, mis pahhaste tarkusseks nimmetakse,

21. Mis mõningad on kiitnud eñestel ollewad, ja on ussust ärraeksitud. Arm olgo sinnoga.

AMEN.Essimenne ramat Timoteussele Makedonia-maalt kirjutud.

P. 1 Ramato Ots, mis Timoteussele kirjutud.

Apostli Paulusse teine Ramat Timoteussele kirjutud.

1. Peatük.

*Maenitsus, et peab Jummal armus wäggi wõtma, ja heal meel armo-
õppetusse pärrast risti kannatama.*

1. Paulus Jesusse Kristusse apostel, Jummal tahtmisse läbbi, ello tootusse järrele, mis on Kristusse Jesusse sees.
2. Timoteussele minno armsa poiale, olgo arm, hallastus, rahho Jummalast Issast, ja Kristussest Jesussest meie Issandast.
3. Minna tännan Jummalat, kedda ma tenin omma endsist wannemist siit sadik puhta süddame-tunnistussee sees, nenda kui ma allati sinno peäle mötlen omma pallumiste sees ööd ja päwad;
4. Ja iggatsen sind nähha, kui ma sinno silma pissaratte peäle mötlen, et ma woiksin täis römo sada:
5. Kui ma ennese mele tulletan sedda usko sinno sees, mis ep olle sallalik, mis on enne ellanud sinno emma emma Loide, ja sinno emma Einike sees, agga ma tean töeste, et se ka siño sees on.
6. Selle asja pärrast tulletan ma sinno mele, et sa sedda Jummal armo-andi pead üllesöhhutama, mis sinno sees on mo peälepannemisse läbbi.
7. Sest Jummal ei olle meile mitte annud argdusse waimo, waid wäe, ja armastusse, ja moistlikko mele waimo.
8. Sepärrast ärra häbbene mitte meie Issanda tunnitussest, egga minnust, kes temma pärrast wangis on, waid kannata kurja armo-õppetusse pärrast Jumala wäe järrele,
9. Kes meid on önsaks teinud, ja kutsnud pühha kutsmissega, ei mitte meie teggude järrele, waid temma omma noupiddamisse ja armo järrele, mis meile on antud Kristusse Jesusse sees enne ma-ilma aega;

10. Agga nüüd awwalikkuks sanud meie önnisteggia Jesusse Kristusse tullemisse läbbi, kes surma on ärrakautanud, ja ello, ja hukkaminnematta põlwe walge ette tonud armo-öppetusse läbbi:
11. Seks on mind seätud kulutajaks ja apostliks, ja pagganatte öppetajaks:
12. Selle asja pärrast kannatan minna ka sedda; agga minna ei häbbene mitte sest: sest ma tean, kedda ma ollen usknud, ja ollen se peäle julge, et ta wäggew on minno tallele pandud warra hoidma selle tullemisse päwani.
13. Pea meles terwe sannade öppetusse märgi, mis sa minnust olled kuulnud uskus ja armastusses, mis Kristusse Jesusse sees on.
14. Sedda head so holeks antud warra hoia pühha Waimo läbbi, kes meie sees ellab.
15. Sinna tead sedda, et keik, kes Asia-maal, on, ennast minnust on ärrapöörnud, kelle seast on Wigellus ja Hermogenes.
16. Issand hallastago Onesiworusse perre--rahwa peäle, sest temma on mind saggedaste jahhutanud, ja ei olle mitte mo ahhelatte pärrast häbbenenud.
17. Waid kui ta Romas olli, on temã mind wägga sure holega otsinud, ja leidnud.
18. Issand andko temãle, et ta woiks hallastust leida Issanda käest sel päwal; ja kui palju temma Ewesusses mulle on abbiks olnud, tead sinna parreminne.

2. Peatük.

Öppetaja peab omma ammetis wägga ustaw ollema. Rööm kannatamisest. Kurjast wisist ja patto tee peält peab lahkuma.

1. Siña nüüd, mo poeg, wötta wägge selle armo sees, mis Kristusse Jesusse sees on.
2. Ja mis sa minnust olled kuulnud mitme tunnistaja kuuldes, sedda anna ustawatte innimeste holeks, kes kölbawad ka teisi öppetama.
3. Sinna nüüd, kannata kurja kui üks hea Jesusse Kristusse söddamees.
4. Ei ükski, kes söddib, ei mässä ennast pea--toidusse tö sekka, et ta woiks selle mele pärrast olla, kes tedda söamehheks töstnud.
5. Ja kui kegi ka woitleb, ei sa temma mitte woido- kroni, kui ta ei woitle nenda, kui kohhus on.
6. Se ma-mees, kes tööd teeb, peab essite wiljast kasso sama.
7. Panne tähhele, mis ma ütlen: agga Issand andko sulle keikis moistust.
8. Pea meles Jesust Kristust, kes on üllesärratud surnust, kes on Taweti suggust æ, minno armo-öppetusse järrele,
9. Mis pärrast minna ka kurja kannatan, et ma ka kinni wangis ollen, kui üks kurjateegia; agga Jumãla sanna ep olle mitte kinniseutud.

10. Sepärrast kannatan miña keik nende pärrast, kes on ärrawallitsetud, et ka nemmad peawad õñistust sama, mis Kristusse Jesusse sees on, iggawesse auga.
11. Ustaw on se sanna: sest kui meie Temmaga olleme surnud, siis peame meie ka Temãaga ellama.
12. Kui meie kannatlikkud olleme, siis peame meie ka kunningad Temmaga wallitsema: kui meie tedda ärrasalgame, siis wõttab temma meid ka ärrasalgada.
13. Kui meie ei ussu, siis jääb temã ustawaks, temma ei woi isseennast mitte ärrasalgada.
14. Sedda tulleta nende mele, ja tunnista Issanda ees, et nemmad ei pea sannade pärrast riidlema, se ei kölba kuhhogi, kui agga kuuljatte eksitamisseks.
15. Olle ussin ennast Jummalale kölbowaks näitma, kui üks tõteggia, kellel ei olle tarwis häbbeneda, kes tõe sanna öiete ärrajaggab.
16. Agga seisa üllemeelste tühja juttude wasto; sest nemmad saatwad weel ennam jummalakartmatta wisi pole.
17. Ja nende sanna wõttab ikka peäle süa, otsego sola, nende seast on Imeneus ja Wiletus,
18. Kes sest tõest on ärraeksinud, ja ütlewad, et üllestousminne jo on sündinud, ja rikkuwad ärra monningatte usko.
19. Agga Jummal raia seisab kindlaste, ja temmal on sesinnane pitseri-märk: Issand tunneb neid, kes temma ommaksed on, ja, sest üllekohtust tagganego iggaüks, kes Kristusse nimẽ nimmetab.
20. Agga sures koias ei olle mitte ükspäinis kuld- ja hõbbe-riisto, waid ka pu-astjad ja kiwwi-riistad ; ja muist on auuks, agga muist autumaks asjaks.
21. Kui nüüd kegi neistsinnatsist isseennast puhhastab, se on üks asti auuks pühhitsetud, ja Issandale hästi tarwis, ja keige hea teggudele walmistud.
22. Agga pöggene nore ea himmude eest; ja noua takka öigust, usko, armastust, rahho, nendega, kes Issandat puhtast süddamest appi hüüdwad.
23. Agga põlga ärra jölledad küssimissed, ja mis ei sünni õppetusseks; sest sa tead, et need saatwad riidlemissi.
24. Agga Issanda sullane ei pea mitte riidlema, waid lahke ollema keikide wasto, kes kölbab õppetama, kes kurja woib kannatada,
25. Kes tassase melega juhatab neid, kes wastopannewad; ehk Jummal neile wahhest annaks meelt parrandada, ja töt tunda,
26. Ja et nemmad woiksid jälle üllesärkada ja kurrati kõiest peäseda, kellest nemmad on kinni--woetud, temma tahtmist teggema.

3. Peatük.

Wiimse aia kurjest innimestest ja eksitajaist. Pühha kirri on se ainus õige tee juhhataja.

1. Agga se olgo sulle teada, et wiimsil päiwi hirmsad aiad peawad ollema.
2. Sest siis on innimesed, kes isseennesest palju luggu piddawad, kes rahha ahned, hooplikkud, surelissed, teotajad, wannematte sanna põlgjad, tännamatta, pühhitsematta on,
3. Kes õmaksid ei armasta, leppitusse rikjad, laitjad, prassiad, waljud, kes head ei armasta,
4. Pettised ärraandjad, kes on äkkitse melega, uhked, kes lihha himmud enam armastawad, kui Jummalat,
5. Kellel on jummalakartusse näggo, agga selle wägge salgawad nemad ärra. Ja neist lahku.
6. Sest neistsinnatsist on monned, kes koddade sisse puggewad, ja wiwad naeste-rahwokest wangi, kelle peäle patto koorm on, ja kedda aetakse monnesuggusist himmudest,
7. Kes ikka õppiwad, ja ei woi ial töe-tundmissele sada.
8. Agga otsego Jannes ja Jambres Mosesse wasto seisid, nenda seiswad ka needsinnatsed töe wasto: need on innimesed, kelle meel on ärra--rikkutud, ja kes kõlwatumad on usso polest.
9. Agga nemmad ei pea weel enam palju eddasi sama, sest nende hullustamine peab keikile awwalikkuks sama, nenda kui teistege sai.
10. Agga sinna olled kätte sanud minno õppetust, ello wisi, nou, usko, pitkameelt, armastust, kannatust,
11. Kanged kiusatussed, kannatamissed, mis mulle on juhtunud Antiohkias, Ikonias, Listas: nisuggused kanged kiusatussed ollen miina kañatanud, ja Issand on mind keikist ärrapeästnud.
12. Ning keik, kes tahtwad jummalakartlikult ellada Kristusse Jesusse sees, neid peab ka takka kiusatama.
13. Agga pahhad innimesed ja pettised lähhawad ikka peäle kurjemaks, nemmad eksitawad, ja neid eksitakse.
14. Agga sinna jä selle sisse, mis sa olled õppinud, ja sest märko sanud, sest et sa tead, keñe käest sa olled õppinud:
15. Ja et sinna lapsest sadik pühhad kirjad tunned; need woiwad sind targaks tehha õñistusseks usso läbbi, mis Kristusse Jesusse sees on.
16. Keik pühha kirri on Jumalast sisse antud, ja sadab kasso, õppetusseks, nomimisseks, parrandamisseks, juhhatamisseks, mis õigusses on,
17. Et üks Jummal innimenne woiks täieste kõlbolinne, ja keige hea töle täieste walmistud olla.

4. Peatük.

Suur pühha julgus ja murre lähhäb tarwis Õppetusse ammetis. Pöratsist innimestest. Paulus kulutab enne omma surma n. t. s.

1. Sepärrast tunnistan minna Jummal, ja Issanda Jesusse Kristusse ees, kes ellawatte ja surnutte peäle peab kohhut moistma, kui ta tulleb, ja omäs kunningrikis:
2. Kuluta se sanna, kinnita sedda ühte puhko, olgo öigel aial, ehk mitte öigel aial, nomi, söitle, maenitse keige pitka melega ja õppetamisega.
3. Sest aeg tulleb, et nemmad terwet õppetust ei wõtta sallida, waid omma ennaste himmude järrele ennestele õpetajaid wõtwad kogguda, sedda möda kui nende körwad süggelewad,
4. Ja pöörwad körwad ärra töe poolt, ja heitwad ennast tühja juttude pole.
5. Agga sinna olle walwas keikis, kannata kurja, te armo-õppetusse kulutaja tööd: pea omma ammeti öiete ülles.
6. Sest mind ohwerdakse jo, ja minno ärra--peäsemisse aeg on liggi joudnud.
7. Minna ollen head woitlemist woitelnud, ma ollen omma ello-korra lõppetanud, ma ollen usko kinni piddanud.
8. Mis muud weel, se öigusse kroon on mulle tallele pandud, mis mulle Issand sel tullemisse päwal tahhab anda, se öige kohtomoistja, agga mitte ükspäinis mulle, waid ka keikile, kes temä tullemist armastawad.
9. Tötta pea minno jure tulles.
10. Sest Tämas on mind mahhajätnud, ja on wõtnud sedda ma-ilma, mis nüüd on, armastada, ja on Tessalonika läinud, Kreskes Kalatia-male, Titus Talmatia-male,
11. Lukas on ükspäinis minno jures; wõtta Markust, ja to tedda ennesega, sest tedda on mul wägga tarwis abbiks.
12. Agga Tigikust ollen ma Ewesusse läkkitanud.
13. Sedda ramato-laekast, mis ma Troada jätsin Karpusse jure, to ennesega tulles, ja need ramatud, agga keigeennamiste need ramato--nahhad.
14. Aleksander, se wasksep, on mulle palju kurja teinud; Issand maksko temmale temma teggude järrele.
15. Hoia sinna ennast ka temma eest, sest ta on wägga meie sannade wasto pannud.
16. Kui ma essimest korda ennese eest kostsin, siis ei olnud ükski mo jures, waid keik jätsid mind mahha. Ärgo olgo se neile süüks arwatud.
17. Agga Issand olli minno poolt, ja kinnitas mind, et se sanna kulutamine minno läbbi piddi täie julgussega sündima, ja keik pagganad sedda kuulma: ja ma ollen ärrapeästetud lou--koera suust.

18. Kül Issand mind ka päästab keigest nende kurjast teust, ja aitab omma taewase rigisse; temmale olgo au iggawesseks aiaks, Amen.
19. Terreta Priskast ja Akilast, ja Onesiworusse perre.
20. Erastus jäi Korintusse; agga Trowimust jätsin minna haigeks Miletusse.
21. Joua, et sa enne talwet tuled; Eibulus, ja Pudes, ja Linus, ja Klaudia, ja keik wennad terretawad sind.
22. Issand Jesus Kristus olgo sinno waimoga. Arm olgo teiega, AMEN.

Teine ramat Timoteussele, kes essimesseks üllewatajaks ülle Ewesusse-rahwa koggodusse olli töstetud, kirjutud Roma liñnast, kui Paulus teist korda Keisri Nero ees seisis.

P. 2. Ramato Ots, mis Timoteussele kirjutud.

Apostli Paulusse Ramat Titussele kirjutud.

1. Peatük.

Missuggused koggodusse üllewatajad ehk õppetajad peawad ollema, ja mis nende kohhus on nende ammetis.

1. Paulus Jummalat sullane, agga Jesusse Kristusse apostel, nende usso järrele, kes Jummalast on ärrawallitsetud, ja se töetundmisse järrele, mis sadab heaga Jummalat kartma,
2. Iggawesse ello lotusse sees, mis Jummal, kes ei woi walletada, enne maailma aega x on tootanud.
3. Agga ommal aial omma sanna awwalikkuks teinud se kulutamisse läbbi, mis minno kätte on ustud Jummalat meie önnisteggia käskmisse järrele.
4. Titussele, minno tössise poiale, meie mollematte usso polest, olgo arm, hallastus, rahho Jummalast Issast, ja Issandast Jesussest Kristussest, meie önnisteggiast.
5. Sepärrast jätsin minna sind Kreta-sare, et sa piddid toimetama, mis weel waiak olli, ja möda liñnasid wannemid seädma, nenda kui ma sind ollen käsknud.
6. Kui kegi on laitmatta, ühhe naese mees, kennel usklikkud lapsed on, kelle peäle kaebdust ei olle önnetuma ello pärrast, ja kes ei olle kangekaelsed.

7. Sest üllewataja peab ollema laitmatta, kui Jummalä maiapiddaja, ei mitte, kes ennese melest kallis on, mitte äkwihhane, ei mitte jodik, ei mitte taplik, ei mitte roppo kasso püüdja;
8. Waid woõraste wastowõtja, kes head armastab, moistlik, õige, pühha, kassin,
9. Kes kinni peab sest ustawast sannast, minno õppetusse järrele, et ta woiks wäggew olla ni hästi maenitsema terve õppetusse läbbi, kui ka neid, kes wastoräkiad on, nomima.
10. Sest neid on ka palju, kes on kangekaelsed, tühja jutto mehhed, kes omma mõttega petwad, keigeennamiste need, kes nende seast on, kes ümberleikatud.
11. Kellele suud peab kinnisulgma, kes ka hopis perresid ärrapöörwad, ja õppetawad sedda, mis ei sünni, roppo kasso pärrast.
12. Üks nende seast on ütelnud, nende ennestē prohwet: Kreta-rahwas on ikka wallelikkud, kurjad lojuksed, ja laisad kõhhud.
13. Se tunnistus on tõssi; selle asja pärrast nomi neid waljuste, et nemmad woiksid terwed olla uskus,
14. Ja ei panne tähhele Juda-rahwa tühje juttusid, egga innimeste käskmissi, kes ennast tõē õppetussēst ärrapöörwad.
15. Puhhastele on kül keik asjad puhtad, agga rojastele, ja neile, kes uskmatta on, polle ühtegi puhhas, waid rojane on ni hästi nende meel, kui süddame-tunnistus.
16. Nemmad tunnistawad ülles, et nemmad Jummalat tundwad, agga teggudega salgawad nemmad sedda ärra; sest nemmad on Jummalä melest hirmsad, ja ei kule sanna, ja on keige hea tõle kõlwatumad.

2. Peatük.

Õppetussed, kuidä iggäüks peab omma ammeti sees ellama Jummalä sure armo pärrast.(Epistel essimessel Joulo Pühhal.

1. Agga sinna rägi sedda, mis sünnib terve õppetusse järrele,
2. Et wannad mehhed peawad ollema kassinad, ausad, moistlikkud, terwed uskus, armastusses ja kannatusses.
3. Selsammal kombel peawad wannad naesed ollema ommas ridis, nenda kui pühhade kohhus on, ei mitte teotajad, ei mitte, kes palju wina lakkuwad, waid kes head õppetawad;
4. Et nemmad nored naesed woiwad moistlikkult õppetada, et nemmad peawad ommad mehhed armastama, lapsed armastama,
5. Moistlikkud ollema, kassinad, maiapiddajad, head, omma meeste sannakuuljad, et Jummalä sanna ei saaks teotud.
6. Nendasammoti maenitse nored mehhed, et nemmad peawad moistlikkud ollema,

7. Keikipiddi näita isseennast ülles hea teggude märgiks, ja õppetades olle selge ja ausa wisiga,
8. Terwe sannaga, mis ei woi laita, et se, kes wastane on peab häbbenema, ja et temmal ei olle ühtegi teist pahha räkimist.
9. Sullased kässi omma ennaste issandatte sanna kuulda, keikis asjus nende mele pärrast olla, ja et nemmad ei hauku wasto,
10. Ja ühtegi körwale ei sata, waid et nemmad keik head truust üllesnäitwad, et nemmad Jummalä meie önnisteggia õppetussele keiki--piddi woiksid illo tehma.
11. Sest Jummalä arm, mis önnistust sadab, on ilmunud keikile innimestele,
12. Ja juhatab meid, et meie peame ärrasalgama jummalakartmatta ello, ja ilmalikkud himmud, ja peame moistlikkult ja öiete ja jummalä--kartlikkult ellama sessinnatses ma-ilmas,
13. Ja ootma sedda önnist lotust, ja se sure Jummalä, ja meie önnisteggia Jesusse Kristusse au ilmumist,
14. Kes isseennast meie eest on annud, et ta meid piddi ärralunnastama keigest üllekohtust, ja puhhastama ennesele issi-rahwaks, mis ussin on hea töle.)
15. Sedda rägi ja maenitse, ja nomi keige kinnitamissegä; ärgo põlgago ükski sind ärra.

3. Peatük.

Kohtowannemad peab auustama. Jummalä arm on üpris wägga suur. Tühjade küssimiste ja walle-õppetajatte eest peab ennast hoidma.(Epistel teisel joulo Pühhal.

1. Tulleta nende mele, et nemmad würstide ja üllematte wasto allandikkud on, nende sanna wötwad, ja keige hea teule walmis on.
2. Et nemmad keddagi ei teota, riakad ei olle, waid järrele andwad, ja keik tassandust ülles--näitwad keikide innimeste wasto.
3. Sest meie ollime ennemuiste ka rummalad, sannakuulmatta, eksiad, himmude ja monne--sugguste lihhalikkude ihhaldamiste orjad, ja aiasime kurjusses ja kaddedusses omma ello, kes wihkamisse wäärt, ja kes teine teist wihkasid.
4. Agga kui Jummalä meie önnisteggia heldus ja armastus innimeste wasto ilmus,
5. Siis on temma meid önsaks teinud ei mitte öigusse teggudest, mis meie ollime teinud, waid omma hallastusse pärrast, uesündimisse pessemisse ja pühha Waimo uendamisse läbbi,
6. Kedda temma on wäljawanud meie peäle rohkeste Jesusse Kristusse, meie önnisteggia läbbi,

7. Et meie temma armo läbbi õigeks tehtud, iggawesse ello pärriaks piddime sama lotusse järrele;
8. Se on ustaw sanna.) Ja minna tahhan, et sa needsinnatsed asjad hästi kinnitad, et need, kes on Jummalat usknud, hoolet kandwad hea teggude sees ellada; se on hea ja sadab innimestele kasso.
9. Agga seisa jölledatte küssimiste, ja suggu--wössa arwamiste, ja keige rio, ja nende riidlemiste wasto, mis on kasso pärrast; sest need ei sada kasso, ja on tühjad.
10. Seggatse õppetusega innimest jätta mahha, kui ta ühhel ehk teisel korral on maenitsetud,
11. Ja tea, et nisuggune on pörane, ja teeb patto, ja on isseennesest hukka moistetud.
12. Kui ma so jure saan läkkitanud Artemast ehk Tigikust, siis tulle ruttuste mo jure Nikopoli liina ; sest mo meel on üle talwe senna jada.
13. Senast sedda kässotundiat, ja Apollo sada ussinaste ärra, et neil ühtegi waiak ei olle.
14. Agga ka meie ommaksed öppigo hea teggude sees ellama, et nemmad kölbawad senna, kussa neid tarwis on, ja et nemmad ilma usso-- kassota ei olle.
15. Sind terretawad keik, kes miñoga on ; terreta neid, kes meid armastawad uskus; arm olgo teie keikidega, AMEN.

Titussele, kes essimesseks üllewatajaks Kreta-rahwa koggodusse üle olli töstetud, kirjutud Nikopolist Makedonia-maalt.

Selle Ramato Ots, mis Titussele kirjutud.

Apostli Paulusse Ramat Wilemonile kirjutud.

1. Peatük.

Paulus pallub Onesimusse, ühhe sullase eest, kes olli Jummal pole pöörnud.

1. Paulus Jesusse Kristusse wang, ja wend Timoteus, Wilemonile meie armsale ja abbimehhele,
2. Ja armsale Appiale, ja Arkippussele, kes ühtlase meiega woitleb, ja selle koggodussele, mis so koias on.
3. Arm olgo teile, ja rahho Jummalast, meie Issast, ja Issandast Jesussest Kristussest.

4. Minna tännan omma Jummalat, ja mötlen ikka sinno peäle ommas palwes,
5. Et ma kulen sinno armastust, ja sedda usko, mis sul on Issanda Jesusse sisse, ja keige pühha rahwa wasto,
6. Et sinno usk, mis meil on issekeskes, woiks wäggewaks sada keik head öiete tundma, mis teie sees on Jesusse Kristusse wasto.
7. Sest meil on palju römo ja trööstimist sinno armastusse pärrast, et sinno läbbi, armas wend, pühhade süddamed on jahhutud.
8. Sepärrast, ehk minnul kül palju julgust on Kristusse sees sind käskida, mis kohhus on,
9. Siiski pallun minna enneminne armastusse pärrast, kes ma nisuggune ollen, se wanna Paulus, agga nüüd ka Jesusse Kristusse wang.
10. Siis pallun minna sind omä poia Onesimusse pärrast, kedda ma ollen sünnitanud ommas wangi-pölwes;
11. Kes eñemuiste sulle ei kölband, agga nüüd sulle ja mulle kül tarwis lähhäb, tedda ollen ma taggasi läkkitanud.
12. Agga sinna, wötta tedda, se on, mo südda wasto,
13. Kedda ma ennese jures tahtsin piddada, et ta sinno assemel mulle piddi abbiks ollema mo wangi-pölwes, mis sees ma armo-öppetusse pärrast ollen.
14. Agga ilma sinno teädmatta ei tahtnud minna ühtegi tehha, et sinno heategginne ei piddand wasto meelt ollema, waid hea melega.
15. Sest temma on ehk sepärrast sinnust ärralahhutud olnud, et ta iggaweste piddi sinno jure jäma,
16. Ei mitte kui üks sullane, waid ennam kui üks sullane, kui üks armas wend, keigeennamiste mulle, agga palju ennam sulle, ni hästi lihha polest, kui Issanda polest.
17. Kui sa mind nüüd pead ommaks seltsi--mehheks, siis wötta tedda wasto kui mind ennast.
18. Agga kui ta sulle mingisuggust pahha teinud, ehk kui temmal sinnoga wölgo on, sedda arwa mulle wöllaks.
19. Minna Paulus ollen sedda kirjotanud omma käega: ma tahhan maksta, et ma sulle ei ütle, et sa isseennast mulle wölgo olled.
20. Jah, wend, sedda kasso tahhaksin minna sinnult sada Issanda sees: jahhuta mo süddant Issanda sees.
21. Sinno sannakuulmisse peäle lotes, ollen ma sulle kirjotanud, sest ma tean, et sa weel ennam, kui ma ütlen, wöttad tehha.
22. Agga walmista mulle ka ühtlase asset, sest ma lodan, et mind teie palwede läbbi teile peab armust antama.
23. Sind terretawad Epawras, kes minnoga wangis on Jesusse Kristusse sees,
24. Markus, Aristarkus, Tämas, Lukas, minno abbimehhed.
25. Meie Issanda Jesusse Kristusse arm olgo teie waimoga, AMEN.

Wilemonile Roma-liñnast kirjutud, Onesimusse läbbi.

Selle Ramato Ots, mis Wilemonile kirjutud.

Apostli Paulusse Ramat Ebrea-rahwale kirjutud.

1. Peatük.

Kristus on Jummal Poeg, ja üllem kui keik inglid, ja muud lomad.

1. Kui Jummal ennemuiste mittokord ja mitmel kombel wannemille prohwetide läbbi on räkinud, siis on temma neil--sinnatsil wiimsil päiwil meile räkinud Poia läbbi,
2. Kedda temma keige asjade pärriaks seädnud, kelle läbbi temã ka ma-ilma ø on teinud;
3. Kes, et ta on temma au paistus ja temma ollemisse märk, ja keik omma wäggewa sannaga kannab, pärrast sedda, kui temma sai meie pattude puhhastamist isseennese läbbi teinud, on ta istnud sure au parrema käele üllewel kõrges,
4. Ja on sanud seddawõrra üllemaks kui inglid, sedda paljo kallima nimme temma on pärrinud kui nemmad.
5. Sest missugguse ingli wasto on ta ial üttelnud: Sinna olled minno Poeg, tänna ollen ma sind sünnitanud? ja ta: Ma tahhan temmale Issaks olla ø, ja ta peab mulle Poiaks ollema.
6. Ja kui ta jälle sedda essite sündinud ma--ilma sisse tahhab wia, ütleb temma: Ka keik Jummal inglid ø kummardago tedda.
7. Ja inglidest ütleb temma kül: Ta teeb ommad inglid waimuks, ja ommad teenrid tulle--legiks.
8. Agga Poia wasto ütleb temma: Jummal, siño au-järg seisab iggaweste iggawesseks aiaks, so rigi kep on öigusse kep.
9. Sa olled öigust armastanud, ja üllekohhut wihkanud, sepärrast on Jummal, sinno Jummal sind woidnud sure römo ölliga, ennam kui sinno seltsimehhed.
10. Ja teises paikas: Sinna Issand olled algmissest maad raianud, ja taewad on sinno kätte teud.
11. Needsammad peawad hukkaminne, agga sinna jääd ikka, ja need peawad keik otsego kuub wannaks minnema.
12. Ja sinna wöttad neid kui Pea katte kokkomässida, ja neid peab mudetama; agga sinna olled sesamma, ja sinno aastad ei löppe mitte ärra.

13. Agga missugguse ingli wasto on ta ial üttelnud: Istu minno parrema pole, kunni ma saan pannud so waenlased sinno jalge alluseks järjeks.

14. Eks nemad keik ei olle teniad waimud, wäljaläkkitud tenistusseks nende pärrast, kes önnistust peawad pärrima?

2. Peatük.

Öppetust Kristussest peab wastowõtma; kui palju head meie Kristusse läbbi same.

1. Sepärrast peame meie palju ennam need sannad tähhele pannema, mis meie olleme kuulnud, et meie ei lasse neid wahhest möda joosta.

2. Sest kui se sanna, mis inglide läbbi on räkitud, kindlaks on jänud, ja keik ülleastminne ja sannakuulmatta ello omä öiget palka on sanud;

3. Kuida peame meie ärrapeäsma, kui meie ni surest önnistussest ei holi? mis pärrast sedda, kui Issand sedda hakkas räkima, meie peäle on kiñitud neist, kes sedda on kuulnud;

4. Kui Jummal ühtlase tunnistust andis imme-tähte ja teggudega, ja mitmesugguste wäggewatte teggudega ja pühha Waimo jaggamistega, omma tahtmisse järrele.

5. Sest temma ei olle inglide alla pannud sedda tulleva ma-ilma, mis meie rägime.

6. Agga üks on ühhes paikas tunnistanud, ütteldes: Mis on innimenne, et sa temma peäle mötled, ehk innimesse Poeg, et sa tulled tedda katsma?

7. Sa olled tedda ürrikesseks aiaks alwemaks teinud kui inglid ; au ja auustussega æ olled sa tedda otsego kroniga ehhitanud, ja tedda töstnud omma kätte teggude ülle;

8. Keik olled sa temma jalge alla pannud. Sest et ta keik temma alla on pannud, ei olle ta middagi jätnud temma alla pannematta; agga nüüd ei nä meie weel mitte, et keik temma alla on pandud.

9. Agga, kes au ja auustussega on ehhitud otsego kroniga, se on Jesus, kes ürrikesseks aiaks alwemaks on sanud kui inglid surma kannatamisse pärrast, et ta Jummal armo läbbi igga--ühhe eest piddi surma maitsma.

10. Sest se olli selle kohhus, kelle pärrast keik ja kelle läbbi keik asjad on, kes palju lapsi au sisse wiib, et ta nende önnistusse üllema-sataja kannatamiste läbbi piddi täieks teggema.

11. Sest ni hästi se, kes pühhitseb, kui need, kedda pühhitsetakse, need on keik ühhest; sepärrast ei häbbene temma mitte, neid nendeks nimmetada,

12. Kui ta ütleb: Ma tahhan sinno nimme omä wendadele kulutada, kesk koggodusse sees tahhan ma sulle kitust laulda.

13. Ning ta: Ma tahhan temma peäle lota ; ning ta: Wata, siin ollen minna ja need lapsokessed æ, mis mulle Jummal on annud.
14. Et nüüd lapsokessed lihha ja werre ossalissed on, otse nenda on temma ka isse sest ossa sanud, et ta pididi surma läbbi sedda, kel surma ülle woimus olli, se on, kurratit tühjaks teggema,
15. Ja leppitades ärrapeästma neid, kes surma kartusse pärrast keige ello aia sullase põlwes ollid.
16. Sest ta ei wötta polegi inglide suggu ennesele, waid Abraami innimesse suggu wöttab temma ennesele.
17. Sepärrast pididi ta keikis wendade sarnatseks sama, et ta pididi armolinne ja ustaw üllempreester ollema neis asjus, mis Jummal ees on teggemist, rahwa pattud ärraleppitada.
18. Sest mis sees temma isse on kannatanud ja kiusatud, selle sees woib temma neid, kedda kiusatakse, aidata.

3. Peatük.

Kuida Kristusse selle ue seädusse üllempreestri sanna peab kuulma.

1. Sepärrast, pühhad wennad, kes teie taewasest kutsmisest ollete ossa sanud, pange tähhele sedda apostlit ja üllematpreestrit, Jesust Kristust, kedda meie üllestunnistame,
2. Kes ustaw on selle wasto, kes tedda on seädnud, nenda kui ka Moses olli keiges temma koias.
3. Sest sesinnane on surema au wäärt petud kui Moses; nenda kui sel, kes kodda on walmistanud, surem au on, kui koial.
4. Sest igga kodda walmistakse ühhest; agga se, kes keik on walmistanud, se on Jummal.
5. Ja Moses olli kül ustaw keiges temma koias, otsego sullane, nende asjade tunnistusseks, mis pididi räkutama;
6. Agga Kristus nenda kui Poeg temma koia ülle, kelle kodda meie olleme, kui meie julgust ja lotusse kiitlemist otsani kindlaste peame.
7. Sepärrast, nenda kui pühha Waim ütleb: Tänna, kui teie temä heält kulete,
8. Siis ärge tehke eñeste süddamid mitte kowwaks, nenda kui wihhastamisse aial, kiusatusse päwal körbes sündis,
9. Kus teie wannemad mind kiusanud, nemmad on mind läbbi katsunud, ja minno teud nellikümmend aastat näinud.
10. Sepärrast olin ma wihhane selle suggu peäle, ja ütlesin: Nemmad eksiwad ikka süddamega; agga minno wisisid ei olle nemmad mitte moistnud.
11. Sepärrast wandusin minna omma wihhas: Nemmad ei pea mitte mo hingamisse sisse sama.

12. Siis katske, wennad, et wahhest kellegi sees teie seast kurja uskmatta süddant ei olle, mis ellawast Jumalast wõttab ärratagganeda.
13. Waid maenitsege teine teist iggapääw ni kaua, kui tännapääw nimmetakse, et ükski teie seast kowwaks ei sa patto pettusse läbbi.
14. Sest meie olleme Kristussest ossa sanud, kui meie sedda kindla lotusse hakkatust otsani kindlaste kinni peame.
15. Senni kui ööldakse: Tännapääw, kui teie temma heält kulete, siis ärge tehke ennest süddamid mitte kowwaks, nenda kui wihhastamisse aial sündis.
16. Sest monningad, kes sedda ollid kuulnud, wihhastasid tedda, agga ei mitte keik, kes Egiptusse maalt wäljaläksid Mosesse läbbi.
17. Agga kelle peäle on ta nellikümmend aastat wihhane olnud? eks nende peäle, kes patto teinud, kelle kehhad körbes mahhalangsid?
18. Agga kellele wandus temä, et nemmad ei piddand temä hingamisse sisse sama, muido kui neile, kes ei wötnud sanna kuulda?
19. Ja meie näme, et nemmad omma uskmatta süddame pärrast ei woind sisse sada.

4. Peatük.

Kuida sañakuulmisse läbbi Kristusse hingamisse sisse saab.

1. Sepärrast kartkem, ei meie sedda tootust wahhest mahha ei jätta, temma hingamisse sisse sada, et ei keddagi teitest ei nähta mahhajänud ollewad.
2. Sest need head sannumed on ka meile kulutud, nenda kui neilegi; agga se kuuldud sanna ei olnud neile kassuks, sepärrast et se sanna ei olnud seggatud ussoga nende sees, kes sedda kuulsid.
3. Sest meie, kes meie ussume, same hingamisse sisse, nenda kui temma on üttelnud: Sepärrast wandusin miña omäs wihhas: nemä ei pea mitte mo hingamisse sisse sama; ja temma olli jo hinganud neist teggudest, mis ma-ilma assutamissest ollid tehtud.
4. Sest ta on ühhes paikas seitsmest päwast nenda üttelnud: Ning Jummal on hinganud seitsmel päwal keikist omäst teggudest.
5. Ja siin paikas ta: Nemmad ei pea mitte mo hingamisse sisse sama.
6. Sest et se nüüd alles ees on, et monningad senna sisse sawad, ja, kellele need head sannumed esmalt kulutati, need ei olle mitte senna sisse sanud omma sannakuulmatta süddame pärrast;
7. Siis märab temma jälle ühhe päwa tänna--päwaks, kui temma Taweti läbbi ütleb, ni pitka aia pärrast: (nenda kui ööldud on) Tänna kui teie temma heäle kulete, siis ärge tehke ennest süddamid mitte kowwaks.
8. Sest kui Josua neid olleks hingamisse sisse saatnud, siis ei olleks temma pärrast sedda ühhest teisest päwast mitte räkinud.

9. Sepärrast on Jummalah rahwal weel üks hingamisse aeg ees.
10. Sest kes temma hingamisse sisse on sanud, se hingab ka isse ommast teggudest, otse--kui Jummal ommast teggudest.
11. Sepärrast joudkem sesamma hingamisse sisse miñna, et ükski sesamma sanna-pölgmisse kombe sisse ei lange.
12. Sest se Jumala sanna on ellaw, ja wäggew, ja terrawam, kui ükski kahheterrane möök, ja tungib läbbi, senni kui ta löhhub hinge ja waimo, ka liikmede-soned ja üddi, ja on möttede ja süddame noude ärramoistja;
13. Ja ükski loom ei olle temma ees näggematta, waid keik on paljas ja awwalik temma silma ees, Kellest meie rägime.
14. Et meil nüüd üks suur üllempreester on, Jesus Jummalah Poeg, kes taewad läbbi on läinud, siis piddagem kinni sest tunnistamisest.
15. Sest meil polle üllemapreestrit, kel ei peaks ärrast meelt ollema meie nödrustepärrast, waid kes keikis on kiusatud otsego meie, siiski ilma pattota.
16. Sepärrast läkki nüüd julgussega armo au--järje jure, et meie hallastust same, ja armo leiame sel aial, kui meil abbi tarwis on.

5. Peatük.

Mis wahhe üllemapreestri Aroni ja Kristusse wahhel on.

1. Sest igga üllempreester, kedda innimeste seast woetakse, tedda pannakse innimeste eest nende asjade ülle, mis Jummalah ees on teggemist, et ta peab ohwrima andi ja ohwrid pattude eest;
2. Kel woiks tassane meel olla nende wasto, kes rummalad on, ja eksiwad, sepärrast et ta temma ennese ümber nödrus on.
3. Ja selle pärrast peab temma, kui rahwa eest, nenda ka isse enese eest ohwrima pattude eest.
4. Ja ükski ei wötta ennesele isse sedda auustust, waid kedda Jummalast ka kutsutakse, otse--kui Aron.
5. Nenda ei olle ka Kristus ennast isse auustanud, üllemakspreestriks sada, waid kes temma wasto on räkinud: Sinna olled minno Poeg, tänna ollen ma sind sünnitanud.
6. Nenda kui temma ka teises paigas ütleb: Sinna olled preester iggaweste Melkisedeki wisi järrele.
7. Sesamma on ohwrinud omma lihha päiwil palwesid, ja allandikkuid pallumisi, wägga sure kissendamisse ja silma-weega sellele, kes tedda surmast wois peästa, ja temma palwed on ka kuultud sepärrast, et ta Jummalat kartis.
8. Ja et ta kül Poeg olli, ommeti on temma sest, mis ta on kannatanud, sannawötmist öppinud.

9. Ja kui ta keik sai lõpetanud, on temma keikile, kes temma sanna kuulwad, iggawesse õnnistusse satajaks sanud,
10. Ja on Jummalast nimmetud üllemaks--preestriks Melkisedeki wisi järrele.
11. (Kellest meil palju olleks räkimist, agga se on raske ärrasselletada, sepärrast et teie laisaks läinud kuulma.
12. Sest teilegi, kes teie aia polest piddite õppetajad ollema, lähhäb jälle tarwis, et teid peab õppetama, mis Jummal sannade essimessed tähhed on ; ja teie ollete nende arrolisseks sanud, kellele pima tarwis lähhäb, ja ei mitte kowwa roga.
13. Sest iggaüks, kel pima tarwis on, ei moista öiete öigusse sanna; sest ta on wäeti.
14. Agga, kes täieste waggad on, neile lähhäb kowwa roga tarwis, kellel saggeda õppimisse läbbi walmistud meled on, et nemmad woiwad ärraarwada, mis hea ja kurri on.

6. Peatük.

Maenitsus, et ei pea Kristussest ärratagganema, waid kindlaste temma pole hoidma.

1. Sepärrast tahhame meie Kristusse essimest õppetust nenda jätta, ja täiema õppetusse pole nouda, ei mitte jälle mele parrandamisse allust panna surno teggudest, egga hakkada ussust Jummal sisse,
2. Egga ristmisse õppetusse, kätte peälepannemisse, surnutte ülestousmisse ja iggawesse kohto allust panna.
3. Ja sedda tahhame meie tehha, kui Jummal lubba annab.
4. Sest neid, kes ükskord on olnud walgustud, ja taewast andi maitsnud, ja pühhast Waimust ossa sanud,
5. Ja kes Jummal hea sanna, ja tullewa ilma wägge on maitsnud,
6. Ja on ärratagganenud, ei neid woi ueste sata mele-parrandamisse pole, sest et nemmad isseennestele kahjuks Jummal Poega risti löwad, ja naeruks pannewad.
7. Sest se Ma, mis sedda wihma joob, mis saggedaste temma peäle tulleb, ja tarwilist rohto kaswatab neile, kes sedda ka harriwad, se saab õnnistust Jummalalt.
8. Agga mis kibbowitso ja ohhakaid kaswatab, se kölwato, ja ärraneedmisse liggi, mis wimaks ärrapölletakse.
9. Agga, mo armad, meie lodame parremat luggu teie jures ollewad, ja mis õnnistussega kokkosünnib, ehk meie kül nenda rägime.

10. Sest Jummal ei olle mitte üllekohtune, et ta peaks ärraunnustama α teie teggo, ja sedda armastusse waewa, mis teie ollete näinud temma nimme pärrast, kui teie pühha rahwale abbiks ollite, ja weel abbiks ollete.
11. Agga meie himmustame sedda, et iggaüks teitest seddasamma hooit wottaks üllesnäidata julge lotusse kinnitamisseks otsani;
12. Et teie mitte laisaks ei lähhä, waid nende wisi järrele tete, kes sedda usso ja pitkamele läbbi päriwad, mis on tootud.
13. Sest kui Jummal Abraamile tootas, et ühtegi suremat tedda ei olnud, kelle jures ta olleks piddand wanduma, siis wandus temma isseennese jures,
14. Ja ütles: Töest ma tahhan sind wägga önnistada, ja sind wägga siggitada.
15. Ja nenda otis temma pitkamelega, ja sai tootust kätte.
16. Sest inimessed wanduwad kül ühhe surema jures, ja wanne teeb neile keige wastoräkimisse peäle otsa kinnitamisseks.
17. Kui Jummal nüüd tootusse päriattele rohkeminne tahtis üllesnäidata, et temma nou mitte ei ligu, siis on temma wandega senna wahhele tulnud:
18. Et kahhe asja läbbi, mis ei ligu, mis pärrast Jummal ei woi walletada, kindel trööstiminne peaks ollema meil, kes meie ruttame sedda ettepandud lotust kätte sada,
19. Mis meil on otsego hinge ankur, mis kindel ja kowwa on, ja lähhäb selle wahhe-tekki seestpiddise paiga sisse:
20. Kuhho, kui eeljooksia, meie eest on sisse läinud Jesus, kes Melkisedeki wisi järrele on üllemakspreestriks sanud iggaweste.)

7. Peatük.

Kristust arwatakse Melkisedekiga ühte.

1. Sest sesinnane Melkisedek olli Salemi kuningas, keigekörgema Jummal preester, kes Abraami wasto tuli, kui ta kuningad sai mahhalönu ja taggasi tulnud, ja önnistas tedda,
2. Kellele ka Abraam keikist sedda kümnest jaggas. Esmalt selletakse tedda ärra öigusse kuningaks; agga pärrast on temma ka Salemi kuningas, se on rahho kuningas,
3. Issata, emmata, kelle wannemad ei olle teäda, kellel ei olle päwade algmist, egga ello otsa; agga temma on Jummal Poia sarnatseks arwatud, ja jääb preestriks iggaweste.
4. Agga waatke, kui suur sesinnane on, kellele ka Abraam se peawannem on kümnest annud sagist.
5. Ja kes Lewi lastest preestri ammeti sawad, neil on kässosanna kümnest wötta käss järrele rahwa käest, se on, omä wendade käest, ehk kül nemmadke Abraami niudist on wälja tulnud.

6. Agga se, kelle suggu nende sekka ei arwata, se on Abraami käest kümnest wötnud, ja tedda önnistud, kel tootussi olli.
7. Agga ilma wastoräkimatta on se, et sedda alwemat sest üllemast önnistakse.
8. Ja siin wötwad kül need inimessed, mis surrewad, kümnest; agga seäl wöttab se, kel tunnistus on, et ta ellab.
9. Ja et ma nenda ütlen: Abraami läbbi on ka Lewi, kes kümnest wöttab, kümnest maksnud:
10. Sest ta olli weel issa niudis, kui Melkisedek temma wasto tulli.
11. Kui nüüd Lewitide preestri-ammet olleks joudnud keik täieste korda sata, (sest selle al on rahwas käsko sanud) mis siis weel tarwis olleks öölda, et teine preester Melkisedeki wisi järrele pididi tousma, ja ei mitte Aaroni järrele?
12. Sest kui preestri ammet ümberwahhetakse, siis lähhäb tarwis, et ka kasso ümberwahhetaminne sünnib.
13. Sest kellest need asjad ööldakse, se on teise suggu-arro pärralt, kust weel ükski ei olle altari jure sanud.
14. Sest se on awwalik, et meie Issand Juda sugguarrust on tousnud, kelle sugguarro wasto Moses ei olle middagi räkinud sest preestri-ammetist.
15. Ja se on weel ennam awwalik, kui üks teine Melkisedeki sarnane preester touseb,
16. Kes ei olle lihhalikko kasso-sanna möda preestriks sanud, waid löpmatta ello wägge möda.
17. Sest ta tunnistab: Sinna olled preester iggaweste Melkisedeki wisi järrele,
18. (Sest endine kassosanna kautakse, et se nödder, ja kölwato olli.
19. Sest käsk ei olle middagi täieste korda saatnud, waid se, mis parramat lotust sadab, mis läbbi meie Jummalä liggi woime sada.)
20. Ja peälegi weel, ei mitte ilma wandeta.
21. Sest need on ilma wandeta preestriks sanud, agga sesinnane wandega selle läbbi, kes temma wasto ütleb: Issand on wandunud, ja temma ei lähhä sedda mitte kahhetsema: Sinna olled preester iggaweste Melkisedeki wisi järrele.
22. Ni paljo parrema seädusse käemehheks on Jesus sanud.
23. Ja teisi on kül paljo, kes preestriks on sanud, sepärrast et surma läbbi neid keeldi jämast.
24. Agga selsinnatsel on sepärrast, et ta iggaweste jääb, ilmalöpmatta preestri-ammet:
25. Sepärrast woib temma ka allati ja täieste önsaks tehha neid, kes temma läbbi Jummalä jure tullewad, ja ellab ikka seks, et ta nende eest pallub.
26. Sest sesuggune üllempreester läks meile tarwis, kes pididi ollema pühha, ilma süta, puhhas, pattust ärralahhutud, ja kõrgem kui taewad;

27. Kel ei olle tarwis iggapääw nenda kui üllemilpreestril, essite omma pattude eest ohwrid wia, pärrast rahwa pattude eest; sest sedda on temma ükskord teinud, kui ta isseennast risti külge üllendas.

28. Sest käsk seab inimessi üllemakspreestriks, kel nödrus on; agga se wande sanna, mis pärrast käsko on ööldud, seab Poega, kes iggaweste keik töieste korda sadab.

8. Peatük.

Kristusse preestri-ammet arwatakse ühte Lewitide preestri-ammetiga.

1. Agga se on se peatük neist asjust, mis räkitaakse: Meil on nisuggune üllempreester, kes istub parramal käel sure au-järje peäl taewas,

2. Kui pühha asjade, ja selle tössise telgi ammeti-tener, mis Jummal on ülleslõnud, ja ei mitte innimenne.

3. Sest igga üllempreester pannakse ohwerdama andi ja ohwrid; sepärrast lähhäb ka selsinnatsel middagi tarwis, mis ta woib ohwerdada.

4. Sest kui temma nüüd Ma peäl olleks, ei ta siis olleks preester, sepärrast et neid preestrid on, kes kasso järrele andi ohwerdawad,

5. Kes taewaste asjade märki ja warjo jures teniwad, nenda kui Jummalast Mosessele ööldi, kui ta telki pididi walmistama; sest temma ütles: Katsu, et sa keik teed selle kuio järrele, mis sulle mäe peäl on näidetud.

6. Agga nüüd on temma sedda kallimat ammetit sanud, sedda parrema seädusse wahhemees temma ka on, mis ka parrematte tootuste peäle on seätud.

7. Sest kui essimenne olleks laitmatta olnud, siis ei olleks teisele asset otsitud.

8. Sest ta laidab sedda, ja ütleb neile: Wata, päwad tullewad, ütleb Issand, ja ma tahhan Israeli sugguga ja Juda sugguga uut seädust teha;

9. Ei mitte selle seädusse järrele, mis ma nende wannemattega ollen teinud sel päwal, kui ma neid kätpididi wötsin neid Egiptusse-maalt wäljasata; sest et nemmad ei olle minno seädusse sisse jänud, siis ei minnagi olle neist holinud, ütleb Issand.

10. Sest se on se seädus, mis minna Israeli sugguga tahhan seäda pärrast neid päiwi, ütleb Issand: Ma tahhan ommad kässud nende mele sisse anda, ja neid nende süddamesse kirjutada; ja ma tahhan neile Jummalaks olla, ja nemad peawad mulle rahwaks ollema.

11. Ja ei pea ükski omma liggimest õppetama, egga ükski omma wenda, ja ütlema: Tunne Issandat; sest nemmad peawad mind keik tundma ni hästi nende pissokessed, kui nende sured.

12. Sest ma tahhan armolinne olla nende mitme üllekohto ja nende pattude wasto; ja nende üllekohto teggude peäle ei tahha ma mitte enam möttelda.

13. Et temma uut nimmetab, on ta sedda essimest wannaks teinud; agga mis wannaks on läinud ja ellatand, se on kaddumisse liggi.

9. Peatük.

Seädusse-telk ja ohwrid on tähheks, missuggune Kristus piddi ollema.(Epistel wiendamal Pühha-päwal paastus.

1. Essimessel telgil olli ka kül ommad Jummalatenistusse kombed, ja ka ilmalik pühha asse.
2. Sest eest-telk olli walmistud, seäl sees olli küünla-jalg, ja laud, ja ettepannemisse leiwad; sedda nimmetakse pühhaks paigaks.
3. Agga teise wahhe-tekki tagga olli se telk, mis nimmetakse keigepühhamaks paigaks;
4. Seäl sees olli kullane suitsetamisse pan, ja se seädusse laekas, mis keikipiddi kullaga olli karratud, seäl sees olli kuld-kruus, kus sees Manna olli, ja Aaroni kep ♂, mis olli öitsnud, ja seädusse laudad.
5. Agga seäl peäl ollid au Kerubid, kes seädusse laeka kane ülle warjasid; neist ei woi nüüd iggaühhest ♂ isseärranis räkida.
6. Agga kui need asjad nenda ollid walmistud, siis läksid kül preestrid ikka eest-telgi sisse ja saatsid Jummalatenistussed korda.
7. Agga teise sisse läks agga ükskord aastas üllempreester üksi, ei mitte ilma werreta, mis temma ohwerdas omma ja rahwa rummalusse eest.
8. Misga pühha Waim teada andis, et se pühha asjade te weel es olle awwalikkuks sanud, kunni essimenne telk alles seisis.
9. Se olli ettetähhendamine sellesinnatse aia peäle, millal andi ja ohwrid ohwerdakse, mis ei woind süddame-tunnistus polest sedda täieste korda sata, kes sedda tenistust piddas,
10. Ükspäinis mitmesugguse roaga, ja joma-aiaga, ja mitmesugguse pessemissega, ja lihha pühhitsemisse kombedega, mis parrandamisse aiaks ollid nende peäle pandud.
11. Agga Kristus on tulnud, kui tullewate hea asjade üllempreester ja ühhe surema ja täiema telgi läbbi, mis ei olle kättega tehtud, se on, mis ei olle sedda wisi ehhitud,
12. Ja ei mitte sikkade egga wassikatte werr läbbi, waid omma werre läbbi, on temma üks--kord senna pühha paiga sisse läinud, ja iggawest ärralunnastamist leidnud.
13. Sest kui härgade ja sikkade werri ja lehma tuhk, mis nende peäle, kes rojaseks sanud, ripputakse, pühhaks teeb lihha puhhastusseks:

14. Kui palju ennam Kristusse werri, kes iggawesse Waimo läbbi ennast isse ilma wiggata Jummalale on ohwrinud, puhhastab teie süddame-tunnistust surnuist teggudest, sedda ellawat Jummalat tenida.
15. Ja sepärrast on temma ue seädusse wahhemees, et need, kes on kutsutud, iggawesse pärrandusse tootust piddid sama, pärrast sedda kui Kristusse surm sai olnud ärralunnastamiseks neist eksitussist, mis essimesse seädusse al ollid.)
16. Sest kus wiimne seädus on, seäl peab ka selle surma odetama, kes sedda seädust teeb.
17. Sest wiimne seädus seisab kindlaste, kui innimessed ärrasurnud, muido ei maksa temma ühtegi, kui se weel ellab, ked sedda on seädnud.
18. Sepärrast ei olle ka essimenne seädust ilma werreta seätud.
19. Sest kui Moses keik kasso-sannad kasso järrele sai räkinud keige rahwa wasto, wöttis temma wassikatte ja sikkade werd, weega ja walwaka punnase willa ja isopiga, ja ripputas sedda sesamma ramato ja keige rahwa peäle,
20. Ja ütles: Se on se seädusse werri, mis Jummal teid on käsknud.
21. Ja nendasammoti ripputas temma ka werd telgi ja keige Jummalatenistusse riistade peäle.
22. Ja pea keik tehakse puhtaks werrega kasso järrele, ja ilma werrewallamatta ei sünni andeks-andminne.
23. Sepärrast olli tarwis, et taewalikko asjade märgid nendega piddi puhtaks tehtama; agga taewasid asjo peab parrematte ohwridega kui nendesinnastega puhhastama.
24. Sest Kristus ei olle mitte senna pühha paiga sisse läinud, mis kättega on tehtud, mis on selle tössise pühha paiga tähhendamine, waid siñna taewa sisse, ennast nüüd näitma Jummalale palle ees meie eest;
25. Ei mitte, et temma isseennast mittokord piddi ohwerdama, nenda kui üllempreester igga aasta pühha paiga sisse läks woöra werrega.
26. Muido olleks temma mittokord piddand kannatama ma-ilma assutamisest; agga nüüd on ta wiimisel ma-ilma aial ükskord ilmunud, omma ennese ohwri läbbi patto ärrakautada.
27. Ja otsego innimestele on seätud, ükskord surra, agga pärrast sedda kohhus;
28. Nenda on Kristus ükskord ohwerdud mitmette pattud ärrawötta; teist korda peab tedda pattota nähtama neist, kes tedda ootwad önnistusseks.

10. Peatük.

Kristusse ohwer on palju üllem, kui keik muud ohwrid.

1. Sest kässul on tullewatte hea asjade warri, ei mitte nende asjade kuio isse,

ja ei woi polegi täieste korda sata neid, kes tulles igga aasta ühhesugguste ohwridega, mis nemmad ühte puhko ohwerdawad.

2. Muido olleksid ohwrid mahhajanud, sepärrast et neil ühtegi süddame-tunnistust enam ei olleks pattust, kes Jummal-tenistust piddawad, kui nemmad ükskord olleksid puhtaks tehtud.

3. Agga nende ohwride läbbi tulletakse pattud igga aasta mele.

4. Sest se ei woi olla, et härgade ja sikkade warri peaks pattud ärrawõtma.

5. Sepärrast ütleb ta, ma-ilma sisse tulles: Ohwri ja andi ei olle sinna tahtnud, agga ihho olled sa mulle walmistanud.

6. Pölletamise ohwrid ja ohwrid patto eest ei olle mitte sinno mele pärrast olnud.

7. Siis ütlesin minna: Wata, kokkokeratud ramatusse on minnust kirjutud) ma tullen, oh Jummal! sinno tahtmist teggema.

8. Kui ta enne sai öölnud: Ohwri, ja andi, ja pölletamise ohwrid, ja ohwrid pattude eest ei olle sinna tahtnud, need ei ollege mitte so mele pärrast, (mis kässu järrele tuakse.)

9. Siis ütles temma pärrast: Wata, ma tullen, oh Jummal! sinno tahtmist teggema. Siis kautab temma sedda essimest ohwri-tööd ärra, et ta sedda teist pididi kinnitama:

10. Sesamma tahtmisse läbbi olleme meie pühhitsetud ükskord Jesusse Kristusse ihho ohwri läbbi.

11. Ja igga preester seisis kül, ja tenis omās ammetis iggapääw, ja ohwerdas ühhesuggused ohwrid saggedaste, mis ei woi ial pattud ärrawötta.

12. Agga temma, kui ta ühhe ohwri pattude eest sai ohwerdanud, istub iggaweste Jumala parramal käel.

13. Mis muud weel, kui et temma otab, senni kui temma waenlased temma jalge-alluseks järjeks pannakse.

14. Sest ühhe ohwriga on ta iggaweste täieste korda saatnud neid, kedda pühhitsetakse.

15. Agga sedda tuñistab meile ka pühha Waim; sest, pärrast sedda kui ta sai öölnud:

16. Se on se seädus, mis ma nendega tahhan tehja pärrast neid päiwi, ütleb Issand: Ma tahhan ommad kässud nende süddamette sisse anda, ja tahhan neid nende mele sisse kirjutada,

17. Ja ma ei tahha nende pattude, egga se peäle, mis nemmad kässu wasto on teinud, mitte enam möttelda.

18. Agga kus nende andeks-andminne on, senna ei olle enam ohwri patto eest tarwis.

19. Sepärrast, wennad, et meil nüüd julgus on, senna pühha paiga sisse miñna Jesusse werre läbbi,

20. Mis ta meile on walmistanud ueks ja ellawaks teeks wahhe-tekki läbbi, se on, omma lihha läbbi,
21. Ja et meil on üks suur preester Jummalä koia ülle;
22. Siis läkki senna jure tössise süddamega, kindlas usso julgusses, ja kui meie olleme ripputamisse läbbi puhhastud süddame polest kurjast süddame-tunnistussest,
23. Ja ihho polest puhta weega pestud; siis piddagem lotusse tunnistamist ilmatagganematta, (sest se on ustaw, kes sedda tootanud.)
24. Ja pangem teine teist tähhele, et meie teine teist armastusse ja hea teggude pole kihhutame;
25. Ja ärge jätkem mitte mahha omma koggodust, nenda kui monnel se wiis on, waid maenitsegem teine teist, ja sedda palju ennam, et teie näte sedda päwa liggi tullewad:
26. Sest kui meie melega patto teme pärrast sedda, kui meie töe tundmist olleme sanud, siis ei jä ennam ohwrit ülle pattude eest;
27. Waid üks hirmus kohto ja tullise wihha ootminne, mis neid wastopañejaid peab ärrasöma.
28. Kes Mosesse kässö-öppetust on ärrapölgnud, se peab ilma armota kahhe ehk kolme tunnistaja läbbi surrema.
29. Kui palju kurjema nuhtlusse arwate teie tedda wäärt ollewad, kes Jummalä Poia jalgega tallab, ja seädusse werd rojaseks pañeb, mis läbbi temä on pühhitsetud, ja kes armo Waimo teotab.
30. Sest meie tunneme sedda, kes ütleb: Kättemaksminne on minno pärralt, minna tahhan jälle kätte maksta, ütleb Issand; ja ta: Kül Issand moistab kohhut omma rahwa peäle.
31. Hirmus on, ellawa Jumäla kätte langeda.
32. Agga tulletage enneste mele need endised päwad, millal teie ollete walgustud, ja suurt kannatamiste woitlemist kannatanud,
33. Ni hästi sedda, et teie teotamiste ja willetsuste läbbi ollete awwalikkult naeruks pandud, kui ka sedda, et teie nende ossa-mehhiiks ollete sanud, kelle kässi nenda käib.
34. Sest teil on ka minno wangi-pölwe pärrast ärras meel olnud, ja ollete omma warra risumist römoga sallinud, sepärrast et teie teate, et teil isseennestes parrem warra on taewas, ja mis ikka jääb.
35. Ärge heitke nüüd mitte ärra omma julgust, mis sure palga saab.
36. Sest kannatus lähhäb teile tarwis, et teie Jummalä tahtmist tehhes woite tootust kätte sada.
37. Sest weel wägga wägga ürrikesse aia pärrast tulleb se, kes peab tullema, ja ei wiwi mitte.
38. Agga, kes ussust öige on, se peab ellama, ja kui kegi ärratagganeb, siis ei olle minno hingel temmast melehead.

39. Agga meie ei olle mitte nende seast, kes tagganewad hukkasamisseks, waid nende seast, kes ussuwad hinge ärrapeästmisseks.

11. Peatük.

Öigest ussust ja temma wäest.

1. Agga usk on kindel lotus nende asjade peäle, mis weel odetakse, ja nende asjade märkoandminne, mis ei nähta.
2. Sest selle läbbi on wannemad tunnistust sanud.
3. Usso läbbi moistame meie, et ma-ilm Jummal sanna läbbi on walmistud, et se, mis nähakse, on sanud neist, mis ei nähta.
4. Usso läbbi on Abel Jumalale üllemat ohwrit tonud, kui Kain, mis läbbi temma on tunnistust sanud, et ta öige olli, kui Jummal temma andist tunnistas; ja sesamma läbbi rägib temma alles, et ta kül on ärrasurnud.
5. Usso läbbi woeti Enokit ärra, et temma ei piddand surma näggema, ja tedda ei olle leitud, sepärrast et Jummal tedda ärrawötnud; sest ennego tedda ärrawoeti, on temal se tunnistus olnud, et ta Jummal mele pärrast on olnud.
6. Agga ilma ussota ei woi ükski Jummal mele pärrast olla; sest kes Jummal jure tahhab sada, se peab uskma, et temä on, ja et ta tassujaks saab neile, kes tedda otsiwad.
7. Usso läbbi on Noa Jummalat kartes laewa walmis teinud omma perre ärrapeästmisseks, kui temma Jummalalt sanna sai neist asjust, mis weel ei olnud nähha, mis läbbi temma ma-ilma hukkamoiſtis, ja sai selle öigusse pärriaks, mis usso läbbi tulleb.
8. Usso läbbi wöttis Abraam sanna kuulda, kui tedda kutsuti, ja wäljaminna senna paika, mis ta piddi pärrandusseks sama, ja läks wälja, ja ei teädnud mitte, kuhho ta piddi sama.
9. Usso läbbi on temma kui maialinne ellanud seäl tootusse maal, otsego woöral maal, ja on telkide sees ellanud Isaakiga ja Jakobiga, kes ka ollid sellesamma tootusse pärriad.
10. Sest temma otis sedda liña, kel allussed on, kelle üllesehhitaja ja walmistaja Jumal on.
11. Usso läbbi sai ka Sara isse rammo käima peäle sada, ja ta sai lapse ülle omma ea aia, sest ta piddas tedda ustawaks, kes sedda olli tootanud.
12. Sepärrast on ka ühhest, ja peälegi ühhest ärraellatand ihhust ni paljo sündinud, kui taewa tähhed, ja kui liiw, mis merre äres, mis ilma--arwamatta.
13. Uskus on needsinnatsed keik ärrasurnud, ja ei olle tootussi mitte kätte sanud, waid nemmad on kaugelt neid näinud, ja nende peäle julged olnud, ja neid terretanud, ja tunnistanud, et nemmad woörad ja maialissed Ma peäl on.

14. Sest, kes sedda ütlewad, need andwad teäda, et nemmad sedda sündimisse-maad sure holega takka otsiwad.
15. Ja, kui nemmad weel selle peäle olleksid möttelnud, kust nemmad ollid wäljaläinud, siis olli jo nendel aega taggasi pöördä.
16. Agga nüüd iggatsewad nemmad parrema, se on, taewase Ma järrele; sepärrast ei olle Jummalal mitte häbbi neist, et ta ennast lasseb nende Jummalaks hüda; sest ta on neile ühhe liña walmistanud.
17. Usso läbbi wiis Abraam Isaaki ohwriks, kui tedda kiusati, ja wiis ohwriks sedda ainust mis temmale sündinud, kui temma jo tootussi olli wastowötnud.
18. Kelle wasto olli räkitud: Isaakis peab sulle suggu nimmetadama.
19. Ja temma mötles, et Jummal wäggew on ka surnust üllesärratama, sepärrast tõi temä tedda ka ühheks ettetähhendamisseks taggasi.
20. Usso läbbi önnistas Isaak tullewatte asjade peäle Jakobit ja Esawit.
21. Usso läbbi öñistas Jakob, kui ta surri, iggaühhe Josepi poegadest, ja kummardas Jummalat omma keppe naial.
22. Usso läbbi tulletas Josep, kui ta surri, Israeli laste wäljaminnemist omma mele, ja andis käsko omma lude pärrast.
23. Usso läbbi pandi Mosest warjule ommist wannemist kolm kuud, kui ta sai sündinud, se--pärrast et nemmad näggid, tedda illusa lapse ollewad, ja ei kartnud mitte kunninga käsko.
24. Usso läbbi ei tahtnud Moses, kui ta suremaks sai, et tedda piddi Warao tütre poiaks hütama,
25. Ja wöttis enneminne Jummalah rahwaga waewa nähha, kui ürrikesse aia patto römo piddada,
26. Ja arwas Kristusse teotust suremaks rikkusseks, kui Egiptusse-ma warra: sest temma watis tassumisse peäle.
27. Usso läbbi jättis temma Egiptusse-ma mahha, ja ei kartnud mitte kunninga kange wihha, sest ta olli julge selle peäle, kedda temma ei näinud, otsego olleks ta Tedda näinud.
28. Usso läbbi piddas temma Pasa ja were ärrawallamist, et se, kes neid essiti sündinud ärratappis, neisse ei piddand putuma.
29. Usso läbbi läksid nemmad punnasest merrest läbbi otsego kuiwa maad möda, mis Egiptusse-rahwas ka katsus tehha, ja uppus ärra.
30. Usso läbbi langsids Jeriko mürid mahha, kui neid seitsmest päwast sadik ümberpirati.
31. Usso läbbi ei sanud se hoor Raab mitte hukka nendega, kes ei wötnud sanna kuulda, kui ta need sallajad Ma-kulajad rahhoga wasto--wöttis.
32. Ja mis pean minna weel ütlema? sest aeg puduks mul, kui ma peaksin juttustama Kideonist, ja Parakist, ja Samsonist, ja Jehwtast, ja Tawetist, ja Samuelist, ja teisist prohwetidest,

33. Kes usso läbbi on kunningrikid ärrawoitnud, öigust teinud, tootussi kätte sanud, lou--koerte suud kinnipannud,
34. Tulle wägge ärrakustutanud, moöga terra eest ärrapeäsnud, nödrussest rammo sanud, wäggewaks sanud söas, ja woöraste leri pakko aianud.
35. Naesed on ommad surnud jälle sanud üllestousmisse läbbi; agga monningad on ärra--wännitud, ja ei olle ärralunnastamist mitte wastowötnud, sepärrast et nemmad parremat üllestousmist piddi sama.
36. Agga monningad on mitto naero ja piitsasid katsnud, ja peälegi wangipölwe ja wangitorni.
37. Neid on kiwwidega wissatud, löhki sagitud, kiusatud, moögaga surma sanud; sepärrast on nemmad lamba nahkas ja kitse nahkas maad läbbikäinud: nemmad ollid waesed ja waewatud, ja nende kässi käis kurjaste,
38. (Kelle ma-ilm wäärt ei olnud) nemmad käsid kaksipiddi körbedes, ja mäggede peäl, ja orgude sees, ja Ma aukude sees.
39. Ja needsinnatsed keik on usso läbbi tunnistust sanud, ja tootust ei olle nemmad mitte kätte sanud,
40. Et Jummal parremat asja meile olli ärranäinud, et nemmad ilma meitta täieste ei piddand korda sama.

12. Peatük.

Maenitsus, et peab kannatama, ja Jummalat kartma.

1. Sepärrast, et meil ni suur hulk tunnistajaid meie ümber on kui pilwed, pangem meiegi mahha keik koormat, ja sedda patto, mis kowwaste meie ümber seisab, ja jooskem kannatusse läbbi sedda woido jooksmist, mis meile seätud.
2. Ja wadagem Jesusse peäle, kes meie usso üllemsaatja ja lõppetaja on, kes on risti kannatanud römo eest, mis temmale olli seätud, ja ei pannud sedda häbbi mikski, ja on istnud Jummal au-järje parramal polel.
3. Sest pange sedda tähhele, kes nisuggust wastoräkimist pattusist ennese wasto on kannatanud, et teie ärra ei wässi, ja omma hingede sees nörgaks ei lähhä.
4. Teie ei olle weel mitte werrest sadik wasto pannud, patto wasto witeldes;
5. Ja ollete sedda maenitsust ärraunnustanud, mis teile kui lastele ütleb: Mo poeg, ärra arwa mitte alwaks Issanda hirmo-andmist, ja ärra sa mitte nörgaks, kui sind temmast nomitakse.
6. Sest kedda Issand armastab, sellele annab temma hirmo, agga ta peksab igga poia, kedda ta wastowöttab.
7. Kui teie hirmo-andmist kannatate, siis pakkub Jummal ennast teile kui lastele; sest mis--suggune poeg on se, kellele issa hirmo ei anna?

8. Agga kui teie hirmo-andmisest ilma ollete, kust keik on ossalisseks sanud, siis ollete teie wärdiad, ja ei mitte lapsed.
9. Peäleegi on meile meie lihhased issad hirmotajaks olnud, ja meie olleme neid kartnud, eks meie palju ennam ei tahha waimude Issa sanna kuulda, ja ellada?
10. Sest teised on kül meile pissut aega enneste arwates hirmo annud; agga sesinnane annab meile hirmo meie kassuks, et meie temma pühhitsemist peame kätte sama.
11. Agga keik hirmo-andminne, kui se kä on, ei sedda arwata römo waid kurbdusse ollewad; agga kül ta wimaks rahholist öigusse kasso neile annab, kes se läbbi on hästi õppetud.
12. Sepärrast töstke jälle ülles laisad käed, ja nõrgad põlwed,
13. Ja tehke öiged raad omma jalgele, et se, mis lonkab, körwale ei lähhä, waid et se enneminne terweks saaks.
14. Noudke rahho keikidega takka, ja pühhitsemist, ilma selleta ei sa ükski Issandat nähha.
15. Ja katske, et ükski Jumala armust mahha ei jä, et ükski wihha juur ülles ei kaswa, ja tülli ei sada, ja se läbbi mitto rojaseks ei sa;
16. Et ükski ei olle horapiddaja, ehk üllemeelne, nenda kui Esaw õ, kes ühhe roa pärrast omma essimesse sündimisse öigust ärraandis.
17. Sest teie teate, kui temma pärrast ka tahtis önnistamist pärrida, siis on ta kui kõlwato ärraheidetud; sest ta ei leidnud kahhetsemisse maad issa jurest, ehk ta sedda kül silma-pissarattega otsis.
18. Sest teie ei olle mitte selle mäe jure sanud, mis kättega woib katsuda, egga tulle jure, mis põlleb, ei ämmarikko egga pimmedusse, egga kurja ilma jure,
19. Ei passuna hellina egga selle sannade heäle jure, mispärrast need, kes sedda kuulsid, pallusid, et nende wasto sedda sanna ei piddand mitte ennam räkitama.
20. (Sest nemmad ei woinud sedda mitte kannatada, mis kästi, ja kui üks lojus pididi mäe külge putuma, siis pididi sedda kiwwidega surnuks wissatama, ehk nolega mahhalastama.
21. Ja se, mis nähti, olli ni hirmus, et Moses ütles: Minna ollen ehmatand, ja wärrisen.)
22. Agga teie ollete Sioni mäe jure sanud, ja ellawa Jummalä liñna, taewase Jerusalemma jure, ja mitme tuhhande ingli jure,
23. Nende essite sündinud kokkotullemisse ja koggodusse jure, mis taewas on ülleskirjotud, ja Jummalä jure, kes keikide kohtomoistja on, ja nende öigede waimude jure, kes täieste pühhaks sanud,
24. Ja ue seädusse wahhemehhe Jesusse jure, ja ripputamisse werre jure, mis parremad asjad rägib, kui Abeli werri.

25. Katske, et teie sedda ärra ei põlga, kes rägib; sest kui need ei olle mitte ärrapeäsnud, kes sedda ärrapölgsid, kes Ma peäl Jummal sanna räkis; kui palju wähhem peäseme meie, kui meie temmast ärra tagganeme, kes taewast on,

26. Kelle heäl sel aial maad kõikutas, agga nüüd on ta tootanud, ja öölnud: Weel üks--kord tahhan minna, ei mitte ükspäinis maad, waid ka taewast likutada.

27. Agga se sanna: weel ükskord, täetab, et neid, mis kõikutakse, peab teisiti tehtama, kui nisuggused asjad, mis tehtud on, et need asjad peawad ikka jäma, mis ei woi kõikutada.

28. Sepärrast, et meie ühhe kunningrigi same, mis ikka jääb, siis piddagem sedda armo, mis läbbi meie Jummalat peame temma mele pärrast tenima häbbilikko wisi ja kartussega.

29. Sest meie Jummal on üks ärralöppetaja tulli.

13. Peatük.

Maenitsus, et peab pühhaste ellama, ja selgeste õppetama.

1. Wendade armastus jägo kindlaks.

2. Äрге unnustage mitte ärra woöraste wastowötmist; sest se läbbi on monningad teadmatta inglid kui woöraid wastowötnud.

3. Möttelge wangide peäle, otsego olleksitte teie isse wangid, ja nende peäle, kelle kässi kurjaste käib, otsego need, kes isse ka weel ihhus on.

4. Keikide jures olgo abbiello au sees, ja abbi-ello wodi olgo rojastamatta; agga, kül Jummal nuhtleb horapiddajad ja ebbiellorikjad.

5. Teie ello wisid olgo ilma rahha-ahnusseta, ja olge rahhul sega, mis kä on; sest temma on öölnud: Ei tahha ma sinnust mahhajäda egga sind ei paigast mitte mahhajätta.

6. Nenda et meie julgeste woime öölda: Issand on minno abbimees, ja minna ei tahha mitte karta, mis woib mulle innimenne teha.

7. Möttelge omma juhhatajatte peäle, kes teile Jummal sanna on räkinud, pange tähhele nende ello-wisi otsa, ja käige nende usso järrel.

8. Jesus Kristus on sesamma, eile ja tänna, ja iggaweste.

9. Äрге laske ennast mitte mitmesugguste ja woöra õppetusega wintsutada; sest se on hea, et armo läbbi süddant kinnitakse, ei mitte roa läbbi, kust ei olle kasso sanud need, kes sedda on prukinud.

10. Meil on üks altar, mis peält neil ei olle lubba süa, kes telgi tenistust üllespeawad.

11. Sest missugguste weiste werri üllemast preestriks ohwriks patto eest pühha paiga sisse wiakse, nende kehhad põlletakse æ leri tagga ärra.

12. Sepärrast ka Jesus, et ta omma ennese werre läbbi rahwast pididi pühhitsema, on wärrawa tagga kannatanud.
13. Siis läkki nüüd temma jure wälja leri tahha, ja kandkem temma teotust.
14. Sest meil polle siin mitte ühte liña, mis jääb, waid meie otsime sedda, mis tulleb.
15. Sepärrast wigem temma läbbi ikka Jummalale kitusse-ohwrit, se on nende mokaade kasso, kes temma nimme ülestunnistawad.
16. Äрге unnustage mitte ärra head tehha ja teistele jaggada; sest nisuggused ohwrid on Jummalale mele pärrast.
17. Kuulge ommad juhatajad, ja wõtke nende sanna; sest nemad walwawad teie hingede eest, nenda kui need, kes wastust peawad andma, et nemmad sedda römoga tewad, ja ei mitte ohkades; sest teil polle sest mitte kasso.
18. Tehke palwed meie eest; sest meie olleme julged se peäle, et meil hea süddame tunnistus on, ja tahhame keige asjade sees hästi ellada.
19. Agga minna maenitsen rohkeminne sedda tehha, et mind sedda ussinaminne jälle teie kätte sadetakse.
20. Agga se rahho Jummal, kes surnust on wäljatonud sedda lammaste suurt karjast iggawesse seädusse werre läbbi, meie Issandat Jesust,
21. Se walmistago teid keige hea teggude sees, temma tahtmist tehha, ja saatko teie sees sedda, mis temma mele pärrast on, Jesusse Kristusse läbbi; sellele olgo au iggaweste iggawesseks aiaks. Amen.
22. Agga, wennad, ma pallun teid, wõtke se maenitsemisse sanna heaks; sest minna ollen teile lühhidelt kirjotanud.
23. Teile olgo teäda, et meie wend Timoteus jälle lahti on, kellega, kui ta pea tulleb, minna teid tahhan nähha sada.
24. Terretage ommad juhatajad, ja keik, kes pühhad on. Teid terretawad need, kes Italia-maalt on.
25. Arm olgo teie keikidega. AMEN.

Ebrea-rahwale kirjutud Italia-maalt, Timoteusse läbbi.

P. Ramato Ots, mis Ebrea-rahwale kirjutud.

1. Peatük.

Kannatust on tarwis willetsusses. Jummal on keige heade annette andia. Risti-innimenne ei pea ollema paljas kuulja, waid teggia uskus.(Epistel neljandamal Pühhapäwal pärrast Kristusse üllestousmisse Pühha.(Epistel wiendamal pühhapäwal pärrast Kristusse üllestousmisse Pühha.

1. Jakobus, Jummal ja Issanda Jesusse Kristusse sullane, sowib römo neile kahheteistkümne suggu-arrule, mis laial ellawad.
2. Minno wennad, pange selgeks römuks, kui teie mitmesugguste kiusatuste sekka sattute,
3. Ja moistke, et teie usk, mis on läbbi katsutud, sadab kannatust.
4. Agga kannatusse tö jägo otsani täieks, et teie woite olla täieste waggad ja ilmalaitmatta, ja et teil ühtegi ei pudu.
5. Agga kui kellelgi teie seast tarkust pudub, se pallugo Jummal käest, kes keikile üksipiddisest melest annab, ja ei haukuta, siis antakse sedda temmale.
6. Agga ta pallugo uskus, ja ärgo olgo mitte kahhe wahhel; sest kes kahhe wahhel on, se on merre laenede sarnane, mis tulest aetakse, ja kaksipiddi heidetakse.
7. Sest sesamma innimenne ärgo möttelgo, et ta middagi Issanda käest saab.
8. Kaksipiddise süddamega mees ei olle kindel ei ühhege omma wisi sees.
9. Agga se wend, kes allandik on, kitelgo ommast surussest.
10. Agga, kes rikkas on, se kitelgo ommas allandusses, sest ta peab kui rohho öiekenne kadduma.
11. Sest päike touseb pallawaga, ja kuiwatab rohto ärra, ja temma öieke puddeneb mahha, ja temã illo, mis peält olli nähha, kaub; nenda peab ka rikkas omã tede peäl ärranärtsima.
12. Önnis on se mees, kes kiusatust kannatab, sest kui temma saab läbbikatsutud sanud, siis peab ta ello kroni sama, mis Issand on tootanud neile, kes tedda armastawad.
13. Ärgo üttelgo ükski, kedda kiusatakse: Mind kiusatakse Jummalast, sest Jummal ei woi sada kurjaga kiusatud, ja temma isse ei kiusa keddagi kurjaga.
14. Agga iggaüks kiusatakse, kui ta omma ennese himmust wätakse, ja awwatelletakse.
15. Pärrast kui himõ eñnast wasto sanud, siis toob temã patto ilmale, agga kui pat saab täieste tehtud, siis sünnitab temã surma.
16. Ärge eksige mitte, mo armsad wennad.
17. Keik hea andminne, ja keik täis and on üllewelt, ja tulleb mahha walguste Issalt, kelle jures ei olle muutmist egga wahhetamisse warjo.

18. Temma on meid sünnitanud omma tahtmisse järrele töe sanna läbbi, et meie piddime kui üks essimenne suggu ollema temma lomade seast.
19. Sepärrast, minno armad wennad, olgo igga innimenne nobbe kuulma, pitkalinne räkima, pitkalinne wihhale.
20. Sest innimesse wihha ei te mitte, mis Jummal ees öige on.
21. Sepärrast, heitke ennesest ärra keik rojust ja kurjust, mis wägga paljo on, ja wõtke tassase melega wasto sedda sanna, mis teie sisse on istunud, ja woib teie hinged önsaks teha.)
22. Agga olge sanna teggiad, ja ei mitte üks--päinis kuuljad, et teie wallemötlemisse läbbi ennast ei petta.
23. Sest kui kegi on sanna kuulja, ja ei mitte teggia, se on selle mehhe sarnane, kes omma ihholikko pallet peeglis katsub.
24. Sest ta on eñast katsnud, ja ärraläinud, ja seddamaid ärraunnustanud, missuggune temä olli.
25. Agga kes wabbadusse täie kässu sisse kummardades watab, ja selle jure jääb, sesinnane ei olle mitte unnustaw kuulja, waid teo teggia, sesinnane on wast önnis x omma teggemisse sees.
26. Kui kegi teie seast arwab Jummal tenia ollewad, ja ei tallitse mitte omma keelt, waid pettab omma süddant, selle Jummal tenistus on tühhine.
27. Üks puhhas ja laitmatta tenistus Jummal ja Issa ees on se: waeste laste ja lesknaeste järrele kulama nende willetsusses, ja isseennast ilmawiggata ma-ilmast piddama.)

2. Peatük.

Innimeste surussest ei pea luggu petama. Walle-ussust.

1. Minno wennad, meie au Issanda Jesusse Kristusse usk olgo teile nenda, et teie ühhest innimessest ei pea ennam luggu kui teisest.
2. Sest kui teie koggodusse sisse tulleks üks mees kuld-sörmuksega ja hiilgawatte riettega, agga ka üks waene tulleks tahmaste riettega,
3. Ja teie wataksite selle peäle, kes hiilgawad rided kannab, ja ütleksite temma wasto: Siña, istu seie hästi; ja ütleksite waesele: Sinna, seisa seäl, ehk istu seie minno jalge-alluse alla.
4. Ja eks teie siis isseeñestes wahhet ei te, ja eks teie ei sa kohtomoistjaks, agga kurjaste arwates.
5. Kuulge, mo armad wennad, eks Jummal ei olle sellesinnatse ma-ilma waesed ärrawallitsenud, kes uskus rikkad, ja selle kunningrigi pärriad on, mis ta on tootanud neile, kes tedda armastawad?
6. Agga teie ollete waesele häbbi teinud; eks rikkad ei wötta woimust teie ülle, ja weddawad teid kohto-järgede ette.

7. Eks needsammad ei teota sedda head nimme, misga teie ollete nimmetud.
8. Kui teie nüüd kunninglikko käsko täieste peate kirja järrele: Sinna pead omma liggimest armastama kui isseennast, siis tete teie hästi;
9. Agga kui teie ühhest ennam luggu peate kui teisest, siis tete teie patto, ja teid nomitakse kässust, kui ülleastujad.
10. Sest kes keik sedda kässu-öppetust peab, ja ühhe kässu-sanna wasto eksib, se on keikist sü-alluseks sanud.
11. Sest kes on üttelnud: Sinna ei pea mitte abbiello ärrarikkuma, se on ka üttelnud: Sinna ei pea mitte ärratapma. Kui sa nüüd ei rikku abbiello, agga sa tappad, siis olled sa kässu ülleastujaks sanud.
12. Nenda räkige, ja nenda tehke, otsekui need, kelle peäle wabbadusse kässu läbbi peab kohhut moistetama.
13. Sest kohhus peab ilmahallastuseta käima selle peäle, kes ei olle hallastanud; ja hallastus kiitleb kohto wasto.
14. Mis kasso on sest, mo wennad, kui kegi ütleb ennesele usko ollewad? agga teggusid ep olle temmal? kas se usk woib tedda önsaks tehha?
15. Agga kui üks wend ehk ödde allasti olleks, ja neil puduks iggapäwane toidus,
16. Ja üks teie seast peaks ütlema nende wasto: Minge rahho sees, sojendage ennast, ja söge köht täis; agga teie ei anna neile mitte ihho tarwidust, mis sest kasso?
17. Nenda ka usk, kui temmal ei olle teggusid, on isseenneses surnud.
18. Agga monni woiks öölda: Sul on usk, ja mul on teud: näita mulle omma usko ennese teggudega, siis tahhan ka minna omma usko sulle näidata omma teggudega.
19. Sa ussud, et Jummal on üks ainus: sa teed hästi; kurjad waimud uskwad ka, ja wärrisewad.
20. Agga tahhad sa teäda, oh tühhine innimenne! et su usk ilma teggusitta on surnud.
21. Eks Abraam meie issa ei olle öigeks moistetud teggudest, kui ta omã poia Isaaki altari peäle ohwriks wiis.
22. Nenda nääd sa, et usk temma teggudele on abbiks olnud, ja teggudest on usk täieks sanud.
23. Ja se kirri on töeks sanud, mis ütleb: Abraam on Jummalat usknud, ja se on temãle öigusseks arwatud, ja temma on Jummal sōbraks x hütud.
24. Nüüd näte teie, et innimenne teggudest öigeks moistetakse, ja mitte ükspäinis ussust.
25. Ja nendasammoti ka Raab se hoor, eks temma ei olle teggudest öigeks moistetud? kui ta need Kässud wastowottis, ja satis neid teist teed wälja.
26. Sest otsekui ihho ilma waimota on surnud, nenda on ka usk ilma teggusitta surnud.

3. Peatük.

Innimesse kele head ja kurjad wisid.

1. Mo wennad, ärge sage mitte palju õppetajaks, et teie teate, et meie suremat nuhtlust peame sama.
2. Sest meie eksime keik palju: kui kegi kõnnes ei eksi, se on üks täis mees, ja woib ka keik se ihho tallitseda.
3. Wata, meie panneme waljad hooste suhho, et nemmad meie sanna peawad kuulma, ja kallame ümber keik nende ihho.
4. Wata, ka need laewad, mis ni sured on, ja kangist tuultest aetakse, neid pöörtakse wähhema türiga, kuhho pole se, kes türib, sedda ial tahhab aiada.
5. Nenda on ka keel üks pissoke like, ja surustelleb wägga; wata, mis suurt metsa wõttab pissoke tulli süta?
6. Ka keel on tulli, ja üks ma-ilm täis üllekohhut, nisuggune on keel meie liikmede seas, mis rojaseks teeb keik ihho, ja sütab põllema meie ellokorra sündimissest surmast sadik, kui sedda pörgust sütakse.
7. Sest keik, ni hästi metsaliste kui lindude, ni hästi romajatte kui merre ellajatte suggu tallitsetakse, ja on tallitsetud innimeste suggust;
8. Agga keelt ei woi ükski innimenne tallitseda, sedda kurja liket ei woi sundida, se on täis kihwti rohto, mis surma sadab.
9. Sellega kidame meie Jummalat ja Issa, ja sellesammaga sajatame meie need innimesed, kes Jummalat sarnatseks on sanud.
10. Ühhest suust tulleb wälja önnistaminne ja sajataminne; se ei pea, mo wennad, nenda mitte ollema.
11. Kas hallikas ühhest sonest ülleskedab maggusat ja wihha?
12. Kas wigipu, mo wennad, woib öllimarjo, ehk winapu wigimarjo kanda? nendasammoti ei woi ükski hallikas solast ja maggusat wet anda.
13. Kes teie seast on tark ja moistlik? se näitko heast ellust ommad teud ülles targa tassandussega.
14. Agga kui teil wihha-kaddedust ja rido teie süddames on, siis ärge kitelge, ja ärge walletage mitte töe wasto.
15. Se ep olle mitte se tarkus, mis üllewelt mahhatulleb, waid se on maine, lihhalik, ja kurjast waimust õppitud.
16. Sest kussa kaddudust ja rido on, seäl on üks seggane ja selge pahha tö.
17. Agga se tarkus, mis üllewelt tulleb, on essite puhhas, pärrast rahholinne, annab järrele, on sannawõtlik, täis hallastust, ja keik head kasso, ei pea ennam luggu ühhest kui teisest, ja ep olle sallalik.
18. Agga öigusse seme külwatakse rahho sees nende heaks, kes rahho noudwad

4. Peatük.

Kurjest lihha himmudest peab lahkuma; liggimesse peäle ei pea keelt kandma. Jummal nimmel peab keik tehtama.

1. Kust tullevad söddimissed ja taplemissed teie seas? eks sest, et teie himmudest, mis söddiwad teile liikmede sees.
2. Teie himmustate, ja teil ei olle middagi: teie tappate, ja kaetsete, ja ei woi kätte sada: teie taplete ja söddite, agga teil polle middagi, sepärrast et teie mitte ei pallu.
3. Teie pallute, ja ei sa mitte, sepärrast et teie pahhaste pallute, nenda et teie sedda omma himmude sees woiksite kullutada.
4. Teie abbiellorikkujad mehhed ja naesed, eks teie tea, et ma-ilma söbrus on waen Jummal wasto? kes nüüd tahhab ma-ilma söbber olla, se saab Jummal waenlaseks.
5. Woi mötlete teie, et kirri asjata ütleb: Se waim, mis meie sees ellab, himmustab wasto kaddedust;
6. Ja temma annab suremat armo, sepärrast ütleb kirri: Jummal panneb sureliste wasto, agga allandikkuile annab temma armo.
7. Siis heitke ennast Jummal alla: seiske kurrati wasto, siis peab ta teie jurest ärrapöggenema.
8. Tulge Jummal liggi, siis tulleb temma teie liggi: puhhastage α käed, teie pattused, ja kassige süddamed, teie kaksipiddise melega innimessed.
9. Öppige omma hädda tundma, ja olge kurwad, ja nutke; teie naer sago nuttuks, ja teie rööm kurbdusseks.
10. Allandage ennast Issanda ees, siis wöttab temma teid üllendada.
11. Äрге kandke keelt teine teise peäle, weñad: kes wenna peäle keelt kannab, ja omma wenna peäle kohhut moistab, se kañab keelt kässo peäle, ja moistab kässo peäle kohhut; agga kui sa kässo peäle kohhut moistad, siis ei olle sa mitte kässo järrele teggia, waid kohtomoistia.
12. Üks ainus kässo andia on, kes woib önsaks tehha, ja hukka panna; sinna, kes sa olled, et sa teise peäle kohhut moistad?
13. Et kuulge nüüd, kes teie ütlete: Tänna ehk homẽ tahhame meie siñna ehk teise liñna miñna, ja siñna ühheks aastaks wibida, ja kaupleda, ja ennestele kasso sata.
14. Ja teie ei tea mitte, mis homẽ sünnib: sest missuggune on teie ello? sest se on üks aur, mis nattoke aega näikse, agga pärrast ärrakaub.
15. Se eest tulleb teile öölda: Kui Issand tahhab, ja kui meie ellame, siis tahhame sedda ehk teist tehha.
16. Agga nüüd kiitlete teie ommas hooplemisses; keik nisuggune kiitleminne on kurri.

17. Kes nüüd moistab head tehha, ja ei te sedda mitte, sellele on se pattuks.

5. Peatük.

Rikkus on üks tühhi assi. Kannatlikkust kannatamisest. Wäggewast palwest.

1. Et kuulge nüüd, teie rikkad, nutke ja ulluge keige omma hädda pärrast, mis on tullemas teie peäle.
2. Teie rikkus on ärramäddanenud, ja teie rided on koidist södud.
3. Teie kulda ja höbbedat on rooste rikkunud, ja nende rooste peab teile tunnistasseks ollema, ja keik teie ihho lihha ärrasöma, kui tulloke: teie ollete warrandust koggunud wiimisel päiwil.
4. Wata, nende töteggiate palk, kes meie maid on ärraleikanud, mis teitest on kinnipetud, se kissendab, ja leikajatte kissendamissed on tulnud wäggede Issanda körwade ette.
5. Teie ollete prassimisses ja omma himmude järrele ellanud Ma peäl: teie ollete ommad süddamed toitnud, otsekui tapmisse päwaks.
6. Teie ollete hukkamoistnud, teie ollete ärra--tapnud sedda öiget; temma ei panne teie wasto.
7. Olge nüüd pitkamelega, mo wennad Issanda tullemisest sadik. Wata, ma-mees otab kallist Ma wilja, pitkamelega sedda otes, kunni ta saab warratse ja hillise wihma.
8. Olge nüüd teiege pitkamelega, kinnitage ommad süddamed, sest et Issanda tulleminne on liggi joudnud.
9. Äрге öhkage mitte teine teise wasto, wennad, et teid hukka ei moisteta: wata, kohtomoistia seisab ukse ees.
10. Wõtke, mo wennad need prohwetid, kes Issanda nimmel on räkinud, märgiks, kuidas nemmad on kannatanud ja pitkamelega olnud.
11. Wata, meie kidame neid önsaks, kes kannatlikkud on; lobi kannatust ollete teie kuulnud, ja näinud, mis otsa Issand se peäle on teinud, sest et Issandal wägga ärras ja halle südda on.
12. Agga keigeennamiste, mo wennad, ärge wanduge mitte ei taewa, egga Ma jures, egga mu wandega; agga teie jah, olgo jah; ja ei mitte, olgo ei mitte, et teie kohto alla ei lange.
13. Kui kegi teie seast kurja kannatab, se pallugo Jummalat; kelle meel hea on, se laulgo mängides.
14. Kui kegi teie seast nödder on, se kutsugo ennese jure koggodusse wannemad, ja need pallugo Jummalat temma peäle, ja woidko tedda ölliga Issanda nimmel.
15. Ja usso palwe saab sedda haiget aitma, ja Issand saab tedda terweks teggema; ja et ta kül on patto teinud, siis peab neid temmale andeks antama.

16. Tunnistage teine teisele issekeskis omma eksitussed, ja tehke palwed teine teise eest, et teie terweks sate; ühhe öige innimesse wäggew palwe maksab palju.

17. Elias olli nisammasuggune nödder innimenne kui meiegi, ja ta pallus Jumalat raskeste, et wihma ei piddand saddama, ja kolm aastat ja kuus kuud ei saddand wihma Ma peäle.

18. Ja temma pallus ta, ja taewas andis wihma, ja Ma kandis omma wilja.

19. Wennad, kui kegi teie seast töe tee peält ärraeksib, ja kegi pörab tedda jälle ümber tele,

20. Se peab teädma, et kes ühhe pattuse temma eksitusse tee peält ümberpörab, se peästab hinge surmast, ja kattab pattude hulka kinni.

Jakobusse Ramato Ots.

Apostli Peetrusse essimenne Ramat Keige usklikkude heaks kirjutud.

1. Peatük.

Tänno Jummal waimolikko heateggemisse eest. Öppetus, mis Jummal laste kohhus on(Epistel Simona Juda päwal.

1. Peetrus Jesusse Kristusse apostel, neile woörastele, kes on ärrawallitsetud, kes laial on Pontusse, Kalatia, Rappadokia, Asia ja Pitinia-maal,

2. Jummal Issa eñeteädmisse järrele, Waimo pühhitsemisses sannakuulmisseks, ja Jesusse Kristusse werre peäleripputamisseks. Arm ja rahho sago teile rohkeste.

3. Kidetud olgo Jummal ja meie Issanda Jesusse Kristusse Issa, kes omma sure hallastusse pärrast meid ueste on sünnitanud ellawaks lotusseks, Jesusse Kristusse üllestousmisse läbbi surnust,

4. Ühheks pärrandusseks, mis ei woi hukka miñna, egga ärrateotud sada, egga ärranärtsida, mis taewasse on tallele pandud meile,

5. Kedda Jummal wäes usso läbbi hoitakse önnistusseks, mis walmis on, et se peab ilmuma wiimisel aial,

6. Millal teie wägga röömsad peate ollema, kes teie nüüd pissut (kui se tarwis lähhäb) kurwad ollete monnesarnaste kiusatuste sees;

7. Et teie usk, kui se saab läbbi katsutud, peab leitama palju üllema ollemast kui kuld, mis kaub, ja siiski tulles läbbi katsutakse, kitusseks, ja auuks, ja auustamisseks, kui Jesus Kristus ilmub.

8. Kedda teie polle näinud, ja siiski armastate, kelle sisse teie nüüd ussute, ehk teie Tedda nüüd mitte ei nä, ja ollete wägga röömsad kalli römoga, mis ükski ei woi üllesrækida,
9. Ja sate omma usso otsa kätte, se on hingede önnistust:)
10. Sedda önnistust on otsinud ja takkanoudnud need prohwetid, kes sest armust, mis teie kätte on tulnud, enne on kulutanud,
11. Kui nemmad takkanoudsid, mis ja mis--suggust aega Kristusse Waim, kes nende sees olli, tähhendas, ja ennetunnistas need kannatamissed, mis Kristusse kätte piddid tulles, ja keik au nende kannatamiste järrele:
12. Kennele olli ilmutud, et nemmad sedda ei mitte isseennestele, waid meile jagganud, mis teile nüüd on kulutud nende läbbi, kes teile sedda armo öppetust on kulutanud pühha Waimo läbbi, kes taewast on läkkitud, kuhho sisse ka inglid iggatsewad kummarkülle wadata.
13. Sepärrast walmistage omma mele niuded, olge kassinad, ja lootke täieste se armo peäle, mis teile pakkutakse Jesusse Kristusse ilmutamisse läbbi.
14. Otsego sannawötlikkud lapsed, ja ärge wötke mitte nende endiste himmude wisi järrele ellada, kui teie ommas rummalusses ollite ;
15. Waid nenda kui se, kes teid on kutsnud, pühha on, sage ka teie pühhaks keige omma ello sees.
16. Sest et kirjutud on: Olge pühhad, sest minna ollen pühha.
17. Ja kui teie tedda Issaks hüate, kes ilma innimesse luggu piddamatta kohhut moistab iggaühhe teo järrele, siis ellage kartusses õ, kunni teie siin ollete kui maialissed,
18. Ja teie teate et teid ei olle kadduwatte, asjadega, ei hõbbeda egga kullaga lunnastud teie tühjast ellamisest, mis teie ollete wannemist öppinud;
19. Waid Kristusse kui ühhe ilmawiggata ja puhta talle kalli werrega:
20. Kes kül enne on ärranähtud, ennego ma--ilma raia olli pandud, agga sel wiimsel aial awwalikkuks sanud teie pärrast,
21. Kes teie temma läbbi Jummal sisse ussute, kes tedda on surnust üllesärratanud õ, ja temale au annud, et teie usk ja lotus peab Jummal peäle ollema.
22. Siis tehke puhtaks ommad hinged töe sannawötmisses Waimo läbbi wennalikko armastamiseks, mis ep olle sallalik, ja armastage teine teist ühte puhko puhtast süddamest,
23. Kes teie ollete ueste sündinud ei mitte kadduwast, waid hukkaminnematta seemnest, ellawa Jummal sanna läbbi, mis ka iggaweste jääb.
24. Sest keik lihha on kui rohhi, ja keik innimesse au kui rohho-lillikenne. Rohhi on kuinud ärra, ja temma lillike on mahhalangenud;
25. Agga Issanda sanna jääb iggaweste:
26. agga se on se sanna, mis teile on armo-öppetusse läbbi kulutud.

2. Peatük.

Mis nende ueste sündinud, ja allamatte ja sullaste kohhus on.(Epistel kolmandamal pühhapäwal pärrast Kristusse ülestousmisse Pühha.(Epistel teisel pühhapäwal pärrast Kristusse ülles--tousmisse Pühha.

1. Siis pange nüüd mahha keik kurjust, ja keik pettust, ja kawwalussed, ja kaddedussed, ja keik kelekandmissed,
2. Ja himmustage otsego praego sündinud lapsokessed sedda Jummal sanna selget pima, et teie selle läbbi woite kaswada:
3. Kui teie agga ollete maitnud, et Issand helde on,
4. Kelle jure teie tullete, kui ellawa kiwwi jure, kes kül innimestest kui kölwato on ärraheidetud, agga Jummal melest on ärrawallitsetud ja wägga kallis;
5. Ja teid endid ehhitakse ka ülles kui ellawad kiwwid waimolikko koiaks, ja pühhaks preestri--ammetiks, et teie peate ohwerdama waimolikkud ohwrid, mis Jummal melest öiete armsad on Jesusse Kristusse läbbi.
6. Sepärrast seisab ka kirjas: Wata, minna pannen Sionisse ühhe ärrawallitsetud wägga kalli nurga-kiwwi, ja kes temä sisse ussub, se ei pea mitte häbbi sisse sama.
7. Teile nüüd, kes teie ussute, on ta kallis, agga neile, kes uskmatta, on sesamä kiwwi, mis hone--ehhitajad kui ühhe kölwatuma on ärraheitnud, nurga Pea-kiwwiks, ja wastotoukamisse kiwwiks, ja pahhandusse kaljuks sanud:
8. Kes ennast wasto sanna toukawad, ja ei wotta sanna kuulda, seks on nemä ka pandud.
9. Agga teie ollete se ärrawallitsetud suggu, se kunninglik preestri-ammet, se pühha rahwas, se pärris-rahwas, et teie peate selle wäggewad nouud kulutama, kes teid pimēdast on kutsnud omma immelikko walgusse jure.
10. Ja kes teie ennemuiste ei olnud üks rahwas, agga nüüd ollete teie Jummal rahwas, kes muiste armo es olle sanud, agga nüüd ollete armo sanud.
11. Armad, minna maenitsen teid kui maialissed ja woörad, et teie ennast hoiate lihhalikko himmude eest, mis hinge wasto söddiwad,
12. Ja et teie head ello peate pagganatte seas, et nemä se eest, mis nemä teist kui kurjateggiattest pahha räkiwad, wottaksid teie hea teggude pärrast, mis nemmad teist näwad, Jummalat auustada katsmisse päwal.
13. Sepärrast heitke ennast keige innimeste seädmisses alla Issanda pärrast, olgo kunninga kui üllema alla;
14. Ellik pealikkute, kui nende alla, kes temmast on läkkitud kurjateggiattele kül nuhtlusseks, agga heateggiattele kitusseks.
15. Sest nenda on Jummal tahtminne, et teie head tehhes moistmatta innimeste rummalust kinnisullute,

16. Kui wabbad, ja ei mitte otsego olleks teil se wabbadus kurjusse katteks, waid kui Jummalat sullased.
17. Auustage keiki, armastage wende, kartke Jummalat, auustage kunningast.
18. Teie sullased, kuulge keige kartussega omma issandatte sanna, ei mitte üksipäinis heade sanna, kes järrele andwad, waid ka nende tiggedatte sanna.
19. Sest se on arm, kui kegi süddame-tunnistusse pärrast Jumala ees keik kurwastust heaks wõttab, ja üllekohhut kannatab.
20. Sest mis kitus on se, kui teid sü pärrast peksetakse, ja teie nenda kannatlikkud ollete? agga kui teie head tehhes kurja nähhes kannatate, se on arm Jummalat jures.
21. Sest seks ollete teie kutsutud, et ka Kristus on teie eest kannatanud, ja teile tähte jätnud, et teie peate temma jälgede sees käima,
22. Kes ei olle patto teinud, ja kelle suust polle pettust leitud;
23. Kes ei söimand wasto, kui tedda söimati, kes ei ähwardand, kui ta kannatas; waid andis selle holeks, kes öiete kohhut moistab.
24. Kes meie pattud isse on kannud ommas ihhus ülles pu peäle, et meie piddime pattust ärra sama, ja öigussele ellama, kelle wermede läbbi teie ollete terweks sanud.
25. Sest teie ollite kui eksiad lambad; agga nüüd ollete teie pöördud omma hinge karjatse ja üllewaatja pole.)

3. Peatük.

Mis abbiello rahwa kohhus on; Kristusse minnemisest surnutte wangide jure: Ristmisest.(Epistel wiendamal pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummalat Pühha.

1. Nendasammoti, teie naesed, kuulge omma meeste sanna, et kui monningad on, kes sedda sanna ei ussu, naeste ello läbbi woiksid sada ilma sannata öige usso pole,
2. Kui nemmad teie puhta ello Jummalat kartusses tähhele pannewad;
3. Kelle ehte ei pea wäljaspidi ollema ei juuste palmitamisses, ei kulla ümberpannemisses, egga riette ehhitamisses;
4. Waid süddame sallaja innimenne ilma hukkaminnematta tassase ja waikse waimo kombe sees; se on kallis Jummalat ees.
5. Sest nenda on ka ennemuiste pühhad naesed ennast ehhitanud, kes Jummalat peäle lootsid, ja omma meeste sanna kuulsid.
6. Nenda kui Sara Abraami sanna wöttis kuulda, ja hüdis tedda issandaks, kelle lapsiks teie ollete sanud, kui teie head tete, ja ühtegi hirmo ei karda.
7. Selsammal kombel teie mehhed, ellage nendega targaste, ja tehke naesterahwale kui nödrama astjale au, nenda kui neile, kes ka armo-ello pärriad on, et teie palwesid ärra ei keelta.

8. Agga wimaks, olge keik ühhemelelissed, ärda melega teiste wasto, wendade armastajad, süddamest halledad, lahked.
9. Äрге makske mitte kurja kurjaga, ehk söimamist söimamissegа, waid se wasto önnistage, sest et teie teate, et teie seks ollete kutsutud, et teie önnistamist peate pärrima.
10. Sest kes ello tahhab armastada, ja häid päiwi nähha, se waigistago omma keelt kurja eest, ja ommad mokaд kawwalust räkimast.
11. Temma pöörго ennast kurjast ärra, ja tehko head, temma otsigo rahho, ja noudko sedda takka.
12. Sest Issanda silmad watawad öigede peäle, ja temma körwad kuulwad nende pallumist; agga Issanda palle on wasto neid, kes kurja tewad.
13. Ja kes on, kes teile peaks kurja teggema, kui teie head takkanouate?
14. Ja kui teie ka peaksite kannatama öigusse pärrast, siis ollete teie önsad ; agga ärge kartke nende hirmo, ja ärge ehmatage mitte wägga ärra.
15. Agga pühhitsege Issandat Jummalat omma süddamette sees) Agga olge iggal aial walmis tassandusse ja kartussegа, et teie woite ennestе eest kosta iggaühhele, kes teilt arro püab se lotusse pärrast, mis teie sees on,
16. Ja teil olgo hea süddame-tunnistus, et need selle sees, mis nemmad pahha räkiwad teist kui kurjateggiattest, häbbi sawad, et nemmad teie head ello Kristusses teotawad.
17. Sest se on parrem, kui Jummalа tahtminne nenda tahhab, head tehhes kannatada, kui kurja tehhes.
18. Sest et Kristus ka ükskord pattude eest on kannatanud, se öige üllekohtuste eest, et temä meid Jummalа jure piddi saatma, kes kül on lihha polest surmatud, agga ellawaks tehtud waimo polest:
19. Ses waimus on temma ka ärraläinud, ja on armo kulutanud neile waimudele, kes wangis on,
20. Kes ennemuiste ei usknud, kui Jummalа pitkmeel ükskord otis Noa päiwil, kui laewa walmistati, kus sees pissut, se on kahheksa hinge wee sees hoiti:
21. Selle wastotähhendus, se ristminne teeb meid nüüd ka önsaks, (ei mitte rojusse ärra--saatminne lihha peält, waid hea süddame-tunnistusse julge küssiminne Jummalа käest) Jesusse Kristusse üllestousmisse läbbi,
22. Kes on Jummalа parramal käel, pärrast sedda kui temä on taewa läinud, ja temä mele--walla alla on pandud inglid, ja wallad, ja wäed.

4. Peatük.

Rist ja kannatus sadab kasso. Muist häist kombedest.(Epistel kuendamal pühhapäwal pärrast Kristusse üllestousmisse Pühha.

1. Et nüüd Kristus lihhas meie eest on kannatanud, siis ehhitage ka teie ennest

se--samma melega kui söariistadega; sest kes lihhas on kannatanud, se on patto mahhajätnud,

2. Et ta ei wötta ellada sedda aega, mis weel ülle on, ei mitte ennam innimeste himmude järrele, waid Jummal tahtmisse järrele.

3. Sest se on kül, et meie minnewal ello aial olleme pagganatte tahtmisse järrele teinud, kui meie ellasime keige kimalusse, himmude, liajomisse ja prassimisse, jotude, ja hirmsade woöra jummal-tenistuste sees.

4. Se on nende melest wooras, et teie nendega ei jose sellesamma önnetuma ja wallatuma ello sisse, ja teotawad teid.

5. Nemmad peawad arro andma sellele, kes walmis on kohhut moistma ellawatte ja surnutte peäle.

6. Sest seks on ka surnuttele armo-öppetus kulunud, et nende peäle piddi kohhut moistetama innimeste polest kül lihhas, agga waimus piddid nemmad ellama Jummal järrele.

7. Agga keige asjade ots on liggi sanud, sepärrast olge moistlikkud ja walwsad palwedele.

8. Agga keigeennamiste piddage issekeskes ühte puhko armastust; sest armastus kattab pattude hulka.

9. Olge issekeskes wooraste wastowötjad ilma nurrisematta.

10. Sedda möda kui iggaüks on armo-andi sanud, nenda aitage teine teist sellega, kui Jummal monnesarnatse armo head maiapiddajad.

11. Kui kegi rägib, kui Jummal sannad räkigo temma sedda, kui kegi tenib, se tenigo kui sest jouust, mis Jummal annab, et keikis Jummal saaks auustud Jesusse Kristusse läbbi, kellel on au ja wäggi iggaweste iggawesseks aiaks,

12. Minno armad, ärge pange sedda pallawat, mis teile juhtub, mitte wooraks, mis teile kiusatusseks juhtub, otsego juhtuks teile üks wooras assi;

13. Waid nenda kui teil Kristusse kannatamistest ossa on, nenda olge röömsad, et teie ka temma au ilumisses sure römoga woite röömsad olla.

14. Önsad ollete teie, kui teid teotakse Kristusse nimme pärrast, et au- ja Jummal Waim teie peäl hingab; teiste polest teotakse tedda kül, agga teie polest auustakse tedda.

15. Agga ärgo kannatago ei ükski teie seast kui tapja, ehk kui warras, ehk kurjateggia, ehk kui se, kes teiste asjade kulaja on;

16. Waid, kui temma kui risti-innimenne kannatab, siis ärgo häbbenego temma mitte, waid ta auustago Jummalat se polest.

17. Sest aeg on, et kohhus peab Jummal koiast hakkama; agga kui se meist esmalt hakkab, mis ots saab siis neile, kes Jummal armo-öppetusse sanna ei wötta kuulda?

18. Ja kui se, kes öige on, waewalt peäseb, kuidas siis se korda saab, kes jummalakartmatta ja pattune on.

19. Serpärrast ka need, kes kannatawad Jummal tahtmisse järrele, need peawad temma kui ühhe ustawa Loja holeks ommad hinged andma, head tehhes.

5. Peatük.

Mis wannematte, nore rahwa, ja keikide risti-innimeste kohhus on.(Epistel kolmandamal pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Need wannemad, kes teie seas on, maenitsen minna, kes ma ka üks wannem ja Kristusse kannatamiste tunnistaja ollen, kennel ka ossa on sest auust, mis peab ilmutadama:
2. Hoidke kui karjatsed Jummal karja, mis teie seas on, ja olge selle üllewatajad, ei mitte wasto meelt, waid hea melega, ei mitte roppo kasso pärrast, waid heldest süddamest;
3. Ja ei mitte kui need, kes koggodusse ülle wallitsewad, waid olge karjale α märgiks.
4. Siis peate teie, kui se keigeüllem karjane awwalikuks saab, sedda ilmanärtsimatta au kroni sama.
5. Selsammal kombel teie nored, olge wannematte wasto allandikkud, agga keik olge teine teise wasto allandikkud, ja ehhitage ennast seest--piddi allandikko melega; sest Jummal panneb sureliste wasto, agga allandikkuile annab temma omma armo.
6. Siis allandage ennast nüüd Jummal wäggewa käe alla, et temma teid woiks üllendada öigel aial.
7. Heitke keik omma murret temma peäle, sest ta murretseb teie eest.
8. Olge kassinad, walwage, sest teie waenlane, se kurrat, käib ümber kui möiraja loukoer, ja otsib, kedda temma woiks ärraneelda:
9. Selle wasto seiske kindlaste uskus, ja teädke, et needsammad kannatamissed täieste sawad teie wendade-seltsi kätte, kes ma-ilmas on.
10. Agga se keige armo Jummal, kes meid on kutsnud omma iggawesse au sisse Kristusse Jesusse sees, se parrandago, kinnitago, tehko wahwaks, ja raiago teid tuggewaste, kui teie ürrikeste sate kannatanud:
11. Sellesammale olgo au ja wäggi iggaweste iggawesseks aiaks. Amen.
12. Silwanussega, selle (minno arwates ustawa wennaga) ollen ma teile pissut kirjotanud, maenitsenud ja tunnistanud, et se on se tössine Jummal arm, mis sees teie seisate.
13. Teid terretab se koggodus Pabiloni-liñnas, mis teiega on ärrawallitsetud, ja minno poeg Markus.
14. Terretage teine teist armastusse su-andmissega: Rahho olgo teile keikile, kes teie Kristusse Jesusse sees ollete. Amen.

1. Peetrusse Ramato Ots.

Apostli Peetrusse teine Ramat Keige usklike heaks kirjutud.

1. Peatük.

Usk sadab häid teggusid. Jummal sanna kidetakse.

1. Simon Peetrus, Jesusse Kristusse sullane ja apostel, neile, kes meiega ühtesuggu kallist usko on sanud, meie Jummal ja Önnisteggia Jesusse Kristusse öigusse läbbi.
2. Arm ja rahho sago teile rohkeste Jummal, ja Jesusse meie Issanda tundmisse sees.
3. Nenda kui temma jummalik wäggi meile on armo- anniks annud keik, mis elluks ja jummalakartusseks tarwis tulleb, selle tundmisse läbbi, kes meid on kutsnud omma au ja wäggewa nou läbbi,
4. Mis läbbi meile need keigesuremad ja kallid tootussed on armo- anniks antud, et teie nende läbbi jummalikkust ollemisest peate ossa sama, kui teie sate ärrapöggenenud sest kadduwast asjast, mis kurja himmo sees on siin ilmas.
5. Ja sellesamma asja pärrast kandke siis, keiki pididi hoolt ja näitke ülles ommas uskus head kindlat noud, ja wäggewas nous tundmist,
6. Ja tundmisses kassinust, ja kassinusses kannatust, ja kannatusses jummalakartust,
7. Ja jummalakartusses wendade-armastamist, ja wendade-armastamisses armastust keikide wasto.
8. Sest kui teil need asjad on, ja need rohkeste teie jures on, siis ei jätta need teid mitte laisaks egga sugguta meie Issandat Jesust Kristust tundmast.
9. Agga kelle jures neid ei olle, se on pimme, ja ei nä mitte kaugele, ja on ärraunnustanud omma endiste pattude puhhastamist.
10. Sepärrast, wennad, olge sedda ussinamad oma kutsmist ja ärra wallitsemist kiñitama; sest kui teie sedda tete, siis ei komista teie ial.
11. Sest nenda antakse teile rohkeste sedda sisse-minnemist meie Issanda ja Önnisteggia Jesusse Kristusse iggawesse kunningrigi sisse.
12. Sepärrast ei tahha minna mitte mahha--jätta need asjad ikka teie mele tulletamast, ehk teie kül sedda teate, ja kinnitud ollete se töe sees, mis teil nüüd kä on.
13. Ja ma arwan öige ollewad, kunni minna sesinnatses maias ollen, teid ärratada mele--tulletamisega.

14. Sest ma tean, et ma omma maia pea pean mahhapannema, nenda kui ka meie Issand Jesus Kristus mulle on teäda annud.
15. Agga ma tahhan katsta, et teie iggal aial pärrast minno lahkumist need asjad woiksite meles piddada.
16. Sest meie olleme omma Issanda Jesusse Kristusse wägge ja tullemist teile teäda annud, ei mitte kui needsuggused, kes on käinud tühja juttude järrel, mis meie ommast peast olleks woetud, waid meie olleme isse temma suurt au näinud,
17. Kui temma Jummalalt Issalt sai auustust ja au, se heäle läbbi, mis temmale sündis sest üpris surest auust nenda: Sesinnane on mo armas Poeg, kes minno mele pärrast on.
18. Ja sedda heält olleme meie kuulnud taewast mahhatullewad, kui meie temmaga pühha mäe peäl ollime:
19. Ja meil on üks kindlam prohwetide sanna, ja teie tete hästi, et teie sedda tähhele pannete kui üht künalt, mis pimmedas paikas paistab senni, kui pääw wälja paistab, ja koido--täht touseb teie süddames.
20. Ja se olgo teile esmalt teäda, et ühtegi prohwetikulutamist ei tulle omma ennese ärra--selletamisest.
21. Sest innimesse tahtmisse läbbi ei olle ial ei ühtegi prohwetikulutamist kätte sadud, waid pühhad Jummal mehhed on räkinud, juhhatud pühhast Waimust.

2. Peatük.

Walle-prohwetidest, nende nuhtlussest, ja eksitajast ellamissest.

1. Agga walle-prohwetid ollid ka rahwa seas, nenda kui ka teie seas sawad ollema walle-öppetajad, kes körwale sisse towad walle-öppetussed, mis hukka saatwad, ja salgawad Issandat ärra, kes neid on ostnud, ja saatwad isse--enneste peäle äkkilist hukkatust:
2. Ja mitto wötwad nende sure hukkatusse järrel käia, kelle pärrast se töe te teotakse.
3. Ja nemmad kauplewad teid ärra läbbi ahnusse walle-sannadega, kelle nuhtlus jo am̃ust aiast ei wiwi, ja nende hukkatus ei tukku mitte.
4. Sest kui Jummal neile inglidle, kes patto teinud, armo ei annud, waid on neid pimmedusse ahhelattega pörgo lükkanud, ja ärraannud, et neid kohto-päwani kinnipetakse;
5. Ei olle ka mitte armo annud wanna endise ma-ilmale, waid on sedda öigusse kulutajat Noat kahheksakessi hoidnud, kui temma sedda wee-upputust jumalakartmatta ma-ilma peäle satis;

6. Ja on Sodoma- ja Komorra-rahwa liñnad tuhhaks teinud, ja neid ümberlõnud ja hukka moistnud, ja hirmo tähheks pannud neile, kes tulles aial Jummalat ei wõtta karta,
7. Ja on Lottit, kes õige olli, ärrapeästnud, kellele se üleannetud rahwas melehaigust teggi omma kimalisse elloga:
8. Sest se õige, kui ta nende seas ellas, waewas, nähhes ja kuuldes, pääw päwalt omma wagga hinge nende ülekohtuste teggude pärrast.
9. Issand moistab jummalakartlikkud kiusatussest ärrapeästa, agga ülekohtused piddada kohto-päwaks, et neid peab nuhheldama;
10. Agga keigeennamiste neid, kes rojuste himmus lihha järrel käiwad, ja üllemad põlgawad; kes liaks julged, ja ennest melest kallid on, ja ei karda mitte neid teotades, kes sure au sees on.
11. Kui inglid, ehk nemmad kül woimussest ja wäest suremad on, ühtegi teotamisse kohhut nende wasto ei kañna Issanda ette.
12. Agga needsinnatsed, kui meletumad lojuksed omma sündimisse polest, mis püüdmisses ja tapmisses on lodud, need teotawad sedda, mis nemmad ei moista, ja sawad koggone omma kadduwa ello sees hukka,
13. Ja nemmad sawad omma ülekohto palka kätte, ja pannewad iggapäwast lihha ellitamist römuks: nemmad on roja-märgid ja pilkiad, kes omma pettusse läbbi omma lihha ellitawad, kui nemmad teiega woõras peul on:
14. Neil on silmad täis abbiellorikmist, ja ei wõtta patto mahhajätta, nemmad ahwatlewad kinnitamatta hinged, neil on ahnusse peäle õppitud südda, nemmad on ärranetud lapsed,
15. Kes õiget teed on mahhajätnud, ja ärra--eksinud, ja on käinud Palaami Posori poia teed, kelle melest ülekohto palk armas olli;
16. Agga tedda nomiti temma kasso-põlgmisse pärrast; üks koorma-kandia keleto weis, mis räkis innimesse heälega, kelis selle prohweti jõlledust ärra.
17. Needsinnatsed on kaewud ilma weeta, pilwed tulispasast aetud, kellele paks pimmedus tallele peetakse iggaweste.
18. Sest nemmad räkiwad tühjad hooplikkud sannad, ja ahwatawad lihha himmude läbbi kimalusses neid, kes ollid tõeste ärrapõggenenud neist, kes eksitusses käiwad;
19. Ja tootawad neile wabbadust, ehk nemmad kül isse kadduwa asja orjad on; sest kellest kegi on ärrawoidetud, selle orjaks on temma ka sanud.
20. Sest kui nemmad on ärrapõggenenud selle ma-ilma roppust ellust Issanda ja õnnisteggia Jesusse Kristusse tundmisse läbbi, ja neid seggatakse jälle selle sekka, ja woidetakse ärra, siis on nende wiimne luggu kurjemaks sanud, kui essimenne.
21. Sest se olleks neile parrem, et nemmad ei olleks mitte õigusse teed tunnud, kui se, et nemmad sedda tundwad, ja ennast ärrapöörwad sest pühvast kässust, mis nende kätte on antud.

22. Agga neile on kätte tulnud se, mis se tössine wanna-sanna ütleb: Koer lähhäb jälle omma okse kallale, ja: pestud emmis lähhäb porri sisse pöörlema.

3. Peatük.

Wiimsest aiast, Kristusse tullemisest, ja kudda senna wasto peab walmistama.(Epistel kuendamal pühhapäwal kolmatkümmend pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Sedda teist ramatut kirjotan minna nüüd teile, mo armad, ja nende mollematte sees ärratan minna maenitsedes teie selget meelt ülles,
2. Et teie peate mõtlema nende sannade peäle, mis enne on ööldud pühha prohwetide läbbi, ja meie kässu peäle, kes meie olleme Issanda ja Önnisteggia apostlid.
3. Ja sedda peate teie keigeessite teädma, et wiimsil päiwil tulleswad pilkjad, kes omma enneste himmude järrele ellawad,
4. Ja ütleswad: Kus on temma tullemisse tootus? sest sest aiast, kui wannemad maggama läinud ilmast ärra, jääb keik nenda, kui loma algmisest on olnud.
5. Agga meel on se neil teadmatta, et taewad ennemuiste olnud, ja Ma weest ja wee läbbi ühhes seisnud Jummal sanna läbbi;
6. Sepärrast on se ma-ilm, mis siis olli, weega ärraupputud ja hukka läinud.
7. Agga taewad ja Ma, mis nüüd on, on sesamma sanna läbbi tallele pandud, ja hoitakse tulle tarwis kohto ja jummalakartmatta inimeste hukatusse päwani.
8. Agga se üks assi ärgo olgo teile mitte teadmatta, minno armad, et üks pääw Issanda jures on kui tuhat aastat, ja tuhat aastat kui üks pääw.
9. Issand ei wiwita mitte tootust, (nenda kui monningad sedda wiwitusseks pannewad) waid temma on pitka melega meie wasto, ja ei tahha mitte, et monned peawad hukkaminnema, waid et keik peawad mele-parrandamist x kätte sama.
10. Agga Issanda pääw tulles kui warras öse, millal taewad raksumissegga peawad möda minnema, ja ilmalikkud asjad ärrapöllema ja lõpma, ja Ma ja need teud, mis seal sees on, peawad ärrapöllema.
11. Et nüüd se keik peab ärralõpma, missuggused teie siis peate ollema keiges pühhas ellus ja jummalakartusses,
12. Otes ja töttades Jummal tullemisse päwa pole, millal taewad tulle läbbi peawad ärralõpma, ja ilmalikkud asjad ärrapöllema ja ärrasullama.
13. Agga meie otame ued taewad, ja uut maad temma tootusse järrele, kus öigus sees ellab.)
14. Sepärrast, mo armad, et teie sedda otate, siis katske hästi, et teid temmast ilma wiggata ja laitmatta rahho seest leitakse.)

15. Ja meie Issanda pitkamele arwage önnistusseks, nenda kui ka meie armas wend Paulus teile on kirjotanud se tarkusse järrele, mis temmale on antud.

16. Nenda kui ka temma neistsinnatsist asjust rägib keikide ramatutte sees, kus sees mõningad asjad on rasked moista, mis need öppimatta ja kiñitamatta hinged pahhaste ärraselletawad, otsego muudke kirjad, oma enneste hukkasamisseks.

17. Et teie nüüd, mo armad, sedda enne ärra--teate, siis hoidke ennast, et teid ülleannetud rahwa eksitusse läbbi ühtlase eksitusse sisse ei sadeta, ja et teie ärra ei lange ommast kinnitusest.

18. Agga kaswage meie Issanda ja Önnis--teggia Jesusse Kristusse armus ja tundmisses. Sellesammale olgo au, ni hästi nüüd, kui iggawessel aial. AMEN.

2 Peetrusse Ramato Ots.

Apostli Joannesse essimenne Ramat Keige usklikkude heaks kirjutud.

1. Peatük.

Kristussest, temma sannast, ja öigest pattustpöörmisest.

1. Sedda, mis algmisest olli, mis meie olleme kuulnud, mis meie olleme näinud omma silmaga, mis meie olleme watanud, ja mis meie käed on katsnud sest ello Sannast.

2. (Sest se ello on ilmutud, ja meie olleme näinud, ja meie tunnistame ja kulutame teile sedda ello, mis iggawenne on, mis Issa jures olli, ja meile on ilmutud.)

3. Mis meie olleme näinud ja kuulnud, sedda kulutame meie teile, et ka teie meiega peate ossa sama, ja meie ossasaminne woiks olla Issaga, ja temma Poia Jesusse Kristussega.

4. Ja sedda kirjutame meie teile, et teie rööm woiks täis olla.

5. Ja se on se kulutaminne, mis meie temmast olleme kuulnud, ja teile kulutame, et Jummal on walgus, ja temma sees ei olle ühtegi pimmedust.

6. Kui meie ütleme, et meil ossa temmaga on, ja käime pimmedusse sees, siis walletame meie, ja ei te mitte sedda, mis tódde on.

7. Agga kui meie walgusse sees käime, nenda kui temma isse walgusses on, siis on meil issekeskis ossa, ja Jesusse Kristusse temma poia werri teeb meid puhtaks keigest pattust.

8. Kui meie ei ütle ennesel patto ollewad, siis pettame meie isseennast, ja tódde ei olle mitte meie sees.

9. Kui meie ommad pattud tunnistame, siis on temma ustaw ja öige, et ta meile pattud andeks annab, ja teeb meid puhtaks keigest üllekohtust.
10. Kui meie ei ütle ennast patto teinud ollewad, siis teme meie tedda wallelikkuks, ja temma sanna ei olle mitte meie sees.

2. Peatük.

Risti-rahwa ello wisid, tähhed, ja waenlased: maenitsus, et peab patto eest hoidma.

1. Minno lapsokessed, sedda kirjotan minna teile, et teie mitte ei pea patto teggema, ja kui kegi on patto teinud, siis on meil eest--kostja Issa jures, Jesus Kristus, kes öige on.
2. Ja temma on ärraleppitamine meie pattude eest; agga mitte ükspäinis meie, waid ka keige ma-ilma pattude eest.
3. Ja sest tunneme meie, et meie tedda olleme tunnud, kui meie temma kässosannad peame.
4. Kes ütleb: Minna tunnen tedda, ja ei pea mitte temma kässosanno, se on wallelik, ja selle sees ei olle mitte tódde.
5. Agga kes ial temma sanna peab, selle sees on tõeste Jummal armastus täieks sanud; sest tunneme meie, et meie temma sees olleme.
6. Kes ennast ütleb temma sisse jäwad, se--samma peab ka nenda käima, kui temma on käinud.
7. Wennad, minna ei kirjota teile mitte uut kässosanna, waid sedda wanna kässosanna, mis teil algmisest on olnud; se wanna kässosanna on se sanna, mis teie ollete kuulnud algmisest.
8. Ta kirjotan minna teile ühhe ue kässosanna, mis tössi on temma sees, ja teie sees; sest pimmedus lähheb möda, ja tössine walgus paistab nüüd.
9. Kes ennast ütleb walgusses ollewad, ja wihkab omma wenna, se on pimmedusse sees siit sadik.
10. Kes omma wenna armastab, se jääb walgusse sisse, ja pahhandust ei olle mitte temma sees.
11. Agga kes omma wenna wihkab, se on pimmedusses, ja käib pimmedusses, ja ei tea mitte, kuhho ta lähheb, sest et pimmedus temma silmad on pimmedaks teinud.
12. Ma kirjotan teile, lapsokessed, et pattud teile on andeks antud temma nimme pärrast.
13. Ma kirjotan teile, issad, sest et teie tedda tunnete, kes algmisest on ; ma kirjotan teile, nored mehhed, sest te teie sedda tiggedat ollete ärrawoitnud; ma kirjotan teile, lapsokessed, sest teie tunnete sedda Issa.

14. Ma ollen teile kirjotanud, issad, sest et teie tedda tunnete, kes algmisest on ; ma ollen teile kirjotanud, nored mehed, sest et teie wäggewad ollete, ja Jummal sanna teie sisse jääb, ja et teie sedda tiggedat ollete ärrawoitnud.
15. Äрге armastage mitte ma-ilma, egga sedda, mis ma-ilmas on ; kui kegi ma-ilma armastab, selle sees ei olle mitte Issa armastust.
16. Sest keik, mis ma-ilmas on lihha himmo, ja silma himmo, ja ello kõrkus, ei olle mitte Issast, waid se on ma-ilmast.
17. Ja mailm lähhäb hukka, ja temma himmo; agga, kes Jummal tahtmist teeb, se jääb iggaweste.
18. Lapsokessed, wiimne tund on kä, ja nenda kui ollete kuulnud, et Kristusse wastane tulleb, ja nüüd on neid Kristusse wastasid paljo sanud; sest tunneme meie, et wiimne tund kä on.
19. Nemmad on meilt wäljaläinud, agga nemmad ei olnud mitte meist; sest olleksid nemmad meist olnud, siis olleksid nemmad kül meie jure jänud, agga se on sündinud, et nemmad piddid awwalikkuks sama, et keik ei olle meist.
20. Ja teil on woidmisse-and, sest, kes pühha on, ja teie teate keik.
21. Ma ei olle teile mitte kirjotanud sepärrast, et teie töt ei tea, waid et teie sedda teate, ja et ühtegi wallet töe seest ei tulle.
22. Kes on wallelik, kui agga se, kes ärrasalgab, et Jesus ei olle se Kristus? se on se Kristusse wastane, kes Issa ja Poega ärrasalgab.
23. Iggaüks, kes sedda Poega ärrasalgab, sel ei olle ka sedda Issa.
24. Mis teie nüüd algmisest ollete kuulnud, se jägo teie sisse; kui se teie sisse jääb, mis teie algmisest ollete kuulnud, siis jäte teie ka Poia ja Issa sisse.
25. Ja se on se tootus, mis temma isse meile on tootanud, se ello, mis iggawenne on.
26. Sedda ollen ma teile kirjotanud neist, kes teid eksitawad.
27. Ja se woidmisse-and, mis teie ollete temmalt sanud, jääb teie sisse, ja teil ei olle tarwis, et teid kegi peaks õppetama, waid otsego sesamma woidmisse-and teid keikist õppetab, nenda on se ka tössi, ja ei olle mitte walle, ja otsego se teid on õppetanud, nenda jäge selle sisse.
28. Ja nüüd, lapsokessed, jäge temma sisse, et kui ta ilmub, meil woiks julgus olla, et meie mitte temmast ei sa häbbistud temma tullemisses.
29. Kui teie teate, et temma õige on, siis õppige tundma, et iggaüks, kes õigust teeb, on temmast sündinud.

3. Peatük.

Tössiste risti-innimeste auust, wisidest, ristist ja römust.(Epistel teisel Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Wadage, missuggust armastust Issa meile on annud, et meid peab Jummal lasteks hütama; sepärrast ei tunne ma-ilm meid mitte, sest ta ei tunne tedda.
2. Mo armad, meie olleme nüüd Jummal lapsed, ja ei olle weel mitte awwalikkuks sanud, mis meie peame ollema; agga meie teame õ, kui ta saab awwalikkuks sanud, et meie temma sarnatsed peame ollema; sest meie same tedda nähha nenda kui temma on.
3. Ja iggaüks kennel sesinnane lotus on temma peäle, se puhhastab ennast, nenda kui temma puhhas on.
4. Iggaüks, kes patto teeb, se teeb ka sedda, mis kässo wasto on, ja pat on se, mis kässo wasto on ;
5. Ja teie teate, et temma on awwalikkuks sanud, sepärrast et ta meie pattud pididi ärrawõtma, ja patto ei olle mitte temä sees.
6. Ei ükski, kes temma sisse jääb, ei te patto; ei ükski, kes patto teeb, ei olle tedda näinud egga tedda tunnud.
7. Lapsokessed, ärgo ükski teid eksitago; kes õigust teeb, se on õige, nenda kui temma õige on.
8. Kes patto teeb, se on kurratist; sest kurrat teeb patto algmisest ; seks on Jummal Poeg awwalikkuks sanud, et temma kurrati teud pididi ärrarikkuma.
9. Ei ükski, kes Jumalast on sündinud; ei te patto, sest temä seme jääb temma sisse, ja ta ei woi patto teha, sest ta on Jummalast sündinud.
10. Sest näikse, kes Jumala lapsed, ja kes kurrati lapsed on ; ei ükski, kes õigust ei te, ei olle Jummalast, egga se, kes omma wenda ei armasta.
11. Sest need on need sannumed, mis teie ollete kuulnud algmisest, et meie peame teine teist armastama.
12. Ei mitte nenda kui Kain, kes sest tiggedast olli, ja tappis omma wenna; ja mispärrast tappis ta tedda? sepärrast, et temma teud kurjad ollid, ja wenna teud õiged.
13. Äрге pange immeks, minno wennad, kui ma-ilm teid wihkab.
14. Meie teame, et meie surmast olleme tulnud ello sisse, sest et meie armastame wennad; kes wenda ei armasta, se jääb surma sisse.
15. Iggaüks, kes omma wenna wihkab, se on innimesse tapja, ja teie teate, et ei ühhelgi innimesse tapjal ei olle iggawest ello ennese sisse jäwad.
16. Ses olleme meie sedda Jummal armastust tunnud, et temma omma ello meie eest on jätnud, ja meie peame ka ello wendade eest jätma.

17. Agga kel ma-ilma peatoidust on, ja nääb ommal wennal middagi tarwis ollewad, ja panneb omma süddame temma eest kinni, kuidas jääb Jummal armastus temä sisse?
18. Minno lapsokessed, ärge armastagem mitte sannaga egga kelega, waid teoga ja töega.)
19. Ja sest tunneme meie, et meie töe seest olleme, ja woime temma ees ommad süddamed waigistada,
20. Et, kui meie südda meid hukkamoistab, et Jummal surem on kui meie südda, ja temma tunneb keik ärra.
21. Mo armad, kui meie südda meid hukka ei moista, siis on meil julgus Jummal pole.
22. Ja mis meie ial pallume, sedda same meie temmalt, sest meie peame temma käss-sannad, ja teme, mis temma mele pärrast on.
23. Ja se on temma käss-sanna, et meie peame uskma temma Poia Jesusse Kristusse nimme sisse, ja teine teist armastama, nenda kui ta meile käss-sanna on annud.
24. Ja kes temma käss-sannad peab, se jääb temma sisse, ja temma temma sisse; ja sest tunneme meie, et ta meie sisse jääb, sest Waimust õ, kedda ta meile on annud.

4. Peatük.

Öigest usso-öppetussest, ja armastussest. (Epistel essimessel Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Mo armad, ärge uskuge mitte igga waimo, waid katske need waimud läbbi, kas nemmad Jummalast on; sest mitto walle--prohweti on wäljaläinud ma-ilma sisse.
2. Sest peate teie Jummal Waimo tundma; igga waim, kes tunnistab, et Jesus Kristus on lihha sisse tulnud, se on Jummalast.
3. Ja ei ükski waim, kes ei tunnista Jesust Kristust lihha sisse tulnud ollewad, ei olle se Jummalast: ja se on Kristusse wastase waim, kedda teie ollete kuulnud tulleswad, ja nüüd on ta jo ma-ilmas.
4. Teie ollete Jummalast, lapsokessed, ja ollete neid ärrawoitnud, sest surem on se, kes teie sees on, kui se, kes ma-ilmas on.
5. Nemmad on ma-ilmast, sepärrast räkiwad nemmad ma-ilmast, ja ma-ilm kuleb neid.
6. Meie olleme Jummalast: kes Jummalat tunneb, se kuleb meid, kes ei olle Jummalast, se ei kule meid mitte; sest tunneme meie waimo, ja eksitusse waimo.

7. Mo armad, armastagem teine teist, sest armastus on Jummalast, ja iggaüks, kes armastab, se on Jummalast sündinud, ja tunneb Jummalat.
8. Kes ei armasta, se ei olle Jummalat mitte tunnud; sest Jummal on armastus.
9. Ses on Jummal armastus awwalikkuks sanud meie sees, et Jummal on omma ainust sündinud Poega ma-ilma läkkitanud, et meie temma läbbi peame ellama.
10. Ses on se armastus, ei mitte, et meie olleme Jummalat armastanud, waid et temma meid on armastanud, ja omma Poia läkkitanud leppitamisseks meie pattude eest.
11. Mo armad, et Jummal meid nenda on armastanud, siis peame meie ka teine teist armastama.
12. Ükski ei olle ial Jummalat näinud. Kui meie teine teist armastame, siis jääb Jummal meie sisse, ja temma armastus on täieks sanud meie sees.
13. Sest tunneme meie, et meie temma sisse jäme, ja temma meie sisse, et ta meile ommast Waimust on annud.
14. Ja meie olleme näinud, ja tunnistame, et Issa on Poega läkkitanud ma-ilma önnisteggiaks.
15. Kes ial tunnistab, et Jesus on Jummal Poeg, selle sisse jääb Jummal, ja temma Jummal sisse.
16. Ja meie olleme tunnud ja usknud sedda armastust, mis Jummalal on meie wasto. Jummal on armastus, ja kes armastusse sisse jääb, se jääb Jummal sisse, ja Jummal temma sisse.
17. Ses on se armastus täieks sanud meie jures, et meil woiks julgust olla kohto päwal, sest, otsego temma on, nenda olleme ka meie sessinnatses ma-ilmas.
18. Kartust ei olle mitte armastusses, waid täis armastus aiab kartust wälja, sest kartussel on wallo; agga kes kardab, se ei olle mitte täieks sanud armastusses.
19. Armastagem tedda, sest ta on meid enne armastanud.
20. Kui kegi ütleb: Ma armastan Jummalat, ja wihkab omma wenda, se on wallelik; sest kes ei armasta omma wenda, kedda ta nääb, kuidas se woib Jummalat armastada, kedda temma mitte ei nä?
21. Ja sesinnane kässosanna on meil temmalt, et se, kes Jummalat armastab, se peab ka omma wenda armastama.)

5. Peatük.

Õige usso wäest, kassust, ja wisidest.(Epistel essimessel pühhapäwal pärrast Kristusse üllestousmisse Pühha.

1. Iggaüks, kes ussub, et Jesus on Kristus, se on Jummalast sündinud, ja iggaüks, kes sedda armastab, kes tedda on sünnitanud, se armastab ka sedda, kes temmast on sündinud.
2. Sest tunneme meie, et meie Jummalalapsed armastame, kui meie Jummalat armastame, ja temma kässosannad peame.
3. Sest se on Jummalal armastus, et meie temma kässosannad peame, ja temma kässosannad ei olle mitte rasked.
4. Sest keik, mis Jummalast on sündinud, woidab ma-ilma ärra, ja meie usk, se on se woimus, mis ma ilma on ärrawoitnud.
5. Kes muido on, kes ma-ilma ärrawoidab, kui agga se, kes ussub, et Jesus Jummalal Poeg on.
6. Se on sesamma, kes tulleb wee ja werre läbbi, Jesus, se Kristus, ei mitte weega üks--päinis, waid wee ja werrega. Ja Waim on, kes tunnistab, et waim on tõdde.
7. Sest kolm on, kes tunnistawad taewas, Issa, Sanna ja pühha Waim, ja need kolm on üks:
8. Ja kolm on, kes tunnistawad Ma peäl, Waim, ja wessi ja werri, ja need kolm on ühheks tunnistusseks.
9. Kui meie inimeste tunnistust wastowöttame, siis on Jummalal tunnistus surem, sest se on Jummalal tunnistus, mis temma on tunnistanud ommast Poiast.
10. Kes ussub Jummalal Poia sisse, sel on tunnistus ennese sees; kes ei ussu Jummalat, se on tedda wallelikkuks teinud, sest temma ei olle mitte usknud sedda tunnistust, mis Jummal on tunnistanud ommast Poiast.
11. Ja se on se tunnistus, et Jummal meile on iggawest ello annud, ja sesamma ello on temma Poia sees.
12. Kellel se Poeg on, sellel on ello, kellel Jummalal Poega ei olle, sellel ei olle sedda ello mitte.
13. Sedda ollen ma kirjotanud teile, kes teie ussute Jummalal Poia nimme sisse, et teie peate teädma, et teil iggawenne ello on, ja et teie peate uskma Jummalal Poia nime sisse.
14. Ja se on se julgus, mis meil on temma pole, kui meie middagi pallume temma tahtmisse järrele, siis kuleb temma meid.
15. Ja kui meie teame, et ta meid kuleb, mis meie ial pallume, siis teame meie, et meie same need pallumissed, mis meie temmale olleme pallunud.

16. Kui kegi näab omma wenda patto teggewad, üht patto, ei mitte surmaks, se peab Jummalat palluma, siis annab temma sellele ello, se on, neile, kes ei te patto surmaks; üks pat on surmaks, selle eest, ei ütle minna mitte, et kegi peab palluma.

17. Keik üllekohhus on pat ; ja sedda patto on, mis ei olle surmaks.

18. Meie teame, et ükski, kes Jummalast on sündinud, ei te mitte patto, waid kes Jummalast on sündinud, se hoiab ennast, ja se tigge æ ei putu temmasse mitte.

19. Meie teame, et meie Jummalast olleme, ja keik ma-ilm seisab kurjusses.

20. Agga meie teame, et Jummal Poeg on tulnud, ja on meile moistust annud, et meie tunneme sedda tössist, ja meie olleme selle tössise sees, temma Poia Jesusse Kristusse sees; sesinnane on se tössine Jummal, ja se iggawenne ello.

21. Lapsokessed, hoidke ennast woöra-jummalatte eest. AMEN.

1 Joannesse Ramato Ots.

Apostli Joannesse teine Ramat

1. Peatük.

Ühhe jummalakartlikko emmanda wisid.

1. Joannes, se wannem, läkkitab terwit, selle ärrawallitsetud emmandale, ja temma lastele, kedda ma armastan töe sees, ja ei mitte minna üksi, waid ka keik, kes töt on tunnud;

2. Se töe pärrast, mis meie sisse jääb, ja meie jures peab ollema iggaweste.

3. Teiega olgo arm, hallastus, rahho Jummalast Issast, ja Issandast Jesussest Kristussest, selle Issa Poiast, töes ja armastusses.

4. Minna ollen wägga römustud, et ma ollen leidnud sinno laste seast, kes töes käiwad, nenda kui meie Issast olleme kässosanna sanud.

5. Ja nüüd pallun ma sind, emmand, ei mitte otsego kirjotaksin minna sulle ue kässosanna, waid sedda, mis meil algmisest on olnud, et meie teine teist peame armastama.

6. Ja se on se armastus, et meie temma kässosanna järrel peame käima, se on se kässosanna, nenda kui teie algmisest ollete kuulnud, et teie seäl sees peate käima.

7. Sest palju eksitajaid on ma-ilma sisse tulnud, kes ei tunnista, et Jesus Kristus on tulnud lihas; sesinnane on se eksitaja Kristusse wastane.

8. Katske ennaste ette, et meie ärra ei kauta, mis eest meie olleme waewa näinud, waid et meie täit palka kätte same.
9. Iggaühhel, kes üllesastub, ja ei jä mitte Kristusse õppetusse sisse, sel ei olle Jummalat; kes Kristusse õppetusse sisse jääb, selsinnatsel on ni hästi Issa kui Poeg.
10. Kui kegi teie jure tulleb, ja ei to ennesega sedda õppetust, sedda ärge wõtke omma maiasse, ja ärge üttelge temma wasto: Terre.
11. Sest kes temmale ütleb: Terre, se saab temma kurja teggude ossalisseks.
12. Mul olli palju teile kirjutamist, agga ei ma tahtnud pabbiri ja ramato-mustaga, waid ma lodan teie jure tulla, ja suud suud wasto teiega räkida, et meie rööm woiks täis olla.
13. Sind terretawad sinno ärrawallitsetud öe lapsed. AMEN.

2 Joannesse Ramato Ots.

Apostli Joannesse kolmas Ramat.

1. Peatük.

Joannes kidab Kajusse pühha ello, et ta woöraid wastowötnud, ning kaebab Tiotrewe peäle.

1. Joannes, se wannem, selle armsa Kajussele, kedda ma armastan töe sees.
2. Minno armas, ma sowin keigeennamiste, et sinno kässi woiks hästi käia, ja et sa terwe olleksid, nenda kui hea järg on sinno hingega.
3. Sest ma ollen wägga römus olnud, kui wennad tullid, ja tunnistasid sinno tössidussest, nenda kui sinna töe sees käid.
4. Mul polle suremat römo kui sest, et ma kulen ommad lapsed töes käiwad.
5. Minno armas, sa teed truiste, mis sa ial wendade ja woöraste wasto olled teinud,
6. Kes koggodusse ees on tunnistanud so armastussest; kui sinna neid saad ärrasaatnud, nenda kui Jummal ees kohhus on, siis teed sa hästi.
7. Sest temma nimme pärrast on nemmad wäljaläinud, ja ei olle pagganatte käest ei middagi wötnud.
8. Sepärrast peame meie nisuggused wasto--wötma, et meie töe abbimehhed woiksime olla.
9. Ma ollen koggodussele kirjotanud; agga Tiotrewes, kes nende seas püab üllem olla, ei wötta meid mitte wasto.

10. Sepärrast, kui ma tullen, siis tahhan ma temma mele tulletada need teud, mis ta teeb, ja lobbiseb kurja sannadega meie wasto, ja pollegi sega rahhul; ei wötta ta isse wende wasto, ja kelab neid, kes tahtwad wastowotta, ja lükkab neid koggodussest wälja.

11. Minno armas, ärra wötta kurja, waid hea wisi järrele ellada ; kes head teeb, se on Jummalast õ, agga kes kurja teeb, se ep olle Jummalat näinud.

12. Temetriussele antakse tunnistust keikist, ja töest ennesest, ja meiegi tunnistame ka, ja teie teate, et meie tunnistus tössi on.

13. Mul olleks palju kirjutamist; agga ei ma tahha ramato-musta ja sullega sinnule kirjutada.

14. Agga ma lodan pea sind nähha sada, ja meie tahhame suud suud wasto räkida.

15. Rahho olgo sulle; sulle läkkitawad terwist sõbrad; terreta sõbrad nimme pärrast.

3 Joannesse Ramato Ots.

Apostli Juda Ramat keige usklikkudele heaks kirjutud.

1. Peatük.

Maenitsus, et peab kindlaste jäma puhta õppetusse ja ello sisse, ja ennast hoidma nende eest, kes üllemeeltsed, teotajad ja pilkajad on.

1. Judas, Jesusse Kristusse sullane, agga Jakobusse wend, neile, kes on kutsutud, pühhitsetud Jummal, se Issa läbbi, ja hoitud Jesusse Kristussele.

2. Hallastus ja rahho ja armastus sago teile rohkeste.

3. Armad, et ma keik hoolt kandsin teile kirjutada meie keikide önnistussest, siis olli tarwis teile maenitsedes kirjutada, et teie peate woitlema se usso pärrast, mis ükskord pühhade kätte on antud.

4. Sest monningad inimessed on körwalt sisse puggenud, kes jubba ennemuiste seks hukatusseks on enne ülleskirjutud, kes jummal--kartmatta, kes meie Jummal armo wallatusseks pöörwad, ja salgawad ärra sedda ainust wallitsejat Jummalat, ja meie Issandat Jesust Kristust.

5. Agga ma tahhan teie mele tulletada, kes teie sedda ükskord teate, et Issand, kui ta rahwast Egiptusse-maalt sai ärrapeästnud, on pärrast ärrahukkanud neid, kes ei usknud.

6. Ja need inglid, kes omma hakkatust ei hoidnud, waid omma ello-asset mahhajätnud, on temma sure päwa kohtoni iggawesses wangi--pölwes pimmedusse al kinnipiddanud,
7. Otsego Sodoma ja Komorra, ja nende ümberkaudsed liñnad, mis selsammal kombel, kui needsinnatsed pordo-ellus ellanud, ja muunde lihha takkanoudnud, ühheks märgiks on pandud, ja kannatawad iggawesse tulle nuhtlust.
8. Nendasammoti tewad ka needsinnatsed unnenäggiad omma lihha rojaseks, ja põlgwad üllemat wallitsust, ja teotawad neid, kes sures auus on.
9. Agga Mikael se Pea-ingel, kui ta kurratiga rieldes waidles Mosesse kehha pärrast, ei julgend mitte teotusse kohhut temma peäle moista, waid ütles: Issand söidelgo sind.
10. Agga needsinnatsed teotawad sedda, mis nemmad ei moista; agga mis nemmad ennese wäest kui moistmatta ellajad teädwad, ses rikkuwad nemmad ennast ärra.
11. Hädda neile! sest et nemmad on Kaini teed käinud, ja Palaami x palga pettusse pärrast otsego wäljawallatud, ja Kore xx wasto--rääkmisse läbbi hukka läinud.
12. Needsinnatsed on teie armastusse söma--aegus roja-märgid, ja kui nemmad teiega woõraspeul on, täitwad nemmad isseennast ilma--kartmatta: nemmad on ilma weeta pilwed, tuledest ümberaetud, süggised paljad puud, ilma wiljata, kakskord ärrasurnud, jurega wäljakistud,
13. Hirmsad merre laened, mis ennese omma häbbi wäljawahhutawad, eksiad tähhed, kellele paks pimmedus iggaweste on tallele petud.
14. Agga neile on ka ennekulutanud Enok, kes seitsmes Adamast, ja üttelnud: Wata, Issand tulleb mitme tuhhande pühhaga,
15. Kohhut piddama keikide peäle, ja nomima keik neid, kes jummalakartmatta on keige nende jummalakartmatta ello teggude pärrast, mis nemmad jumalakartrmatta wisil on teinud, ja keige kowwa sannade pärrast, mis jummalakartrmatta pattused temma wasto on räkinud.
16. Needsinnatsed on nurrisejad, kes ikka kaebawad, ja kes omma himmude järrel käiwad, ja nende su rägib uhked sannad, ja nemmad pannewad innimessi immeks kasso pärrast.
17. Agga teie, armad, tulletage ende mele need sannad, mis meie Issanda Jesusse Kristusse apostlidest on enne ööldud,
18. Kui nemmad teile ütlesid, et wiimisel aial sawad pilkjad ollema, kes keige omã ennese jumalakartrmatta ello himude järrel käiwad.
19. Needsinnatsed on, kes isseennast ärralahhutawad, lihhalikkud, kellel waimo ep olle.
20. Agga teie, armad, ehhitage isseennast omã keigepühhama usso peäle, ja palluge Jummalat pühha Waimo sees,

21. Ja hoidke ennast Jum̃ala armastusse sees, ja ootke meie Issanda Jesusse Kristusse hallastust iggawesseks elluks.
22. Ja wahhet piddades heitke teiste peäle armo;
23. Agga tehke teised kartussega önsaks, ja kiskuge neid tullest wälja, ning wihkage ka sedda lihhasst rojaseks tehtud kube.
24. Agga selle, kes teid woib hoida, et teie ei kommista, ja ilmawiggata seäda omma au ette sure römoga,
25. Selle ainsa targa Jum̃alale meie Öñisteggiale olgo au ja suur auustus, wäggi ja melewald, ja nüüd ja ikka iggaweste. AMEN.

Juda Ramato Ots.

Joannesse Jummal sanna öppetaja Ilmutamisse Ramat.

1. Peatük.

Kallis maenitsus ja öppetus Jummalast Issast ja Kristussest. Joannes nääb ühhes näus Jesust Kristust. Sallaja-assi neist 7 taewa tähhest, ja 7 küünla jallast.

1. Se on Jesusse Kristusse ilmutaminne, mis Jummal temmale on annud, et ta omma sullastele pididi näitma, mis noppeste pididi sündima, ja on sedda tähhendanud omma sullase Joannessele ja läkkitanud omma ingli läbbi.
2. Sesinnane on tunnistanud Jummal sanna, ja Jesusse Kristusse tunnistust, ja keik, mis ta on näinud.
3. Önnis on se, kes loeb, ja need, kes kuulwad needsinnatsed prohwetikulutamisse sannad, ja peawad, mis sesse on kirjutud, sest aeg on liggi.
4. Joannes neile seitsme koggodussele, mis on Asia-maal: arm olgo teile ja rahho sest, kes on, ja kes olli, ja kes tulleb: ja neist seitsmest Waimust, kes tem̃a au-järje ees on.
5. Ja Jesussest Kristussest, kes on se ustaw tunnistaja, se essite sündinud surnutte seast ja ma-ilma kunningatte üllem, kes meid on armastanud, ja meid pesnud meie pattudest omma werre sees.
6. Ja on meid kunningaiks ja preestriks töstnud Jummalale ja omma Issale: temmale olgo au ja wäggi iggaweste iggawesseks aiaks. Amen.
7. Wata, temma tulleb pilwedega, ja keik silmad peawad tedda näggema, ka need, kes tedda on läbbipistnud, ja keik selle Ma sugguarrud peawad temma pärrast ulluma; jah, amen.
8. Minna ollen A ning O, Algminne ja Ots, ütleb Issand, kes on, ja kes olli, ja kes tulleb, se keigewäggewam.

9. Minna Joannes, kes ka teie wend ja seltsimees ollen Jesusse Kristusse willetsusses ja kunningrikis ja kannatusses, ma olin seäl sare peäl, mis Patmusseks hütakse, Jummal sanna pärrast, ja Jesusse Kristusse tunnistusse pärrast.
10. Ma olin waimus Issanda päwal, ja kuulsin ennese tagga ühhe sure kui passuna heäle.
11. Se ütles: Minna ollen A ning O, essimenne ja wiimne, ja mis sa nääd, sedda kirjota ramato sisse, ja läkkita nende koggoduste kätte, mis on Asia-maal, Ewesusse, ja Mürna, ja Pergamusse, ja Tüatira, ja Sardisse, ja Wiladelwia ja Laodikea liñnade sees.
12. Ja ma pöörsin ennast ümber sedda heält waatma, mis minnoga räkis: ja kui ma ennast sain ümberpöörnud, siis näggin ma seitse kuld--küünlajalga,
13. Ja kesk nende seitsme küünlajalla wahhel, ühhe, kes olli innimesse Poia sarnane, sel olli pitk kuub selgas, ja kuld-wö temma rindade alla pandud.
14. Agga temma Pea ja juuksed ollid walged, kui walge wil, kui lummi, ja temma silmad kui tulle-leek.
15. Ja temma jallad ollid hiilgawa wasse sarnatsed, ja kumad otsekui ahjus, ja temma heäl olli otsekui palju wette kohhiseminne.
16. Ja temmal olli parremas käes seitse taewa tähte, ja temma suust läks wälja terraw kahhe--terrane moök, ja temã palle otsekui päike paistab ommas wäes.
17. Ja kui ma tedda näggin, langsin ma kui surnud temma jalge ette mahha, ja ta panni omma parremat kät minno peäle, ja ütles mo wasto: Ärra karda, minna ollen essimenne ja wiimne.
18. Ja kes ellas, ja olin surnud, ja wata, ma ellan iggaweste iggawesseks aiaks, Amen. Ja minno kä on pörgo ja surma wotmed.
19. Kirjota, mis sa olled näinud, ja mis nüüd on, ja mis pärrast sedda peab sündima.
20. Kirjota nende seitsme taewa tähhe sallaja--asja, mis sa minno parremas käes olled näinud, ja neid seitse kuld--küünlajalga. Need seitse tähte on nende seitsme koggodusse inglid, ja need seitse küünlajalga, mis sa olled näinud, on seitse koggodust.

2. Peatük.

Nelli essimest ramatut, nende sees on õppetussed, maenitsussed, tootussed, ähwardamissed.

1. Kirjota Ewesusse koggodusse inglile: Sedda ütleb se, kes need seitse tähte

peab ommas parramas käes, kes kesk nende seitsme kuld--küünlajalla wahhel kõnnib:

2. Ma tean sinno teud, ja sinno tööd, ja so kannatust, ja et sa ei woi mitte kurje sallida, ja olled kiusanud neid, kes ennast ütlewad apostlid ollewad, ja polle mitte, ja olled neid leidnud wallelikkud ollemast.

3. Ja olled kandnud, ja sul on kannatust, ja mo nimme pärrast olled sa tööd teinud, ja ep olle mitte ärrawässinud.

4. Agga mul on middagi sinno wasto, et sa omma essimest armastust olled mahhajätnud.

5. Siis mötle nüüd, kust sa olled ärralangenud, ja parranda meelt, ja te essimessed teud; agga kui mitte, siis tullen ma sulle noppeste, ja tahhan so küünlajalla temma asemelt ärranihhutada, kui sa meelt ei parranda.

6. Agga sedda on sul, et sa selle Nikola-usso--seltsi teud wihkad, mis minna ka wihkan.

7. Kel körw on, se kuulgo, mis Waim koggodustele ütleb: Kes woidab, sellele tahhan ma anda süa ello puust, mis kesk Jummal Paradisi on.

8. Ja Mürna koggodusse inglile kirjota: Sedda ütleb sesinnane essimenne ja se wiimne, kes olli surnud, ja on ellawaks sanud:

9. Ma tean sinno teud, ja willetsust ja waesust (agga sa olled rikkas) ja nende teotamist, kes ütlewad ennast Juda-rahwa ollewad, ja ei olle mitte, waid on sadana koggodus.

10. Ärra-karda ühtegi, mis sa pead kannatama: wata, kurrat wõttab monningad teie seast wangitorni wissata, et teid peab kiusatama; ja teil peab willetsus ollema kümne päwa. Olle ustaw surmani, siis tahhan ma sulle ello kroni anda.

11. Kel körw on, se kuulgo, mis Waim koggodussele ütleb: Kes woidab, sellele ei pea pahha tehtama teisest surmast.

12. Ja Pergamusse koggodusse inglile kirjota: Sedda ütleb se, kelle kä terraw kahheterrane möök on:

13. Ma tean sinno teud, ja kussa ellad, kus sadana au järg on, ja pead mo nimmest kinni, ja sinna ei olle minno usko mitte ärrasalganud, ka neil päiwil, millal Antipas mo ustaw tunnistaja olli, kes teie jures on ärratappetud, kussa sadanas ellab.

14. Agga mul on pissut sinno wasto, et sul seäl neid on, kes kiñi peawad Palaami õppetussest, kes Palaki õppetast pahhandust pañema Israeli laste ette, et nemmad piddid woõraste jumalatte ohwrid söma, ja horatööd teggema.

15. Nendasammoti on sul ka neid, kes Nikola-usso-seltsi õppetust kinni peawad, sedda wihkan minna.

16. Parranda meelt; agga kui mitte, siis tullen ma sulle noppeste, ja tahhan nendega söddida omma su möögaga.

17. Kel körwa on, se kuulgo, mis Waim koggodussele ütleb: Kes woidab, sellele tahhan ma süa anda sest warjule pandud mannast, ja tahhan temmale anda

ühhe walge kiwwikesse ja ue nimme se kiwwikesse peäle kirjutud, mis ükski mu ei tunne, kui agga se, kes sedda saab.

18. Ja Tüatira koggodusse inglile kirjota: Sedda ütleb Jummal Poeg, kel silmad on otsekui tulle-leek, ja temma jallad on hiilgawa wasse sarnatsed.

19. Ma tean sinno teud ja armastust, ja aĩeti ja usko, ja sinno kannatust, ja sinno teud, ja et neid wiimsid ennam on, kui need essimessed.

20. Agga mul on pissut sinno wasto, et sa se naese Jesabeli, kes ennast ütleb prohwetil ollewad, lassed õppetada, ja minno sullased petta, et nemmad horatööd tewad, ja woõraste jumalatte ohwrid söwad.

21. Ja ma ollen temmale aega annud, et ta ennast pidid pöörma omma hora-ellust, ja temma ei ole mitte ümberpöörnud.

22. Wata, ma wiskan tedda wodi sisse, ja neid, kes temmaga on abbiello rikkunud, sure willetsusse sisse, kui nemmad ei põra omma teggudest.

23. Ja temma lapsed tahhan minna surmaga lõppetada, ja keik koggodussed peawad tundma, et minna ollen se, kes nerud ja süddamed läbbi--katsub: ja ma tahhan teile iggaühhele anda teie teggude järrele.

24. Agga teile ütlen minna, ja neile teistele, kes Tüatiras on, kellel ei olle sedda õppetust, ja kes ei olle sadana süggawussi tunnud, nenda kui nemmad ütlewad: Ma ei tahha mitte teist koormat teie peäle panna.

25. Kummatagi piddage kinni, mis teil on, kunni ma tullen.

26. Ja kes woidab, ja kes otsani peab minno teud, sellele tahhan ma melewalda anda ülle pagganatte.

27. Ja ta peab neid raud-keppiga kui karjane hoidma, neid peab otsego pottiseppa riisto pihhuks lödama, nenda kui miĩage omĩ Issa käest se melewalla ollen sanud.

28. Ja ma tahhan temmale koidotähhe anda.

29. Kel kõrw on, se kuulgo, mis Waim koggodustele ütleb.

3. Peatük.

Kolm wimist ramatut, nende sees on õppetussed, maenitsussed, tootussed, ähwardamissed.

1. Ja Sardisse koggodusse inglile kirjota: Sedda ütleb se, kellel seitse Jumala waimo on, ja seitse tähte: Ma tean sinno teud, et sul se nimmi on, et sa ellad, ja sa olled surnud.

2. Olle walwas, ja kinnita neid, kes järrele jänud, kes on surremisse peäl, sest minna ei olle mitte leidnud sinno teggusid täied ollamast Jummal ees.

3. Sepärrast mötle, kuidas sa olled sanud ja kuulnud, ja pea sedda ja parranda meelt; kui sa nüüd ei wõtta walwada, siis tullen ma siĩo peäle kui warras, ja sa ei pea mitte teadma, mil tunnil ma so peäle tullen.

4. Ommeti on sul pissut nimmesid ka Sardisses, kes ei olle ommad rided rojaseks teinud, ja nemmad peawad minnoga käima walgis ridis, sest nemmad on sedda wäärt.
5. Kes woidab, sedda peab walge riettega ehhitadama, ja minna ei tahha temãa nimmet mitte ärrakustutada ello ramatust, ja ma tahhan temma nimme üllestunnistada omma Issa ees, ja keige temma inglide ees.
6. Kel körw on, se kuulgo, mis Waim koggodustele ütleb.
7. Ja Wiladelwia koggodusse inglile kirjota: Sedda ütleb se pühha, se tössine, kellel on Taweti wotti, kes lahti teeb, ja ükski ei panne kinni: ja temma panneb kinni, ja ükski ei te lahti.
8. Ma tean sinno teud: wata, ma ollen so ette annud ühhe lahti tehtud ukse, ja ükski ei woi sedda kinni panna; sest sul on pissut rammo, ja olled mo sanna piddanud, ja sa ep olle mitte minno nimmet ärrasalganud.
9. Wata, ma annan sadana koggodussest monned, kes ennast ütlewad Juda-rahwa ollewad, ja ei olle mitte, waid walletawad; wata, ma tahhan tehha, et nemmad peawad tulles ja sinno jalge ette kummardama, ja tundma, et ma sind ollen armastanud.
10. Sest sa olled mo kannatusse sanna piddanud, siis tahhan ka miña sind hoida selle kiusatusse tunni eest, mis on tullemas keige ma-ilma peäle, neid kiusama, kes Ma peäl ellawad.
11. Wata, ma tullen noppeste; pea kinni, mis sul on, et ükski ei sa sinno kroni wotta.
12. Kes woidab, sedda tahhan ma sambaks tehha omma Jummalas templis, ja temma ei pea mitte ennam seält wäljamine, ja ma tahhan temma peäle kirjutada omma Jummalas nimme, ja omma Jummalas liña, selle ue Jerusalemma nimme, mis taewast minno Jummalast mahhatulleb, ja omma ue nimme.
13. Kel körw on, se kuulgo, mis Waim koggodustele ütleb.
14. Ja Laodikea koggodusse inglile kirjota: Sedda ütleb se Amen, se ustaw ja tössine tunnistaja, se Jummalas loma hakkatus.
15. Ma tean sinno teud, et sa ei olle külm egga keew: oh olleksid sa külm ehk keew!
16. Et sa leige olled, ja ei olle külm egga keew, sepärrast tahhan ma ommast suust sind wälja--süllitada.
17. Sest et sa ütled: Ma ollen rikkas, ja ollen rikkaks sanud, ja mul polle ühtegi tarwis: ja sinna ei tea mitte, et sa olled willets ja armoto, ja waene, ja pimme, ja allasti.
18. Ma annan sulle nou, et sa mo käest ostad kulda, mis tulles on läbbikatsutud, et sa woiksid rikkaks sada, ja walged rided, et sa woiksid neid ennese ümber panna, ja et so allastusse häbbi ei sa awwalikkuks, ja woia ommad silmad silma--salwiga, et sa woiksid nähha.

19. Ma nomin ja karristan neid, kedda ma armastan ; sepärrast olle wägga holas ja parranda meelt.
20. Wata, ma seisan ukse ees, ja kopputan: kui kegi minno heäle wottab kuulda ja ukse lahti tehha, selle jure tahhan ma sisse miñna, ja öhto--söma-aega temmaga süa, ja temma minnoga.
21. Kes woidab, sellele tahhan ma anda ennese omma au-järje peäle istuda, nenda kui minnage ollen woitnud, ja istnud omma Issaga temma au-järje peäl.
22. Kel körw on, se kuulgo, mis Waim koggodustele ütleb.

4. Peatük.

Taewase Issa sure au-järjest.

1. Pärrast sedda näggin ma, ja wata, üks uks olli lahti tehtud taewas, ja se essimenne heäl, mis ma otsego passuna kuulsin ennesega räkiwad, ütles: Astu seie ülles, ja ma tahhan sulle näidata, mis pärrast sedda peab sündima.
2. Ja seddamaid olin minna waimus, ja wata, üks au-järg pandi taewas, ja üks istus se järje peäl.
3. Ja se, kes istus, olli peält nähha otsego jaspine, ja sardine kiwwi, ja üks wikkerkaar olli au-järje ümber, nenda peält nähha, otsego üks Maragdi-kiwwi.
4. Ja se au-järje ümber ollid nelli kolmatkümmand au-järge; ja nende au-järgede peäl näggin ma nelli kolmatkümmand wannemat istwad, walge riettega ehhitud, ja neil ollid nende peade peäl kuld-kronid.
5. Ja sest au-järjest läksid wälja walgud ja pitksed, ja heäled, ja seitse tullist lampi põllesid au-järje ees, need on seitse Jumala waimo.
6. Ja au-järje ees olli üks klaas-merri, kristalli karwa, ja kesk au-järge, ja au-järje ümber nelli ellajat α täis silmi eest ja tagga.
7. Ja essimenne ellajas olli ühhe loukoera sarnane, ja teine ellajas olli ühhe wassika sarnane, ja kolmandal ellajal olli otsego innimesse näggo, ja neljas ellajas olli ühhe lendwa kotka sarnane.
8. Ja neil ellajattel olli iggaühhel kuus tiba ümber ja ümber, ja ollid seestpidi täis silmi, ja neil ei olnud hingamist ei ööd egga päwad, ja ütlesid: Pühha, pühha, pühha on Issand, se keigewäggewam Jummal, kes olli, ja kes on, ja kes tulleb.
9. Ja kui need ellajad au ja auustust, ja tänno wötsid anda sellele, kes au-järje peäl istub, kes ellab iggaweste iggawesseks aiaks;
10. Siis heitsid need nellikolmatkümmand wannemat mahha selle ette, kes au-järje peäl istub, ja kummardasid sedda, kes ellab iggaweste iggawesseks aiaks, ja heitsid ommad kronid au-järje ette, ja ütlesid:
11. Issand, sinna olled wäärt wötta au ja auustust, ja wägge, sest et sa olled keik asjad lonud: ja sinno tahtmisse läbbi on nemmad α , ja on lodud.

5. Peatük.

Kristus on Loukoer ja Tal, kelle kä se pitseriga kinnipandud ramat on. Tedda kidetakse ue lauloga.

1. Ja ma näggin selle parramas käes, kes au-järje peäl istus, ühhe ramato, kirjutud seest--pidi ja väljaspidi, kiñipandud seitsme pitseriga.
2. Ja ma näggin ühhe wäggewa ingli, kes sure heälega kulutas: Kes on wäärt sedda ramatut lahti tehha, ja temma pitserid lahti wötta?
3. Ja ükski ei woinud taewas, ei Ma peäl, egga Ma al sedda ramatut lahti tehha, egga senna sisse wadata.
4. Ja ma nutsin wägga, et ükski es olle wäärt leitud, kes se ramato pidi lahti teggema ja sedda luggema, ehk siñna sisse waatma.
5. Ja üks neist wannemist ütles mulle: Ärra nutta, wata, se loukoer, kes on Juda suggu-arrust, Taweti juur, on woitnud, nenda et ta woib se ramato lahti tehha, ja temma seitse pitseri lahti wötta.
6. Ja ma näggin, ja wata, kesk au-järge, ja nende ellajatte wahhel, ja kesk wannematte wahhel olli üks Tal seismas, otsekui tappetud, ja temäl olli seitse sarwe, ja seitse silma: need on Jummalale seitse waimo, mis on läkkitud keige Ma sisse.
7. Ja se tuli ja wöttis se ramato selle parramast käest, kes au-järje peäl istus.
8. Ja kui temma se ramato olli wötnud, siis heitsid need nelli ellajast, ja need nelli kolmat--kümmand wannemat se Talle ette mahha, ja iggamehhe kä ollid kandle ja kuld-kausid täis suitsetamisse rohto, se on pühha rahwa palwed.
9. Ja nemmad laulsid ühhe ue laulo, ja ütlesid: Sinna olled wäärt, et sa se ramato wöttad, ja selle pitserid lahti teed, sest et sa olled ärratappetud, ja olled omma werrega meid Jummalale ostnud, keige suggu arro, ja kele, ja rahwa ja pagganatte seast,
10. Ja olled meid teinud kunningaiks ja preestriks meie Jummalale, ja meie peame kui kunningad wallitsema Ma peäl.
11. Ja ma näggin ja kuulsin mitme ingli heäle au-järje ja nende ellajatte ja wannematte ümber--ringi, ja nende arro olli mitto kümmand tuhhat kord kümmand tuhhat, ja tuhhat kord tuhhat.
12. Ja nemmad ütlesid sure heälega: Se Tal, mis on ärratappetud, se on wäärt, et ta wöttab wägge ja rikkust, ja tarkust, ja rammo, ja auustust, ja au ja kitust.
13. Ja keik lomad, mis taewas on ja Ma peäl, ja Ma al, ja mis merres on, ja keik, mis nende sees on, kuulsin ma ütlewad: Sellele, kes au-järje peäl istub, ja Tallele olgo kitus, ja auustus ja au, ja wäggi iggaweste iggawesseks aiaks.
14. Ja need nelli ellajast ütlesid: Amen. Ja need nellikolmatkümmand wannemat heitsid mahha, ja kummardasid sedda, kes ellab iggaweste iggawesseks aiaks.

6. Peatük.

Kue pitseri lahtiteggemissest. Sega antakse teäda, missuggune järg pühha risti-koggodussel siin ilmas pididi ollema.

1. Ja ma näggin, et se Tal ühhe neist pitserist lahti wöttis, ja minna kuulsin ühhe neist neljast ellajast ütlewad kui pitkse heälega: Tulle ja wata.
2. Ja ma näggin, ja wata, üks walge hobbone, ja sel, kes temma selgas istus, olli ammo käes, ja temmale anti üks kroon, ja ta läks wälja kui ärrawoitja, ja et ta pididi woitma.
3. Ja kui ta teise pitseri lahti wöttis, siis kuulsin ma teise ellaja ütlewad: Tulle ja wata.
4. Ja üks teine tullipunnane hobbone läks wälja, ja sellele, kes temma selgas istus, anti Ma peält rahho ärrawotta, ja et nemmad teine teist pidid ärratapma: ja temmale anti üks suur moök.
5. Ja kui ta kolmanda pitseri lahti wöttis, siis kuulsin ma kolmanda ellaja ütlewad: Tulle ja wata. Ja ma näggin, ja wata, üks must hobbone, ja sel, kes temma selgas istus, olli üks waekaus kä.
6. Ja ma kuulsin ühhe heäle kesk nelja ellaja seast ütlewad: Üks moöt nisso ühhe tenari-rahha eest, ja kolm mooto odre ühhe tenari-rahha eest, ja öllile ja winale ärra te pahha.
7. Ja kui ta neljanda pitseri lahti wöttis, siis kuulsin ma neljanda ellaja heäle ütlewad: Tulle ja wata.
8. Ja ma näggin, ja wata, üks tuhkur hobbone, ja selle nimmi, kes temma selgas istus, olli surm, ja pörgo-haud käis temmaga, ja neile anti melewald selle Ma neljanda ossa ärratappa moögaga ja näljaga, ja katko surmaga, ja metsaliste läbbi, mis Ma peäl.
9. Ja kui ta wienda pitseri lahti wöttis, siis näggin ma altari al nende hinged, kes ollid ärratappetud Jummal a sanna pärrast, ja se tunnistusse pärrast, mis neil olli.
10. Ja nemmad kissendasid sure heälega ja ütlesid: Oh pühha ja tössine Issand, kui kaua ei moista sa kohhut, ja ei maksa mitte meie werd nende kätte, kes Ma peäl ellawad?
11. Ja neile anti iggaühhele pitkad walged rided, ja neile ööldi, et nemad weel pidid hingama nattokesse aia, senni kui nende kasullaste, ja nende wendade arro pididi täis sama, kedda pididi ärratappetama, nenda kui nemmadke.
12. Ja ma näggin, kui ta kuenda pitseri lahti wöttis, ja wata, suur ma-wärriseminne sündis, ja päike sai msutaks ø, kui karrune kot, ja ku sai otsego werri.
13. Ja taewa tähhed langsid Ma peäle, otse--kui wigipu ommad küpsmatta marjad mahha aiab, kui se surest tulest kõigutakse.

14. Ja taewas tagganes otsekui üks kokko--mässitud ramat, ja keik mäed ja sared nihhutati nende assemelt.
15. Ja Ma kunningad ja sured, ja rikkad, ja pealikkud ülle tuhhande, ja wäggewad, ja keik sullased, ja keik wabbat-mehhed puggesid warjule kobaste ja mäggede kaljude sisse.
16. Ja ütlesid mäggede ja kaljude wasto: Langege meie peäle, ja pange meid warjule selle palle eest, kes au-järje peäl istub, ja Talle wihha eest.
17. Sest et temma suur wihha pääw on tulnud, ja kes woib ees seista?

7. Peatük.

Jummal römustab risti-koggodust ja kannab temma eest hoolt temma kurwa põlwe sees.

1. Ja pärrast sedda näggin ma nelli ingli seiswad Ma nelja nurga peäl, need piddasid need nelli Ma tuult, et tuul ei piddand puhhuma ei Ma peäle, egga merre peäle, ja ei ühhegi pu peäle.
2. Ja ma näggin ühhe teise ingli ülestouswad päwatousmisse poolt, kelle kä olli ellawa Jummal pitser, ja ta kissendas sure heälega nende nelja ingli wasto, kellele olli antud pahha tehha male ja merrele.
3. Ja temma ütles: Äрге tehke pahha ei selle male, ei merrele, egga pudele, senniks kui meie omma Jummal sullaste otsa same pitseriga märkinud.
4. Ja minna kuulsin nende arro, kes pitseriga ollid märkitud, nelli wietkümmend tuhhat peäle saa tuhhande, kes pitseriga ollid märkitud keigest Israeli laste suggu-arrust.
5. Juda suggu-arrust kaksteistkümmend tuhhat pitseriga märkitud: Rubeni suggu-arrust kaksteistkümmend tuhhat pitseriga märkitud; Kadi suggu-arrust kaksteistkümmend tuhhat pitseriga märkitud:
6. Aseri suggu-arrust kaksteistkümmend tuhhat pitseriga märkitud: Nawtali suggu-arrust kaks--teistkümmend tuhhat pitseriga märkitud: Manasse suggu-arrust kaksteistkümmend tuhhat pitseriga märkitud:
7. Simeoni suggu-arrust kaksteistkümmend tuhhat pitseriga märkitud: Lewi suggu-arrust kaksteistkümmend tuhhat pitseriga märkitud: Isasgari suggu-arrust kaksteistkümmend tuhhat pitseriga märkitud:
8. Sabuloni suggu-arrust kaksteistkümmend tuhhat pitseriga märkitud: Josepi suggu-arrust kaksteistkümmend tuhhat pitseriga märkitud: Penjamini suggu-arrust kaksteistkümmend tuhhat pitseriga märkitud:
9. Pärrast sedda näggin ma, ja wata, suur hulk rahwast, mis ükski ei woinud üllesarwata, keikist pagganist ja suggu-arrudest, ja rahwast, ja kelist, need seisid au-järje ees, ja Talle ees, ehitud pitka walge riettega, ja palmi oksad nende käes.

10. Ja kissendasid sure heälega, ja ütlesid: Önnistus tulleb meie Jummal käest, kes au-järje peäl istub, ja selle Talle käest.
11. Ja keik inglid seisid se au-järje, ja nende wannematte ja nelja ellaja ümberringi, ja heitsid au-järje ette omma silmili mahha, ja kummardasid Jummalat,
12. Ja ütlesid: Amen, kitus ja au ja tarkus, ja tänno, ja auustus ja wäggi ja ramõ olgo meie Jummalale iggaweste iggawesseks aiaks, amen.
13. Ja üks neist wañemist kostis, ja ütles minno wasto: Kes on needsinnatsed, kes walge pitka riettega ehhitud, ja kust on nemmad tulnud?
14. Ja ma ütlesin temmale: Issand, sinna tead; ja temma ütles mo wasto: Needsinnatsed on, kes tullewad surest willetsussest, ja on ommad pitkad rided pesnud, ja on ommad pitkad rided walgeks teinud Talle werres.
15. Sepärrast on nemmad Jumala au-järje ees, ja teniwad tedda ööd ja päwad temma templis, ja kes au-järje peäl istub, wöttab nende ülle warjada.
16. Neil ei pea ennam nälga egga janno eñam ollema; ei peage nende peäle langema päike, egga mingisuggust pallawat.
17. Sest se Tal, mis kesk au-järge on, peab kui karjane neid hoidma, ja neid juhhatama ellawatte wee-hallikatte jure õ, ja Jumal wöttab keik silma-pissarad nende silmist õõ ärrapühkida.

8. Peatük.

Seitsmes pitserimärk woetakse lahti, ja mis siis pärrast on sündinud.

1. Ja kui ta seitsme pitseri lahti wöttis, sai waikne assi taewas liggi pool tundi.
2. Siis näggin ma need seitse ingli, kes Jummal ees seisid, ja neile anti seitse passunat.
3. Ja üks teine ingel tuli, ja seisis altari jures, ja temmal olli üks kuld-suitsetamise pan; ja temmale anti palju suitsetamise rohto, et ta pididi andma keige pühha rahwa palwette tarwis kuld-altari peale, mis au-järje ees olli.
4. Ja suitsetamise rohho suits nende pühha rahwa palwettega tousis ülles selle ingli käest Jummal ette.
5. Ja se ingel wöttis suitsetamise pañno, ja täitis sedda altari tullest, ja heitis sedda Ma peäle: ja siis sündisid heäled, ja pitksed, ja walgud, ja ma-wärriseminne.
6. Ja need seitse ingli, kennel need seitse passunat ollid, walmistasid ennast, et nemmad pididid passunat aiama.
7. Ja essimenne ingel aias passunat, ja rahhe sai ja tuli werrega seggatud, ja heideti Ma peäle, ja kolmas ossa puid põlles ärra, ja keik haljas rohhi põlles ärra.

8. Ja teine ingel aias passunat, ja otsego üks suur mäggi, mis tullest põlles, heideti merresse, ja kolmas ossa merrest sai werreks.
9. Ja kolmas loomade ossa, mis merres hinges on, surri ärra, ja kolmas laewade ossa sai hukka.
10. Ja kolmas ingel aias passunat, ja üks suur täht, mis põlles otsekui lamp, langes taewast mahha, ja langes jõggede kolmandama ossa peäle, ja wee-hallikatte peäle.
11. Ja selle tähhe nimmi hütakse koi-rohhuks, ja wee kolmas ossa sai koi-rohhuks, ja palju inimessi surri sest weest, et se olli wihhaks sanud.
12. Ja neljas ingel aias passunat, ja siis lödi kolmas päikesse ossa, ja kolmas ku ossa, ja kolmas tähtede ossa, nenda et nende kolmas ossa pididi pimmedaks minnema, ja päwa kolmas ossa ei pidand paistma, ja ö nisammoti.
13. Ja ma näggin ja kuulsin ühhe ingli, kes lendis kesk läbbi taewast, ja ütles sure heäle: Hädda, hädda, hädda neile, kes Ma peäl ellawad, nende kolme ingli teiste passuna heälte pärrast, kes weel peawad passunat aiama.

9. Peatük.

Se wies ja kues ingel aiawad passunad, ja mis Joannes siis pärrast näinud.

1. Ja wies ingel aias passunat, ja ma näggin ühhe tähhe taewast mahhalangewad Ma peäle, ja temale anti süggawusse α kaewo wötti.
2. Ja ta teggi süggawusse kaewo lahti, ja sest kaewust tousis suits ülles otsekui sure ahjo suits, ja päike ja taewa allune koht sai pimmedaks sest kaewo suitsust.
3. Ja sest suitsust tullid tirtsud wälja Ma peäle, ja neile anti melewald, nenda kui korpionidel Ma peäl melewald on.
4. Ja neile ööldi, et nemmad ei pidand pahha teggema ei ma-rohhule, egga sellele, mis ial haljas on, egga ühhegi pule; kui agga neile inimestele üksi, kellel ei olle Jumala pitseri-märki omma otsade ees.
5. Ja neile anti melewald, et nemmad neid ei pidand tapma, waid et nemmad neid pidid pinama wiis kuud; ja nende pinamine on otsekui korpioni pinamine, kui ta inimest on lõnud.
6. Ja neil päiwil wötwad inimesed surma otsida, ja ei leia sedda mitte, ja püüdwad ärra--surra, ja surm peab neist ärrapöggema.
7. Ja nende tirtsude näggo on hooste sarnane, mis sõtta on walmistud, ja nende peade peäl on kulla sarnatsed kronid, ja nende palled otsekui inimeste palled.
8. Ja neil olli juuksed, otsego naeste juuksed, ja nende hambad ollid otsego loukoerte hambad.

9. Ja neil olli rinna-rieded, otsego raud-rieded, ja nende tibade kahhiseminne olli otsego wankritte kärrin, kui palju hobbosid sõtta jookswad.
10. Ja neil ollid sawwad, otsekui korpionidel, ja nende sabbade otsas ollid astlad, ja nende melewald olli wiis kuud innimestele pahha teha.
11. Ja nende ende ülle olli kunningas se süggawusse ingel: temma nimmi on Ebrea-kele Abaddon, ja Kreka-kele on temma nimmi Apollüon.
12. Üks hädda on ärra läinud, wata, kaks hädda tulleswad weel pärrast sedda.
13. Ja kues, ingel aias passunat, ja minna kuulsin heält selle kuld-altari neljast nurgast, mis Jummalal ees on.
14. Se ütles kuendama inglile, kelle kä passun olli: Peästa lahti need nelli ingli, kes seutud on seäl sure Wratti jõe äres.
15. Ja need nelli ingli peästeti lahti, kes walmis ollid tunniks ja päwaks, ja kuuks ja aastaks, et nemmad kolmanda ossa innimessi piddid tapma.
16. Ja se hobbos wäe arro olli kakskümmend tuhat kord tuhat kord, ja ma kuulsin nende arro.
17. Ja nenda näggin ma need hobbosed näo sees, ja neid, kes nende selgas istsid, ja neil ollid tullised, ja sinnised ja weewli karwa raudrieded, ja nende hooste Pead ollid otsekui loukoerte Pead, ja nende suust käis wälja tulli, ja suits ja wewel.
18. Neist kolmest tappeti kolmas ossa innimessi sest tullest, ja suitsust ja weewlist, mis nende sutest wälja tulli.
19. Sest keik nende wäggi on nende suus: sest nende sawwad on maddude sarnatsed, ja neil on Pead, ja nendega tewad nemmad pahha.
20. Agga neid teised innimessed, kes ei olle ärratappetud keige sesinnatse nuhtlusse sees, ei pöörnud siiski mitte omma kätte teggudest, et nemmad ei olleks kummardanud kurje waimusid, ja kuld- ja hõbbe- ja wask- ja kiwwi- ja pu-jummalaid, kes ei woi nähha egga kuulda egga kõndida.
21. Ja nemmad ei pöörnud keigest ommast tapmisest egga ommast noidussest, ei ommast hora ellust, egga ommast wargustest.

10. Peatük.

Joannes sööb ühhe ramatokesse ärra, mis suus maggus, ja köhtus wihha olli.

1. Ja ma näggin ühhe teise wäggewa ingli taewast mahhatulleswad, se olli pilwega ehitud, ja wikkerkaar olli ülle temma Pea, ja temma palle otsego päike, ja temma jallad otsego tulle--sambad.
2. Ja temma käes olli üks lahtitehtud ramatoke, ja ta panni omma parrema jalla merre peäle, ja pahhema Ma peäle.
3. Ja ta kissendas sure heäleaga, otsekui lou--koer rögib, ja kui ta sai kissendanud, siis rääksid need seitse pitkist ommad heäled.

4. Ja kui need seitse pitkist ommad heäled said rākinud, tahtsin ma kirjutada: ja ma kuulsin ühhe peäle taewast mulle ütlewad: Panne pitseriga kinni, mis need seitse pitkist on rākinud, ja ärra kirjota sedda mitte.
5. Ja se ingel, kedda ma nāggin seiswad merre ja Ma peäl, töstis omma kät ülles taewa pole,
6. Ja wandus selle jures, kes ellab iggaweste iggawesseks aiaks, kes on lonud taewast, ja mis seäl sees, ja maad, ja mis seäl sees, ja merd, ja mis seäl sees, et ei pea teps aega ollema;
7. Waid seitsme ingli heäle päiwil, kui ta wöttab passunat aiada, siis peab Jummalalla sallaja-assi otsa sama, nenda kui ta on se röömsa sannume kulutanud prohwetidele, omma sullastele.
8. Ja se heäl, mis ma taewast kuulsin, rākis jälle minnoga ja ütles: Minne, wötta se ramatoke, mis lahti tehtud on selle ingli käes, kes merre peäl ja Ma peäl seisab.
9. Ja ma läksin se ingli jure, ja ütlesin temmale: Anna mulle se ramatoke; ja ta ütles mo wasto: Wötta ja sö sedda ärra, ja se peab so köhtus wihha, agga so suus maggus ollema kui messi.
10. Ja ma wötsin sedda ramatokest ingli käest, ja söin sedda ärra, ja se olli minno suus maggus otsego messi, ja kui ma sedda sain sönud, olli se wihha mo köhtus:
11. Ja ta ütles mulle: Sa pead jälle prohwetil wisil rākima mitme rahwale, ja pagganale, ja mitme kelele ja kuningale.

11. Peatük.

Jummalalla kodda moödetakse. Kahhest tunnistajast, nende ammetist, ja põlwest.

1. Ja mulle anti üks pilliroog ühhe keppi sarnane, ja se ingel seisis ja ütles: Touse ülles, ja moöda Jummalalla kodda ja altari ja neid, kes seäl sees Jummalat kummardawad.
2. Ja se oue, mis Jummalalla koia ees on, jätta mahha, ja ärra moöda sedda mitte, sest et se pagganattele on antud, ja nemmad wötwad sedda pühha liñna jalgega ärrasötkuda kaks kuud wietkümmend.
3. Ja ma tahhan omma kahhe tunnistajale anda melewalda, et nemmad peawad prohwetil wisil rākima tuhhat kaks sadda ja kuuskümmend päwa, kottirided selgas.
4. Needsinnatsed on need kaks ölli-puud, ja kaks küünlajalga, mis selle Ma-jummalalla ees seiswad.
5. Ja kui kegi neile tahhab pahha tehha, siis tulleb tulli nende suust wälja, ja sööb nende waenlased ärra, ja kui kegi neile tahhab pahha tehha, tedda peab nenda ärratappetama.

6. Neil on melewald taewast kinnipanna, et nende prohveti-kulutamisse päiwi wihma ei pea saddama, ja neil on melewald wette ülle, neid werreks muta α, ja maad lüa keige nuhtlussega, nimittokord, kui nemmad ial tahtwad.
7. Ja kui nemmad omma tunnistust sawad lõppetanud, siis wõttab se metsalinne, mis süggawussest ülestouseb, nendega söddida, ja neid ärrawoita, ja neid ärratappa.
8. Ja nende kehhad on maas selle sure liña ulitsa peäl, mis waimolikkult hütakse Sodomaks ja Egiptusseks, kus ka meie Issand on risti lödud.
9. Ja monningad rahwa, ja suggu-arrude, ja keelte ja pagganatte seast näwad nende kehhad kolm ja ühhe pole päwa, ja ei lasse nende kehhasid mitte haudade sisse panna.
10. Ja need, kes Ma peäl ellawad, wötwad nende pärrast röömsad olla, ja ennast wägga römustada, et teine teisele andid läkkitada, sest et needsinnatsed kaks prohveti neid waewasid, kes Ma peäl ellawad.
11. Ja pärrast neid kolm ja üht poolt päwa läks ello Waim Jummalast nende sisse, ja nemmad seisid püsti omma jalge peäl, ja suur kartus langes nende peäle, kes neid näggid.
12. Ja nemmad kuulsid ühhe sure heäle taewast, se ütles neile: Tulge tenna ülles; ja nemmad läksid ülles taewa pilwes, ja nende waenlased näggid neid.
13. Ja sel tunnil sündis suur ma-wärriseminne, ja kümnes liña ossa langes mahha, ja ses ma-wärrisemisses tappeti seitse tuhat innimeste nimmet, ja need teised hakkasid wägga kartma, ja andsid taewa Jummalale au.
14. Teine hädda on ärraläinud, wata, kolmas hädda tulleb pea.
15. Ja seitsmes ingel aias passunat, ja sured heäled sündsid taewas, need ütlesid: Ma-ilma kunningrigid on meie Issanda, ja temä Kristusse pärrast sanud, ja temma peab kui kunningas wallitsema iggaweste iggawesseks aiaks.
16. Ja need nelli wannemat kolmatkümmed, kes Jummalale ees omma au-järgede peäl istusid, heitsid endid silmili mahha, ja kummardasid Jummalat,
17. Ja ütlesid: Meie tänname sind, Issand keigewäggewam Jummal, kes olled, ja kes ollid, ja kes tulled, et sa omma sure wäe olled kätte wötnud, ja kui kunningas wallitsenud.
18. Ja pagganad on wihhaseks sanud, ja sinno wihha on tulnud, ja surnutte aeg, et nende peäle peab kohhut moistetama, ja et sa palka annad prohwetidele omma sullastele, ja pühhadele, ja neile, kes sinno nimme kartwad, pissokestele ja suurtele, ja et sa neid ärrarikkud, kes sedda maad ärrarikkuwad.
19. Ja Jummalale tempel taewas tehti lahti, ja temma seädusse laikas nähti temma templis, ja siis sündisid walgud ja heäled, ja pitksed, ja ma-wärriseminne ja suur rahhe.

12. Peatük.

Neljas näggo risti-koggodusse woitlemisest, ja et temma ärrawoidab kurrati ja temma seltsi.(Epistel Mihkli päwal.

1. Ja üks suur täht nähti taewas: üks naene olli ehhitud päikessega, ja ku temma jalge al, ja temma Peas kroon kahhestteistkümnest tähhest.
2. Ja ta olli käima peäl, ja kissendas lapse waewas, ja temmal olli suur wallo, kui ta pididi lapse sama.
3. Ja üks teine täht nähti taewas, ja wata, üks suur tulleskarwa lendaw maddo, sel olli seitse Pead, ja kümme sarwe, ja temma peade peäl seitse kuninglikko pea-ehtet.
4. Ja temma sabba tombas kolmanda ossa taewa tähtä, ja wiskas neid Ma peäle, ja se lendaw maddo seisis selle naese ees, kes lapse pididi sama, et ta, kui ta saaks lapse sanud, temma lapse pididi ärrasöma.
5. Ja temma sai ühhe poeglapse, kes kui üks karjane keik pagganad raudkeppiga peab hoidma, ja temma laps kisti Jummal ja temma au-järje jure.
6. Ja se naene pöggenes kõrbe, kussa temmale asset olli walmistud Jummalast, et tedda seäl pididi toidetama tuhat kaks sadda kuuskümmend päwa.
7. Ja södda tousis taewas: Mikael ja temma inglid söddisid lendwa mao wasto, ja se lendaw maddo söddis ja temma inglid.
8. Ja nemmad ei saand woimust, ja nende asset ei leitud mitte ennam taewast.
9. Ja se suur lendaw maddo heideti wälja, se wanna maddo, kedda hütakse kurratiks ja sadanaks, kes keik ilma-maad ärraeksitab, tedda heideti Ma peäle, ja temma inglid heideti mahha temmaga.
10. Ja minna kuulsin sure heäle, se ütles taewas: Nüüd on önnistus ja wäggi ja kuningriik meie Jummal, ja melewald temä KRISTUSSE pärrast sanud, sest et mahhaheidetud on meie wendade peälekaebaja, kes nende peäle kaebab meie Jummal ees ööd ja päwad.
11. Ja needsamä on tedda ärrawoitnud Talle werre pärrast, ja omma tunnistusse sanna pärrast, ja ei olle omma ello mitte armastanud surmani.
12. Sepärrast olge wägga röömsad, taewad, ja teie, kes nende sees ellate.) Hädda neile, kes elawad Ma ja merre peäl, sest et kurrat teie jure mahhatulnud, ja temmal on suur wihha, sest ta teab, et temmal pissut aega on.
13. Ja kui se lendaw maddo näggi, et ta Ma peäle olli heidetud, kiusas temma sedda naest kowwaste takka, kes poeglapse olli ilmale tonud.
14. Ja selle naesele anti kaks sure kotka tiba, et ta pididi lendma kõrbe omma

paika mao silma eest ärra, kus tedda toidetakse ühhe aia, ja kaks aega, ja pole aega.

15. Ja se maddo aias se naese järrele ommast suust wet otsekui jõggi, et ta tedda otsekui jõe--wooga pididi ärrawima.

16. Agga Ma aitas sedda naest, ja Ma teggi omma suud lahti, ja nelas sedda jõgge ärra, mis lendaw maddo ommast suust wäljaaias.

17. Ja se lendaw maddo sai wihhaseks se naese peäle, ja läks söddima nendega, kes temma suggust üllejäänud, kes Jummalä kässosannad peawad, ja keñel Jesusse Kristusse tuñistus x on.

18. Ja mind pandi seisma merre liwa peäle.

13. Peatük.

Sest seitsme peaga Metsalissest. Selle teise metsalisse teotamisest ja eksitamisest.

1. Ja minna näggin ühhe metsalisse merrest üllesastuwad, sel olli seitse Pead ja kümme sarwe, ja temma sarwede peäl kümme kuninglikko pea-ehtet, ja temma peade peäl teotamisse nimmi.

2. Ja se metsalinne, mis ma näggin, olli ühhe pardri metsalisse sarnane, ja temma jallad otsego karro jallad, ja temma su otsego loukoera su, ja se lendaw maddo andis temmale omã wägge ja au-järje ja sure melewalla.

3. Ja ma näggin ühhe temma peadest, otsego olleks temmale surma-haaw olnud, ja temma surma-haaw parranes ärra, ja keik se ma-ilm panni sedda immeks, ja käis se metsalisse järrel.

4. Ja nemmad kummardasid sedda lendwa maddo, kes metsalissele melewalda olli annud, ja kummardasid sedda metsalist ja ütlesid: Kes on se metsalisse sarnane, kes woib temma wasto söddida?

5. Ja temmale anti üks su, mis sured asjad ja teotamisse sannad räkis, ja temmale anti mele--walda söddida kaks kuud wietkümmand.

6. Ja ta teggi omma su lahti teotamisseks Jummalä wasto, ja wöttis temma nimẽ teotada, ja temma telki, ja need, kes taewas ellawad.

7. Ja temmale anti söddida pühhadega ja neid ärrawoita: ja temmale anti melewalda keige suggu-arro ja kele ja paggana rahwa ülle.

8. Ja tedda wötwad kummardada keik, kes Ma peäl ellawad, kelle nimmed ei olle kirjutud selle ma-ilma algmisest ärratappetud Talle ello-ramatusse.

9. Kui kellelgi körw on, se kuulgo.

10. Kui kegi wangid kokko aiab, se peab isse wangi minnema: kui kegi moögaga tappab, seddasamã peab moögaga tappetama. Siin on pühhade kannatus ja usk.

11. Ja minna näggin ühhe teise metsalisse Ma seest üllesastuwad, ja temmal olli kaks sarwe otsekui tallel, ja räkis kui lendaw maddo.
12. Ja ta teeb keige selle essimesse metsalisse melewalla järrele temma nähhes, ja teeb, et Ma, ja need, kes seäl peäl ellawad, peawad essimest metsalist kumardama, kelle surma haaw olli parranenud.
13. Ja teeb suri imme tähtä, nenda et temma ka teeb tuld taewast mahhalangema Ma peäle innimeste nähhes,
14. Ja eksitab neid, kes Ma peäl ellawad nende imme tähtede pärrast, mis temmale on antud tehha se essimesse metsalisse nähhes, ja kässib neid, kes Ma peäl ellawad, ühhe kuio tehha selle metsalissele, kellel se moöga haaw on, ja olli ellusse jänud.
15. Ja temmale anti melewalda selle metsalisse kuiule waimo anda, et ka metsalisse kuio pididi räkima ja teggema, et neid, kes ial ei wötnud sedda metsalisse kuio kummardada, pididi ärratappetama.
16. Ja ta teeb, et keik, pissokessed ja sured, ni hästi rikkad kui waesed, ni hästi wabbat rahwas kui sullased wötwad ühhe märgi omma parrama käe peäle, ja omma otsa ette.
17. Ja et ükski ei woi osta egga müa, kui agga se, kel se märk, ehk se metsalisse nimē, ehk temma nimme arro on.
18. Siin on tarkus. Kel moistus on, se arwago ärra selle metsalisse arro; sest se on innimesse arro, ja temma arro on kuus sadda ja kuus seitsmetkümmend.

14. Peatük.

Se Tal Kristus omma seltsiga Sioni mäe peäl. Kristust näikse terrawa sirbiga pilwes.

1. Ja ma näggin, ja wata, üks Tal seisis Sioni mäe peäl, ja temmaga nelli wietkümmend tuhhat peäle saa tuhhande, kel olli temma Issa nimmi nende otsa kirjutud.
2. Ja ma kuulsin ühhe heäle taewast otsego palju wette kohhiseminne, ja kui sure pitkse mürriseminne, ja ma kuulsin kandle-löjatte heäle, kes ommad kandlid löid.
3. Ja nemmad laulsid otsego ühhe ue laulo se au-järje ees, ja nende nelja ellaja, ja nende wannematte ees, ja ükski ei woinud sedda laulo öppida, kui agga need nelli wietkümmend tuhhat peäle saa tuhhande, kes Ma peält on ärra--ostetud.
4. Needsinnatsed on, kes ennast naestega ep olle rojaseks teinud; sest nemmad on neitsid; needsinnatsed on, kes Talle järrel käiwad, kuhho ta ial lähhäb; needsinnatsed on innimeste seast ärraostetud kui essimessed annid Jummalale ja Tallele.

5. Ja nende suust ei olle kawwalust leitud, sest nemmad on ilmawiggata Jumala au-järje ees.
6. Ja ma näggin ühhe teise ingli kesk taewast lendwad, sel olli iggawenne ewangelium, et ta sedda pididi kulutama neile, kes Ma peäl ellawad, ja keikile pagganattele ja suggu-arrule, ja kelele ja rahwale.
7. Ja ta ütles sure heälega: Kartke Jummalat, ja andke temmale au, sest et temma kohto tund on tulnud, ja kummardage sedda, kes on teinud taewast, ja maad, ja merd, ja wee-hallikad.
8. Ja teine ingel käis järrel ja ütles: Langenud on, langenud on Pabilon se suur lin, sest et ta omma soja teggewa hora winaga keik pagganad on jootnud.
9. Ja kolmas ingel käis nende järrel, ja ütles sure heälega: Kui kegi sedda metsalist ja temma kuio kummardab, ja wöttab temma märgi omma otsa ette omma käe peäle;
10. Sesamma peab ka Jummalat kange soja teggewast winast joma, mis seggamatta on wallatud temma wihha karrika sisse, ja tedda peab tulle ja weewli sees waewatama pühha inglide ja Talle ees.
11. Ja nende wallo suits touseb ülles iggaweste iggawesseks aiaks: ja neil ei olle hingamist ööd ja päwad, kes sedda metsalist ja temma kuio kummardawad, ja kui kegi temma nimme märgi wasto wöttab.
12. Siin on pühha kannatus: siin on need, kes Jummalat kässosannad ja Jesusse usko peawad.
13. Ja minna kuulsin ühhe heäle taewast, se ütles mulle: Kirjota, önsad on need surnud, kes Issandas surewad sest aiast; töest, ütleb se Waim, et nemmad peawad hingama ommast waewast, ja nende teud käiwad ka nende järrel.
14. Ja ma näggin, ja wata, üks walge pilw, ja se, kes pilwe peäl istus, olli innimesse Poia sarnane, ja temmal olli ommas peas kuld--kroon ja ommas käes terraw sirp.
15. Ja üks teine ingel tulli templist wälja, ja kissendas sure heälega selle wasto, kes pilwe peäl istus: Hakka omma sirbiga, ja leika, sest et leikamise tund on sulle tulnud, sest et ma--willi on walmis sanud.
16. Ja kes pilwe peäl istus, se pistis omma sirbi Ma peäle, ja maad leikati ärra.
17. Ja üks teine ingel tulli wälja templist, mis taewas on, ja temmalgi olli terraw sirp.
18. Ja üks teine ingel tulli altarist wälja, ja temmal olli melewald tulle üle, ja hüdis sure kissendamissega selle wasto, kel se terraw sirp olli, ja ütles: Hakka omma terrawa sirbiga, ja leika mahha selle Ma winamäe marjade warred, sest et selle kobbarad on küpsed.
19. Ja se ingel pistis omma sirbi mahha, ja leikas Ma winamäe ärra, ja wiskas need marjad Jummalat kange wihha sure surro--törre sisse.

20. Ja se surro-törs sötkuti liña wärrawa tagga, ja se werri tulli törrest wälja hooste waljastest sadik tuhhat ja kuus sadda waggo maad.

15. Peatük.

Wies näggo neist seitsmest wiimsest nuhtlussest. Usklikkude kitusse laul.

1. Ja ma näggin teise sure ja immelikko tähhe taewas, seitse ingli, nende käes ollid need seitse wimist nuhtlust, sest et nendega Jummal kange wihha on lõppetud.
2. Ja ma näggin otsego klaas-merd tullega seggatud, ja neid, kes woimust said selle metsalisse peäle ja temma kuio peäle, ja temma märgi peäle, ja temma nimme arro peäle, need seisid se klaas-merre äres, ja Jummal kandlel ollid nende käes.
3. Ja nemmad laulsid Jummal sullase Mosesse laulo, ja Talle laulo ja ütlesid: Sured ja immelikud on sinno teud, Issand Jummal sa keigewäggewam; öiged ja tössised on siño teed, sa pühjade kunningas.
4. Kes peaks mitte sind kartma, Issand, ja sinno nimme auustama, sest et sa üksi pühha olled, sest et keik pagganad æ tullewad ja kumãrdawad sinno ees, sest et so öiged kohtomoistmissed on awwalikkuks sanud.
5. Ja pärrast sedda näggin ma, ja wata, se tunnistusse-telgi tempel taewas tehti lahti.
6. Ja need seitse ingli, kelle käes need seitse nuhtlust olli, tullid templist wälja, ehhitud puhta ja hiilgawa linnase ridega, ja nende rindade al ollid kuld-wööd seutud.
7. Ja üks neist neljast ellajast andis neile seitsme inglile seitse kuld-kausi täis Jummal kanget wihha, kes ellab iggaweste iggawesseks aiaks.
8. Ja se templi sai täis suitso Jumãla auust, ja temma wäest, ja ükski ei woinud sisse miña siña templisse, ennego nende seitsme ingli seitse nuhtlust said lõppetud.

16. Peatük.

Jummal wihha wallatakse kausist wälja neist seitsmest inglist.

1. Ja ma kuulsin sure heäle templist, se ütles neile seitsme inglile: Minge ja wallage wälja need Jummal kange wihha kausid Ma peäle.
2. Ja se essimenne läks ärra, ja wallas omã kausi wälja Ma peäle, ja üks kurri ja tigge paise sai nende innimeste külge, kennel metsalisse märk olli, ja kes temma kuio kummardasid.

3. Ja teine ingel wallas omma kausi wälja merresse, ja se sai otsego ühhe surno werreks, ja igga ellaw hing surri ärra merresse.
4. Ja kolmas ingel wallas omma kausi wälja jöggede ja wee-hallikatte sisse, ja nemmad said werreks.
5. Ja ma kuulsin selle wee ingli ütlewad: Öige olled sa, Issand, kes sa olled, ja kes sa ollid, ja se pühha, sest et sa sedda kohhut olled moistnud.
6. Sest et nemmad pühjade ja prohwetide werd ärrawallanud, siis olled sa ka werd neile jua annud; sest nemmad on sedda wäärt.
7. Ja ma kuulsin altarist ühhe teise ütlewad: Töest Issand Jummal, sa keigewäggewam, sinno kohtud on tössised ja öiged.
8. Ja neljas ingel wallas wälja omma kausi päikesse peäle: ja temmale anti tullega körwetada innimessed.
9. Ja innimessed körwetati surest pallawast, ja teotasid Jummal nimme, kel melewald on nendesinnaste nuhtluste ülle, ja ei parrandanud mitte meelt, et nemmad temmale piddid au andma.
10. Ja wies ingel wallas wälja omma kausi metsalisse au-järje peäle, ja temma kuningriik sai pimmedaks, ja nemmad nerrisid ommad keled wallo pärrast.
11. Ja teotasid taewa Jummalat keige om̃a wallo ja omma paisede pärrast, ja ei pöörnud mitte ommast teggudest.
12. Ja kues ingel wallas wälja omma kausi se sure Wratti jõe peäle, ja temma wessi kuiwis ärra, et nende kuningatte te päwa-tousmisse poolt pididi walmistadama.
13. Ja minna näggin, et lendwa mao suust, ja metsalisse suust, ja se walle-prohweti suust kolm rojast waimo otsego konnad wälja tullid.
14. Sest nemmad on kurja waimude waimud, kes immetähtesid tewad, kes wälja lähhawad Ma ja keige ma-ilma kuningatte jure, neid seks keigewäggewama Jummal sureks päwaks sötta kogguma.
15. Wata, ma tullen kui warras ; önnis on se, kes walwab, ja hoiab ommad rided, et temma ei käi allasti, ja et temma häbbi ei sa nähtud.
16. Ja temma on neid kokkokoggunud ühte paika, mis Ebrea-kele Armageddoniks hütakse.
17. Ja seitsmes ingel wallas omma kausi wälja tule kätte, ja suur heäl tuli wälja taewa templist au-järje peält, se ütles: Se on sündinud.
18. Ja heäled, ja pitkse mürrisemissed, ja walgud sündisid, ja suur ma-wärriseminne sündis, mähhärdust ei olle olnud, sitast kui innimessed Ma peäle sanud, sähhärdunne üpris suur ma--wärriseminne olli se.
19. Ja se suur lin lödi kolmeks ossaks, ja pagganatte liñnad langsid, ja sedda suurt Pabilonit mälletati Jummal ees, et ta omma sure kange wihha wina karrikast temmale pididi andma.
20. Ja keik sared pöggenesid, ja mäggesid ei olle leitud.

21. Ja suur rahhe ni raske kui üks talent tuli taewast mahha innimeste peäle, ja need innimessed teotasid Jummalat se rahhe nuhtlusse pärrast, sest temma nuhtlus olli wägga suur.

17. Peatük.

Se kues näggo. Kristusse wastase ehk waenlase riik. Tedda nimmetakse horaks, sest et se wastane hora sarnane on.

1. Ja üks neist seitsmest inglist, kel need seitse kausi on, tuli ja räkis minnoga, ja ütles mulle: Tulle, ma tahhan sulle se sure hora nuhtlust näidata, kes nende paljo wee peäl istub.
2. Kellega Ma kuningad on hora-tööd teinud, ja need, kes Ma peäl ellawad, on temma hora-ello winast joobnuks sanud.
3. Ja temma wiis mind waimus ärra kõrbe; ja ma näggin ühhe naese, kes istus werre-punnase metsalisse selgas, täis teotamisse nimmesid, ja temmal olli seitse Pead, ja kümme sarwe.
4. Ja se naene olli ehhitud purpuri punnase ja walwaka-punnase ridega, ja kullatud kullaga ja kalli kiwwiga, ja perlidega, ja temmal olli kuld-karrikas ommas käes, täis hirmsaid asjo ja omma hora-ello rojust.
5. Ja temma otsa olli üks nimmi kirjutud: Sallaja-assi, se suur Pabilon horade ja keige hirmsade asjade emma Ma peäl.
6. Ja ma näggin se naese jonud ollewad pühhade werrest, ja Jesusse tunnistajatte werrest, ja ma pannin üpris wägga immeks, kui ma tedda näggin.
7. Ja se ingel ütles mulle: Mikspärrast panned sa sedda immeks? Ma tahhan sulle öölda sedda sallaja-asja sest naesest ja metsalissest, kes sedda naest kannab, ja kennel seitse Pead on, ja kümme sarwe.
8. Se metsalinne, mis sa olled näinud, olli ja ei olle mitte, ja peab süggawussest ülestousma ja hukatusse sisse minnema, ja need, kes Ma peäl ellawad, (kelle nimmed ei olle kirjutud ello--ramatusse ma-ilma assutamissest) wötwad immeks panna, kui nemmad näwad sedda metsalist, kes olli, ja ep olle mitte, ehk temma kül on.
9. Ja siin on se moistus, kel tarkus on. Need seitse Pead α on seitse mägge, kus peäl se naene istub.
10. Ja seitse kuningast on; wiis on langenud; ja se üks on, ja se teine ei olle weel tulnud, ja kui ta saab tulnud, siis peab temma nattokesseks aiaks jäma.
11. Ja se metsalinne, mis olli, ja ep olle mitte, ja sesamma on se kahheksas, ja on nende seitsme seast, ja lähhäb hukatusse sisse.
12. Ja need kümme sarwe, mis sa näggid, on kümme kuningast, kes ei olle weel kuningriiki sanud, agga nemmad sawad melewalda kui kuningad ühheks tunniks metsalissega.

13. Neil on üks nou, ja andwad omma wägge ja melewalda metsalisse kätte.
14. Need wötwad söddida Tallega, ja se Tal peab neid ärrawoitma, sest et temma on issandatte Issand, ja kunningatte kunningas, ja need, kes temmaga on, need kutsutud ja ärra--wallitsetud ja ustawad.
15. Ja temma ütles mulle: Se wessi, mis sa näggid, kussa se hoor istub, on rahwas, ja hulk rahwast, ja pagganad ja keled.
16. Ja need kümme sarwe, mis sa näggid metsalisse peas, need wötwad sedda hora wihkada ja tedda pupaljaks ja allaste tehha, ja söwad temma lihhad, ja põlletawad tedda ärra tullega.
17. Sest Jummal on nende süddamesse annud, et nemmad peawad temma nou järrele teggema, ja üht nou piddama, ja omma kunningriiki metsalisse kätte andma, kunni Jumala sannad sawad lõppetud.
18. Ja se naene, kedda sa näggid, on se suur lin, kennel on se kunningriik Ma kunningatte ülle.

18. Peatük.

Kristusse wastase, kunningrigi langmisest ja nuhtlussest.

1. Ja pärrast sedda näggin ma ühhe ingli taewast mahhatullewad, sel olli suur mele--wald, ja Ma walgustati temma auust.
2. Ja ta kissendas wahwast sure hälega, ja ütles: Langenud on, langenud on suur Pabilon, ja on kurja waimude ello-assemeks sanud, ja keige rojaste waimude wangitorniks, ja keige rojaste lindude, mis iggaüks wihkab, wangi--torniks.
3. Sest et temma omma horusse kange wihhawinaga keik pagganad on jootnud, ja Ma kunningad on temmaga hora-tööd teinud, ja Ma kaup-mehhed on temma liast kullutamissest rikkaks sanud.
4. Ja ma kuulsin ühhe teise heäle taewast, se ütles: Minge temmast wälja, mo rahwas, et teie mitte ei sa ossa temma pattudest, ja et teie ei sa middagi temma nuhtlustest.
5. Sest temma pattud on taewast sadik tulnud, ja Jummal on temma üllekohtused teud mele tulletanud.
6. Makske temma kätte, nenda kui ta teie kätte on maksnud, ja tassuge temma kätte kahhe wörra temã teggude järrele: sedda karrikast, mis ta täide wallanud, wallage temmale kahhewörra.
7. Ni palju kui ta isseennast on auustanud, ja liga himmude peäle kullutanud, seddawörra tehke temmale pina ja kurwastust, sest et ta ommas süddames ütleb: Ma istun kui kunninga emmand, ja ep olle lesk, ja ei sa polegi kurwastust nähha.

8. Sepärrast peawad temma nuhtlussed ühhel päwal tulles, surm, ja kurwastus, ja nälg, ja tedda peab tullega ärrapölletadama, sest et Jummal Issand wäggew on, kes temma peäle kohhut moistab.
9. Ja tedda nutwad ja kaebawad takka need Ma kunningad, kes temmaga hora-tööd teinud ja lias himmus ellanud, kui nemmad temma põllemisse suitso näwad.
10. Ja seiswad kaugelt temma pina hirmo pärrast, ja ütlewad: Hädda! hädda! Pabilon sinna suur lin, sa wäggew lin, sest et ühhel tunnil so kohhus on tulnud.
11. Ja need Ma kaupmehhed nutwad ja leinawad temma pärrast, sest et nende kaupa ükski enam ei osta,
12. Ei kulda egga hõbbekat, ei kallist kiwwi egga perli, ei kallist linnast riet egga purpuri, ei sidi egga walwaka punnast kallewi kaupa, egga mingisuggust hea haisoga puud, ei mingisuggust Elewanti luist tehtud riista, egga mingisuggust kallimast puust tehtud astja, ei wassest, ei rauast egga marmori-kiwwist tehtud riista.
13. Ei kaneli egga suitsetamisse rohto, ei salwi egga wiroki, ei wina egga ölli, ei nisso-jahho egga nisso, ei weiksid egga lambaid, ei hobbosid egga tõldasid, ei orje egga innimeste hingesid ükski enam ei osta.
14. Ja se süggisenne willi, mis so hing ihaldab, on so käest ärraläinud, ja keik, mis lihhaw ja wägga kanna olli, on so käest ärraläinud, ja sedda ei leia sa enam mitte.
15. Nendesinnaste asjade kaupmehhed, kes temmast on rikkaks sanud, seiswad kaugelt temma pina hirmo pärrast, ja nutwad ja leinawad,
16. Ja ütlewad: Hädda! hädda! sinna suur lin, mis olli ehitatud kalli linnase ridega, ja purpuri ja walwaka punnase kallewiga, ja olli kullatud kulla ja kalli kiwwi ja perlidega, sest et ühhel tunnil ni suur rikkus pupaljaks tehtud.
17. Ja keik laewa tüürmannid, ja keik rahwa hulk laewade peäl, ja laewamehhed, ja ni mitto kui merre peäl kauplewad, seisid emalt, misse suitso näggid, ja ütlesid: Mis olli selle sure liina sarnane?
18. Ja kissendasid, kui nemmad temma põllemisse suitso näggid, ja ütlesid: Mis olli selle sure liina sarnane?
19. Ja nemmad heitsid põrmo omma peade peäle, ja kissendasid nuttes ja leinades, ja ütlesid: Hädda! hädda! et se suur lin, kelle sees on rikkaks sanud temma kallist hinnast keik, kennel laewad ollid merre peäl, ühhel tunnil on pupaljaks tehtud.
20. Olle wägga rõmus temma pärrast sinna taewas, ja teie pühhad apostlid ja prohwetid! sest et Jummal teie waewa temma kätte on nuhelnud.
21. Ja üks wäggew ingel tõstis ühhe kiwwi otsego sure weske-kiwwi ülles, ja wiskas sedda merresse ja ütles: Nenda peab Pabilon se suur lin äkkitselt sama ärrawissatud, ja ei pea mitte enam leitama.

22. Ja nende kandlelõjatte ja mängimeeste ja wille- ja passuna-aiajatte heält ei pea so sees mitte ennam kuuldama, egga ühhegi ammeti ammet-meest ei pea ennam so seest leitama, ja weske kahhinat ei pea ennam so sees kuuldama.
23. Ja küünla walgus ei pea ennam so sees paistma, ei peigmehhe, egga prudi heält ei pea ennam so sees kuuldama: sest et sinno kaup--mehhed æ ollid need ma-üllemad, sest et so noidusse läbbi keik pagganad on ärraeksitud.
24. Ja prohwetide ja pühhade werri on temmast leitud ja keikide werri, kes on ärratappetud Ma peäl.

19. Peatük.

Need ärrawallitsetud kiitwad Jummalat, et temma se sure hora peäle kohhut moistnud. n. t. s.

1. Ja pärrast sedda kuulsin ma otsego palju rahwa sure heäle taewas, se ütles: Alleluja, õnnistus ja au ja auustus ja wäggi olgo Issandale meie Jummalale;
2. Sest et temma kohtud tössised ja öiged on, sest et ta kohhut moistnud se sure hora peäle, kes sedda maad omma hora-elloga on ärrarikkunud, ja on omma sullaste werd temma kätte maksnud.
3. Ja nemmad ütlesid teist korda: Alleluja. Ja temma suits touseb ülles iggaweste iggawesseks aiaks,
4. Ja need nelli kolmatkümmend wannemat, ja need nelli ellajast heitsid mahha, ja kummardasid Jummalat, kes au-järje peäl istub, ja ütlesid: Amen: Alleluja.
5. Ja heäl tulli au-järjest wälja, ja ütles: Kiitke meie Jummalat, keik temma sullased, ja kes tedda kartwad, ni hästi pissokessed kui sured.
6. Ja ma kuulsin otsego palju rahwa heält, ja otsego palju wee-kohhisemist, ja otsego kange pitkse mürrisemist, need ütlesid: Alleluja, sest et Issand Jummal se keigewäggewam kui kuningas wallitseb.
7. Rõmustagem eñast, ja olgem wägga rõõmsad, ja andkem temmale au, sest et Talle pulmad on tulnud, ja temma naene on ennast walmistanud.
8. Ja temmale anti selga panna puhvast ja hiilgawat kallist linnast riet; sest se kallis linnane rie on pühhade öiged teud.
9. Ja temma ütles mulle: Kirjota: Önsad on need, kes Talle pulma õhtosõma-aiale on kutsutud. Ja temma ütles mulle: Need on tössised Jummalat sannad.
10. Ja ma heitsin temma jalge ette mahha, et ma tedda piddin kummardama, ja ta ütles mulle: Katsu, ärra te sedda mitte: minna ollen sinno ja so wendade kasullane, kennel Jesusse tunnistus on; kummarda Jummalat; sest Jesusse tuñistus on prohwetikulutamisse Waim.

11. Ja ma näggin taewast lahti tehtud ollewad, ja wata, üks walge hobbone, ja se, kes temä selgas istus, hüti ustawaks ja tössiseks, ja moistab kohhut ja söddib öigusses.
12. Agga temma silmad ollid otsego tulle--leek, ja temma peas ollid palju kunninga ehtesid: ja temmal on nimmi kirjutud æ, mis ükski ei tea, kui temma isse.
13. Ja temäl olli kuub selgas werrega kastetud ja temä nimä hütakse: Jumäla æ Sannaks.
14. Ja se söawäggi, mis taewas on, käis temma järrel walge hooste selgas, walge ja puhta kalli linnase ridega ehhitud.
15. Ja temma suust tulli wälja üks terraw moök, et temma sega pididi pagganad löma; ja temma isse peab neid raudkeppiga otsego karjane hoidma. Ja temma isse sötkub jalgega keigewäggewama Jummalä äkki ja kange wihhawina æ surro-tört.
16. Ja temmal on omma kue ja pusa peäl se nimmi kirjutud: Kunningatte Kunningas, ja issandatte Issand.
17. Ja ma näggin ühhe ingli päwa sees seiswad, ja ta kissendas sure heäleaga, ja ütles keikile lindudele, mis kesk taewast lendsid: Tulge ja kogguge kokko sure Jumäla öhtosöma-aiale,
18. Et teie sate süa kuningatte lihha, ja üllematte pealikkutte lihha, ja wäggewatte lihha, ja hooste ja nende lihha, kes nende selgas istwad ja keikide wabbat-rahwa ja sullaste, ja pissokeste ja suurte lihha.
19. Ja ma näggin sedda metsalist, ja need Ma kuningad, ja nende söawägge kogguwad ja söddiwad sellega, kes hobbose selgas istus ja temma söawäega.
20. Ja se metsalinne woeti kinni, ja temmaga se walle-prohwet, kes need immetähhed temma ees olli teinud, mis läbbi temma olli eksitanud neid, kes metsalisse märki ollid wastowötnud, ja kes temma kuio kumärdasid: neid kaks wissati ellawalt siñna tulle järwe, mis weewlis põlleb.
21. Ja neid teisi tappeti ärra selle Issanda moögaga, kes hobbose selgas istus, mis temma suust wälja tulli. Ja keige lindude köhhud said täis nende lihhast.

20. Peatük.

Kurrat pannakse kinni tuhhat aastat, saab pärrast lahti, ja sadab Kogi ja Magogi Jummalä koggodusse wasto söddima, agga nemmad sawad hukka. Wiimne kohhus.

1. Ja minna näggin ühhe ingli taewast mahhatullewad, sel olli süggawusse wotti, ja ühhed sured ahhelad ommas käes.
2. Ja ta wöttis lendwamao kinni, sedda wanna maddo, se on kurrat ja sadanas, ja panni tedda kinni tuhhat aastat,

3. Ja heitis tedda süggawusse sisse, ja panni tedda lukko tahha, ja panni tedda peält pitseriga kinni, et ta mitte ennam ei piddand pagganid eksitama, senni kui need tuhhat aastat piddid otsa sama, ja pärrast peab tedda lahti lastama nattookesseks aiaks.
4. Ja ma näggin au-järgi, ja nemmad istusid nende peäle, ja kohhus anti nende kätte; ja ma näggin nende hinged, kenne Pead ollid kirwega otsast ärraraiutud Jesusse tunnistusse pärrast, ja Jummal sanna pärrast, ja kes ei wötnud metsalist egga temma kuio kummardada, ja ei wötnud temma märki omma otsa ette, egga omma käe peäle; ja nemmad ellasid ja wallitsesid kui kunningad Kristussega tuhhat aastat.
5. Agga teised surnud ei saand mitte ellawaks, kunni need tuhhat aastat otsa said. Se on se essimenne üllestousminne.
6. Önnis ja pühha on se, kel ossa on essimessest üllestousmisest; nende ülle ep olle teisel surmal mitte melewalda; waid nemmad peawad Jumala ja KRISTUSSE preestrid ollema, ja temmaga kui kuñingad wallitsema tuhhat aastat.
7. Ja kui need tuhhat aastat sawad otsa sanud, siis peab sadanat lahti lastama ommast wangist.
8. Ja ta lähhäb wälja ärraeksitama need pagganad, kes on ma-ilma neljas nurkas, sedda Kogi ja Magogi, neid sötta kogguma, kelle arro on kui liiw merre äres.
9. Ja nemmad tullid Ma-laiusse peäle, ja piirsid pühhade leri ja se armastud liñna ümber, ja tulli langes taewast mahha Jummalast, ja söi neid ärra.
10. Ja se kurrat, kes neid ärraeksitas, heideti tulle ja weewli järwe, kus se metsalinne ja se walle-prohwet olli: ja neid peab waewatama ööd ja päwad iggaweste æ iggawesseks aiaks.
11. Ja ma näggin ühhe sure walge au-järje, ja sedda, kes selle peäl istus, kelle palle eest pöggenes Ma ja taewas, ja neile ei leitud asset.
12. Ja ma näggin neid surnud, pissokessed ja sured Jummal ees seiswad, ja ramatud tehti lahti, ja üks teine ramat tehti lahti, se on ello--ramat ; ja nende surnutte peäle moisteti kohhut sedda möda, kui ramatude sisse olli kirjutud, nende teggude järrele.
13. Ja merri andis need surnud, kes temma sees ollid, ja surm ja pörgo-haud andsid need surnud, kes nende sees ollid, ja iggaühhe peäle moisteti kohhut nende teggude järrele.
14. Ja surm ja pörgo-haud heideti tulle järwe. Se on se teine surm.
15. Ja kedda es olle leitud ello-ramato sisse kirjutud ollemast, sedda heideti tulle järwe.

21. Peatük.

Seitsmes näggo uest Jerusalemmast.

1. Ja ma näggin ühhe ue taewa ja ühhe ue Ma; sest se essimenne taewas, ja se essimenne Ma olli möda läinud, ja merd ei olnud mitte enam.
2. Ja minna Joannes näggin sedda pühha liña, uut Jerusalemma Jummalast mahha tulles otsego pruut ehitud omma mehhele.
3. Ja ma kuulsin suurt heält taewast ütles: Wata, Jummal telk on innimeste jures, ja temma tahhab nende jures kui telgi sees ellada, ja nemmad peawad temma rahwas ollema, ja Jummal isse tahhab nendega olla nende Jummal.
4. Ja Jummal tahhab ärrapühkida keik wee--pissarad nende silmist, ja surma ei pea enam ollema, egga leinamist, egga kissendamist, egga waewa ei pea enam ollema; sest et essimessed asjad on ärraläinud.
5. Ja, kes au-järje peäl istus, se ütles: Wata, ma teen keik ueks. Ja ta ütles mulle: Kirjota, sest et needsinnatsed sannad on tössised ja ustawad.
6. Ja ta ütles mulle: Se on sündinud. Minna ollen se A ning O, se Alginne ning Ots; ma tahhan sellele, kel janno on, ilma anda ello wee hallika seest.
7. Kes woidab, se peab keik pärrima, ja ma tahhan temmale Jummalaks α olla, ja ta peab minnule poiaks ollema.
8. Agga argade, ja nende uskmatta, ja hirmsade, ja tapjatte ja horapiddajatte, ja noidade ja woöra-jummal teenritte, ja keige wallelikkude ossa peab ses tulle ja weewliga põllewas järwes ollema, se on se teine surm.
9. Ja minno jure tulli üks neist seitsmest inglist, kel need seitse kausi ollid täis seitse wimist nuhtlust, ja ta räkis minnoga ja ütles: Tulle, ma tahhan sulle sedda pruti, selle Talle naest näidata.
10. Ja temma wiis mind waimus ühhe jure ja kõrge mäe peäle, ja näitis mulle sedda suurt liña, sedda pühha Jerusalemma, mis taewast mahhatulleb Jummalast.
11. Ja temmal olli Jummal au, ja temma walgus olli keigekallima kiwwi sarnane, otsego jaspi-kiwwi, mis hiilgab kui kristalli-klaas.
12. Ja temmal olli suur ja kõrge müür, ja temmal olli kaksteistkümmend wärrawat, ja nende wärrawatte peäl kaksteistkümmend ingliti, ja nimmed peäle kirjutud, need on nende kahhe--teistkümmne Israeli laste suggu-arro nimmed.
13. Päwatousmisse poolt kolm wärrawat: pohja poolt kolm wärrawat: louna poolt kolm wärrawat: öhto poolt kolm wärrawat.
14. Ja liña müril olli kaksteistkümmend allust, ja nende peäl selle Talle kahheteistkümmne apostli nimmed.
15. Ja sellel, kes minnoga räkis, olli kuld--pilliroog, et temma se liña ja temma wärrawad ja temma müri pididi moõtma.

16. Ja se lin on neljanurgane, ja temma pitkus on nisammasuggune kui temma laiuski, ja temma moötis se liña pillirooga kaksteist--kümmend tuhat waggo: temma pitkus ja laius ja kõrgus on ühhesuggune.
17. Ja ta moötis temma müri sadda ja nelli wietkümmend künart, innimesse moodo järrele, mis inglil olli.
18. Ja temma tehtud müür olli jaspi-kiwwi, ja se lin selge kuld, puhta klasi sarnane.
19. Ja liña müri allused ollid illusaste ehitud keigesugguse kalli kiwwiga: essimenne allus olli jaspis: teine, sawiir: kolmas, kalkädon: neljas, maragd.
20. Wies, sardoniks: kues, sardius: seitsmes, krüsolitus: kahheksas, pärillus: ühheksas, topasion: kümnes, krüsoprasus: üksteistkümnes, hüakintus: kaksteistkümnes, ametüstus.
21. Ja need kaksteistkümmend wärrawat ollid kaksteistkümmend perli, igga wärraw olli ühhest perlist, ja liña ulits olli selge kuld, otsekui klaas, mis läbbipaistab.
22. Ja minna ei näinud templit seäl sees, sest Issand keigewäggewam Jummal on temma tempel, ja se Tal.
23. Ja sel liñnal ei olle päikest egga kuud tarwis, et nemmad seäl sees peaksid paistma: sest Jummal au walgustab sedda, ja temma künal on se Tal.
24. Ja need pagganad, kes önsaks sawad, käiwad temma walgusses: ja ma-ilma kunningad wiwad omma au ja auustust siñna liña sisse.
25. Ja temma wärrawaid ei panda mitte lukko päwal; sest seäl ei olle ööd.
26. Ja pagganatte au ja auustust peab siñna sisse widama.
27. Ja siñna sisse ei pea ühtegi sama, mis ärrakeeldud on, egga mis hirmsad asjad ja wallet teeb, kui agga need, kes Talle ello-ramatusse on kirjutud.

22. Peatük.

Ue Jerusalemma ello-weest ja puust, ja önsast põlwest. Keik, mis ööldud, on töeste tössi. Weel monni öppetus ja maenitsus.

1. Ja temma näitis mulle puhta ello-wee jögge, mis selge otsego kristalli-klaas, se tulli Jummal ja Talle au-järjest wälja,
2. Kesk temma ulitsat ja mollemat polil jõe olli ello-pu, se kandis kaksteistkümmend wilja suggu, ja andis iggal kuul omma wilja, ja selle pu lehhed tullid pagganatte terwiseks.
3. Ja ühtegi ärranetud ei pea ennam ollema: ja Jummal ja Talle au-järg on seäl sees, ja temma sullased teniwad tedda.
4. Ja nemmad näwad temma palle, ja temma nimme on nende otsade ees.

5. Ja ööd ei olle seäl, ja neil ei olle künalt egga päwa walget tarwis, sest et Issand Jumal neid walgustab α, ja nemäad peawad kui kuñingad wallitsema iggaweste iggawesseks aiaks.
6. Ja ta ütles mulle: Need on ustawad ja tössised sannad: ja Issand pühha prohwetide Jummal on läkkitanud omma ingli omma sullastele näitma, mis noppeste peab sündima.
7. Wata, ma tullen pea: Önnis on se, kes sellesinnatse ramato prohwetikulutamisse sannad peab.
8. Ja minna Joannes ollen se, kes sedda näggi ja kulis, ja kui ma sedda sain kuulnud ja näinud, heitsin minna kummardades mahha selle ingli jalge ette, kes mulle sedda näitis.
9. Ja ta ütles mulle: Katsu, ärra te sedda mitte: sest ma ollen sinno ja prohwetide so wendade, ja nende kasullane, kes sellesinnatse ramato sannad piddawad: kummarda Jummalat.
10. Ja ta ütles mulle: Ärra panne mitte pitseriga kinni sellesinnatse ramato prohwetikulutamisse sanno: sest et se aeg α liggi on.
11. Kes üllekohhut teeb, se tehko weel üllekohhut: ja kes rojane on, se sago weel rojaseks: ja kes öige on, se sago weel öigeks: ja kes pühha on, se sago weel pühhaks.
12. Ja wata, ma tullen noppeste, ja mo palk on minnoga, iggaühhe kätte tassuda, nenda kui temma teggo on.
13. Minna ollen se A ning O, se Alginne ning Ots, se essimenne ning wiimne.
14. Önsad on need, kes temma kässosannade järrele tewad, et neil woiks melewald olla ello-puust süa, ja woiksid wärrawist liñna sisse miñna.
15. Agga oues on koerad, ja noiad, ja horapiddajad, ja tapjad, ja woöra jummalat teenrid, ja keik, kes wallet armastawad ja tewad.
16. Minna Jesus ollen läkkitanud omma ingli, teile sedda tuñistama koggoduste α sees; ma ollen Taweti juur αα ja suggu, se elkias koido täht.
17. Ja Waim ja pruut ütlewad: Tulle; ja kes sedda kuleb, üttelgo: Tulle; ja, kel janno on, se tulgo, ja kes tahhab, se wötko ello-wet ilma.
18. Sest ma tunnistan ka keikile, kes sellesinnatse ramato prohwetikulutamisse sannad kuulwad: kui kegi middagi siñna jure kaswatab, siis wöttab Jummal temma peäle panna need nuhtlussed, mis sellesinnatse ramato sisse on kirjutud.
19. Ja kui kegi middagi ärrakautab sellesinnatse prohwetikulutamisse ramato sannadest, siis wöttab Jummal ärrakautada temma ossa ello-ramatust, ja pühhast liñnast, ja neist, mis selle ramato sisse on kirjutud.
20. Se, kes sedda tunnistab, ütleb: Jah wist, minna tullen noppeste. Amen. Tulle wissist, Issand Jesus.
21. Meie Issanda Jesusse Kristusse arm olgo teie keikidega. AMEN. Joannesse Ilmutamisse ja Ue Seädusse ramato OTS.